

Biblija: suvremeni hrvatski prijevod (SHP)

Croatian Easy-to-Read Version

Language:
Country:
Publisher:
Copyright: © Bible League International
Last Updated: 2023-10-20
ID: cfb6e45-3342-47c3-9054-416fe1bfcf18
ISO: hrv
ISBN:

Matej.....	4
Marko	30
Luka	47
Ivan	74
Djela apostolska.....	94
Rimljanima.....	118
Korinćanima 1	129
Korinćanima 2	139
Galaćanima.....	146
Efežanima	150
Filipljanima	154
Kološanima.....	157
Solunjanima 1.....	160
Solunjanima 2.....	163
Timoteju 1	165
Timoteju 2.....	168
Titu.....	170
Filemon	172
Hebrejima	173
Jakovljeva	181
Petrova 1	184
Petrova 2.....	187
Ivanova 1.....	189
Ivanova 2.....	192
Ivanova 3.....	193
Judina	194
Otkrivenje	195

Matej

Isusovo rodoslovlje

(Lk 3,23b–38)

1 Ovo je rodoslovlje Isusa Krista. On potječe iz Davidove obitelji, a David potječe iz Abrahamove obitelji.

² Abraham je bio Izakov otac. Izak je bio Jakovljevi otac. Jakov je bio otac Jude i njegove braće. ³ Juda je bio otac Faresa i Zare, a njihova majka bila je Tamara. Fares je bio Esromov otac. Esrom je bio Aramov otac.

⁴ Aram je bio Aminadabov otac. Aminadab je bio Naasonov otac. Naason je bio Salmonov otac. ⁵ Salmon je bio Boazov otac. Boazova majka bila je Rahaba. Boaz je bio Obedov otac, a Obedova majka bila je Ruta. Obed je bio Jišajev otac. ⁶ Jišaj je bio otac kralja Davida. David je bio Salomonov otac, čija je majka bila Urijina žena.

⁷ Salomon je bio Roboamov otac. Roboam je bio Abijin otac. Abija je bio Asin otac. ⁸ Asa je bio Jozafatov otac. Jozafat je bio Joramov otac. Joram je bio Ozijin otac. ⁹ Ozija je bio Joatamov otac. Joatam je bio Ahazov otac. Ahaz je bio Ezekijin otac. ¹⁰ Ezekija je bio Manasijin otac. Manasija je bio Amonov otac. Amon je bio Jozijin otac. ¹¹ Jozija je bio otac Jehonije i njegove braće. To je bilo u vrijeme kad je izraelski narod bio odveden u Babilon.

¹² Nakon izgnanstva u Babilonu: Jehonija je bio Salatielov otac. Salatiel je bio Zerubabelov otac. ¹³ Zerubabel je bio Abijudov otac. Abijud je bio Elijakimov otac. Elijakim je bio Azorov otac. ¹⁴ Azor je bio Sadokov otac. Sadok je bio Ahimov otac. Ahim je bio Elijudov otac. ¹⁵ Elijud je bio Eleazarov otac. Eleazar je bio Matanov otac. Matan je bio Jakovljevi otac. ¹⁶ Jakov je bio otac Josipa, muža Marije, koja je rodila Isusa koji se zove Krist.

¹⁷ Dakle, bilo je ukupno četrnaest generacija od Abrahama do Davida. I četrnaest generacija od Davida do izgnanstva u Babilon. I četrnaest generacija od izgnanstva u Babilon do Krista.

Rođenje Isusa Krista

(Lk 2,1–7)

¹⁸ Rođenje Isusa Krista bilo je ovako: njegova je majka Marija bila zaručena s Josipom, ali prije nego što su se vjenčali, otkrilo se da je Marija zatrudnjela po Duhu Svetom. ¹⁹ Njezin muž Josip bio je dobar čovjek i nije ju želio izložiti javnom sramu pa je odlučio tajno raskinuti zaruke.

²⁰ Ali dok je on o tome razmišljao, u snu mu se pojavio Gospodinov anđeo i rekao mu: »Josipe, sine Davida, [†] ne boj se uzeti Mariju za ženu jer ono što je u njoj začeto je po Duhu Svetom. ²¹ Ona će roditi sina i ti ga nazovi Isus ^{††}, jer će on spasiti svoj narod od njegovih grijeha.«

²² Sve se to dogodilo da bi se ispunilo što je Gospodin rekao po proroku:

²³ »Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nazvat će ga Emanuel, [‡] što znači 'Bog je s nama.'«

²⁴ Kad se Josip probudio, učinio je kako mu je Gospodinov anđeo zapovjedio. Uzeo je Mariju i odveo je svojoj kući da mu bude žena. ²⁵ Ali nije živio s njom, kao što bi muž živio sa ženom, dok nije rodila sina kojemu je dao ime Isus.

Mudraci pohode Isusa

2 Isus se rodio u Betlehemu, u pokrajini Judeji, za vladavine kralja Heroda. U to vrijeme došli su mudraci s Istoka u Jeruzalem ² raspitujući se: »Gdje je novorođeni kralj Židova? Vidjeli smo njegovu zvijezdu kako izlazi na istoku pa smo mu se došli pokloniti.«

³ Kad je to čuo kralj Herod, jako se uznemirio, kao i sav narod u Jeruzalemu. ⁴ Okupio je sve svećeničke poglavare i narodne učitelje Zakona pa ih je ispitivao gdje se Krist treba roditi. ⁵ Odgovorili su mu: »U Betlehemu, u Judeji, jer prorok je ovako zapisao u Svetom pismu:

⁶ 'A ti, Betleheme, u zemlji Judinoj, nisi nipošto najmanji među Judinim vladajućim gradovima,

jer od tebe će doći vladar

koji će voditi moj narod, Izrael.'« ^{‡†}

⁷ Tada je Herod potajno pozvao mudrace te od njih saznao točno vrijeme kad se zvijezda pojavila. ⁸ Zatim ih je poslao u Betlehem s riječima: »Idite i dobro se raspitajte za dijete. A kad ga pronađete, javite mi da i ja dođem i poklonim mu se.«

⁹ Oni su saslušali kralja i otišli. A zvijezda, koju su vidjeli kako izlazi na istoku, išla je pred njima sve dok nije stigla i zaustavila se iznad mjesta gdje je bilo dijete.

¹⁰ Kad su opazili zvijezdu, jako su se obradovali. ¹¹ Ušli su u kuću i ugledali dijete s njegovom majkom Mari-

[†] SIN DAVIDOV Josip potječe iz loze kralja Davida, drugog izraelskog kralja, koji je vladao oko tisuću godina prije Krista. ^{††} Isus ime Isus znači »Jahve (Gospodin) je spasenje«. [‡] Citat iz Iz 7,14.

^{‡†} Citat iz Mih 5,1.

jom pa su kleknuli i poklonili mu se. Zatim su odmotali svoje darove i dali mu zlato, tamjan i smirnu. ¹² A budući da ih je Bog u snu upozorio da se ne vraćaju Herodu, otišli su drugim putem u svoju zemlju.

Bijeg u Egipat

¹³ Kad su oni otišli, Josipu se u snu javio Gospodinov anđeo i rekao mu: »Ustani, uzmi dijete i njegovu majku i bježi u Egipat! Ostani ondje sve dok ti ne kažem, jer Herod će tražiti dijete da ga ubije.«

¹⁴ Josip je ustao, uzeo dijete i njegovu majku te noću otišao s njima u Egipat. ¹⁵ Ostao je ondje sve do Herodove smrti, da bi se ispunilo što je Bog rekao po proroku: »Pozvao sam svoga sina iz Egipta.« †

Herod ubija mušku djecu u Betlehemu

¹⁶ Kad je Herod vidio da su ga mudraci izigrali, jako se razljutio te je zapovjedio da se u Betlehemu i u njegovoj okolici ubiju svi dječaci mlađi od dvije godine, prema vremenu koje je saznao od mudraca. ¹⁷ Tada se ispunilo što je Bog rekao po proroku Jeremiji:

¹⁸ »Glas se čuo u Rami.

Glas jadikovke i velike tuge.

Rahela je oplakivala svoju djecu

i nije se mogla utješiti, jer su njena djeca mrtva.« ††

Povratak iz Egipta

¹⁹ Kad je Herod umro, Josipu se u Egiptu, u snu, javio Gospodinov anđeo i rekao mu: ²⁰ »Ustani, uzmi dijete i njegovu majku i vodi ih u izraelsku zemlju, jer su umrli oni koji su htjeli ubiti dijete.«

²¹ I on je ustao, uzeo dijete i njegovu majku te otišao u izraelsku zemlju. ²² Ali kad je čuo da u Judeji umjesto Heroda vlada njegov sin Arhelaj, uplašio se poći onamo. No, budući da je u snu dobio uputu, otišao je u pokrajinu Galileju i nastanio se u gradu Nazaretu. ²³ Tako se ispunilo što je rečeno po prorocima: »Bit će prozvan Nazarećaninom ‡.«

Ivan Krstitelj

(Mk 1,1-8; Lk 3,1-9; 15-17; Iv 1,19-28)

3 U ono vrijeme pojavio se Ivan Krstitelj i počeo propovijedati u judejskoj pustinji. ² Govorio je: »Pokajte se jer je kraljevstvo nebesko blizu!« ³ Upravo je o Ivanu govorio prorok Izaija kad je rekao:

»Glas jednoga viče u pustinji:

’Pripremite put Gospodinu,

poravnajte staze za njega.« ††

⁴ Ivan je imao odjeću od devine dlake i kožni pojas oko bokova. Hranio se skakavcima i divljim medom.

† Citat iz Hoš 11,1. †† Citat iz Jr 31,15. ‡ NAZAREĆANIN Stavnovnik grada Nazareta; ime vjerojatno znači »izdanak« (vidi Iz 11,1). Ovdje se povlači paralela između Samsona, koji je bio »nazirej«, odnosno »posvećen Bogu« (vidi Suci 13,5-7), i Isusa, Nazarećanina.

†† Citat iz Iz 40,3.

⁵ U to su ga vrijeme dolazili slušati ljudi iz Jeruzalema, iz cijele Judeje i s cijeloga područja oko rijeke Jordan.

⁶ Oni su priznavali svoje grijeha, a Ivan ih je krstio, uranjajući ih u rijeku Jordan.

⁷ Kad je Ivan vidio mnoge farizeje i saduceje kako dolaze k njemu da ih krsti, rekao im je: »Zmijski porodi! Tko li vas je upozorio da bježite od Božje srdžbe koja dolazi?« ⁸ Pokažite svojim životom da ste se zaista obratili. Činite ono što dokazuje da ste se promijenili i nemojte se pouzdavati u to što je Abraham vaš otac. ⁹ Jer, kažem vam, Bog može od ovoga kamenja stvoriti Abrahamovu djecu. ¹⁰ Sjekira je već položena na korijen stabla, a svako stablo koje ne daje dobar plod bit će posječeno i bačeno u vatru. †††¹¹ Ja vas krstim vodom u znak obraćenja, ali onaj koji dolazi poslije mene veći je od mene. Ja mu nisam dostojan ni obuću skinuti. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹² On će doći spreman da pročisti zrnje od pljeve ††. Pšenicu će skupiti i spremati u svoju žitnicu, a pljevu će spaliti u ognju koji se ne može ugasiti.«

Isusovo krštenje

(Mk 1,9-11; Lk 3,21-22)

¹³ Tada je Isus došao iz Galileje na rijeku Jordan k Ivanu da ga on krsti. ¹⁴ A Ivan ga je pokušavao odgovoriti pa mu je rekao: »Ti bi trebao mene krstiti, a ti dolaziš k meni!«

¹⁵ Ali Isus mu je odgovorio: »Pusti, dužni smo učiniti sve što je u skladu s Božjom voljom.« Tada je Ivan pristao da ga krsti.

¹⁶ Isus je bio kršten i, čim je izašao iz vode, otvorilo se nebo i vidio je Duha Božjega kako silazi u liku goluba i spušta se na njega. ¹⁷ A glas s neba je rekao: »Ovo je moj voljeni sin. U njemu je sve moje zadovoljstvo!«

Isusovo iskušenje

(Mk 1,12-13; Lk 4,1-13)

4 Zatim je Duh odveo Isusa u pustinju da ga iskuša đavao. ² Isus je postio četrdeset dana i četrdeset noći pa je ogladnio. ³ Tada mu je prišao napasnik ††† i rekao: »Ako si zaista Sin Božji, reci ovom kamenju da se pretvori u kruh.«

⁴ No, Isus mu je odgovorio: »Pisano je u Svetom pismu:

’Čovjek ne živi samo od kruha,

nego i od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta.« §

⁵ Zatim ga je đavao odveo u sveti grad Jeruzalem i postavio ga na najviši dio Hrama ⁶ pa mu rekao: »Ako si zaista Sin Božji, baci se! Jer pisano je u Svetom pismu:

’On će zapovjediti svojim anđelima da te čuvaju

††† Ivan slikovito opisuje da su oni koji ne donose plod obraćenja poput stabala koja se, kad ne donose rod, sijeku i bacaju u vatru. †††† PROČISTITI ZRNJE OD PLJEVE Ivan slikovito govori da će Bog odijeliti ljude koji pripadaju njemu od onih koji su ga odbacili. †††† NA-PASNIK Đavao. § Citat iz Pnz 8,3.

i oni će te nositi na rukama,
da ne bi udario nogom o kamen.« †
7 Isus mu je odgovorio: »Pisano je i ovo:
'Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!« ††
8 Zatim je đavao odveo Isusa na vrlo visoku planinu i
pokazao mu sva kraljevstva svijeta i njihovu raskoš,
9 pa mu se opet obratio: »Dat ću ti sve ovo ako klekneš
i pokloniš mi se.«
10 A Isus mu je odgovorio: »Odlazi, Sotono! Jer pisano
je:
'Klanjaj se Gospodinu, Bogu svojemu i njemu jedinom
služi!« ‡
11 Tada ga je đavao ostavio, a anđeli su došli i služili
mu.

Isus započinje svoj rad u Galileji

(Mk 1,14–15; Lk 4,14–15)

12 Kad je Isus čuo da je Ivan zatvoren, vratio se u Gali-
leju. 13 Ali nije ostao u Nazaretu, nego se nastanio u
Kafarnaumu, gradu pokraj Galilejskoga jezera, na po-
dručju Zebulonova i Naftalijeva plemena. 14 Tako se is-
punilo što je rekao prorok Izaija:
15 »Zemlja Zabulonova i zemlja Naftalijeva,
uz put prema moru, s one strane rijeke Jordan,
Galileja poganska!
16 Narod koji živi u tami
ugledao je veliku svjetlost;
onima koji žive u mračnoj zemlji smrti zasjala je svje-
tlost.« ††
17 Otada je Isus počeo propovijedati: »Obratite se, jer
je kraljevstvo nebesko blizu!«

Isus izabire prve učenike

(Mk 1,16–20; Lk 5,1–11)

18 Kad je Isus prolazio pokraj Galilejskoga jezera,
ugledao je dvojicu braće — Šimuna, zvanog Petar, i
njegova brata Andriju kako bacaju mrežu u jezero, jer
bili su ribari, 19 pa im je rekao: »Pođite za mnom i ja ću
vas učiniti ribarima ljudi.« 20 Oni su odmah ostavili svo-
je mreže i krenuli za Isusom.
21 Isus je pošao dalje i ugledao drugu dvojicu braće,
Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana. Bili su u čam-
cu sa svojim ocem Zebedejem i krpali mreže. 22 Pozvao
ih je i oni su odmah krenuli za njim. Ostavili su i čamac
i svoga oca.

Isus poučava i iscjeljuje

(Lk 6,17–19)

23 Isus je obišao cijelu Galileju i poučavao u sinagoga-
ma, propovijedajući Radosnu vijest o Kraljevstvu. Lije-
čio je i svakovrsne bolesti i slabosti u narodu. 24 Vijest o
njemu proširila se po cijeloj Siriji pa su mu dovodili sve
koji su bolovali od raznih bolesti i bili u mukama, op-
sjednute zlim duhovima, padavičare i nepokretne, a on

† Citat iz Ps 91,11–12. †† Citat iz Pnz 6,16. ‡ Citat iz Pnz
6,13. †† Citat iz Iz 9,1–2.

ih je ozdravljao. 25 Slijedilo ga je veliko mnoštvo iz Gali-
leje, Dekapolisa, Jeruzalema, Judeje i s druge strane ri-
jeke Jordan.

Govor na gori

(Lk 6,20–23)

5 Kad je Isus ugledao mnoštvo, popeo se na goru i
sjeo. Tada su mu prišli njegovi učenici 2 i počeo je
poučavati ljude govoreći:
3 »Blago onima koji znaju da su u duhovnoj potrebi,
jer njima pripada kraljevstvo nebesko.
4 Blago tužnima,
jer će ih Bog utješiti.
5 Blago krotkima,
jer će naslijediti zemlju. ††
6 Blago onima koji su žedni i gladni pravednosti,
jer će ih Bog nasititi.
7 Blago milosrdnima,
jer će im biti iskazano milosrđe.
8 Blago onima koji su čista srca,
jer će gledati Boga.
9 Blago mirotvorcima,
jer će se zvati Božjom djecom.
10 Blago progonjenima zbog pravednosti,
jer njima pripada kraljevstvo nebesko.
11 Blago vama kad vas zbog mene vrijeđaju, progone
i potpuno lažno optužuju. 12 Radujte se i budite sretni,
jer vas na nebu čeka velika nagrada. Jer tako su progono-
nili i proroke koji su živjeli prije vas.«

Sol zemlji i svjetlost svijetu

(Mk 4,21; 9,50; Lk 8,16; 14,34–35)

13 »Vi ste sol zemlji. No, ako sol izgubi svoj okus, kako
će ponovno postati slana? Ničemu više ne služi, osim
da se baci da je ljudi gaze.

14 Vi ste svjetlost svijetu. Ne može se sakriti grad
smješten na brijegu. 15 Tako ni svjetiljku ne pale da bi
je stavili pod posudu, nego na stalak, da svijetli svima
u kući. 16 Neka tako i vaše svjetlo svijetli pred ljudima,
da vide vaša dobra djela te slave vašega Oca koji je na
nebu.«

Isus i pisma Staroga zavjeta

17 »Nemojte misliti da sam došao ukinuti Mojsijev za-
kon ili naučavanje proroka. Nisam ih došao ukinuti,
nego ispuniti. 18 Istinu vam kažem: sve dok postoji ne-
bo i zemlja, ni jedno slovo ili zarez neće nestati iz Zako-
na, dok se sve ne ispuni. 19 Tako, tko god prekrši i naj-
manju od ovih zapovijedi i uči druge da tako čine, bit
će najmanji u kraljevstvu nebeskom. A tko bude izvrša-
vao zapovijedi i učio druge da tako čine, bit će velik u
kraljevstvu nebeskom. 20 Jer kažem vam: ako ne bude-
te bolji od učitelja Zakona i farizeja, nećete ući u kra-
ljevstvo nebesko.

†† NASLIJEDITI ZEMLJU Vidi Ps 37,11.

²¹ Čuli ste da je našim precima rečeno: 'Ne ubij! † Tko ubije, odgovarat će sudu.' ²² A ja vam kažem da će svatko tko se ljuti na drugog čovjeka odgovarati. Tko drugoga uvrijedi, odgovarat će za to pred Velikim vijetom. A tko ga nazove luđakom, odgovarat će za to u paklenom ognju.

²³ Ako, dakle, prinosiš dar Bogu pa se sjetiš da netko ima nešto protiv tebe, ²⁴ ostavi svoj dar kod žrtvenika pa idi i najprije se pomiri s bratom. Potom se vrati i prinesi svoj dar.

²⁵ Sa svojim se neprijateljem brzo nagodi, još dok ste na putu prema sudu, da te ne bi predao sucu, a sudac stražaru, pa da ne budeš bačen u zatvor. ²⁶ Istinu ti kažem: nećeš odande izaći dok ne platiš i posljednji novčić.«

Isus poučava o preljubu

²⁷ »Čuli ste da je rečeno: 'Ne učini preljuba!' ††²⁸ A ja vam kažem da je svatko tko s požudom pogleda ženu već u svom srcu s njom učinio preljub. ²⁹ Zato, ako te tvoje desno oko navodi na grijeh, izvadi ga i baci! Bolje ti je izgubiti jedan dio tijela, nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao. ³⁰ Ako te tvoja desna ruka navodi na grijeh, odsijeci je i baci! Bolje ti je izgubiti jedan dio tijela nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao.«

Isus poučava o razvodu

(Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18)

³¹ »Rečeno je: 'Onaj tko se rastaje od svoje žene mora joj dati pismenu potvrdu o razvodu.' ††³² No, ja vam kažem da svatko tko se rastaje od svoje žene, tjera nju na preljub, osim ako se rastaje zbog bračne nevjere. A onaj tko se oženi takvom rastavljenom ženom također čini preljub.«

Isus poučava o davanju obećanja

³³ »Čuli ste da je vašim precima rečeno: 'Ne krši prisegu koju si dao! Izvrši prisegu koju si dao Gospodinu!' ††³⁴ Ali ja vam kažem: ne zaklinjite se nikako! Ni nebom, jer ono je Božje prijestolje; ³⁵ ni zemljom, jer je pod njegovim nogama; ni Jeruzalemom, jer je grad velikoga Kralja. ³⁶ Ne zaklinji se ni svojom glavom, jer ne možeš ni jednu vlas učiniti ni bijelom ni crnom. ³⁷ Ako želiš reći 'da', onda reci 'da', a ako želiš reći 'ne', reci 'ne.' Sve što je više od 'da' ili 'ne', dolazi od Zloga.«

Isus govori o osveti

(Lk 6,29-30)

³⁸ »Čuli ste da je rečeno: 'Oklo za oko, zub za zub.' ††³⁹ Ali ja vam kažem: ne opirite se zlom čovjeku! Nego, ako te tko udari po desnom obrazu, okreni mu i drugi! ⁴⁰ A onomu koji bi te htio tužiti da ti oduzme košulju,

† Citat iz Izl 20,13; Pnz 5,17. †† Citat iz Izl 20,14; Pnz 5,18. † Citat iz Pnz 24,1. †† NE ... GOSPODINU Vidi Lev 19,12; Br 30,2; Pnz 23,21. †† Citat iz Izl 21,24; Lev 24,20; Pnz 19,21.

daj i svoj ogrtač! ⁴¹ Ako te tko prisili da pješačiš s njim jedan kilometar, ti idi dva! ⁴² Ako te tko štogod zatraži, daj mu! I ne odbij onoga tko te traži da mu nešto posudiš!«

Ljubav prema neprijateljima

(Lk 6,27-28; 32-36)

⁴³ »Čuli ste da je rečeno: 'Voli svoga bližnjega †† i mrzi svoga neprijatelja.' ⁴⁴ A ja vam kažem: volite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone. ⁴⁵ Tako ćete postati djeca svoga Oca na nebu, koji čini da sunce izlazi i zlima i dobrima. On daje kišu i onima koji čine dobro i onima koji čine zlo. ⁴⁶ Ako volite samo one koji vole vas, kakvu nagradu možete očekivati? Čak i poreznici čine isto. ⁴⁷ I ako pozdravljate samo svoje prijatelje, činite li išta više od drugih? Čak i pogani čine isto. ⁴⁸ Zato budite savršeni, kao što je vaš Otac nebeski savršen!«

Isus poučava o davanju

6 »Pazite da svoja dobra djela ne činite pred ljudima, samo zato da vas oni vide, jer nećete dobiti nagradu od svog Oca koji je na nebu.

² Zato, kada daješ siromasima, nemoj govoriti o tome na sva usta. Tako rade licemjeri u sinagogama i na ulicama da bi ih ljudi hvalili. Istinu vam kažem: oni su već dobili svoju nagradu. ³ Nego, kada daješ siromasima, neka tvoja lijeva ruka ne zna što čini desna. ⁴ Neka tvoje davanje bude u tajnosti pa će te Otac tvoj, koji vidi u tajnosti, nagraditi.«

Isus poučava o molitvi

(Lk 11,2-4)

⁵ »A kad molite, ne budite poput licemjera. Oni vole stajati i moliti u sinagogama i na križanjima ulica da ih ljudi vide. Istinu vam kažem: oni su već dobili svoju nagradu. ⁶ A ti, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata pa se pomoli svom Ocu, kojega ne možeš vidjeti. A tvoj Otac, koji vidi učinjeno u tajnosti, nagradit će te. ⁷ Kada molite, ne ponavljajte isprazne riječi kao pogani, koji misle da će biti uslišani zbog količine izgovorenih riječi. ⁸ Ne budite, dakle, kao oni, jer vaš Otac zna što vam je potrebno i prije nego ga zamolite. ⁹ Zato molite ovako: 'Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje.

¹⁰ Neka dođe kraljevstvo tvoje.

Neka bude volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.

¹¹ Kruh naš svagdašnji daj nam danas

¹² i oprosti nam dugove naše, kako i mi opraštamo dužnicima svojim.

¹³ I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od Zloga.' ††

††† Citat iz Lev 19,18. ††† Neki grčki prijepisi dodaju: »Jer tvoje je kraljevstvo i moć i slava zauvijek. Amen.«

¹⁴ Da, ako vi oprostite ljudima njihove pogreške, onda će i vaš Otac nebeski vama oprostiti vaše. ¹⁵ Ali ako vi ne oprostite drugima njihove pogreške, ni vaš Otac neće vama oprostiti vaše.«

Isus poučava o postu

¹⁶ »Kad postite, nemojte biti namrgođeni poput lice-mjera, koji izobličuje svoja lica da ljudi primijete kako poste. Istinu vam kažem: već su dobili svoju nagradu. ¹⁷ A ti, kad postiš, počejš se i umij lice, ¹⁸ da ljudi ne primijete da postiš, nego samo Otac tvoj koji je u tajnosti. Tada će te tvoj Otac, koji vidi učinjeno u tajnosti, nagraditi.«

Nebesko bogatstvo

(Lk 12,33–34)

¹⁹ »Ne skupljajte sebi bogatstvo na zemlji! Tu će ga moljci i hrđa uništiti, a lopovi mogu provaliti i ukrasti ga. ²⁰ Radije skupljajte sebi bogatstvo na nebu! Ondje ga moljci i hrđa ne mogu uništiti niti mogu lopovi provaliti i ukrasti ga. ²¹ Jer srce će ti biti ondje gdje ti je bogatstvo.«

Svjetlo i tama

(Lk 11,34–36)

²² »Okolo je svjetiljka tijelu. Ako ti je oko dobronamjerno †, tada ćeš sav biti ispunjen svjetlošću. ²³ Ali ako ti je oko zlonamjerno ††, tada ćeš biti ispunjen tamom. Ako svjetlost, koja je u tebi, postane tama, koliko će biti duboka?«

Ne može se služiti dvojici gospodara

(Lk 16,13)

²⁴ »Nitko ne može istodobno služiti dvojici gospodara. Jer, ili će jednoga mrziti, a drugoga voljeti, ili će jednomu biti privržen, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu.« ‡

Kraljevstvo Božje na prvo mjesto!

(Lk 12,22–34)

²⁵ »Zato vam kažem: ne brinite se za svoj život — što ćete jesti ili piti ili za svoje tijelo — u što ćete se obučiti. Zar nije život vredniji od hrane, a tijelo od odjeće?

²⁶ Pogledajte ptice na nebu! One niti siju, niti žanju, niti prikupljaju hranu u žitnice, a vaš ih Otac nebeski hrani. Zar vi niste mnogo vredniji od ptica? ²⁷ Tko od vas može brigama produžiti život samo za jedan sat?

²⁸ Zašto se tjeskobno brinete za odjeću? Pogledajte kako rastu poljski ljiljani, a ne rade i ne predju. ²⁹ A ja vam kažem da se ni Salomon u svojoj raskoši nije odijevao poput njih. ³⁰ Pa ako Bog tako odijeva poljsku travu, koja je danas tu, a već se sutra baca u peć, zar

† DOBRONAMJERNO Mogući prijevod: čisto, nesebično, neiskvareno, nevino, u svjetlu itd. †† ZLONAMJERNO Mogući prijevod: zlo, pohlepno, sebično, okaljano, u tami itd. ‡ BOGATSTVU Doslovno: mamonu, što na aramejskom znači »bogatstvo«.

neće još više odijevati vas, malovjerni? ³¹ Zato se nemojte brinuti i govoriti: 'Što ćemo jesti, što ćemo piti ili u što ćemo se obučiti?' ³² To sve traže oni koji ne poznaju Boga. Ali vaš Otac nebeski zna što vam je potrebno. ³³ Zato, više od svega drugoga, brinite se za kraljevstvo Božje i da vršite Božju volju, a za sve ostalo što vam treba pobrinut će se Bog. ³⁴ Ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za sebe. Svaki dan ima dosta svojih nevolja.«

Isus poučava o osuđivanju

(Lk 6,37–38; 41–42)

7 »Nemojte suditi druge, da Bog vas ne bi sudio.

² Jer bit ćete suđeni isto kako i vi sudite druge. Mjerit će vam se onako kako vi mjerite drugima. ³ Zašto vidiš trun u oku svoga brata, a ne vidiš gredu u vlastitom oku? ⁴ Kako možeš reći svome bratu: 'Daj da ti izvadim trun iz oka', kad je u tvom oku greda? ⁵ Lice-mjeru, prvo izvadi gredu iz svoga oka pa ćeš tada jasno vidjeti kako da izvadiš trun iz bratova oka.

⁶ Nemojte davati psima ono što je sveto da se ne okrenu protiv vas i da vas ne rastrgaju. Nemojte bacati bisere pred svinje, da ih ne pogaze.«

Snaga molitve

(Lk 11,9–13)

⁷ »Molite i Bog će vam dati; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se! ⁸ Jer svatko tko moli — prima; tko traži — pronalazi, a onomu koji kuca — otvorit će se.

⁹ Tko bi od vas svome sinu, kad bi ga zamolio kruha, dao kamen? ¹⁰ Ili kad bi ga zamolio ribu, dao zmiju? ¹¹ Dakle, ako vi, iako ste zli, znate svojoj djeci davati dobre darove, još će više vaš Otac nebeski obdariti dobrim one koji ga mole.«

Zlatno pravilo

¹² »Sve što želite da drugi čine vama, činite i vi njima. To je smisao Mojsijeva zakona i učenja proroka.«

Uska vrata

(Lk 13,24)

¹³ »Uđite na uska vrata, jer široka su vrata i prostran je put koji vodi u propast. Mnogo ljudi ide tim putem. ¹⁴ Kako li su uska vrata i kako li je tijesan put koji vodi u život, a kako li je malo onih koji ga pronalaze!«

Budite oprezni!

(Lk 6,43–44; 13,25–27)

¹⁵ »Čuvajte se lažnih proroka! Prići će vam preruseni u ovčice, no iznutra su grabežljivi vukovi. ¹⁶ Prepoznat ćete ih po onome što čine, jer ne bere se grožđe s trnovitog žbunja niti smokve s čička. ¹⁷ Isto tako, svako dobro stablo daje dobre plodove, a loše stablo loše. ¹⁸ Dobro stablo ne može dati loše plodove niti može loše stablo dati dobre plodove. ¹⁹ Svako stablo koje ne

daje dobre plodove siječe se i baca u vatru. ²⁰ Dakle, prepoznat ćete ih po njihovim djelima.

²¹ Neće svaki onaj tko me bude zvao 'Gospodine, Gospodine' ući u kraljevstvo nebesko, nego samo oni koji budu radili ono što želi moj Otac koji je na nebu. ²² Mnogi će mi reći u posljednji dan: 'Gospodine, Gospodine, nismo li proricali pomoću tvog imena? Nismo li, pomoću tvog imena, izgonili zle duhove i činili brojna čuda?' ²³ Tada ću im otvoreno reći: 'Nikad vas nisam poznavao. Odlazite od mene, zlotvori!'

Mudar i lakomislen čovjek

(Lk 6,47-49)

²⁴ »Stoga je svatko tko čuje ove moje riječi i izvršava ih poput mudrog čovjeka koji je sagradio svoju kuću na stijeni. ²⁵ Pala je kiša, naišle su bujice, zapuhali vjetrovi i udarili u kuću, ali ona se nije srušila jer je bila sagrađena na stijeni. ²⁶ Ali svatko tko čuje ove moje riječi, a ne izvršava ih, ponaša se poput ludog čovjeka koji je sagradio svoju kuću na pijesku. ²⁷ Pala je kiša, naišle su bujice, zapuhali su vjetrovi i udarili u kuću, a ona se srušila uz jak tresak.«

²⁸ Kad je Isus završio svoj govor, mnoštvo je bilo zadivljeno njegovim učenjem ²⁹ jer ih je poučavao kao onaj tko ima vlast, a ne kao učitelj Zakona.

Isus ozdravlja gubavca

(Mk 1,40-45; Lk 5,12-16)

8 Kad je Isus sišao s gore, slijedilo ga je veliko mnoštvo, ² među kojima je bio i jedan gubavac. Došao je do Isusa, kleknuo pred njega pa mu rekao: »Gospodine, tebi je moguće da me iscijeliš ako hoćeš.«

³ Isus je ispružio ruku, dotaknuo ga i rekao: »Hoću. Budi iscijeljen!« I bio je izliječen od gube istoga trenutka. ⁴ Tada mu je Isus rekao: »Pazi da nikome ne pričaš o ovome. Nego idi i pokaži se svećeniku. † Nakon toga prinesi žrtvu, kako je zapovjedio Mojsije. To će ljudima biti dokaz da si izliječen.«

Časnikov sluga

(Lk 7,1-10; Iv 4,43-54)

⁵ Kad je Isus došao u Kafarnaum, prišao mu je neki časnik i zamolio ga za pomoć. ⁶ Rekao mu je: »Gospodine, moj sluga leži kod kuće nepokretan i u velikim bolovima.«

⁷ A Isus mu je odgovorio: »Doći ću i izliječit ću ga.«

⁸ Časnik mu je rekao: »Gospodine, ja ne zaslužujem da ti dođeš u moju kuću, nego samo zapovjedi i moj će sluga ozdraviti. ⁹ Jer i ja, koji sam podređen drugima, imam vojnike pod svojim zapovjedništvom pa kad kažem jednomu: 'Idi!', on ode, ili drugomu: 'Dođi!', i on dođe. Svom sluzi kažem: 'Učini to!' i on me poslušava.«

¹⁰ Kad je to čuo, Isus se zadivio, pa je rekao onima koji su ga pratili: »Zaista, kažem vam, nisam našao toli-

† POKAŽI SE SVEĆENIKU Prema Mojsijevu zakonu, svećenik je morao potvrditi da je gubavac ozdravio.

ku vjeru ni u koga u Izraelu. ¹¹ I još vam kažem da će mnogi doći s istoka i zapada i sjest će za stol s Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom. ¹² A oni koji trebaju pripadati kraljevstvu bit će izbačeni u tamu, gdje će biti plač i škrgut zuba.«

¹³ Zatim je Isus rekao časniku: »Idi, i neka ti bude kako si vjerovao!« A njegov je sluga ozdravio istoga trenuta.

Isus ozdravlja mnoge

(Mk 1,29-34; Lk 4,38-41)

¹⁴ Kad je Isus ušao u Petrovu kuću, ugledao je njegova punicu kako leži u groznici. ¹⁵ Dotaknuo joj je ruku i groznica ju je odmah pustila, a ona je ustala i počela ga posluživati.

¹⁶ Kad je pala večer, Isusu su doveli mnoge opsjednute zlim duhovima. A on je riječju istjerao duhove i izliječio sve bolesne. ¹⁷ Tako se ispunilo što je Bog rekao po proroku Izaiji:

»On je uzeo naše bolesti i ponio naše slabosti.« ††

Slijediti Isusa

(Lk 9,57-62)

¹⁸ Kad je Isus vidio veliko mnoštvo oko sebe, zapovjedio je svojim sljedbenicima da otplove na drugu stranu jezera. ¹⁹ Tada mu je pristupio neki učitelj Zakona i rekao mu: »Učitelju, ja ću te slijediti kamo god budeš išao.«

²⁰ A Isus mu je rekao: »Lisice imaju jazbine i ptice nebeske imaju svoja gnijezda, a Sin Čovječji nema kamo položiti glavu.«

²¹ Drugi mu je učenik rekao: »Gospodine, dopusti mi da najprije odem i pokopam svoga oca.«

²² A Isus mu je rekao: »Pođi za mnom, a pusti mrtve da sami pokapaju svoje mrtve.«

Isus stišava oluju

(Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

²³ Zatim je Isus ušao u lađu, a njegovi su učenici pošli za njim. ²⁴ Na jezeru se podigla strašna oluja, tako da su valovi gotovo prekrili lađu. A Isus je spavao. ²⁵ Tada su učenici došli k njemu i probudili ga riječima: »Gospodine, spasi nas! Poginut ćemo!«

²⁶ A on im je rekao: »Zašto se toliko bojite, malovjerni?« Onda je ustao, zapovjedio vjetrovima i jezeru i zavaladala je velika tišina.

²⁷ Ljudi su se čudili i pitali: »Kakav je to čovjek? Čak ga i vjetrovi i vode slušaju!«

Isus istjeruje zle duhove

(Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

²⁸ Kad je Isus stigao na drugu stranu jezera, u gadarski kraj, ‡ u susret su mu došla dva čovjeka opsjednuta

†† Citat iz Iz 53,4. ‡ GADARSKI KRAJ Područje jugoistočno od Galilejskoga jezera.

zlim duhovima. Izišli su iz grobova i bili su tako opasni da nitko nije mogao proći tim putem. ²⁹ Povikali su: »Što hoćeš od nas, Sine Božji? Jesi li došao ovamo da nas kazniš prije zakazanog vremena?«

³⁰ Nedaleko od njih paslo je veliko krdo svinja. ³¹ Zli duhovi molili su Isusa: »Ako nas istjeraš iz ovih ljudi, pošalji nas u ono krdo svinja.«

³² Isus im je rekao: »Idite!« i oni su izašli iz ljudi i ušli u svinje. Tada je cijelo krdo svinja jurnulo niz padinu u jezero i utopilo se u vodi. ³³ Svinjari su pobjegli u grad pa su ispričali sve što se dogodilo s opsjednutima i svinjama. ³⁴ Tada je cijeli grad izašao pred Isusa. Kad su ga spazili, zamolili su ga da napusti njihov kraj.

Isus ozdravlja nepokretnog

(Mk 2,1–12; Lk 5,17–26)

9 Isus je ušao u lađu, doplovio na drugu stranu jezera i vratio se u svoj grad. ² Tada su mu donijeli nepokretnog čovjeka koji je ležao na postelji. Kad je Isus vidio kolika je njihova vjera, rekao je nepokretnomu: »Samo hrabro, mladiću! Oprošteni su ti grijesi!«

³ Tada su neki od učitelja Zakona rekli u sebi: »Ovaj čovjek svojim riječima vrijeđa Boga.«

⁴ Budući da je znao što misle, Isus im je rekao: »Zašto mislite zlo u svojim srcima? ⁵ Što je lakše reći: 'Oprošteni su ti grijesi' ili 'Ustani i hodaj!?' ⁶ Ali znajte da Sin Čovječji ima vlast opraštati grijeha na zemlji.« Zatim je rekao nepokretnomu: »Ustani, uzmi svoj ležaj i idi kući!« ⁷ Nepokretni je ustao i otišao kući. ⁸ Kad je narod to vidio, pun strahopoštovanja hvalio je Boga koji je ljudima dao takvu vlast.

Matej (Levi) slijedi Isusa

(Mk 2,13–17; Lk 5,27–32)

⁹ Kad je Isus odlazio odande, ugledao je čovjeka zvanog Matej kako sjedi na naplatnom mjestu. Rekao mu je: »Hajde za mnom!« I Matej je ustao i krenuo za Isusom.

¹⁰ Dok je Isus jeo u Matejevoj kući, došli su mnogi pozreznici i grešnici pa su jeli zajedno s Isusom i njegovim učenicima. ¹¹ Kad su to farizeji vidjeli, upitali su Isusove učenike: »Zašto vaš učitelj jede s poreznicima i grešnicima?«

¹² Isus je to čuo pa je rekao: »Zdravi ne trebaju liječnika nego bolesni. ¹³ Zato idite i naučite što znači: 'Više volim milosrđe nego žrtve.' † Jer ja nisam došao zvati pravednike, nego grešnike.«

Religiozni Židovi

(Mk 2,18–22; Lk 5,33–39)

¹⁴ Tada su mu prišli Ivanovi učenici i upitali ga: »Zašto mi i farizeji često postimo, a tvoji učenici ne poste?«

¹⁵ Isus im je odgovorio: »Mogu li svatovi tugovati dok je mladoženja s njima? Ali doći će vrijeme kada će im uzeti mladoženju. Tada će oni postiti.

¹⁶ Nitko ne stavlja na stari ogrtač zakrpu od novoga platna koje se još nije stisnulo. Ako to učini, nova će se zakrpa stisnuti i poderati odjeću, a rupa će postati još veća. ¹⁷ Ni novo vino se ne ulijeva u stare mjehove, jer bi oni popucali i vino bi iscurilo, a mjehovi bi bili uništeni. Zato ljudi uvijek stavljaju novo vino u nove mjehove, tako da se i vino i mjehovi sačuvaju.«

Djevojčica i bolesna žena

(Mk 5,21–43; Lk 8,40–56)

¹⁸ Dok im je Isus to govorio, prišao mu je poglavar sinagoge, kleknuo pred njega i rekao: »Kći mi je upravo umrla, ali dođi, stavi svoju ruku na nju i ona će oživjeti.«

¹⁹ Isus je ustao i pošao za njim zajedno sa svojim učenicima.

²⁰ A neka žena, koja je patila od krvarenja već dvanaest godina, prišla je Isusu s leđa i dotaknula rub njegova ogrtača. ²¹ Mislila je: »Ako samo dotaknem njegov ogrtač, ozdravit ću.«

²² Isus se okrenuo, ugledao ženu i rekao: »Samo hrabro, kćeri! Tvoja te vjera ozdravila.« I žena je ozdravila istoga časa.

²³ Kad je Isus došao u kuću poglavara sinagoge, vidio je svirače kako sviraju pogrebnu glazbu i uznemiren narod. ²⁴ Rekao je: »Iziđite! Djevojka nije mrtva, samo spava.« A oni su ga ismijavali. ²⁵ Kad je narod istjeran iz kuće, Isus je ušao u sobu, uzeo djevojku za ruku i ona je ustala. ²⁶ Vijest o tome proširila se po cijelom onom kraju.

²⁷ Kad je odlazio odande, dva su slijepca pošla za njim vičući: »Smiluj nam se, Sine Davidov!« ²⁸ Kad je ušao u kuću, slijepci su mu prišli, a Isus ih je upitao: »Vjerujete li da vam ja mogu vratiti vid?« Oni su odgovorili: »Da, Gospodine!«

²⁹ Tada je dotaknuo njihove oči i rekao: »Neka vam bude onako kako vjerujete!« ³⁰ I progledali su, a Isus ih je strogo opomenuo: »Pazite da nitko ne sazna za ovo!« ³¹ No, oni su otišli i proširili vijest o njemu po cijelom onom kraju.

³² Dok su oni izlazili, doveli su Isusu nijema čovjeka koji je bio opsjednut zlim duhom. ³³ Kad je Isus istjerao zlog duha, nijemi je progovorio. Narod se divio i govorio: »Nikad nešto slično nije viđeno u Izraelu!«

³⁴ A farizeji su govorili: »On izgoni zle duhove uz pomoć vladara zlih duhova.«

Ovce bez pastira

³⁵ Isus je išao po svim gradovima i selima. Poučavao je u njihovim sinagogama i objavljivao Radosnu vijest o kraljevstvu. Liječio je svaku slabost i svaku bolest.

³⁶ Kad je vidio mnoštvo naroda, sažalio se nad njima,

† Citat iz Hoš 6,6.

jer su bili iscrpljeni i bespomoćni poput ovaca bez pastira. ³⁷ Tada je rekao svojim učenicima: »Žetva je velika, a radnika je malo. ³⁸ Zato molite gospodara žetve da pošalje radnike za svoju žetvu.«

Isus šalje učenike

(Mk 3,13–19; 6,7–13; Lk 6,12–16; 9,1–6)

10 Isus je pozvao svojih dvanaest učenika i dao im vlast da istjeruju zle duhove i da liječe svaku slabost i svaku bolest. ² Ovo su imena dvanaestorice apostola:

Šimun — zvani Petar — i njegov brat Andrija; Jakov — Zebedejev sin i njegov brat Ivan; Filip i Bartolomej; ³ Toma i Matej — carinik; Jakov — Alfejev sin — i Tadej; ⁴ Šimun Kananac i Juda Iskariotski, koji je izdao Isusa.

⁵ Isus je poslao ovu dvanaestoricu i naredio im: »Nemojte ići k nežidovima i nemojte ulaziti ni u jedan grad u Samariji! ⁶ Radije idite k izgubljenim ovcama izraelskoga naroda. ⁷ Idite i propovijedajte, govoreći: 'Kraljevstvo nebesko je blizu!' ⁸ Liječite bolesne, uskrisujte mrtvace, ozdravljajte gubave i izgonite zle duhove! Besplatno ste primili ove blagoslove i moć, stoga besplatno i dajte! ⁹ Nemojte nositi u pojasevima ni zlata, ni srebra, ni bakra! ¹⁰ Nemojte nositi ni putne torbe, ni dodatne odjeće, ni obuće, ni štapa! Jer radnik zaslužuje svoju hranu.

¹¹ Kad uđete u grad ili selo, pronađite u njemu nekoga dostojnog pa ostanite kod njega sve dok ne počete dalje! ¹² Kad ulazite u takav dom, zaželite mu mir!

¹³ Ako je dom dostojan, neka vaš mir ostane u njemu, a ako nije dostojan, neka vam se vaš mir vrati. ¹⁴ Ako vas tko ne bude primio ili slušao što govorite, napustite tu kuću ili grad i otesite prah sa svojih nogu. ¹⁵ Istinu vam kažem: na dan Suda tom će gradu biti gore nego Sodomi i Gomori.«

Isus upozorava na nevolje

(Mk 13,9–13; Lk 21,12–17)

¹⁶ »Budite svjesni da vas šaljem kao ovce među vukove. Zato budite mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi! ¹⁷ Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati na sud i šibati vas u svojim sinagogama. ¹⁸ Dovodit će vas pred vladare i kraljeve jer ste moji sljedbenici. To će biti prilika da o meni svjedočite njima i nežidovima. ¹⁹ Kad vas budu uhićivali, ne brinite se što i kako ćete govoriti, jer će vam toga časa biti dano što da govorite. ²⁰ Stoga nećete to govoriti vi, nego će Duh Oca vašega govoriti kroz vas.

²¹ Brat će predavati svoga brata da ga ubiju, a otac svoje dijete. Djeca će se okrenuti protiv roditelja i ubijati ih. ²² Svi će vas ljudi mrziti zbog moga imena, ali oni koji ustraju do kraja, bit će spašeni. ²³ Kad vas budu progonili u jednom gradu, pobjegnite u drugi. Istinu

vam kažem: nećete stići obići sve izraelske gradove prije ponovnog dolaska Sina Čovječjega.

²⁴ Učenik nije veći od učitelja niti je sluga veći od svoga gospodara. ²⁵ Dovoljno je učeniku da bude kao njegov učitelj, a služi da bude kao njegov gospodar. Ako su glavu obitelji nazivali Belzebulom ††, koliko će tek gore nazivati njegove ukućane?«

Ne trebate se plašiti ljudi!

(Lk 12,2–7)

²⁶ »Dakle, nemojte ih se bojati, jer sve što je skriveno, bit će otkriveno i sve što je tajno, saznat će se. ²⁷ Ono što vam govorim u tami, † recite na svjetlu! †† I što vam šapućem na uho, razglasite na sva zvona! ²⁸ Nemojte se bojati onih koji mogu ubiti vaše tijelo, ali ne mogu ubiti vašu dušu! Radije se bojte Boga koji može uništiti i dušu i tijelo u paklu. ²⁹ Za samo jedan novčić †† možete kupiti dva vrapca. No, ni jedan od njih neće uginuti ako to vaš Otac ne dopusti. ³⁰ Vama su čak i vlasi na glavi izbrojene. ³¹ Dakle, nemojte se bojati, jer ste vredniji od vrabaca.«

Govorite o svojoj vjeri!

(Lk 12,8–9)

³² »Tko god mene prizna pred ljudima — pripada meni. I ja ću priznati da on pripada meni pred mojim Ocem koji je na nebu. ³³ Tko god se odrekne mene pred ljudima — ne pripada meni. I ja ću ga se odreći pred svojim Ocem koji je na nebu.«

Slijediti Isusa donosi nevolje

(Lk 12,51–53; 14,26–27)

³⁴ »Nemojte misliti da sam došao donijeti mir na zemlju. Nisam došao donijeti mir, nego mač. ³⁵ Jer došao sam okrenuti:

'sina protiv oca,
kćer protiv majke,
snahu protiv svekrve.

³⁶ Čovjeku će biti neprijatelji njegovi ukućani.' †††

³⁷ Tko voli oca ili majku više nego mene, nije dostojan da me slijedi. Tko voli svoga sina ili kćer više nego mene, nije dostojan da me slijedi. ³⁸ Tko ne uzme svoj križ i ne ide za mnom, nije me dostojan. ³⁹ Tko voli svoj život više nego mene, izgubit će ga. Ali onaj tko izgubi svoj život zbog mene, sačuvat će ga.«

Bog blagoslivlja one koji vas primaju

(Mk 9,41)

⁴⁰ »Tko prima vas, prima i mene, a tko prima mene, prima i Onoga koji me je poslao. ⁴¹ Tko prima proroka zato što je prorok, primit će proročku nagradu. Tko prima pravednog čovjeka zato što je pravedan, primit će nagradu pravednika. ⁴² A tko dade samo čašu hlad-

† OTRESITE PRAH SA SVOJIH NOGU Slikovito upozorenje žiteljima toga grada da je razgovor završen.

†† BELZEBUL Đavao. † U TAMI U tajnosti. †† NA SVJETLU U javnosti. ††† NOVČIĆ Doslovno: asarion. Bakreni novčić koji je vrijedio 1/16 denara. ††† Citat iz Mih 7,6.

ne vode jednomu od ovih malenih zato što je moj učenik, zaista, kažem vam, sigurno neće izgubiti svoju nagradu.«

Isus i Ivan Krstitelj

(Lk 7,18–35)

11 Kad je Isus završio s davanjem uputa dvanaestorici svojih učenika, otišao je odande da poučava i propovijeda po gradovima u Galileji.

² Kad je Ivan Krstitelj, koji je bio u zatvoru, čuo za Kristova djela, poslao je Isusu svoje učenike. ³ Oni su ga upitali: »Jesi li ti onaj koji treba doći ili da očekujemo drugog?«

⁴ Isus im je odgovorio: »Idite i recite Ivanu o onome što čujete i vidite! ⁵ Slijepi vide, hromi hodaju, gubavi ozdravljaju, gluhi čuju, mrtvi ustaju u život, a siromasi se propovijeda Radosna vijest. ⁶ Blago onomu tko ne oklijeva da me prihvati!«

⁷ Dok su Ivanovi učenici odlazili, Isus je govorio mnoštvu o Ivanu, pitajući ih: »Što ste išli vidjeti u pustinji? Trsku koju povija vjetar? ⁸ Ako ne to, što ste onda išli vidjeti? Čovjeka odjevenog u raskošnu odjeću? Oni koji nose raskošnu odjeću nalaze se u kraljevskim dvorima. ⁹ Što ste onda išli vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, i više od proroka. ¹⁰ On je onaj o kojem je u Pismu pisano:

'Evo, šaljem svoga glasnika ispred tebe.

On će pripremiti put pred tobom.' †

¹¹ Istinu vam kažem: od svih ljudi koji su ikada rođeni, nitko nije veći od Ivana Krstitelja, a ipak je i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći od Ivana. ¹² Od vremena Ivana Krstitelja pa do sada navala je na kraljevstvo nebesko i siloviti ga prisvajaju. ††¹³ Svi su proroci i Moj-sijev zakon proricali do Ivana. ¹⁴ Ako prihvaćate što su rekli proroci i Zakon, onda je Ivan Ilija koji treba doći. ¹⁵ Tko sluša, neka čuje!

¹⁶ S kim da usporedim sadašnju generaciju? Oni su poput djece koja sjede na trgovima i dovikuju se:

'Svirali smo vam, ali vi niste zaplesali!

Pjevali smo tužaljke, ali vi niste zaplakali.'

¹⁸ Došao je Ivan, koji nije ni jeo ni pio poput ostalih ljudi, pa kažu: 'Opsjednut je zlim duhom!' ¹⁹ Onda je došao Sin Čovječji, koji jede i pije poput svih ostalih, a ljudi kažu: 'Vidi ovoga! Proždrljivac i pijanica! Prijatelj poreznika i grešnika!' Ali mudrost se dokazuje djelima koja čini.«

Isus upozorava

(Lk 10,13–15)

²⁰ Tada je Isus počeo koriti gradove u kojima je učinio najviše čuda jer se ljudi iz tih gradova nisu obratili.

²¹ Rekao im je: »Teško tebi, Korozaime! Teško tebi, Bet-saido! Jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila čuda koja

† Citat iz Mal 3,1. †† OD VREMENA ... SILOVITI GA PRISVAJAJU Mo- gući prijevod: »Od vremena kad je Ivan Krstitelj propovijedao, kraljevstvo nebesko trpi silovite napade i siloviti ga prisvajaju.«

su se u vama dogodila, oni bi se već odavno pokajali. U znak pokajanja oni bi obukli kostrijet i glave posuli pepelom. ²² Ali, kažem vam, na Sudnji dan će Tiru i Sidonu biti lakše nego vama. ²³ A ti, Kafarnaume, zar se misliš uzdići do neba? Ne, strmoglavit ćeš se u pakao. Jer da su se u Sodomi dogodila čuda koja su se u tebi dogodila, taj bi grad opstao do dana današnjega. ²⁴ Ali, kažem ti, na Sudnji dan će Sodomi biti lakše nego tebi.«

Isusov poziv

(Lk 10,21–22)

²⁵ U ono vrijeme Isus je rekao: »Slavim te, Oče, gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a otkrio onima koji su kao mala djeca. ²⁶ Da, Oče, jer ti si htio da tako bude.

²⁷ Moj mi je Otac sve predao. Nitko, osim Oca, ne poznaje Sina. I nitko ne poznaje Oca, osim Sina i onih kojima ga Sin želi otkriti.

²⁸ Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti. ²⁹ Uzmite moj jaram na sebe i učite od mene, jer ja sam krotka i ponizna srca i naći ćete pokoj svojim dušama. ³⁰ Jer jaram koji vam nudim lagan ‡ je i teret koji je od mene lako vam je nositi.«

Sin Čovječji je gospodar

(Mk 2,23–28; Lk 6,1–5)

12 U ono vrijeme, jedne subote, Isus je prolazio kroz žitna polja. Njegovi su učenici ogladnjeli pa su počeli trgati klasje i jesti. ² Kad su to farizeji vidjeli, rekli su Isusu: »Gledaj! Tvoji učenici čine što nije dopušteno činiti subotom.«

³ Tada im je Isus rekao: »Zar niste čitali što je David učinio kada su on i oni koji su bili s njim ogladnjeli?

⁴ Ušao je u Božju kuću i jeo posvećene kruhove prinese Bogu, iako ni njemu ni njegovim pratiocima nije bilo dopušteno da ih jedu, nego samo svećenicima.

⁵ Niste li čitali u Zakonu da subotom svećenici u Hramu krše zakon o suboti? No njima se to ne uzima za zlo.

⁶ Ali ja vam kažem da je ovdje nešto veće od Hrama.

⁷ Da ste shvatili što znači: 'Više volim milosrđe nego žrtve', † ne biste osuđivali ove nedužne.

⁸ Jer Sin Čovječji je gospodar i subote.«

Ozdravljenje u subotu

(Mk 3,1–6; Lk 6,6–11)

⁹ Odande je otišao u njihovu sinagogu, ¹⁰ gdje je bio neki čovjek s usahlom rukom. Neki su Židovi upitali Isusa, s namjerom da ga optuže: »Je li dopušteno liječiti subotom?« ††

¹¹ Isus im je rekao: »Tko od vas ne bi uhvatio i izvadio svoju jedinu ovcu ako ona u subotu padne u jamu? ¹² A

‡ JER JARAM ... LAGAN Doslovno: »Moj je jaram blag i moje breame lako.« †† Citat iz Hoš 6,6. †† JE LI ... SUBOTOM Raditi subotom bilo je protivno židovskom zakonu. Vidi 'subota' (Šabat).

čovjek je mnogo važniji od ovce. Zato je dopušteno subotom činiti dobro.«

¹³ Zatim je rekao onom čovjeku: »Ispruži ruku!« Čovjek je ispružio ruku i ruka mu je postala zdrava kao i druga. ¹⁴ A farizeji su izašli i počeli smišljati kako da ubiju Isusa.

Isus je Božji izabrani sluga

¹⁵ Kad je za to doznao, otišao je odande, a slijedilo ga je silno mnoštvo. On ih je sve ozdravljao ¹⁶ i upozoravao ih da ne odaju tko je on, ¹⁷ kako bi se ispunilo što je rečeno po proroku Izaiji:

¹⁸ »Ovo je moj sluga,
koga sam izabrao.

Moj ljubljani,
u kome uživa moja duša.
Stavit ću svoj Duh na njega
i on će narodima objavit pravdu.

¹⁹ Neće se svađati ni vikati,
niti će ljudi čuti njegov glas.

²⁰ On neće slomiti već savijenu trsku,
ni ugaziti žiška koji tinja,
dok pravdu ne dovede do pobjede.

²¹ U njegovo ime uzdat će se narodi.« †

Isusova moć je od Boga

(Mk 3,20–30; Lk 11,14–23; 12,10)

²² Zatim su mu doveli slijepog i nijemog čovjeka, obuzetog zlim duhom. Isus ga je ozdravio pa je čovjek progovorio i progledao. ²³ A mnoštvo je bilo zadivljeno te se pitalo: »Da nije ovo Sin Davidov?«

²⁴ Kad su to čuli farizeji, rekli su: »On izgoni zle duhove uz pomoć sotone ††, vladara zlih duhova.«

²⁵ Isus je znao njihove misli pa im je rekao: »Svako će kraljevstvo koje je nesložno propasti. Nijedan grad ili obitelj, koji su nesložni unutar sebe, neće opstati.

²⁶ Dakle, ako sotona izgoni sotonu, on je u sebi podijeljen. Kako će onda njegovo kraljevstvo opstati? ²⁷ Opet, ako ja izgonim zle duhove uz pomoć Belzebula, uz čiju ih pomoć izgone vaši ljudi? Zato će vam vaši vlastiti ljudi suditi. ²⁸ Budući da ja izgonim zle duhove uz pomoć Duha Božjega, to dokazuje da je kraljevstvo Božje došlo k vama.

²⁹ Ili, kako može netko ući u kuću snažna čovjeka i ukrasti mu imovinu ako ga prije ne sveže? Tek će mu tada moći opljačkati kuću.

³⁰ Tko nije sa mnom — protiv mene je. Tko mi ne pomaže skupljati — taj rasipa. ³¹ Zato vam kažem: svaki grijeh i kleveta oprostit će se ljudima, ali kleveta protiv Duha Svetoga neće se oprostiti. ³² Ako tko kaže nešto protiv Sina Čovječjega, može mu se oprostiti, ali ako tko kaže nešto protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni na onom koji dolazi.«

† Citat iz Iz 42,1–4. †† *sotona* Doslovno: Belzebul đavao. Isto u retku 27.

Dobar i loš plod

(Lk 6,43–45)

³³ »Da biste imali dobar plod, morate imati dobro stablo. Ali ako je stablo loše, imat ćete loš plod, jer stablo se prepoznaje po svome plodu. ³⁴ Vi, zmije! Kako možete govoriti dobro kad ste zli? Riječi koje usta izgovaraju dolaze iz onoga što je pohranjeno u srcu. ³⁵ Dobar čovjek iznosi dobro jer je u njemu pohranjeno dobro, a zao čovjek iznosi zlo jer je u njemu pohranjeno zlo. ³⁶ No, kažem vam da će na Sudnji dan ljudi odgovarati za svaku beskorisnu riječ koju su izgovorili. ³⁷ Jer tvoje će te riječi opravdati i tvoje će te riječi osuditi.«

Židovi traže dokaz

(Mk 8,11–12; Lk 11,29–32)

³⁸ Tada su mu neki učitelji Zakona i farizeji rekli: »Učitelju, želimo da nam daš neki znak.«

³⁹ A Isus im je odgovorio: »Zao i nevjeran naraštaj traži znak. Ali neće mu se dati nikakav drugi znak osim znaka proroka Jone †. ⁴⁰ Kao što je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji biti u utrobi zemlje tri dana i tri noći. ⁴¹ Na Sudu će Nivljani †† ustati zajedno s ljudima koji žive danas i osudit će ga jer su se obratili zbog Jonina propovijedanja. A ovdje je netko veći od Jone. ⁴² Na Sudu će Kraljica Juga †† ustati s ovim naraštajem i osudit će ga jer je s kraja zemlje došla čuti Salomonovu mudrost. A ovdje je nešto veće od Salomona.«

Povratak zlog duha

(Lk 11,24–26)

⁴³ »Kada zao duh iziđe iz čovjeka, luta pustim mjestima tražeći odmor, ali ga ne nalazi. ⁴⁴ Tada kaže: 'Vratit ću se u svoju kuću iz koje sam izašao.' Kada se vrati, pronalazi je praznu, čistu i uređenu. ⁴⁵ Tada ode i sa sobom dovede sedam drugih duhova, gorih od sebe pa svi uđu i nastane se ondje. Tako posljednje stanje toga čovjeka postaje gore od prvotnoga. Isto će biti i s ovim pokvarenim naraštajem.«

Isusova prava obitelj

(Mk 3,31–35; Lk 8,19–21)

⁴⁶ Dok je Isus još govorio narodu, došli su njegova majka i braća i stajali su vani tražeći da s njim govore. ⁴⁷ Netko reče Isusu: »Evo, tvoja majka i braća stoje vani i žele razgovarati s tobom.«

⁴⁸ A Isus odgovori onomu koji mu je to javio: »Tko je moja majka i tko su moja braća?« ⁴⁹ Onda je pokazao rukom na svoje učenike i rekao: »Evo moje majke i mo-

† Jona Božji propovjednik. Priča o Joni nalazi se u Starom zavjetu u Knjizi o Joni. †† NIVLJANI Stanovnici Ninive, grada u kojem je Jona propovijedao (vidi Jon 3). †† KRALJICA JUGA Kraljica od Sabe, koja je proputovala više od 1600 kilometara da bi čula Božju mudrost od Salomona (vidi 1Kr 10,1–13).

je braće! ⁵⁰ Da, tko god izvršava volju moga nebeskog Oca, taj mi je i brat, i sestra, i majka.«

Usporedba o sijaču

(Mk 4,1-9; Lk 8,4-8)

13 Istoga je dana Isus izašao iz kuće i sjeo pokraj jezera. ² Veliko se mnoštvo okupilo oko njega pa je on ušao u lađu i sjeo, dok je narod ostao na obali. ³ Govorio im je o mnogim stvarima u usporedbama. Rekao im je: »Sijač je pošao sijati. ⁴ Dok je sijao, nešto sjemena palo je pokraj puta. Došle su ptice i pozobale ga. ⁵ Poneko je palo na kamenito tlo, gdje nije bilo puno zemlje. Brzo je niknulo jer zemlja nije bila duboka, ⁶ ali kad je izašlo sunce, uvenulo je od žege, a kako nije imalo korijena, osušilo se. ⁷ Neko je palo među trnje, no trnje je izraslo i ugušilo ga. ⁸ A neko je palo na dobru zemlju i donijelo rod koji je bio trideset, šezdeset ili čak sto puta veći od posijanog. ⁹ Tko sluša — neka čuje!«

Zašto Isus poučava u usporedbama?

(Mk 4,10-12; Lk 8,9-10)

¹⁰ Učenici su prišli Isusu i upitali ga: »Zašto im govoriš u usporedbama?«

¹¹ A on im je odgovorio: »Vama je dano da znate tajne kraljevstva nebeskog, ali njima nije dano. ¹² Jer tko ima, dat će mu se i imat će u izobilju. A tko nema, oduzet će mu se i ono što ima. ¹³ Zato im govorim u usporedbama, jer iako gledaju — ne vide; iako slušaju — ne čuju i ne razumiju. ¹⁴ Tako se na njima ispunjava Izajijino proročanstvo:

‘Slušat ćete i slušati,
ali nećete razumjeti.
Gledat ćete i gledati,
ali nećete vidjeti.

¹⁵ Jer otvrdnulo je srce ovoga naroda;
uši su začepili i oči su zatvorili.

Tako da ne vide svojim očima,
ne čuju svojim ušima,
ne razumiju svojim srcem
i ne obraćaju se meni da ih ozdravim.’[†]

¹⁶ Ali blago vašim očima jer vide i blago vašim ušima jer čuju. ¹⁷ Istinu vam kažem: mnogi su proroci i pravednici željeli vidjeti što vi vidite, ali nisu vidjeli; željeli su čuti što vi čujete, ali nisu čuli.«

Značenje usporedbe o sijaču

(Mk 41,3-20; Lk 8,11-15)

¹⁸ »Poslušajte, dakle, značenje usporedbe o sijaču. ¹⁹ Sjeme koje je palo pokraj puta jest onaj koji čuje učenje o kraljevstvu, ali ga ne razumije. Tada dolazi Zli te mu otima što mu je u srcu posijano. ²⁰ Sjeme koje je palo na kamenito tlo jest onaj koji čuje učenje i odmah ga s radošću prihvaća. ²¹ Ali budući da nema u sebi ko-

rijena, nepostojan je, pa kad dođe nevolja ili progonoštvo zbog učenja, odmah otpadne. ²² Sjeme koje je palo u trnje jest onaj koji čuje učenje, ali dopušta da ga brige ovoga svijeta i zavodljivost bogatstva uguše, pa ne donosi rod. ²³ Sjeme koje je palo na dobru zemlju jest onaj koji čuje i razumije učenje te donosi rod koji je trideset, šezdeset ili čak sto puta veći od onoga što je posijano.«

Usporedba o pšenici i korovu

²⁴ Zatim im Isus iznese drugu usporedbu: »Kraljevstvo nebesko je poput čovjeka koji je posijao dobro sjeme na svojoj njivi. ²⁵ Ali dok su ljudi spavali, došao je neprijatelj vlasnika njive, posijao ljulj među pšenicu i otišao. ²⁶ Kad je pšenica narasla i donijela rod, pojavio se i ljulj. ²⁷ Tada su sluge pristupile k vlasniku i rekle: ‘Gospodaru, zar nisi posijao dobro sjeme na svojoj njivi? Pa odakle onda na njoj ljulj?’

²⁸ Odgovorio im je: ‘To je učinio neprijatelj.’ Sluge su ga upitale: ‘Hoćeš li da odemo i počupamo ljulj?’

²⁹ Rekao im je: ‘Ne, da ne biste, čupajući ljulj, zajedno s njim iščupali i pšenicu. ³⁰ Neka rastu zajedno do žetve, a u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Pokupite najprije ljulj i svežite ga u snopove da se spali, a pšenicu skupite u moju žitnicu!’«

Usporedba o gorušičinu zrnu i kvascu

(Mk 4,30-34; Lk 13,18-21)

³¹ Zatim im je iznio drugu usporedbu: »Kraljevstvo nebesko je poput sjemena gorušice koje je netko uzeo i posijao na svojoj njivi. ³² Ono je jedno od najmanjih od svega sjemenja, ali, kad izraste, jedno je od najvećih biljaka u vrtu. Ono izraste u stablo te dolaze ptice i gnijezde se u njegovim granama.«

³³ Ispričao im je još jednu usporedbu: »Kraljevstvo nebesko je poput kvasca koji je žena uzela i pomiješala s tri mjere brašna dok sve ne ukvasa.«

³⁴ Isus je mnoštvu o svemu govorio u usporedbama. Zapravo im ništa nije rekao bez usporedbi. ³⁵ To je bilo zato da bi se ispunilo što je Bog rekao po proroku: »Govorit ću u usporedbama.

Otkrit ću što je skriveno od postanka svijeta.«^{††}

Objašnjenje usporedbe o ljulju

³⁶ Zatim je Isus otprovao narod i ušao u kuću. Ondje su mu pristupili njegovi učenici i rekli: »Objasni nam priču o ljulju na njivi!«

³⁷ Odgovorio im je: »Onaj koji je posijao dobro sjeme jest Sin Čovječji. ³⁸ Njiva je svijet. Dobro sjeme su oni koji pripadaju kraljevstvu. Ljulj su oni koji pripadaju Zlomu. ³⁹ Neprijatelj koji je posijao ljulj jest đavao. Žetva je svršetak svijeta, † a žeteoci su anđeli.

† Citat iz Iz 6,9-10.

†† Citat iz Ps 78,2. ‡ SVIJET Doslovno: »dob« ili »vrijeme«. Isto u recima: 40 i 49.

⁴⁰ Kao što se ljulj skuplja i spaljuje u vatri, tako će biti i na svršetku svijeta. ⁴¹ Sin Čovječji poslat će svoje anđele i oni će ukloniti iz njegova kraljevstva sve one koji druge navode na grijeh i sve one koji čine zlo. ⁴² Anđeli će ih baciti u užarenu peć, gdje će biti plač i škrgut zuba. ⁴³ Pravednici će tada zasjati poput sunca u kraljevstvu svoga Oca. Tko sluša — neka čuje!»

Usporedba o blagu i biseru

⁴⁴ »Kraljevstvo nebesko je poput blaga skrivenog u polju. Kad ga je neki čovjek pronašao, ponovno ga je sakrio, pa je prepun radosti otišao i prodao sve što je imao te kupio to polje.

⁴⁵ Kraljevstvo nebesko je i poput trgovca koji traži skupocjene bisere. ⁴⁶ Kad je pronašao dragocjen biser, otišao je i prodao sve što je imao pa ga kupio.«

Usporedba o ribarskoj mreži

⁴⁷ »Kraljevstvo nebesko je i poput mreže bačene u jezero, u koju se uhvatilo mnogo raznovrsne ribe. ⁴⁸ Kad se mreža napunila, ribari su je izvukli na obalu. Zatim su sjeli i odabrali dobre ribe te ih stavili u košare, a loše su bacili. ⁴⁹ Tako će biti i na svršetku svijeta. Doći će anđeli i odvojiti zle ljude od pravednih. ⁵⁰ Zatim će baciti zle u užarenu peć, gdje će biti plač i škrgut zuba.«

⁵¹ Isus je upitao svoje učenike: »Razumijete li sve ovo?»

»Da«, odgovorili su mu.

⁵² Zatim im je rekao: »Zato je svaki učitelj Zakona, koji je poučen o kraljevstvu nebeskom, poput domaćina koji iz svoje riznice iznosi i novo i staro.«

Isus u Nazaretu

(Mk 6,1–6; Lk 4,16–30)

⁵³ Kad je Isus završio s poučavanjem pomoću ovih usporedbi, napustio je to mjesto ⁵⁴ i otišao u svoj rodni grad. Ondje je poučavao u sinagogi. Svi su bili zadivljeni i pitali su se: »Odakle mu tolika mudrost i moć da čini čuda? ⁵⁵ Nije li on tesarov sin? Ne zove li se njegova majka Marija, a njegova braća Jakov, Josip, Šimun i Juda? ⁵⁶ Zar nisu sve njegove sestre ovdje među nama? Pa odakle mu onda sve to?» ⁵⁷ I nisu ga prihvatili.

Ali Isus im je rekao: »Prorok je poštivan kamo god išao, osim u svom rodnom gradu i u svojoj vlastitoj kući.«

⁵⁸ Zbog njihove nevjere ondje nije učinio mnogo čuda.

Herod i Isus

(Mk 6,14–29; Lk 9,7–9)

14 U to je vrijeme Herod, vladar Galileje, čuo glasine o Isusu. ² Tada je rekao svojim slugama: »Taj je čovjek Ivan Krstitelj. Mora da je ustao od mrtvih pa zbog toga čudesne sile djeluju u njemu.«

Umorstvo Ivana Krstitelja

³ Naime, Herod je bio uhvatio Ivana, stavio ga u lance i bacio u zatvor. Učinio je to zbog Herodijade, žene svoga brata Filipa, ⁴ jer je Ivan govorio Herodu: »Nije dopušteno da je imaš.« ⁵ Herod je Ivana htio ubiti, ali se bojao naroda jer su ga smatrali prorokom.

⁶ Za Herodov rođendan Herodijadina je kći plesala pred Herodom i njegovim gostima. Herod je bio toliko oduševljen ⁷ da joj je obećao ispuniti sve što bude tražila. ⁸ Po nagovoru svoje majke, ona je rekla: »Daj mi glavu Ivana Krstitelja na ovom pladnju!« ⁹ Kralj Herod se ražalostio, ali zbog svog obećanja i gostiju naredio je da joj se želja ispuni. ¹⁰ Poslao je ljude da Ivanu u tamnici odrube glavu. ¹¹ Zatim su Ivanovu glavu donijeli na pladnju i predali djevojci, a ona ju je odnijela svojoj majci. ¹² Tada su došli Ivanovi učenici, uzeli njegovo tijelo i pokopali ga. Nakon toga, otišli su i ispričali Isusu što se dogodilo.

Isus hrani više od pet tisuća ljudi

(Mk 6,30–44; Lk 9,10–17; Iv 6,1–14)

¹³ Kad je Isus to čuo, otišao je odande lađom na pustoto mjesto da bude sam. Ali kad je mnoštvo za to saznalo, krenulo je za njim pješke iz svojih gradova. ¹⁴ Kad je Isus došao na obalu i vidio veliko mnoštvo, sažalio se nad njima i izliječio one koji su bili bolesni.

¹⁵ Predvečer su mu prišli njegovi učenici i rekli: »Ovo je pustoto mjesto i već je kasno. Pošalji narod u sela da si kupe hranu!«

¹⁶ No, Isus im je rekao: »Ne trebaju ići. Vi im dajte jesti!«

¹⁷ Odgovorili su mu: »Ovdje nemamo ništa osim pet kruhova i dvije ribe.«

¹⁸ Rekao im je: »Donesite ih ovamo!« ¹⁹ Naredio je narodu da sjedne na travu. Zatim je uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao u nebo i zahvalio Bogu za hranu. Razlomio je kruh i dao ga svojim učenicima, a oni su ga dali ljudima. ²⁰ Svi su ljudi jeli i nasitili se. Nakon toga, učenici su ostacima hrane napunili dvanaest košara. ²¹ A onih koji su jeli bilo je oko pet tisuća, ne ubrajajući žene i djecu.

Isus hoda po vodi

(Mk 6,45–52; Iv 6,16–21)

²² Odmah nakon toga Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i otplove na drugu stranu jezera prije njega, a on će poslati narod kući. ²³ Nakon što je otpremio narod, popeo se na brdo da bi molio u samoći. Uvečer je još uvijek bio ondje sam. ²⁴ A lađa je već bila daleko od obale, šibana valovima, jer je plovila usuprot vjetru.

²⁵ Između tri i šest sati ujutro Isus je došao k učenicima, hodajući po vodi. ²⁶ A oni su, kad su ga vidjeli kako

hoda po vodi, prestrašeno kriknuli: »Duh!« i počeli od straha vikati.

²⁷ No, Isus im je odmah rekao: »Budite hrabri! To sam ja. Ne bojte se!«

²⁸ Petar mu je na to rekao: »Gospodine, ako si to ti, naredi mi da dođem k tebi hodajući po vodi.«

²⁹ Isus mu je rekao: »Dođi!«

Petar je izašao iz lađe i, hodajući po vodi, pošao prema Isusu. ³⁰ Ali kad je primijetio koliko je vjetar jak, uplašio se i počeo tonuti te povikao: »Gospodine, spasi me!«

³¹ Isus je odmah ispružio ruku, uhvatio ga i rekao mu: »Čovječe male vjere, zašto si posumnjao?«

³² Kad su ušli u lađu, vjetar je prestao. ³³ A oni koji su bili u lađi poklonili su se Isusu govoreći: »Ti si zaista Sin Božji!«

Isus ozdravlja mnoge bolesne

(Mk 6,53–56)

³⁴ Kad su preplovili jezero, stigli su na kopno u Genezaret. ³⁵ Čim su stanovnici toga mjesta prepoznali Isusa, razglasili su po cijeloj okolici o njegovu dolasku, pa su mu donosili sve bolesnike. ³⁶ Molili su ga da im dopusti da samo dotaknu rub njegova ogrtača. Svi koji su ga dotaknuli bili su potpuno ozdravljeni.

Božji zakon i ljudska pravila

(Mk 7,1–23)

15 Tada su Isusu pristupili neki farizeji i učitelji Zakona iz Jeruzalema i upitali ga: ² »Zašto tvoji učenici krše učenje koje su nam ostavili naši preci? Ne peru ruke prije jela.«

³ No, Isus ih je upitao: »A zašto vi kršite Božju zapovijed zbog svoje tradicije? ⁴ Jer Bog je rekao: 'Poštuj oca i majku!' † i 'Tko god uvrijedi svoga oca ili majku neka se kazni smrću.' †⁵ Ali vi učite da čovjek može reći svome ocu ili majci: 'Ono čime bih ti mogao pomoći dajem Bogu na dar' ⁶ i da na taj način postaje slobodan od dužnosti prema ocu i majci. Time ste ukinuli Božju zapovijed zbog svoje tradicije. ⁷ Vi, licemjeri! Izaija je točno prorekao o vama kad je rekao:

⁸ 'Ovi ljudi tvrde da me štiju, ali srca su im daleko od mene.

⁹ Bezvrijedno je njihovo štovanje, jer njihova su učenja zapovijedi ljudske.' †

¹⁰ Isus je dozvao narod k sebi ¹¹ te mu rekao: »Poslušajte i razumijte! Ne čini čovjeka nečistim ono što ulazi na usta, nego ono što iz usta izlazi.«

¹² Tada su mu pristupili njegovi učenici i rekli: »Znaš li da su se farizeji uvrijedili kad su čuli što si rekao?«

¹³ Isus im je odgovorio: »Svaka sadnica koju nije posadio moj nebeski Otac bit će iščupana. ¹⁴ Pustite ih! Oni su slijepi vođe slijepaca. A ako slijepac vodi slijepca, obojica će pasti u jamu.«

† Citat iz Izl 20,12; Pnz 5,16. †† Citat iz Izl 21,17. † Citat iz Izl 29,13.

¹⁵ Petar mu je na to rekao: »Objasni nam značenje usporedbe o tome što čini čovjeka nečistim.«

¹⁶ Isus je odgovorio: »Zar ni vi još ne shvaćate? ¹⁷ Zar ne shvaćate da sve što ulazi kroz čovjekova usta ide u trbuh, a zatim se izbacuje iz tijela? ¹⁸ Ali ono što izlazi iz usta dolazi iz srca i to onečišćuje čovjeka. ¹⁹ Jer iz srca dolaze zle misli, ubojstva, preljubi, razvrat, krađe, laži i psovke. ²⁰ To onečišćuje čovjeka. A jesti neopranim rukama ne onečišćuje čovjeka.«

Isus i Kananejka

(Mk 7,24–30)

²¹ Isus je napustio to mjesto i otišao na područje Tira i Sidona. ²² Približila im se neka žena, Kananejka iz toga kraja, i počela glasno zapomagati: »Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Moja je kći opsjednuta zlim duhom i strašno pati.«

²³ Isus joj nije rekao ni riječi, pa su mu prišli učenici i počeli ga moliti: »Otjeraj je, jer nas slijedi i više za nama!«

²⁴ Isus im je odgovorio: »Ja sam poslan samo k izgubljenim ovcama izraelskog naroda.«

²⁵ Tada je žena prišla Isusu, poklonila mu se i rekla: »Gospodine, pomози mi!«

²⁶ Isus joj je odgovorio: »Nije u redu djeci oduzeti kruh i baciti ga psima.«

²⁷ Ona je rekla: »Da, Gospodine, ali i psi jedu mrvice koje padnu sa stola njihovih gospodara.«

²⁸ Isus joj je tada odgovorio: »O, ženo, velika je tvoja vjera! Neka ti bude kako želiš!« I istoga je trena njezina kći ozdravila.

Isus ozdravlja mnoge

²⁹ Isus je tada krenuo odande i otišao na obalu Galilejskoga jezera, a zatim se popeo na brdo i sjeo.

³⁰ Prišlo mu je silno mnoštvo, dovodeći hrome, slijepce, kljaste, gluhoonijeme i mnoge druge bolesnike. Položili su ih na zemlju do Isusovih nogu i on ih je ozdravio. ³¹ Narod se divio kad je vidio da gluhoonijemi govore, kljasti ozdravljaju, hromi hodaju, a slijepi gledaju, pa je slavio Boga Izraelova.

Isus hrani više od četiri tisuće ljudi

(Mk 8,1–10)

³² Isus je pozvao svoje učenike i rekao im: »Žao mi je naroda. Već su tri dana sa mnom, a nemaju što jesti. Ne želim ih odavde poslati gladne, da ne bi klonuli na putu.«

³³ Tada su mu učenici rekli: »Gdje bismo u ovako pustom mjestu nabavili dovoljno kruha da nahranimo toliki narod?«

³⁴ A on ih je upitao: »Koliko imate kruhova?«

»Sedam kruhova i nekoliko ribica«, odgovorili su mu.

³⁵ Isus je naredio ljudima da sjednu na zemlju. ³⁶ Zatim je uzeo sedam kruhova i ribice, zahvalio Bogu i raz-

lomio ih te ih dao učenicima, a učenici narodu. ³⁷ Svi su jeli dok se nisu nasitili. Učenici su zatim uzeli ostatke hrane i njima napunili sedam košara. ³⁸ Bilo je ondje četiri tisuće ljudi koji su jeli, ne ubrajajući žene i djecu. ³⁹ Nakon što je Isus poslao narod kući, ušao je u lađu i otišao na područje Magadana.

Židovske vođe iskušavaju Isusa

(Mk 8,11–13; Lk 12,54–56)

16 Isusu su prišli farizeji i saduceji s namjerom da ga iskušaju i zatražili da učini neko čudo koje bi im bilo znak da je došao od Boga.

² Isus im je odgovorio: »Kad pada mrak, vi kažete: 'Bit će lijepo vrijeme jer je nebo crveno.' ³ A ujutro kažete: 'Bit će nevrijeme jer je nebo crveno i tmurno.' Vi znate protumačiti izgled neba, ali ne znate protumačiti znakove vremena u kojem živite. ⁴ Zao i nevjeran naraštaj traži znak, ali neće dobiti drugi znak osim Jonina znaka.« [†] Tada ih je ostavio i otišao.

Učenici ne razumiju Isusa

(Mk 8,14–21)

⁵ Isusovi su učenici pošli na drugu stranu jezera, ali su zaboravili ponijeti kruha. ⁶ Isus im je rekao: »Čuvajte se farizejskoga i saducejskoga kvasca!«

⁷ A oni su međusobno počeli raspravljati pa su rekli: »To je vjerojatno rekao zato što nismo ponijeli kruha.«

⁸ Isus je znao o čemu razgovaraju, pa je rekao: »Vi, ljudi male vjere, zašto raspravljate među sobom o tome što nemate kruha? ⁹ Zar još uvijek ne shvaćate? Zar se ne sjećate pet kruhova za pet tisuća ljudi i koliko ste košara ostataka nakupili? ¹⁰ Ne sjećate li se sedam kruhova za četiri tisuće ljudi i koliko ste košara ostataka nakupili? ¹¹ Kako ne shvaćate da ja nisam govorio o kruhu kad sam vam rekao da se čuvate farizejskoga i saducejskoga kvasca?« ¹² Tada su shvatili da im nije govorio da se čuvaju krušnoga kvasca, nego farizejskoga i saducejskoga učenja.

Isus je Krist

(Mk 8,27–30; Lk 9,18–21)

¹³ Kad je Isus došao na područje Cezareje Filipove, upitao je svoje učenike: »Što kažu ljudi, tko je Sin Čovječji?«

¹⁴ Odgovorili su: »Neki kažu da si ti Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, a treći da si Jeremija ili jedan od proroka.«

¹⁵ Upitao ih je: »A što vi kažete: tko sam ja?«

¹⁶ Odgovorio mu je Šimun Petar: »Ti si Krist — Sin Boga živoga!«

¹⁷ Isus mu je na to rekao: »Blago tebi, Šimune, Jonin sine, jer nije ti to otkrio nitko od ljudi, već moj Otac nebeski. ¹⁸ Kažem ti, ti si Petar ^{††}, a na toj Stijeni izgradit ću svoju Crkvu, koju sile zla [‡] neće moći nadvladati.

¹⁹ Dat ću ti ključeve kraljevstva nebeskog i što god sve-

[†] JONIN ZNAK Jonina tri dana u utrobi velike ribe kao Isusova tri dana u grobu (Knjiga o Joni u Starom zavjetu). ^{††} PETAR Grčko ime

žeš na zemlji, bit će svezano i na nebu, a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno i na nebu ^{‡‡}.« ²⁰ Tada je svojim učenicima strogo naredio da nikomu ne govore da je on Krist.

Isus govori o svojoj smrti i uskrsnuću

(Mk 8,31–9,1; Lk 9,22–27)

²¹ Od toga vremena Isus je počeo svojim učenicima objašnjavati da mora ići u Jeruzalem i da će ondje mnogo pretrpjeti od starješina, svećeničkih poglavara i učitelja Zakona; da mora biti ubijen i da će uskrsnuti treći dan.

²² Tada ga je Petar poveo na stranu i počeo ga odvrćati, govoreći mu: »Gospodine, neka ti Bog bude milostiv! To se tebi nikada ne smije dogoditi.«

²³ Isus se okrenuo Petru i rekao: »Odlazi od mene, sotonu ^{‡‡}! Samo mi smetaš, jer tvoje misli nisu Božje, nego ljudske.«

²⁴ Tada je Isus rekao svojim učenicima: »Ako me tko želi slijediti, treba se odreći samoga sebe, uzeti križ i poći za mnom. ²⁵ Tko god želi spasiti svoj život — izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene — naći će ga. ²⁶ Kakvu će korist imati onaj tko dobije cijeli svijet, a pritom izgubi vlastiti život? Jer što može čovjek dati u zamjenu za svoj život? ²⁷ Sin Čovječji doći će u slavi svoja Oca sa svojim anđelima. Tada će dati nagradu svakomu za njegova djela. ²⁸ Istinu vam kažem: neki od ovih ovdje neće okusiti smrt dok ne vide Sina Čovječjeg kako dolazi sa svojim kraljevstvom.«

Isus, Mojsije i Ilija

(Mk 9,2–13; Lk 9,28–36)

17 Šest dana kasnije Isus je sa sobom poveo Petra, Jakova i Jakovljeva brata Ivana i doveo ih na visoku goru. Ondje su bili potpuno sami. ² Tada se u njihovoj prisutnosti njegov izgled promijenio. Lice mu je zasjalo poput sunca, a odjeća mu je postala bijela poput svjetlosti. ³ Zatim su se iznenada pojavili Mojsije i Ilija i počeli razgovarati s Isusom.

⁴ Tada je Petar rekao Isusu: »Gospodine, dobro je što smo ovdje. Ako želiš, napraviti ću ovdje tri zaklona: jedan za tebe, jedan za Mojsija, jedan za Iliju.«

⁵ Dok je Petar još govorio, zasjenio ih je sjajni oblak i iz oblaka se začuo glas: »Ovo je moj ljubljani Sin koji je po mojoj volji. Njega slušajte!«

⁶ Kad su to Isusovi učenici čuli, toliko su se uplašili da su pali licem na zemlju. ⁷ Tada im je prišao Isus, dodirnuo ih i rekao: »Ustanite, ne bojte se!« ⁸ A kad su podigli pogled, nisu vidjeli nikoga osim Isusa.

»Petar« znači »kamen«. Očita je igra riječi u ovome retku. [‡] SILE ZLA Doslovno: »Vrata smrti« ili »Vrata Hada (Podzemlja)«. ^{‡‡} MOGUĆI PRIJEVOD: »Što god osudiš na zemlji, Bog je već osudio na nebu, a što god oprostiš na zemlji, Bog je već oprostio na nebu.« Vidi Mt 18,18. ^{‡‡‡} SOTONU Đavao, neprijatelj. Isus je ukorio sotonu koji je u tom trenutku progovorio kroz Petra.

⁹ Kad su silazili s gore, Isus im je naredio: »Nikome nemojte reći što ste vidjeli dok Sin Čovječji ne ustane od mrtvih!«

¹⁰ Tada su ga njegovi učenici upitali: »Zašto onda učitelji Zakona kažu da najprije mora doći Ilija ?«

¹¹ A Isus im je odgovorio: »Ilija dolazi i on će sve postaviti u red. ¹² Ali ja vam kažem da je Ilija već došao, ali ga ljudi nisu prepoznali, već su s njim postupali kako im se prohtjelo. Tako će i Sin Čovječji mnogo pretrpjeti od njih.« ¹³ Tada su njegovi učenici shvatili da im je govorio o Ivanu Krstitelju.

Isus ozdravlja bolesnog dječaka

(Mk 9,14–29; Lk 9,37–43a)

¹⁴ Kad su se vratili narodu, Isusu je prišao neki čovjek, kleknuo pred njega i ¹⁵ rekao: »Gospodine, smiluj se mojem sinu! Ima padavicu i strašno pati. Često pada u vatru i u vodu. ¹⁶ Odveo sam ga tvojim učenicima, ali ga oni nisu mogli izliječiti.«

¹⁷ Isus je odgovorio: »O, nevjerni i iskvareni ljudi! Koliko još dugo moram ostati s vama? Koliko vas još dugo moram podnositi? Dovedite mi dječaka ovamo!«

¹⁸ Zatim je naredio zlom duhu da izađe iz dječaka. A dječak je istoga časa ozdravio.

¹⁹ Tada su učenici prišli Isusu i upitali ga nasamo: »Zašto mi nismo mogli istjerati zlog duha?«

²⁰ Odgovorio im je: »Zbog vaše nevjere. Istinu vam kažem: da je vaša vjera velika samo kao gorušičino sjeme †, mogli biste ovoj planini reći da se pomakne i ona bi se pomaknula. Ništa vam ne bi bilo nemoguće.« ²¹ ‡

Isus ponovno govori o svojoj smrti

(Mk 9,30–32; Lk 9,43b–45)

²² Kad su se Isusovi učenici okupili u Galileji, Isus im je rekao: »Sin Čovječji bit će predan u ruke ljudima.

²³ Oni će ga ubiti, ali će on treći dan ustati od mrtvih.« Učenici su se jako žalostili.

Isus poučava o plaćanju poreza

²⁴ Kad su Isus i njegovi učenici došli u Kafarnaum, pristupiše Petru ubirači hramskoga poreza † i upitaše ga: »Zar vaš učitelj ne plaća porez za Hram?«

²⁵ »Plaća«, odgovorio je Petar i ušao u kuću. Prije nego što je mogao išta reći, Isus ga je upitao: »Što misliš, Šimune, od koga zemaljski kraljevi skupljaju carinu i poreze? Skupljaju li ih od svoje djece ili od tuđe?«

²⁶ »Od tuđe«, odgovorio je Petar.

Tada mu je Isus rekao: »Znači, njihova su djeca oslobođena od plaćanja. ²⁷ Ali da ne uvrijedimo vlasti, idi

† NAJPRIJE MORA DOĆI ILIJA Vidi Mal 4,5–6. †† GORUŠIČINO SJEME Sićušno sjeme iz kojega izraste biljka viša od čovjeka. ‡ Neki grčki rukopisi dodaju 21. redak: »Ovaj se duh može istjerati samo molitvom i postom.« †† HRAMSKI POREZ Porez koji je svaki Židov morao platiti jednom godišnje, a iznosio je dvije drahme. Jedna drahma vrijedila je kao jedna nadnica.

na jezero, baci udicu i uzmi prvu ribu koju uhvatiš. Otvori joj usta i pronaći ćeš novčić od četiri drahme. † Uzmi ga i daj ga ubiračima hramskog poreza za mene i za sebe!«

Tko je najveći?

(Mk 9,33–37; Lk 9,46–48)

18 Uto su učenici prišli Isusu i upitali ga: »Tko je najveći u kraljevstvu nebeskom?«

² Tada je Isus pozvao k sebi dijete, postavio ga ispred njih ³ i rekao: »Istinu vam kažem: ako ponovno ne postanete poput male djece, nikada nećete ući u kraljevstvo nebesko. ⁴ Dakle, tko se ponizi da bi bio poput ovog djeteta — taj je najveći u kraljevstvu nebeskom.

⁵ I tko radi mene primi jedno ovakvo dijete, mene prima.«

Isus upozorava o posljedicama grijeha

(Mk 9,42–48; Lk 17,1–2)

⁶ »Ali ako tko navede na grijeh jednoga od ovih malenih koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo da mu objese mlinski kamen oko vrata i da se utopi u moru. ⁷ Jao ljudima u svijetu zbog stvari koje navode na grijeh! No, takve stvari moraju doći. Ali jao onomu po kome dolaze!

⁸ Zato, ako te tvoja ruka ili noga navodi na grijeh, odsijeci je i baci od sebe! Bolje ti je da uđeš u život vječni bez ruke ili noge, nego da s obje ruke i noge budeš bačen u vječni oganj. ⁹ Zato, ako te tvoje oko navodi na grijeh, iskopaj ga i baci od sebe! Bolje ti je da uđeš u život vječni samo s jednim okom, nego da s oba oka budeš bačen u pakleni oganj.«

Usporedba o izgubljenoj ovci

(Lk 15,3–7)

¹⁰ »Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih. Jer kažem vam, njihovi su anđeli na nebesima stalno s mojim Ocem nebeskim. ¹¹ †††

¹² Što mislite? Ako čovjek ima stotinu ovaca i jedna od njih odluta, neće li ostaviti onih devedeset i devet u brdima i otići potražiti ovcu koja je odlutala? ¹³ Istinu vam kažem: kad je nađe, bit će sretniji zbog nje nego zbog onih devedeset i devet koje nisu odlutale. ¹⁴ Isto tako ni vaš Otac nebeski ne želi da se itko od ovih malenih izgubi.«

Bratska opomena

(Lk 17,3)

¹⁵ »Ako tvoj brat sagriješi protiv tebe, idi i ukori ga nasamo! Poslušaj li te, dobio si svoga brata. ¹⁶ Ali ako te ne poslušaj, uzmi sa sobom jednoga ili dvoje ljudi, tako da svaka tvrdnja počiva na iskazu dvaju ili triju svjedoka. †††¹⁷ Ako ni njih ne poslušaj, obavijesti crkvu. A ako

†† NOVČIĆ OD ČETIRI DRAHME Doslovno: stater. ††† Neki grčki prijevodi dodaju 11. redak: »Jer Sin Čovječji došao je spasiti izgubljene.« ††† TAKO ... SVJEDOKA Vidi Pnz 19,15.

ne poslušaj ni crkvu, ponašaj se prema toj osobi kao prema poganinu ili porezniku.

¹⁸ Istinu vam kažem: što god svežete na zemlji, bit će svezano i na nebu, a što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno i na nebu †.

¹⁹ A kažem vam i ovo: što god dvojica od vas ovdje na zemlji složno zamole, dat će im moj Otac nebeski. ²⁰ Jer gdje se dvojica ili trojica okupe u moje ime, ondje sam i ja među njima.«

O opraštanju

²¹ Tada je Petar pristupio Isusu i upitao ga: »Gospodine, koliko puta smije moj brat sagriješiti protiv mene, a da mu još uvijek oprostim? Do sedam puta?«

²² Isus mu je odgovorio: »Kažem ti, ne samo sedam puta, nego sedamdeset i sedam puta! ††

²³ Jer kraljevstvo je nebesko poput kralja koji je odlučio srediti račune sa svojim slugama. ²⁴ Kad je počeo naplaćivati dugove, doveli su mu dužnika koji mu je dugovao deset tisuća talenata ‡. ²⁵ Budući da dužnik nije mogao vratiti dug, gospodar je naredio da se dužnik proda zajedno sa ženom i djecom te sa svime što je imao i da se tako naplati dug.

²⁶ Tada je sluga pao na koljena pred gospodarem i molio: 'Budi strpljiv sa mnom i sve ću ti vratiti!' ²⁷ Gospodar se sažalio nad njim, oprostio mu dug i pustio ga na slobodu.

²⁸ Kad je taj isti sluga izašao, našao je drugoga slugu, svoga prijatelja, koji mu je dugovao sto srebrnjaka. Zgrabio ga je za vrat i pritijesnio govoreći: 'Vrati što mi duguješ!'

²⁹ Tada je njegov drug pao pred njim na koljena i molio ga: 'Budi strpljiv sa mnom i vratit ću ti dug!'

³⁰ Ali ovaj nije htio čekati, nego je otišao i bacio ga u tamnicu dok ne vrati dug. ³¹ Kad su ostale sluge, njegovi prijatelji, vidjeli što se dogodilo, jako su se razalostili pa su otišli i sve ispričali gospodaru.

³² Tada je gospodar pozvao prvoga slugu i rekao mu: 'Zli slugo! Ja sam tebi oprostio cijeli tvoj dug jer si me molio za milost. ³³ Nisi li se i ti trebao smilovati svome prijatelju, kao što sam se i ja tebi smilovao?' ³⁴ Tada ga je njegov gospodar, pun gnjeva, bacio u zatvor dok ne vrati sav dug.

³⁵ Tako će i moj Otac nebeski postupiti s vama ako jedni drugima ne oprostite od sveg srca.«

Isus poučava o braku i razvodu

(Mk 10,1-12)

19 Nakon što je Isus sve ovo rekao, napustio je Galileju i otišao na područje Judeje na drugoj strani

† Vidi Mt 16,19. †† SEDAMDESET I SEDAM PUTA Ili drugdje: sedamdeset puta sedam. Znači: mnogo puta. Vidi Post 4,24. ‡ TALENAT Jedan talenat iznosio je oko 40 kilograma zlatnih, srebrnih ili bakrenih novčića. Njegova novčana vrijednost bila je otprilike 30.000 denara, a jedan denar vrijedio je kao jedna nadnica.

rijeke Jordan. ² Slijedilo ga je silno mnoštvo i on ih je ondje ozdravljao.

³ Prišli su mu neki farizeji s namjerom da ga iskušaju i upitali ga: »Je li dopušteno da se čovjek razvede od svoje žene iz bilo kojeg razloga?«

⁴ Isus je odgovorio: »Zar niste čitali da ih je Stvoritelj u početku stvorio muško i žensko? ⁵ A zatim je rekao: 'Zbog toga će čovjek napustiti svoga oca i majku i sjedinit će se sa svojom ženom i njih će dvoje postati jedno tijelo.' ⁶ Dakle, oni više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Zato, neka čovjek ne razdvaja ono što je Bog sjediniio.«

⁷ Na to su ga upitali: »Pa zašto je onda Mojsije odredio da se čovjek može razvesti od svoje žene ako joj da potvrdu o razvodu braka?« †††

⁸ Isus im je odgovorio: »Mojsije je dopustio da se razvodite od svojih žena zbog vašeg tvrdog srca, ali u početku nije bilo tako. ⁹ A ja vam kažem: tko se rastane od svoje žene, osim ako mu je ona bila nevjerna, pa se oženi drugom, čini preljub.«

¹⁰ Tada su mu učenici rekli: »Ako tako stoje stvari između muža i žene, onda je bolje i ne ženiti se.«

¹¹ Isus im je odgovorio: »Ne razumiju to svi, nego samo oni kojima je to od Boga dano. ¹² Jer ima muškaraca koji od rođenja ne mogu imati djece. A ima i onih koje su drugi učinili takvima. Konačno, ima i onih koji su izabrali ne ženiti se zbog kraljevstva nebeskog. Tko to može prihvatiti — neka prihvatiti!«

Isus blagoslivlja djecu

(Mk 10,13-16; Lk 18,15-17)

¹³ Onda su mu donijeli djecu da položi ruke na njih i da se pomoli. No, Isusovi učenici su im to branili. ¹⁴ Tada je Isus rekao: »Pustite djecu i nemojte im braniti da dolaze k meni, jer takvima koji su kao ova djeca pripada kraljevstvo nebesko.« ¹⁵ Zatim je položio ruke na djecu i otišao dalje.

Bogataš i Isus

(Mk 10,17-31; Lk 18,18-30)

¹⁶ Tada mu je pristupio neki čovjek i upitao ga: »Učitelju, kakvo dobro djelo moram učiniti da bih imao život vječni?«

¹⁷ A Isus mu je odgovorio: »Zašto me pitaš o tome što je dobro? Samo je jedan dobar — Bog! Ipak, ako želiš ući u život vječni, poštuju zapovijedi!«

¹⁸ »Koje zapovijedi?« upitao je čovjek.

Isus mu je odgovorio: »Ne ubij, ne počini preljub, ne ukradi, ne svjedoči lažno, ¹⁹ poštuju oca i majku †† i voli svoje bližnje kao samoga sebe!« †

²⁰ Mladić mu je rekao: »Svega sam se toga držao. Što mi još nedostaje?«

†† Citat iz Post 1,27; 5,2. ††† Citat iz Post 2,24. †††† ODREDIO ... RAZVODU BRAKA Vidi Pnz 24,1. †††† Citat iz Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20. § Citat iz Lev 19,18.

²¹ Isus mu je rekao: »Ako želiš biti savršen, prodaj svoju imovinu i podijeli novac siromasima pa ćeš imati blago na nebu. Tada dođi i slijedi me!«

²² Kad je mladić to čuo, otišao je žalostan jer je bio jako bogat.

²³ Tada je Isus rekao svojim učenicima: »Istinu vam kažem, teško je bogatašu ući u kraljevstvo nebesko.

²⁴ Da, kažem vam, lakše je devi proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u kraljevstvo Božje.«

²⁵ Kad su to čuli, učenici su se jako začudili pa su upitali: »Pa tko se onda može spasiti?«

²⁶ Isus ih je pogledao i rekao im: »Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.«

²⁷ Tada se Petar javio i rekao mu: »Gle, mi smo sve ostavili i pošli za tobom. Što ćemo za to dobiti?«

²⁸ A Isus im je rekao: »Istinu vam kažem: u novom svijetu, kad Sin Čovječji sjedne na svoje slavno prijestolje, tada ćete i vi, koji ste me slijedili, sjesti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest Izraelovih plemena. ²⁹ I tko god je zbog mene napustio kuću, braću, sestru, oca, majku, djecu ili polja, primit će stotinu puta više i naslijedit će život vječni. ³⁰ Mnogi koji su sada prvi, bit će posljednji, a oni koji su sada posljednji — bit će prvi.«

Radnici u vinogradu

20 »Kraljevstvo nebesko je poput vlasnika imanja koji je rano ujutro otišao unajmiti radnike za svoj vinograd. ² Nagodio se s radnicima da im plati jedan srebrnjak na dan i poslao ih je u vinograd.

³ Oko devet sati opet je izašao i opazio neke ljude kako stoje na trgu i ništa ne rade. ⁴ Rekao im je: 'Idite i vi u moj vinograd, a ja ću vam dati pravednu plaću.' ⁵ Tako su i oni otišli raditi u vinograd.

Oko podneva i oko tri sata popodne ponovno je izašao i učinio isto. ⁶ Oko pet sati opet je izašao i našao neke druge ljude gdje stoje na trgu. Upitao ih je: 'Zašto stojite ovdje cijeli dan i ništa ne radite?'

⁷ Oni su mu odgovorili: 'Zato što nas nitko nije unajmio.' A on im je rekao: 'Idite i vi u moj vinograd.'

⁸ Uvečer je gospodar vinograda rekao svome upravitelju: 'Pozovi radnike i isplati ih redom — od zadnjih koje sam unajmio pa do onih prvih.'

⁹ I tako su oni koji su bili unajmljeni oko pet sati došli i svaki je primio po jedan srebrnjak. ¹⁰ Kad su došli oni koji su bili prvi unajmljeni, mislili su da će dobiti više. No, i oni su dobili po jedan srebrnjak. ¹¹ Uzeli su novac i počeli prigovarati gospodaru vinograda. ¹² Rekli su: 'Ovi posljednji radili su samo jedan sat, a platio si im jednako kao i nama koji smo radili cijeli dan i podnosili žegu.'

¹³ Gospodar vinograda okrenuo se jednom od njih i rekao: 'Prijetelju, ja nisam prema tebi nepravedan. Zar se nismo dogovorili da ću ti platiti jedan srebrnjak?'

¹⁴ Uzmi što je tvoje i idi! Ja želim dati ovom posljednjem

isto kao i tebi. ¹⁵ Zar nemam pravo činiti sa svojim što hoću? Ili si zavidan što sam ja dobar?'

¹⁶ Tako će posljednji biti prvi, a prvi će biti posljednji.«

Isus govori o svojoj smrti

(Mk 10,32–34; Lk 18,31–34)

¹⁷ Dok je išao u Jeruzalem, Isus je poveo svojih dvanaest učenika na stranu i putem im govorio: ¹⁸ »Evo, idemo u Jeruzalem. Sin Čovječji bit će predan svećeničkim poglavarima i učiteljima Zakona, a oni će ga osuditi na smrt. ¹⁹ Tada će ga predati strancima da mu se izruguju, da ga bičuju i da ga razapnu, ali on će uskrsnuti treći dan.«

Zebedejevi sinovi

(Mk 10,35–45)

²⁰ Tada je Isusu pristupila majka Zebedejevih sinova, zajedno sa svojim sinovima i kleknula je pred njega da ga nešto zamoli.

²¹ Upitao ju je: »Što želiš?« A ona mu je rekla: »Obećaj mi da će ova moja dva sina sjediti zajedno s tobom u tvome kraljevstvu, jedan s tvoje desne, a drugi s tvoje lijeve strane.«

²² Isus je odgovorio: »Vi ne znate što tražite. Možete li piti iz čaše iz koje ću ja piti?« †

Odgovorili su mu: »Da, možemo!«

²³ A on im je rekao: »Vi ćete zaista i piti iz moje čaše, ali nije moje da određujem tko će sjediti s moje desne ili lijeve strane. Ta mjesta pripadaju onima za koje ih je pripremio moj Otac.«

²⁴ Kad je ostalih deset učenika to čulo, razljutili su se na ovu dvojicu braće. ²⁵ Tada ih je Isus pozvao k sebi i rekao: »Znate da vladari ovoga svijeta iskazuju svoju moć nad svojim podanicima, a velikaši koriste svoju vlast protiv njih. ²⁶ Ali neka tako ne bude među vama! Tko želi postati velik među vama, radije neka bude vaš poslužitelj. ²⁷ A tko želi biti prvi među vama, neka bude vaš rob. ²⁸ Upravo kao Sin Čovječji, koji nije došao da mu služe, nego da on služi i da preda svoj život kao otкупninu za mnoge.«

Dva slijepca

(Mk 10,46–52; Lk 18,35–43)

²⁹ Dok su izlazili iz Jerihona, silno je mnoštvo slijedilo Isusa. ³⁰ A pokraj puta sjedila su dva slijepca. Kad su čuli da Isus prolazi, povikali su: »Gospodine, Sine Davidov, smiluj nam se!«

³¹ Mnoštvo ih je korilo i ušutkavalo, ali oni su još jače vikali: »Gospodine, Sine Davidov, smiluj nam se!«

³² Tada se Isus zaustavio, pozvao ih te upitao: »Što želite da učinim za vas?«

³³ Rekli su mu: »Gospodine, željeli bismo da možemo vidjeti.«

† *MOŽETE ... PITI* Piti iz čaše koju će Isus ispitati znači prihvatiti patnje kroz koje je on trebao proći.

³⁴ Isus se sažalio nad njima i dodirnuo im oči. Oni su odmah progledali i pošli za Isusom.

Isus ulazi u Jeruzalem

(Mk 11,1-11; Lk 19,28-38; Iv 12,12-19)

21 Kad su se približili Jeruzalemu i stigli do Betfage na Maslinskoj gori, Isus je poslao dvojicu svojih učenika ² govoreći im: »Idite u ovo selo što je ispred vas i odmah ćete naći privezanu magaricu i magare s njom. Odvežite ih i dovedite k meni! ³ Ako vam netko nešto kaže, recite mu: 'Trebaju Gospodinu, ali on će ih odmah vratiti.'«

⁴ To se dogodilo tako da se ispuni ono što je bilo rečeno po proroku:

⁵ »Recite gradu Sionu:

'Evo, tvoj kralj ti dolazi!

Ponizan je i jaše na magarcu,
da, na magaretu, tovarčiću.'« [†]

⁶ Učenici su otišli i učinili kako im je Isus zapovjedio.

⁷ Dovedli su magaricu i mlado magare, stavili na njih svoje ogrtače i Isus je na njih sjeo. ⁸ Mnogi su ljudi prostrli svoje ogrtače po putu, dok su drugi trgali grane s drveća i prostirali ih putem. ⁹ Narod koji je išao ispred i iza Isusa klicao je:

»Hosana ^{††}, Sine Davidov!

Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodinovo! [‡]
Hosana na visini!«

¹⁰ Kad je Isus ušao u Jeruzalem, cijeli se grad uskomješao. Svi su se pitali: »Tko je to?«

¹¹ A narod je odgovarao: »To je Isus, prorok iz Nazareta u Galileji.«

Isus u Hramu

(Mk 11,15-19; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹² Zatim je Isus ušao u Hram i istjerao sve koji su kupovali i prodavali u Hramu. Mjenjačima novca prevrnuo je stolove, a prodavačima golubova klupe. ¹³ Reкао im je: »Pisano je: 'Moja kuća neka bude kuća molitve' ^{‡†}, a vi je pretvarate u razbojničku jazbinu.« ^{‡‡}

¹⁴ U Hramu su mu pristupili slijepi i hromi i on ih je ozdravljao. ¹⁵ Kad su svećenički poglavari i učitelji Zakona vidjeli čuda koja je učinio i djecu što viču u Hramu: »Hvala budi Sinu Davidovu!«, jako su se razljutili pa mu rekli:

¹⁶ »Čuješ li što ova djeca govore?«

A Isus im je odgovorio: »Da. Zar niste nikada pročitali:

'Učinio si da ti čak i djeca i dojenčad odaju hvalu.'« ^{‡‡†}

¹⁷ Zatim ih je ostavio te je iz Jeruzalema otišao u Betaniju, gdje je prenoćio.

Moć vjere

(Mk 11,12-14; 20-24)

¹⁸ Rano ujutro, kad se vraćao u Jeruzalem, Isus je ogladnio. ¹⁹ Pokraj puta ugledao je smokvu i otišao do nje, ali na njoj nije našao ništa osim lišća. Zato joj je rekao: »Nikad više ne imala ploda!« I smokva se osušila istoga trena.

²⁰ Kad su učenici to vidjeli, začudili su se i upitali: »Kako to da se smokva odmah osušila?«

²¹ A Isus im je odgovorio: »Istinu vam kažem: ako imate vjere i ne posumnjate, moći ćete učiniti ne samo ovo što sam ja učinio sa smokvom, nego i ako kažete ovoj gori: 'Digni se i baci se u more!', to će se i dogoditi. ²² Ako budete vjerovali, sve što zatražite u molitvi, primit ćete.«

Odakle Isusu vlast?

(Mk 11,27-33; Lk 20,1-8)

²³ Isus je ušao u Hram i, dok je tu poučavao, prišli su mu svećenički poglavari i narodne starješine te ga upitali: »Kakvu vlast imaš da ovo činiš i tko ti ju je dao?«

²⁴ A Isus im je odgovorio: »Upitat ću vas samo jedno, pa ako mi odgovorite, reći ću vam kakvom vlašću ovo činim. ²⁵ Kad je Ivan krstio, je li to krštenje bilo od Boga ili od ljudi?«

Oni su počeli raspravljati među sobom, govoreći: »Ako kažemo: 'Od Boga', pitat će nas: 'Zašto mu onda niste vjerovali?' ²⁶ No, ako kažemo: 'Od ljudi', onda... Bojimo se naroda jer Ivana svi smatraju prorokom.«

²⁷ Zato su odgovorili Isusu: »Ne znamo.«

Na to im je rekao: »Onda ni ja vama neću reći kakvom vlašću ovo činim.«

Usporedba o dva sina

²⁸ »Sada mi recite što mislite o ovome: neki je čovjek imao dva sina. Otišao je prvom i rekao mu: 'Sine, idi danas raditi u moj vinograd!'

²⁹ No, sin je odgovorio: 'Neću.' Ali kasnije se predomislio i otišao.

³⁰ Zatim je otac otišao drugom sinu i rekao mu to isto. Sin je odgovorio: 'Idem, gospodaru', ali nije otišao.

³¹ Koji je od ove dvojice učinio što je otac želio?«

Odgovorili su: »Prvi sin.«

Isus im je rekao: »Istinu vam kažem: poreznici i bludnice ući će u kraljevstvo Božje prije vas. ³² Jer Ivan Krstitelj vam je došao pokazati put pravednog života, a vi mu niste povjerovali. Ali povjerovali su mu poreznici i bludnice. Čak i nakon što ste to vidjeli, niste se pokajali i niste mu povjerovali.«

Bog šalje svoga sina

(Mk 12,1-12; Lk 20,9-19)

³³ »Poslušajte još jednu usporedbu. Bio neki vlasnik imanja koji je posadio vinograd. Stavio je ogradu oko

[†] Citat iz Zah 9,9. ^{††} HOSANA Hebrejski: Pomozi, Bože! Ovdje je usklik slavljenja u čast Bogu ili njegovu Pomazaniku. Isto u retku 15. [‡] Citat iz Ps 118,25-26. ^{‡†} Citat iz Iz 56,7. ^{‡‡} Citat iz Jr 7,11. ^{‡‡†} Citat iz Ps 8,3 (grčka verzija).

njega, iskopao jamu za vinsku prešu i podigao stražarski toranj. Zatim je dao vinograd u zakup vinogradarima i otputovao. ³⁴ Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je svoje slugu da uzmu njegov dio.

³⁵ No, vinogradari su zgrabili njegove slugu; jednoga su pretukli, drugoga ubili, a trećega kamenovali. ³⁶ Ponovno je poslao druge slugu, brojnije od prvih, ali i s njima su jednako postupili. ³⁷ Napokon je poslao svoga sina, misleći: 'Moga sina će poštovati.'

³⁸ No, kad su vinogradari ugledali sina, rekli su među sobom: 'To je nasljednik! Hajde, ubijmo ga i uzmimo njegovo nasljedstvo!' ³⁹ I zgrabili su sina, izbacili ga iz vinograda i ubili.

⁴⁰ Dakle, što će vlasnik vinograda učiniti s ovim vinogradarima kad dođe?»

⁴¹ Odgovorili su mu: »Pobit će ih bez milosti jer su bili zli, a vinograd će dati u zakup drugim vinogradarima, onima koji će mu predati urod u vrijeme berbe.«

⁴² Isus im je rekao: »Sigurno ste čitali u Pismima:

'Kamen koji su graditelji

odbacili postao je kamen temeljac.

Gospodin je to učinio i divno je to vidjeti!' †

⁴³ Zbog toga će vam, kažem vam, kraljevstvo Božje biti oduzeto i dano ljudima koji donose plodove primjerene kraljevstvu. ⁴⁴ Tko god padne na taj kamen, smrskat će se, a na koga padne taj kamen, zdrobit će ga. ††«

⁴⁵ Kad su svećenički poglavari i farizeji čuli Isusove usporedbe, shvatili su da govori o njima. ⁴⁶ Zato su ga htjeli uhvatiti, ali su se bojali naroda, jer je narod vjerovao da je Isus prorok.

Usporedba o kraljevskoj svadbi

(Lk 14,15–24)

22 Isus je narodu ponovno počeo govoriti u usporedbama. Reкао je: ² »Kraljevstvo nebesko slično je kralju koji je pripremio svadbu za svoga sina. ³ Poslao je svoje slugu po one koji su bili pozvani na svadbu, no, oni nisu htjeli doći.

⁴ Tada je ponovno poslao druge slugu, govoreći: 'Kažite onima što su pozvani: Evo, moja je gozba pripremljena, volovi i ugojena stoka su zaklani i sve je spremno. Dođite na svadbu!'

⁵ No, oni se nisu odazvali, nego su otišli: jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. ⁶ Ostali su zgrabili kraljeve slugu, zlostavljali ih i ubili. ⁷ Na to se kralj rasrdio pa je poslao svoje vojnike i oni su pogubili ubojice njegovih slugu i spalili njihov grad.

⁸ Tada je kralj rekao svojim slugama: 'Svadba je spremna, ali oni koji su pozvani nisu bili dostojni. ⁹ Zato idite na raskršća cesta i pozovite na svadbu sve koje nađete.' ¹⁰ Oni su otišli na ulice i skupili sve koje su našli — zle i dobre — i svadbena se dvorana napunila gostima.

† Citat iz Ps 118,22–23. †† Neki grčki prijevodi izostavljaju 44. redak.

¹¹ A kad je kralj ušao da pogleda goste, vidio je ondje čovjeka koji nije bio obučen u svadbenu odjeću. ¹² Reкао mu je: 'Prijatelju, kako si ušao ovamo bez svadbene odjeće?' A čovjek je zanijemio. ¹³ Tada je kralj naredio svojim slugama: 'Svežite mu ruke i noge i bacite ga u tamu, gdje će biti plač i škrgut zuba.'

¹⁴ Jer mnogo je pozvanih, ali malo izabranih.«

Plaćanje poreza

(Mk 12,13–17; Lk 20,20–26)

¹⁵ Tada su farizeji otišli i dogovorili se kako da uhvate Isusa u riječi. ¹⁶ Poslali su mu svoje učenike zajedno s herodovcima, a ovi su mu rekli: »Učitelju, znamo da si istinoljubiv i da uistinu učiš Božjem putu, te da se ne obazireš ni na koga, jer ne gledaš tko je tko. ¹⁷ Zato nam reci što ti misliš: je li pravo plaćati caru porez ili nije?»

¹⁸ Isus je znao njihove zle namjere, pa je rekao: »Lice-mjeri! Zašto me pokušavate namamiti u zamku? ¹⁹ Pokažite mi novac za plaćanje poreza.« Pružili su mu srebrnjak. ²⁰ Tada ih je upitao: »Čiji je ovo lik i natpis?»

²¹ Odgovorili su mu: »Carev.«

A on im je tada rekao: »Dakle, dajte caru što pripada caru, a Bogu što pripada Bogu.«

²² Zadivili su se kad su to čuli pa su ga ostavili i otišli.

O uskrsnuću

(Mk 12,18–27; Lk 20,27–40)

²³ Toga su dana Isusu prišli i saduceji, koji kažu da nema uskrsnuća, pa su ga upitali: ²⁴ »Učitelju, Mojsije je rekao: 'Ako čovjek umre bez djece, neka se njegov brat oženi njegovom ženom i podigne potomstvo svoje bratu.' ²⁵ Kod nas je bilo sedmero braće. Prvi se oženio i umro bez djece, pa se njegov brat oženio njegovom ženom. ²⁶ Isto se dogodilo drugom i trećem bratu i tako sve do sedmoga. ²⁷ Na kraju je i žena umrla. ²⁸ Dakle, kojemu će od sedmorice ona biti žena nakon uskrsnuća, jer su se svi njome oženili?»

²⁹ Isus im je na to odgovorio: »U zabludi ste, jer ne poznajete ni Pisma ni Božju moć. ³⁰ U budućem životu, nakon uskrsnuća, ljudi se neće ni ženiti ni udavati, nego će biti poput anđela na nebu. ³¹ A što se uskrsnuća mrtvih tiče, niste li čitali što vam je Bog rekao: ³² 'Ja sam Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi?' ††

A Bog nije Bog mrtvih nego živih.«

³³ Kad je narod to čuo, bio je zadivljen njegovim učenjem.

Najvažnija zapovijed

(Mk 12,28–34; Lk 10,25–28)

³⁴ Kad su čuli kako je Isus svojim odgovorom ušutkao saduceje, okupili su se farizeji. ³⁵ Jedan od njih, učitelj Zakona, u namjeri da ga iskuša, upitao je: ³⁶ »Učitelju, koja je najvažnija zapovijed u Zakonu?»

‡ AKO ... SVOME BRATU VIDI Pnz 25,5–6. †† Citat iz Izl 3,6; 15–16.

³⁷ A Isus mu je rekao: »Voli Gospodina, svoga Boga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim!« ^{†38} To je prva i najvažnija zapovijed. ³⁹ Zatim je tu druga zapovijed, jednaka prvoj: »Voli bližnjega svoga kao samoga sebe!« ^{††40} Cijeli Zakon i spisi proroka temelje se na ovim dvjema zapovijedima.«

Mesija Davidov sin ili Davidov Gospodin?

(Mk 12,35-37; Lk 20,41-44)

⁴¹ Dok su farizeji još bili na okupu, Isus ih je upitao:

⁴² »Što mislite o Kristu? Čiji je on sin?«

Odgovorili su mu: »Davidov.«

⁴³ A on im je rekao: »Kako to da ga je onda David, potaknut od Duha, nazvao Gospodinom kad je rekao:

⁴⁴ 'Gospodin je rekao mome Gospodinu:

Sjedi mi s desne strane

dok tvoje neprijateljke ne položim pod tvoje noge?« [‡]

⁴⁵ Dakle, ako ga je David nazvao Gospodinom, kako mu onda on može biti sin?« ⁴⁶ Ali nitko mu nije mogao odgovoriti na to niti ga se tko od toga dana usudio išta pitati.

Isus opominje religiozne

(Mk 12,38-40; Lk 11,37-52; 20,45-47)

23 Tada je Isus rekao narodu i svojim učenicima: ² »Učitelji Zakona i farizeji misle da imaju autoritet tumačiti Mojsijev zakon. ³ Stoga, činite i držite se svega što vam kažu, ali ne činite što oni čine, jer oni govore, ali sami ne čine. ⁴ Oni vežu teška bremena koja se jedva mogu nositi i stavljaju ih ljudima na pleća, a sami ni prst neće podići da ih pomaknu.

⁵ Sva djela čine zato da ih ljudi vide. Proširuju svoje zapise ^{††} i produžuju rese na svojim haljinama. ⁶ Oni vole počasna mjesta na gozbama i najvažnija sjedala u sinagogama. ⁷ Vole da ih ljudi s poštovanjem pozdravljaju na trgovima i da ih zovu 'Učitelju' ^{††}.

⁸ Ali vi nemojte dopustiti da vas ljudi zovu učiteljima, jer imate samo jednoga Učitelja, a vi ste međusobno braća i sestre. ⁹ Nemojte nikoga na zemlji zvati svojim ocem, jer imate samo jednoga Oca, onoga na nebu.

¹⁰ Ne dopustite ljudima ni da vas zovu vođama, jer samo je jedan Vođa, a to je Krist. ¹¹ Najveći među vama neka vam bude sluga. ¹² Tko se uzdiže, bit će ponižen, a tko se ponizi, bit će uzvišen.

¹³ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Vi ljudima zatvarate vrata. Sami ne ulazite, a onima koji žele ući to ne dopuštate. ¹⁴ ^{†††}

¹⁵ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Putujete kopnom i morem da učinite jednoga čovjeka

† Citat iz Pnz 6,5. †† Citat iz Lev 19,18. ‡ Citat iz Ps 110,1.
 †† ZAPISI Doslovno: »filakterije«. Kutijice od kože koje sadrže četiri svetopisamska citata, a nose se na čelu i lijevoj ruci. Neki Židovi nosili su ih samo kako bi pokazali svoju religioznost. †† UČITELJ Doslovno: »Rabbi«. ††† Neki grčki prijevodi dodaju 14. redak: »Jao vama učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Otimate kuće udovica dok izgovarate duge molitve samo da bi vas ljudi vidjeli. Zbog toga ćete biti strože kažnjeni.« Vidi Mk 12,40; Lk 20,47.

svojim sljedbenikom, a kad on to postane, učinite ga sinom pakla dvaput gorim od sebe. ¹⁶ Jao vama, slijepe vođe! Govorite: 'Ako se tko zakune Hramom, to nije ništa. Ali ako se tko zakune zlatom koje je u Hramu, dužan je održati svoju zakletvu.' ¹⁷ Vi slijepe lude! Što je važnije: zlato koje je u Hramu ili Hram koji posvećuje to zlato? ¹⁸ Kažete i ovo: 'Ako se tko zakune žrtvenikom, to nije ništa; ali ako se zakune zlatom koje je na žrtveniku, dužan je održati svoju zakletvu.' ¹⁹ Slijepci! Što je važnije: dar koji je na žrtveniku ili žrtvenik koji posvećuje taj dar? ²⁰ Dakle, tko se zakune žrtvenikom, kune se i žrtvenikom i svime što je na žrtveniku. ²¹ A tko se zakune Hramom, kune se i Hramom i svime što je u njemu. ²² Tko se zakune nebom, kune se Božjim prijestoljem i Onim koji sjedi na njemu.

²³ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Dajete Bogu desetinu od svega što posjedujete, čak i od metvice, kopra i kumina, ^{†††} a zanemarujete ono najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe i vjernost. Toga ste se trebali držati, a ono prvo ne zanemariti.

²⁴ Slijepe vođe! Cijedite komarca, a gutate devu. [§]

²⁵ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Čistite svoje čaše i posude izvana, a iznutra su pune prijevare i neumjerenosti. ²⁶ Slijepi farizeji, najprije očistite unutrašnjost čaše, pa će joj i vanjština biti čista!

²⁷ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Licemjeri jedni! Vi ste poput okrećenih grobova koji izgledaju lijepo izvana, ali iznutra su puni mrtvačkih kostiju i svakojake nečistoće. ²⁸ Tako i vi izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja.

²⁹ Jao vama, učitelji Zakona i farizeji! Gradite grobnice prorocima i ukrašavate grobove pravednika, ³⁰ govoreći: 'Da smo živjeli u vrijeme svojih predaka, ne bismo s njima sudjelovali u ubijanju proroka.' ³¹ Tako potvrđujete da ste potomci onih koji su ubijali proroke. ³² Dovošite, dakle, ono što su vaši preci započeli!

³³ Zmije i zmijski porodi! Kako ćete izbjeći da ne budete osuđeni na pakao? ³⁴ Zato vam, evo, šaljem proroke, mudrace i učitelje. Neke od njih ubit ćete i razapeti. A neke ćete bičevati u svojim sinagogama i progoniti ih iz grada u grad. ³⁵ Zato ćete biti krivi za ubojstva svih nedužnih ljudi na zemlji — od ubojstva nevinog Abela do ubojstva Zaharije, ^{§†} Barahijina sina, kojega ste ubili između svetišta i žrtvenika. ³⁶ Istinu vam kažem: krivnja za sve to past će na vas koji sada živite.«

Isus kori Jeruzalem

(Lk 13,34-35)

³⁷ »Jeruzaleme, Jeruzaleme, ti koji ubijaš proroke i ka-menuješ one koji su ti poslani od Boga! Koliko li sam

††† METVICA, KOPAR I KUMIN Začinske vrtnje biljke. Neki su, u pre-tjeranoj religioznosti, pomno pazili na to da daju točno desetinu i od ovih biljaka. § CIJEDITE ... DEVU Pomno pazite na religijske forme, a zanemarujete ono što je istinski vrijedno u Božjim očima. §† ABEL, ZAHARIJA U hebrejskom Starom zavjetu, prvi i zadnji ubijeni čovjek.

puta želio skupiti tvoju djecu, kao što kvočka skuplja piliće pod svoja krila, ali ti to nisi htio. ³⁸ Sada će tvoja kuća biti prepuštena tebi — pusta! ³⁹ Zaista, kažem vam: nećete me više vidjeti dok ne kažete: 'Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodinovo!' †«

Uništenje Hrama

(Mk 13,1-2; Lk 21,5-6)

24 Kad je Isus izašao iz Hrama i pošao dalje, pristupili su mu njegovi učenici pokazujući mu hramske zgrade. ² A on im je rekao: »Vidite li sve ovo? Istinu vam kažem: neće ostati ni kamen na kamenu. Svaki će se srušiti.«

Početak nevolja

(Mk 13,3-23; Lk 21,7-19)

³ Dok je Isus sjedio na Maslinskoj gori, njegovi su učenici došli k njemu nasamo, pa mu rekli: »Kaži nam kada će se to dogoditi i koji će biti znak tvoga ponovnog dolaska i svršetka svijeta ††.«

⁴ Odgovorio im je: »Pazite da vas tko ne prevari, ⁵ jer mnogi će doći pozivajući se na moje ime i reći: 'Ja sam Krist' i mnoge će prevariti. ⁶ Čut ćete za ratove i glasine o ratovima što će se voditi. Nemojte se uznemiravati! To se mora dogoditi, ali to još nije kraj. ⁷ Da, narod će se boriti protiv drugog naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva. Bit će gladi i potresa posvuda. ⁸ Ali sve je to samo početak porođajnih muka. ⁹ U to vrijeme ljudi će vas predavati da budete kažnjeni i ubijati će vas. Svi će vas narodi mrziti jer ste moji sljedbenici. ¹⁰ I mnogi će tada izgubiti vjeru te će jedni druge predavati vlastima i mrziti se međusobno. ¹¹ Pojavit će se mnogi lažni proroci i mnoge će zavesti. ¹² Povećat će se bezakonje i ljubav će kod mnogih ohladnjeti. ¹³ Ali tko ustraje do kraja, bit će spašen. ¹⁴ A ova Radosna vijest o kraljevstvu propovijedat će se po cijelom svijetu kao svjedočanstvo svim narodima. I tada će doći kraj.

¹⁵ Dakle, kad ugledate grozotu pustoši, ‡ o kojoj je govorio prorok Daniel, kako stoji na svetom mjestu u Hramu — tko ovo čita, neka shvati! — ¹⁶ tada neka bježe u planine oni koji budu u Judeji. ¹⁷ Tko bude na krovu kuće, neka ne silazi u kuću da nešto uzme. ¹⁸ A tko bude u polju, neka se ne vraća da uzme ogrtač. ¹⁹ Jao trudnicama i dojiljama u te dane! ²⁰ Molite da vaš bijeg ne bude zimi ili u subotu. ²¹ U to će vrijeme nastati velika nevolja, kakve nije bilo od početka svijeta niti će je ikada biti. ²² I kad se ti dani ne bi skratili, nitko ne bi preživio. Ali, zbog svojih izabranih, Bog će skratiti te dane. ²³ Ako vam tko u to vrijeme kaže: 'Gle! Krist je ovdje' ili 'Eno ga ondje', nemojte mu vjerovati. ²⁴ Jer pojavit će se lažni mesije i lažni proroci i činit će čudesne znakove i čuda da bi zaveli, ako je moguće, čak i Božje izabranike. ²⁵ Pazite! Unaprijed sam vas upozorio.

²⁶ Zato, ako vam kažu: 'Evo, Krist je u pustinji', ne idite onamo. Ili ako kažu: 'Evo ga u unutrašnjim sobama', nemojte im vjerovati. ²⁷ Jer dolazak Sina Čovječjega bit će poput munje što bljesne na istoku i rasvijetli sve do zapada. ††²⁸ A gdje god bude lešina, ondje će se skupljati i lešinari ††.«

Dolazak Sina Čovječjega

(Mk 13,24-37; Lk 17,26-30; 34-36; 21,25-33)

²⁹ »Odmah poslije nevolje tih dana 'Sunce će se pomračiti, a mjesec više neće sjati. Zvijezde će padati s neba, a nebeska će se tijela potresti.' ††

³⁰ Tada će se na nebu pojaviti znak dolaska Sina Čovječjega. Sva plemena na zemlji tada će zaplakati i vidjet će Sina Čovječjega kako dolazi na nebeskim oblacima sa silom i velikom slavom. ³¹ A on će poslati svoje anđele s glasnom trubom i oni će skupiti njegove izabranike sa sve četiri strane svijeta, †† s jednoga kraja neba do drugoga.

³² Učite iz usporedbe o smokvi. Čim joj grane omekšaju i olistaju, znate da je ljeto blizu. ³³ Isto tako, kad vidite sve ove događaje, znajte da vrijeme dolaska Sina Čovječjega tek što nije došlo. ³⁴ Istinu vam kažem: sve će se to dogoditi još za života ovoga naraštaja. ³⁵ Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći.

³⁶ A o onom danu i satu nitko ništa ne zna, čak ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac. ³⁷ Kao što je bilo u Noino vrijeme, tako će biti i u vrijeme dolaska Sina Čovječjega. ³⁸ U vrijeme prije potopa ljudi su jeli i pili, ženili se i udavali, sve do dana kad je Noa ušao u brod. ³⁹ I ništa nisu slutili dok potop nije došao i sve ih odnio. Tako će biti i prilikom dolaska Sina Čovječjega. ⁴⁰ U to će vrijeme dvojica raditi u polju. Jedan od njih će se uzeti, a drugi ostaviti. ⁴¹ Dvije će žene u mlinu mljeti žito. Jedna od njih će se uzeti, a druga ostaviti.

⁴² Zato budite spremni, jer ne znate u koji dan dolazi vaš Gospodin. ⁴³ I zapamtite ovo: da je vlasnik kuće znao u koje će doba noći doći lopov, ostao bi budan i ne bi dopustio da mu provali u kuću. ⁴⁴ Zato i vi budite spremni, jer će Sin Čovječji doći kad ga ne očekujete.«

Dobar i zao sluga

(Lk 12,41-48)

⁴⁵ »Tko je, dakle, onaj vjerni i razboriti sluga koga je gospodar postavio nad svim svojim slugama da im daje hranu u pravo vrijeme? ⁴⁶ Blago onom sluzi koga njegov gospodar, kada dođe, nađe gdje obavlja svoju dužnost. ⁴⁷ Istinu vam kažem: gospodar će toga slugu postaviti da upravlja svim njegovim imanjem. ⁴⁸ Ali ako zli sluga u sebi kaže: 'Moj se gospodar još dugo neće

†† Svi će moći jasno vidjeti Kristov dolazak. †† LEŠINARI III: »orlovi«, ptice koje se hrane lešinama. ††† Vidi Iz 13,10; 34,4. ††† SA SVE ČETIRI STRANE SVIJETA Doslovno: »od četiri vjetra«, što znači: sa svih strana svijeta.

† Citat iz Ps 118,26. †† SVIJET Doslovno: »dob« ili »vrijeme«.

‡ GROZOTA PUSTOŠI Užas uništenja. Vidi Dn 9,27; 12,11.

vratiti',⁴⁹ pa počne tući druge sluge te jesti i piti s pijancima,⁵⁰ doći će njegov gospodar u dan i sat kada ga ne očekuje.⁵¹ Tada će ga njegov gospodar okrutno kazniti i dodijeliti mu mjesto među licemjerima, gdje će biti plač i škrgut zuba.«

Usporedba o deset djevojaka

25 »Tada će kraljevstvo nebesko biti poput deset djevojaka † koje su uzele svoje svjetiljke i pošle u susret mladoženji.² Pet ih je bilo ludih, a pet mudrih.³ Lude su djevojke uzele svoje svjetiljke, ali nisu ponijele ulja.⁴ No mudre su, zajedno sa svjetiljkama, uzele i ulje u posudama.⁵ Budući da je mladoženja kasnio, sve su djevojke zadrijemale i zaspale.

⁶ No, u ponoć začuo se glas: 'Evo mladoženje! Izađite mu u susret!'

⁷ Tada su sve djevojke ustale i pripremile svoje svjetiljke.⁸ Lude su djevojke rekle mudrima: 'Dajte nam malo od vašega ulja, jer nam se svjetiljke gase.'

⁹ No, mudre su im djevojke odgovorile: 'Ne možemo, jer neće biti dovoljno ni za nas ni za vas. Radije otiđite prodavaču i kupite ulje.'

¹⁰ Dok su išle kupiti ulje, mladoženja je stigao. One djevojke koje su bile spremne, pošle su s njim na svadbenu svečanost, a vrata su se za njima zatvorila.

¹¹ Kasnije su stigle i ostale djevojke pa su rekle: 'Gospodine, Gospodine, otvori nam vrata!'

¹² A on im je odgovorio: 'Istinu vam kažem: ja vas ne poznajem.'

¹³ Zato budite spremni, jer ne znate ni dan ni sat kada će Sin Čovječji doći.«

Povjereni talenti

(Lk 19,11-27)

¹⁴ »Kraljevstvo nebesko je poput čovjeka koji se spremao na put, pa je pozvao svoje sluge i predao im svoju imovinu na upravljanje.¹⁵ Jednom od njih dao je pet talenata ††, drugom dva talenta, a trećem jedan. Svakom je dodijelio prema njegovim sposobnostima, a zatim je otputovao.¹⁶ Onaj koji je primio pet talenata odmah je uložio novac te zaradio još pet talenata.¹⁷ Isto tako i onaj koji je primio dva talenta zaradio je još dva.¹⁸ Ali onaj koji je primio jedan talenat otišao je, iskopao jamu u zemlji i sakrio gospodarev novac.

¹⁹ Nakon mnogo vremena vratio se gospodar tih slugu i zatražio od njih da mu polože račun.²⁰ Pristupio mu je onaj koji je dobio pet talenata te je donio još pet talenata. Reкао je: 'Gospodaru, povjerio si mi pet talenata, a ja sam, evo, zaradio još pet.'

²¹ Gospodar mu je rekao: 'Dobro, vjerni i dobri slugo! Bio si pouzdan u malom pa ću te postaviti da upravljaš velikim. Uđi i podijeli radost sa svojim gospodarem!'

† DJEVOJKE Doslovno: »djevice«. †† TALENAT Vidi Mt 18,24 i isto u 25, 20; 22; 24 i 28.

²² Zatim mu je pristupio onaj koji je dobio dva talenta pa mu rekao: 'Gospodaru, povjerio si mi dva talenta, a ja sam, evo, zaradio još dva.'

²³ Gospodar mu je odgovorio: 'Dobro, vjerni i dobri slugo! Bio si pouzdan u malom, pa ću te postaviti da upravljaš velikim. Uđi i podijeli radost sa svojim gospodarem!'

²⁴ Tada mu je pristupio onaj koji je dobio jedan talenat te mu rekao: 'Gospodaru, znao sam da si tvrd čovjek i da ubireš gdje nisi posadio i skupljaš gdje nisi posijao.²⁵ Bojao sam se, pa sam otišao i sakrio talenat u zemlju. Evo, uzmi što je tvoje!'

²⁶ Gospodar mu je na to odgovorio: 'Zli i lijeni slugo! Znao si da ubirem gdje nisam posadio i da skupljam gdje nisam posijao.²⁷ Zato si trebao odnijeti moj novac u banku, pa bih, kada dođem, uzeo svoje zajedno s kamatama.'

²⁸ Zato mu oduzmite talenat i dajte ga onomu koji ima deset talenata!²⁹ Jer svakomu tko ima dat će se još, pa će imati u izobilju, a svakomu tko nema oduzet će se i ono što ima.³⁰ Zato, bacite ovoga beskorisnog slugu u tamu, gdje će biti plač i škrgut zuba!«

Sud svih naroda

³¹ »Kad Sin Čovječji dođe u svojoj slavi, sa svim svojim anđelima, sjest će na svoje slavno prijestolje.³² Tada će se pred njim okupiti svi narodi i on će razdvojiti jedne od drugih, kao što pastir razdvaja ovce ‡ od jaraca ††.³³ Ovce će postaviti sa svoje desne strane, a jarce s lijeve.

³⁴ Tada će kralj reći onima s desne strane: 'Dođite, vi blagoslovljeni od moga Oca, i primite u nasljedstvo kraljevstvo pripremljeno za vas od postanka svijeta!³⁵ To je vaša nagrada, jer bio sam gladan, a vi ste me nahranili; bio sam žedan, a vi ste me napojili; bio sam stranac, a vi ste me ugostili;³⁶ bio sam gol, a vi ste me obukli; bio sam bolestan, a vi ste se brinuli za mene; bio sam u zatvoru, a vi ste me posjetili.'

³⁷ Tada će mu pravednici reći: 'Gospodine, kad smo te to vidjeli gladnoga i nahranili te ili žednoga i dali ti piti?³⁸ Kad smo te vidjeli kao stranca i ugostili te ili bez odjeće i obukli te? ³⁹ I kad smo te to vidjeli bolesnoga ili u zatvoru i posjetili te?'

⁴⁰ A kralj će im odgovoriti: 'Istinu vam kažem: kad god ste učinili nešto za jednoga od ove moje najmanje braće, za mene ste učinili!'

⁴¹ Zatim će kralj reći i onima sa svoje lijeve strane: 'Idite od mene, vi prokleti, u vječni oganj koji je pripremljen za đavla i njegove anđele!⁴² Jer bio sam gladan, a niste me nahranili; bio sam žedan, a niste mi dali piti;⁴³ bio sam stranac, a niste me primili u svoj dom; bio sam bez odjeće, a niste me odjenuli; bio sam bolestan i u zatvoru, a niste me posjetili.'

‡ OVCE Pravednici. †† JARCI Nepavednici.

⁴⁴ Tada će mu i oni reći: 'Gospodine, kad smo te to vidjeli gladnog ili žednog, ili kao stranca, ili bez odjeće, ili bolesnog, ili u zatvoru pa ti nismo pomogli?'

⁴⁵ A on će im odgovoriti: 'Istinu vam kažem: kad god niste nešto učinili za jednoga od ovih najmanjih, niste učinili ni za mene.'

⁴⁶ Takvi će otići u vječnu muku, a pravednici u život vječni.«

Židovske vođe žele ubiti Isusa

(Mk 14,1-2; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

26 Kad je Isus sve to izgovorio, rekao je svojim učenicima: ² »Znate da je za dva dana Pasha i Sin Čovječji bit će predan da ga razapnu.«

³ U to su se doba svećenički poglavari i narodne starije okupili u palači velikoga svećenika, imenom Kafifa, ⁴ te su se dogovorili da Isusa na prijevaru uhvate i ubiju. ⁵ No, rekli su: »Ne smijemo to učiniti za vrijeme blagdana, da se narod ne bi pobunio.«

Djelo ljubavi

(Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

⁶ Isus je boravio u Betaniji, u kući gubavca Šimuna. ⁷ I dok je bio za stolom, pristupila mu je neka žena s alabastrenom posudom punom skupocjena mirisa te ga izlila na njegovu glavu.

⁸ Kad su to vidjeli učenici, razljutili su se i rekli: »Čemu takvo rasipanje? ⁹ Miris se mogao skupo prodati, a novac dati siromašnima.«

¹⁰ Isus je znao o čemu govore, pa im je rekao: »Zašto zamjerate ovoj ženi? Ona je učinila djelo ljubavi prema meni. ¹¹ Jer siromahe ćete uvijek imati kraj sebe, [†] ali mene nećete uvijek imati. ¹² Kad je izlila ovaj miris na moje tijelo, učinila je to kao pripremu za moj ukop. ¹³ Istinu vam kažem: gdje god se ova Radosna vijest bude objavljivala po svijetu, spominjat će se i ovo što je ona učinila — kao sjećanje na nju.«

Juda Iskariotski

(Mk 14,10-11; Lk 22,3-6)

¹⁴ Tada je jedan od Dvanaestorice, zvan Juda Iskariotski, otišao svećeničkim poglavarima. ¹⁵ Upitao ih je: »Što ćete mi dati ako vam predam Isusa?« A oni su mu izbrojali trideset srebrnjaka. ¹⁶ Od toga trenutka Juda je tražio povoljnu priliku da im preda Isusa.

Pashalna večera

(Mk 14,12-21; Lk 22,7-14; 21-23; Iv 13,21-30)

¹⁷ Prvog dana Blagdana beskvasnih kruhova učenici su pristupili Isusu i upitali ga: »Gdje želiš da ti pripremimo pashalnu večeru?«

¹⁸ A on im je odgovorio: »Idite u grad k tomu i tomu pa mu recite: 'Učitelj kaže: Bliži se zakazano vrijeme. Proslavit ću Pashu sa svojim učenicima u tvojoj kući.'«

† JER SIROMAHE ... KRAJ SEBE Vidi Pnz 15,11.

¹⁹ Učenici su učinili kako im je Isus naredio te su pripremili pashalnu večeru.

²⁰ Kad je došla večer, Isus je bio za stolom sa svojih dvanaest učenika. ²¹ Dok su jeli, rekao je: »Istinu vam kažem: jedan od vas će me izdati.«

²² Oni su se jako rastužili, pa su ga jedan po jedan pitali: »Da nisam ja, Gospodine?«

²³ A on je odgovorio: »Onaj koji umoči svoju ruku sa mnom u zdjelu — taj će me izdati. ²⁴ Sin Čovječji otići će kao što je o njemu pisano, ali teško onom tko izda Sina Čovječjega. Bilo bi mu bolje da se nije ni rodio.«

²⁵ Juda, koji ga je namjeravao izdati, upitao je: »Da nisam ja, učitelju ^{††}?«

Isus mu je odgovorio: »Ti sam kažeš.«

Lomljenje kruha

(Mk 14,22-26; Lk 22,15-20; 1Kor 11,23-25)

²⁶ Dok su jeli, Isus je uzeo kruh, blagoslovio ga i razlomio te dao svojim učenicima govoreći: »Uzmite i jedite! Ovo je moje tijelo.«

²⁷ Onda je uzeo čašu, zahvalio Bogu te je dao učenicima govoreći: ²⁸ »Pijte iz nje svi, jer ovo je moja krv koja utemeljuje novi Savez i prolijeva se za mnoge, za oprostjenje njihovih grijeha. ²⁹ I kažem vam da više neću piti od ovoga trsovog roda do onoga dana kad ću ga, novoga, piti s vama u kraljevstvu Oca svoga.«

³⁰ Zatim su otpjevali hvalospjev, te se zaputili na Maslinsku goru.

Učenici napuštaju Isusa

(Mk 14,27-31; Lk 22,31-34, Iv 13,36-38)

³¹ Tada im je Isus rekao: »Svi ćete se vi još noćas zbog mene pokolebati, jer je pisano:

'Udarit ću pastira, i ovce će se iz stada razbježati.' [‡]

³² Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju.«

³³ Tada mu reče Petar: »Ako se drugi zbog tebe i pokolebaju, ja nikada neću!«

³⁴ A Isus mu je na to odgovorio: »Istinu ti kažem: još noćas, prije nego pijetao zapjeva, tri puta ćeš me zatajiti.«

³⁵ »Čak i kad bih morao umrijeti s tobom, nikada te se ne bih odrekao«, odgovorio je Petar. Tako su rekli i svi ostali učenici.

Isus moli sam

(Mk 14,32-42; Lk 22,39-46)

³⁶ Zatim je Isus otišao s učenicima u mjesto zvano Getsemani pa im rekao: »Sjednite, dok ja odem onamo moliti.« ³⁷ Sa sobom je poveo Petra i oba Zebedejeva sina. No, obuzela ga je tuga i tjeskoba ³⁸ pa im je rekao: »Moja je duša nasmrt žalosna. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!«

³⁹ Otišao je malo dalje od njih, pao licem na zemlju i počeo moliti, govoreći: »Oče moj, ako je moguće, neka

†† UČITELJU Doslovno: »Rabbi«. ‡ Citat iz Zah 13,7.

me mimoide ova čaša †! Ali neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.«⁴⁰ Tada se vratio učenicima i našao ih kako spavaju, pa je rekao Petru: »Tako, niste mogli ostati budni sa mnom ni jedan sat!⁴¹ Bdijte i molite, da ne padnete u iskušenje! Vaš duh želi činiti što je dobro, ali tijelo je slabo.«

⁴² Ponovno je otišao od njih i molio govoreći: »Oče moj, ako nije moguće da me mimoide ova čaša, neka se izvrši tvoja volja!«

⁴³ Zatim se vratio i opet ih je našao kako spavaju. Oči su im se same sklapale.⁴⁴ Ostavio ih je i ponovno otišao pa je molio i treći put istim riječima.

⁴⁵ Zatim je otišao učenicima i rekao im: »Zar još uvijek spavate i odmarate? Evo, došao je čas kada će Sin Čovječji biti predan u ruke grešnika.⁴⁶ Ustanite! Idemo! Evo, ovdje je onaj koji će me izdati!«

Isusovo uhićenje

(Mk 14,43–50; Lk 22,47–53; Iv 18,3–12)

⁴⁷ Dok je Isus još govorio, došao je Juda, jedan od Dvanaestorice. S njim je bilo silno mnoštvo naoružano mačevima i toljagama, koje su poslali svećenički poglavari i narodne starješine.⁴⁸ Isusov je izdajnik s njima dogovorio znak. Rekao im je: »Koga poljubim, taj je. Njega uhvatite!«⁴⁹ I odmah je pristupio Isusu te mu rekao: »Zdravo, učitelju †!« i poljubio ga.

⁵⁰ A Isus mu je rekao: »Prijatelju, učini to zbog čega si došao!«

Ljudi su tada prišli Isusu, zgrabili ga i uhitili.⁵¹ A jedan od onih koji su bili s Isusom posegnuo je za svojim mačem, izvukao ga, udario njime slugu velikoga svećenika i odrezao mu uho.

⁵² Ali Isus mu je rekao: »Vrati svoj mač u korice, jer svi koji se mača hvataju, od mača i pogibaju.⁵³ Zar ne shvaćaš da mogu zamoliti svoga Oca i on bi mi odmah poslao više od dvanaest vojski anđela?«⁵⁴ Ali kako bi se onda ispunila Pisma, koja kažu da tako mora biti?«

⁵⁵ Zatim se obratio mnoštvu: »Zar ste došli da me uhvatite s mačevima i toljagama kao da sam lopov? Svaki dan sjedio sam u Hramu i poučavao, a niste me uhvatili.⁵⁶ Ali ovo se sve dogodilo da se ispune Pisma proroka.« I tada su ga svi učenici napustili i pobjegli.

Isus pred židovskim vođama

(Mk 14,53–65; Lk 22,54–55; 63–71, Iv 18,13–14; 19–24)

⁵⁷ Oni koji su uhvatili Isusa odveli su ga k velikom svećeniku Kaifi, kod koga su se okupili učitelji Zakona i starješine.⁵⁸ Petar je iz daljine slijedio Isusa sve do dvorišta velikoga svećenika, pa je ušao i sjeo sa stražarima da vidi što će se dogoditi.

⁵⁹ Svećenički poglavari i cijelo Veliko vijeće tražili su lažni dokaz protiv Isusa kako bi ga mogli ubiti.⁶⁰ Ali nisu ga našli, iako su došli mnogi lažni svjedoci. Napokon su došla dvojica⁶¹ pa su rekla: »Ovaj je rekao: 'Mo-

† ČAŠA Čaša koju će Isus ispiti znači prihvatiti patnje kroz koje je on trebao proći. Isto u retku 42. †† UČITELJU Doslovno: »Rabbi«.

gu srušiti Božji Hram i za tri dana ponovno ga sagrađiti.«

⁶² Tada je ustao veliki svećenik i upitao Isusa: »Zar nećeš ništa odgovoriti? Što to ovi svjedoče protiv tebe?«⁶³ No, Isus je šutio.

Onda mu je veliki svećenik rekao: »Zaklinjem te živim Bogom da nam kažeš jesi li ti Krist, Sin Božji?«

⁶⁴ A Isus mu je rekao: »Sam tako kažeš. I još vam kažem da ćete nakon ovoga vidjeti Sina Čovječjega kako sjedi zdesna Bogu i dolazi na nebeskim oblacima.«

⁶⁵ Tada je veliki svećenik razderao svoju odjeću i rekao: »Uvrijedio je Boga! Što nam još trebaju svjedoci? Evo, upravo ste čuli uvredu!⁶⁶ Što mislite?«

A oni su odgovorili: »Zasluzio je smrt!«

⁶⁷ Onda su mu pljuvali u lice i udarali ga šakama. A drugi su ga pljuskali,⁶⁸ govoreći: »Pokaži da si prorok, Kriste. Reci tko te udario?«

Petar se odriče Isusa

(Mk 14,66–72; Lk 22,56–62; Iv 18,15–18; 25–27)

⁶⁹ A Petar je sjedio vani, u dvorištu. Prišla mu je jedna sluškinja i rekla: »I ti si bio s Isusom Galilejcem!«

⁷⁰ Ali on je to pred svima zanijekao. Rekao je: »Ne znam što govoriš.«

⁷¹ Zatim je otišao prema ulazu, gdje ga je opazila druga sluškinja koja je rekla onima oko sebe: »Ovaj je bio s Isusom iz Nazareta.«

⁷² Petar je to opet zanijekao, zaklinjući se: »Ne poznajem toga čovjeka!«

⁷³ Malo kasnije pristupili su Petru oni koji su ondje stajali te mu rekli: »Ti zaista jesi jedan od njih. Tvoj te govor odaje.«

⁷⁴ A on je počeo kleti i zaklinjati se: »Ne poznajem toga čovjeka.« I tada se oglasio pijetao.⁷⁵ A Petar se sjetio Isusovih riječi: »Prije nego što se pijetao oglasi, triput ćeš me se odreći.« Izašao je i gorko zaplakao.

Isus je predan upravitelju Pilatu

(Mk 15,1; Lk 23,1–2; Iv 18,28–32)

27 Rano ujutro svi svećenički poglavari i narodne starješine dogovorili su se da ubiju Isusa.² Zatim su ga svezali, odveli i predali upravitelju Pilatu.

Judino samoubojstvo

(Dj 1,18–19)

³ Kad je Juda, koji ga je izdao, vidio da je Isus osuđen, požalio je zbog onoga što je učinio, pa je svećeničkim poglavarima i starješinama vratio trideset srebrnjaka.

⁴ Rekao je: »Pogriješio sam što sam nevina čovjeka predao da ga ubiju.«

No, oni su rekli: »Što se to nas tiče? To je tvoja stvar!«

⁵ Tada je Juda bacio srebrnjake u Hram, otišao i objesio se.

⁶ Svećenički poglavari uzeli su srebrnjake i rekli: »Protivi se našem Zakonu da ih stavimo u hramsku blagaj-

nu, jer su plaća za krv.«⁷ Stoga su odlučili kupiti za njih lončarevu njivu da bude groblje za strance.⁸ Zato je ta njiva do danas znana kao Krvava njiva.⁹ Tako se ispunilo što je rekao prorok Jeremija:
»Uzeli su trideset srebrnjaka. Toliko su Izraelci odlučili platiti za njegov život.¹⁰ I tim su novcem kupili lončarevu njivu, kao što im je Gospodin naredio.«[†]

Isus pred Pilatom

(Mk 15,2–5; Lk 23,3–5; Iv 18,33–38)

¹¹ U međuvremenu su Isusa doveli pred upravitelja i ovaj ga je upitao: »Jesi li ti kralj Židova?«

Isus je rekao: »Ti tako kažeš.«

¹² A dok su ga svećenički poglavari i starješine optuživali, nije ništa odgovarao.

¹³ Tada ga je Pilat upitao: »Zar ne čuješ što sve protiv tebe svjedoče?«

¹⁴ Ali Isus mu nije odgovorio ni na jedno pitanje, pa se Pilat jako čudio.

Baraba umjesto Isusa

(Mk 15,6–15; Lk 23,13–25; Iv 18,39–19,16)

¹⁵ Upravitelj je običavao svakoga blagdana pustiti narodu jednoga zatvorenika po njihovoj želji.¹⁶ U to su vrijeme imali zloglasnoga zatvorenika zvanog Baraba^{††}.

¹⁷ Kad se narod okupio, Pilat je upitao: »Koga želite da vam oslobodim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?«

¹⁸ Pilat je, naime, znao da su mu Isusa predali iz zavisti.

¹⁹ Dok je Pilat sjedio na sudačkoj stolici, njegova mu je žena poručila: »Nemoj učiniti ništa protiv toga nevinog čovjeka. Cijeli sam dan uznemirena zbog sna koji sam o njemu sanjala.«

²⁰ Ali svećenički poglavari i starješine nagovorili su narod da od Pilata zatraži da pusti Barabu, a Isusa da pogubi.

²¹ Tada ih je upravitelj upitao: »Kojega od ove dvojice želite da vam oslobodim?«

Odgovorili su: »Barabu!«

²² Pilat ih je upitao: »Što da onda učinim s Isusom zvanim Krist?«

»Neka se razapne!« svi su odgovorili.

²³ Pilat je upitao: »Zašto? Kakav je zločin počinio?«

A oni su još glasnije vikali: »Razapni!«

²⁴ Kako je Pilat vidio da time ništa ne postiže i da nastaje sve veći metež, uzeo je vode i pred narodom oprao ruke, ‡ rekavši: »Nevin sam za smrt ovog pravednika. Odgovornost pada na vas.«

²⁵ A sav je narod odgovorio: »Njegova smrt neka padne na nas i na našu djecu!«

²⁶ Pilat im je tada oslobodio Barabu, a Isusa je izbičevao i zatim predao da ga razapnu.

Isusa izruguju

(Mk 15,16–20; Iv 19,2–3)

²⁷ Onda su upraviteljevi vojnici odveli Isusa u upraviteljevu palaču i oko njega okupili cijelu četvu.²⁸ Zatim su ga svukli i prebacili na njega grimizni ogrtač.²⁹ Ispleli su krunu od trnja i stavili mu je na glavu, a u desnu ruku stavili su mu trsku. Kleknuli su pred njega i rugali mu se govoreći: »Živio kralj Židova!«³⁰ Zatim su pljuvali po njemu i udarali ga trskom po glavi.³¹ Kad su mu se prestali izrugivati, uzeli su s njega ogrtač i obukli mu njegovu odjeću te ga odveli da ga razapnu.

Isusa razapinju na križ

(Mk 15,21–32; Lk 23,26–43; Iv 19,17–27)

³² Dok su izlazili iz grada, naišli su na nekoga čovjeka iz Cirene koji se zvao Šimun te su ga prisilili da nosi Isusov križ.³³ Kad su došli do mjesta zvanoga Golgota, što znači Lubanja,³⁴ dali su Isusu da pije vino pomiješano sa žuč^{††}. Ali kad ga je okusio, nije htio piti.³⁵ Tada su ga razapeli i bacanjem kocke razdijelili njegovu odjeću među sobom.³⁶ Zatim su ondje sjeli i čuvali ga.³⁷ Iznad glave stavili su mu natpis na kojem je bila napisana njegova krivnja: »Ovo je Isus, kralj Židova.«

³⁸ Zajedno s njim razapeli su i dva razbojnika — jednoga s njegove desne strane, a drugoga s lijeve.³⁹ Prolaznici su ga vrijeđali. Mahali su glavama⁴⁰ i govorili: »Ti, koji si rekao da možeš srušiti Hram i za tri dana ponovno ga sagraditi, spasi samoga sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!«

⁴¹ Slično su mu se rugali i svećenički poglavari, zajedno s učiteljima Zakona i starješinama. Govorili su:
⁴² »Spasio je druge, ali ne može spasiti sama sebe. On je kralj Izraela, pa neka sada siđe s križa i mi ćemo mu povjerovati.«⁴³ Uzda se u Boga, pa neka ga on spasi, ako želi. Ta sam je rekao: 'Ja sam Sin Božji.'«⁴⁴ Na isti način vrijeđali su ga i razbojnici koji su s njim bili razapeti.

Isus umire

(Mk 15,33–41; Lk 23,44–49; Iv 19,28–30)

⁴⁵ Od podneva pa do tri sata po cijeloj je zemlji zavlada tama.⁴⁶ Oko tri sata Isus je povikao jakim glasom: »Eli, Eli! Lema sabakthani?«, što znači: »Bože moj, Bože moj! Zašto si me ostavio?«^{‡‡}

⁴⁷ To su čuli neki koji su ondje stajali pa su rekli: »Zove Iliju.«^{†††}

⁴⁸ Jedan od njih odmah je otrčao, uzeo spužvu, natopio je octom te je stavio na štap i ponudio Isusu da pije.⁴⁹ A ostali su govorili: »Stani da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi.«

† UZELI ... NAREDIO Vidi Zah 11,12–13; Jr 32,6–9. †† BARABA U nekim grčkim prijevodima Baraba se naziva Isus Baraba. ‡ OPRAO RUKU Pilatov znak da ne želi imati ništa s odlukom naroda da ubije Isusa.

†† Žuč Najvjerojatnije opojno sredstvo gorka okusa pomiješano s vinom za ublažavanje bolova. ‡‡ Citat iz Ps 22,1. ††† ZOVE ILIJU »Moj Bože« (na hebrejskom »Eli«, a na aramejskom »Eloï«) zvučalo je poput imena »Ilija«. Ilija je bio poznati Božji prorok, koji je živio oko 850. godine prije Krista.

⁵⁰ A Isus je još jednom povikao jakim glasom, a onda je izdahnuo †.

⁵¹ Istoga se trena zastor u Hramu razderao popola, od vrha do dna. Zemlja se potresla, a stijene su se raspucale. ⁵² Grobovi su se otvorili i uskrsli su tijela mnogih umrlih Božjih ljudi. ⁵³ Nakon Isusova uskrsnuća izašli su iz grobova i otišli u Sveti Grad †† te se pokazali mnogima.

⁵⁴ Kad su časnik i oni koji su s njim čuvali Isusa vidjeli potres i ostale događaje, jako su se prestrašili i rekli: »Ovaj je zaista bio Sin Božji!«

⁵⁵ Tamo su bile i mnoge žene koje su sve to izdaleka promatrale. One su pratile Isusa još iz Galileje i služile mu. ⁵⁶ Među njima bile su Marija Magdalena, Marija, majka Jakovljeva i Josipova te majka Zebedejevih sinova. ‡

Isusa pokapaju

(Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42)

⁵⁷ Kad se spustila večer, došao je neki bogati čovjek iz Arimateje imenom Josip. I on je bio Isusov učenik.

⁵⁸ Otišao je k Pilatu i zatražio Isusovo tijelo. Pilat je naredio da mu predaju tijelo. ⁵⁹ Josip je uzeo tijelo i zamotao ga u novo platno. ⁶⁰ Položio ga je u sasvim novu grobnicu koju je za sebe isklesao u stijeni. Zatim je ulaz zatvorio velikim kamenom i otišao. ⁶¹ A Marija Magdalena i druga Marija sjedile su preko puta groba.

⁶² Sutradan, nakon Dana pripreme, †† otišli su svećenički poglavari i farizeji k Pilatu. ⁶³ Rekli su mu: »Gospodine, sjetili smo se da je onaj varalica još za života rekao: 'Za tri dana ustat ću od mrtvih.' ⁶⁴ Zato naredi da se grob dobro čuva sve do trećeg dana, da ne bi došli njegovi učenici i ukrali tijelo, pa onda rekli narodu: 'Ustao je od mrtvih.' Tako bi ta posljednja prijevara bila gora od prve.«

⁶⁵ A Pilat im je rekao: »Evo vam straže, pa idite i osigurajte grob kako znate!« ⁶⁶ Oni su otišli i osigurali grob. Zapečatili su kamen i postavili stražu.

Prazan grob

(Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-10)

28 Nakon subote, u zoru prvoga dana u tjednu, došle su Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob.

† IZDAHNUO Doslovno: »ispustio duh«. †† SVETI GRAD Jeruzalem. ‡ MAJKA ZEBEDEJEVIH SINOVA Jakovljeva i Ivanova majka. †† DAN PRIPREME Petak, dan pripreme prije subotnjeg odmora.

² I odjednom je nastao snažan potres, jer je Gospodinov anđeo sišao s neba. Prišao je grobu i maknuo kamen s ulaza te sjeo na njega. ³ Lice mu je bilo sjajno poput munje, a odjeća mu je bila bijela kao snijeg.

⁴ Stražari su se tresli i zamrli od straha.

⁵ A anđeo je rekao ženama: »Ne bojte se! Znam da tražite Isusa kojega su razapeli. ⁶ Ali on nije ovdje! Uskrsnuo je, baš kao što je i rekao. Dođite vidjeti mjesto gdje je ležao. ⁷ Zatim brzo idite i recite njegovim učenicima: 'Ustao je od mrtvih i sada ide pred vama u Galileju. Tamo ćete ga vidjeti.' Zapamtite što sam vam rekao!«

⁸ Žene su brzo napustile grob te su uplašene, ali i radosne, otrčale javiti to Isusovim učenicima. ⁹ Iznenada im je u susret došao Isus te im rekao: »Zdravo!« One su mu prišle, uhvatile ga za noge i poklonile mu se.

¹⁰ Tada im je Isus rekao: »Nemojte se bojati! Idite i recite mojoj braći neka idu u Galileju. Ondje će me vidjeti.«

Izveštaj židovskim vođama

¹¹ Dok su žene bile na putu, neki od stražara otišli su u grad te ispričali svećeničkim poglavarima sve što se dogodilo. ¹² A ovi su se sastali sa starješinama i odlučili vojnicima dati mnogo novca. ¹³ Rekli su im: »Kažite da su Isusovi učenici došli noću i da su ukrali njegovo tijelo dok ste vi spavali. ¹⁴ Ako upravitelj čuje za ovo, mi ćemo ga već uvjeriti u suprotno i nećete imati nikakvih nepravilnosti.« ¹⁵ Vojnici su uzeli novac i učinili kako im je rečeno. Tako se ova priča proširila među Židovima, i to traje do dana današnjega.

Isus šalje učenike

(Mk 16,14-18; Lk 24,36-49; Iv 20,19-23; Dj 1,6-8)

¹⁶ Jedanaest učenika otišlo je u Galileju, na brdo na koje im je Isus rekao da idu. ¹⁷ Kad su ugledali Isusa, poklonili su mu se. Ali neki su sumnjali da je to on.

¹⁸ Tada im je Isus prišao i rekao: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. ¹⁹ Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima, krsteći ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga ²⁰ i učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio. Ja sam s vama uvijek, sve do svršetka svijeta.« ††

†† SVIJET Doslovno: »dob« ili »vrijeme«.

Marko

Isusov dolazak

(Mt 3,1–12; Lk 3,1–9; 15–17; Iv 1,19–28)

1 Ovako počinje Radosna vijest o Isusu Kristu, Božjem Sinu †. ² Ovako piše u knjizi proroka Izaije: »Evo, šaljem svoga glasnika pred tobom. On će ti pripremiti put.« ††
³ »Glas jednoga viče u pustinji: 'Pripremite put Gospodinu. Izravnajte staze za njega.'« ‡
⁴ Tako se pojavio Ivan koji je krstio ljude u pustinji. Govorio je da se trebaju krstiti u znak obraćenja za oprostjenje grijeha. ⁵ Svi iz Judeje i Jeruzalema dolazili su k njemu, ispovijedali su svoje grijeha, a potom ih je Ivan krstio u rijeci Jordan. ⁶ Ivan je nosio odjeću od de-vine dlake i kožni pojas oko bokova. Hranio se skakavcima i divljim medom. ⁷ Propovijedao je ovako: »Postoji netko tko dolazi poslije mene, a veći je od mene. Ja nisam dostojan ni da se sagnem pred njim i razvežem mu sandale. ⁸ Ja sam vas krstio vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim.«

Isusovo krštenje

(Mt 3,13–17; Lk 3,21–22)

⁹ Tih je dana Isus došao iz Nazareta u Galileji i Ivan ga je krstio u rijeci Jordan. ¹⁰ Čim je Isus izašao iz vode, vidio je kako se nebo otvorilo i kako se Duh Sveti spušta na njega u liku goluba. ¹¹ S neba se začuo glas koji je rekao: »Ti si moj Sin, onaj kojeg volim. S tobom sam vrlo zadovoljan.«

Isusova kušnja

(Mt 4,1–11; Lk 4,1–13)

¹² Odmah zatim Duh je poslao Isusa u pustinju. ¹³ Isus je bio u pustinji četrdeset dana, a za to ga je vrijeme sotona iskušavao. Isus je bio okružen divljim životinjama, a anđeli su mu služili.

Isus izabire učenike

(Mt. 4,12–27; Lk 4,14–15)

¹⁴ Nakon što je Ivan odveden u zatvor, Isus je došao u Galileju i počeo propovijedati Božju Radosnu vijest. ¹⁵ Govorio je: »Došlo je vrijeme, kraljevstvo Božje je blizu. Obratite se! Vjerujte u Radosnu vijest!«

Isus poziva sljedbenike

(Mt 4,18–22; Lk 5:1–11)

¹⁶ Dok je prolazio obalom Galilejskoga jezera, vidio je Šimuna †† i njegova brata Andriju kako bacaju mreže u jezero, jer bili su ribari. ¹⁷ Isus im je rekao: »Dođite i slijedite me! Ja ću vas učiniti ribarima ljudi.« ¹⁸ Odmah su ostavili mreže i krenuli za njim.

¹⁹ Malo dalje Isus je ugledao Jakova, Zebedejeva sina, i njegova brata Ivana. Bili su u svojoj lađici i krpali mreže. Isus ih je pozvao, ²⁰ a oni su ostavili svoga oca Zebedeja i njegove radnike te krenuli za Isusom.

Isus izgoni zlog duha

(Lk 4,31–37)

²¹ Isus i njegovi učenici stigli su u Kafarnaum. U subotu je Isus ušao u sinagogu i počeo poučavati. ²² Svi su bili zadivljeni njegovim učenjem, jer ih je poučavao kao onaj koji ima vlast, a ne kao učitelji Zakona. ²³ A u sinagogi se našao čovjek u kojem je bio zao duh i povikao je: ²⁴ »Što želiš od nas, Isuse iz Nazareta? Jesi li nas došao uništiti? Ja znam tko si ti: Svetac Božji!«

²⁵ A Isus mu je zapovjedio: »Ušuti i izađi iz njega!«
²⁶ Na to je zli duh silovito potresao čovjeka i izašao iz njega uz glasan krik.

²⁷ Ljudi su bili zadivljeni te su jedni druge zapitkivali: »Što je ovo? Kakvo je to novo učenje s takvim autoritetom? Zapovijeda čak i zlim duhovima i oni ga slušaju.«
²⁸ Tako se vijest o Isusu brzo proširila po cijelom galilejskom kraju.

Isus ozdravlja bolesne

(Mt 8,14–17; Lk 4,38–41)

²⁹ Isus i njegovi učenici izašli su iz sinagoge i zajedno s Jakovom i Ivanom otišli Šimunovoj i Andrijinoj kući. ³⁰ Šimunova je punica ležala u groznici, pa su Isusu odmah rekli za to. ³¹ On je došao do nje, uhvatio je za ruku i podigao. Groznica ju je odmah pustila i ona ih je počela posluživati.

³² Te večeri, nakon zalaska sunca, doveli su mu sve bolesne i opsjednute zlim duhovima. ³³ Cijeli se grad okupio pred vratima. ³⁴ Isus je ozdravio mnoge koji su болоvali od različitih bolesti i istjerao mnoge zle duhove, ali im nije dopustio da govore jer oni su znali tko je on. ††

† Božji SIN U nekim je grčkim rukopisima to izostavljeno. †† Citat iz Mal 3,1. ‡ Citat iz Iz 40,3.

†† ŠIMUN Drugo ime za Petra. Isto u recima 29 i 35. †† ONI SU ZNALI TKO JE ON Zli duhovi su znali da je Isus Krist, Sin Božji.

Isus propovijeda Radosnu vijest

(Lk 4,42–44)

³⁵ Sutradan je Isus ustao rano ujutro dok je još bio mrak, izašao je iz kuće i otišao na pusto mjesto da moli. ³⁶ No, Šimun i njegovi prijatelji pošli su ga tražiti, ³⁷ pa su mu, kad su ga pronašli, rekli: »Svi te traže.«

³⁸ Isus im je odgovorio: »Idemo odavde u obližnja mjesta jer moram i ondje propovijedati — zato sam i došao.« ³⁹ Tako su išli po Galileji, a Isus je propovijedao u sinagogama i istjerivao zle duhove.

Isus ozdravlja gubavca

(Mt 8,1–4; Lk 5,12–16)

⁴⁰ Neki je gubavac došao k Isusu. Kleknuo je pred njega i molio za pomoć: »Možeš me iscijeliti ako hoćeš.«

⁴¹ Isus se sažalio nad njim, ispružio ruku i dotaknuo ga te rekao: »Hoću. Budi iscijeljen!« ⁴² Guba je odmah nestala i čovjek je ozdravio.

⁴³ Isus je rekao iscijeljenomu neka ode, ali mu je oštro napomenuo: ⁴⁴ »Pazi da nikome ne pričaš o ovome. Nego idi i pokaži se svećeniku. Prinesi žrtvu za svoje ozdravljenje, kako je zapovjedio Mojsije. † To će biti dokaz ljudima da si izliječen.« ⁴⁵ No, čovjek je otišao i počeo svima redom govoriti što mu se dogodilo. Tako se vijest o Isusu počela širiti, pa više nije mogao otvoreno ulaziti u grad. Ostajao je na osamljenim mjestima, a ljudi su odasvud dolazili k njemu.

Isus ozdravlja nepokretnog

(Mt 9,1–8; Lk 5,17–26)

2 Nekoliko dana kasnije Isus se vratio u Kafarnum. Ubrzo se pročulo da je kod kuće. ² Okupilo se toliko ljudi da više ni vani pred vratima nije bilo mjesta. Isus ih je poučavao. ³ Tada su mu došla neka četvorica noseći nepokretnoga čovjeka. ⁴ Nisu ga mogli unijeti u kuću k Isusu, jer je bilo previše ljudi, pa su skinuli krov iznad mjesta gdje se nalazio, napravili otvor i spustili nepokretnoga na njegovu ležaju. ⁵ Kad je Isus vidio vjeru tih ljudi, rekao je nepokretnomu: »Mladiću, oprošteni su ti grijesi.«

⁶ Tamo su sjedili neki učitelji Zakona i u sebi mislili: ⁷ »Zašto ovaj tako govori? On vrijeđa Boga! Tko može opraštati grijehe, osim samoga Boga?«

⁸ A Isus je odmah svojim duhom prozreo što učitelji Zakona misle, pa im rekao: »Zašto tako razmišljate?

⁹ Što je lakše reći ovom nepokretnom čovjeku: 'Oprošteni su ti grijesi' ili 'Ustani! Uzmi svoj ležaj i hodaj'?

¹⁰ Ali neka znate da Sin Čovječji ima vlast na Zemlji opraštati grijehe: ¹¹ Tebi govorim — rekao je uzetome — ustani, uzmi svoj ležaj i idi kući!« ¹² Čovjek je na oči svih prisutnih ustao, uzeo svoj ležaj i izašao. Svi su se

divili i slavili Boga. Govorili su: »Ovako nešto još nikad nismo vidjeli!«

Levi (Matej) kreće za Isusom

(Mt 9,9–13; Lk 5,27–32)

¹³ Isus je opet otišao do jezera. Mnogo je ljudi došlo k njemu i on ih je poučavao. ¹⁴ Prolazeći pokraj jezera, Isus je ugledao carinika Levija, Alfejeva sina, gdje sjedi u carinarnici, pa mu je rekao: »Slijedi me!« Levi je ustao i krenuo za Isusom.

¹⁵ Kasnije je Isus večerao u njegovoj kući. S njim su bili i mnogi poreznici i grešnici koji su također jeli s Isusom i njegovim učenicima. Oni su bili dio mnoštva koje je slijedilo Isusa. ¹⁶ Neki učitelji Zakona, farizeji, vidjeli su da Isus jede s grešnicima i carinicima pa su upitali Isusove učenike: »Zašto on jede s carinicima i grešnicima?«

¹⁷ A Isus je to čuo i rekao im: »Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni. Ja nisam došao pozvati pravednike nego grešnike.«

Pitanje o postu

(Mt 9,14–17; Lk 5,33–39)

¹⁸ Ivanovi su učenici i farizeji postili. Neki su došli Isusu i upitali ga: »Zašto Ivanovi učenici i učenici farizeja poste, a tvoji učenici ne poste?«

¹⁹ A Isus im je odgovorio: »Mogu li svatovi postiti dok je mladoženja s njima? Sve dok je mladoženja s njima oni ne mogu postiti. ²⁰ Ali doći će vrijeme kad će im uzeti mladoženju. Tada će postiti.

²¹ Nitko ne prišiva na stari ogrtač zakrpu od novog platna koje se još nije stisnulo. Ako tako učini, nova će se zakrpa stisnuti i poderati odjeću, a rupa će postati još veća. ²² Tako nitko ne stavlja ni novo vino u stare mjehove, jer bi mjehovi popucali. Upropastili bi se i vino i mjehovi. Zato se novo vino uvijek stavlja u nove mjehove.«

Sin Čovječji je gospodar

(Mt 12,1–8; Lk 6,1–5)

²³ Jedne subote Isus je prolazio kroz žitna polja. S njim su bili i njegovi učenici i putem su trgali klasje.

²⁴ Kad su farizeji to vidjeli, rekli su Isusu: »Gledaj! Tvoji učenici čine što, po Zakonu, subotom nije dopušteno.«

²⁵ A Isus im je odgovorio: »Zar niste čitali što je David učinio kad su on i oni koji su bili s njim ogladnjeli? ²⁶ Bilo je to u vrijeme kad je Abijatar bio veliki svećenik. David je ušao u Božju kuću i jeo posvećene kruhove prinesene Bogu. Po Zakonu nitko, osim svećenika, ne smije jesti taj kruh, a David ga je još podijelio i onima koji su bili s njim.«

²⁷ Tada je Isus rekao farizejima: »Subota je namijenjena za čovjeka, a nije čovjek stvoren da subota upravlja njime. ²⁸ Stoga je Sin Čovječji gospodar i subote.«

† ZAPOVJEDIO MOJSIJE Vidi Lev 14,1–32.

Isus ozdravlja čovjeka s usahlom rukom

(Mt 12,9–14; Lk 6,6–11)

3 Isus je ponovno otišao u sinagogu, gdje je bio neki čovjek s usahlom rukom. ² Neki su pomno promatrali Isusa da vide hoće li ga u subotu ozdraviti. Tražili su povod da ga optuže. ³ Isus je rekao čovjeku s usahlom rukom: »Stani ovdje u sredinu.«

⁴ Tada je upitao ostale: »Što je dopušteno činiti subotom: dobro ili zlo? Spasiti život ili ga uništiti?« Svi su šutjeli.

⁵ Isus ih je ljutito pogledao, vrlo žalostan zbog njihove tvrdokornosti, i rekao čovjeku: »Ispruži ruku!« Čovjek je ispružio ruku i ona je ozdravila. ⁶ Na to su farizeji otišli i zajedno s herodovcima počeli kovati urotu kako da ubiju Isusa.

Mnoštvo ljudi ide za Isusom

⁷ Isus je sa svojim učenicima otišao na jezero. Slijedilo ga je mnoštvo naroda iz Galileje i Judeje. ⁸ Bio je tu i velik broj ljudi iz Jeruzalema, Idumeje, s područja preko rijeke Jordan te oko Tira i Sidona. Svi su oni došli k njemu jer su čuli kakva djela čini. ⁹ Kad je Isus vidio takvo mnoštvo, rekao je svojim učenicima da mu pripreme lađicu kako ga gomila ne bi pritijesnila. ¹⁰ Isus je dotad već mnoge ozdravio i zato su se svi bolesnici gurali da ga dotaknu. ¹¹ Neki od njih bili su opsjednuti zlim duhovima. Čim bi zli duhovi spazili Isusa, padali bi pred njim na koljena i vikali: »Ti si Božji Sin!«, ¹² a Isus bi im oštro zapovijedao da ne govore tko je on.

Isus izabire apostole

(Mt 10,1–4; Lk 6,12–16)

¹³ Isus se zatim popeo na goru i pozvao k sebi one koje je želio, a oni su došli. ¹⁴ Odabrao je Dvanaesticu da budu s njim, da propovijedaju ¹⁵ i da imaju vlast istjerivati zle duhove. ¹⁶ Odabrao je ovu Dvanaesticu: Šimuna — kojeg je nazvao Petar, ¹⁷ Jakova — Zebedejeva sina, i Jakovljeva brata Ivana — Isus ih je nazvao Boanerges — što znači »sinovi groma« — ¹⁸ Andriju, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Tomu, Jakova — Alfejeva sina, Tadiju, Šimuna Zelota ¹⁹ i Judu Iskariotskog, koji ga je kasnije izdao.

Čijom vlašću Isus djeluje?

(Mt 12,22–32; Lk 11,14–23; 12,10)

²⁰ Isus je zatim otišao kući, gdje se opet skupilo silno mnoštvo. Bilo je toliko ljudi da Isus i njegovi učenici nisu mogli ni jesti. ²¹ Kad je Isusova obitelj saznala za to, došli su ga odvesti, jer su ljudi govorili da je lud.

²² Učitelji Zakona, koji su došli iz Jeruzalema, govorili su: »U njemu je sotona †. On snagom vladara zlih duhova istjeruje demone!«

† *sOTONA* Doslovno *Belzebul* (đavao).

²³ Isus ih je na to pozvao k sebi i počeo im govoriti u usporedbama: »Kako sotona može istjerivati sotonu? ²⁴ Ako je kraljevstvo podijeljeno u sebi, neće se moći održati. ²⁵ I ako je obitelj podijeljena u sebi, neće se moći održati. ²⁶ Stoga, ako sotona ide protiv sebe i svojih, neće se moći održati, nego će to biti njegov kraj. ²⁷ Zaista, nitko ne može ući u kuću jaka čovjeka i oduzeti mu vlasništvo. Prvo ga mora svezati da bi mu mogao opljačkati kuću. ²⁸ Govorim vam istinu: Ljudima će se oprostiti svi njihovi grijesi i sve uvrede koje su izgovorili. ²⁹ Ali onome tko vrijeđa Duha Svetoga nikada neće biti oprošteno. Naprotiv, bit će zauvijek kriv za taj grijeh.«

³⁰ Isus je to rekao jer su neki govorili: »On je opsjednut zlim duhom.«

Isusova prava obitelj

(Mt 12,46–50; Lk 8,19–21)

³¹ Tada su k Isusu došli njegova majka i njegova braća. Ostali su vani i poslali neke k njemu da ga pozovu. ³² Oko Isusa je sjedilo mnogo ljudi, kad su mu rekli: »Pogledaj! Tvoja majka i tvoja braća i sestre su vani i pitaju za tebe.«

³³ On im je na to odgovorio: »Tko je moja majka i tko su moja braća?« ³⁴ Prešao je pogledom po onima koji su sjedili oko njega i rekao: »Vi ste moja majka i moja braća! ³⁵ Tko god vrši Božju volju, taj mi je i brat, i sestra, i majka.«

Priča o sijaču

(Mt 13,1–9; Lk 8,4–8)

4 Isus je ponovno počeo poučavati pokraj jezera. Oko njega se skupilo silno mnoštvo, pa je ušao u lađicu i otisnuo se od obale, dok je narod ostao pokraj jezera. ² Tada ih je usporedbama poučavao mnogo čemu. Učio ih je ovako: ³ »Slušajte! Sijač je otišao sijati. ⁴ Dok je sijao, jedno je sjeme palo pokraj puta. Došle su ptice i pozobale ga. ⁵ Drugo sjeme palo je na kamenito tlo gdje nije bilo dovoljno zemlje. Brzo je proklijalo, jer zemlja nije bila duboka. ⁶ Kad je izašlo sunce, mladice su uvenule i osušile se, jer nisu imale korijena. ⁷ Neko je sjeme palo među trnje. Trnje je naraslo i ugušilo ga, tako da nije dalo roda. ⁸ A neko je sjeme palo na plodno tlo. Izraslo je i donijelo plod — neko trideseterostruk, neko šezdeseterostruk, a neko čak i stotruk.«

⁹ I rekao im je: »Onaj tko ima uši, neka čuje.«

Zašto Isus govori u usporedbama?

(Mt 13,10–17; Lk 8,9–10)

¹⁰ Kad je Isus ostao nasamo s dvanaesticom apostola i ostalim učenicima, upitali su ga o usporedbama.

¹¹ Isus im je odgovorio: »Vama je dano da razumijete tajnu o Božjem kraljevstvu. Onim ljudima vani sve govorim u usporedbama ¹² jer:

'oni gledaju, ali ne vide; slušaju, ali ne razumiju. Inače bi se okrenuli Bogu i bilo bi im oprošteno!« †

Isus objašnjava priču o sijaču (Mt 13,18–23; Lk 8,11–15)

¹³ »Zar ne razumijete ovu usporedbu? Kako ćete onda razumjeti ikoju drugu? ¹⁴ Sijač je čovjek koji sije Božju poruku. ¹⁵ Kojiput ona padne kraj puta. To su oni koji čuju Božju poruku, ali onda dolazi sotona i otima im poruku koja je u njih posijana. ¹⁶ A neki su poput sjemena posijanog na kamenitom tlu. Kad čuju Božju poruku, odmah je prihvate s radošću, ¹⁷ ali ne dopuste da ona uhvati korijena u njihovu životu, nego se drže nje jedno kratko vrijeme. Kada dođu nevolje i progoni zbog učenja koje su prihvatili, brzo ga napuste. ¹⁸ A neki su, pak, kao sjeme posijano među trnjem. Oni čuju Božju poruku, ¹⁹ ali životne brige, primamljivost bogatstva i druge požude uguše poruku i ona ne donese ploda. ²⁰ A drugi su opet kao sjeme posijano na plodnom tlu. To su oni koji čuju Božju poruku, prihvate je i donesu plod — neki trideset, neki šezdeset, a neki stotinu puta veći od posijanog.«

Svjetiljka (Lk 8,16–18)

²¹ Rekao im je i ovo: »Zar se svjetiljka ikada donosi da se stavi pod posudu ili pod krevet? Ne donosi li se da bi se stavila na stol? ²² Jer ništa nije skriveno, a da se neće otkriti; nema ničeg tajnog što neće doći na svjetlo. ²³ Ako tko ima uši, neka čuje!«

²⁴ Zatim im je rekao: »Pozorno razmislite o ovom što čujete. Mjerila koja ste primjenjivali na druge bit će primjenjivana kada Bog bude davao vama — i još će se više tražiti od vas. ²⁵ Jer svatko tko ima, dobit će još više. A tko nema, oduzet će mu se i ono što ima.«

Sjeme koje samo raste

²⁶ Rekao je i ovo: »Božje je kraljevstvo poput čovjeka koji posije sjeme u zemlju. ²⁷ Bez obzira na to spava li čovjek ili ustaje, noću i danju sjeme niče i raste — a da on ne zna kako. ²⁸ Zemlja proizvodi plodove sama po sebi — najprije stabljiku, zatim klas, a onda zrnje. ²⁹ Kad je zrnje zrelo, odmah se žanje, jer je došlo vrijeme žetve.«

Kraljevstvo je kao gorušičino zrno (Mt 13,31–32; 34–35; Lk 13,18–19)

³⁰ Isus je rekao i ovo: »Što da kažem kakvo je kraljevstvo Božje? Kakvu usporedbu da upotrijebim da ga objasnim? ³¹ Ono je poput gorušičina zrna koje je najmanje od svega sjemenja na zemlji. ³² Ali kada se posije, i ono naraste, postaje najveće od svega vrtnog bilja. Ima tako velike grane da ptice mogu graditi gnijezda u njegovoj sjeni.«

† Citat iz Iz 6,9–10.

³³ Isus se koristio mnogim sličnim usporedbama da bi ih poučio. Govorio im je onoliko koliko su mogli razumjeti. ³⁴ Uvijek je poučavao služeći se usporedbama, ali kad je bio sam sa svojim učenicima, sve im je objašnjavao.

Isus stišava oluju (Mt 8,23–27; Lk 8,22–25)

³⁵ Te večeri Isus je rekao svojim učenicima: »Idemo prijeko, na drugu stranu jezera!« ³⁶ Ostavili su narod i ušli u lađicu u kojoj je Isus već sjedio. S njima su krenule i neke druge lađice. ³⁷ Podigla se snažna oluja i valovi su se lomili o lađicu, tako da se gotovo ispunila vodom. ³⁸ A Isus je bio na krmi i spavao na jastuku. Probudili su ga i rekli mu: »Učitelju, zar se ne brineš što tonemo?«

³⁹ Isus je ustao, prekorio vjetar i rekao vodi: »Tišina! Umiri se!« Vjetar je stao i nastala je potpuna tišina.

⁴⁰ Tada im je rekao: »Zašto se bojite? Kako to da nemate vjere?«

⁴¹ Ali oni su bili jako uplašeni i govorili su jedan drugome: »Tko je ovaj čovjek? Čak mu se i vjetar i voda pokoravaju.«

Isus oslobađa opsjednutoga (Mt 8,28–34; Lk 8,26–39)

5 Isus i njegovi učenici došli su na suprotnu stranu jezera, na gerasko područje. ² Čim je Isus izašao iz barke, u susret mu je, iz pećine koja je služila kao grobnica, izašao čovjek u kojem je bio zao duh. ³ Čovjek je živio po grobnicama i nitko ga nije mogao svezati, čak ni lancima. ⁴ Često su ga vezali i na noge mu stavljali željezne okove, no, on bi uvijek rastrgao lance i polomio okove. Nitko ga nije mogao obuzdati. ⁵ Stalno, danju i noću, lutao je po grobnicama i brdima. Ur-lao je i ranjavao se kamenjem.

⁶ Kad je izdaleka ugledao Isusa, potrčao je prema njemu i pao na koljena. ⁷ Povikao je iz svega glasa: »Što hoćeš od mene, Isuse, Sine Svevišnjega Boga? Zaklinjem te pred Bogom da me ne mučiš.« ⁸ Jer Isus mu je bio rekao: »Izađi iz čovjeka, ti nečisti duše!«

⁹ A Isus ga je upitao: »Kako se zoveš?«

Odgovorio mu je: »Zovem se legija †† jer nas ima mnogo.« ¹⁰ Duhovi su nastavili preklinjati Isusa da ih ne protjera s toga područja.

¹¹ Na obronku obližnjega brežuljka paslo je veliko krdo svinja. ¹² Zli su duhovi molili Isusa: »Pošalji nas u svinje da uđemo u njih.« ¹³ I on im je dopustio. Tako su nečisti duhovi izašli iz čovjeka i ušli u svinje. Krdo se sjurilo niz strminu u jezero. U krdu je bilo oko dvije tisuće svinja i sve su se utopile.

¹⁴ Ljudi koji su čuvali svinje pobjegli su i razglasili o tome u gradu i po selima pa su se ljudi sjatili da vide što se dogodilo. ¹⁵ Došli su k Isusu i spazili čovjeka koji

†† LEGIJA Ovo znači »vrlo mnogo.« Legija je rimska vojna postrojba, koja je brojila oko šest tisuća vojnika.

je u sebi imao mnoštvo zlih duhova kako sjedi odjeven i bistra uma. I svi su se uplašili. ¹⁶ Oni koji su vidjeli što se dogodilo, objasnili su što se zbilo s opsjednutim i svinjama. ¹⁷ Ljudi su tada počeli moliti Isusa da ode iz njihova kraja.

¹⁸ Dok je Isus ulazio u lađicu, čovjek koji je bio opsjednut demonima zamolio ga je da mu dopusti da pođe s njim.

¹⁹ Ali Isus mu nije dopustio, nego mu je rekao: »Idi kući svojima i ispričaj im što je Gospodin učinio za tebe. Reci im kako je bio milostiv prema tebi.«

²⁰ Tako je čovjek otišao i počeo govoriti ljudima u području Dekapolisa što je Isus učinio za njega. Svi su bili zadivljeni.

Djevojčica i bolesna žena

(Mt 9,18–26; Lk 8,40–56)

²¹ Isus je ponovno prešao lađicom na drugu stranu jezera. Oko njega se skupilo silno mnoštvo ljudi, a on je ostao pokraj jezera. ²² Onamo je došao Jair, jedan od nadstojnika sinagoge. Čim je spazio Isusa, pao mu je pred noge. ²³ Počeo je uporno moliti Isusa riječima: »Moja kći umire. Molim te, dođi i položi svoje ruke na nju da ozdravi i da poživi.«

²⁴ Isus je pošao za njim, a mnoštvo ga je slijedilo tišajući se oko njega.

²⁵ Tamo je bila i žena koja je krvarila već dvanaest godina. ²⁶ Mnogo je propatila obilazeći brojne liječnike. Potrošila je sve što je imala, ali nije joj bilo ništa bolje. Naprotiv, bilo joj je još i gore. ²⁷ Žena je čula za Isusa i slijedila ga. Pristupila mu je odostraga kroz gomilu i dotaknula rub njegova ogrtača. ²⁸ Govorila je u sebi: »Ako samo uspijem dotaknuti rub njegova ogrtača, ozdravit ću.« ²⁹ I krvarenje joj je odmah prestalo. Osjetila je da je izliječena od bolesti od koje je patila. ³⁰ Isus je odmah osjetio da je snaga izašla iz njega. Okrenuo se prema mnoštvu i upitao: »Tko mi je dotaknuo odjeću?«

³¹ Učenici su mu odgovorili: »Vidiš da se ljudi guraju oko tebe, a ti pitaš: 'Tko me dotaknuo?'«

³² No Isus je nastavio tražiti pogledom onoga tko je to učinio. ³³ Kad je žena shvatila što joj se dogodilo, izašla je pred Isusa i poklonila mu se. Tresući se od straha, ispričala je Isusu cijelu istinu. ³⁴ Isus joj je na to rekao: »Kćeri, tvoja te je vjera ozdravila. Idi u miru i budi zdrava od svoje bolesti!«

³⁵ Dok je on još govorio, stigli su neki ljudi iz kuće nadstojnika sinagoge i rekli: »Kći ti je umrla. Ima li svrhe dalje gnjaviti učitelja?«

³⁶ Ali Isus se nije obazirao na njihove riječi, nego je rekao nadstojniku sinagoge: »Ne boj se, samo vjeruj!«

³⁷ I nije dopustio nikome da ga prati, osim Petru, Jakovu i Ivanu — Jakovljevu bratu. ³⁸ Otišli su u kuću nadstojnika sinagoge. Kad su stigli, Isus je ugledao zbrku i ljude kako plaču i nariču. ³⁹ Ušao je i rekao: »Čemu sva ta uznemirenost i plač? Dijete nije mrtvo; samo spava.« ⁴⁰ Svi su ga ismijavali, ali on ih je sve poslao van i

samo je djetetova oca i majku te trojicu učenika poveo u sobu k djevojčici. ⁴¹ Zatim je uzeo njezinu ruku i rekao joj: »Talita kum!« — što znači: »Djevojčice, kažem ti da ustaneš!« ⁴² Djevojčica je istoga trenutka ustala i počela hodati. Bilo joj je dvanaest godina. Svi su ostali zaprepašteni. ⁴³ A Isus je roditeljima strogo zapovjedio da nikome o tome ne govore i da joj daju jesti.

Isus odlazi u svoj zavičaj

(Mt 13,53–58; Lk 4,16–30)

6 Isus je otišao odande i uputio se u svoj rodni grad, a učenici su ga pratili. ² Kad je došla subota, počeo je poučavati u sinagogi. Mnogi su ljudi bili zapanjeni kad su ga čuli, pa su govorili: »Odakle ovom čovjeku sve ovo? Kakva li je to mudrost? Tko mu je to dao? Odakle mu ta snaga da čini čuda? ³ Pa on je samo stolar! On je Marijin sin. Njegova su braća Jakov, Josip, Juda i Šimun, i njegove su sestre ovdje s nama.« I nisu ga prihvatili.

⁴ Isus im je rekao: »Proroka poštuju svugdje, osim u njegovu rodnom gradu, među njegovima i u njegovoj obitelji.« ⁵ I ondje nije mogao učiniti nikakva čuda, osim što je položio ruke na nekoliko bolesnika i ozdravio ih. ⁶ Silno se čudio njihovoj nevjeri. Zatim je išao po okolnim selima i poučavao.

Isus šalje apostole

(Mt 10:1, 5–15; Lk 9,1–6)

⁷ Isus je pozvao k sebi svojih dvanaest učenika i počeo ih je slati po dvojicu, dajući im vlast nad zlim duhovima. ⁸ Rekao im je: »Ne nosite ništa, osim štapa, na put. Ne nosite sa sobom ni kruha, ni torbe, ni novca. ⁹ Nosite samo sandale i odjeću koju imate na sebi.« ¹⁰ Rekao im je i ovo: »U koju god kuću uđete, ostanite u njoj dok ne budete odlazili iz grada. ¹¹ Ako vas u nekom gradu ne prihvate i ne poslušaju, otiđite iz njega i otresite prašinu sa svojih nogu, kao svjedočanstvo protiv njih.«

¹² Tako su apostoli otišli i počeli govoriti ljudima da se obrate od grijeha. ¹³ Istjerali su mnoge demone, a mnoge su bolesne mazali uljem i ozdravljali ih.

Herodova strepnja

(Mt 14,1–12; Lk 9,7–9)

¹⁴ Do kralja Heroda doprla je vijest o Isusu jer su ljudi posvuda pričali o njemu. Jedni su govorili: »Ivan Krstitelj je ustao od mrtvih i zbog toga posjeduje čudesne moći.« ¹⁵ Drugi su govorili: »Isus je Ilija.« A neki su opet govorili: »Isus je prorok, poput proroka iz davnih vremena.«

¹⁶ Kad je Herod to čuo, rekao je: »Dao sam Ivanu odsjeći glavu, a on je sad ustao od mrtvih.«

Ubojstvo Ivana Krstitelja

¹⁷ Herod je osobno zapovjedio da se Ivan uhiti i baci u tamnicu. Učinio je to zbog Herodijade, supruge svoga brata Filipa. ¹⁸ Herod se oženio njome, a Ivan mu je stalno govorio: »Protiv Zakona je imati ženu svoga brata.« ¹⁹ Zbog toga je Herodijada mrzila Ivana i htjela ga ubiti, no nije mogla ²⁰ jer ga se Herod bojao. Znao je da je Ivan pravedan i svet čovjek i zato ga je štitio. Uživao je slušati Ivana, iako su ga njegove riječi uznemiravale.

²¹ Ali onda je došla prava prilika. Na svoj rođendan, Herod je priredio večeru za svoje visoke službenike, vojne zapovjednike i najvažnije ljude u Galileji. ²² A kada je ušla Herodijadina kći plesati, toliko se svidjela Herodu i njegovim gostima da je kralj Herod rekao djevojci: »Traži od mene što god hoćeš, i dat ću ti.« ²³ Čak joj se zakleo: »Dat ću ti sve što tražiš, čak i pola svoga kraljevstva!«

²⁴ Ona je izašla i rekla svojoj majci: »Što da tražim?«

A majka je odgovorila: »Traži glavu Ivana Krstitelja.«

²⁵ Djevojka je odmah požurila kralju i zatražila: »Želim da mi odmah izručiš glavu Ivana Krstitelja na pladnju.«

²⁶ Kralju je bilo jako žao, ali nije mogao pred gostima pogaziti svoju riječ. ²⁷ Odmah je naredio krvniku da mu donese Ivanovu glavu. Ovaj je otišao u zatvor i odsjekao Ivanu glavu. ²⁸ Donio ju je na pladnju i dao djevojci, a djevojka svojoj majci. ²⁹ Kad su Ivanovi učenici to doznali, došli su, uzeli njegovo tijelo i položili ga u grob.

Isus hrani više od pet tisuća ljudi

(Mt 14,13–21; Lk 9,10–17; Iv 6,1–14)

³⁰ Apostoli su se okupili oko Isusa i rekli mu sve što su činili i poučavali. ³¹ Tada im je Isus rekao: »Pođite sa mnom na neko mirno mjesto i malo se odmorite!« To im je rekao zato što zbog silnog mnoštva koje se ondje skupilo Isus i njegovi učenici nisu stigli ni jesti.

³² Zato su sami otišli lađicom na neko mirno mjesto daleko od ljudi. ³³ No, mnogi su ih vidjeli kako odlaze i odmah ih prepoznali. Iz svih su gradova požurili onamo po obali i stigli prije Isusa i njegovih učenika. ³⁴ Kad je Isus izašao iz lađice, vidio je mnoštvo ljudi. Sažalio se nad njima, jer su bili poput ovaca bez pastira i počeo ih poučavati.

³⁵ Već je bilo kasno, pa su učenici došli i rekli Isusu: »Ovo je samotno mjesto i već je kasno. ³⁶ Pošalji ljude na okolna imanja i u sela da kupe nešto za jelo.«

³⁷ On im je na to odgovorio: »Vi im dajte jesti.« »Što? Kako ćemo kupiti toliko kruha? Trebalo bi nam dvjesto srebrnjaka da nahranimo sve te ljude«, odvrtili su oni.

³⁸ Isus im je rekao: »Koliko kruhova imate? Idite i provjerite!«

Kad su izbrojili kruhove, rekli su: »Imamo pet kruhova i dvije ribe.«

³⁹ Isus im je rekao da posjednu ljude na travu po skupinama. ⁴⁰ Ljudi su sjeli u skupinama po stotinu i po pedeset. ⁴¹ Isus je uzeo pet kruhova i dvije ribe te zahvalio, gledajući u nebo, a zatim je razlomio kruh i dao ga učenicima da posluže ljude. Isto je tako podijelio dvije ribe i dao svima da jedu. ⁴² Svi su jeli i nasitili se. ⁴³ Kada su se ljudi najeli, Isusovi učenici skupili su dvanaest košara punih preostalog kruha i ribe. ⁴⁴ A bilo je ondje oko pet tisuća muškaraca i svi su se najeli.

Isus hoda po vodi

(Mt 14,22–33; Iv 6,16–21)

⁴⁵ Isus je odmah nakon toga rekao svojim učenicima da uđu u lađicu i da krenu u Betsaidu, na drugu stranu jezera. Rekao im je da će on doći za njima. Ostao je ondje da otpusti ljude kućama. ⁴⁶ Kad se oprostio od ljudi, uputio se na brdo da moli.

⁴⁷ Uvečer je lađica bila nasred jezera, a Isus sâm na kopnu. ⁴⁸ Vidio je kako učenici teško veslaju, jer je vjetar bio protivan. Negdje između tri i šest sati ujutro došao je k njima hodajući po vodi. Nastavio je hodati i umalo pretekao lađicu. ⁴⁹ Kad su ga učenici spazili kako hoda po jezeru, pomislili su da je duh i povikali od straha. ⁵⁰ On im se odmah obratio: »Ne bojte se, to sam ja!« ⁵¹ Zatim se popeo k njima u lađicu, a vjetar se umirio. Učenici su bili zapanjeni. ⁵² Nisu mogli vjerovati što se dogodilo. Vidjeli su čudo koje je Isus učinio s kruhom, ali tvrda srca još uvijek nisu razumjeli što to znači.

Isus ozdravlja mnoge

(Mt 14,34–36)

⁵³ Isus i njegovi učenici preplovili su jezero i pristali u Genezaretu. Ondje su privezali lađicu. ⁵⁴ Kad su sišli s nje, ljudi su odmah prepoznali Isusa. ⁵⁵ Razglasili su vijest o njemu po cijelom kraju. Počeli su na nosilima donositi bolesnike onamo gdje su čuli da se Isus nalazi.

⁵⁶ Isus je išao po selima, gradovima i imanjima. Gdje god bi se pojavio, ljudi bi donosili svoje bolesne na trgove i molili Isusa da im dopusti da dotaknu samo rub njegove odjeće. I svi koji su ga dotaknuli bili su ozdravljeni.

Božji zakon i ljudska pravila

(Mt 15,1–20)

7 Oko Isusa okupili su se farizeji i neki od učitelja Zakona koji su došli iz Jeruzalema. ² Vidjeli su neke njegove učenike kako jedu prljavih, odnosno neopranih ruku. ³ Farizeji i svi ostali Židovi ne jedu prije nego što operu ruke do lakata; tako slijede predaje svojih predaka. ⁴ Kada dođu s tržnice, ne jedu ono što su kupili prije negoli se operu. Ima još mnogo toga što zbog tradicije drže, kao što je pranje šalica, vrčeva i bakrenih lonaca. ⁵ Stoga su farizeji i učitelji Zakona pitali Isusa:

»Zašto tvoji učenici ne slijede predaju predaka, nego jedu kruh prljavih ruku?«

⁶ A Isus im je rekao: »Izaija je točno prerekao o vama licemjerima, kao što je zapisano:

'Ti me ljudi štiju svojim ustima,
ali njihovo je srce daleko od mene.

⁷ Štovanje koje mi nude beskorisno je,
jer njihova su učenja pravila koja su stvorili ljudi.' †

⁸ Božje zapovijedi stavili ste na stranu i držite se ljudskih predaja.«

⁹ Isus im je rekao i ovo: »Vi vrlo vješto zanemarujete Božje zapovijedi kako biste uspostavili svoje predaje.

¹⁰ Na primjer, Mojsije je rekao: 'Poštuj oca i majku' †† i 'Tko ružno govori o svom ocu i majci, neka je kažnjen smrću.' ††† Ali vi kažete da čovjek smije reći svom ocu ili majci: 'Ne mogu vam dati ono što vam dugujem, jer je to dar namijenjen Bogu.' ¹² Na taj mu način govorite da ne mora ništa učiniti za svoga oca ili majku. ¹³ Tako učite da je važnije slijediti pravila koja vi donosite, nego činiti ono što je rekao Bog. A činite još i štošta drugo.«

¹⁴ Isus je ponovno pozvao ljude k sebi i rekao im: »Slušajte me svi i shvatite! ¹⁵ Ništa što čovjek izvana unosi u svoje tijelo ne može ga onečistiti. Ono što izlazi iz njega — to je ono što ga onečišćuje.« ¹⁶ ††

¹⁷ Zatim je Isus ostavio mnoštvo i ušao u kuću, a učenici su ga pitali o ovoj usporedbi. ¹⁸ Rekao im je: »Zar ni vi ne razumijete? Zar ne vidite da čovjeka ne može onečistiti ono što ulazi u njega izvana? ¹⁹ Hrana ne ide u srce, nego u želudac, a onda izlazi iz tijela.«

²⁰ Isus je rekao: »Ono što izlazi iz čovjeka — to je ono što ga onečišćuje. ²¹ Jer iznutra, iz ljudskoga srca, dolaze zle misli, blud, krađa i ubojstvo. ²² Iznutra dolazi preljub, pohlepa, zloba, prijevara, bestidnost, zavist, kleveta, oholost i nerazborito življenje. ²³ Sva ta zla dolaze iz čovjekove nutrine i onečišćuju ga.«

Isus pomaže Sirofeničanki

(Mt 15,21–28)

²⁴ Isus je otišao iz toga mjesta i uputio se u okolicu Tira. Otišao je u jednu kuću jer nije želio da itko sazna da je ondje, ali nije mogao ostati nezapažen. ²⁵ Neka žena, čija je kći bila opsjednuta zlim duhom, odmah je dočula da je Isus ondje. Došla je i bacila mu se pred noge. ²⁶ Žena je bila Grkinja, rodom Sirofeničanka. Molila je Isusa da istjera demona iz njezine kćeri.

²⁷ Isus joj je rekao: »Prvo dopustite djeci da se dobro najedu, jer nije pravedno uzeti kruh djeci i baciti ga psima.«

²⁸ No, ona mu je odgovorila: »Gospodine, čak i psi ispod stola jedu mrvice koje ostanu djeci.«

²⁹ Na to joj je Isus rekao: »Zbog tih riječi pođi kući u miru; zli duh je izašao iz tvoje kćeri.«

† Citat iz Iz 29,13. †† Citat iz Izl 20,12; Pnz 5,16. ‡ Citat iz Izl 21,17. ††† Neki grčki rukopisi dodaju 16. redak: »Tko ima uši da čuje, neka čuje!«

³⁰ Ona je otišla kući i našla kćer kako leži u krevetu, a demon je izašao iz nje.

Isus ozdravlja gluhoga

³¹ Isus je napustio okolicu Tira i otišao u Sidon. Putem do Galilejskog jezera prošao je područjem Dekapolis. ³² Neki ljudi doveli su mu ondje čovjeka koji je bio gluh i jedva je mogao govoriti. Molili su Isusa da stavi ruku na njega.

³³ Isus ga je odveo na stranu, dalje od ljudi. Stavio je svoje prste u njegove uši, a zatim pljunuo i dotaknuo čovjekov jezik. ³⁴ Pogledao je u nebo, duboko uzdahnuo i rekao mu: »Efata!« — što znači »Otvori se!« ³⁵ Istoga trena čovjeku se vratio sluh, a govor mu je postao razgovijetan i čist.

³⁶ Isus im je zabranio da o tome ikome govore, ali što im je on više naređivao da šute, to su oni više govorili. ³⁷ Ljudi su bili potpuno zapanjeni i govorili: »Isus sve čini dobro. Čak vraća sluh gluhima i govor nijemima.«

Isus hrani mnoštvo

(Mt 15,32–39)

8 Jednom prilikom skupilo se mnogo ljudi i nisu imali što jesti pa je Isus pozvao svoje učenike i rekao im: ² »Žao mi je ovih ljudi. Sa mnom su već tri dana, a nemaju ništa za jelo. ³ Ako ih pošaljem kući gladne, onesvijestit će se na putu; neki od njih došli su izdaleka.«

⁴ Njegovi su učenici odgovorili: »Kako bi na ovom pustom mjestu tko mogao naći dovoljno kruha za sve ove ljude?«

⁵ Isus ih je upitao: »Koliko kruhova imate?«

»Sedam«, odgovorili su.

⁶ Isus je zatim zapovjedio ljudima da sjednu na zemlju. Uzeo je sedam kruhova, zahvalio Bogu, razlomio ih i dao učenicima da podijele ljudima. Oni su ga poslušali. ⁷ Imali su, također, i nekoliko ribica. Isus je zahvalio za njih i rekao učenicima da i njih podijele. ⁸ Ljudi su jeli i nasitili se. Učenici su zatim skupili ostatke hrane i napunili njima sedam košara. ⁹ Bilo je ondje oko četiri tisuće muškaraca. Kada su se najeli, Isus im je rekao da odu. ¹⁰ Odmah zatim ušao je sa svojim učenicima u lađicu. Uputili su se u okolicu Dalmanute.

Farizeji iskušavaju Isusa

(Mt 16,1–4)

¹¹ Tada su došli farizeji i počeli se prepirati s njim. Da ga iskušaju, tražili su od njega čudesni znak s neba.

¹² Isus je uzdahnuo iz dubine duše i rekao: »Zašto ovaj naraštaj traži znak? Govorim vam istinu. Nikakav vam se znak neće dati.« ¹³ Zatim je otišao od njih, ušao je opet u lađicu i otplovio na drugu stranu jezera.

Razgovor o kvascu

(Mt 16,5–12)

¹⁴ Njegovi učenici zaboravili su ponijeti kruha. Ništa nisu imali sa sobom u lađici osim jednoga kruha. ¹⁵ Isus ih je upozorio: »Pazite! Čuvajte se kvasca farizeja i kvasca Herodova.«

¹⁶ A oni su počeli međusobno raspravljati o značenju, govoreći: »Rekao je to jer nemamo kruha.«

¹⁷ Isus je znao što govore pa im je rekao: »Zašto raspravljate o tome što nemate kruha? Još uvijek ne razumijete i ne shvaćate značenje? Zar ste tako tvrdoglavi?

¹⁸ Zar vaše oči ništa ne vide? Zar vaše uši ništa ne čuju? Zar se ne sjećate? ¹⁹ Kad sam razlomio pet kruhova za pet tisuća ljudi, koliko košara ostataka ste nakupili?«

»Dvanaest«, rekli su.

²⁰ »Kad sam razlomio sedam kruhova za četiri tisuće ljudi, koliko ste punih košara ostataka nakupili?«

»Sedam«, rekli su.

²¹ Na to im je rekao: »Zar još uvijek ne razumijete?«

Isus ozdravlja slijepca iz Betsaide

²² Isus i njegovi učenici stigli su u Betsaidu. Neki ljudi doveli su mu slijepa čovjeka i zamolili da ga dotakne.

²³ Isus je uzeo slijepca za ruku i odveo ga izvan sela, pljunuo mu na oči, stavio ruke na njega i upitao ga: »Vidiš li što?«

²⁴ Slijepac je pogledao i rekao: »Vidim ljude; izgledaju kao drveće koje hoda uokolo.«

²⁵ Zatim mu je ponovno stavio ruke na oči. Čovjek je na to širom otvorio oči. Vid mu se vratio i sve je vidio jasno. ²⁶ Tada ga je Isus poslao kući i rekao mu da ne ide u selo.

Tko je Isus?

(Mt 16,13–20; Lk 9,18–21)

²⁷ Isus i njegovi učenici otišli su u sela oko Filipove Cezareje. Isus je putem upitao učenike: »Što kažu ljudi, tko sam ja?«

²⁸ Oni su mu odgovorili: »Jedni kažu da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, a neki pak da si jedan od proroka.«

²⁹ Tada ih je upitao: »A što je s vama — što vi kažete, tko sam ja?«

Petar mu je odgovorio: »Ti si Krist.«

³⁰ Tada ih je Isus upozorio da nikome ne pričaju o njemu.

Isus govori o svojoj smrti

(Mt 16,21–28; Lk 9,22–27)

³¹ I počeo ih je poučavati: »Sin Čovječji mora mnogo toga propatiti. Starješine, visoki svećenici i učitelji Zakona moraju ga odbaciti. Mora biti ubijen i za tri dana uskrsnuti.« ³² Isus im je to rekao vrlo otvoreno. Petar je na to poveo Isusa u stranu i počeo ga odvrćati. ³³ A Isus se okrenuo, pogledao svoje učenike i prekorio Pe-

tra: »Odlazi od mene, sotonu †! Ti se brineš za ljudske stvari, a ne za Božje.«

³⁴ Tada je Isus pozvao narod i svoje učenike k sebi pa im rekao: »Ako me tko želi slijediti, tada se mora odreći samoga sebe, uzeti križ i slijediti me. ³⁵ Onaj tko želi sačuvati svoj život — izgubit će ga. A tko izgubi svoj život radi mene i Radosne vijesti — sačuvat će ga. ³⁶ Kakve koristi ima onaj tko dobije cijeli svijet, a izgubi svoj život? ³⁷ Što može čovjek dati u zamjenu za svoj život?

³⁸ Ako se tko posrami mene i moga učenja †† pred ovim nevjernim i grešnim naraštajem, ja ću se posramiti njega kad dođem u slavi svoga Oca i sa svetim anđelima.«

9 Isus im je rekao i ovo: »Govorim vam istinu. Neki od vas koji stoje ovdje, vidjet će Božje kraljevstvo kako je došlo sa silom, prije nego što umru.«

Isus s Mojsijem i Ilijom

(Mt 17,1–13; Lk 9,28–36)

² Šest dana kasnije Isus je uzeo Petra, Jakova i Ivana te ih poveo na visoku goru, gdje su bili sami. Tada se preobrazio pred njihovim očima. ³ Njegova je odjeća postala sjajna — zasljepljujuće bijela — tako bijela da je ni jedan bjelilac na zemlji ne bi mogao toliko izbijeliti. ⁴ Ispred njih pojavili su se Ilija i Mojsije i počeli razgovarati s Isusom.

⁵ Petar se obratio Isusu: »Učitelju, dobro je što smo ovdje. Napravimo tri zaklona — jedan za tebe, jedan za Mojsija i jedan za Iliju.« ⁶ Petar je to rekao ne znajući što reći, jer su se svi vrlo uplašili.

⁷ Tada se pojavio oblak i prekrio ih svojom sjenom, a iz njega se začuo glas: »Ovo je moj voljeni Sin. Njega slušajte!«

⁸ Iznenada, kad su pogledali oko sebe, nikoga više nisu vidjeli. Samo je Isus bio s njima.

⁹ Dok su se spuštali s planine, Isus im je zapovjedio da nikome ne kažu što su vidjeli dok Sin Čovječji ne ustane od mrtvih.

¹⁰ Oni su to sačuvali za sebe. No, među sobom su raspravljali što je značilo ono »dok ne ustane od mrtvih.« ¹¹ Zato su upitali Isusa: »Zašto učitelji Zakona kažu da prvo mora doći Ilija?«

¹² Isus im je na to rekao: »Da, prvo mora doći Ilija da sve postavi na svoje mjesto. Ali zašto je onda pisano da Sin Čovječji mora mnogo propatiti i da mora biti odbaćen s prezirom? ¹³ Ali ja vam kažem: Ilija je već došao. I oni su učinili s njim što su htjeli, baš kao što je o njemu pisano.«

Isus ozdravlja bolesnog dječaka

(Mt 17,14–20; Lk 9,37–43a)

¹⁴ Kad su došli do ostalih učenika, vidjeli su gomilu ljudi oko njih i učitelje Zakona kako se prepiru s njima.

† *SOTONA Đavao, neprijatelj. Isus je ukorio sotonu koji je u tom trenutku progovorio kroz Petra.* †† *MOGA UČENJA Doslovno: mojih riječi.*

¹⁵ Čim su vidjeli Isusa, vrlo su se iznenadili i požurili da ga pozdrave.

¹⁶ Isus ih je upitao: »O čemu se prepirete s njima?«

¹⁷ Neki je čovjek iz mase odgovorio: »Učitelju, doveo sam ti svoga sina. On je opsjednut nijemim duhom.

¹⁸ Uvijek kada ga obuzme, baca ga na pod. Pjena mu izlazi iz usta, škrguće zubima i koči se. Zamolio sam tvoje učenike da istjeraju duha, ali nisu mogli.«

¹⁹ Isus im je na to odgovorio: »O, nevjerni ljudi, koliko ću dugo morati ostati s vama? Koliko ću vas dugo morati trpjeti? Dovedite mi dječaka!«

²⁰ Dovedi su mu dječaka i čim je duh vidio Isusa, odmah je silno potresao dječaka. Dječak je pao na zemlju, prevrtao se po tlu i pjena mu je išla na usta.

²¹ Isus je upitao dječakova oca: »Koliko je dugo u ovakvu stanju?«

Otac je rekao: »Od djetinjstva. ²² Zao duh ga često baca u vatru ili u vodu da ga ubije. Ali, ako možeš, učini nešto! Smiluj nam se i pomoz nam!«

²³ Isus mu je rekao: »Rekao si: 'Ako možeš, učini nešto.' Onomu tko vjeruje sve je moguće.«

²⁴ Dječakov je otac odmah povikao: »Vjerujem! Pomoz mojoj nevjeri!«

²⁵ Kad je Isus vidio da se ljudi skupljaju oko njih, ukorio je zlog duha i rekao mu: »Duše gluhoće i nijemosti, zapovijedam ti da izađeš iz njega i da se nikada više ne vratiš!«

²⁶ Duh je zavrištao, bacio dječaka u strašne grčeve i izašao iz njega. Dječak je ostao ležati kao mrtav pa su mnogi rekli: »Mrtav je.« ²⁷ A Isus je uzeo dječaka za ruku i pomogao mu ustati. ²⁸ Kad je Isus ušao u kuću, učenici su ga nasamo upitali: »Zašto mi nismo mogli istjerati duha?«

²⁹ A Isus im je odgovorio: »Takvog duha može se istjerati samo molitvom †.«

Isus ponovno govori o svojoj smrti

(Mt 17,22–23; Lk 9,43b–45)

³⁰ Zatim su Isus i njegovi učenici otišli iz toga mjesta i krenuli kroz Galileju. Isus nije želio da itko sazna gdje su, jer je ³¹ želio u miru poučavati svoje učenike. Rekao im je: »Sin Čovječji uskoro će biti predan ljudima i oni će ga ubiti, a tri dana nakon što ga ubiju, uskrsnut će.« ³² No, oni nisu razumjeli njegove riječi, a bojali su se pitati što one znače.

Tko je najveći?

(Mt 18,1–5; Lk 9,46–48)

³³ Kada su došli u Kafarnaum i ušli u neku kuću, Isus je upitao svoje učenike: »O čemu ste među sobom raspravljali putem?« ³⁴ Oni nisu ništa odgovorili jer su putem raspravljali o tome tko je od njih najveći.

³⁵ Isus je sjeo i pozvao Dvanaesticu k sebi. Rekao im je: »Ako netko želi biti prvi, mora sebe učiniti zadnjim od svih i mora služiti svima ostalima.«

³⁶ Zatim je uzeo malo dijete u naručje i postavio ga pred njih pa im rekao: ³⁷ »Tko prihvati jedno ovakvo maleno — mene prihvaća. A tko prihvaća mene — ne prihvaća samo mene, nego i onoga koji me poslao.«

Tko nije protiv nas, taj je za nas

(Lk 9,49–50)

³⁸ Ivan je rekao Isusu: »Učitelju, vidjeli smo nekog čovjeka kako istjeruje demone u tvoje ime. Pokušali smo ga spriječiti, jer nije jedan od nas.«

³⁹ Ali Isus je na to rekao: »Nemojte mu braniti, jer tko god čini čuda u moje ime, neće govoriti loše o meni.

⁴⁰ Tko nije protiv nas — uz nas je. ⁴¹ Govorim vam istinu. Tko god vam da čašu vode zato što pripadate Kristu — dobit će svoju nagradu.«

Navođenje na grijeh

(Mt 18,6–9; Lk 17,1–2)

⁴² »Tko učini da netko od ovih malenih, koji imaju vjeru u mene, zgriješi, bilo bi mu bolje da bude bačen u more s mlinskim kamenom oko vrata. ⁴³ Ako vas vaša ruka navodi na grijeh — odsijecite je! Bolje je ući u život osakaćen, nego imati dvije ruke i ići u pakao, gdje gori neugasiva vatra. ⁴⁴ †⁴⁵ Ako vas vaša noga navodi na grijeh — odsijecite je. Bolje je ući u život sakat, nego imati dvije noge i biti bačen u pakao. ⁴⁶ †⁴⁷ Ako vas vaše oko navodi na grijeh, iskopajte ga! Bolje je ući u Božje kraljevstvo s jednim okom, nego imati oba i biti bačen u pakao. ⁴⁸ Crvi koji izjedaju u paklu nikada ne ugibaju, a vatra se u paklu nikada ne gasi. ⁴⁹ Jer svi će biti zasoljeni vatrom.

⁵⁰ Sol je dobra. Ako sol postane bljutava, kako ćete joj povratiti slani okus? Budite puni dobrote †† i živite u miru jedni s drugima.«

Nerazrješivost ženidbe

(Mt 19,1–12)

10 Isus je napustio to mjesto i otišao u Judeju, preko rijeke Jordan. I opet se oko njega skupilo mnoštvo. Kao i uvijek, Isus ih je poučavao.

² Došli su mu neki farizeji i upitali ga: »Je li zakonito da se muž razvede od svoje žene?« Pitali su ga to da ga iskušaju.

³ Isus im je odgovorio: »Što vam je naredio Mojsije?«

⁴ Odgovorili su: »Mojsije je dopustio da muž napiše ženi pismo o razvodu i da se tako razvede od nje.« †

⁵ Isus im je rekao: »Mojsije vam je napisao tu zapovijed jer vam je srce tvrdo. ⁶ No, kod stvaranja svijeta 'Bog je načinio muško i žensko.' ††⁷ 'Zato će muškarac

†† Neki grčki rukopisi dodaju 44. redak, koji je isti kao 48. † Neki grčki rukopisi dodaju 46. redak, koji je isti kao 48. †† PUNI DOBROTE Doslovno: »imajte slanosti u sebi.« †† MOJSIJE ... OD NJE Vidi Prnz 24,1–3. ††† Citat iz Post 1,27.

† Neki grčki rukopisi dodaju »i postom«.

napustiti svoga oca i majku i sjediniti se sa svojom ženom. ⁸I njih će dvoje biti jedno. [†] Znači, oni nisu više dvoje, nego jedno. ⁹ Stoga čovjek neka ne rastavlja ono što je Bog sjedinio.«

¹⁰ Kad su se vratili u kuću, učenici su ga ponovno o tome upitali.

¹¹ I Isus im je rekao: »Tko god se razvede od svoje žene i oženi drugom, čini preljub prema prvoj. ¹² I ako se žena razvede od svoga muža i uzme drugoga čovjeka, također čini preljub.«

Isus prima djecu k sebi

(Mt 19,13–15; Lk 18,15–17)

¹³ Ljudi su Isusu dovodili djecu da bi ih dotaknuo, no, učenici su ih prekoravali. ¹⁴ Kad je to vidio, rasrdio se i rekao im je: »Pustite djecu k meni! Nemojte ih priječiti, jer Božje kraljevstvo pripada takvima poput njih. ¹⁵ Govorim vam istinu. Tko ne prihvati Božje kraljevstvo kao što ga dijete prihvaća, nikada neće ući u njega.« ¹⁶ Onda je uzeo djecu u naručje, položio na njih ruke i blagoslovio ih.

Bogatstvo

(Mt 19,16–30; Lk 18,18–30)

¹⁷ Kad je Isus krenuo na put, dotrčao je neki čovjek, kleknuo pred njega i upitao ga: »Dobri učitelju, što trebam učiniti da bih dobio vječni život?«

¹⁸ Isus mu je rekao: »Zašto me nazivaš dobrim? Nitko nije dobar, osim Boga samog. ¹⁹ Znaš zapovijedi: ne ubij, ne poćini preljub, ne kradi, nemoj lažno svjedoćiti, ne varaj, poštuć svoga oca i majku!« ^{††}

²⁰ Čovjek mu je odgovorio: »Ućitelju, poštućem sve to još od svoje mladosti.«

²¹ Isus ga je pogledao, zavolio ga i rekao mu: »Jedno ti nedostaje: idi i prodaj sve što imaš, podijeli siromasima i imat ćeš blago na nebu. Zatim dođi i slijedi me.«

²² Ćim mu je Isus to rekao, čovjekovo se lice smrknuo. Rastužio se i otišao. Bio je, naime, vrlo bogat.

²³ Isus je prešao pogledom po svojim učenicima i rekao: »Teško je bogatima ući u Božje kraljevstvo.«

²⁴ Ućenike su začudile njegove rijeći, a Isus im je još jednom rekao: »Djeco moja, kako li je teško bogatašu ući u Božje kraljevstvo! ²⁵ Lakše će deva proći kroz iglene uši, nego što će bogataš ući u Božje kraljevstvo.«

²⁶ Ućenici su se još više začudili i govorili jedan drugome: »Tko se onda može spasiti?«

²⁷ Isus ih je pogledao i rekao: »To je ljudima nemoguće, ali ne i Bogu. Bogu je sve moguće.«

²⁸ Na to je Petar rekao Isusu: »Pogledaj! Mi smo ostavili sve i krenuli za tobom.«

²⁹ »Govorim vam istinu — odgovorio je Isus — svatko tko je radi mene i radi Radosne vijesti napustio svoju kuću, braću, sestru, majku, oca, djecu ili polja ³⁰ dobit će još na ovom svijetu, stotinu puta više kuća, braće,

[†] Citat iz Post 2,24. ^{††} Citat iz Izl 20,12–16; Prnz 5,16–20.

sestara, majki, oćeva, djece i polja. Uz to sve doći će i progoni, ali u svijetu koji dolazi dobit će nagradu — vjećni život. ³¹ Mnogi koji su sada prvi, bit će posljednji, a oni posljednji, bit će prvi.«

Isus treći put govori o svojoj smrti

(Mt 20,17–19; Lk 18,31–34)

³² Bili su na putu u Jeruzalem i Isus je hodao ispred njih. Njegovi su ućenici bili zapanjeni, a ljudi koji su ih slijedili bili su prestrašeni. Isus je ponovno poveo Dvanaesticu na stranu i poćeo im govoriti što će mu se dogoditi. ³³ »Slušajte, sada idemo u Jeruzalem. Sin Ćovjećji bit će predan vodećim svećenicima i ućiteljima Zakona. Ovi će ga osuditi na smrt i predati nećidovima. Oni će ga ismijavati, ³⁴ pljuvati, bićevati i ubiti. A tri dana nakon toga on će uskrsnuti.«

Jakovljeva i Ivanova molba

(Mt 20,20–28)

³⁵ Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, došli su Isusu i rekli: »Ućitelju, želimo da nam ućiniš ono što te budemo traćili.«

³⁶ Isus im je rekao: »Što želite da ućinim za vas?«

³⁷ Oni su odgovorili: »Dopusti nam da sjedimo s tobom u tvojoj slavi, jedan s tvoje desne strane, a drugi s lijeve.«

³⁸ Isus im je odgovorio: »Vi ne znate što traćite. Možete li piti istu ćašu [‡] koju ja pijem? Možete li biti kršćeni istim kršćenjem kojim ću ja biti kršćen?«

³⁹ Oni su odgovorili: »Moćemo.«

Na to im je Isus rekao: »Da, pit ćete iz iste ćaše iz koje ja pijem. Bit ćete kršćeni istim kršćenjem koje ću ja primiti. ⁴⁰ No, hoćete li sjediti meni zdesna ili slijeva, to ne odlućujem ja. Ta će mjesta dobiti oni za koje su pripremljena.«

⁴¹ Kad su ostala desetorica ućenika ćula ovo, rasrdila su se na Jakova i Ivana. ⁴² Isus ih je pozvao k sebi i rekao: »Vi znate da oni koji se smatraju vladarima, meću nećidovima, pokazuju svoju vlast nad narodima i njihovi voće drže ih pod svojom vlašću. ⁴³ Ali s vama ne bi smjelo biti tako. Onaj tko želi postati velik meću vama, mora vam biti sluga. ⁴⁴ I tko god želi biti prvi meću vama, mora biti rob svima. ⁴⁵ Jer ni Sin Ćovjećji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dâ svoj život kao otкупninu za mnoge.«

Isus iscjeljuje slijepca

(Mt 20,29–34; Lk 18,35–43)

⁴⁶ Zatim su stigli u Jerihon. Kad su Isus, njegovi ućenici i mnoštvo naroda odlazili iz Jerihona, pokraj ceste je sjedio slijepi prosjak Bartimej, Timejev sin. ⁴⁷ Kad je ćuo da je to Isus iz Nazareta, poćeo je glasno vikati: »Isuse, sine Davidov, smiluj mi se!«

[‡] ĆAŠA Ćaša koju će Isus ispiti znaći prihvatiti patnje kroz koje je on trebao proći.

⁴⁸ Mnoštvo ga je korilo i ušutkavalo. Ali on je vikao još glasnije: »Sine Davidov, smiluj mi se!«

⁴⁹ Isus je stao i rekao: »Pozovite ga!«

Pozvali su slijepca i rekli mu: »Ne gubi nadu, ustani! Isus te zove.« ⁵⁰ Slijepac je odbacio svoj kaput, poskочиo i prišao Isusu.

⁵¹ Isus ga je upitao: »Što želiš da učinim za tebe?«

Slijepac mu je odgovorio: »Učitelju, učini da progledam.«

⁵² Isus mu je rekao: »Idi! Tvoja te vjera spasila.« I slijepac je odmah progledao i pošao za Isusom.

Isus ulazi u Jeruzalem

(Mt 21,1-11; Lk 19,28-40; Iv 12,12-19)

11 Kad su stigli nadomak Jeruzalema, u Betfagu i Betaniju kod Maslinske gore, Isus je poslao svoja dva učenika naprijed ² i rekao: »Idite u ono selo pred vama! Čim uđete u njega, naći ćete privezano mlado magare koje još nitko nije jahao. Odvezite ga i dovedite ovamo! ³ Ako vam tko kaže 'Zašto to radite?', recite: 'Gospodinu treba i odmah će ga vratiti.'«

⁴ Otišli su i pronašli mlado magare privezano kraj vrata, na cesti i odvezali ga. ⁵ Neki koji su stajali tamo rekli su im: »Što radite, zašto odvezujete to magare?« ⁶ Učenici su odgovorili onako kako im je Isus rekao i ljudi su im dopustili da ga odvedu. ⁷ Dovedi su Isusu magare i stavili na njega svoje ogrtače, a zatim ga je Isus uzjahao. ⁸ Mnogi su prostirali svoju odjeću po putu. Drugi su, pak, bacali grančice koje su posjekli po poljima. ⁹ A oni što su išli ispred i iza Isusa vikali su:

»Hosana †!

'Blagoslovljen je onaj koji dolazi u Gospodinovo ime!'
††

¹⁰ Blagoslovljeno je kraljevstvo našega oca Davida koje dolazi!

Hosana na visini!«

¹¹ Tada je Isus ušao u Jeruzalem, otišao u Hram i razgledao sve oko sebe. Budući da je već bilo kasno, krenuo je u Betaniju s Dvanaesticom.

Smokvino drvo

(Mt 21,18-19)

¹² Kad su sutradan odlazili iz Betanije, Isus je ogladnio. ¹³ U daljini je primijetio razlistano smokvino drvo. Pođe ondje da vidi može li se naći štogod na njemu. Kad se približio, vidio je da nema ničega, osim lišća, jer nije bilo vrijeme smokava. ¹⁴ Tada je rekao drvetu: »Nikada više ljudi neće okusiti tvoje plodove.« Učenici su čuli što je rekao.

† Hosana Hebrejski: Pomozi, Bože! Ovdje je usklik slavljenja u čast Bogu ili njegovu Pomazaniku. Isto u retku 10. †† Citat iz Ps 118,25-26.

Isus u Hramu

(Mt 21,12-17; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹⁵ Kad su stigli u Jeruzalem, Isus je ušao u Hram i počeo izbacivati one koji su unutra kupovali i prodavali. Prevrnuo je stolove ljudima koji su mijenjali novac i klupe prodavača golubova. ¹⁶ Nije nikome dopustio da išta nosi kroz Hram. ¹⁷ Tada je počeo poučavati ljude, govoreći im: »Ne stoji li u Pismu: 'Moja kuća zvat će se kućom molitve za sve narode'? † A vi ste od nje napravili 'pljačkašku jazbinu' †!«

¹⁸ Kad su vodeći svećenici i učitelji Zakona to čuli, počeli su smišljati kako da ga ubiju. Bojali su ga se jer je sav narod bio zadivljen njegovim učenjem. ¹⁹ Kad je došla večer, Isus i njegovi učenici otišli su iz grada.

Moć vjere

(Mt 21,20-22)

²⁰ Ujutro su Isus i njegovi učenici prolazili pored smokvina drveta i vidjeli da se drvo osušilo do korijena. ²¹ Tada se Petar sjetio i rekao Isusu: »Učitelju, pogledaj! Smokva koju si prokleo osušila se.«

²² Isus im je rekao: »Imajte vjere u Boga! ²³ Govorim vam istinu. Ako tko bez sumnje u srcu kaže ovoj planini: 'Podigni se i baci se u more' i vjeruje da će se dogoditi ono što je rekao — Bog će mu to i učiniti. ²⁴ Zato vam kažem: što god zatražite u svojoj molitvi, vjerujte da ste već dobili i bit će vaše. ²⁵ I uvijek kada molite, oprostite ako što imate protiv koga, da Otac vaš nebeski oprost i vama vaše grijeha.« ²⁶ ††

Odakle Isusu vlast?

(Mt 21,23-27; Lk 20,1-8)

²⁷ Isus i njegovi učenici vratili su se u Jeruzalem. Dok je Isus šetao Hramom, pristupili su mu vodeći svećenici, učitelji Zakona i narodni starješine ²⁸ i upitali ga: »Kakvu vlast imaš da sve to činiš? Tko ti ju je dao?«

²⁹ Isus im je rekao: »I ja ću vas nešto pitati. Ako mi odgovorite, ja ću vam reći tko me ovlastio da to činim. ³⁰ Je li Ivanovo krštenje došlo s neba ili je došlo od ljudi? Odgovorite mi!«

³¹ Oni su počeli raspravljati među sobom: »Ako kažemo: 'Došlo je s neba', on će reći: 'Zašto mu onda niste vjerovali?' ³² Ne možemo reći: 'Došlo je od ljudi', zbog naroda.« Bojali su se naroda jer su ljudi vjerovali da je Ivan bio prorok.

³³ Stoga su rekli Isusu: »Ne znamo.«

Na to im je Isus rekao: »Onda neću ni ja vama reći kakvom vlašću ovo činim.«

† Citat iz Iz 56,7. †† Citat iz Jr 7,11. †† Neki rani grčki rukopisi dodaju 26. redak: »Ali ako vi ne oprostite drugima, onda ni vaš nebeski Otac neće vama oprostiti vaše prekršaje.«

Bog šalje svoga Sina

(Mt 21,33–46; Lk 20,9–19)

12 Tada im je Isus počeo govoriti u usporedbama: »Čovjek je posadio vinograd i oko njega sagradio zid. Iskopao je jamu za tiješnjenje grožđa i napravio toranj. Zatim je vinograd iznajmio nekim vinogradarima te otišao na put. ² Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je slugu da od vinogradara uzme njegov dio grožđa. ³ No, oni su ga uhvatili, prebili ga i poslali natrag praznih ruku. ⁴ Vlasnik im je poslao drugog slugu. Njemu su razbili glavu ⁵ i izvrijeđali ga. Poslao je još jednog slugu, ali su i njega ubili. Slao im je još mnogo drugih, od kojih su neke pretukli, a neke ubili.

⁶ Vlasniku je još jedino preostalo da pošalje svojega voljenog sina. Tako je njega poslao kao posljednjeg. Mislio je: 'Moga sina će sigurno poštovati!'

⁷ Ali vinogradari su među sobom govorili: 'Ovo je nasljednik. Ubijmo ga i nasljedstvo će pripasti nama!'

⁸ Uhvatili su ga, ubili i izbacili iz vinograda.

⁹ Što će sada učiniti vlasnik vinograda? Doći će i pobijati te vinogradare, a vinograd će dati drugima.

¹⁰ Sigurno ste pročitali ovaj tekst u Pismu:

'Kamen koji su graditelji odbacili postao je temeljni kamen.

¹¹ To je Gospodinovo djelo i divno ga je vidjeti!« †

¹² Židovski prvaci počeli su tražiti način kako da uhite Isusa, jer su znali da je ova usporedba bila namijenjena njima. No, bojali su se ljudi pa su ga ostavili i otišli.

Pitanje o porezu

(Mt 22,15–22; Lk 20,20–26)

¹³ Nakon toga, poslali su neke farizeje i herodovce da uhvate Isusa kako govori nešto krivo. ¹⁴ Došli su k Isusu i rekli: »Učitelju, mi znamo da si iskren i da te ne zabrinjavaju tuđa mišljenja; ne gledaš tko je tko, nego istinski naučavaš Božju volju. Je li pravedno plaćati porez caru ili nije? Trebamo li ga plaćati ili ne?«

¹⁵ Isus je prozreo njihovo licemjerje pa im je rekao: »Zašto me pokušavate uhvatiti u zamku? Donesite mi srebrnjak da ga vidim.« ¹⁶ Donijeli su mu srebrnjak, a on im je rekao: »Čije je ovo lice i čije ime?« Odgovorili su: »Carevo.«

¹⁷ Na to im je Isus rekao: »Dajte onda caru što je carevo, a Bogu što je Božje.« Ostali su zapanjeni njegovim riječima.

Uskrsnuće

(Mt 22,23–33; Lk 20,27–40)

¹⁸ Tada su mu došli neki saduceji. Oni tvrde da nema uskrsnuća, pa ga upitali: ¹⁹ »Učitelju, Mojsije nam je naredio da se — ako čovjek umre bez djece — njegov brat mora oženiti njegovom ženom. Tako će se pokojnikova loza nastaviti. ^{†20} Bilo je tako sedmero braće.

Prvi od njih se oženio, ali je umro a da nije imao djece.

²¹ Drugi se brat oženio istom ženom, no i on je umro ne imajući djece. Isto se dogodilo i s trećim bratom.

²² Ni jedan od sedmero braće nije imao djece. Na kraju je umrla i žena. ²³ Dakle, na dan uskrsnuća, kad ljudi budu ustali od mrtvih, čija će ona biti žena? Jer sva su braća imala jednu te istu ženu.« ²⁴ Isus im je rekao: »U zabludi ste jer ne poznajete ni Pismo ni Božju moć.

²⁵ Jer kad ljudi ustanu od mrtvih, neće se ni ženiti ni udavati. Bit će poput anđela na nebu. ²⁶ Što se tiče činjenice da mrtvi uskrsavaju, niste li u Mojsijevoj knjizi čitali o gorućem grmu? Bog je tada rekao Mojsiju: 'Ja sam Bog Abrahama, Izaka i Jakova.' ^{†27} A On je Bog živih, a ne mrtvih. ^{††} Vi, saduceji, u velikoj ste zabludi.«

Najveća zapovijed

(Mt 22,34–40; Lk 10,25–28)

²⁸ Neki je učitelj Zakona došao i čuo njihovu raspravu. Kad je vidio kako im je Isus dobro odgovorio, upitao ga je: »Koja je zapovijed najvažnija?«

²⁹ Isus je odgovorio: »Najvažnija je ova: 'Čuj, o Izraele, Gospodin, tvoj Bog, jedini je Bog. ³⁰ Voli Gospodina, svojega Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom, svim svojim umom i svom svojom snagom.' ^{†††1} A druga je zapovijed: 'Voli svoga blišnjega kao samoga sebe.' ^{†††} Nema većih zapovijedi od ovih.«

³² Učitelj Zakona mu je rekao: »Dobro si to rekao, učitelju. Imaš pravo kad kažeš da je samo jedan Bog i da nema drugoga, osim njega. ³³ Voljeti njega svim srcem, svim razumom i svom snagom, te voljeti blišnjega kao samoga sebe važnije je od svih davanja i žrtava.«

³⁴ Kad je Isus čuo kako je čovjek mudro odgovorio, rekao mu je: »Ti nisi daleko od Božjega kraljevstva.« Nakon toga, nitko ga se više nije usudio ništa pitati.

Krist — Davidov sin i Gospodin

(Mt 22,41–46; Lk 20,41–44)

³⁵ Dok je poučavao u Hramu, Isus je upitao: »Kako učitelji Zakona mogu reći da je Krist Davidov sin? ³⁶ David je sâm, na poticaj Duha Svetoga, rekao:

'Gospodin je rekao mome Gospodinu:

sjedni s moje desne strane dok

tvoje neprijatelje ne bacim pod tvoje noge.' ^{†††}

³⁷ Sâm David Krista naziva 'Gospodinom'. Kako onda Krist može biti Davidov sin?« Mnoštvo ga je sa zadovoljstvom slušalo.

O učiteljima Zakona

(Mt 23,1–36; Lk 20,45–47)

³⁸ Isus je nastavio poučavati, govoreći: »Čuvajte se učitelja Zakona. Oni vole hodati uokolo u svojim dugim haljinama dok ih ljudi pozdravljaju na trgovima.

‡ Citat iz Izl 3,6. †† A ON JE ... MRTVIH Naglasak je na tome da Abraham, Izak i Jakov moraju još uvijek biti živi. ††† Citat iz Pnz 6,4–5. †††† Citat iz Lev 19,18. ††††† Citat iz Ps 110,1.

† Citat iz Ps 118,22–23. †† Vidi Pnz 25,5–6.

³⁹ Vole zauzimati najvažnija mjesta u sinagogama i na gozabama. ⁴⁰ Oni otimaju vlasništvo udovica i tobože izriču duge molitve. Oni će biti strože suđeni.«

Primjer davanja

(Lk 21,1-4)

⁴¹ Isus je sjeo pokraj hramske kutije za milostinju i promatrao kako ljudi u nju ubacuju novac. Mnogi bogataši stavljali su puno novca. ⁴² Tada je došla siromašna udovica i ubacila je dva bakrena novčića † vrlo male vrijednosti.

⁴³ Isus je na to pozvao svoje učenike da se okupe i rekao im je: »Govorim vam istinu. Ova siromašna udovica dala je više od svih drugih koji su stavljali novac u kutiju za milostinju. ⁴⁴ Svi su oni davali od svoga viška, ali ona je u svom siromaštvu dala sve što je imala, sve od čega je živjela.«

Hram

(Mt 24,1-25; Lk 21,5-24)

13 Dok je Isus izlazio iz Hrama, jedan od njegovih učenika rekao mu je: »Učitelju, pogledaj ovo golemo kamenje i ove prekrasne građevine!«

² Isus mu je na to odgovorio: »Vidiš li te prekrasne građevine? Od njih neće ostati ni kamen na kamenu; sve će se srušiti.«

³ Kad je Isus sjedio na Maslinskoj gori, nasuprot Hramu, upitaju ga nasamo Petar, Jakov, Ivan i Andrija:

⁴ »Reci nam kad će se to dogoditi? Koji će biti znak da je došlo vrijeme da se to ispuni?«

⁵ Tada im je Isus počeo govoriti: »Pazite da vas netko ne zavede. ⁶ Mnogi će doći u moje ime i reći: 'Ja sam taj.' Mnoge će ljude zvesti. ⁷ Kad čujete priče i glasine o ratovima, ne uznemirujte se! To se mora dogoditi, ali to još nije kraj. ⁸ Jer jedan će se narod dići protiv drugoga naroda i jedno kraljevstvo protiv drugoga. Bit će potresa i oskudice na raznim mjestima. Sve je to tek početak porođajnih muka.

⁹ Što se vas tiče, pazite sami na sebe! Predavat će vas sudovima, tući će vas u sinagogama. Zbog mene će vas izvoditi pred vladare i kraljeve, njima za svjedočanstvo. ¹⁰ Prvo Radosna vijest mora biti objavljena svim narodima. ¹¹ Kad god vas uhite i odvedu na suđenje, nemojte se unaprijed brinuti što ćete reći. Recite ono što vam u tom trenutku dođe na um. To nećete vi govoriti, nego Duh Sveti.

¹² Brat će izdati brata da bude ubijen, a otac svoje dijete. Djeca će ustati protiv svojih roditelja i predat će ih da budu ubijeni. ¹³ A vas će svi mrziti zbog mene. Svatko tko ustraje do kraja bit će spašen.

¹⁴ Vidjet ćete 'strahotu pustošenja.' †† Ona će biti tamo gdje ne bi smjela biti — neka čitatelj razumije što to znači! Tada neka oni koji žive u Judeji bježe u brda,

† DVA BAKRENA NOVČIĆA Doslovno: »dvije lepte.« Lepton je bio maleni židovski bakreni novčić koji je imao vrijednost pola najmanje-ga rimskog novčića. †† STRAHOTU PUSTOŠENJA Vidi Dn 9,27; 12,11.

¹⁵ a onaj tko je na krovu svoje kuće neka ne silazi u kuću da uzme nešto iz nje. ¹⁶ Onaj tko je u polju neka se ne vraća po svoj ogrtač. ¹⁷ Kako li će tek biti strašni ti dani za trudnice i žene s dojenčadi! ¹⁸ Molite da se to ne dogodi zimi, ¹⁹ jer nevolje koje će se tada dogoditi bit će gore od svih koje su se dogodile otkad je Bog stvorio svijet. Takvo što neće se više dogoditi. ²⁰ Ali Bog je skratio to vrijeme zbog onih koje je izabrao. Da ga Bog nije skratio, nitko ne bi preživio. ²¹ Ako vam tada netko kaže: 'Gle, Krist je ovdje!' ili 'Eno ga!' — ne vjerujte! ²² Pojavit će se lažni mesije i lažni proroci i izvodit će znakove i čuda da bi, ako bi bilo moguće, zavarali izabrane. ²³ Stoga se čuvajte! Unaprijed sam vam sve rekao.

Kad se Isus, Sin Čovječji, vrati

(Mt 24,29-51; Lk 21,25-36)

²⁴ U to će vrijeme, nakon te patnje, 'Sunce potamnjeti i mjesec neće sjati.

²⁵ Zvijezde će padati s neba i sve će se na nebu uzdrmati.' ‡

²⁶ Tada će ljudi vidjeti Sina Čovječjeg kako dolazi u oblacima s velikom moći i slavom. ²⁷ I on će poslati anđele po cijeloj zemlji da sa svih strana skupe one koje je odabrao.

²⁸ Shvatite pouku na primjeru smokvina drveta: kad grane postanu meke i prolistaju, znamo da se bliži ljeto. ²⁹ Jednako tako, kad vidite opisane događaje, znat ćete da je On pred vratima. ³⁰ Govorim vam istinu. Sve će se to dogoditi u ovom naraštaju. ³¹ Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi ostaju zauvijek.

³² Nitko ne zna kad će biti taj dan i sat. Anđeli na nebu ne znaju. Ni Sin ne zna. Jedino Otac zna. ³³ Pazite! Ostanite budni! Jer ne znate kada će doći taj čas. ³⁴ To je poput čovjeka koji odlazi na put. Ostavlja svoju kuću i svakom sluzi povjerava neku dužnost, a vrataru naređuje da pazi. ³⁵ Tako i vi trebate paziti, jer ne znate kad će se gospodar vratiti. Ne znate hoće li doći navečer, u ponoć, u cik zore ili ujutro. ³⁶ Ako dođe iznenada, ne dopustite da vas zatekne na spavanju. ³⁷ Što vama kažem, govorim svima: 'budite spremni!«

Zavjera protiv Isusa

(Mt 26,1-5; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

14 Bilo je dva dana prije Pashe i Blagdane beskrasnih kruhova. Vodeći svećenici i učitelji Zakona tražili su način da na prijevaru uhite i ubiju Isusa. ² Govorili su: »Ne smijemo to napraviti za blagdane, da se narod ne pobuni.«

‡ Vidi Iz 13,10; 34,4.

Djelo jedne žene

(Mt 26,6–13; Iv 12,1–8)

³ Isus je bio u Betaniji i jeo u kući Šimuna gubavca. Tada mu je došla neka žena s alabastrenom posudom punom skupocjena mirisnog ulja od čistoga narda. Razbivši posudu, izlila je ulje na Isusovu glavu.

⁴ Neki od prisutnih rasrdili su se i počeli mrmljati: »Čemu ovakvo rasipanje? ⁵ Ulje se moglo prodati za više od tri stotine srebrnjaka, a novac dati siromašnicima.« I strogo su je prekorili.

⁶ A Isus je rekao: »Ostavite je na miru! Zašto je gnjavite? Učinila je za mene divno djelo. ⁷ Siromasi će uvijek biti među vama † i moći ćete im pomoći kada god budete željeli. Ali mene nećete uvijek imati kraj sebe.

⁸ Ona je učinila što je mogla: unaprijed je pomazala moje tijelo mirisnim uljem da bi me pripremila za ukop. ⁹ Govorim vam istinu: kada god se Radosna vijest bude prenosila po svijetu, ovo što je učinila uvijek će se spominjati njoj na uspomenu.«

Judina izdaja

(Mt 26,14–16; Lk 22,3–6)

¹⁰ Tada je jedan od Dvanaestorice, Juda Iskariotski, otišao vodećim svećenicima da im izda Isusa. ¹¹ Svećenici su se obradovali kad su to čuli i obećali su da će mu platiti. Tako je Juda počeo tražiti priliku da izda Isusa.

Pashalna večera

(Mt 26,17–25; Lk 22,7–14; 22,21–23; Iv 13,21–30)

¹² Prvoga dana Blagdana beskvasnih kruhova, kad se za Pashu žrtvuje janje, učenici su upitali Isusa: »Gdje želiš da pripremimo pashalnu večeru?«

¹³ Isus je poslao dvojicu od njih i rekao im: »Idite u grad! Tamo ćete sresti čovjeka koji nosi vrč s vodom. Slijedite ga ¹⁴ i recite domaćinu kuće u koju uđe: 'Učitelj nas je poslao da pitamo gdje je prostorija u kojoj bi mogao jesti pashalnu večeru sa svojim učenicima?'

¹⁵ On će vam pokazati veliku prostoriju na katu, namještenu i spremnu. Tamo nam sve priredite.«

¹⁶ Učenici su otišli u grad, pronašli sve onako kako im je Isus rekao i pripremili pashalnu večeru.

¹⁷ Kad se spustila večer, došao je Isus s Dvanaestoricom. ¹⁸ Dok su jeli za stolom, Isus je rekao: »Govorim vam istinu: jedan od vas, koji sada jede sa mnom, izdat će me.«

¹⁹ Učenici su se jako ražalostili i jedan za drugim pitali: »Da to nisam ja?« ²⁰ On im je rekao: »To je jedan od vas Dvanaestorice koji umoči kruh u istu posudu sa mnom. ²¹ Sin Čovječji otići će baš onako kako je o njemu pisano. Ali teško onome tko izda Sina Čovječjeg. Za njega bi bilo bolje da se nikada nije ni rodio.«

† SIROMASI ĆE ... VAMA Vidi Pnz 15,11.

Posljednja večera

(Mt 26,26–30; Lk 22,15–20; 1 Kor 11,23–25)

²² Za vrijeme jela Isus je uzeo kruh, zahvalio Bogu, razlomio ga i dao učenicima, govoreći: »Uzmite, ovo je moje tijelo!«

²³ Zatim je uzeo čašu, zahvalio Bogu, dao učenicima i svi su iz nje pili.

²⁴ I rekao im je: »Ovo je moja krv koja se proljeva za mnoge. Ona uspostavlja novi Savez. ²⁵ Govorim vam istinu: neću više piti vina do onoga dana kad budem pio novo vino u Božjem kraljevstvu.«

²⁶ Zatim su pjesmom slavili Boga i krenuli na Maslinsku goru.

Učenici napuštaju Isusa

(Mt 26,31–35; Lk 22,31–34; Iv 13,36–38)

²⁷ Isus im je rekao: »Svi ćete se pokolebati. U Pismu stoji:

'Ubit ću pastira, a ovce će se razbježati.' ††

²⁸ Ali kad ustanem, ići ću pred vama u Galileju.«

²⁹ Petar mu je na to rekao: »Ako svi ostali i izgube vjeru, ja neću.«

³⁰ A Isus mu je odgovorio: »Govorim ti istinu: danas — još ove noći — prije nego pijetao dvaput zapjeva, tri puta ćeš me se odreći.«

³¹ Ali Petar je još odlučnije rekao: »Čak i ako moram umrijeti s tobom, nikad neću reći da te ne poznajem!« Tako su rekli i svi ostali učenici.

Getsemani

(Mt 26,36–46; Lk 22,39–46)

³² Zatim su došli na mjesto zvano Getsemani. Isus je rekao učenicima: »Sjednite ovdje dok ja molim!« ³³ Sa sobom je poveo Petra, Jakova i Ivana. Silno se uznemirio i rastužio ³⁴ pa im rekao: »Duša mi je žalosna do smrti. Budite ovdje i bdijte!«

³⁵ Otišao je malo dalje i pao na zemlju. Molio je da ga, ako je moguće, mimoide to vrijeme patnje. ³⁶ Molio je: »Abba ‡, Oče, ti sve možeš. Ukloni ovu čašu †† od mene! Ali neka ne bude kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.«

³⁷ Zatim se vratio k učenicima i našao ih kako spavaju i rekao Petru: »Spavaš li, Šimune? Nisi mogao bdjeti ni ti jedan sat? ³⁸ Ostanite budni i molite! Tako ćete se oduprijeti iskušenju. Duh je voljan, ali je tijelo slabo.«

³⁹ Isus je ponovno otišao od njih i molio je istim riječima. ⁴⁰ Kad se vratio k učenicima, našao ih je kako spavaju. Oči su im se same sklapale i nisu znali što da mu kažu.

⁴¹ Kad je treći put došao k njima, rekao im je: »Zar još uvijek spavate i odmarate se? Dosta je bilo! Došlo je

†† Citat iz Zah 13,7. ‡ ABBA Aramejski izraz od milja za oca (»tata«). †† ČAŠA Čaša koju će Isus ispiti su patnje kroz koje je trebao proći.

vrijeme da Sin Čovječji bude predan u ruke grešnika.
⁴² Ustanite! Idemo! Evo, dolazi onaj koji će me izdati.«

Isusovo uhićenje

(Mt 26,47–56; Lk 22,47–53; Iv 18,3–12)

⁴³ Dok je Isus još govorio, pojavio se Juda, jedan od Dvanaestorice. S njim je bilo mnoštvo s mačevima i toljagama — poslali su ih vodeći svećenici, učitelji Zakona i starješine.

⁴⁴ Izdajnik † je s njima ugovorio znak: »Onaj kojega poljubim — taj je. Uhitite ga i odvedite pod stražom!«
⁴⁵ I čim je došao do Isusa, Juda mu je rekao: »Rabbi ††!« i poljubio ga. ⁴⁶ Na to su Isusa odmah zgrabili i uhitili.
⁴⁷ Jedan od učenika koji je stajao u blizini izvukao je mač i udario slugu velikoga svećenika te mu odsjekao uho.

⁴⁸ Tada im je Isus rekao: »Zar ste me došli uhvatiti kao razbojnika, s mačevima i toljagama? ⁴⁹ Bio sam s vama svaki dan, poučavao u Hramu i niste me uhitili. Ali ono što stoji u Pismu mora se ispuniti.« ⁵⁰ A učenici su svi napustili Isusa i pobjegli.

⁵¹ Samo je neki mladić slijedio Isusa. Na sebi je imao samo laneno platno. I njega su pokušali uhititi, ⁵² no, on je zbacio platno i pobjegao gol.

Isus pred židovskim vođama

(Mt 26,57–68; Lk 22,54–55; 63–71; Iv 18,13–14, 19–24)

⁵³ Isusa su doveli velikom svećeniku. Okupili su se svi vodeći svećenici, starješine i učitelji Zakona. ⁵⁴ Petar je izdaleka slijedio Isusa do dvorišta kuće velikoga svećenika. Sjeo je ondje zajedno sa stražarima i grijao se pokraj vatre.

⁵⁵ Vodeći svećenici i cijelo vijeće pokušali su naći dokaze protiv Isusa da bi ga mogli osuditi na smrt, ali nisu uspjeli. ⁵⁶ Mnogi su lažno svjedočili protiv Isusa, ali njihova se svjedočenja nisu poklapala.

⁵⁷ Tada su neki ustali i počeli lažno svjedočiti. Govorili su: ⁵⁸ »Čuli smo ga kako govori: 'Srušit ću ovaj Hram kojeg su napravile ljudske ruke i za tri dana sagradit ću drugi kojeg neće napraviti ljudske ruke.'« ⁵⁹ Međutim, ni njihovo se svjedočenje nije poklapalo.

⁶⁰ Tada je veliki svećenik stao pred njih i upitao Isusa: »Zašto ništa ne odgovaraš? Kakvo je to svjedočenje koje ovi ljudi iznose protiv tebe?« ⁶¹ A Isus je šutio i nije odgovarao.

Veliki svećenik ga je ponovno upitao: »Jesi li ti Krist, Sin blagoslovljenoga Boga?«

⁶² »Jesam — odgovorio je Isus — I vidjet ćete Sina Čovječjega kako sjedi s desne strane Svemogućega i dolazi na nebeskim oblacima.« ⁶³ Tada je veliki svećenik razderao svoju odjeću i rekao: »Zar još uopće trebaju svjedoci?« ⁶⁴ Čuli ste ovo bogohuljenje, što mislite?«

Svi su ga proglasili krivim i osudili na smrt. ⁶⁵ Neki su počeli pljuvati po njemu. Pokrivali su mu lice i udarali

ga, govoreći: »Prorokuj sada! Tko te udario?« A stražari su mu udarali pljuske.

Petar se odriče Isusa

(Mt 26,69–75; Lk 22,56–62; Iv 18,15–18; 25–27)

⁶⁶ Dok je Petar još bio dolje u dvorištu, došla je neka sluškinja velikoga svećenika. ⁶⁷ Spazila je Petra kako se grije pokraj vatre, pogledala ga i rekla: »Ti si bio s onim Nazarećaninom, Isusom.«

⁶⁸ A Petar je to zanijekao, rekavši: »Ne znam i ne razumijem o čemu govoriš.« Zatim se udaljio u prednji dio dvorišta, a pijetao je zapjevao. ‡

⁶⁹ Kad ga je sluškinja vidjela, opet je govorila onima koji su ondje stajali: »Ovaj je čovjek jedan od njih.« ⁷⁰ A Petar je opet zanijekao.

Nakon nekog vremena, okupljeni su rekli Petru: »Ti si zasigurno jedan od njih. I ti si iz Galileje.«

⁷¹ A Petar se počeo kleti i preklinjati: »Ne poznajem čovjeka o kojem govorite!«

⁷² I odmah nakon toga pijetao je i drugi put zapjevao, a Petar se prisjetio što mu je Isus rekao: »Prije nego što pijetao dvaput zapjeva, ti ćeš me triput zatajiti.« I briznu u plač.

Pilat ispituje Isusa

(Mt 27,1–2; 11–14; Lk 23,1–5; Iv 18,28–38)

15 Odmah ujutro, vodeći svećenici, starješine, učitelji Zakona i cijelo Veliko vijeće održali su vijećanje te su Isusa, svezana, odveli i predali Pilatu.

² Pilat ga je upitao: »Jesi li ti židovski kralj?«

Isus mu je odgovorio: »Ti kažeš.«

³ A vodeći su svećenici iznijeli protiv Isusa mnoge optužbe. ⁴ Pilat ga je još jednom upitao: »Zar nećeš ništa reći u svoju obranu? Vidiš li za što te sve optužuju?«

⁵ Ali Isus nije ništa odgovarao pa je Pilat bio začuđen.

Baraba umjesto Isusa

(Mt 27,15–31; Lk 23,13–25; Iv 18,39–19,16)

⁶ U vrijeme Pashe, Pilat je obično puštao na slobodu jednoga zatvorenika kojega je narod izabrao. ⁷ U zatvoru su tada bili pobunjenici koji su prilikom pobune počinili ubojstvo, a među njima i čovjek koji se zvao Baraba. ⁸ Narod je došao i zatražio od Pilata da pusti jednoga zatvorenika, kao što je obično činio.

⁹ A Pilat ih je upitao: »Želite li da vam pustim kralja Židova?« ¹⁰ Rekao je to jer je znao da su mu vodeći svećenici predali Isusa iz zavisti. ¹¹ No, vodeći su svećenici nahuškali ljude da traže od Pilata da im pusti Barabu, a ne Isusa.

¹² Tada im je Pilat ponovno rekao: »Što želite da učinim s ovim kojega zovete kraljem Židova?«

¹³ »Razapni ga!« — vikali su.

¹⁴ Pilat im je rekao: »Zašto? Kakav je zločin počinio?« Ali oni su još glasnije vikati: »Razapni ga!«

† IZDAJNIK Juda. †† RABBI Učitelj.

‡ Neki grčki prijevodi izostavljaju »a pijetao je zapjevao.«

¹⁵ A Pilat im je, jer je želio udovoljiti svjetini, pustio Barabu, a vojnicima je naredio da izbičuju Isusa i da ga nakon toga razapnu.

¹⁶ Vojnici su odveli Isusa u upraviteljevu palaču, u »pretorij« i sazvali cijelu četu. ¹⁷ Odjenuli su mu grimizni ogrtač, a na glavu mu stavili krunu ispletenu od trnja. ¹⁸ Onda su ga počeli pozdravljati: »Zdravo, kralju Židova!« ¹⁹ Tukli su ga štapom po glavi i pljuvali po njemu, padali su na koljena pred njim i klanjali mu se. ²⁰ I kad su mu se prestali rugati, skinuli su s njega grimiznu odjeću i odjenuli mu njegovu. Zatim su ga izveli da bi ga razapeli.

Isusa razapinju

(Mt 27,32–44; Lk 23,26–43; Iv 19,17–27)

²¹ Neki čovjek iz Cirene prolazio je onuda vraćajući se s polja. Zvao se Šimun; bio je otac Aleksandra i Rufa. Vojnici su ga prisilili da nosi Isusov križ. ²² Zatim su Isusa doveli na mjesto koje se zove Golgota — što znači »Lubanja.« ²³ Dali su mu da pije vino pomiješano sa smirnom, ali ga on nije htio uzeti. ²⁴ Tada su ga razapeli. Podijelili su njegovu odjeću i bacili kocku da vide tko će što dobiti.

²⁵ Bilo je devet sati ujutro kad su ga razapeli. ²⁶ Natpis s optužbom protiv njega glasio je: »Kralj Židova.« ²⁷ Zajedno s njim razapeli su i dvojicu pljačkaša, jednog Isusu s desne, a drugoga s lijeve strane. ²⁸ ^{†29} Ljudi su prolazili pokraj Isusa i vrijeđali ga, klimali glavama i govorili: »Ti si, dakle, taj koji bi srušio Hram i opet ga sagradio za tri dana?« ³⁰ Siđi s križa i spasi sam sebe!

³¹ Vodeći svećenici i učitelji Zakona na isti su ga način ismijavali i govorili jedan drugome: »Spasio je druge, a sebe ne može spasiti!« ³² Neka sada taj Krist, kralj Izraelov, siđe s križa! Pa kad to vidimo, onda ćemo mu vjerovati.« Vrijeđali su ga i razbojnici koji su bili s njime razapeti.

Isusova smrt

(Mt 27,45–56; Lk 23,44–49; Iv 19,28–30)

³³ U podne, tama se spustila na cijelu zemlju i tako je bilo do tri sata. ³⁴ U tri sata Isus je glasno povikao: »Eloi, Eloi, lama sabakthani?« — što znači: »Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio?« ^{††}

³⁵ Kad su to čuli neki koji su stajali u blizini, rekli su: »Slušajte, zove Iliju!« [‡]

³⁶ Netko je otrčao i namočio spužvu octom, stavio ju na štap i dao Isusu da pije, govoreći: »Čekajte da vidimo hoće li doći Ilija i skinuti ga s križa.«

³⁷ A Isus je, viknuvši jakim glasom, izdahnuo.

³⁸ Toga časa zastor se u Hramu razderao popola, od vrha do dna. ³⁹ Kad je rimski časnik, koji je stajao nasu-

† Neki grčki rukopisi dodaju 28. redak: »Tako se ispunilo Pismo u kojem stoji: 'Stavili su ga među zločince.« †† Citat iz Ps 22,1. ‡ zove Iliju »Moj Bože« (na hebrejskom »Eli«, a na aramejskom »Eloi«) zvučalo je poput imena »Ilija«. Ilija je bio poznati Božji prorok, koji je živio oko 850. godine prije Krista.

prot Isusu, vidio kako je Isus umro, rekao je: »Ovaj je čovjek zaista bio Božji Sin!«

⁴⁰ Ondje su bile i neke žene i promatrale izdaleka. Među njima bile su Marija Magdalena, Marija, majka Jakova Mlađeg i Josipa te Saloma, ⁴¹ koje su ga slijedile i pomagale mu kad je bio u Galileji. Bile su ondje i mnoge druge žene koje su došle s njim u Jeruzalem.

Isusov ukop

(Mt 27,57–61; Lk 23,50–56; Iv 19,38–42)

⁴² Budući da je bio dan pripreme ^{††} — to znači dan prije subote — i da se bližila večer, ⁴³ došao je Josip iz Arimateje i hrabro otišao Pilatu da zatraži od njega Isusovo tijelo. On je bio ugledan vijećnik koji je također očekivao Božje kraljevstvo. ⁴⁴ Pilat je bio iznenađen što je Isus umro tako brzo pa je pozvao časnika i upitao ga je li Isus već dugo mrtav. ⁴⁵ Kad mu je časnik to potvrdio, predao je Josipu mrtvo tijelo. ⁴⁶ Josip je kupio laneo platno, skinuo Isusa s križa, zamotao ga u platno i položio u grobnicu uklesanu u stijeni. Zatim je ulaz u grobnicu zatvorio kamenom. ⁴⁷ Marija Magdalena i Marija, Josipova majka, vidjele su gdje je Isus položen.

Isusovo uskrsnuće

(Mt 28,1–8; Lk 24,1–12; Iv 20,1–10)

16 Kad je prošla subota, Marija Magdalena, Jakovljeva majka Marija i Saloma donijele su mirise koje su bile kupile kako bi njima pomazale Isusovo tijelo. ² I vrlo rano, prvoga dana u tjednu, odmah nakon svitanja, otišle su do groba. ³ Govorile su jedna drugoj: »Tko će nam odgurati kamen s ulaza u grobnicu?«

⁴ Zatim su pogledale i vidjele da je kamen već odgurnut, iako je bio vrlo velik. ⁵ A kad su ušle u grobnicu, vidjele su mladića odjevena u bijelo kako sjedi s desne strane i prestrašile se. ⁶ Mladić im je rekao: »Ne bojte se. Vi tražite Isusa Nazarećanina koji je bio razapet. On nije ovdje. Uskrsnuo je! Pogledajte mjesto gdje je ležao!« ⁷ Idite i recite njegovim učenicima i Petru: 'On ide u Galileju pred vama. Ondje ćete ga vidjeti, upravo kako vam je rekao.'«

⁸ One su izašle iz grobnice i pobjegle pune straha. Nikome nisu ništa rekly jer su se bojale. ^{‡‡}

Isus se ukazuje učenicima

(Mt 28,9–10; Iv 20,11–18; Lk 24,13–35)

⁹ Kad je Isus uskrsnuo rano ujutro prvoga dana u tjednu, najprije se ukazao Mariji Magdaleni iz koje je istjerao sedam zlih duhova. ¹⁰ Ona je otišla i javila to njegovim učenicima, koji su bili u dubokoj tuzi i plaču.

†† DAN PRIPREME Petak, dan pripreme prije subotnjeg odmora. ‡‡ Neki od najstarijih grčkih rukopisa Evanđelja po Marku ovdje završavaju. Neki kasniji rukopisi imaju ovaj kraći završetak: »Ali su uskoro prenijeli sve upute Petru i ostalima. Nakon toga ih je sâm Isus poslao od istoka do zapada sa svetom, nepromjenjivom porukom po kojoj ljudi mogu biti zauvijek spašeni.«

¹¹ Kad su čuli da je Isus živ i da ga je ona vidjela, nisu vjerovali.

¹² Nakon toga, Isus se ukazao dvojici učenika na putu u selo. No, Isus nije izgledao onako kako je izgledao za života. ¹³ Oni su se vratili i obavijestili ostale učenike, no, ni njima nisu povjerovali.

Isus šalje učenike

(Mt 28,16–20; Lk 24,36–49; Iv 20,19–23; Dj 1,6–8)

¹⁴ Kasnije se Isus ukazao Jedanaestorici dok su jeli. Prekorio ih je zbog njihove nevjere i tvrdoće srca, jer nisu vjerovali onima koji su ga vidjeli nakon što je uskrsnuo.

¹⁵ Zatim im je rekao: »Idite po cijelom svijetu! Objavite Radosnu vijest svim ljudima †! ¹⁶ Tko god bude vjero-

vao i krstio se, spasit će se. Tko ne bude vjerovao, osudit će se. ¹⁷ A ovi znaci pratit će one koji vjeruju: u moje ime istjerivat će zle duhove, govorit će jezicima koje nisu učili, ¹⁸ moći će zmije primati rukama, popiti bilo koji otrov, a da im ne naškodi, polagat će ruke na bolesne i oni će ozdravljati.«

Isus uzlazi na nebo

(Lk 24,50–53; Dj 1,9–11)

¹⁹ Nakon što im je Gospodin Isus to rekao, bio je uznesen na nebo i sjeo je s desne strane Bogu. ²⁰ Njegovi učenici otišli su i posvuda objavljivali Radosnu vijest, a Gospodin im je pomagao potvrđujući istinitost Radosne vijesti čudesnim znakovima koji su je pratili.

† SVIM LJUDIMA Doslovno: svakom stvorenju.

Luka

Luka piše o Isusovu životu

1 Cijenjeni Teofile! Mnogi su pokušali prikazati događaje koji su se zbili među nama. ² Prenijeli su nam ih oni koji su im bili svjedoci od samoga početka i koji su služili Božjoj riječi. ³ I ja sam pomno proučio sve od početka, pa sam pomislio da bi bilo dobro da sve te događaje zabilježim redom kojim su se zbili. ⁴ Tako ćeš biti siguran da je ono što su te učili istina.

Zaharija i Elizabeta

⁵ U vrijeme Heroda, judejskoga kralja, živio je svećenik po imenu Zaharija iz Abijina svećeničkog razreda. Zaharijina je žena potjecala iz Aronova roda i zvala se Elizabeta. ⁶ Oboje su bili pravedni u Božjim očima, jer su besprijekorno vršili Gospodinove zapovijedi i odredbe. ⁷ No, nisu imali djece jer je Elizabeta bila nerotkinja, a bili su i veoma stari.

⁸ Jednom prilikom došao je red na Zahariju da služi u Hramu prema rasporedu svoga razreda. ⁹ Prema svećeničkom običaju, izabrali su ga kockom da u Gospodinovu Hramu prinese kâd. ¹⁰ Kad je došlo vrijeme prinošenja kâda, mnoštvo ljudi okupilo se vani i molilo.

¹¹ Tada se Zahariji ukazao anđeo Gospodnji kako stoji zdesna kationog žrtvenika. ¹² Kad je spazio anđela, Zaharija se uznemirio i prestrašio. ¹³ Ali anđeo mu je rekao: »Ne boj se, Zaharija, jer Bog je čuo tvoju molitvu! Tvoja žena Elizabeta rodit će ti sina i nazvat ćeš ga Ivan. ¹⁴ On će ti donijeti radost i veselje. Mnogi će se radovati zbog njegova rođenja, ¹⁵ jer će biti velik u Gospodinovim očima. On neće piti nikakva vina ni žestokoga pića, a od rođenja bit će ispunjen Duhom Svetim. ¹⁶ Zahvaljujući njemu, mnogi će se Izraelci vratiti Gospodinu, svojemu Bogu. ¹⁷ A Ivan će ići pred njim pun Duha i moći koje je imao Ilija. Pomirit će djecu s očevima i neposlušne navesti da prihvate put pravednosti, kako bi pripremio narod za Gospodina.«

¹⁸ Na to je Zaharija rekao anđelu: »Kako ću znati da je to istina? Ja sam star, a i žena mi je stara.«

¹⁹ Anđeo mu je odgovorio: »Ja sam Gabriel, onaj koji stoji pred Bogom. Poslan sam da razgovaram s tobom i prenesem ti ovu radosnu vijest. ²⁰ A sad znaj: budući da nisi vjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti kada za to dođe vrijeme, zanijemit ćeš i nećeš moći govoriti sve do onoga dana dok se to ne dogodi.«

²¹ Okupljeni narod čekao je Zahariju i čudio se što tako dugo ne izlazi iz Hrama. ²² Kad je Zaharija izašao, nije mogao govoriti i svi su shvatili da je u Hramu imao viđenje. Sporazumijevao se s njima znakovima, ali nije progovorio ni riječi. ²³ Kad je završilo vrijeme njegove službe, vratio se kući.

²⁴ Nakon nekog vremena, njegova je žena Elizabeta zatrudnjela i pet mjeseci nije izlazila iz kuće. Rekla je: ²⁵ »Pogledaj što je Gospodin učinio za mene! Iskazao mi je svoju naklonost i skinuo s mene ovu sramotu pred ljudima.«

Navještaj Isusova rođenja

²⁶ Elizabeta je bila u šestom mjesecu trudnoće kad je Bog poslao anđela Gabriela u galilejski grad Nazaret, ²⁷ k djevici zaručenoj za čovjeka po imenu Josip, iz Davidova roda. Djevojka se zvala Marija. ²⁸ Gabriel joj je rekao: »Pozdravljam te, milošću obdarena! Gospodin je s tobom.«

²⁹ Nju su ove riječi uznemirile i pitala se što bi taj pozdrav trebao značiti.

³⁰ Anđeo joj je rekao: »Ne boj se, Marijo, jer si stekla Božju naklonost. ³¹ Znaj, zatrudnjeta ćeš i roditi sina kojega ćeš nazvati Isus. ³² On će biti velik i zvat će se Sinom Svevišnjega Boga. Gospodin Bog dat će mu prijestolje njegova oca Davida. ³³ On će zauvijek vladati Jakovljevom kućom i njegovo će kraljevstvo trajati vječno.«

³⁴ Na to je Marija rekla anđelu: »Kako je to moguće? Pa ja sam još djevica!«

³⁵ Anđeo joj je odgovorio: »Duh Sveti sići će na tebe i sila Svevišnjega prekrit će te. I zato će se sveto dijete, koje ćeš roditi, zvati Božjim Sinom. ³⁶ Ali čuj i ovo: tvoja rođakinja Elizabeta u svojoj odmakloj dobi također nosi sina. Ona ista žena za koju su govorili da ne može imati djece već je u šestom mjesecu trudnoće! ³⁷ Bogu ništa nije nemoguće.«

³⁸ Marija je rekla: »Gospodinova sam sluškinja, neka sa mnom bude tako kao što si rekao.« I anđeo je otišao od nje.

Marijin posjet Zahariji i Elizabeti

³⁹ Odmah nakon toga Marija se spremila i žurno pošla u mjesto u brdovitu kraju Judeje. Ušla je u Zaharijinu kuću i pozdravila Elizabetu. ⁴¹ Kad je Elizabeta začula Marijin pozdrav, dijete je u njoj poskočilo i Elizabeta se

ispunila Duhom Svetim. ⁴² Na sav je glas uskliknula: »Ti si najblagoslovljenija od svih žena! I dijete koje ćeš roditi je blagoslovljeno! ⁴³ Čime sam zaslužila tu čast da majka mogega Gospodina dolazi k meni? ⁴⁴ Jer čim sam začula tvoj pozdrav, dijete u mojoj utrobi poskočilo je od radosti. ⁴⁵ Blagoslovljena si jer si vjerovala da će se obistinuti ono što je Bog rekao.«

Marija slavi Boga

⁴⁶ Na to je Marija rekla:
 »Moja duša slavi Gospodina
⁴⁷ i moj duh se raduje u Bogu, mome Spasitelju,
⁴⁸ jer je pokazao brigu za svoju poniznu sluškinju.
 Da, od sada će me svi naraštaji zvati blagoslovljenom
⁴⁹ jer je Svemogućí učinio za mene velike stvari.
 Sveto je ime njegovo.
⁵⁰ Iz pokoljenja u pokoljenje iskazuje milost onima koji ga se boje.
⁵¹ Svojom je rukom učinio silna djela:
 raspršio je one koji su u svom srcu oholi i umišljeni.
⁵² Vladare je svrgnuo s njihovih prijestolja,
 a ponizne je uzvisio.
⁵³ Gladne je obasuo svakovrsnim dobrima,
 a bogataše poslao od sebe praznih ruku.
⁵⁴ Pomogao je svom sluzi, Izraelu,
 sjećajući se milosrđa prema Abrahamu i njegovim potomcima zauvijek.
 Kao što je i obećao našim precima.«
⁵⁶ Marija je ostala kod Elizabete oko tri mjeseca, a zatim se vratila kući.

Ivanovo rođenje

⁵⁷ Kad je Elizabeti došlo vrijeme, rodila je sina. ⁵⁸ Svi njezini susjedi i rodbina čuli su da joj je Gospodin iskazao veliku milost i radovali su se zajedno s njom.
⁵⁹ Kad su osmoga dana nakon djetetova rođenja došli da ga obrežu, htjeli su mu dati ime Zaharija, po ocu.
⁶⁰ No, djetetova je majka rekla: »Ne! Zvat će se Ivan.«
⁶¹ A oni su joj odgovorili: »Nitko od tvoje rodbine ne zove se tako.« ⁶² Zatim su, služeći se znakovima, upitali oca koje ime želi dati djetetu.
⁶³ Zaharija je zatražio pločicu za pisanje i napisao:
 »Ime mu je Ivan.« Svi su se začudili. ⁶⁴ Istoga trena Zahariji su se otvorila usta i razvezao jezik te je počeo govoriti i slaviti Boga. ⁶⁵ Strah je obuzeo sve susjede i po cijelom judejskom gorju ljudi su prepričavali ove događaje. ⁶⁶ Svi koji su za njih čuli, razmišljali su o tome i govorili: »Što li će biti od ovog djeteta?« Jer bilo je očito da je Gospodinova ruka s njim.

Zaharija slavi Boga

⁶⁷ Ivanov otac Zaharija ispunio se Duhom Svetim i počeo proročanski govoriti:
⁶⁸ »Neka je blagoslovljen Gospodin,

Bog Izraelov, jer je došao otkupiti svoj narod.
⁶⁹ Poslao nam je moćnoga Spasitelja iz roda svoga sluge Davida,
⁷⁰ kao što je davno obećao po svojim svetim prorocima.
⁷¹ Obećao je da će nas spasiti od neprijatelja i iz ruku svih onih koji nas mrze;
⁷² da će iskazati milost našim precima i sjetiti se svoga svetog zavjeta.
⁷³ To je bila prisega koju je dao našem pretku Abrahamu:
⁷⁴ da će nas izbaviti iz ruku neprijatelja i dopustiti nam da mu služimo bez straha
⁷⁵ te da pred njim budemo sveti i pravedni dokle god živimo.
⁷⁶ Ti ćeš se, dijete moje, zvati prorokom Svevišnjega Boga
 jer ćeš ići pred Gospodinom da mu pripremiš put.
⁷⁷ Donijet ćeš ljudima saznanje o spasenju kroz oprostjenje njihovih grijeha.
⁷⁸ Zbog nježne samilosti našega Boga, osvanut će nam s visina nova zora,
⁷⁹ da obasja one koji žive u tami i strahu od smrti i da vodi naše korake na put mira.«
⁸⁰ Dječak je rastao i jačao u duhu. Živio je u pustinji sve do dana dok nije stupio pred izraelski narod.

Isusovo rođenje

(Mt 1,18–25)

2 U to vrijeme car August izdao je naredbu da se u čitavom Rimskom Carstvu provede popis stanovništva. ² Bio je to prvi takav popis i provodio se u vrijeme kad je Kvirinije bio upravitelj Sirije. ³ Svi su išli u svoj grad da se odazovu popisu.

⁴ S obzirom na to da je potjecao iz Davidova roda, Josip je iz Nazareta, u Galileji, pošao u Judeju, u Davidov grad Betlehem. ⁵ Krenuo je zajedno s Marijom, svojom zaručnicom koja je bila trudna. ⁶ Za vrijeme njihova boravka u Betlehemu, Mariji se približilo vrijeme porođaja ⁷ i rodila je sina, svojega prvorođenca. Budući da za njih nije bilo mjesta u prenoćištu, Marija je povila dijete u plahtice i položila ga u jaslje.

Pastiri i anđeli

⁸ U tom su se kraju zatekli i neki pastiri koji su noću čuvali svoja stada na pašnjacima. ⁹ Ukazao im se anđeo Gospodnji i Gospodinova slava je zasjala oko njih, pa ih je obuzeo strah. ¹⁰ Anđeo im je rekao: »Ne bojte se, donosim vam dobru vijest koja će svim ljudima donijeti veliku radost. ¹¹ Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj — Krist Gospodin. ¹² Evo kako ćete ga prepoznati: naći ćete dijete povijeno u plahtice kako leži u jaslama.«

¹³ Najednom se uz anđela pojavila i velika nebeska vojska. Slavili su Boga riječima:

¹⁴ »Neka je slava Bogu na visini,
a na zemlji mir ljudima koji su mu po volji.«
¹⁵ Nakon što su anđeli otišli i vratili se na nebo, pastiri su počeli govoriti jedan drugomu: »Pođimo u Betlehem da vidimo to što nam je Gospodin objavio da se dogodilo!«
¹⁶ Požurili su u grad i našli Mariju i Josipa s djetetom koje je ležalo u jaslama. ¹⁷ Kad su pastiri ugledali dijete, svima su ispričali što im je bilo rečeno o njemu.
¹⁸ Svi su ostali zapanjeni onim što su čuli od pastira.
¹⁹ A Marija je čuvala u sebi sve što je čula i razmišljala o tome u svom srcu. ²⁰ Pastiri su se vratili k stadima. Veličali su i slavili Boga za sve što su čuli i vidjeli, jer se dogodilo upravo onako kako im je anđeo rekao.
²¹ Kad je osmoga dana nakon dječakova rođenja nastupilo vrijeme da ga obrežu, dali su mu ime Isus, kako ga je nazvao anđeo još prije začeća.

Isusovo posvećenje u Hramu

²² Došlo je vrijeme da Josip i Marija pristupe obredu čišćenja u skladu s Mojsijevim zakonom. Sa sobom su u Jeruzalem povelj Isusa da ga prinesu pred Gospodina. ²³ Jer u Gospodnjem Zakonu stoji: »Svako prvorođeno muško dijete treba biti posvećeno Gospodinu.«
^{†24} Išli su prinijeti i žrtvu, onako kako Gospodnji Zakon kaže: »Prinesite dvije golubice ili dva mlada goluba.«
^{††}
²⁵ U Jeruzalemu je bio pravedan čovjek po imenu Šimun, koji je istinski štovao Boga i iščekivao dan kada će Bog utješiti izraelski narod. Duh Sveti bio je s njim
²⁶ i otkrio mu da neće umrijeti prije nego vidi Krista kojeg će poslati Gospodin. ²⁷ Pod vodstvom Duha, Šimun je došao u Hram. Kad su Josip i Marija unijeli maloga Isusa da izvrše ono što je Zakonom propisano, ²⁸ on ga je uzeo na ruke, odao slavu Bogu i rekao:
²⁹ »Gospodine, otpusti sad u miru svoga slugu kao što si obećao!
³⁰ Jer moje oči vidjele su spasenje
³¹ koje si pripremio pred licem svih naroda.
³² On će biti svjetlo ostalim narodima
i proslaviti tvoj narod Izrael.«
³³ A Isusovi roditelji ostali su zadivljeni onim što je rečeno o njemu. ³⁴ Šimun ih je zatim blagoslovio i rekao Mariji, Isusovoj majci: »Zbog ovoga djeteta mnogi će Izraelci pasti, a mnogi će se uzdignuti. On je određen da bude Božji znak, no mnogi će ga odbaciti. ³⁵ Tako će izaći na vidjelo skrivene misli mnogih. A tebi će mač probosti dušu.«

Anino proroštvo

³⁶ Tamo se nalazila i neka proročica po imenu Ana. Njezin otac bio je Fanuel, a potjecala je iz Ašerova plemena. Bila je vrlo stara. Sedam godina bila je u braku, ³⁷ a nakon toga živjela je kao udovica do osamdeset i četvrte godine života. Nije napuštala Hram te je poste-

† SVAKO ... GOSPODINU Vidi Izl 13,2. †† Citat iz Lev 12,8.

ći i moleći danonoćno služila Bogu. ³⁸ U taj čas prišla je Josipu i Mariji s djetetom i, zahvalivši Bogu, počela govoriti o djetetu svima koji su iščekivali da Bog otkupi Jeruzalem.

³⁹ Nakon što su obavili sve što je propisano Gospodnjim Zakonom, Josip i Marija vratili su se u Galileju, u Nazaret, grad u kojem su živjeli. ⁴⁰ A dijete je raslo i jačalo; punilo se mudrošću i Božja je milost bila na njemu.

Isusovo djetinjstvo

⁴¹ Svake godine za blagdan Pashe Isusovi su roditelji odlazili u Jeruzalem. ⁴² Kad je Isusu bilo dvanaest godina, uputili su se kao i uvijek na proslavu blagdana.
⁴³ Kad je blagdan završio, Marija i Josip krenuli su kući. Dječak Isus ostao je u Jeruzalemu, a njegovi roditelji to nisu znali. ⁴⁴ Pretpostavljali su da je dječak u njihovoj grupi. Nakon dana hoda počeli su ga tražiti među rođacima i prijateljima. ⁴⁵ Kad ga nisu našli, vratili su se u Jeruzalem da ga ondje potraže. ⁴⁶ Nakon tri dana našli su ga u Hramu; sjedio je s vjerskim učiteljima, slušao ih i postavljao im pitanja. ⁴⁷ Svi koji su ga slušali divili su se njegovim odgovorima i razboru. ⁴⁸ Kad su ga Josip i Marija ugledali, zapanjili su se i majka mu je rekla: »Sine, zašto si nam to učinio? Tvoj otac i ja vrlo smo se brinuli tražeći te.«

⁴⁹ A Isus im je odgovorio: »Zašto ste me tražili? Zar ne znate da ja moram biti u domu svoga Oca?«
⁵⁰ No, oni nisu razumjeli što im je htio reći.

⁵¹ Isus se vratio s njima u Nazaret i bio im je posluššan. A njegova je majka i dalje razmišljala o svemu tome. ⁵² Isus je rastao, bivao sve mudriji i uživao naklonost i Boga i ljudi.

Služba Ivana Krstitelja

(Mt 3,1–12; Mk 1,1–8; Iv 1,19–28)

3 Bilo je to petnaeste godine vladavine cara Tiberija kad je Poncije Pilat upravljao Judejom. Herod je upravljao Galilejom, njegov brat Filip pokrajinama Iturejom i Trahonitidom, a Lizanije Abilenom.

² Ana i Kaifa bili su veliki svećenici. U to vrijeme je Ivan, Zaharijin sin koji je živio u pustinji, dobio zapovijed od Boga ³ da obiđe čitav kraj oko Jordana i priopći ljudima Božju poruku da se krste u znak obraćenja kako bi im grijesi bili oprošteni. ⁴ Jer tako stoji u knjizi proroka Izaije:

»Glas koji poziva iz pustinje:
'Pripremite put Gospodinu,
izravnajte mu staze!

⁵ Napunit će se svaka dolina
i izravnati svaka planina;
sve će se krivudave staze ispraviti
i neravni putovi postat će ravni.

⁶ I svi će vidjeti spasenje koje dolazi od Boga!«
‡

‡ Citat iz Iz 40,3–5.

⁷ Mnoštvo naroda dolazilo je k Ivanu da ih on krsti, a on im je govorio: »Vi zmijete otrovnicе! Tko vas je upozorio da bježite pred nadolazećim Božjim gnjevom? ⁸ Pokažite svojim životom da ste se obratili. Činite ono što dokazuje da ste se promijenili i nemojte se pouzdavati u to što je Abraham vaš otac. Jer, ja vam kažem da Bog od ovoga kamenja može stvoriti Abrahamovu djecu. ⁹ Sjekira je već položena na korijenje drveća. Svako drvo koje ne donosi dobre plodove bit će srušeno i bačeno u vatru.«

¹⁰ A mnoštvo ga je pitalo: »Što trebamo činiti?«

¹¹ Odgovorio im je: »Svatko tko ima dva ogrtača neka ustupi jedan onome tko ga nema i svatko tko ima hrane neka je podijeli s drugima!«

¹² I neki poreznici došli su se krstiti i pitali su ga: »Učitelju, što trebamo raditi?«

¹³ A on im je odgovorio: »Nemojte uzimati veći porez nego što je propisano!«

¹⁴ I neki vojnici su ga pitali: »A što mi trebamo raditi?« Rekao im je: »Nikome ne uzimajte novac silom, nikoga lažno ne optužujte i budite zadovoljni svojom plaćom!«

¹⁵ Ljudi su živjeli u iščekivanju Mesijina dolaska i u sebi se pitali nije li možda Ivan Mesija.

¹⁶ On im je svima ovako odgovarao: »Ja vas krstim vodom, ali dolazi onaj tko je snažniji od mene. Ja mu nisam dostojan ni obuću razvezati. On će vas krstiti Duhom Svetim i vatrom. ¹⁷ On će očistiti svoje gumno; žito će spremi u svoju žitnicu, a pljevu će spaliti u neugasivoj vatri.« ¹⁸ Tako im je, kao i mnogim drugim napomenama, navješćivao Radosnu vijest.

¹⁹ Ivan je javno korio Heroda zbog njegove veze s Herodijadom, ženom njegova brata, kao i zbog drugih prijestupa koje je Herod počinio. ²⁰ A tome je pridodao još jedno: bacio je Ivana u zatvor.

Isusovo krštenje

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Kad se sav narod krštavao, krstio se i Isus. Dok je molio, nebo se otvorilo ²² i Duh Sveti, u obliku goluba, sišao je na njega. Začuo se glas s neba: »Ti si moj voljeni sin. U tebi je sva moja radost.«

Isusovo podrijetlo

(Mt 1,1-17)

²³ Isusu je bilo otprilike trideset godina kad je započeo svoju službu. Kako se smatralo, bio je sin Josipa, Elijeva sina. ²⁴ Eli je bio Matatov sin; Matat Levijev; Levi Melkijev sin; Melki Janajev; Janaj Josipov sin; ²⁵ Josip Matatijin; Matatija Amosov sin; Amos Nahumov; Nahum Heslijev sin; Hesli Nagajev; ²⁶ Nagaj Maatov sin; Maat Matatijin; Matatija Semejev sin; Semej Josekov; Josek Jodin sin;

²⁷ Joda Joananov; Joanan Rezin sin; Reza Zorobabelov; Zorobabel Salatielov sin; Salatiel Nerijev; ²⁸ Neri Melkijev sin; Melki Adijev; Adija Kozamov sin; Kozam Elma-

damov; Elmadam Herov sin; ²⁹ Her Isusov; Isus Eliezerov sin; Eliezer Jorimov; Jorim Matatov sin, Matat Levijev;

³⁰ Levi Simeonov sin; Simeon Judin; Juda Josipov sin; Josip Jonamov; Jonam Elijakimov sin; ³¹ Elijakim Melejev; Melej Menin sin; Mena Matatin; Matata Natanov sin; Natan Davidov; ³² David Jesejev sin; Jesej Obedov; Obed Boozov sin; Booz Salin; Sala Naasonov sin;

³³ Naason Aminadabov; Aminadab Adminov sin; Admin Arnijev; Arni Esromov sin; Esrom Faresov; Fares Judin sin; ³⁴ Juda Jakovljevi; Jakov Izakov sin; Izak Abrahamov; Abraham Tarin sin; Tara Nahorov; ³⁵ Nahor Sarugov sin; Sarug Ragauov; Ragau Falekov sin; Falek Eberov; Eber Salin sin;

³⁶ Sala Kainamov; Kainam Arfaksadov sin; Arfaksad Semov; Sem Noin sin; Noa Lamekov; ³⁷ Lamek Matuzalin sin; Matuzala Henokov; Henok Jaredov sin; Jared Malaleelov; Malaleel Kainamov; ³⁸ Kainan Enosov; Enos Setov sin; Set Adamov; Adam Božji sin.

Isusova kušnja

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

4 Isus se vratio s rijeke Jordan pun Duha Svetoga. Duh ga je odveo u pustinju, gdje ga je đavao četrdeset dana iskušavao. ² Za to vrijeme Isus nije ništa jeo i nakon četrdeset dana je ogladnio.

³ Tada mu je đavao rekao: »Ako si Božji Sin, naredi ovom kamenu da se pretvori u kruh!« ⁴ Isus mu je odgovorio: »Pisano je: 'Čovjek ne živi samo od kruha.'« [†]

⁵ Đavao ga je tada poveo na neko visoko mjesto i u trenu mu pokazao sva kraljevstva na zemlji. ⁶ Rekao mu je: »Dat ću ti svu njihovu moć i slavu, jer meni je dana i ja je mogu dati komu god želim. ⁷ Ako se meni pokloniš, sve će to biti tvoje.«

⁸ Isus mu je odgovorio: »Pisano je: 'Gospodinu, svom Bogu, klanjaj se i služi jedino njemu.'« ^{††}

⁹ Zatim je đavao odveo Isusa u Jeruzalem i postavio ga na vrh Hrama. Rekao mu je: »Ako si Božji Sin, baci se! ¹⁰ Jer pisano je:

'On će zapovjediti svojim anđelima da te čuvaju.' [‡]

¹¹ A piše i ovo:

'Oni će te svojim rukama nositi da ne udariš nogom o kamen.'« ^{††}

¹² A Isus mu je odgovorio: »Rečeno je i ovo: 'Ne iskušavaj Gospodina, svojega Boga.'« ^{‡‡}

¹³ Pošto je iscrpio sve kušnje, đavao je otišao od Isusa dok ne nastupi pogodan trenutak.

Isus se vraća u Galileju

(Mt 4,12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴ Isus se vratio u Galileju pun sile Duha, a vijest o njemu proširila se po cijelom kraju. ¹⁵ Počeo je poučavati u sinagogama i svi su ga slavili.

[†] Citat iz Pnz 8,3. ^{††} Citat iz Pnz 6,13. [‡] Citat iz Ps 91,11.

^{††} Citat iz Ps 91,12. ^{‡‡} Citat iz Pnz 6,16.

Isus u Nazaretu (Mt 13,53–58; Mk 6,1–6)

¹⁶ Zatim je otišao u Nazaret, grad u kojem je odrastao. U subotu je, kao i uvijek, otišao u sinagogu i ustao da čita. ¹⁷ Pružili su mu svitak proroka Izaije. Odmotao ga je i našao mjesto gdje piše:

¹⁸ »Duh Gospodnji je na meni, jer me odabrao, da donesem Radosnu vijest siromašnima.

Poslao me da zarobljenima objavim oslobođenje, slijepima povratak vida, da oslobodim potlačene i

¹⁹ da proglasim godinu Gospodnje milosti.« †

²⁰ Zatim je smotao svitak, vratio ga podvorniku sinagoge i sjeo, a oči svih prisutnih bile su uprte u njega.

²¹ Rekao im je: »Danas su se ispunile ove riječi, koje ste čuli svojim ušima.«

²² Svi su govorili sve najbolje o njemu i bili su zadivljeni ljepotom riječi koje su izlazile iz njegovih usta. Govorili su: »Nije li to Josipov sin?«

²³ A on im je rekao: »Naravno, sada ćete mi navesti onu uzrečicu: 'Doktore, izliječi samoga sebe!' Sve što smo čuli da si učinio u Kafarnaumu, učini i ovdje, u svom gradu!« ²⁴ Zatim je dodao: »Istinu vam kažem, ni jedan prorok nije prihvaćen u svom zavičaju. ²⁵ Istina je i ovo: u Ilijino vrijeme, kada tri godine i šest mjeseci nije bilo kiše i cijelom je zemljom zavladao velika glad, bilo je mnogo udovica u Izraelu. ²⁶ No, Ilija nije bio poslan ni jednoj od njih, već jednoj udovici iz Sarfate, u sidonskom kraju. ²⁷ A u vrijeme proroka Elizeja bilo je mnogo gubavaca u Izraelu, ali nije se očistio ni jedan od njih, nego Sirijac Naaman.«

²⁸ Čim su to čuli, svi su se prisutni u sinagogi rasrdili. ²⁹ Ustali su, izbacili ga iz grada i odveli na rub brda na kojem je grad bio sagrađen. Htjeli su ga baciti s litice, ³⁰ ali on je prošao između njih i otišao svojim putem.

Isus oslobađa opsjednutog (Mk 1,21–28)

³¹ Isus se uputio u Kafarnaum, grad u Galileji, gdje je subotom poučavao. ³² Ljudi su bili zadivljeni njegovim poučavanjem jer je govorio s autoritetom. ³³ U sinagogi je bio čovjek opsjednut zlim duhom i povikao je iz svega glasa: ³⁴ »Što hoćeš s nama, Isuse iz Nazareta? Jesi li došao da nas uništiš? Ja znam tko si ti — Božji Svetac!« ³⁵ A Isus ga je ukorio i rekao mu: »Umukni! Izadi iz njega!« Zao duh je naočigled svih oborio čovjeka na tlo i izašao iz njega, ne učinivši mu nikakvo zlo.

³⁶ Ljudi su ostali zadivljeni i počeli govoriti jedni drugima: »Kakvo li je ovo učenje? S autoritetom i silom zapovijeda zlim duhovima i oni izlaze.«

³⁷ Vijest o njemu proširila se po svim okolnim mjestima.

Petrova punica (Mt 8,14–17; Mk 1,29–34)

³⁸ Isus je izašao iz sinagoge i otišao Šimunovoj † kući. Šimunova punica imala je jaku groznicu pa su zamolili Isusa da joj pomogne. ³⁹ On se nagnuo nad nju, naredio groznici da napusti ženino tijelo i groznica ju je ostavila. Žena je istoga trena ustala i počela ih posluživati.

Isus ozdravljuje mnoge

⁴⁰ Nakon zalaska sunca ljudi su doveli Isusu svoje bolesnike. Bolovali su od najrazličitijih bolesti, a Isus ih je ozdravljao, polažući ruke na svakoga od njih. ⁴¹ I zli su duhovi izlazili iz mnogih, vičući: »Ti si Božji Sin.« A on im je zaprijetio i zabranio im da govore, jer su oni znali da je on Krist.

Isus odlazi i u druge gradove (Mk 1,35–39)

⁴² Kad je svanulo, Isus je izašao i otišao na neko pustoj mjesto. Ali mnoštvo ga je tražilo. Kad su ga našli, nastojali su ga spriječiti da ode od njih. ⁴³ A Isus im je rekao: »Moram i u drugim gradovima navijestiti Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu, jer sam zbog toga i poslan.«

⁴⁴ I nastavio je propovijedati u sinagogama širom Judeje.

Petar, Jakov i Ivan (Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)

5 Jednom je Isus stajao na obali Genezaretskoga jezera, a mnoštvo se tiskalo oko njega da sluša Božju riječ. ² Isus je spazio na obali dvije lađice iz kojih su izašli ribari i ispirali svoje mreže. ³ Ušao je u lađicu koja je pripadala Šimunu ‡ i zamolio ga da se malo odmaknu od obale. Zatim je sjeo i iz lađice poučavao ljude.

⁴ Kad je završio, rekao je Šimunu: »Zaplovite prema pučini! Tamo bacite mreže da uhvatite ribu.«

⁵ Šimun je odgovorio: »Gospodaru, svu noć smo se trudili i ništa nismo ulovili, ali ako ti tako kažeš, bacit ću mreže.« ⁶ Poslušali su Isusa i ulovili toliko ribe da su im mreže počele pucati. ⁷ Dali su znak svojim prijateljima iz druge lađice da im dođu pomoći. Kad su oni došli, obje su lađice toliko natovarili da su počele tonuti.

⁸ Kad je Šimun Petar to vidio, bacio se na koljena pred Isusa i rekao: »Idi od mene, Gospodine, jer sam grešan čovjek!« I on i svi koji su bili s njim ostali su zapanjeni ulovom. ¹⁰ Zapanjeni su bili i Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, koji su ribarili zajedno sa Šimunom.

Isus je na to rekao Šimunu: »Ne boj se! Od sada ćeš loviti ljude.«

¹¹ Oni su izvukli lađice iz vode, ostavili sve i krenuli za Isusom.

† Citat iz Iz 61,1–2.

†† ŠIMUN Drugo ime mu je bilo — Petar. ‡ ŠIMUN Vidi 4,38.

Isus ozdravlja gubavca

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Jednom dok je bio u nekom gradu, Isus je naišao na čovjeka prekrivena gubom. Kad je ugledao Isusa, gubavac je pao ničice i zamolio ga: »Gospodine, ako želiš, možeš me izliječiti.«

¹³ Isus je ispružio ruku, dodirnuo ga i rekao: »Želim. Ozdravi!« I guba je istoga trena nestala. ¹⁴ Isus mu je tada zapovjedio: »Nikome ne govori o ovom nego idi, pokaži se svećeniku † i prinesi žrtvu za svoje očišćenje, kako je Mojsije zapovjedio. To će biti pokazatelj tvojeg ozdravljenja.«

¹⁵ Vijest o Isusu sve se više širila i ljudi su u velikom broju dolazili da ga čuju i da ih izliječi od bolesti. ¹⁶ A on bi se često povlačio na pusta mjesta i molio.

Isus ozdravlja uzetoga

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Jednom dok je poučavao, sjedili su s njim farizeji i učitelji Zakona koji su stigli iz svih gradova Galileje, Judeje i iz Jeruzalema. A Gospodinova snaga bila je s njim da iscjeljuje bolesne. ¹⁸ Tada su došli neki ljudi noseći na ležaju uzetoga čovjeka. Pokušavali su ga unijeti i staviti pred Isusa, ¹⁹ no zbog mnoštva ga nisu mogli unijeti, pa su se popeli na kuću i kroz krov ga, na ležaju, spustili pred Isusa. ²⁰ Kad je Isus vidio njihovu vjeru, rekao je: »Priatelju, grijesi su ti oprosteni!«

²¹ Na to su učitelji Zakona i farizeji počeli razmišljati u sebi: »Tko je ovaj što huli? Tko osim Boga može opraštati grijeh?«

²² Ali Isus je znao što misle i odgovorio im: »Zašto tako razmišljate? ²³ Što je lakše reći: 'Grijesi su ti oprosteni' ili 'Ustani i hodaj'? ²⁴ Sin Čovječji ima vlast na Zemlji opraštati grijeh. Ako kažem ovom čovjeku: 'Ustani i hodaj!', znat ćete da uistinu imam vlast.« Zatim je rekao uzetome: »Govorim tebi, mladiću, ustani, uzmi svoj ležaj i idi kući!« ²⁵ Istoga trena čovjek je pred njihovim očima ustao, pokupio ležaj i otišao svojoj kući slaveći Boga. ²⁶ A svi su bili zadivljeni i veličali su Boga, govoreći puni strahopoštovanja: »Danas smo vidjeli nevjerovatne stvari.«

Levi (Matej) ide za Isusom

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷ Nakon toga Isus je izašao i sreo poreznika po imenu Levi, koji je sjedio na naplatnom mjestu. Isus mu je rekao: »Pođi za mnom!« ²⁸ A Levi je ostavio sve, ustao i krenuo za njim.

²⁹ Priredio je za Isusa veliku gozbu u svojoj kući i mnogi poreznici i drugi ljudi jeli su s njima. ³⁰ Farizeji, a među njima i neki učitelji Zakona, prigovarali su Isusovim učenicima: »Zašto jedete i pijete s poreznicima i grešnicima?«

† *POKAŽI SE SVEĆENIKU* Prema Mojsijevu zakonu, svećenik je morao potvrditi da je gubavac ozdravio.

³¹ A Isus im je na to odgovorio: »Ne trebaju liječnika oni koji su zdravi, nego oni koji su bolesni. ³² Ja nisam došao da pozovem na obraćenje pravednike, nego grešnike.«

O postu

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Na to su mu oni rekli: »Ivanovi učenici često poste i mole, a isto tako i učenici farizeja. A tvoji jedu i piju.«

³⁴ Isus im je rekao: »Možete li prisiliti goste mladoženje da poste dok je on s njima? ³⁵ Ali doći će vrijeme kad će im uzeti mladoženju. Tada će i oni postiti.«

³⁶ Ispričao im je i usporedbu: »Nitko ne para tkaninu s nove odjeće da bi je stavio kao zakrpu na staru. Jer tako će samo novu odjeću poderati, a zakrpa neće pristajati staroj. ³⁷ I nitko ne ulijeva novo vino u stare mjevove, jer će oni puknuti, vino će se proliti, a mjevovi uništiti. ³⁸ Novo se vino mora uliti u nove mjevove. ³⁹ Pošto je kušao staro vino, nitko ne želi piti novo jer će reći: 'Staro je bolje!«

Isus je gospodar

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

6 Jedne subote Isus je prolazio kroz žitna polja, a njegovi su učenici trgali klasje, trljali ga rukama i jeli. ² A neki su farizeji rekli: »Zašto radite ono što Zakon subotom ne dopušta?«

³ Isus im je odgovorio: »Zar niste čitali što je David napravio kad su on i njegovi pratioci ogladnjeli? ⁴ Niste li čitali da je ušao u Gospodinovu kuću, uzeo prinesene kruhove — koje po Zakonu ne smije jesti nitko osim svećenika — i jeo ih, a dao ih je i svojim pratiocima?«

⁵ Rekao im je i ovo: »Sin Čovječji gospodar je i subote.«

Čovjek s usahlom rukom

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Druge subote Isus je otišao u sinagogu i poučavao ljude. Ondje je bio čovjek s usahlom desnom rukom. ⁷ Učitelji Zakona i farizeji držali su Isusa na oku da vide hoće li u subotu koga izliječiti. Tražili su povoda da ga optuže. ⁸ On je znao kako razmišljaju i rekao je čovjeku s usahlom rukom: »Ustani i stani pred ljude!« Čovjek je ustao i stao pred njih. ⁹ Isus im je rekao: »Pitam vas, što Zakon dopušta da se čini u subotu: dobro ili zlo? Da se život spasi ili uništi?« ¹⁰ Pogledao je sve oko sebe i zatim rekao čovjeku: »Ispruži ruku!« On je tako i učinio i ruka mu je ozdravila. ¹¹ A oni su se razbjesnili i počeli smišljati među sobom što da učine Isusu.

Isus izabire apostole

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Tih dana Isus je otišao na goru da se moli i proveo je čitavu noć moleći se Bogu. ¹³ Kad je svanulo, pozvao je k sebi svoje učenike i od njih izabrao dvanaestoricu koje je prozvao apostolima: ¹⁴ Šimuna — kojeg je na-

zvao Petar, Andriju — njegova brata, Jakova i Ivana, Filipa, Bartolomeja, ¹⁵ Mateja, Tomu, Jakova — Alfejeva sina, Šimuna — zvanog Zelot, ¹⁶ Judu — Jakovljeva sina — i Judu Iskariotskog, koji je postao izdajnik.

Govor na gori (Mt 4,23–25; 5,1–12)

¹⁷ Isus je zajedno s njima sišao s gore i zaustavio se na visoravni gdje se nalazilo veliko mnoštvo njegovih učenika. Bilo je tu i mnogo naroda iz cijele Judeje, Jeruzalema, tirkog i sidonskog priobalja. ¹⁸ Došli su da ga čuju i da ih ozdravi od bolesti. A iscijelio je i one koje su mučili zli duhovi. ¹⁹ Svatko iz mnoštva pokušavao ga je dotaknuti jer je iz njega izlazila snaga koja je ozdravljala sve.

²⁰ Gledajući u svoje učenike, Isus je progovorio:

»Blago vama siromasima,
jer vam pripada kraljevstvo Božje.

²¹ Blago vama koji ste sada gladni,
jer ćete se nasititi.

Blago vama koji sada jecate,
jer ćete se smijati.

²² Blago vama kad vas ljudi mrze, izopćuju i vrijeđaju, kad vas smatraju zlima i odbacuju zbog Sina Čovječjega. ²³ Veselite se tada i skačite od radosti, jer je vaša nagrada na nebu velika. Pa i njihovi su preci to isto činili prorocima.

²⁴ Teško vama, bogataši,
jer ste već primili svoju utjehu.

²⁵ Teško vama koji ste sada siti,
jer ćete biti gladni.

Teško vama koji se sada smijete,
jer ćete tugovati i jecati.

²⁶ Teško vama kad svi o vama budu lijepo govorili, jer tako su se i njihovi preci ponašali prema lažnim prorocima.«

Volite svoje neprijatelje (Mt 5,38–48; 7,12a)

²⁷ »A ja kažem vama koji slušate: volite svoje neprijatelje! Činite dobro onima koji vas mrze! ²⁸ Blagoslivljajte one koji vas proklinju! Molite za one koji se prema vama loše odnose! ²⁹ Ako te tko udari po jednom obrazu, ti mu okreni i drugi. Ako ti tko uzme ogrtač, dopusti mu da ti uzme i košulju. ³⁰ Daj svakomu tko te što traži, a ako ti tko nešto uzme, ne zahtijevaj da ti vrati!

³¹ Onako kako želite da se ljudi ponašaju prema vama, tako se i vi ponašajte prema njima. ³² Ako volite samo one koji vas vole, kakvu zahvalnost zaslužujete? Pa i grešnici vole one koji njih vole. ³³ Ako činite dobro onima koji čine dobro vama, kakvu zahvalnost zaslužujete? Tako rade i grešnici. ³⁴ Ako, pak, posuđujete onima za koje vjerujete da će vam vratiti, kakvu zahvalnost zaslužujete? Čak i grešnici posuđuju grešnicima da bi isto toliko dobili natrag. ³⁵ A vi volite svoje neprijatelje! Činite im dobro i posuđujte, ne očekujući ništa zauz-

vrat. Tada će vaša nagrada biti velika i bit ćete sinovi Svevišnjega, jer je on dobar prema nezahvalnima i zlima. ³⁶ Budite milosrdni, kao što je i vaš Otac milosrdan!«

Ne sudite! (Mt 7,1–5)

³⁷ »Ne sudite drugima i neće vam biti suđeno! Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Opraštajte i bit će vam oprošteno! ³⁸ Dajte i dobit ćete! Nasut će vam se dobra, nabijena i protresena mjera i još će vam se prosipati preko ruba. Kako mjerite drugima, tako će se mjeriti i vama.«

³⁹ Ispričao im je i usporedbu: »Može li slijepac voditi slijepca? Neće li obojica upasti u jamu? ⁴⁰ Ni jedan učenik nije veći od svoga učitelja, nego je, kad je potpuno poučen, jednak svom učitelju.

⁴¹ Zašto primjećuješ trun u oku svoga brata, a ne vidiš gredu u svom vlastitom oku? ⁴² Kako možeš reći svojem bratu: 'Brate, daj da ti izvadim taj trun iz oka', kad ne vidiš gredu u svom vlastitom oku? Licemjeru! Prvo izvadi gredu iz svoga oka, a tek onda ćeš jasno vidjeti kako da izvadiš trun iz oka svojega brata.«

Dvije vrste plodova (Mt 7,17–20; 12,34b–35)

⁴³ »Nema dobra stabla koje rodi lošim plodovima ni lošega stabla koje rađa dobrim plodovima; ⁴⁴ svako se stablo prepoznaje po plodovima. S trnovita grma ne beru se smokve, niti se s kupinova grma bere grožđe. ⁴⁵ Dobar čovjek čuva u svom srcu dobro, pa tako iz njega i iznosi dobro. A zao čovjek iz svoga zlog srca iznosi zlo. Jer čovjekova usta izgovaraju ono čime je ispunjeno njegovo srce.«

Graditi na stijeni (Mt 7,24–27)

⁴⁶ »Zašto me zovete: 'Gospodine, Gospodine', a ne činite ono što kažem? ⁴⁷ Svatko tko dolazi k meni, čuje moje riječi i izvršava ih, sličan je ⁴⁸ čovjeku koji je ovako sagradio kuću: kopao je duboko i postavio temelje na stijeni. Kad je rijeka nadošla, bujica je navalila na kuću, ali je nije mogla srušiti, jer je bila dobro sagrađena. ⁴⁹ Ali onaj tko sluša moje riječi i ne izvršava ih, sličan je čovjeku koji je sagradio kuću na zemlji bez temelja; bujica je navalila i kuća se odmah srušila, a od nje je ostala velika ruševina.«

Časnikov sluga (Mt 8,5–13; Iv 4,43–54)

7 Nakon što je narodu rekao sve to, uputio se u Kafarnaum. ² Tamo je živio neki časnik čiji je sluga bio jako bolestan, na pragu smrti, a časniku je bio vrlo drag. ³ Kad je časnik čuo za Isusa, poslao je židovske starješine da ga zamole da dođe i spasi život njego-

vom sluzi. ⁴ Kad su stigli k Isusu, počeli su ga usrdno moliti za to govoreći: »On zaslužuje da mu to učiniš ⁵ jer voli naš narod i sagradio nam je sinagogu.«

⁶ Isus je otišao s njima i kad je već bio nadomak kuće, časnik mu je poslao u susret svoje prijatelje s porukom: »Gospodine, nemoj se zamarati jer nisam dostojan da dođeš pod moj krov. ⁷ Zato i nisam došao pred tebe, ali reci riječ i moj će sluga ozdraviti. ⁸ Jer kao što sam i sâm podređen drugima, tako i ja imam vojnike pod sobom. Tako jednom kažem: 'Idi!' i on ode, a drugom: 'Dođi!' i on dođe. I svojem sluzi kažem: 'Učini to!' i on poslušao.«

⁹ Kad je Isus to čuo, ostao je zadivljen. Okrenuo se gomili koja ga je slijedila i rekao im: »Kažem vam, nisam naišao na ovakvu vjeru ni u Izraelu.«

¹⁰ A kad su se oni što ih je časnik poslao vratili, našli su slugu zdrava.

Mladić iz Naina

¹¹ Isus je zatim otišao u grad koji se zvao Nain. Slijedili su ga njegovi učenici i mnoštvo ljudi. ¹² Kad se približio gradskim vratima, ugledao je pogrebnu povorku. Neka udovica pokapala je sina jedinca. S njom je bilo i mnogo ljudi iz grada. ¹³ Kad ju je Gospodin ugledao, sažalio se nad njom i rekao joj: »Nemoj plakati!« ¹⁴ Prišao je i dotaknuo lijes, a oni koji su ga nosili zaustavili su se. Tada je rekao: »Mladiću, tebi govorim, ustani!« ¹⁵ I mrtvac je ustao i progovorio, a Isus ga je predao njegovoj majci.

¹⁶ Sve je obuzelo strahopoštovanje i počeli su slaviti Boga govoreći: »Među nama se pojavio veliki prorok« i »Bog je došao u pomoć svom narodu!«

¹⁷ Vijest o Isusu proširila se po cijeloj Judeji i okolici.

Ivanovo pitanje

(Mt 11,2-19)

¹⁸ Ivanovi učenici sve su to ispričali Ivanu. ¹⁹ On je tada pozvao dvojicu svojih učenika i poslao ih Gospodinu da ga upitaju: »Jesi li ti onaj koji treba doći ili trebamo čekati drugoga?«

²⁰ Kad su došli Isusu, rekli su mu: »Ivan Krstitelj nas je poslao da te pitamo: 'Jesi li ti onaj koji treba doći ili trebamo čekati drugoga?'«

²¹ U to je vrijeme ozdravio mnoge od njihovih bolesti, muka i zlih duhova, a mnogim je slijepima vratio vid.

²² Zato im je odgovorio: »Idite i recite Ivanu što ste vidjeli i čuli: slijepi vide, hromi hodaju, gubavci se čiste od gube, gluhi čuju, mrtvi se vraćaju u život, a siromašnima se propovijeda Radosna vijest. ²³ Blago onomu tko se zbog mene ne pokoleba.«

²⁴ Nakon što su Ivanovi glasnici otišli, počeo je mnoštvu govoriti o Ivanu: »Što ste išli vidjeti u pustinji? Trsku koja se savija na vjetru? ²⁵ Ne? Što ste onda išli vidjeti? Čovjeka odjevena u finu odjeću? Ne, ljudi koji nose finu odjeću i žive u raskoši nalaze se u kraljevskim

palačama. ²⁶ Pa što ste onda išli vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, i više od proroka. ²⁷ On je onaj o kojem je pisano:

'Gledaj, šaljem svoga glasnika pred tobom.

On će ti pripremiti put.' †

²⁸ Kažem vam, među rođenima od žene nitko nije veći od Ivana. Pa ipak, i onaj najmanji u Božjem kraljevstvu veći je od njega.«

²⁹ Svi koji su to čuli priznali su da je Božji nauk ispravan, čak i neki poreznici. To su bili oni koje je krstio Ivan. ³⁰ No, farizeji i učitelji Zakona odbacili su plan koji je Bog imao za njih tako što su odbili da ih Ivan krsti.

³¹ »S čime ću usporediti ljude ovog vremena? Kakvi su oni? ³² Oni su kao djeca koja sjede na tržnici i jedni drugima dovikuju:

'Svirali smo vam,
ali niste plesali;
pjevali smo vam tužaljku,
ali niste plakali.'

³³ Jer Ivan Krstitelj došao je i nije jeo kruha niti je pio vina, a vi govorite: 'U njemu je zli duh.' ³⁴ Sin Čovječji, pak, došao je te jede i pije, a vi kažete: 'Gledajte, ovaj je proždrljivac i pijanac, prijatelj poreznika i grešnika!'

³⁵ Ali mudrost opravdavaju sva njezina djeca.«

Šimun farizej

³⁶ Neki farizej pozvao je Isusa k sebi na objed. Isus je otišao u farizejevu kuću i smjestio se za stol. ³⁷ U tom gradu živjela je neka žena koja je bila javna grešnica. Kad je doznala da Isus jede u farizejevoj kući, došla je i donijela alabastrenu posudu s mirisnim uljem. ³⁸ Stajala je iza Isusa, do njegovih nogu i jecajući počela mu prati noge svojim suzama, brisati ih kosom, ljubiti i mazati ih mirisnim uljem. ³⁹ Kad je to vidio farizej koji ga je pozvao k sebi, rekao je u sebi: »Da je ovaj čovjek prorok, znao bi tko je i kakva je ovo žena koja ga dodiruje. Znao bi da je grešnica.«

⁴⁰ Isus mu je rekao: »Šimune, moram ti nešto reći.«

Šimun je odgovorio: »Samo reci, učitelju!«

⁴¹ »Nekom su vjerovniku dugovala dvojica; jedan mu je dugovao pet stotina srebrnjaka, a drugi pedeset.

⁴² Budući da mu nisu mogli vratiti, on im je obojici velikodušno oprostio dug. Koji će ga od njih sada više voljeti?«

⁴³ Šimun je odgovorio: »Pretpostavljam onaj kojemu je oprošten veći dug.«

»Dobro si prosudio«, odgovorio mu je Isus. ⁴⁴ Na to se okrenuo prema ženi i rekao Šimunu: »Vidiš li ovu ženu? Ja sam došao u tvoju kuću i ti mi nisi dao vode da operem noge. A ona mi ih je oprala svojim suzama i obrisala svojom kosom. ⁴⁵ Ti me nisi dočekao poljupcem, a ona mi, otkako sam ušao, nije prestala ljubiti noge. ⁴⁶ Ti mi nisi pomazao glavu uljem, a ona mi je mirisnim uljem namazala noge. ⁴⁷ I zato ti kažem da su

† Citat iz Mal 3,1.

joj oprošteni mnogi grijesi jer je pokazala puno ljubavi. A onaj komu se malo prašta, malo i ljubi.«

⁴⁸ Onda je rekao ženi: »Grijesi su ti oprošteni.«

⁴⁹ Na to su oni koji su jeli s njim počeli govoriti jedan drugomu: »Tko je taj da čak i grijeha oprašta?«

⁵⁰ A on joj je rekao: »Tvoja te vjera spasila. Idi u miru!«

Usporedba o sijaču

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

8 Poslije toga Isus je išao po gradovima i selima propovijedajući i navješćujući Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. S njim su bila i Dvanaestorica. ² Bile su tu i neke žene koje je izliječio od zlih duhova i raznih bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje je istjerao sedam zlih duhova; ³ Ivana, žena Herodova upravitelja Kuza; Suzana i mnoge druge. Te žene su vlastitim dobrima pomagale Isusu i njegovim apostolima.

Usporedba o sijaču

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Dok se još skupljala gomila ljudi iz raznih gradova, Isus je počeo govoriti služeći se usporedbom:

⁵ »Sijač je pošao sijati sjeme. Kako je sijao, neko je sjeme palo duž puta. Ljudi su ga zgazili i ptice nebeske pozobale. ⁶ Drugo sjeme palo je na kamen. Kad je izniknulo, osušilo se jer nije imalo vlage. ⁷ Neko je pak sjeme palo u trnje, a trnje je naraslo skupa s njim i ugušilo ga. ⁸ Neko je sjeme palo na plodno tlo, naraslo i donijelo stostruki urod.« Dok je ovo govorio, pozivao je ljude govoreći:

»Tko ima uši, neka čuje!«

⁹ Njegovi učenici pitali su ga što ta usporedba znači, ¹⁰ pa im je rekao: »Vama je dano da saznate tajne Božjega kraljevstva, a ostalima se govori u usporedbama, tako da

'gledajući ne vide i slušajući ne razumiju.'«[†]

Isus objašnjava usporedbu

(Mt 13,18-23; Mk 4,13-20)

¹¹ »Ovo je značenje usporedbe: sjeme je Božja riječ. ¹² Ono koje je palo duž puta predstavlja one koji čuju, ali dolazi đavao i uzima im riječ iz srca, tako da ne povjeruju u nju i ne budu spašeni. ¹³ Sjeme koje je palo na kamen predstavlja one koji radosno prihvaćaju riječ čim je čuju, ali nemaju korijena. Oni kratko vrijeme vjeruju, ali kad dođu iskušenja, otpadnu. ¹⁴ Sjeme koje je palo među trnje predstavlja one koji čuju riječ, ali oni nikada ne donesu ploda, jer je zaguše brigama, bogatstvom i raznim životnim užicima. ¹⁵ A sjeme koje je palo na dobru zemlju, predstavlja ljude dobra i poštena srca koji zadrže riječ koju čuju i svojom ustrajnošću donose plodove.«

Svjetiljka

(Mk 4,21-25)

¹⁶ »Nitko ne pali svjetiljku da je stavi pod posudu ili pod krevet. Svjetiljka se stavlja na postolje, tako da oni koji ulaze mogu vidjeti svjetlo. ¹⁷ Jer nema ništa skriveno što neće izaći na javu niti išta tajno što neće biti svi-ma obznanjeno i ugledati svjetlo dana. ¹⁸ Dakle, slušajte pažljivo, jer onaj tko ima dobit će još više, a onome koji nema uzet će se i ono što misli da ima.«

Isusova prava obitelj

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹ Isusova majka i braća došli su k njemu, ali mu se zbog gomile nisu mogli približiti. ²⁰ Netko je javio Isusu: »Tvoja majka i braća stoje vani i žele te vidjeti.«

²¹ A on im je odgovorio: »Moja majka i moja braća su oni koji čuju Božju riječ i izvršavaju je.«

Oluja

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Jednog dana Isus je ušao u lađicu sa svojim učenicima i rekao im: »Pođimo na drugu stranu jezera!« I isplovili su. ²³ Dok su plovili, Isus je zaspao. Na jezero se spustila oluja. Lađica se počela puniti vodom i našli su se u opasnosti. ²⁴ Učenici su došli k Isusu i probudili ga govoreći: »Gospodaru, Gospodaru, tonemo!«

Isus je na to ustao, zapovjedio vjetru i valovima da se stišaju i sve se smirilo. ²⁵ Zatim je rekao učenicima: »Gdje vam je vjera?«

A oni su bili zapanjeni i zastrašeni te su govorili jedan drugomu: »Tko je ovaj čovjek da zapovijeda čak i vjetru i vodi, a oni mu se pokoravaju?«

Opsjednut čovjek

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Otplovili su tada u geraski kraj, koji se nalazi nasuprot Galileji, na drugoj strani jezera. ²⁷ Čim je Isus stupio na obalu, pristupio mu je čovjek iz grada, opsjednut zlim duhovima. Već dugo nije nosio odjeće niti je živio u kući, nego po grobnicama. ²⁸ Kad je ugledao Isusa, kriknuo je, pao pred njega i jakim glasom povikao: »Što želiš od mene, Isuse, sine Svevišnjega Boga? Molim te, nemoj me mučiti!« ²⁹ Jer Isus je bio zapovjedio nečistom duhu da izađe iz njega. Već je mnogo puta zli duh zaposjeo čovjeka i premda su ga čuvali pod stražom i vezali mu ruke i noge lancima, uvijek bi ih potrgao i zao duh bi ga odvuкао u puste krajeve.

³⁰ Isus ga je upitao: »Kako se zoveš?«

Čovjek je odgovorio: »Legija«^{††}, jer su u njega ušli mnogi zli duhovi. ³¹ Oni su preklinjali Isusa da ih ne pošalje u vječnu tamu. ³² Na obronku je paslo veliko krdo svinja i zli duhovi su preklinjali Isusa da im dopusti da

[†] Citat iz Iz 6,9.

^{††} LEGIJA Ovo znači »vrlo mnogo.« Legija je rimska vojna postrojba koja je brojila oko šest tisuća vojnika.

uđu u njih. On im je dopustio. ³³ Zli duhovi izašli su iz čovjeka i ušli u svinje, a krdo se strmoglavilo s litice ravno u jezero i utopilo se.

³⁴ Kad su čuvari krda vidjeli što se dogodilo, otrčali su i ispričali cijelom gradu i okolici. ³⁵ Ljudi su izašli da vide što se dogodilo. Došli su k Isusu i našli čovjeka iz kojega su izašli zli duhovi kako sjedi do Isusovih nogu, odjeven i zdrava razuma. Sve je obuzeo strah. ³⁶ Oni koji su vidjeli što se dogodilo ispričali su im kako je Isus iscijelio čovjeka opsjednutog zlim duhovima. ³⁷ Sve stanovnike geraskoga kraja obuzeo je silan strah, pa su molili Isusa da ode od njih. Isus je ušao u lađicu i krenuo nazad. ³⁸ A čovjek iz kojega su izašli zli duhovi molio je Isusa da ga uzme sa sobom.

No, Isus ga je poslao od sebe riječima: »Vrati se kući i ispričaj sve što ti je Bog učinio!« ³⁹ Čovjek je otišao i po cijelom gradu razglasio što je Isus učinio za njega.

Djevojčica i bolesna žena

(Mt 9,18–26; Mk 5,21–43)

⁴⁰ Kad se Isus vratio, mnoštvo ga je srdačno dočekalo jer su ga svi iščekivali. ⁴¹ Tada se pojavio i čovjek po imenu Jair, upravitelj sinagoge. Pao je pred Isusove noge i počeo ga preklinjati da dođe u njegovu kuću ⁴² jer mu je dvanaestogodišnja kći jedinica na samrti. Dok je Isus išao u njegovu kuću, gomila se tiskala oko njega.

⁴³ Tu je bila i neka žena koja je dvanaest godina bolovala od krvarenja i koja je sve svoje imanje potrošila na liječnike, a nitko je nije mogao izliječiti. ⁴⁴ Ona mu je prišla iza leđa i dotaknula rub njegove odjeće. Istoga trena krvarenje se zaustavilo. ⁴⁵ Isus je upitao: »Tko me je to dotaknuo?«

I dok su svi nijekali da su to učinili, Petar je rekao: »Učitelju, ljudi se guraju oko tebe sa svih strana.« ⁴⁶ Isus je rekao: »Netko me je dotaknuo, jer osjećam da je sila izašla iz mene.« ⁴⁷ Kad je žena vidjela da nije prošla nezapaženo, prišla je drščući i pala pred Isusa. Pred svima je priznala zašto ga je dotaknula i kako je istoga trena ozdravila. ⁴⁸ A Isus joj je na to rekao: »Kćeri, tvoja te vjera iscijelila. Idi u miru!«

⁴⁹ Dok je on još govorio, došao je netko iz kuće upravitelja sinagoge i rekao: »Tvoja kći je umrla. Nemoj više zamarati učitelja.«

⁵⁰ Isus je to čuo i obratio se upravitelju: »Ne boj se! Samo vjeruj i ozdravit će.«

⁵¹ Kad je stigao u kuću, nije dopustio da itko uđe s njim osim Petra, Ivana, Jakova i roditelja umrle djevojčice. ⁵² Svi prisutni plakali su i tugovali za djevojčicom, a Isus im je rekao: »Prestanite plakati jer ona nije mrtva! Samo spava.«

⁵³ No, oni su mu se počeli rugati jer su znali da je umrla. ⁵⁴ Isus ju je primio za ruku i povikao: »Dijete, ustani!« ⁵⁵ Djevojčici se vratio duh i istoga je trenutka ustala. Isus je tada zapovjedio da joj daju nešto za jelo. ⁵⁶ Njezini su roditelji ostali zaprepašteni, a on im je naložio da nikome ne govore što se dogodilo.

Isus šalje apostole

(Mt 10,5–15; Mk 6,7–13)

9 Isus je sazvaao Dvanaesticu i dao im moć i vlast nad svim zlim duhovima i da iscjeljuju od bolesti. ² Zatim ih je poslao da govore o Božjem kraljevstvu i ozdravljaju bolesne. ³ Rekao im je: »Ne uzimajte ništa sa sobom na put: ni štap, ni torbu, ni hranu, ni novac, ni dodatni ogrtač! ⁴ U koju god kuću uđete, u njoj i ostanite sve dok ne krenete dalje. ⁵ U kojem god gradu vas ne prime lijepo, otiđite odatle i stresite prašinu sa svojih nogu u znak upozorenja.« ⁶ I oni su krenuli na put. Prolazili su kroz sva sela i posvuda propovijedali Radosnu vijest i iscjeljivali bolesnike.

Herodova nedoumica

(Mt 14,1–12; Mk 6,14–29)

⁷ Kad je upravitelj Herod čuo za sve te događaje, našao se u nedoumici jer su neki govorili da je Ivan uskrsnuo od mrtvih. ⁸ Drugi su govorili da se pojavio Ilija, a treći opet da je jedan od davnih proroka ustao od mrtvih. ⁹ A Herod je rekao: »Ja sam Ivanu odrubio glavu. Ali tko je ovaj o kojem toliko čujem?« I nastojao je vidjeti Isusa.

Isus hrani više od pet tisuća ljudi

(Mt 14,13–21; Mk 6,30–44; Iv 6,1–14)

¹⁰ Kad su se apostoli vratili, ispričali su Isusu sve što su učinili. On ih je zatim poveo sa sobom i povukao se u grad Betsaidu. ¹¹ No, mnoštvo je doznalo za to i došlo za njim. On je ljude primio i govorio im o Božjem kraljevstvu. Usput je ozdravljao sve kojima je trebalo izlječenje.

¹² Dan se počeo primicati kraju. Dvanaestorica su došla k njemu i rekla: »Raspusti mnoštvo da može otići u okolna sela i na imanja da nađe smještaj i hranu, jer nalazimo se u zabačenom kraju!«

¹³ A on im je rekao: »Dajte im vi nešto za jelo!«

»Imamo samo pet kruhova i dvije ribe. Želiš da ode-mo i kupimo hranu za sve te ljude?« odgovorili su.

¹⁴ Bilo je ondje otprilike pet tisuća muškaraca.

Tada je Isus rekao apostolima: »Posjedajte ih u skupine po pedeset!«

¹⁵ Tako su i učinili i posjedali ljude. ¹⁶ Isus je uzeo pet kruhova i dvije ribe, pogledao prema nebu i zahvalio za hranu. Zatim je razlomio kruh i ribe te ih dao svojim učenicima da ih podijele ljudima. ¹⁷ Svi su jeli i nasitili se. I još su skupili komade kruha i ribe koji su preostali — dvanaest punih košara.

Isus je Mesija

(Mt 16,13–19; Mk 8,27–29)

¹⁸ Jednom dok je Isus nasamo molio, došli su učenici, a on ih je upitao: »Što govore ljudi, tko sam ja?«

¹⁹ Odgovorili su: »Jedni kažu da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, a treći da si jedan od drevnih proroka koji je ustao od mrtvih.«

²⁰ Isus ih je upitao: »A vi, što vi kažete tko sam ja?«

Petar je odgovorio: »Ti si Božji Mesija.«

²¹ Tada ih je upozorio da nikome ne govore o tome.

Put Isusovih sljedbenika

(Mt 16,21–28; Mk 8,31–9,1)

²² Isus je rekao: »Potrebno je da Sin Čovječji mnogo toga pretrpi; da ga starješine, svećenici i učitelji Zakona odbace, da bude ubijen i da trećega dana uskrsne.«

²³ Zatim je svima rekao: »Ako tko želi poći za mnom, mora se odreći samoga sebe i svakoga dana nositi svoj križ i slijediti me. ²⁴ Jer tko god želi spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život radi mene, spasit će ga. ²⁵ Što koristi čovjeku ako dobije čitav svijet, a samoga sebe izgubi ili uništi? ²⁶ Jer tko se god srami mene i mojih riječi, toga će se Sin Čovječji posramiti kada dođe u svojoj slavi i slavi Oca i svetih anđela. ²⁷ Kažem vam istinu: ima nekih ovdje nazočnih koji neće iskusiti smrti prije nego vide Božje kraljevstvo.«

Mojsije, Ilija i Isus

(Mt 17,1–8; Mk 9,2–8)

²⁸ Otprilike osam dana nakon što im je to rekao, poveo je Petra, Ivana i Jakova sa sobom na goru da moli. ²⁹ Dok je molio, promijenilo mu se lice, a odjeća mu je postala blistavo bijela. ³⁰ Pojavila su se dva čovjeka i počela razgovarati s njim. Bili su to Mojsije i Ilija. ³¹ Pojavili su se u velikom sjaju i govorili o smrti koja ga čeka u Jeruzalemu. ³² No, Petra i one koji su bili s njim svladao je san. Kad su se probudili, ugledali su Isusovu slavu i dva čovjeka kako stoje kraj njega. ³³ I dok su ta dvojica odlazili od njega, Petar je rekao Isusu, ni sam ne znajući što govori: »Učitelju, dobro je što smo mi tu. Daj da napravimo tri zaklona: jednoga za tebe, jednoga za Mojsija i jednoga za Iliju.«

³⁴ Dok je još govorio, pojavio se oblak i zasjenio ih. Ušavši u oblak, prestrašili su se. ³⁵ A iz oblaka se začuo glas: »Ovo je moj Sin, njega sam izabrao. Slušajte ga!«

³⁶ Kad je glas utihnuo, Isus se našao sâm. A oni su šutjeli o tome i nikome nisu govorili što su vidjeli.

Isus ozdravlja opsjednutog dječaka

(Mt 17,14–18; Mk 9,14–27)

³⁷ Kad su sutradan sišli s gore, Isusa je dočekalo silno mnoštvo. ³⁸ Neki je čovjek iz gomile povikao: »Učitelju, preklinjem te, pogledaj moga sina, jer on je moje jedino dijete! ³⁹ Duh ga iznenada zgrabi i on počne vrištati. Tjera ga i na grčenje, od kojeg mu izlazi pjena na usta i ne pušta ga sve dok ga potpuno ne iscrpi. ⁴⁰ Molio sam tvoje učenike da ga istjeraju, ali nisu mogli.«

⁴¹ Tada je Isus rekao: »O, nevjerna li i pokvarena naraštaja! Koliko dugo još moram biti s vama i podnositi vas? Dovedi ovamo svoga sina!«

⁴² Ali još dok se dječak približavao, zli duh ga je oborio na zemlju i on se počeo grčiti. Isus je ukorio nečistog duha, ozdravio dječaka i predao ga natrag njegovu ocu. ⁴³ Svi su ostali zadivljeni Božjom moći.

Isus govori o svojoj smrti

(Mt 17,22–23; Mk 9,30–32)

I dok su se ljudi divili svemu što je Isus učinio, on je rekao svojim učenicima: ⁴⁴ »Dobro slušajte što vam kažem! Sin Čovječji uskoro će biti predan u ruke ljudima.« ⁴⁵ Ali oni nisu razumjeli što je rekao. Smisao im je ostao skriven te nisu mogli razumjeti, a bojali su se pitati ga o tome.

Tko je najveći?

(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)

⁴⁶ Među učenicima razvila se rasprava o tome tko je od njih najveći. ⁴⁷ Isus je znao njihove misli te je uzeo neko malo dijete i postavio ga kraj sebe. ⁴⁸ Rekao im je: »Tko god u moje ime prihvati ovo malo dijete — mene prihvaća, a tko god prihvaća mene — prihvaća Onoga koji me poslao. Jer onaj koji je najponizniji među vama, taj je najveći.«

Tko nije protiv vas, taj je za vas

(Mk 9,38–40)

⁴⁹ Zatim je Ivan rekao: »Učitelju, vidjeli smo jednoga da izgoni demone u tvoje ime. Pokušali smo ga zaustaviti jer nije jedan od nas.«

⁵⁰ A Isus mu je odgovorio: »Ne branite mu, jer onaj koji nije protiv vas, taj je za vas.«

U samarijanskom selu

⁵¹ Kad je došlo vrijeme da bude uzet natrag na nebo, Isus se odlučio uputiti u Jeruzalem. ⁵² Poslao je glasnike pred sobom. Oni su krenuli i stigli u jedno samarijansko selo da mu tamo sve pripreme. ⁵³ Ali ljudi ga nisu htjeli primiti jer je išao u Jeruzalem. ⁵⁴ Kad su to vidjeli učenici Jakov i Ivan, rekli su: »Gospodine, želiš li da zapovjedimo da vatra siđe s neba i uništi ih?« †

⁵⁵ On se okrenuo i prekorio ih. †⁵⁶ I uputili su se u drugo selo.

Slijediti Isusa

(Mt 8,19–22)

⁵⁷ Dok su tako išli, netko mu je rekao: »Ja ću ići za tobom kamo god pođeš.«

⁵⁸ Isus mu je rekao: »Lisice imaju jame, a ptice nebeske gnijezda, ali Sin Čovječji nema gdje položiti glavu.«

† Neki grčki rukopisi dodaju: »kao što je Ilija zapovjedio?« †† U nekim grčkim rukopisima stoji još: »A Isus je rekao: 'Vi ne znate kojem duhu pripadate. Sin Čovječji nije došao uništiti ljudske duše, nego ih spasiti.'«

⁵⁹ Drugome je rekao: »Pođi za mnom«, a čovjek je odgovorio: »Dopusti da najprije pokopam svoga oca!«

⁶⁰ A Isus mu je rekao: »Neka mrtvi pokapaju svoje mrtve; ti idi i govori o Božjem kraljevstvu!«

⁶¹ Neki je čovjek izjavio: »Ja ću te slijediti, Gospodine, ali daj da se najprije oprostim sa svojom obitelji!«

⁶² A Isus mu je odgovorio: »Nitko tko položi ruku na plug i onda gleda unatrag nije prikladan za Božje kraljevstvo.«

Isus šalje sedamdesetdvojicu

10 Nakon toga Gospodin je imenovao još sedamdesetdvojicu † učenika i poslao ih pred sobom po dvojicu, u svaki grad i mjesto kamo je sâm namjeravao poći. ² Rekao im je: »Žetva je velika, a radnika je malo. Zato molite gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu. ³ Idite! I zapamtite: šaljem vas kao janjad među vukove. ⁴ Nemojte nositi novac, torbu niti obuću! I duž puta ne pozdravljajte nikoga! ⁵ U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir ovom domu!' ⁶ Ako je u njoj netko kome je stalo do mira, vaš će mir ostati s njim, a ako nije — vratit će se k vama. ⁷ Ostanite u toj kući i jedite i pijte što god vam ponude, jer radnik zaslužuje svoju plaću. Ne selite se iz kuće u kuću! ⁸ I u koji god grad dođete i tamo vas lijepo prime, jedite što stave pred vas! ⁹ Ozdravljajte bolesne i govorite im: 'Božje kraljevstvo je blizu!' ¹⁰ A u koji god grad uđete i tamo vas ne prime, izađite na njegove ulice i recite: ¹¹ 'Čak i prašinu ovoga grada, koja nam se uhvatila za noge, stresamo sa sebe protiv vas. Ipak, znajte ovo: Božje kraljevstvo je blizu!' ¹² Kažem vam, na taj dan bit će lakše stanovnicima Sodome nego tome gradu.«

Isus upozorava

(Mt 11,20–24)

¹³ »Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se čuda učinjena u vama dogodila u Tiru i Sidonu, oni bi se već odavno vratili na pravi put. Sjedili bi u kostrijeti i pepelu u znak pokajanja. ¹⁴ Ali Tiru i Sidonu će na dan Suda biti lakše nego vama. ¹⁵ A ti, Kafarnaume, zar ćeš se uzdići na nebo? Sići ćeš u svijet mrtvih!

¹⁶ Onaj koji vas sluša, mene sluša. Onaj koji vas odbacuje, mene odbacuje. A onaj koji odbacuje mene, odbacuje onoga koji me poslao.«

Sotonin pad

¹⁷ Sedamdesetdvojica su se radosno vratila govoreći: »Gospodine, čak nam se i zli duhovi pokoravaju u tvoje ime.« ¹⁸ A on im je rekao: »Vidio sam sotonu kako pada kao munja s neba. ¹⁹ Slušajte! Dao sam vam vlast da gazite zmije i škorpione i vlast nad svakom neprijateljskom silom. Ništa vam neće nauditi. ²⁰ Ali ne radujte se

tome što vam se duhovi pokoravaju, nego se radujte što su vaša imena zapisana na nebu!«

Isusova molitva Ocu

(Mt 11,25–27; 13,16–17)

²¹ U tom trenutku zatitrao je od radosti u Duhu Svetom i rekao: »Zahvaljujem ti, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i pametnih, a otkrio malenima. Da, Oče, jer ti si tako odlučio.

²² Otac mi je sve predao u ruke. I nitko ne zna tko je Sin, osim Oca. Nitko ne zna ni tko je Otac, osim Sina i onoga komu Sin to odluči otkriti.«

²³ Zatim se okrenuo prema učenicima i povjerio im nasamo: »Blagoslovljene su oči koje vide ono što vi vidite! ²⁴ Jer kažem vam da su mnogi proroci i kraljevi čeznuli da vide to što vi vidite, ali nisu vidjeli; da čuju to što vi čujete, ali nisu čuli.«

Priča o dobrom Samarijancu

²⁵ Tada je neki učitelj Zakona ustao i rekao Isusu u namjeri da ga iskuša: »Učitelju, što moram činiti da naslijedim vječni život?«

²⁶ A Isus mu je odgovorio: »Što piše u Zakonu? Što tamo čitaš?«

²⁷ Čovjek je odgovorio: »Voli Gospodina, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom i svim umom svojim« † i »svoga bližnjega kao samoga sebe.« ‡

²⁸ A Isus mu je rekao: »Točno si odgovorio. Čini tako i živjet ćeš!«

²⁹ Čovjek se htio pokazati pravednim, pa je upitao Isusa: »A tko je moj bližnji?«

³⁰ Isus mu je odvratio: »Neki je čovjek silazio iz Jeruzalema u Jerihon i pao u ruke razbojnicima. Oni su ga svukli, pretukli i otišli. Čovjek je ostao ležati polumrtav.

³¹ Slučajno je tim putem prolazio neki svećenik. Kad ga je spazio, zaobišao ga je. ³² Naišao je i neki levit; kad ga je spazio, i on ga je zaobišao. ³³ A neki je Samarijanac prolazio putem i došao do njega. Čim ga je spazio, sažalio se nad njim. ³⁴ Prišao mu je, oprao mu rane uljem i vinom te ih previo. Zatim ga je stavio na svoju životinju, odveo u prenoćište i pobrinuo se za njega. ³⁵ Sutradan je izvadio dva srebrnjaka, dao ih vlasniku prenoćišta i rekao mu: 'Njeguaj ga, a ako što dodatno potrošiš, ja ću ti platiti kad se vratim.'

³⁶ Što misliš, koji se od ove trojice ponio kao bližnji prema onomu što je pao u ruke razbojnicima?«

³⁷ Učitelj Zakona je odgovorio: »Onaj koji se sažalio nad njim.«

A Isus mu je rekao: »Idi i čini kako je i on učinio!«

Marija i Marta

³⁸ Dok je putovao sa svojim učenicima, ušao je u neko selo. Neka žena po imenu Marta primila ga je u ku-

† SEDAMDESETDVOJICU U nekim grčkim rukopisima stoji »sedamdesetoricu«. Isto u retku 17.

†† Citat iz Pnz 6,5. ‡ Citat iz Lev 19,18.

ću. ³⁹ Ona je imala sestru Mariju. Marija je sjela kraj Gospodinovih nogu i slušala što govori, ⁴⁰ a Marta je bila zaokupljena raznim poslovima i posluživanjem. Došla je k njemu i rekla: »Gospodine, zar te nije briga što me sestra ostavila da sama radim sav posao? Reci joj da mi pomogne!«

⁴¹ Gospodin joj je odgovorio: »Marta, Marta, tebe muči i uznemiruje mnogo toga, ⁴² a samo jedno je važno. Marija je izabrala za sebe ono najbolje što joj neće biti oduzeto.«

Isus poučava o molitvi

(Mt 6,9–15)

11 Jednom je Isus molio na nekom mjestu. Kad je završio s molitvom, jedan od učenika rekao mu je: »Gospodine, nauči nas kako treba moliti! I Ivan je naučio svoje učenike.«

² Stoga im je Isus rekao: »Kad molite, ovako molite:

‘Oče, neka se sveti tvoje ime!

Neka dođe tvoje kraljevstvo!

³ Kruh naš svagdašnji daj nam svaki dan!

⁴ I oprostí nam naše grijehе,

jer i mi opraštamo svakomu tko nam je dužan!

I ne daj da budemo kušani!«

Pitaj Boga što trebaš

(Mt 7,7–11)

⁵ Zatim im je rekao: »Uzmimo da netko od vas ima prijatelja te dođe k njemu usred noći i kaže: ‘Prijatelju, daj mi tri kruha!’ ⁶ Svratio mi je jedan prijatelj, a ja mu nemam što ponuditi.’ ⁷ A čovjek mu iznutra odgovori: ‘Nemoj me gnjaviti! Vrata su već zaključana. Djeca i ja smo u krevetu. Ne mogu ustati da ti išta dam.’ ⁸ Kažem vam, ako taj čovjek i ne ustane zbog prijateljstva i dâ vam što vam treba, ustat će zbog vaše upornosti i dati vam koliko vam je potrebno. ⁹ I zato vam kažem: molite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! ¹⁰ Jer svatko tko moli — prima. Onaj tko traži — nalazi. A vrata će se otvoriti onome koji kuca.

¹¹ Ima li tko od vas sina? Što bi otac učinio kad bi ga sin zamolio ribu? Bi li mu dao zmiju? ¹² A ako bi ga sin zamolio jaje, bi li mu otac dao škorpiona? ¹³ Znači, ako vi, zli kakvi jeste, znate davati dobre darove svojoj djeci, to više nebeski Otac daje Duha Svetoga onima koji ga mole.«

Kraljevstvo koje je podijeljeno

(Mt 12,22–30; Mk 3,20–27)

¹⁴ Jednom je Isus istjerivao zloga duha iz nijema čovjeka. Čim je zao duh izašao, čovjek je progovorio. Ljudi su ostali zadivljeni. ¹⁵ Ali neki su rekli: »On istjeruje zle duhove uz pomoć Belzebula †, vladara zlih duhova.«

¹⁶ Drugi su ga opet željeli iskušati i zatražili su od njega znak s neba. ¹⁷ Ali Isus je znao što misle pa im je re-

kao: »Svako će kraljevstvo podijeljeno unutar sebe propasti. I podijeljena obitelj će se raspasti. ¹⁸ Ako je sotona podijeljen u sebi, kako se njegovo kraljevstvo može održati? Vi kažete da ja istjerujem demone uz pomoć Belzebula. ¹⁹ Ali ako ja istjerujem zle duhove uz njegovu pomoć, uz čiju pomoć ih istjeruju vaši učenici? Tako oni sami dokazuju da imate krivo. ²⁰ No, ako ja Božjom silom istjerujem zle duhove, onda je jasno da je Božje kraljevstvo stiglo k vama.

²¹ Dok snažan čovjek, potpuno naoružan, čuva svoju kuću, njegov je imetak siguran. ²² Ali ako ga tko jači od njega napadne i svlada, oduzet će mu oružje u koje se uzdao, a plijen će razdijeliti.

²³ Tko nije uz mene, taj je protiv mene. A onaj tko sa mnom ne skuplja, taj rasipa.«

Čovjek koji je prazan

(Mt 12,43–45)

²⁴ »Kad nečisti duh izađe iz čovjeka, luta bezvodnim predjelima tražeći mir. A kad ga ne nađe, kaže: ‘Vratit ću se kući iz koje sam otišao.’ ²⁵ Vrti se i nađe kuću prometenu i uređenu. ²⁶ Onda ode i dovede sedam zlih duhova, još gorih od sebe, i svi uđu u čovjeka i tamo se nastane. Tako čovjekovo konačno stanje postane gore od prijašnjega.«

Blagoslovljeni ljudi

²⁷ Dok je Isus ovako govorio, javila se neka žena iz gomile i rekla mu: »Blagoslovljena utroba majke koja te nosila i prsa koja su te dojila!«

²⁸ A on joj je odvratio: »Blagoslovljeniji su oni koji slušaju Božje učenje i izvršavaju ga!«

Znak proroka Jone

(Mt 12,38–42; Mk 8,12)

²⁹ Kako se narod sve više skupljao, počeo je govoriti: »Ova je generacija zla; traži znak, ali neće dobiti nikakav znak, osim Jonina †† znaka. ³⁰ Jer kako je Jona bio znak Ninivljanima, tako će Sin Čovječji biti znak ovoj generaciji. ³¹ Kraljica Joga ‡ će na Sudu ustati protiv ljudi ove generacije i osudit će ih, jer ona je došla s kraja zemlje da čuje Salomonovu mudrost, a evo, ovdje je netko veći od Salomona, a vi ne želite slušati. ³² Ninivljani će ustati na Sudu protiv ljudi ove generacije i osudit će ih, jer su se obratili na Jonino propovijedanje, a evo, ovdje je netko veći od Jone, a vi ne želite slušati.«

Budite svjetlo svijetu!

(Mt 5,15; 6,22–23)

³³ »Nitko ne pali svjetiljku pa je stavlja na skriveno mjesto ili pod posudu. Naprotiv, stavlja je na postolje, tako da oni koji ulaze mogu vidjeti svjetlo. ³⁴ Tvoje je

†† JONA Prorok iz Staroga zavjeta. Nakon tri dana živ je izašao iz utrobe velike ribe, kao što će Isus trećega dana izaći iz groba. ‡ KRALJICA JUGA Kraljica od Sabe koja je putovala oko 1600 kilometara kako bi naučila Božju mudrost od Salomona. Vidi 1Kr 10,1–13.

† BELZEBUL Đavao.

oko svjetiljka tvojemu tijelu. Ako ti je oko dobronamjerno †, sav si ispunjen svjetlošću, ali ako ti je oko zlonamjerno ††, ispunjen si tamom. ³⁵ Zato pazi dobro da svjetlo u tebi ne bude tama! ³⁶ Ako ti je, dakle, cijelo tijelo ispunjeno svjetlom i ni jedan njegov dio nije u tami, onda će sve biti u svjetlu kao kad te obasjava svjetlost svjetiljke.«

Vanjska pobožnost

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 20,45–47)

³⁷ Kad je Isus završio svoj govor, neki farizej pozvao ga je na objed. Isus je ušao u njegovu kuću i smjestio se za stol. ³⁸ A farizej ga je promatrao i bio zapanjen što prije jela nije oprao ruke. ³⁹ Gospodin mu je rekao: »Vi farizeji čistite izvana zdjelu i čašu, ali iznutra ste puni pohlepe i zla. ⁴⁰ Bezumnici! Nije li onaj koji je stvorio ono izvana stvorio i ono iznutra? ⁴¹ Ali obratite pozornost na ono što je unutra. Dajte siromasima, pa ćete biti potpuno čisti. ⁴² Ali jao vama, farizeji, jer dajete desetinu i od metvice, rutvice i svih drugih trava, a zanemarujete pravdu i ljubav prema Bogu. To ste trebali činiti, a ono prvo ne zanemariti. ⁴³ Jao vama, farizeji, jer volite najbolja mjesta u sinagogama i pozdrave pune poštovanja na trgovima! ⁴⁴ Jao vama, jer ste kao neobilježeni grobovi po kojima ljudi gaze, a da i ne znaju!«

⁴⁵ Tada mu je jedan učitelj Zakona odgovorio: »Učitelju, to što govoriš vrijeđa i nas.«

⁴⁶ »Jao vama, učitelji Zakona — rekao mu je Isus — jer stavljate na ljude težak teret, a sami nećete ni prstom maknuti! ⁴⁷ Jao vama, jer gradite grobnice prorocima, a vaši su preci bili ti koji su ih ubili! ⁴⁸ Time svjedočite da odobravate djela svojih predaka, jer oni su ubili proroke, a vi im gradite grobnice. ⁴⁹ Zbog toga je i rekla Božja mudrost: 'Poslat ću im proroke i apostole; neke od njih će ubiti, a neke će progoniti.' ⁵⁰ Zato će ljudi ove generacije biti kažnjeni za prolivenu krv svih proroka od početka svijeta: ⁵¹ od Abela do Zaharije, † čiju su krv prolili ubivši ga na putu od žrtvenika do Hrama. Da, kažem vam, ljudi ove generacije platit će za to.

⁵² Jao vama, učitelji Zakona, jer ste sakrili ključ znanja. Vi sami niste ga stekli, a spriječili ste u tome one koji su ga pokušavali steći.«

⁵³ Kad je Isus napustio kuću, učitelji Zakona i farizeji počeli su navaljivati na njega i zasipati ga mnogim pitanjima. ⁵⁴ Nastojali su ga uhvatiti u zamku njegovim riječima.

Licemjerje

12 Skupilo se mnoštvo od više tisuća ljudi. Bilo ih je toliko da su gazili jedni po drugima. Isus se najprije obratio svojim učenicima: »Čuvajte se farizejskoga kvasca, to jest licemjerja! ² Nema ništa sakriveno

† DOBRONAMJERNO *Mogućí prijevod: čisto, nesebično, nevino, u svjetlu itd.* †† ZLONAMJERNO *Mogućí prijevod: zlo, sebično, pohlepno, zavidno, okaljano, u tami itd.* ‡ ABEL, ZAHARIJA *Prvi i posljednji ljudi ubijeni u Starom zavjetu.*

što se neće otkriti i ništa tajno što se neće saznati.

³ Prema tome, sve što u tami izgovorite, čut će se na svjetlu. A što ste kome šapnuli na uho u tajnosti sobe, vikat će se s krovova.«

Koga se bojati?

(Mt 10,28–31)

⁴ »I kažem vam, prijatelji, ne trebate se bojati onih koji ubijaju tijelo i nakon toga ne mogu ništa više učiniti. ⁵ Reći ću vam koga se trebate bojati: bojte se Boga koji, nakon što oduzme život, ima vlast baciti ga u pakao. Da, kažem vam, njega se bojte!

⁶ Ne prodaje li se pet vrabaca za dva novčića? Pa ipak, ni jednoga od njih Bog ne zaboravlja. ⁷ A na vašoj glavi čak su i vlasi izbrojene. Ne bojte se! Vi vrijedite više od mnoštva vrabaca.«

Priznati Isusa

(Mt 10,32–33; 12,32; 10,19–20)

⁸ »Kažem vam: tko god mene prizna pred ljudima, ja ću ga pred Božjim anđelima priznati kao svoga. ⁹ Ali onoga tko se mene odrekne pred ljudima, ja ću se odreći pred Božjim anđelima.

¹⁰ Svakomu tko kaže nešto protiv Sina Čovječjega bit će oprošteno, ali onome tko vrijeđa Duha Svetoga neće se oprostiti.

¹¹ Kad vas izvedu pred sinagoge, vladare i vlasti, nemojte se brinuti o tome kako ćete se braniti ili što ćete reći! ¹² Duh Sveti će vas u taj čas poučiti što da kažete.«

Ne oslanjajte se na bogatstvo!

¹³ Tada mu je netko iz gomile rekao: »Učitelju, reci mojem bratu da podijeli nasljedstvo sa mnom!«

¹⁴ A Isus mu je odgovorio: »Čovječe, tko je mene imenovao da dijelim pravdu ili posređujem među vama?« ¹⁵ Rekao im je i ovo: »Čuvajte se i nemojte dopustiti da pohlepa uđe u vaše srce, jer čak i onome koji živi u izobilju život ne dolazi iz onog što posjeduje.«

¹⁶ Tada im je ispričao jednu usporedbu: »Zemlja nekog bogataša dobro je rodila. I on je u sebi pomislio i rekao: ¹⁷ 'Što ću učiniti kad nemam gdje uskladištiti svoj urod?' ¹⁸ Zatim je rekao: 'Evo što ću učiniti: srušit ću svoje žitnice i sagraditi veće. Spremit ću u njih svoje žito i ostala dobra. ¹⁹ I reći ću samom sebi: imaš na zalih mnogo dobara za godine koje dolaze. Odmori se, jedi, pij i veseli se!'

²⁰ Ali Bog mu je rekao: 'Bezumni čovječe, umrijet ćeš još večeras! A kome će pripasti ono što si spremio?'

²¹ Evo što se događa onome tko skuplja blago, ali nije bogat u Božjim očima.«

Najprije Božje kraljevstvo

(Mt 6,25–34, 19–21)

²² Zatim je rekao svojim učenicima: »Zato vam kažem, nemojte se brinuti za svoj život — što ćete jesti, ili

za svoje tijelo — što ćete obući! ²³ Jer život je važniji od hrane i tijelo od odjeće. ²⁴ Promotrite gavrane: niti siju, niti žanju. Nemaju ni smočnica ni štaglja, pa ipak ih Bog hrani. A vi vrijedite mnogo više od ptica. ²⁵ Tko od vas može brigama produžiti svoj život makar za jedan sat? ²⁶ Budući da ne možete učiniti ni to malo, zašto se brinete za ostalo? ²⁷ Promotrite ljiljane kako rastu! Niti se trude, niti izrađuju odjeću. A opet, kažem vam, čak ni Salomon u svoj svojoj slavi nije bio odjeven kao jedan od njih. ²⁸ Ako Bog tako odijeva travu u polju, koja je danas ovdje, a sutra se baca u peć, koliko će više odjenuti vas, malovjerni! ²⁹ Ne brinite se što ćete jesti ili što ćete piti! Ne uzrujavajte se zbog toga! ³⁰ Ljudi ovoga svijeta opterećuju se time, ali vaš Otac zna da vam je sve to potrebno. ³¹ Nego, tražite najprije njegovo kraljevstvo pa će vam se i to nadodati!« ³² »Malo stado, ne plaši se! Otac vam želi dati svoje kraljevstvo. ³³ Prodajte ono što posjedujete i dajte novac siromasi-ma. Pribavite si torbe koje ne mogu ostarjeti i blago koje neće propasti — trajno bogatstvo koje je na nebu — gdje ga lopov ne može dohvatiti niti moljac uništiti. ³⁴ Jer gdje je vaše blago, tamo će vam biti i srce.«

Uvijek budite spremni!

(Mt 24,42–44)

³⁵ »Budite spremni! Obucite se i neka vaše svjetiljke gore! ³⁶ Budite kao oni koji čekaju svoga gospodara da se vrati sa svadbe. Kad on dođe i pokuca, mogu mu odmah otvoriti vrata. ³⁷ Blagoslovljene one slugе koje će gospodar naći budne i spremne kada dođe. Govorim vam istinu. Gospodar će sam pripasati pregaču da ih služi. Posjest će ih za stol i posluživati ih. ³⁸ Gospodar može doći u ponoć ili još kasnije, ali blago njima kada dođe i vidi da ga još uvijek čekaju. ³⁹ U ovo budite sigurni: da je gospodar znao u koje će vrijeme doći lopov, ne bi dopustio da mu provali u kuću. ⁴⁰ I vi budite spremni, jer će Sin Čovječji doći u vrijeme kad ga ne očekujete!«

Tko je pouzdani sluga?

(Mt 24,45–51)

⁴¹ Tada ga je Petar upitao: »Gospodine, govoriš li ovu usporedbu samo nama ili svima?«

⁴² A Gospodin je rekao: »Tko je taj vjerni i mudri upravitelj kojega će Gospodin postaviti nad svojim slugama da im u pravo vrijeme daje obrok? ⁴³ Blago onom sluzi kojega gospodar, kada dođe, zatekne da tako radi!

⁴⁴ Kažem vam istinu: njega će odrediti da upravlja svim njegovim imetkom. ⁴⁵ Ali što ako sluga u svom srcu kaže: 'Moj gospodar neće tako skoro doći' i počne tući slugе i sluškinje, jesti, piti i opijati se? ⁴⁶ Njegov gospodar doći će onoga dana kad mu se ne nada i u vrijeme za koje ne zna. Tada će ga gospodar kazniti i dodijeliti mu mjesto među nevjernicima.

⁴⁷ Sluga koji zna volju svoga gospodara, a ne pripremi se za njegov dolazak ili ne čini ono što gospodar že-

li, dobit će mnogo udaraca. ⁴⁸ Ali onaj sluga koji nije znao gospodarevu volju, a učinio je nešto zbog čega zaslužuje kaznu, primit će malo udaraca. Jer od svakoga kome je dano mnogo, mnogo će se i zahtijevati. Kome je mnogo povjereno, više će se od njega tražiti.«

Razdori zbog Isusa

(Mt 10,34–36)

⁴⁹ »Ja sam došao zapaliti vatru na zemlji. O, da barem već gori! ⁵⁰ Ali najprije me čeka krštenje. O, na kakvoj sam mucu dok se ono ne izvrši! ⁵¹ Mislite li da sam došao uspostaviti mir na zemlji? Ne, kažem vam, donosim razdor. ⁵² Jer od sada će obitelj od petero biti među sobom podijeljena — troje protiv dvoje i dvoje protiv troje.

⁵³ Otac će biti protiv sina i sin protiv oca, majka protiv kćeri i kći protiv majke, svekrva protiv snahe i snaha protiv svekrve.« †

Razumijte vremena

(Mt 16,2–3)

⁵⁴ Zatim je rekao narodu: »Kad vidite da sa zapada dolazi oblak, smjesta kažete: 'Dolazi kiša', i bude. ⁵⁵ A kad puše južni vjetar, velite: 'Bit će vruće', i bude. ⁵⁶ Licemjeri! Znae protumačiti izgled zemlje i neba, pa kako onda ne znate protumačiti događaje ovoga vremena?«

Riješite nesuglasice!

(Mt 5,25–26)

⁵⁷ »Zašto sami ne prosudite što je pravedno? ⁵⁸ Dok sa svojim protivnikom idete na sud, potrudite se da se putem nagodite s njim. Inače će vas on privesti sucu, sudac će vas predati sudskom izvršitelju, a on će vas baciti u zatvor. ⁵⁹ Kažem vam, nećete izaći odande dok i posljednji novčić ne platite.«

Promjena srca

13 U to vrijeme bili su ondje neki ljudi koji su došli k Isusu i ispričali mu o Galilejcima koje je Pilat pogubio dok su prinosili žrtve Bogu. ² Isus im je odgovorio: »Mislite li da ih je to snašlo zato što su bili veći grešnici od svih drugih Galilejaca? ³ Ja vam kažem da nisu. Ali ako se ne obratite, svi ćete propasti kao i oni. ⁴ Ili što je s onih osamnaest ljudi na koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih? Mislite da su oni bili više krivi nego svi ostali stanovnici Jeruzalema? ⁵ Ja vam kažem da nisu. Ali ako se ne obratite, svi ćete umrijeti kao i oni.«

Stablo bez plodova

⁶ Zatim je ispričao sljedeću usporedbu: »Neki čovjek je u svom vrtu posadio smokvu. Došao je na njoj potražiti plodove, ali nije ništa našao. ⁷ Rekao je vrtlaru: 'Pogledaj, već tri godine dolazim po plodove ove smok-

† Vidi Mih 7,6.

ve, ali ništa nisam našao. Posijeci je! Zašto da iscrpljuje zemlju?»⁸ A vrtlar je odgovorio: 'Gospodaru, ostavi je još ovu godinu dok je ne okopam i ne pognojim!⁹ Možda će roditi sljedeće godine. Ali ako ne donese roda, onda je posijeci!'«

Isus ozdravlja ženu u subotu

¹⁰ Jedne subote Isus je poučavao u sinagogi. ¹¹ Bila je ondje neka žena u kojoj je bio zao duh zbog kojega je već osamnaest godina bila bogalj. Bila je zgrbljena i nije se mogla uspraviti. ¹² Kad ju je Isus ugledao, pozvao ju je k sebi i rekao joj: »Ženo, slobodna si od svoje bolesti!«¹³ Zatim je stavio ruke na nju. Istoga trena žena se uspravila i počela slaviti Boga.

¹⁴ Na to se javio voditelj sinagoge. Bio je ljut, jer ju je Isus iscijelio u subotu pa je rekao ljudima: »Šest je dana u tjednu za rad, zato dođite i liječite se u te dane, a ne u subotu!«

¹⁵ Gospodin mu je odgovorio: »Licemjери, zar svaki od vas ne pušta subotom svojega vola ili magarca iz staje da ga napoji? ¹⁶ Zar ova žena, potomak Abrahama, koju je sotona držao vezanu osamnaest godina, ne bi subotom trebala biti oslobođena od onoga što ju je zarobljavalo?«¹⁷ Te su njegove riječi posramile one koji su mu se protivili. A svi su se ljudi radovali zbog divnih djela koja je Isus činio.

Božje kraljevstvo

(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ A Isus je rekao: »Čemu je slično Božje kraljevstvo? S čim da ga usporedim? ¹⁹ Ono je kao gorušičino sjeme † koje je čovjek posijao u svom vrtu. Sjeme je proklijalo i izraslo je drvo, a ptice nebeske sagradile su gnijezda u njegovim granama.«

²⁰ I ponovno je rekao: »S čim ću usporediti Božje kraljevstvo? ²¹ Ono je kao kvasac koji je žena uzela i pomiješala s tri mjerice brašna, dok se sve tijesto ne digne.«

Uska vrata

(Mt 7,13-14; 21-23)

²² Na putu prema Jeruzalemu Isus je prolazio kroz sela i gradove poučavajući. ²³ Netko ga je upitao: »Gospodine, hoće li samo malobrojni biti spašeni?« On im je odgovorio:

²⁴ »Potrudite se da uđete na uska vrata jer će mnogi, kažem vam, pokušati ući, ali neće moći. ²⁵ Kad jednom domaćin kuće ustane i zaključa vrata, ostat ćete vani. Počet ćete kucati i govoriti: 'Gospodine, otvori nam!' A on će vam reći: 'Ne znam tko ste ni odakle ste došli.'

²⁶ Tada ćete govoriti: 'Mi smo jeli i pili s tobom i ti si poučavao na našim ulicama.' ²⁷ A on će vam reći: 'Ne znam vas ni odakle ste došli. Odlazite od mene svi vi koji činite zlo!' ²⁸ Bit će plača i škripanja zubima kad u Božjem kraljevstvu vidite Abrahama, Izaka, Jakova i sve

proroke, a sami budete izbačeni iz njega. ²⁹ I doći će ljudi s istoka i zapada, sjevera i juga i svaki će zauzeti svoje mjesto za stolom u Božjem kraljevstvu. ³⁰ Zapamtite da ima onih koji su posljednji, a bit će prvi; i onih koji su prvi, a bit će posljednji.«

Isus plače

(Mt 23,37-39)

³¹ U to vrijeme neki su farizeji došli k Isusu i rekli mu: »Idi odavde jer te Herod želi ubiti!«

³² A on im je rekao: »Idite i recite tom liscu: 'Slušaj! Danas i sutra istjerujem zle duhove i iscjeljujem. A onda, prekosutra, dovršavam posao.' ³³ Ali i danas, i sutra, i prekosutra moram nastaviti put, jer nije običaj da prorok umre izvan Jeruzalema.

³⁴ Jeruzaleme, Jeruzaleme, ti koji ubijaš proroke i kmenuješ one koje ti Bog šalje! Koliko sam čeznuo da tvoju djecu okupim kao što kvočka okuplja pod krila svoje piliće! Ali vi to niste htjeli. ³⁵ Evo, vaša će kuća ostati potpuno prazna. Kažem vam, nećete me više vidjeti sve dok ne dođe vrijeme kada ćete reći: 'Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.'« ††

Ozdravljanje u subotu

14 Jedne subote Isus je došao na objed k jednom od istaknutijih farizeja i svi su ga pomno promatrali. ² Ispred njega bio je neki čovjek koji je patio od vodene bolesti. ³ Isus se obratio učiteljima Zakona i farizejima i upitao: »Je li po Zakonu izliječiti nekoga u subotu ili nije?«⁴ Oni su šutjeli. A on je uzeo bolesnoga, izliječio ga i poslao neka ide. ⁵ Zatim im je rekao: »Ako kome od vas sin ili vol padne u bunar, nećete li ga smjesta izvući, čak i u subotu?«⁶ Na to nisu ništa mogli odgovoriti.

Ne uzvisuj se!

⁷ Zatim je gostima, vidjevši ih kako za sebe biraju počasna mjesta za stolom, ispričao usporedbu. Reкао je: ⁸ »Kada te tko pozove na svadbu, nemoj sjesti na počasno mjesto, jer je možda pozvan netko važniji od tebe! ⁹ Tada će ti prići onaj koji vas je obojicu pozvao i reći će ti: 'Ustupi svoje mjesto ovom čovjeku!' Ti ćeš onda, posramljen, morati sjesti na posljednje mjesto.

¹⁰ Kada te pozovu, radije zauzmi posljednje mjesto pa će ti domaćin, kada dođe, reći: 'Prijatelju, sjedni na bolje mjesto!' Tako će ti biti iskazana čast pred svima koji budu sjedili za stolom. ¹¹ Jer svatko tko se uzvisuje bit će ponižen, a onaj tko se ponizi bit će uzvišen.«¹² Zatim je rekao onome koji ga je pozvao: »Kad priređuješ ručak ili večeru, nemoj pozvati svoje prijatelje, braću, rođake ili bogate susjede, da ti ne bi uzvratili pozivom i na taj ti način dali nagradu. ¹³ Kad priređuješ gozbu, radije pozovi siromahe, bogalje, hrome i slijepce. ¹⁴ Tako ćeš biti blagoslovljen. Oni ti ni sa čim neće moći uzvra-

† GORUŠIČINO SJEME Sitno sjeme iz kojega izraste velika biljka.

†† Citat iz Ps 118,26.

titi, ali primit ćeš nagradu u vrijeme uskrsnuća pravednih.«

Gozba u kraljevstvu

(Mt 22,1–10)

¹⁵ Kad je ovo čuo jedan od onih što su sjedili s njim za stolom, rekao je Isusu: »Blago onome tko bude jeo na gozbi u Božjem kraljevstvu!«

¹⁶ A Isus mu je rekao: »Neki je čovjek pripremao veliku večeru i pozvao je mnogo ljudi. ¹⁷ Kad je došlo vrijeme da večera počne, poslao je svoga slugu da poruči uzvanicima: 'Dođite, sve je spremno!' ¹⁸ A oni su svi odreda počeli nalaziti isprike. Prvi mu je rekao: 'Kupio sam njivu i moram je ići vidjeti. Molim te, ispričaj me!' ¹⁹ Drugi je rekao: 'Kupio sam pet pari volova i spremam se iskušati ih. Molim te, ispričaj me!' ²⁰ Jedan je pak rekao: 'Oženio sam se i zato ne mogu doći.' ²¹ Kad se sluga vratio, prenio je sve svome gospodaru. On se na to razljutio i rekao svom sluzi: 'Izađi brzo na gradske ulice i u uličice i dovedi ovamo siromahe, bogalje, slijepi i hrome!' ²² Sluga je rekao: 'Gospodar, učinio sam što si zapovjedio, ali još uvijek ima mjesta.' ²³ A gospodar je rekao sluzi: 'Izađi na putove i duž ograda i natjeraj ljude da dođu, da se moja kuća napuni!' ²⁴ Jer kažem ti, ni jedan od onih koji su bili pozvani neće okusiti ništa od moje večere.«

Potpuna predanost Isusu

(Mt 10,37–38)

²⁵ Mnoštvo je naroda išlo za Isusom. On se okrenuo i rekao im: ²⁶ »Ako tko dođe k meni, a ne voli me više nego što voli oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa čak i vlastiti život, taj ne može biti moj učenik. ²⁷ Tko ne nosi svoj križ i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik. ²⁸ Ako tko od vas želi sagraditi kulu, neće li najprije sjesti i izračunati troškove da vidi ima li dovoljno da gradnju privede kraju? ²⁹ Inače bi se moglo dogoditi da postavi temelje, a ne mogne dovršiti gradnju. Tako će ga svi koji to budu vidjeli početi ismijavati i govoriti: ³⁰ 'Ovaj je počeo graditi, ali nije mogao dovršiti.'

³¹ Ako neki kralj odlazi u rat protiv drugoga kralja, neće li prvo sjesti i razmisliti može li se sa svojih deset tisuća ljudi suprotstaviti onome koji ide na njega s dvadeset tisuća ljudi? ³² Ako to ne može, poslat će izaslanike i pitati za uvjete mira još dok je njegov neprijatelj daleko. ³³ Isto tako, dakle, nitko od vas tko se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj učenik.«

Sol svijetu

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ »Sol je dobra. Ali ako izgubi svoj okus, što će joj ga vratiti? ³⁵ Nije više dobra ni za tlo ni za gnojivo, nego se baca.

Tko ima uši, neka čuje!«

Izgubljena ovca

(Mt 18,12–14)

¹⁵ Mnogi poreznici i grešnici skupljali su se oko Isusa da ga čuju. ² A farizeji i učitelji Zakona počeli su mrmljati i govoriti: »Ovaj čovjek prima grešnike i jede s njima.«

³ Zato im je Isus ispričao sljedeću usporedbu: ⁴ »Recimo da netko od vas ima stotinu ovaca i izgubi jednu od njih. Zar neće ostaviti u pustoši onih devedeset i devet i krenuti u potragu za onom izgubljenom sve dok je ne nađe? ⁵ A kad je nađe, stavit će je radosno na ramena. ⁶ Kad dođe kući, pozvat će svoje prijatelje i susjede i reći im: 'Radujte se sa mnom jer sam našao svoju izgubljenju ovcu!' ⁷ Kažem vam, tako će i na nebu biti više radosti zbog jednoga grešnika koji se obrati, nego zbog devedeset i devet pravednika koji se ne trebaju obratiti.

⁸ Recimo da žena ima deset srebrnjaka †. Ako izgubi jedan, zar neće upaliti svjetiljku, pomesti kuću i pomno ga tražiti dok ga ne nađe? ⁹ A kad ga nađe, pozvat će svoje prijateljice i susjede i reći im: 'Radujte se sa mnom, jer sam našla srebrnjak koji sam izgubila!'

¹⁰ Kažem vam, ista je takva radost među Božjim anđelima zbog jednoga grešnika koji se obrati.«

Izgubljeni sin

¹¹ Zatim je rekao: »Bio jedan čovjek koji je imao dva sina. ¹² Mlađi je rekao ocu: 'Oče, daj mi dio imanja koji mi pripada!' I otac je podijelio sinovima svoje bogatstvo. ¹³ Nedugo zatim mlađi je sin uzeo svoje stvari i krenuo u daleku zemlju. Tamo je razuzdano živio i potrošio sav novac. ¹⁴ Uskoro je nastala velika glad u cijeloj zemlji i on se našao u oskudici. ¹⁵ Otišao je i zaposlio se kao najamnik kod stanovnika te zemlje. Gospodar ga je poslao u polje da čuva svinje. ¹⁶ Mladić je čeznuo da se najede ljustaka od rogača kojima su se hranile svinje, ali mu ih nitko nije dao. ¹⁷ Tada je došao sebi i rekao: 'Svi najamnici moga oca imaju obilje hrane, a ja ovdje umirem od gladi. ¹⁸ Ustat ću, otići svome ocu i reći mu: Oče, sagriješio sam protiv Boga i protiv tebe. ¹⁹ Nisam više dostojan zvati se tvojim sinom. Primi me kao jednog od svojih najamnika!' ²⁰ Ustao je i otišao svom ocu. Dok je još bio daleko, otac ga je ugledao i sažalio se nad njim. Potrčao je, zagrlio sina i izljubio ga. ²¹ Sin mu je rekao: 'Oče, sagriješio sam protiv Boga i protiv tebe. Nisam više dostojan zvati se tvojim sinom!' ²² A otac je rekao slugama: 'Požurite! Donesite najbolju odjeću i u nju ga odjenite! Na ruku mu stavite prsten, a na noge sandale! ²³ I donesite utovljeno tele! Zakoljite ga pa da jedemo i slavimo! ²⁴ Jer je ovaj moj sin bio mrtav i vratio se u život. Bio je izgubljen, a sada je nađen.' I počeli su slaviti.«

† SREBRNJAK Grčki »drahma«, vrijednosti prosječne nadnice.

Stariji sin

²⁵ »Stariji sin bio je u polju. Kad se približio kući, začuo je glazbu i ples. ²⁶ Pozvao je slugu i upitao ga što se to događa. ²⁷ Sluga mu je odgovorio: 'Došao je tvoj brat. Vratio se živ i zdrav, pa je tvoj otac zaklao utovljeno tele.' ²⁸ Stariji sin se razljutio i nije htio ući u kuću pa je otac izašao i počeo ga moliti. ²⁹ A sin je odgovorio ocu: 'Gle, sve ove godine služio sam ti i nikada nisam prekršio tvoju zapovijed. A ti mi nikad nisi dao ni jare da se proveselim sa svojim prijateljima. ³⁰ A sada, kad ti je došao ovaj sin, koji je s bludnicama potrošio sve tvoje bogatstvo, za njega si zaklao utovljeno tele.'

³¹ Otac mu je rekao: 'Sine moj, ti si uvijek sa mnom i sve što imam tvoje je. ³² Ali morali smo proslaviti i veseliti se, jer tvoj je brat bio mrtav i vratio se u život. Bio je izgubljen, a sad je nađen.'«

Istinsko bogatstvo

16 Isus je rekao svojim učenicima: »Bio jednom neki bogataš i imao je upravitelja kojeg su optužili da rasipa njegovo imanje. ² Bogataš je pozvao upravitelja i rekao mu: 'Što to čujem o tebi? Podnesi račun o svome upravljanju. Ne možeš više biti upravitelj.' ³ Na to je ovaj rekao u sebi: 'Što da napravim? Gospodar mi oduzima upraviteljsko mjesto. Nisam dovoljno jak da kopam, a prositi me sram. ⁴ Znam što ću: učinit ću tako da će me ljudi, kad više ne budem upravitelj, primati k sebi u kuću.' ⁵ I pozvao je k sebi sve gospodareve dužnike jednog po jednog. Prvome je rekao: 'Koliko si dužan mom gospodaru?' ⁶ Dužnik je odgovorio: 'Stotinu mjerica maslinova ulja.' Upravitelj je rekao: 'Uzmi svoj račun i brzo napiši pedeset!' ⁷ Drugoga je upitao: 'A ti, koliko ti duguješ?' Ovaj je odgovorio: 'Stotinu mjerica pšenice.' Upravitelj je rekao: 'Uzmi svoj račun i napiši osamdeset!' ⁸ Kasnije je gospodar pohvalio nepoštena upravitelja zbog njegove snalažljivosti. Da, ljudi ovoga svijeta mudriji su od duhovnih ljudi u ophođenju prema sebi sličnima. ⁹ Kažem vam, stecite prijatelje svojim svjetovnim bogatstvom pa ćete, kad ono nestane, biti primljeni u vječni dom. ¹⁰ Čovjeku kojemu se može vjerovati u malome, može se vjerovati i u velikom. A čovjek koji je nepošten u malome, bit će nepošten i u velikom. ¹¹ Ako vam se nije moglo vjerovati u pogledu svjetovnoga bogatstva, tko će vam povjeriti istinsko bogatstvo? ¹² A ako vam se nije moglo vjerovati u pogledu tuđega vlasništva, tko će vam dati vaše?

¹³ Ni jedan sluga ne može služiti dvojici gospodara; ili će jednoga mrziti, a drugoga voljeti, ili će jednomu biti odan, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu †.«

† BOGATSTVU Doslovno: mamonu. Mamon znači novac ili bogatstvo.

Božji Zakon

(Mt 11,12-13)

¹⁴ Farizeji, koji su bili lakomi, čuli su sve ovo i podsmjehivali se Isusu. ¹⁵ A on im je rekao: »Vi ste ti koji se volite praviti dobri pred ljudima, ali Bog zna vaša srca. Ono što ljudi smatraju vrijednim, Bogu se gadi.

¹⁶ Zakon i proroci bili su na snazi do Ivana. Od tada se propovijeda Radosna vijest o Božjem kraljevstvu i svatko navaljuje da u njega uđe. ¹⁷ Pa ipak, lakše će nestati i nebo i zemlja, nego što će ijedna točkica Zakona propasti.«

Nerazrješivost ženidbe

¹⁸ »Svatko tko se rastavi od svoje žene i oženi drugom, čini preljub. I onaj tko se oženi razvedenom ženom, čini preljub.«

Bogataš i Lazar

¹⁹ »Bio jednom neki bogataš. Odijevao se u najbolju odjeću i svakodnevno se obilno gostio. ²⁰ A siromašni čovjek po imenu Lazar ležao je pred njegovim vratima sav u čirevima. ²¹ Čeznuo je da se najede mrvica s bogataševa stola. Čak su i psi dolazili i lizali mu čireve.

²² Jednoga dana siromah je umro i anđeli su ga odnijeli u Abrahamovo naručje. I bogataš je umro i pokopali su ga. ²³ Dospio je u svijet mrtvih i ondje bio na mukama. Kad je pogledao uvis, u daljini je spazio Abrahama, a u njegovu krilu Lazara. ²⁴ Povikao je i rekao: 'Oče Abrahame, smiluj mi se i pošalji Lazara da namoči vršak prsta u vodu i rashladi mi jezik, jer se mučim u ovoj vatri!'

²⁵ A Abraham je rekao: 'Sine moj, sjeti se da si za svoga života primio svoje dobro, dok je Lazar primio zlo. Ali sada je on ovdje utješeno, a ti se mučiš. ²⁶ Osim toga, između nas i vas je velik ponor. Oni koji odavde žele doći k vama ne mogu, niti tko od vas može doći k nama.'

²⁷ Bogataš je rekao: 'Onda te molim, oče, pošalji Lazara u kuću moga oca, ²⁸ jer imam petero braće. Neka ih upozori da i oni ne dođu na ovo mjesto muka!' ²⁹ A Abraham je odgovorio: 'Imaju Mojsija i proroke. Neka njih slušaju!' ³⁰ Bogataš je odgovorio: 'Neće, oče Abrahame, ali ako tko od mrtvih dođe k njima, obratit će se.' ³¹ A Abraham mu je odgovorio: 'Ako ne slušaju Mojsija i proroke, neće poslušati ni onoga koji ustane od mrtvih.'«

Grijev i oprost

(Mt 18,6-7; 21-22; Mk 9,42)

17 Isus je rekao svojim učenicima: »Mnogo će toga navoditi ljude na grijeh, ali jao onome tko ga prouzroči! ² Bilo bi bolje za njega da mu objese mlinski kamen oko vrata i bace u more, nego da navede na grijeh jednoga od ovih malenih. ³ Čuvajte se!

Ako tvoj brat griješi, ukori ga! Ako se pokaje, oprosti mu! ⁴ I ako sedam puta na dan sagriješi protiv tebe i

sedam puta dođe k tebi i kaže ti: 'Kajem se', oprostimo!'»

Vjera

⁵ Tada su apostoli rekli Gospodinu: »Daj nam više vjere!«

⁶ A Gospodin im je odgovorio: »Kad bi vam vjera bila velika kao gorušičino zrno, mogli biste reći ovom duđu: 'Iščupaj se s korijenom i posadi u more' i on bi vas poslušao.«

Dobri sluga

⁷ »Recimo da netko od vas ima slugu koji ore ili se brine za ovce. Kad se sluga vrati iz polja, hoće li mu reći: 'Dođi sada, sjedni i jedi'? ⁸ Neće li mu umjesto toga reći ovako: 'Priredi mi večeru! Opaši pregaču i posluži me jelom i pićem! A poslije toga možeš i ti jesti i piti.' ⁹ Duguje li sluzi zahvalnost zato što je učinio ono što mu je bilo zapovjedbano? ¹⁰ Isto je i s vama: kad završite sve ono što vam je zapovjedbano, trebali biste reći: 'Sluge smo koje ne zaslužuju pohvale; učinili smo samo što nam je bila dužnost.'«

Zahvalnost

¹¹ Dok je Isus išao prema Jeruzalemu, prolazio je uz granicu Samarije i Galileje. ¹² Na ulazu u jedno selo sreo je deset gubavaca. ¹³ Stojeći na udaljenosti, povikali su iz svega glasa: »Isuse, Gospodaru, smiluj nam se!«

¹⁴ Kad ih je Isus ugledao, rekao im je: »Pokažite se svećenicima!« †

Na putu k svećenicima, bili su iscijeljeni. ¹⁵ Kad je jedan od njih vidio da je ozdravio, vratio se k Isusu i iz svega glasa slavio Boga. ¹⁶ Pao je pred Isusove noge i zahvalio mu. Taj je čovjek bio Samarijanac. ¹⁷ Isus mu je rekao: »Zar se nisu sva desetorica očistila od gube? Gdje je ostalih devet? ¹⁸ Zar se ni jedan od njih, osim ovoga stranca, nije vratio da iskaže zahvalnost Bogu?« ¹⁹ Zatim mu je rekao: »Ustani i idi! Tvoja te vjera učinila zdravim.«

Božje je kraljevstvo među vama

(Mt 24,23–28; 37–41)

²⁰ Kad su farizeji jednom pitali Isusa kad će doći Božje kraljevstvo, on im je odgovorio: »Božje kraljevstvo ne dolazi tako da ga ljudi vide.

²¹ Ljudi neće reći: 'Ovdje je!' ili 'Ondje je!' jer je Božje kraljevstvo među vama.«

²² A svojim je učenicima rekao: »Doći će vrijeme kad ćete čeznuti da vidite makar jedan dan Sina Čovječjega, ali ga nećete vidjeti. ²³ A ljudi će vam reći: 'Ondje je!' ili 'Ovdje je!' Ne idite onamo i ne slijedite ih! ²⁴ Jer toga dana dolazak Sina Čovječjega bit će poput munje koja

bljesne i osvijetli nebo s jednoga kraja na drugi. ²⁵ Ali najprije će on mnogo toga pretrpjeti i ljudi ovoga naraštaja će ga odbaciti. ²⁶ Kao što je bilo u vrijeme Noe, tako će biti u dane Sina Čovječjega: ²⁷ Ljudi su jeli, pili, ženili se i udavali, sve dok Noa nije ušao u arku. Tada je došao potop i sve ih pobio. ²⁸ Bit će kao što je bilo i u Lotovo vrijeme: ljudi su jeli, pili, kupovali, prodavali, sadili i gradili. ²⁹ Ali onoga dana kad je Lot izašao iz Sodome, s neba je udarila vatra i sumpor i svi su bili pobijeni. ³⁰ Tako će biti i na dan kad se pojavi Sin Čovječji.

³¹ Onaj tko se toga dana zatekne na krovu, neka ne silazi u kuću po svoje stvari! Isto tako, ako tko bude u polju, neka se ne vraća! ³² Sjetite se Lotove žene! ³³ Tko se bude trudio sačuvati svoj život, izgubit će ga. A tko god izgubi svoj život, dobit će ga. ³⁴ Kažem vam, te noći dvojica će ležati u jednoj sobi. Jedan će se uzeti, a drugi ostaviti. ³⁵ Dvije će žene zajedno mljeti žito; jedna će se uzeti, a druga ostaviti.« ³⁶ ††

³⁷ Učenici su ga pitali: »Gdje će to biti, Gospodine?«

A on im je odgovorio: »Gdje leže mrtva tijela, ondje će se skupljati i lešinari.«

Ustrajna molitva

18 Isus je zatim poučio sljedbenike da uvijek trebaju moliti i nikada ne posustati. ² Ispričao im je usporedbu: »U jednom gradu živio je neki sudac. Nije se bojao Boga i nije mu bilo stalo do ljudi. ³ U tom gradu živjela je i neka udovica. Stalno je dolazila sucu i molila ga: 'Pobrine se da dobijem spor protiv onoga koji me tuži!' ⁴ Dugo vremena sudac nije htio ni čuti za to, ali je na kraju rekao u sebi: 'Tako se ne bojim Boga i nije mi stalo do mišljenja ljudi, ⁵ branit ću ovu udovicu jer ako je ne obranim, dosađivat će mi dok me ne zamori svojom upornošću.'«

⁶ Zatim je Gospodin rekao: »Pripazite na riječi nepravednoga suca! ⁷ Zar se Bog neće pobrinuti za one koji mu pripadaju i koji vape prema njemu danju i noću? Zar će odugovlačiti s pomoći? ⁸ Kažem vam, pobrinut će se da dobiju pravdu, i to brzo. Ali kada dođe Sin Čovječji, hoće li na zemlji naći one koji mu vjeruju?«

Farizej i poreznik

⁹ Bilo je tu onih koji su bili uvjereni u svoju pravednost i s visoka su gledali na druge ljude. Njima je Isus ispričao ovu usporedbu: ¹⁰ »Dva su čovjeka došla u Hram pomoliti se: jedan je bio farizej, a drugi poreznik.

¹¹ Farizej je stajao sâm i ovako u sebi molio: 'O Bože, hvala ti što nisam kao drugi koji su pohlepni, varalice, preljubnici ili kao ovaj poreznik. ¹² Postim dvaput na tjedan i dajem desetinu od svega što steknem.'

¹³ A poreznik je stajao podalje i nije se usudio ni podignuti oči prema nebu. Udarao se u prsa i govorio: 'Bože, smiluj se meni grešniku!' ¹⁴ Kažem vam, ovaj je

† POKAŽITE SE SVEĆENICIMA Prema Mojsijevu zakonu, svećenik je morao potvrditi da je gubavac ozdravio.

†† Neki grčki rukopisi Evanđelja po Luki dodaju 36. redak: »Dvojica će raditi u polju; jedan će se uzeti, a drugi ostaviti.«

čovjek otišao kući opravdan pred Bogom, a onaj prvi nije. Jer svatko tko se uzvisuje, bit će ponižen, a onaj koji se ponizi, bit će uzvišen.«

Poput malog djeteta

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Ljudi su dovodili i malu djecu k Isusu da ih dotakne. Kad su to vidjeli njegovi učenici, prekorili su ih.

¹⁶ Ali Isus je pozvao djecu k sebi i rekao: »Pustite malu djecu da dođu k meni! Ne branite im, jer Božje kraljevstvo pripada takvima kao što su oni. ¹⁷ Istinu vam govorim. Svatko tko ne primi Božje kraljevstvo poput maloga djeteta, neće ući u njega.«

Isus i bogataš

(Mt 19,16–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ A neki uglednik upitao je Isusa: »Dobri učitelju, što moram učiniti da naslijedim vječni život?«

¹⁹ Isus mu je rekao: »Zašto me zoveš 'dobri'? Nitko nije dobar, jedino Bog. ²⁰ Znaš koje su zapovijedi: 'Ne učini preljub, ne ubij, ne ukradi, ne svjedoči lažno, poštuju oca i majku!'« †

²¹ Ovaj je odgovorio: »Svega toga držim se još od svoje mladosti.«

²² Isus mu je na to rekao: »Ima nešto što ti nedostaje: prodaj sve što imaš i podijeli novac siromasima pa ćeš imati blago na nebu. Zatim dođi i slijedi me!« ²³ Ali kad je čovjek to čuo, vrlo se ražalostio jer je bio veoma bogat.

²⁴ Kad je Isus vidio kako je žalostan, rekao je: »Kako je teško bogatima ući u Božje kraljevstvo! ²⁵ Da, lakše će deva proći kroz iglene uši, nego što će bogataš ući u Božje kraljevstvo.«

²⁶ Oni koji su čuli što je rekao upitali su ga: »Tko se onda može spasiti?«

²⁷ Isus je odgovorio: »Ono što je ljudima nemoguće učiniti — Bogu je moguće.«

²⁸ Na to je Petar rekao: »Gledaj, mi smo ostavili sve što smo imali da bismo te slijedili!«

²⁹ A Isus im je odgovorio: »Istinu vam kažem: nema nikoga tko je radi Božjega kraljevstva ostavio kuću, ženu, braću, roditelje ili djecu, ³⁰ koji neće već sada primiti mnogo više, a u budućem svijetu i vječni život.«

Isusova smrt i uskrsnuće

(Mt 20,17–19; Mk 10,32–34)

³¹ Isus je pozvao u stranu Dvanaesticu i rekao im: »Pazite, idemo u Jeruzalem i sve što su proroci napisali o Sinu Čovječjem ispunit će se. ³² Da, predat će ga neždovima u ruke, izrugivat će mu se, zlostavljati ga i pljuvati po njemu. ³³ Bičevat će ga i ubiti. A treći dan on će ustati od mrtvih.« ³⁴ Oni nisu razumjeli što im govori. Smisao njegovih riječi ostao im je nejasan.

Isus ozdravlja slijepca

(Mt 20,29–34; Mk 10,46–52)

³⁵ Dok se Isus približavao Jerihonu, neki je slijepac sjedio kraj puta i prosio. ³⁶ Kad je čuo mnoštvo koje je prolazilo pokraj njega, upitao je što se događa.

³⁷ Rekli su mu da upravo prolazi Isus iz Nazareta.

³⁸ Slijepac je povikao: »Isuse, sine Davidov, smiluj mi se!«

³⁹ Oni sprijeda su ga ušutkavali, ali on je sve glasnije vikao: »Davidov sine, smiluj mi se!«

⁴⁰ Isus se zaustavio i zapovjedio da mu dovedu slijepca. Kad se čovjek približio, Isus ga je upitao: ⁴¹ »Što želiš da učinim za tebe?«

»Gospodine, želim progledati.«

⁴² Isus mu je rekao: »Progledaj, tvoja te vjera spasila!«

⁴³ Istoga trena čovjek je progledao. Krenuo je za Isusom slaveći Boga. Sav narod je to vidio i slavio Boga.

Isus kod Zakeja

¹⁹ Isus je ušao u Jerihon i prolazio gradom. ² U njemu je živio neki čovjek koji se zvao Zakej. On je bio glavni poreznik i vrlo bogat čovjek. ³ Želio je vidjeti tko je Isus, ali je bio niska rasta pa od silnoga naroda nije mogao ništa vidjeti. ⁴ Stoga je otrčao naprijed do mjesta kuda je Isus trebao proći i popeo se na divlju smokvu da bi bolje vidio. ⁵ Kad je Isus došao do tog mjesta, pogledao je prema gore i rekao Zakeju: »Siđi brzo, Zakeju! Danas ću biti tvoj gost.«

⁶ Zakej je brzo sišao i sav sretan ga srdačno primio u kuću. ⁷ Svi su to vidjeli i počeli mrmljati: »Otišao je u goste grešniku.«

⁸ A Zakej je ustao i rekao Gospodinu: »Gledaj, Gospodine, polovicu svega što imam dat ću siromašnima. A ako sam ikoga u čemu prevario, vratit ću mu četverostruko.«

⁹ Isus mu je rekao: »Danas je spasenje došlo u ovu kuću jer je i ovaj čovjek Abrahamov sin. ¹⁰ Sin Čovječji došao je potražiti i spasiti izgubljene.«

Koristiti povjerene darove

(Mt 25,14–30)

¹¹ Kako se Isus približavao Jeruzalemu, ljudi su mislili da će odmah nastupiti Božje kraljevstvo. ¹² Isus je znao što misle pa im je ispričao sljedeću usporedbu: »Neki čovjek plemenita roda otišao je u daleku zemlju da ga proglase kraljem i da se zatim vrati kući. ¹³ Pozvao je deset slugu, dao svakomu isti iznos novca † i rekao: 'Ulažite novac u poslove dok se ja ne vratim!' ¹⁴ Ali njegovi su ga sugrađani mrzili i poslali su za njim svoje predstavnike da prenesu ljudima te zemlje: 'Ne želimo da nam ovaj čovjek bude kralj!'

†† ISTI IZNOS NOVCA Doslovno: minu. Mina je vrijedila kao tromjesečna plaća radnika.

† Citat iz Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20.

¹⁵ No, on je ipak postao kraljem i vratio se kući. Zatim je poslao po slugu kojima je dao novac da vidi kakvu su zaradu ostvarili. ¹⁶ Prvi sluga pristupio je i rekao: 'Gospodaru, s tvojim novcem zaradio sam još deset puta toliko.' ¹⁷ Gospodar mu je rekao: 'Dobro si napravio, dobri slugo! Zato što si bio vjeran u malome, vladat ćeš nad deset gradova.' ¹⁸ Zatim mu je pristupio drugi sluga i rekao: 'Gospodaru, s tvojim novcem zaradio sam još pet puta toliko.' ¹⁹ Tom je sluzi rekao: 'A ti ćeš vladati nad pet gradova.' ²⁰ Tada mu je i treći sluga rekao: 'Gospodaru, evo ti tvoj novac koji sam sakrio u rupčiću! ²¹ Bojao sam te se jer si tvrd čovjek. Uzimaš što nisi pohranio i žanješ što nisi posijao.' ²² A Gospodar mu je rekao: 'Sudit ću ti na osnovi tvojih vlastitih riječi, zli slugo! Znao si da sam tvrd čovjek i da uzimam što nisam pohranio i žanjem što nisam sijao. ²³ Pa zašto onda nisi položio moj novac u banku, da ga, kada dođem, podignem s kamatama?' ²⁴ A onima što su stajali pokraj njega rekao je: 'Uzmite mu novac i dajte ga onomu koji ima deset puta toliko!' ²⁵ A oni su mu rekli: 'Gospodaru, pa on već ima deset puta više.' ²⁶ 'Kažem vam', odgovorio im je gospodar, 'svakomu koji ima dat će se još, a onomu koji nema oduzet će se i ono što ima. ²⁷ A što se tiče mojih neprijatelja koji me nisu htjeli za kralja, dovedite ih ovamo i pogubite preda mno!'«

Isus ulazi u Jeruzalem

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸ Nakon što im je to rekao, Isus je krenuo dalje, prema Jeruzalemu. ²⁹ Kad je stigao nedaleko od Betfage i Betanije, gradova u blizini Maslinske gore, poslao je naprijed dvojicu svojih učenika i rekao im: ³⁰ »Pođite u ovo selo ispred vas! Čim uđete, naći ćete privezano magare koje još nikada nitko nije jahao. Odvezite ga i dovedite ovamo! ³¹ A ako vas tko upita zašto ga odvezujete, recite: 'Treba Gospodinu.'«

³² Dvojica učenika otišla su u selo i našla magare, kako im je Isus i bio rekao. ³³ Dok su ga odvezivali, vlasnici su ih pitali: »Zašto odvezujete magare?«

³⁴ Učenici su odgovorili: »Treba Gospodinu.« ³⁵ I doveli su magare Isusu, stavili na njega svoje ogrtače i posjeli Isusa na magare. ³⁶ Dok je Isus išao prema Jeruzalemu, ljudi su prostirali svoje ogrtače po putu.

³⁷ A kad se Isus približio obronku Maslinske gore, mnoštvo sljedbenika počelo je iz svega glasa radosno slaviti Boga za sva čuda koja su vidjeli. ³⁸ Govorili su: »Blagoslovljen kralj koji dolazi u Gospodnje ime! † Mir na nebu i slava na visini!«

³⁹ Neki farizeji iz mnoštva rekli su mu: »Učitelju, ukori svoje sljedbenike!«

⁴⁰ A on im je odgovorio: »Kažem vam, ako oni budu šutjeli, kamenje će vikati.«

Isus plače nad Jeruzalemom

⁴¹ Kad je stigao nadomak grada i ugledao ga, zaplakao je nad njim ⁴² i rekao: »Kad bi barem danas znao što će ti donijeti mir, ali ti to sada ne vidiš! ⁴³ Doći će vrijeme kad će tvoji neprijatelji podići bedeme oko tebe i okružiti te sa svih strana. ⁴⁴ Srvanit će sa zemljom tebe i tvoju djecu. Neće ostati ni kamen na kamenu unutar tvojih zidova, jer nisi prepoznao vrijeme kad je Bog došao k tebi.«

Isus u Hramu

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

⁴⁵ Isus je otišao u Hram i počeo tjerati iz njega sve koji su u njemu trgovali. ⁴⁶ Rekao je: »Zapisano je: 'Moja kuća bit će kuća molitve'. † A vi ste je pretvorili u 'razbojničku špilju.'« ‡

⁴⁷ Isus je svaki dan poučavao u Hramu. Vodeći svećenici, učitelji Zakona i neki narodni glavari htjeli su ga ubiti, ⁴⁸ ali kako je sav narod pozorno slušao svaku riječ koju je Isus govorio, nisu nalazili načina kako da ga ubiju.

Odakle Isusu vlast?

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

20 Jednom je Isus poučavao u Hramu i objavljivao ljudima Radosnu vijest. Vodeći svećenici i učitelji Zakona došli su k njemu zajedno sa židovskim vođama ² pa mu rekli: »Kaži nam, kojim pravom činiš sve to? Tko te je ovlastio?«

³ Isus im je odgovorio: »I ja ću vama postaviti jedno pitanje. Kažite mi: ⁴ je li Ivanovo krštenje bilo od Boga ili od ljudi?« ⁵ Oni su počeli razmatrati pitanje među sobom: »Ako kažemo: 'od Boga', on će reći: 'zašto mu onda niste vjerovali?' ⁶ A ako kažemo: 'od ljudi', svi će nas kamenovati, jer su uvjereni da je Ivan bio prorok.« ⁷ I tako su mu odgovorili da ne znaju odakle je Ivanovo krštenje.

⁸ Tada im je Isus rekao: »Ni ja vama neću reći kojim pravom ovo činim.«

Bog šalje svoga Sina

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus je zatim ispričao narodu sljedeću usporedbu: »Neki je čovjek posadio vinograd, iznajmio ga vinogradarima i otputovao na dulje vrijeme. ¹⁰ Kad je došlo vrijeme berbe, poslao je slugu k vinogradarima da mu predaju njegov dio uroda. Ali vinogradari su pretukli slugu i poslali ga natrag praznih ruku. ¹¹ Čovjek je zatim poslao drugog slugu, ali i njega su pretukli, izrugali ga i poslali natrag praznih ruku. ¹² Poslao im je i trećeg slugu, ali i njega su izranili i izbacili. ¹³ Na to je vlasnik vinograda rekao: 'Što da učinim? Poslat ću svoga voljenog sina. Možda će njemu iskazati poštovanje.'«

† Citat iz Ps 118,26.

†† Citat iz Iz 56,7. ‡ Citat iz Jr 7,11.

¹⁴ Ali kad su ga vinogradari ugledali, posavjetovali su se i rekli: 'Ovo je nasljednik. Ubijmo ga, pa će nasljedstvo pripasti nama!' ¹⁵ I tako su ga vinogradari izbacili iz vinograda i ubili.

Što će, dakle, vlasnik vinograda učiniti s njima? ¹⁶ Doći će i pogubiti ih, a vinograd dodijeliti drugima.«

Kad su ljudi to čuli, rekli su: »To se nikada ne smije dogoditi!« ¹⁷ A Isus ih je pogledao i rekao: »Što onda znači ono što je pisano:

'Kamen koji su graditelji odbacili postao je ugaonim kamenom.' †

¹⁸ Svatko tko padne na njega razbit će se, a onaj na koga on padne bit će smravljen.«

¹⁹ Učitelji Zakona i vodeći svećenici znali su da je ova usporedba namijenjena njima. Htjeli su istoga trena uhititi Isusa, ali bojali su se naroda.

Plaćanje poreza

(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17)

²⁰ Učitelji Zakona i svećenici pratili su Isusa i slali za njim uhode koji su se pretvarali da su iskreni kako bi ga uhvatili u riječi, da bi ga predali vladajućem upravitelju. ²¹ Stoga su ga uhode upitale: »Učitelju, znamo da govoriš i poučavaš istinu i da kod tebe nema pristranosti, već da ispravno učiš Božjem putu. ²² Je li ispravno da mi plaćamo porez caru ili nije?«

²³ Isus je bio svjestan njihova lukavstva pa im je rekao: ²⁴ »Pokažite mi srebrnjak! Čija je to slika i čije ime na njemu?«

²⁵ Oni su odgovorili: »Carevo.« A on im je rekao: »Onda dajte caru ono što je carevo, a Bogu ono što je Božje.«

²⁶ I nisu ga pred narodom mogli uhvatiti u riječi. Njegov odgovor zadivio ih je pa su zašutjeli.

O uskrsnuću

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

²⁷ Neki saduceji došli su k Isusu — saduceji smatraju da nema uskrsnuća — i upitali ga: ²⁸ »Učitelju, Mojsije nam je zapisao da ako oženjen čovjek umre bez djece, njegov se brat treba oženiti njegovom udovicom i s njom imati djecu na ime svoga brata. ^{†29} Bilo je sedmero braće. Prvi se oženio i umro bez djece. ³⁰ Zatim se drugi oženio bratovom udovicom, ³¹ a nakon toga i treći. Ista sudbina snašla je svu sedmoricu: umrli su, a da nisu imali djece. ³² Poslije je umrla i žena. ³³ O uskrsnuću mrtvih, čija će ona biti žena kad su je sva sedmorica imala za ženu?«

³⁴ Tada im je Isus rekao: »Ljudi ovoga svijeta žene se i udaju, ³⁵ ali oni koji su dostojni uskrsnuća od mrtvih, nakon ovoga života, neće se ni ženiti ni udavati. ³⁶ Oni neće moći više ni umrijeti jer će biti poput anđela. Oni su Božja djeca jer su djeca uskrsnuća. ³⁷ Ali u slučaju s gorućim grmom čak je i Mojsije jasno pokazao da ljudi

ustaju od mrtvih jer je nazvao Gospodina 'Bogom Abrahamu, Izaka i Jakova.' †³⁸ A Bog nije Bog mrtvih nego živih jer oni koji mu pripadaju — žive.«

³⁹ Na to su neki učitelji Zakona odgovorili: »Učitelju, dobro si rekao!« ⁴⁰ I nitko ga se više nije usudio ništa pitati.

Davidov sin

(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Isus im je zatim rekao: »Kako to da Krista nazivaju Davidovim sinom? ⁴² Pa David sâm kaže u knjizi Psalama:

'Gospodin je rekao mom Gospodinu: Sjedni s moje desne strane,

⁴³ dok ne stavim tvoje neprijatelje pod tvoju vlast.' †⁴⁴ Znači, David ga zove 'Gospodinom'. Pa kako onda Krist može biti Davidov sin?«

Učitelji Zakona

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Dok je narod to slušao, Isus se obratio svojim učenicima: ⁴⁶ »Čuvajte se učitelja Zakona! Oni vole hodati uokolo u dugim haljama i vole da ih na trgovima pozdravljaju s poštovanjem. Vole najbolja mjesta u sinagogama i počasna mjesta na gozbama. ⁴⁷ Na prijeveru uzimaju imovinu udovicama, a mole duge molitve da se prikažu pobožnima. Oni će biti strože suđeni.«

Istinsko davanje

(Mk 12,41–44)

21 Isus je pogledao i vidio kako bogataši ubacuju svoje darove u hramsku kutiju za priloge. ² Zatim je ugledao siromašnu udovicu kako ubacuje dva bakrena novčića †. ³ Rekao je: »Govorim vam istinu. Ova siromašna udovica ubacila je više nego itko od njih. ⁴ Jer svi su oni dali od svoga viška, a ona je od svojeg siromaštva dala sve što je imala za život.«

Uništenje Hrama

(Mt 24,1–14; Mk 13,1–13)

⁵ Neki Isusovi učenici razgovarali su o izgledu Hrama, o tome kako je sagrađen od najljepšega kamena i ukrašen zavjetnim darovima, a Isus je rekao:

⁶ »Doći će vrijeme kada od svega što vidite neće ostati ni kamen na kamenu: sve će biti razoreno.«

⁷ Oni su ga upitali: »Učitelju, kada će to biti? Kako ćemo znati da se to treba uskoro dogoditi?«

⁸ A on im je odgovorio: »Čuvajte se da vas ne prevare! Jer mnogi će doći u moje ime i reći: 'Ja sam taj' i 'Bliži se vrijeme'. Ne slijedite ih! ⁹ I nemojte se bojati kad čujete za ratove i pobune. Sve se to najprije mora dogoditi, ali kraj neće doći odmah.«

† Citat iz Ps 118,22. †† AKO ... SVOGA BRATA Vidi Pnz 25,5.

‡ BOGOM ... JAKOVA Vidi Izl 3,6. †† Citat iz Ps 110,1. †† DVA BAKRENA NOVČIČA Doslovno: dvije leptre.

¹⁰ Zatim im je rekao: »Jedan će narod ustati protiv drugog naroda i jedno kraljevstvo protiv drugoga.

¹¹ Bit će velikih potresa, gladi i pošasti na raznim mjestima. Dogodit će se strašne stvari i na nebu će se pojaviti zapanjujuća upozorenja.

¹² Ali prije nego što se sve to dogodi, zatvarat će vas i progoniti. Predavat će vas u sinagoge na suđenje i slati u zatvore. Zbog mene će vas dovoditi pred kraljeve i upravitelje. ¹³ Vama će to biti prilika da svjedočite o meni. ¹⁴ Znajte stoga da nećete unaprijed trebati pripremati svoju obranu, jer ¹⁵ ja ću vam dati mudrosti i riječi kojima se ni jedan vaš protivnik neće moći suprotstaviti niti ih opovrgnuti. ¹⁶ Čak će vas i roditelji, braća, rodbina i prijatelji izdati; neke od vas će i ubiti. ¹⁷ Svi će vas zbog mene mrziti, ¹⁸ ali vama ni dlaka s glave neće pasti. ¹⁹ Svojom ustrajnošću dobit ćete život.«

Uništenje Jeruzalema

(Mt 24,15–21; Mk 13,14–19)

²⁰ »Kad vidite da je Jeruzalem opkoljen vojskama, znajte da će uskoro biti opustošen! ²¹ Tada neka oni koji se zateknu u Judeji bježe u brda. Oni koji se zateknu u gradu neka izađu iz njega, a oni koji se zateknu u okolini neka ne ulaze u njega. ²² To će biti dani kazne u kojima će se ispuniti sve što je zapisano. ²³ Trudnicama i dojiljama bit će posebno teško u to vrijeme jer će velika nevolja snaći ovu zemlju. Božji gnjev past će na ovaj narod. ²⁴ Neki će biti pobijeni mačem, a drugi odvedeni u zarobljeništvo diljem svijeta. Nežidovi će gaziti Jeruzalem sve dok se njihovo vrijeme ne ispuni.«

Ne bojte se!

(Mt 24,29–31; Mk 13,24–27)

²⁵ »Pojavit će se znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a narode na zemlji zahvatit će očaj i neizvjesnost zbog huke uzburkana mora. ²⁶ Ljudi će klonuti od straha i užasa zbog onoga što će snaći zemlju, jer će se sklad nebeskih tijela poremetiti. ²⁷ I tada će vidjeti Sina Čovječjega kako dolazi na oblaku u velikoj slavi i moći. ²⁸ Kad se sve to počne događati, uspravite se i dignite glave jer se bliži vaše oslobođenje!«

Isusove riječi ostaju zauvijek

(Mt 24,32–35; Mk 13,28–31)

²⁹ Zatim im je ispričao usporedbu: »Pogledajte smokvu i ostalo drveće! ³⁰ Čim vidite da počnu listati, i sami znate da je ljeto blizu. ³¹ Isto tako, kad vidite da se ovo događa, znajte da je Božje kraljevstvo blizu!

³² Govorim vam istinu. Oni koji sada žive neće umrijeti prije nego što se sve to dogodi. ³³ Nebo i zemlja će nestati, ali moje riječi neće nikada nestati.«

Budite budni!

³⁴ »Čuvajte se da vam srca ne otupe od raspuštenosti, pijanstva i tjeskobnih briga i da vas taj dan ne iznenadi kao zamka, ³⁵ jer će doći na sve stanovnike čitave Zemlje. ³⁶ U svakom trenutku budite budni i molite da biste mogli sigurno prebroditi sve što dolazi i spremno stati pred Sina Čovječjega.«

³⁷ Isus je danju poučavao u Hramu, a svaku večer odlazio bi i provodio noći na Maslinskoj gori. ³⁸ A narod bi ustajao rano ujutro i odlazio u Hram da ga sluša.

Urota protiv Isusa

(Mt 26,1–5; 14–16; Mk 14,1–2; 10–11; Iv 11,45–53)

22 Bližio se Blagdan beskvasnih kruhova zvan Pasha. ² Vodeći svećenici i učitelji Zakona tražili su način kako da ubiju Isusa, ali bojali su se naroda.

Juda

(Mt 26,14–16; Mk 14,10–11)

³ Tada je sotona ušao u Judu, zvanog Iskariot, koji je bio jedan od Dvanaestorice. ⁴ On je otišao dogovoriti se s vodećim svećenicima i hramskim stražarima kako da im izruči Isusa. ⁵ Ovi su se vrlo razveselili tome i obećali mu zauzvrat dati novac. ⁶ Juda je to prihvatio i čekao povoljan trenutak da im izruči Isusa, kad u blizini ne bude naroda.

Priprema pashalne večere

(Mt 26,17–25; Mk 14,12–21; Iv 13,21–30)

⁷ Došao je i dan beskvasnih kruhova, kad se žrtvuje pashalno janje. ⁸ Isus je poslao Petra i Ivana te im rekao: »Idite i priredite nam pashalnu večeru!«

⁹ Oni su ga pitali: »Gdje želiš da je priredimo?«

¹⁰ Isus im je rekao: »Na ulasku u grad naići ćete na čovjeka koji nosi vrč vode. Idite za njim u kuću u koju on uđe! ¹¹ Recite domaćinu: 'Učitelj te moli da nam pokazuje sobu u kojoj on i njegovi učenici mogu jesti pashalnu večeru.' ¹² Čovjek će vam onda pokazati veliku, uređenu gornju sobu. Tamo sve priredite!«

¹³ Petar i Ivan su otišli. Našli su sve kako im je Isus rekao i priredili pashalnu večeru.

Posljednja večera

(Mt 26,26–30; Mk 14,22–26; 1Kor 11,23–25)

¹⁴ Kad je došlo vrijeme, Isus se smjestio za stol zajedno s Dvanaesticom. ¹⁵ Rekao im je: »Žarko sam želio prije svoje muke jesti s vama ovu pashalnu večeru.

¹⁶ Kažem vam da je neću više jesti sve dok se ne ispuni u Božjem kraljevstvu.«

¹⁷ Tada je uzeo čašu, zahvalio Bogu i rekao: »Uzmite i podijelite je među sobom! ¹⁸ Kažem vam da više neću piti vina sve dok ne dođe Božje kraljevstvo.«

¹⁹ Zatim je uzeo kruh i zahvalio Bogu. Razlomio ga je i dao učenicima govoreći: »Ovo je moje tijelo koje se

daje za vas. Ovo činite meni na spomen!«²⁰ Isto je tako, nakon jela, uzeo čašu i rekao: »Ova je čaša novi Savez u mojoj krvi koja se proljeva za vas.«[†]

²¹ »Ruka mojega izdajice na stolu je kraj moje. ²² Sin Čovječji otići će u smrt koja mu je određena, ali jao onom koji ga izdaje!«

²³ A oni su počeli zapitkivati jedan drugoga: »Tko bi od nas mogao takvo što učiniti?«

Budite slugel!

²⁴ Među njima se razvila i prepirka o tome tko je od njih najveći. ²⁵ A Isus im je rekao: »Kraljevi ovoga svijeta vladaju nad narodima, a oni koji imaju vlast zovu se be 'dobročiniteljima'. ²⁶ Ali vi ne budite takvi! Naprotiv, neka najveći među vama bude kao onaj najmanji, a vođa neka bude kao sluga! ²⁷ Jer tko je veći: onaj koji sjedi za stolom ili onaj koji posluhuje? Nije li to onaj koji sjedi za stolom? A ja sam među vama onaj koji posluhuje.

²⁸ Vi ste ti koji ste bili uz mene u mojim kušnjama. ²⁹ Ja vam dajem kraljevsku vlast, isto kao što ju je moj Otac dao meni. ³⁰ Vi ćete jesti i piti za mojim stolom u mom kraljevstvu. Sjediti ćete na prijestoljima i suditi dvanaesterim Izraelovim plemenima.«

Ne gubite vjeru!

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ »Šimune †, Šimune, slušaj! Sotona je tražio da vas prosije, kao što se prosijava žito. ³² Ali ja sam molio za tebe da tvoja vjera ne klone. A ti, kada mi se vratiš, učvrsti svoju braću!«

³³ Šimun Petar je rekao Isusu: »Gospodine, s tobom sam spreman ići u zatvor, čak i umrijeti za tebe.«

³⁴ A Isus je rekao: »Kažem ti, Petre, pijetao danas neće zapjevati dok triput ne zaniječeš da me poznaješ.«

³⁵ I rekao je učenicima: »Kad sam vas poslao bez novca, torbe ili obuće, je li vam što nedostajalo?«

Oni su odgovorili: »Nije.«

³⁶ On im je rekao: »Ali sada, tko god ima novac, neka ga uzme, kao i torbu. I tko god nema mač, neka proda svoj kaput i neka ga kupi! ³⁷ U Pismu stoji: 'uvrstili su ga među zločince.' ‡

Ovo se mora ispuniti. Da, ovo što piše o meni ispunjava se.«

³⁸ Oni su rekli: »Gospodaru, evo ovdje su dva mača!«
»Dosta je!« odgovorio je Isus.

Borba i molitva

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Zatim je Isus otišao iz grada i uputio se, kao i obično, na Maslinsku goru. Učenici su pošli za njim. ⁴⁰ Kad su se popeli, rekao im je: »Molite da ne podlegnete iskušenju!«

† Neki grčki rukopisi nemaju zadnji dio 19. retka, kao ni cijeli 20.
‡ ŠIMUN Drugo mu je ime bilo — Petar. † Citat iz Iz 53,12.

⁴¹ I udaljio se od njih koliko se može dobaciti kamen. Kleknuo je i molio: ⁴² »Oče, ako ti želiš, otkloni ovu goru čašu od mene! Ali neka ne bude kako ja želim, već kako ti želiš.«⁴³ I tada mu se ukazao anđeo i hrabrio ga. ⁴⁴ U svojoj mucu Isus je još upornije molio, a znoj poput kaplji krvi kapao mu je s čela. †⁴⁵ Kad je ustao iz molitve, vratio se k učenicima i našao ih kako spavaju, iscrpljeni od žalosti. ⁴⁶ Rekao im je: »Zašto spavate? Ustanite i molite da ne podlegnete iskušenju!«

Isusovo uhićenje

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

⁴⁷ Dok je još govorio, pojavila se gomila ljudi, predvođena Judom, jednim od Dvanaestorice. Pristupio je k Isusu i poljubio ga.

⁴⁸ A Isus mu je rekao: »Juda, zar poljupcem izdaješ Sina Čovječjega?«⁴⁹ Kad su učenici vidjeli što se sprema, rekli su: »Gospodine, da upotrijebimo mač?«⁵⁰ I jedan od njih udario je slugu velikoga svećenika i odsjekao mu desno uho.

⁵¹ A Isus je na to rekao: »Stani! Dosta!« Dotaknuo je služi uho i iscijelio ga.

⁵² Tada je rekao vodećim svećenicima, hramskim stražarima i starješinama koji su ga došli uhvatiti: »Zar ste na mene izašli s mačevima i toljagama kao na razbojnika? ⁵³ Svaki dan bio sam s vama u Hramu i niste me pokušali uhititi. Ali ovo je vaš trenutak — vrijeme vladavine tame.«

Petar niječe Isusa

(Mt 26,57–58; 69–75; Mk 14,53–54; 66–72; Iv 18,12–18; 25–27)

⁵⁴ Oni su ga uhitili i odveli u kuću velikoga svećenika. A Petar ih je izdaleka pratio. ⁵⁵ Zapalili su vatru nasred dvorišta i sjeli oko nje. I Petar je sjeo s njima. ⁵⁶ Neka mlada sluškinja primijetila ga je pri svjetlosti vatre. Pozorno ga je pogledala i rekla: »I ovaj je bio s njim.«

⁵⁷ A Petar je to počeo nijekati, govoreći: »Ženo, ja ga ne poznajem!«⁵⁸ Nešto kasnije, netko drugi ga je ugledao i rekao: »I ti si jedan od njih!«

A Petar je odgovorio: »Nisam, čovječe!«

⁵⁹ Otprilike nakon jednog sata neki je čovjek uporno počeo tvrditi: »Bez sumnje, i ovaj je čovjek bio s njim; Galilejac je!«

⁶⁰ A Petar je rekao: »Čovječe, ne znam o čemu govoriš!«

U taj tren, dok je Petar još izgovarao te riječi, pijetao je zapjevao. ⁶¹ A Gospodin se okrenuo prema Petru i pogledao ga. Tada se Petar sjetio riječi koje mu je Gospodin rekao: »Danas, prije nego pijetao zapjeva, triput ćeš me zanijekati.«⁶² Izašao je i gorko zaplakao.

†‡ 43. I 44. REDAK U nekim grčkim rukopisima nema ovih redaka.

Isusa izruguju (Mt 26,67–68; Mk 14,65)

⁶³ Oni koji su čuvali Isusa počeli su mu se rugati i tući ga. ⁶⁴ Zavezali su mu oči i pitali ga: »Prorok si. Reci tko te udario?« ⁶⁵ I još su mnogo toga govorili i vrijeđali ga.

Isus pred židovskim vođama (Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Kad se razdanilo, sastali su se narodni starješine, vodeći svećenici i učitelji Zakona. Isusa su doveli pred njihovo vijeće ⁶⁷ pa mu rekli: »Reci nam, jesi li ti Krist?«

A on im je odgovorio: »Ako vam kažem, nećete mi vjerovati. ⁶⁸ A ako ja vas pitam, nećete mi odgovoriti. ⁶⁹ Ali od sada će Sin Čovječji sjediti s desne strane Svećnogoga Boga.«

⁷⁰ Oni su rekli: »Znači, ti si Božji Sin?« Odgovorio im je: »Sami kažete da jesam.«

⁷¹ Na to su oni rekli: »Kakvi su nam još svjedoci potrebni? Sami smo sve čuli iz njegovih usta.«

Isus i upravitelj Pilat (Mt 27,1–2; 11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–38)

23 Zatim su ustali i odveli Isusa k Pilatu. ² Tamo su ga počeli optuživati, govoreći: »Ulovili smo ovog čovjeka kako zavodi naš narod. On je protiv toga da se caru plaća porez, a sebe naziva Kristom, kraljem.«

³ Pilat je upitao Isusa: »Jesi li ti židovski kralj?«

Isus mu je odgovorio: »Sâm kažeš.«

⁴ Tada se Pilat obratio vodećim svećenicima i narodu: »Ja ne vidim nikakvu krivnju na ovom čovjeku.«

⁵ Ali oni su bili uporni i govorili su: »On cijelu Judeju diže na noge svojim učenjem. Počeo je u Galileji i došao sve do ovamo.«

Isusa šalju Herodu

⁶ Kad je Pilat to čuo, upitao ih je, je li Isus Galilejac.

⁷ Kad je saznao da Isus potpada pod Herodovu vlast, poslao ga je k njemu. Herod se u to vrijeme također nalazio u Jeruzalemu. ⁸ Kad je Herod ugledao Isusa, vrlo se obradovao jer ga je već godinama želio sresti. Čuo je za njega i nadao se da bi mogao uživo vidjeti kako izvodi neko čudo. ⁹ Herod je Isusu postavio mnogo pitanja, ali Isus mu ni na jedno nije odgovorio.

¹⁰ Vodeći svećenici i učitelji Zakona stajali su tamo i žestoko optuživali Isusa. ¹¹ I Herod se, zajedno sa svojim vojnicima, s prezirom ophodio prema Isusu i ismijavao ga. Kada su Isusa obukli u bijelu odjeću, Herod ga je poslao natrag k Pilatu. ¹² Toga su se dana Herod i Pilat prijateljili, a prije toga bili su neprijatelji.

Pilat osuđuje Isusa (Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)

¹³ Pilat je sazvao vodeće svećenike, židovske vođe i narod ¹⁴ pa im rekao: »Doveli ste mi ovoga čovjeka pod

optužbom da je zavodio narod. Ja sam ga pred vama ispitao i nisam našao nikakve osnove za optužbe koje ste iznijeli protiv njega. ¹⁵ A nije ih našao ni Herod jer ga je poslao natrag k nama. Kao što vidite, on nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt. ¹⁶ Dakle, naredit ću da ga izbičuju i puste.« ¹⁷ †

¹⁸ Ali svi su uglas zavikali: »Pogubi ga! Oslobodi nam Barabu!« ¹⁹ Baraba je bio bačen u zatvor zbog dizanja pobune u gradu i ubojstva.

²⁰ Pilat se opet obratio narodu jer je želio osloboditi Isusa. ²¹ Ali svjetina je uporno vikala: »Razapni ga, razapni ga!«

²² Pilat im se obratio i treći put: »Ali kakvo je zlo učinio ovaj čovjek? Ja ne nalazim na njemu nikakvu krivnju. Ne zaslužuje smrt. Kaznit ću ga i zatim pustiti.«

²³ No, oni su i dalje vikali i tražili da ga razapne. Njihova je vika postala tako zaglušujuća ²⁴ da je Pilat odlučio udovoljiti njihovu zahtjevu. ²⁵ Oslobodio je čovjeka kojeg su tražili, onoga koji je bio bačen u zatvor zbog pobune i ubojstva, a Isusa im je predao u ruke da učine s njim što žele.

Isusa razapinju (Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Iv 19,17–27)

²⁶ Dok su Isusa odvodili, uhvatili su nekog Šimuna iz Cirene koji se upravo vraćao s polja. Stavili su mu na leđa križ da ga nosi za Isusom.

²⁷ Veliko mnoštvo pratilo je Isusa, uključujući i neke žene koje su naricale i tugovale za njim. ²⁸ Isus se okrenuo prema njima i rekao im: »Jeruzalemske kćeri, ne plaćite za mnom! Radije plaćite zbog sebe i svoje djece! ²⁹ Dolaze dani kada će ljudi govoriti: 'Blago nerotkinjama, utrobama koje nikad nisu rodile i prsima koja nikad nisu dojila!' ³⁰ Tada će reći planinama: 'Srušite se na nas!' i brdima: 'Pokrijte nas!' ††³¹ Jer ako tako čine s pravednim čovjekom, što će tek biti s onim tko je kriv?« ‡

³² Tamo su bila i dva zločinca koje su izveli da ih pogube zajedno s Isusom. ³³ Kad su došli na mjesto zvano Golgota ††, razapeli su Isusa i zločince zajedno s njim: jednoga s Isusove desne strane, a drugoga s lijeve. ³⁴ Tada je Isus rekao: »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!«

A oni su bacili kocku da bi podijelili njegovu odjeću među sobom. ³⁵ Narod je stajao i sve promatrao, dok su njihovi glavari izrugivali Isusa i govorili: »Druge je spasio; neka sada spasi sâm sebe ako je zbilja Krist, Božji Izabranik!«

† Neki grčki rukopisi Lukina evanđelja dodaju 17. redak: »Svake godine za blagdan Pashe Pilat je morao, po želji naroda, osloboditi jednog zatvorenika.« †† Citat iz Hoš 10,8. ‡ JER AKO TAKO ... JE KRIV Doslovno: »Jer ako tako čine sa zelenim drvetom, što li će tek biti sa suhim?« †† GOLGOTA Stjenovita visoravan, koja je izgledala kao »Lubanja.«

³⁶ Došli su i vojnici i rugali mu se. Davali su mu ocat ³⁷ i govorili: »Ako si židovski kralj, onda se spasi!« ³⁸ Iznad njega postavili su natpis: »Ovo je kralj židovski.«

³⁹ Jedan od zločinaca obješenih s njim vrijeđao ga je govoreći: »Nisi li ti Krist? Spasi i sebe i nas!«

⁴⁰ A drugi ga je prekorio i rekao: »Zar se ne bojiš Boga? Pa i ti si osuđen na istu kaznu! Ali naša je kazna pravedna, jer smo dobili što zaslužujemo, ⁴¹ a ovaj čovjek nije učinio nikakvo zlo.« ⁴² Zatim je dodao: »Isuse, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo!«

⁴³ Isus mu je rekao: »Govorim ti istinu: danas ćeš biti sa mnom u raju.«

Isusova smrt

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Bilo je oko podneva kad je tama prekrila svu zemlju. Nestalo je sunca sve do tri sata poslije podne, a zastor u Hramu razderao se popola. ⁴⁶ Isus je povikao iz svega glasa: »Oče, u tvoje ruke predajem svoj duh.« † Čim je to rekao, izdahnuo je.

⁴⁷ Kad je časnik vidio što se dogodilo, počeo je slaviti Boga i govoriti: »Ovaj je čovjek sigurno bio pravednik.«

⁴⁸ Kad su ljudi koji su se okupili da promatraju taj prizor vidjeli što se dogodilo, razišli su se udarajući se u prsa, ⁴⁹ a svi Isusovi bliski prijatelji, uključujući i žene koje su ga pratile još iz Galileje, stajali su podalje i promatrali.

Josip iz Arimateje

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42)

⁵⁰ Bio je tamo i čovjek po imenu Josip, iz grada Arimateje u Judeji, član židovskoga Velikog vijeća. Bio je dobar i pošten čovjek. Živio je u iščekivanju Božjega kraljevstva i nije se slagao s odlukom i postupkom Velikog vijeća. ⁵² Otišao je k Pilatu i zatražio Isusovo tijelo.

⁵³ Skinuo je tijelo s križa i umotao ga u laneno platno pa ga položio u grob isklesan u stijeni, u koji nikada nitko nije bio položen. ⁵⁴ Bilo je to na dan pripreme i približavala se subota.

⁵⁵ Žene koje su došle s Isusom iz Galileje pratile su Josipa. Vidjele su grob i kako Isusovo tijelo polažu u njega. ⁵⁶ Zatim su se vratile kući da pripreme mirisne trave i ulja za pomast tijela. U subotu su mirovale, iz poslušnosti prema Zakonu.

Isusovo uskrsnuće

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Iv 20,1–10)

24 Prvog dana u tjednu, žene su rano ujutro došle na Isusov grob. Sa sobom su ponijele mirise koje su bile pripremile. ² Opazile su da je kamen koji je zatvarao ulaz u grob odmaknut ³ pa su ušle. No, tijelo Gospodina Isusa nisu našle. ⁴ Dok su tako stajale, zbunjene zbog toga što se dogodilo, odjednom su se kraj njih pojavila dva čovjeka u sjajnoj odjeći. ⁵ Obuzeo ih je

† Citat iz Ps 31,6.

strah i poklonile su im se licem do zemlje. A oni su im rekli: »Zašto tražite živoga među mrtvima? ⁶ On nije ovdje; ustao je od mrtvih! Sjetite se što vam je rekao dok je još bio u Galileji: ⁷ rekao je da Sin Čovječji mora biti predan u ruke grešnicima, da mora biti razapet na križu i da će trećega dana ustati od mrtvih.« ⁸ Tada su se žene sjetile Isusovih riječi.

⁹ Vratile su se s groba i sve to ispričale Jedanaestorici i ostalima. ¹⁰ Te su žene bile: Marija Magdalena, Ivana i Marija — Jakovljeva majka. One i ostale žene koje su bile s njima prenijele su to apostolima. ¹¹ No, ovima su te riječi zvučale kao izmišljotina i nisu im vjerovali. ¹² Ali Petar je ustao i otrčao na grob. Sagnuo se ali nije opazio ništa osim lanenih povoja. Otišao je s groba pitajući se što se to moglo dogoditi.

Na putu u Emaus

(Mk 16,12–13)

¹³ Istoga dana, dvojica Isusovih sljedbenika išla su prema selu Emausu, udaljenom od Jeruzalema oko dvanaest kilometara. ¹⁴ Putem su razgovarali o svemu što se dogodilo. ¹⁵ Dok su oni tako o svemu razgovarali i raspravljali, došao je Isus i pridružio im se na putu.

¹⁶ No, nije im bilo dano da ga mogu prepoznati. ¹⁷ Isus ih je upitao: »O čemu to putem raspravljate?«

Stali su i ražalostili se. ¹⁸ Jedan od dvojice, po imenu Kleofa, rekao mu je: »Ti si valjda jedini čovjek u Jeruzalemu koji ne zna što se dogodilo ovih dana.«

¹⁹ »Na što mislite?« upitao ih je Isus.

Rekli su mu: »Na sve što se dogodilo s Isusom iz Nazareta, koji je bio veliki prorok. Pokazao je to riječima i djelima, pred Bogom i pred cijelim narodom. ²⁰ Raspravljali smo o tome kako su ga naši vodeći svećenici i narodni glavari predali da bude osuđen na smrt i razapeli ga. ²¹ Mi smo se nadali da je on taj koji će osloboditi Izrael. No, to nije sve. Danas je treći dan kako se to dogodilo, ²² a i neke žene među nama zbunile su nas: rano ujutro otišle su na njegov grob, ²³ ali nisu našle njegovo tijelo. Došle su k nama i rekle nam da su im se ukazali anđeli i rekli im da je Isus živ. ²⁴ Tada su neki od nas otišli na grob. Našli su sve upravo onako kako su žene rekle, ali Isusa nisu vidjeli.«

²⁵ Na to im je Isus rekao: »O, kako ste nerazumni i kako teško vjerujete u ono što su rekli proroci! ²⁶ Nije li bilo nužno da Krist sve to pretrpi prije nego što uđe u svoju slavu?« ²⁷ I tako im je Isus rastumačio što sva Pisma kažu o njemu, od Mojsija do proroka.

²⁸ Približili su se selu u koje su išli, a Isus se napravio kao da će produžiti put. ²⁹ Oni su počeli navaljivati: »Ostani s nama! Kasno je, uskoro će noć.« I on je ušao u kuću da ostane s njima.

³⁰ Kad je bio s njima za stolom, uzeo je kruh i zahvalio Bogu. Zatim ga je razlomio i dao njima. ³¹ Tada su im se otvorile oči i oni su ga prepoznali. A on je pred njihovim očima nestao. ³² A oni su rekli jedan drugo-

mu: »Nije li nam gorjelo u srcima dok je putem razgovarao s nama i objašnjavao nam Pisma?«

³³ Istoga časa su ustali i vratili se u Jeruzalem. Tamo su zatekli jedanaesticu i ostale okupljene zajedno s njima. ³⁴ Svi okupljeni su rekli: »Gospodin je zaista ustao od mrtvih! Ukazao se Šimunu.«

³⁵ Tada su i ova dvojica ispričala što im se putem dogodilo i kako su prepoznali Isusa dok je lomio kruh.

Isus se ukazuje učenicima

(Mt 28,16–20; Mk 16,14–18; Iv 20,19–23; Dj 1,6–8)

³⁶ Dok su još o tome pričali okupljenima, Isus je stao između njih i rekao im: »Mir vama!«

³⁷ A oni su se zaprepastili i obuzeo ih je strah. Mislili su da vide duha. ³⁸ A on im je rekao: »Zašto ste tako uznemireni? I zašto se u vama bude sumnje? ³⁹ Pogledajte mi ruke i noge! Vidjet ćete da sam to stvarno ja. Dotaknite me i vidjet ćete; duh nema mesa i kostiju kao što ih ja imam.«

⁴⁰ Kada im je to rekao, pokazao im je svoje ruke i noge. ⁴¹ A oni od radosti nisu mogli povjerovati svojim očima. Bili su zadivljeni. Upitao ih je: »Imate li ovdje

što za jesti?« ⁴² Dali su mu komad pečene ribe. ⁴³ On ga je uzeo i pred njima pojeo.

⁴⁴ Zatim im je rekao: »To je ono što sam vam govorio dok sam još bio s vama: sve što o meni piše u Mojsijevu zakonu, prorocima i psalmima mora se ispuniti.«

⁴⁵ Tada im je prosvijetlio um da shvate što je zapisano u Pismima. ⁴⁶ Rekao im je: »Zapisano je da će Krist biti ubijen i da će trećega dana uskrsnuti ⁴⁷ i da se u njegovo ime ima propovijedati ljudima da se obrate kako bi im grijesi bili oprošteni. Najprije to propovijedajte u Jeruzalemu, a onda i ostalim narodima! ⁴⁸ Vi ste tome svjedoci. ⁴⁹ Šaljem vam ono što je moj Otac obećao, ali ostanite u gradu sve dok ne primite silu s neba!«

Isus uzlazi na nebo

(Mk 16,19–20; Dj 1,9–11)

⁵⁰ Tada ih je odveo u blizinu Betanije, podigao ruke i blagoslovio ih. ⁵¹ Dok ih je blagoslivljao, udaljio se od njih i bio uznesen na nebo. ⁵² Oni su mu se poklonili i s velikom radošću vratili u Jeruzalem. ⁵³ Ondje su stalno bili u Hramu i slavili Boga.

Ivan

Kristov dolazak na svijet

- 1** Prije postanka svijeta bila je Riječ †. Riječ je bila s Bogom i Riječ je bila Bog.
- ² U početku je On †† bio s Bogom.
- ³ Po njemu je sve stvoreno. Ništa nije stvoreno bez njega.
- ⁴ U njemu je bio život i taj je život bio svjetlo ljudima.
- ⁵ Svjetlo svijetli u tami i tama ga nije nadjačala.
- ⁶ Bio je i čovjek kojeg je poslao Bog. Zvao se Ivan.
- ⁷ On je došao posvjedočiti za Svjetlo tako da svi povjeruju zbog njegova svjedočenja. ⁸ On sâm nije bio Svjetlo, nego je došao posvjedočiti za Svjetlo. ⁹ Pravo Svjetlo tek je trebalo doći na svijet. To je istinsko Svjetlo koje rasvjetljuje svakoga čovjeka.
- ¹⁰ On je već bio na svijetu. Svijet je stvoren po njemu, ali ga svijet nije prepoznao. ¹¹ Došao je u svijet koji je bio njegov, ali njegov vlastiti narod nije ga prihvatio.
- ¹² A svima onima koji su ga prihvatili i koji vjeruju u njegovo ime daje pravo da postanu Božja djeca. ¹³ Takvima se ne postaje ni prirodnim rođenjem ni željom roditelja koji žele dijete, nego rođenjem od Boga.
- ¹⁴ Riječ je postala čovjekom i živjela je među nama. Gledali smo njegovu slavu, onu slavu koja mu pripada kao Očevu Sinu jedincu, punom Božje milosti i istine.
- ¹⁵ Ivan je na njega mislio kad je rekao: »To je onaj za kojega sam rekao: 'Onaj koji dolazi poslije mene veći je od mene jer on je živio prije nego što sam se ja rodio.'«
- ¹⁶ On je pun milosti i istine i od njega smo primili blagoslov za blagoslovom. ¹⁷ Jer Zakon je dan po Mojsiju, a po Isusu Kristu je došla Božja milost i istina. ¹⁸ Nitko nikada nije vidio Boga, ali njegov Sin jedinac je Bog. On je Ocu najbliži i on nam je pokazao kakav je Bog.

Ivan govori o Isusu

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Lk 3,15-17)

- ¹⁹ A ovako je svjedočio Ivan kad su Židovi iz Jeruzalema poslali svećenike i levite da ga upitaju: »Tko si ti?«
- ²⁰ Ivan je odgovorio otvoreno, ne uskraćujući odgovora i priznao je: »Ja nisam Krist.«
- ²¹ »Pa tko si onda?« pitali su. »Jesi li Ilija?«

† Riječ Grčka riječ »logos« označuje bilo koju vrstu komunikacije. Može se prevesti i kao »poruka«. Ovdje označuje »Krista« — po kome se Bog objavio svijetu (vidi Otk 19,13). Isto u retku 14. †† ON Odnosi se na Riječ (»Logos«).

»Nisam«, rekao je.

»Jesi li prorok †?«

»Ne«, odvratio je.

²² Tada su mu rekli: »Kaži nam tko si da možemo odgovoriti onima koji su nas poslali. Što kažeš za sebe, tko si ti?«

²³ A on im je rekao, koristeći riječi proroka Izaije:

»Ja sam glas onoga koji viče u pustinji: 'Poravnajte put za Gospodina!'« ††

²⁴ Te su ljude poslali farizeji. ²⁵ Ispitali su Ivana: »Ako nisi ni Krist, ni Ilija ni prorok, zašto onda krstiš?«

²⁶ »Ja krstim vodom«, odgovorio im je Ivan. »Među vama je netko koga ne poznajete. ²⁷ On je onaj koji dolazi poslije mene. Ja nisam dostojan ni da mu razvezem remenje na obući.«

²⁸ Sve se ovo dogodilo u Betaniji, s druge strane Jordana, gdje je Ivan krstio.

²⁹ Sutradan je Ivan vidio Isusa kako mu prilazi i rekao: »Gledajte Jaganjca Božjega, †† on uzima na sebe grijeh svijeta. ³⁰ To je onaj za koga sam rekao: 'Poslije mene dolazi čovjek koji je veći od mene jer je bio prije mene.' ³¹ Ni ja nisam znao tko je on, ali ja sam došao krstiti vodom da bi Izrael mogao vidjeti tko je on.«

³² Tada je Ivan ispričao što je vidio i čuo: »Vidio sam kako se Duh spušta s neba u obliku goluba i ostaje na njemu. ³³ Ja osobno nisam znao tko je on, ali mi je onaj koji me je poslao da krstim vodom kazao: 'Vidjet ćeš Duha kako se spušta na određenog čovjeka i ostaje na njemu. On je taj koji će krstiti Duhom Svetim.' ³⁴ To sam vidio vlastitim očima i svjedočim da je On Božji Sin.«

Prvi Isusovi učenici

³⁵ Sutradan je Ivan ponovno bio ondje s dvojicom svojih učenika. ³⁶ Kad je vidio Isusa da prolazi, rekao je: »Evo Jaganjca Božjega.«

³⁷ Kad su dvojica učenika čula Ivana, poslala su za Isusom. ³⁸ Isus se okrenuo, vidio da ga slijede i upitao ih: »Što hoćete?«

Oni su mu odgovorili: »Rabbi — što znači 'Učitelju!' — gdje stanuješ?«

† PROROK Ovdje je riječ o proroku kojeg je Bog još Mojsiju obekao poslati. Vidi Pnz 18,15-19. †† Citat iz Iz 40,3. †† JAGANJAC Božji Isus kao janje, koje je bilo prineseno kao žrtva Bogu. Isto u retku 36.

³⁹ »Dođite i vidite«, odvratio im je. I oni su pošli za njim i vidjeli gdje stanuje te proveli s njim cijeli dan. Bilo je oko četiri sata popodne.

⁴⁰ Jedan od te dvojice koji su čuli Ivanove riječi i pošli za Isusom bio je Andrija, brat Šimuna Petra. ⁴¹ Prvo je potražio svoga brata Šimuna i rekao mu: »Našli smo Mesiju!« — što znači Krist.

⁴² Andrija je doveo Šimuna Petra k Isusu, a Isus ga je pogledao i rekao mu: »Ti si Šimun, sin Ivanov. Zvat ćeš se Kefa, što odgovara imenu Petar †.«

⁴³ Sutradan je Isus odlučio poći u Galileju. Pronašao je Filipa i kazao mu: »Pođi za mnom!« ⁴⁴ Filip je bio iz Betsaide, Andrijina i Petrova grada. ⁴⁵ Filip je pronašao Natanaela i rekao mu: »Našli smo onoga o kojem je Mojsije pisao u Zakonu i o kojem su pisali proroci. To je Isus, sin Josipa iz Nazareta.«

⁴⁶ »Može li išta dobro doći iz Nazareta?« upitao ga je Natanael.

»Dođi i vidi«, odvratio je Filip.

⁴⁷ Isus je vidio Natanaela kako mu prilazi te mu rekao: »Evo pravog Izraelca! U njemu nema ništa lažno.«

⁴⁸ »Odakle me poznaješ?« upitao je Natanael.

»Vidio sam te dok si bio ispod smokve, prije nego što te Filip pozvao«, odgovorio mu je Isus.

⁴⁹ »Rabbi ††, ti si Božji Sin!« odvratio mu je Natanael. »Ti si kralj Izraelov.«

⁵⁰ Na to će Isus: »Vjeruješ li zato što sam kazao da sam te vidio pod smokvom? Vidjet ćeš i mnogo veće stvari od toga!« ⁵¹ Onda im je Isus rekao: »Govorim vam istinu. Vidjet ćete nebo kako se otvara i Božje anđele kako se uspinju i spuštaju ‡ nad Sina Čovječjeg.«

Svadba u Kani

2 Trećega dana bila je svadba u Kani, u Galileji. Ondje je bila Isusova majka. ² Isus i njegovi učenici također su bili pozvani na svadbu. ³ Kad je ponestalo vina, Isusova majka je rekla Isusu: »Nemaju više vina.«

⁴ »Draga ženo, zašto to meni govoriš?« odvratio joj je Isus. »Moje vrijeme još nije došlo.«

⁵ Njegova se majka obratila poslužiteljima: »Učinite što god vam kaže!«

⁶ Bilo je ondje šest kamenih vrčeva za vodu — kakve su Židovi upotrebljavali pri obrednom pranju. †† Svaki od njih sadržavao je devedeset do sto trideset pet litara.

⁷ Isus je rekao poslužiteljima: »Napunite vrčeve vodom!« I oni su ih napunili do vrha.

⁸ Tada im je rekao: »Sada odlijte malo i odnesite glavnom poslužitelju.«

Tako su i učinili. ⁹ Glavni poslužitelj uzeo je gutljaj, ali voda se pretvorila u vino. Nije znao odakle je vino doš-

† PETAR Grčko ime »Petar« ima značenje »kamen«, kao i aramejsko ime »Kefa«, koje također znači »kamen«. †† RABBI Učitelj. ‡ Citati iz Post 28, 12. †† OBREDNO PRANJE Židovi su pristupali religijskim obredima pranja, na strogo prpisane načine, prije jela, prije molitve u Hramu i u nekim posebnim prigodama.

lo, no znali su poslužitelji koji su nalili vodu. Tada je glavni poslužitelj pozvao mladoženju i ¹⁰ rekao mu: »Svatko najprije poslužuje dobro vino, a potom, kad se gosti ponapiju, lošije. A ti si dobro vino čuvao sve do sada.«

¹¹ Ovo, prvo od svojih čuda, Isus je učinio u Kani Galilejskoj. Time je pokazao svoju veličinu i njegovi su učenici povjerovali u njega.

¹² Nakon toga se sa svojom majkom, braćom i učenicima spustio u Kafarnaum gdje su se zadržali nekoliko dana.

Isus u Hramu

(Mt 21, 12–13; Mk 11, 15–17; Lk 19, 45–46)

¹³ Bližio se židovski blagdan Pasha pa se Isus popeo u Jeruzalem. ¹⁴ U Hramu je zatekao trgovce kako prodaju stoku, ovce i golubove. Tu su za svojim klupama sjedili i mjenjači novca. ¹⁵ Načinio je bič od konopa i sve ih istjerao iz Hrama, zajedno s ovcama i ostalom stokom. Mjenjačima novca prosuo je srebrnjake i isprevrtao klupe. ¹⁶ Prodavačima golubova rekao je: »Nosite to odavde! Ne činite od kuće moga Oca tržnicu!«

¹⁷ Njegovi učenici sjetili su se teksta zapisana u Svetom pismu:

»Revnost za tvoju kuću će me izjesti.« ††

¹⁸ Na to su Židovi rekli: »Učini neki čudesan znak! Dokaži nam da to imaš pravo činiti!«

¹⁹ Isus im je odgovorio: »Srušite ovaj hram i ja ću ga ponovno podići za tri dana.«

²⁰ »Ovaj Hram se gradio četrdeset šest godina«, odvratili su mu Židovi, »a ti ćeš ga podići za tri dana?«

²¹ No, hram o kojem je govorio bilo je njegovo tijelo. ²² Kad je uskrsnuo od mrtvih, njegovi su se učenici sjetili tih riječi te su povjerovali i Svetom pismu i Isusovim riječima.

²³ Dok je Isus bio u Jeruzalemu u vrijeme blagdana P Ashe, mnogi su povjerovali u njega jer su vidjeli čuda koja je činio. ²⁴ No, Isus se njima nije povjeravao jer je dobro poznao kakvi su ljudi. ²⁵ Nitko mu nije trebao reći kakvi su jer je on poznao ljudsko srce.

Isus i Nikodem

3 Neki čovjek, Nikodem, bio je farizej i jedan od židovskih vođa. ² Noću je došao Isusu i rekao mu: »Rabbi †††, znamo da si učitelj i da te je Bog poslao, jer nitko ne može činiti čudesa koja ti činiš, a da Bog nije s njim.«

³ Isus mu je odgovorio: »Govorim ti istinu: tko se ponovno ne rodi, ne može vidjeti Božje kraljevstvo.«

⁴ »Kako se čovjek može roditi kad je star?« rekao je Nikodem. »Sigurno ne može po drugi put ući u majčinu utrobu da bi se rodio.«

†† Citat iz Ps 69, 10. ††† RABBI Učitelj.

⁵ Isus mu odgovori: »Govorim ti istinu, ako se čovjek ne rodi od vode i Duha, ne može ući u Božje kraljevstvo. ⁶ Što je rođeno od čovjeka — čovjek je; što je rođeno od Duha — duh je. ⁷ Nemoj se čuditi mojim riječima: 'Moraš se ponovno roditi'. ⁸ Vjetar puše gdje god hoće. Možeš mu čuti šum, ali ne znaš ni odakle dolazi ni kamo ide. Tako je i sa svakim tko je rođen od Duha.«

⁹ »Kako je to uopće moguće?« upitao ga je Nikodem.

¹⁰ Isus mu je odgovorio: »Ti si učitelj u Izraelu, a još ne razumiješ o čemu ti govorim. ¹¹ Govorim ti istinu. Govorimo o onome što znamo i prenosimo ono što smo vidjeli, ali vi ne prihvaćate što vam govorimo.

¹² Govorio sam vam o zemaljskim stvarima i vi ne vjerujete. Pa kako ćete vjerovati kad vam budem govorio o nebeskima? ¹³ Nitko nikada nije uzašao na nebo, osim Sina Čovječjeg koji je i sišao s neba.

¹⁴ Baš kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, † tako mora biti podignut i Sin Čovječji, ¹⁵ da bi svatko tko u njega vjeruje imao vječni život.«

¹⁶ Jer Bog je toliko ljubio svijet da je dao svoga Sina jedinca da ne umre nitko tko u njega vjeruje, nego da ima vječni život. ¹⁷ Bog nije poslao svoga jedinoga Sina da sudi svijetu, nego da se svijet po njemu spasi. ¹⁸ Tko vjeruje u njega, nije osuđen, no, onaj tko ne vjeruje već je osuđen jer nije povjerovao u jedinoga Božjeg Sina. ¹⁹ Na ovome se temelji osuda: Svjetlo je došlo na svijet, ali ljudi su više voljeli tamu jer su im djela bila zla. ²⁰ Svatko tko čini zlo, mrzi svjetlo i kloni ga se da njegova djela ne bi bila razotkrivena. ²¹ Ali onaj tko radi što je istinito dolazi k svjetlu da se jasno vidi kako su njegova djela učinjena u Bogu. ††

Isus i Ivan Krstitelj

²² Nakon toga, Isus je sa svojim učenicima otišao u unutrašnjost Judeje. Tu je s njima boravio i krstio.

²³ Ivan je također bio tu i krstio u Enonu, nedaleko od Salima, jer je tamo bilo mnogo vode. Ljudi su neprekidno dolazili i krstili se. ²⁴ Ivan još nije bio bačen u tamnicu.

²⁵ Tada je došlo do rasprave između nekih Ivanovih učenika i nekog Židova o obrednom pranju. †²⁶ Učenici su došli Ivanu i rekli: »Rabbi ††, čovjek koji je bio s tobom s druge strane Jordana — onaj o kojem si govorio — on krsti i svi idu k njemu.«

²⁷ Ivan je odgovorio: »Nitko ne može prisvojiti ništa ako mu to ne da Bog. ²⁸ Vi sami možete posvjedočiti da sam rekao: 'Ja nisam Krist.' Bog me poslao da navijestim njegov dolazak. ²⁹ Nevjesta pripada mladoženji. Mladoženjin prijatelj stoji sa strane, raduje se, pomaže

† *MOJSIJE ... PUSTINJI* Kad su Izraelci umirali od ugriza zmija, Bog je rekao Mojsiju da stavi mjedenu zmiju na štap, kako bi onaj tko u nju pogleda bio ozdravljen. Vidi Br 21,4-9. †† *ΣΤΗΝΟΙ* 16-21 Neki biblijski teolozi drže da su ovo Isusove riječi, dok drugi da su Ivanove. ‡ *OBREDNO PRANJE* Židovi su pristupali religijskim obredima pranja, na strogo propisane načine, prije jela, prije molitve u Hramu i u nekim posebnim prigodama. †† *RABBI* Učitelj.

i iščekuje njegov dolazak. Njegova je radost potpuna kad začuje mladoženjin glas. Takvu radost ja sada osjećam i ona je potpuna. ³⁰ On mora postajati sve važniji, a ja manje važan.«

Onaj koji dolazi s neba

³¹ Tko dolazi odozgo, taj je iznad svih. Tko je sa zemlje, pripada zemlji i govori o zemaljskim stvarima. Tko dolazi od Boga, taj je iznad svih! ³² On govori o onom što je vidio i čuo, no nitko ne prihvaća njegove riječi.

³³ Tko prihvati njegove riječi, taj potvrđuje da je Bog istinit! ³⁴ On, kojeg je poslao Bog, govori Božje riječi jer mu Bog daje Duha bez mjere. ³⁵ Otac ljubi Sina i svu je vlast predao njemu. ³⁶ Tko povjeruje u Sina, ima vječni život. A tko nije poslušan Sinu, neće nikada iskusiti taj život, već Božji gnjev ostaje na njemu.

Isus i Samarijanka

4 Kad se pročulo među farizejima da Isus pridobiva i krsti mnogo više učenika nego Ivan — ² premda Isus osobno nije krstio, već njegovi učenici — ³ Isus je napustio Judeju i ponovno se zaputio u Galileju. ⁴ Na putu prema Galileji morao je proći kroz Samariju.

⁵ Tako je došao u samarijski grad Sikar, blizu imanja koje je Jakov dao svojem sinu Josipu. ⁶ Tu se nalazio i Jakovljevi zdenac. Isus je bio umoran od puta i sjeo je kraj zdenca. Bilo je oko podneva. ⁷ Neka Samarijanka došla je zahvatiti vode, a Isus joj je rekao: »Daj mi gutljaj vode!« ⁸ Učenici su bili otišli u grad kupiti hrane. ⁹ Žena mu je odvrtila: »Zar ti, Židov, tražiš vode od mene, Samarijanke?« Židovi se, naime, ne družu sa Samarijancima.

¹⁰ Na to joj je Isus odgovorio: »Kad bi samo znala Božji dar! Ti ne znaš tko ti govori: 'Daj mi da pijem!' Da znaš, ti bi mene zamolila i ja bih ti dao žive vode.«

¹¹ »Gospodine«, opet će žena, »ti nemaš čak ni vjetro, a zdenac je dubok. Gdje ćeš naći živu vodu? ¹² Zar si veći od našega praoca Jakova, koji nam je dao ovaj izvor? On je sâm pio iz njega, kao i njegovi sinovi i stoka.«

¹³ A Isus joj odgovori: »Tko god pije ovu vodu, ponovno će ožednjati. ¹⁴ A tko se napije vode koju ću mu ja dati, nikada više neće ožednjati. Štoviše, ta će voda u njemu postati izvor koji će mu donijeti vječni život.«

¹⁵ »Gospodine«, na to će žena, »daj mi te vode pa da ni ja više ne budem žedna i ne moram dolaziti ovamo po vodu!«

¹⁶ »Pođi po svoga muža«, odgovorio joj je Isus, »i vrati se ovamo!«

¹⁷ »Ja nemam muža«, odvrtila mu je žena.

»Imaš pravo kad kažeš da nemaš muža«, rekao je Isus. ¹⁸ »Imala si ih pet, a onaj s kojim si sada nije ti muž. Rekla si istinu.«

¹⁹ »Gospodine, vidim da si prorok«, odvrtila mu je žena. ²⁰ »Naši, samarijski, praoci štovali su Boga na

ovoj uzvisini. Vi Židovi kažete da je Jeruzalem mjesto gdje treba štovati Boga.«

²¹ Isus joj je rekao: »Vjeruj mi, ženo! Dolazi vrijeme kad nećete štovati Oca ni na ovoj uzvisini ni u Jeruzalemu. ²² Vi ne znate što štujete. Mi Židovi znamo, jer spasenje dolazi od Židova. ²³ Ali dolazi vrijeme kada će istinski štovatelji štovati Oca u duhu i istini. Takve štovatelje Otac želi. A to je vrijeme već došlo. ²⁴ Bog je duh. Tko njega štuje, mora to činiti u duhu i istini.«

²⁵ »Ja znam da dolazi Mesija, koji je Krist«, odgovorila mu je žena. »Kad on dođe, sve će nam kazati.«

²⁶ A Isus joj je odgovorio: »On sada razgovara s tobom. Ja sam Mesija.«

²⁷ Uto su se njegovi učenici vratili iz grada i jako se iznenadili kad su vidjeli da Isus razgovara sa ženom. No, ni jedan od njih ga nije upitao: »Što hoćeš od nje?« ili »Zašto razgovaraš s njom?«

²⁸ Žena je ostavila svoj vrč za vodu, vratila se u grad i rekla svojim sugrađanima: ²⁹ »Neki čovjek mi je ispričao sve što sam činila! Dođite ga vidjeti! Možda je on Krist?« ³⁰ Ljudi su se uputili iz grada i pošli vidjeti Isusa.

³¹ Za to vrijeme učenici su molili Isusa: »Učitelju, pojedini nešto!«

³² On im je odgovorio: »Ja imam hranu o kojoj vi ništa ne znate.«

³³ Učenici su počeli ispitivati jedan drugoga: »Zar mu je tko donio nešto za jelo?«

³⁴ A Isus im je kazao: »Moja je hrana činiti volju Onoga koji me je poslao i izvršiti zadatak koji mi je povjerio. ³⁵ Kad sijete, govorite: 'Još četiri mjeseca i evo žetve.' A ja vam kažem: otvorite oči i pogledajte polja! Već su zrela za žetvu. ³⁶ Žetelac dobiva plaću i skuplja urod za vječni život. Tako će se moći radovati zajedno i sijatelj i žetelac. ³⁷ Ona poslovice: 'Jedan sije, drugi žanje', zaista je istinita. ³⁸ I ja vas šaljem da žanjete ono oko čega se niste znojili. Drugi jesu, a dobit od njihova truda bit će vaša.«

³⁹ Mnogi Samarijanci iz toga grada povjerovali su u Isusa zbog ženinih riječi: »Ispričao mi je sve što sam činila.« ⁴⁰ Kad su Samarijanci došli k Isusu, tražili su od njega da ostane s njima. I ostao je dva dana. ⁴¹ Još ih je mnogo povjerovalo zbog onoga što je govorio.

⁴² Rekli su ženi: »Više ne vjerujemo samo zbog tvojih riječi. Čuli smo i sami i sada znamo da je ovaj čovjek stvarno Spasitelj svijeta.«

Dužnosnikov sin

(Mt 8,5–13; Lk 7,1–10)

⁴³ Nakon dva dana Isus je otišao od njih i zaputio se u Galileju. ⁴⁴ Isus je već prije rekao da proroka ne poštuju u njegovu zavičajju. ⁴⁵ Kad je stigao u Galileju, Galilejci su ga srdačno dočekali, jer su i sami vidjeli sve što je učinio na blagdan Pashe u Jeruzalemu. I oni su prisustvovali svetkovini.

⁴⁶ Isus je ponovno otišao u Kanu Galilejsku, gdje je bio pretvorio vodu u vino. U Kafarnaumu se nalazio

kraljev dužnosnik čiji je sin bio bolestan. ⁴⁷ Čim je čuo da je Isus iz Judeje stigao u Galileju, došao je k njemu. Preklinjao ga je da ode u Kafarnaum i ozdravi mu sina koji je bio na umoru. ⁴⁸ A Isus mu je rekao: »Takvi ste vi ljudi! Dok ne vidite znamenja i čudesa, ne vjerujete.«

⁴⁹ »Gospodine, preklinjem te!« zavapio je kraljev dužnosnik. »Dođi prije nego što mi dijete umre!«

⁵⁰ »Idi kući«, rekao mu je Isus. »Tvoj će sin živjeti.«

Čovjek je povjerovao Isusovim riječima i krenuo kući. ⁵¹ Dok je još bio na putu, izašle su mu u susret sluga i rekla: »Tvoje je dijete živo!«

⁵² Upitao ih je kada se djetetu poboljšalo stanje. Odgovorili su mu: »Groznica je prestala jučer popodne, oko jedan sat.«

⁵³ Dječakov otac znao je da mu je baš u to vrijeme Isus rekao: »Tvoj će sin živjeti.« I tada je povjerovao u Isusa — i on i svi njegovi ukućani.

⁵⁴ To je bilo drugo Isusovo čudo nakon dolaska iz Judeje u Galileju.

Čovjek kod ribnjaka

5 Nakon toga, bio je židovski blagdan i Isus se zaputio u Jeruzalem. ² U Jeruzalemu se uz Ovčja vrata nalazi ribnjak. Na aramejskom se zove »Bethesda« i ima pet natkrivenih trijemova. ³ Ispod njih je ležalo mnogo bolesnika, slijepaca, bogalja i nepokretnih.

⁴ ⁵ Ondje je bio i čovjek koji je bolovao već trideset i osam godina. ⁶ Isus ga je vidio kako leži i znao je da već dugo boluje. Upitao ga je: »Želiš li ozdraviti?«

⁷ Bolesnik mu je odgovorio: »Gospodine, nema niko ga tko bi mi pomogao da uđem u ribnjak kad se voda uzburka. Kad krenem prema vodi, uvijek netko drugi uđe u nju prije mene.«

⁸ »Ustani«, na to će mu Isus, »uzmi svoj ležaj i hodaj!« ⁹ Čovjek je odmah ozdravio, uzeo svoj ležaj i počeo hodati.

¹⁰ Bila je subota pa su Židovi počeli govoriti čovjeku kojega je Isus ozdravio: »Subota je. To što nosiš ležaj u subotu protivi se našem Zakonu!«

¹¹ On im je odvratio: »Čovjek koji me ozdravio rekao mi je: 'Uzmi svoj ležaj i hodaj.'«

¹² Na to su ga upitali: »Koji ti je čovjek rekao da uzmeš svoj ležaj i hodaš?«

¹³ Ali on nije znao tko je bio čovjek koji ga je ozdravio. Na tom je mjestu bila velika gužva i Isus se neopazice udaljio.

¹⁴ Kasnije ga je Isus našao u Hramu i kazao mu: »Vidiš, sada si zdrav. Ne griješi više, da te ne zadesi nešto gore!«

¹⁵ Čovjek je otišao i rekao Židovima da je Isus taj koji ga je iscijelio.

† 3. I 4. REDAK Na kraju 3. retka neki grčki rukopisi dodaju: »i oni su čekali da se voda pokrene.« Neki kasniji rukopisi dodaju 4. redak: »Katkad bi anđeo Gospodnji sišao do ribnjaka i uzburkao vodu, a prvi tko bi ušao u ribnjak bio bi izliječen, bez obzira na to od koje je bolesti bolovao.«

¹⁶ A Židovi su počeli progoniti Isusa jer je sve to činio u subotu. ¹⁷ Isus im je odgovorio: »Moj Otac nikada ne prestaje raditi. Tako i ja radim.«

¹⁸ Te su riječi bile povod Židovima da se još više trude ubiti Isusa. Jer ne samo što je kršio subotu nego je Boga nazivao svojim Ocem. Izjednačio je sebe s Bogom.

Bog je Isusu dao vlast

¹⁹ Isus im je odgovorio: »Istinu vam kažem. Sin sâm od sebe ne može učiniti ništa, već samo ono što vidi da čini Otac. Što god čini Otac, to čini i Sin. ²⁰ Otac ljubi Sina i pokazuje mu sve što čini. Pokazat će mu i veća djela od ovih. Tad ćete svi ostati zadivljeni. ²¹ Jer kao što Otac podiže ljude od mrtvih i daruje im život, tako i Sin daruje život kome hoće. ²² Otac ne sudi nikome, nego je pravo da sudi prenio na svoga Sina, ²³ da bi svi poštovali Sina kao što poštuju Oca. Tko ne poštuje Sina, ne poštuje ni Oca koji ga je poslao.

²⁴ Govorim vam istinu, tko čuje moje riječi i povjeruje u onoga koji me je poslao, ima vječni život. Njemu se neće suditi. On je iz smrti prešao u život. ²⁵ Govorim vam istinu. Dolazi vrijeme — zapravo, već je došlo — kad će svi mrtvi čuti glas Božjega Sina. I svi koji čuju njegov glas oživjet će. ²⁶ Kao što je Otac izvor života, tako je i svojega Sina učinio izvorom života. ²⁷ A dao mu je i vlast da sudi, jer on je Sin Čovječji. ²⁸ Neka vas ovo ne začudi! Jer dolazi vrijeme kad će svi mrtvi čuti glas Sina Čovječjega i ²⁹ izaći iz svojih grobova. Oni koji su činili dobro ustati će i primiti vječni život, a oni koji su činili zlo ustati će i primiti osudu. ³⁰ Ja ne mogu ništa učiniti sâm. Ja sudim samo na temelju onoga što čujem. Moja je presuda pravedna, jer ne vršim svoju volju, nego volju onoga koji me poslao.

³¹ Ako sâm svjedočim za sebe, moje svjedočanstvo nije vjerodostojno. ³² Postoji jedan koji svjedoči za mene i ja znam da je to svjedočanstvo o meni vjerodostojno.

³³ Vi ste poslali ljude k Ivanu i on vam je govorio o istini. ³⁴ Meni nije potrebno da čovjek govori o meni, ali vam sve ovo govorim da biste se spasili. ³⁵ Ivan je bio poput svjetiljke koja gori i daje svjetlo. Vi ste zakratko željeli uživati u njegovoj svjetlosti.

³⁶ Ali moje svjedočanstvo je veće od Ivanovog. To su djela koja mi je Otac povjerio da ih izvršim. Upravo ova djela koja sada činim svjedoče za mene i dokazuju da me poslao Otac. ³⁷ I Otac koji me je poslao svjedočio je za mene. Vi mu nikada niste čuli glas niti ste ga vidjeli kako izgleda. ³⁸ Njegova riječ ne živi u vama jer ne želite vjerovati onomu koga je poslao. ³⁹ Proučavate Pismo jer mislite da u njemu možete naći vječni život, a upravo to Pismo govori o meni. ⁴⁰ Pa ipak, ne želite doći k meni da biste imali život.

⁴¹ Ja ne želim ljudske hvale. ⁴² Poznajem vas i znam da u vama nema Božje ljubavi. ⁴³ Ja sam došao u ime svoga Oca, a ipak me ne želite prihvatiti. Da netko dru-

gi dođe u svoje ime, njega biste prihvatili. ⁴⁴ Kako možete vjerovati vi koji prihvaćate hvale jedan od drugoga, a ne tražite hvalu koja dolazi od jedinoga Boga?

⁴⁵ Nemojte misliti da ću vas ja optužiti pred Ocem; optužit će vas Mojsije, u kojega ste položili svoje nade.

⁴⁶ Jer da ste zaista vjerovali Mojsiju, vjerovali biste i meni. Mojsije je, naime, pisao o meni. ⁴⁷ Ali ako ne vjerujete onome što je Mojsije napisao, kako ćete povjerovati mojim riječima?«

Isus hrani više od pet tisuća ljudi

(Mt 14,13–21; Mk 6,30–44; Lk 9,10–17)

6 Nakon toga Isus je pošao na drugu obalu Galilejskoga jezera koje se zove i Tiberijadsko. ² Masa ljudi krenula je za njim jer su vidjeli čuda koja je učinio bolesnima. ³ Isus se popeo na brežuljak i ondje sjeo sa svojim učenicima. ⁴ Bližilo se vrijeme židovskoga blagdana Pashe.

⁵ Kad je Isus podigao pogled i vidio kako mu se približava veliko mnoštvo, rekao je Filipu: »Gdje ćemo kupiti kruha da nahranimo sve ove ljude?« ⁶ Tim ga je riječima zapravo iskušavao. Isus je već znao što će učiniti.

⁷ Filip mu je odgovorio: »Ni za dvije stotine srebrnjaka ne bi se moglo kupiti dovoljno kruha da svatko dobije barem komadić.«

⁸ Andrija, jedan od njegovih učenika i brat Šimuna Petra, rekao mu je: ⁹ »Ovdje je dječčić koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribe. Ali što je to za tolike ljude!«

¹⁰ »Neka ljudi sjednu«, rekao je Isus. Uokolo je sve bilo obraslo travom te su ljudi posjedali. Bilo je tu oko pet tisuća muškaraca. ¹¹ Tada je Isus uzeo kruhove, zahvalio Bogu i proslijedio ih ljudima koji su sjedili uokolo. Isto je učinio i s ribom i svi su jeli koliko god su htjeli. Kad su se nasitili, ¹² Isus je rekao svojim učenicima: »Skupite komade koji su ostali da ništa ne propadne.« ¹³ Tako su učinili i komadima kruha napunili su dvanaest košara. Toliko je preostalo nakon jela.

¹⁴ Kad su ljudi vidjeli čudo koje je Isus učinio, počeli su govoriti: »Ovo je sigurno prorok † koji treba doći na svijet!«

¹⁵ Isus je znao da ga namjeravaju uhvatiti i na silu učiniti kraljem, pa se zato ponovno sâm povukao na brdo.

Isus hoda po vodi

(Mt 14,22–27; Mk 6,45–52)

¹⁶ Kad se spustila večer, njegovi učenici spustili su se do jezera. ¹⁷ Ušli su u lađicu i otisnuli se preko jezera prema Kafarnaumu. Već je pala i noć, a Isus još uvijek nije došao k njima. ¹⁸ Puhao je jak vjetar i podigli su se veliki valovi. ¹⁹ Kad su učenici otplovili nekih četiri ili pet kilometara prema pučini, ugledali su Isusa kako hoda po jezeru. Približavao se njihovoj lađici, a njih je

† PROROK Ovdje je riječ o proroku kojeg je Bog još Mojsiju obćao poslati. Vidi Pnz 18,15–19.

uhvatio strah. ²⁰ »Ne bojte se. Ja sam«, rekao im je Isus. ²¹ Tada su ga primili u lađicu, a lađica se odjednom našla uz obalu, upravo na mjestu na koje su se bili uputili.

Narod traži Isusa

²² Osvanuo je novi dan. Mnoštvo koje je ostalo na drugoj obali jezera prisjetilo se da se ondje nalazila samo jedna lađica. Znali su da Isus nije ušao u nju i da su njegovi učenici otplovili sami. ²³ Neke lađice iz Tiberijade pristale su blizu mjesta na kojem su ljudi jeli kruh nakon što je Gospodin zahvalio Bogu. ²⁴ Kad su vidjeli da ondje više nema ni Isusa ni njegovih učenika, ukrkali su se u lađice i otisnuli prema Kafarnaumu da ondje potraže Isusa.

²⁵ Kad su ga pronašli na drugoj obali jezera, upitali su ga: »Učitelju, kada si došao ovamo?«

²⁶ Na to im je Isus odgovorio: »Istinu vam kažem. Ne tražite vi mene zbog čuda koja ste vidjeli, nego zbog kruha kojeg ste jeli i nasitili se. ²⁷ Ne trudite se oko hrane koja se kvari, već oko hrane koja se nikad ne kvari i koja daje vječni život. Takvu hranu dat će vam Sin Čovječji jer ga je Bog Otac za to ovlastio.«

²⁸ »Što moramo činiti«, upitali su ga tada, »da činimo djela koja Bog želi?«

²⁹ Isus im je na to odgovorio: »Vjerujte u onoga koga je on poslao. To je Božja volja.«

³⁰ »Čime nam možeš dokazati da si ti taj?« rekla je svjetina. »Daj da vidimo neki znak pa ćemo ti vjerovati.

³¹ Naši preci jeli su manu u pustinji, baš kao što piše u Pismu: 'Dao im je s neba kruh da jedu' †.«

³² Isus im je rekao: »Govorim vam istinu. Nije vam Mojsije dao kruh s neba. Moj Otac vam daje pravi kruh s neba. ³³ Jer kruh koji daje Bog jest kruh koji dolazi s neba i daje život svijetu.«

³⁴ »Gospodine«, rekli su mu, »daj nam uvijek toga kruha!«

³⁵ »Ja sam kruh koji je život«, odgovorio im je Isus. »Tko dođe k meni, nikada više neće ogladnjati. Tko vjeruje u mene, nikada više neće ožednjati. ³⁶ Ali već sam vam rekao da ste me vidjeli, pa ipak ne vjerujete. ³⁷ Sve koje mi Otac da uzet ću k sebi. Neću izbaciti nikoga tko dođe k meni. ³⁸ Ja nisam sišao s neba da činim svoju volju, nego volju onoga koji me je poslao. ³⁹ A volja onoga koji me je poslao jest da ne izgubim ni jednoga od onih koje mi je dao, već da ih sve uskrisim u posljednji dan. ⁴⁰ Moj Otac želi da svatko tko vidi Sina i povjeruje u njega ima vječni život. Toga ću ja uskrisiti u posljednji dan.«

⁴¹ Tada su Židovi počeli gundati i prigovarati Isusu što je rekao: »Ja sam kruh koji je sišao s neba.« ⁴² Govorili su: »Pa to je Isus, Josipov sin! Poznajemo mu i oca i majku. Kako može tvrditi: 'Ja sam sišao s neba'?«

† Citat iz Ps 78,24.

⁴³ Na to im je Isus rekao: »Prestanite mrmljati! ⁴⁴ K meni mogu doći samo oni koje Otac, koji me je poslao, dovede k meni. A ja ću ih uskrisiti u posljednji dan. ⁴⁵ Proroci su pisali: 'Sve će ih Bog poučiti.' † Svatko tko sluša Oca i uči od njega dolazi k meni. ⁴⁶ To ipak ne znači da je itko vidio Oca. Oca je vidio samo onaj tko dolazi od njega. ⁴⁷ Govorim vam istinu. Tko vjeruje, ima vječni život. ⁴⁸ Ja sam kruh koji daje život. ⁴⁹ Vaši su preci jeli manu u pustinji, pa su ipak umrli. ⁵⁰ Ovo je pak kruh koji je sišao s neba. Tko jede ovaj kruh neće nikada umrijeti. ⁵¹ Ja sam živi kruh koji je sišao s neba. Tko bude jeo ovoga kruha živjet će zauvijek. Kruh koji ću ja dati moje je tijelo koje dajem da svijet može živjeti.«

⁵² Tada su se Židovi počeli među sobom prepirati. Pitali su se: »Kako nam on može dati svoje tijelo za jelo?«

⁵³ Isus im je rekao: »Govorim vam istinu. Morate jesti tijelo Sina Čovječjeg i piti njegovu krv, inače nećete imati u sebi život. ⁵⁴ Tko jede moje tijelo i pije moju krv ima vječni život i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.

⁵⁵ Moje je tijelo istinska hrana, a moja je krv istinsko piće. ⁵⁶ Tko jede moje tijelo i pije moju krv živi u meni i ja u njemu. ⁵⁷ Otac koji me poslao živ je i ja živim zbog njega. Tako će i onaj koji mene jede živjeti zbog mene.

⁵⁸ Ovo je kruh koji je sišao s neba. On nije kao onaj što su ga jeli vaši preci pa ipak umrli. Tko jede ovaj kruh, živjet će zauvijek.« ⁵⁹ Sve je ovo Isus rekao dok je počavao u sinagogi u Kafarnaumu.

Mnogi napuštaju Isusa

⁶⁰ Kad su ovo čuli, mnogi su Isusovi učenici rekli: »Ovo je učenje teško prihvatiti. Tko to može slušati?«

⁶¹ Isus je u sebi znao da je bilo mrmljanja zbog njegovih riječi, pa im je rekao: »Ovo vas učenje uznemiruje? ⁶² Što biste rekli kad biste vidjeli Sina Čovječjeg kako se vraća onamo gore gdje je prije bio? ⁶³ Duh je taj koji daje život. Tijelo ga ne može dati. Riječi koje sam vam uputio jesu duh i one daruju život. Ipak, neki mi od vas ne vjeruju.« ⁶⁴ Isus je, naime, od samoga početka znao tko su ti koji ne vjeruju i tko je taj koji će ga izdati. Stoga je rekao: ⁶⁵ »Zato sam vam rekao: 'Nitko ne može doći k meni ako mu to Bog ne omogući!'«

⁶⁶ Kad su to čuli njegovi učenici, mnogi su se povukli i nisu ga više slijedili.

⁶⁷ Tada je Isus upitao Dvanaesticu: »Želite li i vi otići?«

⁶⁸ »Gospodaru«, odgovorio mu je Šimun Petar, »komu ćemo poći? Ti imaš riječi koje daju vječni život. ⁶⁹ Mi vjerujemo i znamo da si ti Božji Mesija.« ‡

⁷⁰ Isus im je odvratio: »Zar nisam ja odabrao vas dvanaesticu? A ipak je jedan od vas đavao.«

⁷¹ Mislio je na Judu, sina Šimuna Iskariotskoga. Premda je bio jedan od dvanaesticu apostola, Juda je kasnije izdao Isusa.

†† Citat iz Iz 54,13. ‡ Božji Mesija U izvorniku »Božji svetac.«

Isus i njegova braća

7 Nakon toga, Isus je putovao Galilejom. Judeju je nastojao izbjeći jer su ga Židovi htjeli ubiti. ² Bližio se židovski Blagdan sjenica. ³ Tada su mu rekla njegova braća: »Pođi odavde u Judeju da tvoji učenici vide čuda koja činiš. ⁴ Tko želi da se za njega zna, ne čini djela u tajnosti. Ako već činiš takva djela, pokaži se svijetu!« ⁵ Čak ni njegova braća nisu vjerovala u njega. ⁶ Isus im je odgovorio: »Moje vrijeme još nije došlo. Za vas je pak dobro svako vrijeme. ⁷ Vas svijet ne može mrziti. Mene mrzi, jer govorim ljudima ovoga svijeta da su im djela zla. ⁸ Vi samo pođite na blagdansko slavlje. Ja ne idem, jer moje vrijeme još nije došlo.« ⁹ Tako im je rekao i ostao u Galileji.

¹⁰ Nakon što su njegova braća otišla na blagdansko slavlje, otišao je i on, ali ne javno, već potajno. ¹¹ Na svečanosti, Židovi su tražili Isusa među pristiglima. »Gdje je onaj čovjek?« raspitivali su se.

¹² Bilo je ondje mnoštvo ljudi. Mnogi od njih potajno su raspravljali o Isusu. »Dobar je on čovjek«, govorili su jedni. Drugi bi odvrćali: »Ne, on zavodi narod.«

¹³ Ali nitko nije o njemu govorio otvoreno jer su se bojali Židova.

Isus poučava u Jeruzalemu

¹⁴ Negdje usred blagdanskoga slavlja, Isus je otišao u Hram i počeo poučavati. ¹⁵ Židovi su bili zadivljeni i govorili su: »Odakle mu toliko znanje, a nema škole koje mi imamo?«

¹⁶ »Nauk nije moj«, odgovorio im je Isus. »Dao mi ga je Onaj koji me je poslao. ¹⁷ Tko je spreman izvršiti Božju volju znat će je li moj nauk od Boga ili je moj vlastiti. ¹⁸ Tko iznosi vlastite misli želi prigrabiti slavu za sebe. Tko želi dati slavu onome koji ga je poslao — taj je istinit i u njemu nema ništa lažno. ¹⁹ Mojsije vam je dao Zakon! Ali nitko od vas ne živi u skladu s njim. Zašto me želite ubiti?«

²⁰ Ljudi su mu odgovorili: »Ti si opsjednut demonom! Tko te to želi ubiti?«

²¹ Na to im je Isus rekao: »Učinio sam čudo i vi ste svi zadivljeni. ²² Mojsije vam je dao zakon o obrezanju — zapravo, nije ga dao Mojsije nego vaši praoci — i vi katkad obrezujete djecu subotom. ²³ Dijete, dakle, može biti obrezano i subotom da se ne prekrši Mojsijev zakon. Kako se onda možete ljutiti na mene što sam ozdravio čitava čovjeka u subotu? ²⁴ Prestanite suditi po vanjskim stvarima i počnite suditi kako je zaista pravedno!«

Isus je Krist

²⁵ Tada su neki stanovnici Jeruzalema počeli govoriti: »Zar to nije onaj kojega žele ubiti? ²⁶ Pogledajte! Javno govori, a nitko ga ne pokušava spriječiti. Zar je moguće da vođe smatraju kako je on zaista Krist? ²⁷ Ali mi svi

znamo odakle je ovaj čovjek. Kad Krist dođe, nitko neće znati odakle je.«

²⁸ Dok je Isus poučavao u Hramu, povikao je: »Poznajete me i znate odakle sam. Ipak, ja nisam došao sâm od sebe. Poslao me Onaj koji je istinit. Njega ne poznajete. ²⁹ Ali ja ga poznajem, jer sam došao od njega. On me je poslao.«

³⁰ Tada su ga pokušali uhititi, ali ga ipak nitko nije ni taknuo jer još nije bilo došlo vrijeme za to. ³¹ No, mnogi iz mnoštva koje je bilo ondje povjerovali su u njega i govorili: »Kada Krist dođe, hoće li učiniti više čuda od ovoga čovjeka? Sigurno ne!«

Židovi nastoje uhititi Isusa

³² Farizeji su čuli što su ljudi potajno govorili o Isusu, pa su u dogovoru s vodećim svećenicima poslali stražu da ga uhiti. ³³ Tada je Isus rekao: »Bit ću s vama još malo, a onda ću poći natrag onomu koji me je poslao. ³⁴ Tražit ćete me, ali me nećete naći. Vi ne možete doći onamo gdje sam ja.«

³⁵ Židovi su se pitali među sobom: »Kamo će on to otići, a da ga mi ne bismo mogli naći? Možda k našima koji žive po grčkim gradovima da ondje poučava Grke? ³⁶ On kaže: 'Tražit ćete me, ali me nećete naći' i 'Gdje sam ja, onamo vi ne možete doći'. Što to sve znači?«

Duh Sveti

³⁷ Posljednjega i najvažnijega dana blagdana Isus je stajao i vikao: »Tko je žedan neka dođe k meni i pije. ³⁸ Kao što kaže Pismo, iz nutrine onoga tko povjeruje u mene poteći će rijeke žive vode.« ³⁹ Isus je govorio o Duhu, kojeg će primiti oni koji u njega povjeruju. Tada još nisu primili Duha, jer Isus još nije bio proslavljen.

Isusovo podrijetlo

⁴⁰ Kad su neki iz mnoštva to čuli, počeli su govoriti: »Ovaj čovjek je stvarno prorok †.«

⁴¹ »On je Krist«, rekli su drugi.

A neki su pak govorili: »Ta Krist neće doći iz Galileje! ⁴² Ne kazuje li Pismo da Krist treba biti Davidov potomak i da treba doći iz Betlehema, grada u kojem je živio David?« ⁴³ Imali su različita mišljenja o Isusu. ⁴⁴ Neki su ga htjeli uhititi, ali nitko nije pokušao.

Židovski vođe ne vjeruju

⁴⁵ Hramski su se stražari vratili vodećim svećenicima i farizejima. »Zašto ga niste doveli?« upitali su ih ovi.

⁴⁶ »Nitko nikada nije govorio poput njega«, odgovorili su stražari.

⁴⁷ Na to su farizeji odvrćali: »Dakle, i vas je uspio obmanuti! ⁴⁸ Je li tko od vođa ili farizeja povjerovao u njega? ⁴⁹ Ovi ljudi vani ne poznaju Zakon — prokleti su!«

† PROROK Ovdje je riječ o proroku kojeg je Bog još Mojsiju obećao poslati. Vidi Prnz 18,15–19.

⁵⁰ No, bio je tu još jedan farizej, Nikodem, koji je rani- je posjetio Isusa. [†] On im je rekao: ⁵¹ »Prema našem Za- konu ne možemo osuditi nekoga dok ga prvo ne saslu- šamo i ne utvrdimo što je učinio.«

⁵² »Ti, čini se, također dolaziš iz Galileje!« odvrtili su mu. »Pozornije pročitaj Sveto pismo! Vidjet ćeš da ni- kakav prorok ^{††} ne dolazi iz Galileje.« ⁵³ Tada su se ra- zišli i svaki je pošao svojoj kući.

Preljubnica

8 Isus je pak otišao na Maslinsku goru. ² U zoru se ponovno vratio u Hram. Svi su se opet okupili oko njega. Isus je sjeo i počeo poučavati. ³ Uto su učitelji Zakona i farizeji doveli ženu uhvaćenu u preljubu i pos- tavili je pred ljude. ⁴ Rekli su Isusu: »Učitelju, ova je že- na uhvaćena u samom činu preljuba. ⁵ Mojsije nam je u Zakonu naredio da takve žene kamenujemo. Što ti kažeš na to?« ⁶ Ovo pitanje bila je zamka — da bi ga imali za što optužiti. No, Isus se sagnuo i počeo nešto pisati prstom po zemlji. ⁷ Kako nisu prestajali ispitivati, uspravio se i rekao: »Tko od vas nikada nije sagriješio neka prvi na nju baci kamen!« ⁸ Potom se ponovno sagnuo i nastavio pisati po zemlji.

⁹ Kad su to čuli, počeli su odlaziti jedan po jedan; sta- riji su otišli prvi. Na kraju je Isus ostao sâm sa ženom koja je još uvijek stajala pred njim. ¹⁰ Isus se uspravio i upitao je: »Ženo, gdje su oni? Zar te nitko nije osudio?«

¹¹ »Nitko, gospodine«, odgovorila je.

»Ni ja te ne osuđujem«, rekao joj je Isus. »Idi i od sa- da više ne griješi!« [‡]

Isus — svjetlo svijeta

¹² Tada se Isus ponovno obratio ljudima: »Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, imat će svjetlo koje da- je život i nikada više neće ići po mraku.«

¹³ Farizeji su mu rekli: »Ti sve to govoriš sâm o sebi. Ne možemo to prihvatiti kao istinu.«

¹⁴ »Čak i ako govorim sâm za sebe«, odvratio im je Is- us, »ono što govorim istina je, jer ja znam odakle sam došao i kamo idem. Vi pak ne znate ni odakle sam do- šao ni kamo idem. ¹⁵ Vi sudite po ljudskim mjerilima. Ja ne sudim nikome. ¹⁶ Ako pak donosim presudu, moja je presuda valjana, jer je ne donosim sâm. Otac koji me je poslao — on je sa mnom. ¹⁷ U vašem Zakonu pi- še da su izjave dvojice svjedoka istinite ako se poduda- raju. ¹⁸ Ja govorim sâm za sebe i Otac koji me je poslao govori za mene.«

¹⁹ »Pa gdje je onda tvoj Otac?« pitali su ga.

Isus je odgovorio: »Vi ne poznajete ni mene ni moga Oca. Da znate tko sam ja, znali biste i tko je moj Otac.«

[†] NO, BIO JE ... POSJETIO ISUSA Nikodem, koji je ranije posjetio Isu- sa. Vidi Iv 3,1–21. ^{††} PROROK U dva starija grčka zapisa Ivanova evanđelja stoji »prorok«, što bi moglo značiti »prorok poput Mojsija« spomenuto u Pnz 18,15. U Dj 3,22 i 7,37 to je Mesija, kao i u Iv 7,40.

[‡] СТИХОВИ 7,53–8,11 Najstariji i najsačuvaniji grčki rukopisi Ivanova evanđelja ne sadrže retke 7,53–8,11.

²⁰ Sve je ovo Isus rekao u Hramu, nedaleko od mjesta na kojem su bile postavljene kutije za novčane darove. Nitko ga nije uhitio jer njegovo vrijeme još nije bilo došlo.

Isus je s neba

²¹ Isus im je ponovno rekao: »Ja ću otići. Tada ćete me tražiti i umrijet ćete u svojim grijesima. Kamo ja idem — vi ne možete doći.«

²² Na to su Židovi rekli: »Kada kaže: 'Kamo ja idem — vi ne možete doći', znači li to da će izvršiti samouboj- stvo?«

²³ Isus im je rekao: »Vi ste odavde sa zemlje, ja sam odozgo s neba. Vi ste od ovoga svijeta; ja nisam od ovoga svijeta. ²⁴ Zato sam vam rekao da ćete umrijeti u svojim grijesima. Ako ne budete vjerovali da ja jesam ^{††}, umrijet ćete u svojim grijesima.«

²⁵ »Tko si ti onda?« pitali su ga.

»Baš ono što vam govorim od početka«, odgovorio im je Isus. ²⁶ »O vama bih mogao štošta reći i suditi. Ali ja svijetu govorim samo ono što sam čuo od onoga ko- ji me poslao, a on govori istinu.«

²⁷ Nisu shvatili da im govori o Ocu. ²⁸ Zato im je re- kao: »Kad podignete Sina Čovječjeg, tada ćete znati da ja jesam. Ja ništa ne činim na svoju ruku, već govorim samo ono što me naučio Otac. ²⁹ Onaj koji me poslao sa mnom je. Nije me ostavio sama, jer ja uvijek činim ono što je njemu drago.« ³⁰ Dok je Isus ovo govorio, mnogi su povjerovali u njega.

Istina će vas osloboditi

³¹ Isus je rekao Židovima koji su povjerovali u njega: »Ako ustrajno slijedite moje učenje, zaista ste moji pra- vi učenici. ³² Upoznat ćete istinu i istina će vas oslobo- diti.«

³³ »Mi smo Abrahamovi potomci«, odgovorili su mu. »Nikad nismo bili ničiji robovi. Što misliš time reći kada kažeš: 'Bit ćete slobodni'?«

³⁴ Isus im je odgovorio: »Istinu vam kažem. Svatko tko griješi rob je grijehu. ³⁵ Rob ne ostaje u obitelji za- uvijek, ali sin ostaje zauvijek. ³⁶ Ako vas Sin oslobodi, tada ćete zaista biti slobodni. Znam ja dobro da ste vi Abrahamovi potomci. ³⁷ No, ipak me želite ubiti, jer ne želite prihvatiti moje učenje. ³⁸ Ja govorim o onome što mi je pokazao moj Otac, a vi činite ono što je vama re- kao vaš otac.«

³⁹ Odgovorili su mu: »Naš je otac Abraham!«

Isus im je odvratio: »Da ste vi zaista Abrahamova dje- ca, postupili biste kao i on. ⁴⁰ Ja sam čovjek koji vam je rekao istinu što sam je čuo od Boga. Vi me pak želite ubiti. Takvo što Abraham nije radio. ⁴¹ Vi radite ono što radi i vaš otac!«

^{††} JA JESAM U Izl 3,14 »Ja jesam« stoji za Božje ime, ali može zna- čiti i »Ja sam on (Krist)«. Isto u recima 28 i 58.

A oni su mu odvrtili: »Mi nismo djeca koja ne znaju tko im je otac. Imamo samo jednoga oca: Boga!«

⁴² A Isus im je rekao: »Kad bi Bog bio vaš otac, vi biste me voljeli. Ja sam došao od Boga i sada sam tu. Nisam došao sâm od sebe, nego me poslao Bog. ⁴³ Vi ne razumijete što vam govorim jer ne možete prihvatiti moju poruku. ⁴⁴ Vi ste đavlova djeca. On je vaš otac i vi ste izabrali postupati po njegovoj volji. On je bio ubojica od samoga početka. Nikada nije stajao na strani istine, jer u njemu ni nema istine. Kad govori laž, on iznosi sebe onakva kakav jest. On je lažljivac i otac laži. ⁴⁵ Vi mi ne vjerujete jer govorim istinu. ⁴⁶ Tko mi među vama može dokazati grijeh? Ako govorim istinu, zašto mi ne vjerujete? ⁴⁷ Onaj koji pripada Bogu prihvaća što Bog govori. No, vi ne slušate Boga jer mu ne pripadate.«

Isus i Abraham

⁴⁸ Židovi su mu na to odgovorili: »Zar nemamo pravo kad kažemo da si Samarijanac i da si opsjednut zlim duhom?«

⁴⁹ »Nisam ja opsjednut zlim duhom«, odvratio je Isus. »Ja samo iskazujem štovanje svom Ocu, a vi me obeščaćujete. ⁵⁰ Ali ja ne tražim slavu za sebe. Netko drugi želi me proslaviti, a taj i sudi. ⁵¹ Govorim vam istinu. Tko drži moje učenje nikada neće vidjeti smrti.«

⁵² Židovi su mu rekli: »Sada znamo da si opsjednut. I Abraham i proroci su umrli, a ti govoriš: 'Tko drži moje učenje nikada neće umrijeti.' ⁵³ Zar misliš da si veći od našega oca Abrahama? Abraham je umro, a isto tako i proroci. Što ti misliš, tko si ti?«

⁵⁴ Isus je odgovorio: »Kad bih ja samom sebi iskazivao čast, ona bi bila bez ikakve vrijednosti. Ali meni iskazuje čast moj Otac. Za njega vi govorite: 'On je naš Bog.' ⁵⁵ Pa ipak ga ne poznajete, ali ja ga poznajem. Da kažem da ga ne poznajem, bio bih lažljivac poput vas. Ali ja ga zaista poznajem i ja se pokoravam onomu što kaže. ⁵⁶ Vaš praotac Abraham radovao se što će vidjeti dan moga dolaska. Vidio ga je i bio sretan.«

⁵⁷ Židovi su ga upitali: »Kako si mogao vidjeti Abrahama? Ti nemaš ni pedeset godina!«

⁵⁸ Isus im je odgovorio: »Govorim vam istinu. Prije nego se Abraham rodio, ja jesam.« Kad je ovo rekao, dohvatili su kamenje da ga kamenuju. ⁵⁹ Ali Isus se sakrio i otišao iz Hrama.

Slijepac od rođenja

9 Šećući uokolo, Isus je primijetio nekog slijepca. Čovjek je bio slijep od rođenja. ² »Učitelju«, upitali su ga njegovi učenici, »tko je sagriješio da se rodio slijep? On ili njegovi roditelji?«

³ »Ni on, ni njegovi roditelji«, odgovorio im je Isus. »Rodio se slijep da bi se na njemu pokazala Božja moć na djela. ⁴ Dok je dan, moram činiti djela onoga koji

me je poslao. Kada padne noć, nitko ne može raditi.

⁵ Dokle god sam na svijetu, ja sam njegovo svjetlo.«

⁶ Kad je to izgovorio, pljunuo je na zemlju, napravio od sline blato i njime premazao čovjeku oči. ⁷ Potom mu je rekao: »Idi do ribnjaka Siloe i umij se!« — Siloa znači »Poslan«. Čovjek je otišao i umio se i vratio se gledajući.

⁸ Njegovi susjedi i oni koji su ga prije često viđali kako prosi pitali su se: »Zar nije ono čovjek koji je stalno sjedio uz cestu i prosio?«

⁹ Neki su rekli: »Da, to je on!« Drugi pak: »Nije, samo mu je sličan.«

A on sâm je rekao: »Da, ja sam taj!«

¹⁰ »Kako se to dogodilo? Kako su ti se otvorile oči?« pitali su ga.

¹¹ Odgovorio je: »Čovjek kojega zovu Isus napravio je blato, premazao mi njime oči i rekao: 'Idi do Siloe i umij se!' Otišao sam, pa kad sam se umio, progledao sam.«

¹² Upitali su ga: »Gdje je on?«

¹³ Ljudi su tada doveli čovjeka, koji je ranije bio slijep, farizejima. ¹⁴ A dan kada je Isus načinio blato i otvorio čovjeku oči bila je subota. ¹⁵ Farizeji su ga još jednom počeli ispitivati kako je progledao.

¹⁶ Neki od farizeja počeli su govoriti: »Ovaj čovjek nije došao od Boga jer ne poštuje subotu.«

»Kako jedan grešnik«, govorili su pak drugi, »može činiti ovakva čuda?« Tako je među njima došlo do rascjepa.

¹⁷ Ponovno su upitali slijepca: »Što ti misliš o Isusu, sada kada ti je otvorio oči?«

»On je prorok!« odgovorio im je.

¹⁸ Židovi mu nisu vjerovali da je bio slijep i da je progledao pa su pozvali njegove roditelje ¹⁹ i ispitivali ih: »Je li ovo vaš sin, za kojega kažete da je slijep od rođenja? Pa kako onda sada vidi?«

²⁰ Njegovi su roditelji odgovorili: »Znamo da je on naš sin i da se rodio slijep, ²¹ ali ne znamo kako je progledao niti tko mu je otvorio oči. Pitajte njega! Dovoljno je odrastao da govori sâm za sebe.« ²² Tako su govorili jer su se bojali Židova. Židovi su bili odlučili da svakoga tko prizna da je Isus Mesija izopće iz sinagoge. ²³ Zato su njegovi roditelji rekli: »Pitajte njega! Dovoljno je odrastao.«

²⁴ Tada su po drugi put pozvali čovjeka koji je bio slijep i naredili mu: »Iskaži Bogu čast! Priznaj istinu! Mi znamo da je čovjek koji ti je otvorio oči grešnik.«

²⁵ »Je li grešnik ili nije, ne znam«, odvratio im je.

»Znam samo jedno: bio sam slijep, a sada vidim!«

²⁶ »Što ti je učinio?« pitali su ga. »Kako ti je otvorio oči?«

²⁷ Odgovorio im je: »Već sam vam ispričao, ali niste htjeli slušati. Zašto to želite ponovno čuti? Zar i vi želite postati njegovi učenici?«

²⁸ Tada su ga stali ismijavati i govoriti mu: »Ti si njegov učenik, a mi smo Mojsijevi učenici. ²⁹ Znamo da se

Bog obratio Mojsiju, ali ne znamo odakle dolazi ovaj čovjek.«

³⁰ »Zaista je čudno«, odvratio im je, »da vi ne znate odakle on dolazi, a meni je otvorio oči! ³¹ Poznato je da Bog ne uslišava grešnike, nego onoga tko mu je odan i tko mu se pokorava. ³² Otkad je svijeta još se nije čulo da je netko otvorio oči slijepcu od rođenja. ³³ Da ovaj čovjek nije od Boga, ništa ne bi mogao učiniti.«

³⁴ Odvratili su mu: »Pun si grijeha od rođenja i ti bi nas nečemu učio!« I izbacili su ga iz sinagoge.

Duhovna sljepoća

³⁵ Isus je čuo da su čovjeka izbacili iz sinagoge. Našao ga je i upitao: »Vjeruješ li u Sina Čovječjeg?«

³⁶ »A tko je taj, gospodine?« odvratio je čovjek. »Kaži mi, pa ću povjerovati u njega.«

³⁷ »Gledaš u njega«, rekao mu je Isus. »To je onaj koji sada razgovara s tobom.«

³⁸ »Gospodine, vjerujem!« rekao je i poklonio se pred Isusom.

³⁹ A Isus je rekao: »Ja sam došao na ovaj svijet da bi se svijetu moglo suditi. Došao sam da bi slijepi progledali, a oni koji vide oslijepjeli.«

⁴⁰ Neki farizeji koji su bili s Isusom čuli su to i rekli mu: »Zar smo i mi slijepi?«

⁴¹ »Kad biste bili slijepi«, odvratio im je Isus, »ne biste imali grijeha, ali sada kažete: 'Vidimo'. Time vaš grijeh ostaje.«

Pastir i njegove ovce

10 »Govorim vam istinu. Tko ne uđe k ovcama u tor kroz vrata, nego potajno, nekim drugim putem, kradljivac je i razbojnik. ² Tko pak uđe kroz vrata, pastir je stada. ³ Onaj koji stoji na vratima otvara mu, a ovce se odazivaju na pastirov glas. On svoje ovce zove imenom i izvodi ih. ⁴ Kad izvede sve svoje ovce, stane pred njih i vodi ih. Ovce idu za njim jer poznaju njegov glas. ⁵ Ali one neće nikada ići za onim koga ne poznaju. Naprotiv, pobjeći će od njega jer im je njegov glas stran.« ⁶ Isus je ispričao ovu usporedbu, ali ljudi nisu shvatili što im je želio reći.

⁷ Zato im je Isus ponovio: »Govorim vam istinu. Ja sam vrata ovcama. ⁸ Svi koji su došli prije mene bili su kradljivci i razbojnici. No, ovce ih nisu ni slušale. ⁹ Ja sam ta vrata. Tko uđe kroza me, spasit će se. Ulazit će i izlaziti i nalaziti sve što mu je potrebno. ¹⁰ Kradljivac dolazi samo da ukrade, ubije i uništi. Ja sam pak došao da im dam život, i to život u izobilju.

¹¹ Ja sam dobar pastir. Dobar pastir daje svoj život za ovce. ¹² Najamnik nije pastir; ovce nisu njegove. Zato ih, kad ugleda vuka, ostavlja same i bježi. Vuk tada napada ovce i razgoni ih. ¹³ A najamnik pobjegne jer čuva ovce samo zbog plaće, a ne brine se što će biti s njima.

¹⁴ Ja sam dobar pastir. Poznajem svoje ovce i one poznaju mene. ¹⁵ Isto tako moj Otac poznaje mene i ja

poznam svog Oca. Ja dajem svoj život za ovce.

¹⁶ Imam ja i drugih ovaca. One nisu iz ovoga stada. Moram i njih dovesti, pa će se i one javljati na moj glas. Postat će jedno stado s jednim pastirom. ¹⁷ Otac me voli upravo zato što polažem svoj život da ga opet uzmem. Nitko mi ne oduzima život. ¹⁸ Ja ga svojevolutno dajem. Imam ga pravo dati, ali imam ga pravo opet i uzeti. Tako mi je zapovjedio moj Otac.«

¹⁹ Ove su riječi izazvale novu podjelu među Židovima.

²⁰ Mnogi su govorili: »On je lud. Opsjednut je demonom. Zašto ga uopće slušate?«

²¹ Drugi su pak govorili: »Opsjednut tako ne govori. Može li demon slijepcu dati vid?«

Židovi se suprotstavljaju Isusu

²² Tada je došla zima i u Jeruzalemu se svetkovao Blagdan posvećenja. ²³ Isus je hodao Hramom po Salomonovu trijemu. ²⁴ Židovi su ga okružili i postavili mu pitanje: »Dokle ćeš nas držati u neizvjesnosti? Ako si Krist, otvoreno nam to reci!«

²⁵ Isus im je odgovorio: »Rekao sam vam već, ali vi ne vjerujete. Djela koja činim u ime Oca pokazuju tko sam. ²⁶ Ali vi ne vjerujete jer ne pripadate mojim ovcama. ²⁷ Moje ovce slušaju moj glas. Ja ih poznajem i one idu za mnom. ²⁸ Ja im darujem vječni život. One neće nikada umrijeti niti će ih itko istrgnuti iz moje ruke. ²⁹ Moj Otac, koji mi ih je i dao, veći je od svega. Nitko ih ne može istrgnuti iz ruke moga Oca. ³⁰ Otac i ja smo jedno.«

³¹ Opet su Židovi dograbili kamenje želeći ga ubiti.

³² A Isus im je rekao: »Pokazao sam vam mnoga dobra djela koja dolaze od Oca. Za koje me od njih želite kamenovati?«

³³ »Ne želimo te kamenovati zbog dobrih djela«, odvratili su mu Židovi, »već zato što huliš na Boga. Pokušavaš se izjednačiti s Bogom, premda si samo čovjek.«

³⁴ Isus je odgovorio: »U vašem Zakonu piše: 'Rekao sam: Vi ste bogovi.' ^{†35} Bog naziva one koji su primili Božju riječ bogovima, a Pismo je uvijek istinito. ³⁶ Mene je Otac posvetio i poslao na ovaj svijet. Kako mi možete reći: 'Huliš na Boga' kada kažem: 'Ja jesam Božji Sin?' ³⁷ Ako ovo što činim nisu djela moga Oca, nemojte mi vjerovati. ³⁸ Ako pak jesu, vjerujte tim djelima ako već ne želite vjerovati meni. Tako ćete konačno uvidjeti da Otac živi u meni i ja u Ocu.«

³⁹ Na to su ga opet pokušali uhiti, ali im je izmakao iz ruku.

⁴⁰ Ponovno je prešao Jordan i otišao na mjesto gdje je Ivan prije krstio. Ondje se zadržao ⁴¹ i mnoštvo je počelo dolaziti. »Ivan nije učinio nikakvo čudo«, govorili su, »ali je sve što je rekao o ovom čovjeku istina.«

⁴² Mnogi su ondje povjerovali u Isusa.

† IMAM JA I DRUGIH OVACA ... PASTIROM Isus ovdje vjerojatno misli na one sljedbenike koji nisu Židovi. Vidi Iv 11,52. †† Citat iz Ps 82,6.

Lazarova smrt

11 Neki je čovjek po imenu Lazar bio bolestan. Bio je iz Betanije, mjesta u kojem su živjele Marija i njezina sestra Marta. ² Marija je žena koja je kasnije pomazala Gospodinove noge skupocjenim uljem i potom ih osušila svojom kosom. Bolesni Lazar bio joj je brat. ³ Sestre su poslale poruku Isusu: »Gospodine, tvoj je voljeni prijatelj bolestan.«

⁴ Kad je Isus to čuo, rekao je: »Ta bolest neće donijeti smrt, već slavu Bogu — da se Božji Sin proslavi.« ⁵ Isus je volio Martu, njezinu sestru i Lazara. ⁶ Kad je čuo da je Lazar bolestan, ostao je još dva dana ondje gdje se nalazio. ⁷ Tada je rekao svojim učenicima: »Hajdemo ponovno u Judeju!«

⁸ »Učitelju«, odgovorili su mu oni, »Židovi su te još nedavno ondje htjeli kamenovati, a ti opet ideš onamo!«

⁹ Isus je odvratio: »Zar danje svjetlo ne traje dvanaest sati? Tko hoda danju, ne posrće jer ima svjetlo ovoga svijeta. ¹⁰ A tko hoda noću, posrće jer nema svjetla da mu osvijetli put.«

¹¹ Tako im je rekao i potom nastavio: »Naš je prijatelj Lazar zaspao, a ja ga idem probuditi.«

¹² »Gospodine«, odgovorili su mu učenici, »ako spava, ozdravit će.«

¹³ Isus je pritom mislio na Lazarovu smrt, a učenici su razumjeli da Isus govori kako Lazar stvarno spava.

¹⁴ Tada im je Isus otvoreno rekao: »Lazar je umro.

¹⁵ Zbog vas mi je drago što nisam bio ondje jer ćete sad vjerovati. Ali sada hajdemo k njemu!«

¹⁶ Toma, zvani Blizanac, rekao je ostalim učenicima: »Hajdemo i mi s njim umrijeti!«

Isus stiže u Betaniju

¹⁷ Kad je Isus došao u Betaniju, doznao je da Lazar već četiri dana leži u grobu. ¹⁸ Betanija je bila udaljena od Jeruzalema jedva tri kilometra. ¹⁹ Mnogi su Židovi došli Marti i Mariji izraziti sućut zbog smrti njihova brata.

²⁰ Kad je Marta čula da dolazi Isus, pošla mu je u susret. Marija je ostala kod kuće. ²¹ Marta je rekla Isusu: »Gospodine, da si bio ondje, moj brat ne bi umro. ²² Ali ja znam da će ti Bog čak i sada dati što god od njega zatražiš.«

²³ »Tvoj brat će ustati i bit će opet živ«, kazao joj je Isus.

²⁴ A Marta mu je rekla: »Znam da će ponovno oživjeti u posljednji dan kad svi uskrsnu.«

²⁵ »Ja sam uskrsnuće i život«, rekao joj je Isus. »Tko u mene vjeruje, živjet će i ako umre. ²⁶ Nitko tko živi i vjeruje u mene sigurno neće nikada umrijeti. Vjeruješ li to?«

²⁷ »Da, Gospodine!« odgovorila mu je. »Ja vjerujem da si ti Krist, Božji Sin, koji je imao doći na svijet.«

²⁸ Nakon što je to rekla, Marta je otišla po svoju sestru Mariju i krišom joj rekla: »Učitelj je ovdje i zove te!« ²⁹ Kad je Marija to čula, brzo je ustala i otišla k njemu.

³⁰ Isus još nije ušao u selo, nego se nalazio na mjestu gdje ga je susrela Marta. ³¹ Židovi koji su bili s Marijom u kući i tješili je vidjeli su kako hitro ustaje i izlazi. Pomislili su da ide na grob da ondje plače i pošli su za njom. ³² Marija je otišla na mjesto gdje se nalazio Isus. Kad ga je spazila, bacila mu se pred noge i rekla: »Gospodine, da si bio ondje, moj brat ne bi umro!«

³³ Kad je Isus vidio i nju i Židove koji su došli s njom kako plaču, duboko se potresao u duhu ³⁴ i upitao: »Kamo ste ga položili?« »Dođi i vidi, Gospodine«, odvratili su mu.

³⁵ A Isus je zaplakao.

³⁶ »Gledajte kako ga je volio«, govorili su Židovi.

³⁷ »Otvorio je oči slijepcu«, govorili su neki. »Zar nije mogao učiniti nešto da spriječi Lazarovu smrt?«

³⁸ Isus se ponovno duboko potresao.

Lazar ustaje

Isus je došao do groba u kojem je bio Lazar. To je zapravo bila spilja, a na ulazu u nju bio je navaljen veliki kamen. ³⁹ »Uklonite kamen!« zapovjedio je Isus.

»Gospodine, sigurno već zaudara«, rekla je Marta, pokojnikova sestra. »Ta pokopan je prije četiri dana!«

⁴⁰ »Nisam li ti rekao«, odvratio joj je Isus, »da ćeš vidjeti Božju slavu ako budeš vjerovala?«

⁴¹ Tada su odmaknuli kamen. Isus je pogledao prema nebu i rekao: »Hvala ti, Oče, što si me čuo. ⁴² Ja znam da me ti uvijek uslišavaš. Rekao sam to zbog ovih koji me okružuju. Ja želim da oni povjeruju da si me ti poslao.« ⁴³ Kada je to izgovorio, glasno je povikao: »Lazare, izađi!« ⁴⁴ I mrtvac je izašao. Ruke i noge bile su mu omotane lanenim zavojima, a lice prekriveno lanenim platnom.

Isus im je rekao: »Razvežite ga i pustite da ide!«

Židovski vođe namjeravaju ubiti Isusa

(Mt 26,1-5; Mk 14,1-2; Lk 22,1-2)

⁴⁵ Tada su mnogi od Židova koji su došli s Marijom i vidjeli ovo povjerovali u Isusa. ⁴⁶ Ali neki od njih otišli su farizejima i izvijestili ih o onome što je Isus učinio.

⁴⁷ Tada su glavni svećenici i farizeji sazvali Veliko vijeće. »Što da radimo?« pitali su se. »Ovaj čovjek čini tolika čuda. ⁴⁸ Ako mu dopustimo da tako nastavi, svi će povjerovati u njega. Tada će doći Rimljani i uništiti i naš Hram i naš narod.«

⁴⁹ Tu je bio i Kaifa. On je te godine bio veliki svećenik. Rekao im je: »Ne znate o čemu govorite. ⁵⁰ Bolje je da jedan čovjek umre za sve nego da bude uništen čitav narod. Zar ne shvaćate?«

⁵¹ Kaifa to nije rekao sâm od sebe. Budući da je te godine bio veliki svećenik, prerekao je da će Isus umrijeti za židovski narod. ⁵² I ne samo za židovski narod, nego

i za to da ujedini svu Božju djecu razasutu diljem svijeta.

⁵³ Od toga dana židovski su vođe počeli smišljati da ubiju Isusa. ⁵⁴ Isus se stoga nije više javno kretao među Židovima, nego je otišao u kraj blizu pustinje, u grad zvan Efraim. Ondje je boravio sa svojim učenicima.

⁵⁵ Bližio se židovski blagdan Pashe i mnogi stanovnici iz cijele zemlje zaputili su se u Jeruzalem. Htjeli su obaviti obredno čišćenje prije blagdana. ⁵⁶ Tražili su Isusa i u Hramu propitkivali jedni druge: »Što mislite, hoće li doći na svečanost?« ⁵⁷ Glavni svećenici i farizeji izdali su, naime, zapovijed da se mora prijaviti ako tko zna gdje se Isus nalazi da bi ga oni mogli uhititi.

Isus kod Lazara

(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9)

12 Šest dana prije Pashe Isus je otišao u Betaniju, gdje je živio Lazar, čovjek kojega je Isus uskrisio od mrtvih. ² Ondje su Isusu pripremili večeru. Marta je posluživala, a Lazar je s Isusom i ostalima sjedio za stolom. ³ Tada je Marija uzela oko pola litre skupocjena mirisa od čista narda. Pomazala je njime Isusove noge i potom ih osušila svojom kosom. Čitava se kuća ispunila mirisom.

⁴ Juda Iskariotski, onaj Isusov učenik koji će ga kasnije izdati, rekao je:

⁵ »Bolje bi bilo da je taj miris prodan za tri stotine srebrnjaka, a novac razdijeljen siromasima!«

⁶ Rekao je to ne zato što se brinuo za siromašne, nego zato što je bio lopov. Bio je zadužen za kutiju sa zajedničkim novcem i često je iz nje krao.

⁷ »Ostavi je na miru!« odvratio mu je Isus. »Dobro je učinila što ju je sačuvala do danas, jer je ovo dan pripreme za moj ukop. ⁸ Siromasi će uvijek biti s vama, ali ja neću uvijek biti s vama.«

Urota protiv Lazara

⁹ Mnogi Židovi koji su došli na blagdan Pashe saznali su da je Isus u Betaniji. Pošli su onamo da vide Isusa, ali i Lazara. Lazar je bio onaj čovjek kojega je Isus uskrisio. ¹⁰ Glavni svećenici tada su skovali plan da ubiju i Lazara ¹¹ jer su ih zbog njega mnogi Židovi ostavljali i počeli vjerovati u Isusa.

Isus ulazi u Jeruzalem

(Mt 21,1–11; Mk 11,1–11; Lk 19,28–40)

¹² Sutradan, kad je mnoštvo, koje je došlo na Pashu, čulo da Isus dolazi u Jeruzalem, ¹³ uzeli su palmine grančice i pošli mu u susret kličući:

»Hosana †!

Neka je blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje, ††

† *HOSANA* Hebrejski: *Pomози, Bože! Ovdje je usklik slavljenja u čast Bogu ili njegovu Pomazaniku.* †† *Citat iz Ps 118,26.*

kralj Izraelov!«

¹⁴ Isus je našao magarca i uzjahao ga, kako i piše u Svetom pismu:

¹⁵ »Ne boj se, Sione grade †!

Evo dolazi tvoj kralj jašući na magaretu.« ††

¹⁶ Njegovi učenici tada nisu razumjeli što se događa. Ali nakon što je Isus uznesen u slavu, prisjetili su se ovih događaja i shvatili da su se događaji opisani u Pismu odnosili na Isusa. Sjetili su se da su Isusu učinili ono što je bilo zapisano.

¹⁷ Oni koji su bili uz Isusa kad je pozvao Lazara da izađe iz groba i uskrisio ga od mrtvih širili su glas o tome.

¹⁸ Mnoštvo je izašlo da ga dočeka, jer su čuli da je on taj koji je učinio čudo. ¹⁹ Tad su farizeji rekli jedni drugima: »Naš plan nikamo ne vodi! Evo, sav je svijet otišao za njim!«

Pšenično zrno

²⁰ Među onima koji su se išli pokloniti Bogu na blagdan Pashe bilo je i Grka. ²¹ Oni su došli k Filipu iz Betsaide u Galileji i molili ga: »Gospodine, željeli bismo vidjeti Isusa.« Filip je otišao i rekao to Andriji, ²² a zatim su Andrija i Filip zajedno otišli Isusu da mu to kažu.

²³ Isus im je odgovorio: »Došlo je vrijeme da Sin Čovječji primi svoju slavu. ²⁴ Govorim vam istinu, ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne 'umre', ostaje samo to jedno zrno. Ako pak padne u zemlju i 'umre', donosi bogat urod. ²⁵ Tko voli svoj život, izgubit će ga, a tko mrzi svoj život na ovom svijetu sačuvati će ga i živjeti zauvijek. ²⁶ Ako mi tko želi služiti, mora me slijediti. Gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga. Onima koji mi služe moj će Otac iskazati čast.

Isus govori o svojoj smrti

²⁷ Duša mi je potresena. Što da kažem? Zar da kažem: 'Bože izbavi me iz ovoga časa?' Ali upravo sam zbog toga i došao u ovaj čas. ²⁸ Oče, proslavi svoje ime!«

Tada se začuo glas s neba: »Ja sam već proslavio svoje ime i opet ću ga proslaviti.«

²⁹ A ljudi koji su ondje stajali čuli su glas i rekli da je zagrmjelo.

Drugi su pak rekli: »Anđeo mu je govorio.«

³⁰ Isus im je rekao: »Ovaj glas nije došao radi mene nego radi vas. ³¹ Sada je vrijeme za sud ovom svijetu. Sada će vladar ovoga svijeta biti izbačen. ³² Kad ja budem uzdignut sa zemlje, privući ću sve ljude k sebi.«

³³ Ovo je rekao da im pokaže kakvom će smrću umrijeti.

³⁴ Ljudi su mu odgovorili: »Mi smo iz Zakona naučili da će Krist živjeti zauvijek. Kako onda možeš reći da Sin Čovječji mora biti uzdignut? Tko je taj 'Sin Čovječji'?«

‡ *GRAD SION* Doslovno: »kći Siona«, odnosno Jeruzalem. †† *Citat iz Zah 9,9.*

³⁵ Tada im je Isus rekao: »Svjetlo neće još dugo biti među vama. Hodajte, stoga, dok je svjetlo još tu, jer tada vas neće zahvatiti tama. Onaj tko hoda u tami ne zna kuda ide. ³⁶ Vjerujte u svjetlo dok ga još imate da biste mogli postati sinovi svjetla.« Čim je ovo rekao, otišao je gdje ga neće moći naći.

Nevjera

³⁷ Premda je Isus učinio sva ta čuda pred njima, ipak mu nisu vjerovali. ³⁸ Bilo je to zato da bi se ispunilo ono što je rekao prorok Izaija:

»Gospodine, tko je povjerovao našoj poruci i komu se obznanila Božja snaga?« †

³⁹ A oni nisu povjerovali jer je Izaija još rekao:

⁴⁰ »On im je zaslijepio oči i otvrdnuo srca, da ne vide očima i ne razumiju srcima.

Da se ne obrate meni da ih izliječim.« ††

⁴¹ Izaija je to rekao jer je vidio Isusovu slavu i govorio o njemu.

⁴² Ipak su mnogi povjerovali u njega. Čak su i mnogi židovski vođe povjerovali. Ali zbog farizeja nisu svoju vjeru javno priznavali da ih ne bi izopćili iz sinagoge.

⁴³ Jer draža im je bila čast koja dolazi od ljudi nego čast koju daje Bog.

Isus je došao spasiti svijet

⁴⁴ Isus je povikao: »Tko vjeruje u mene, ne vjeruje u mene već u onoga koji me je poslao. ⁴⁵ Tko mene vidi, vidi onoga koji me poslao. ⁴⁶ Ja sam došao na svijet kao svjetlo, da nitko tko vjeruje u mene ne ostane u tami.

⁴⁷ Ako netko čuje moje riječi i ne drži ih se, ja neću biti onaj koji će mu suditi. Jer ja nisam došao suditi svijetu, već spasiti svijet. ⁴⁸ Tko mene odbaci i ne prihvati moje riječi imat će svog suca. Riječi koje sam vam objavio sudit će mu u posljednji dan. ⁴⁹ Jer ja nisam govorio sâm od sebe, već mi je sâm Otac, koji me poslao, zapovjedio što da kažem i što da poučavam. ⁵⁰ I znam da njegova zapovijed donosi vječni život. Dakle, ono što ja govorim, govorim upravo onako kako je Otac govorio meni.«

Pranje nogu

13 Približavao se blagdan Pashe. Isus je znao da je došlo vrijeme kad će napustiti ovaj svijet i poći k Ocu. Isus je volio one koji su njegovi na ovom svijetu, a sada im je tu ljubav iskazao kao nikad prije.

² Isus i njegovi učenici zajedno su večerali. Đavao je Judi, sinu Šimuna Iskariotskog, već bio stavio u srce da izda Isusa. ³ Isus je znao da mu je Otac dao svu vlast. Isto tako, znao je da dolazi od Boga i da se vraća njemu. ⁴ Ustao je od stola, skinuo ogrtač, uzeo ručnik i opasao se njime. ⁵ Potom je napunio posudu vodom i

počeo prati noge svojim učenicima i brisati ih ručnikom kojim je bio opasan.

⁶ Tada je došao Šimunu Petru. »Gospodine«, rekao je Petar Isusu, »zar ćeš mi ti prati noge?«

⁷ Isus mu je odgovorio: »Sada ne razumiješ što činim, ali kasnije ćeš razumjeti.«

⁸ Na to mu je Petar rekao: »Nikada ti meni nećeš prati noge!«

»Ako te ne operem«, odvratio mu je Isus, »ne možeš biti jedan od mojih.«

⁹ »Gospodine«, na to će Petar, »ne peri mi onda samo noge, nego i ruke i glavu!«

¹⁰ Isus mu je rekao: »Tko je okupan, ne treba prati ništa osim nogu ‡. On je potpuno čist. Vi ste čisti, ali ne svi.«

¹¹ Isus je znao tko će ga izdati i zato je i rekao: »Niste svi čisti.«

¹² Kad im je oprao noge, ponovno je odjenuo ogrtač, vratio se na svoje mjesto za stolom i rekao im: »Razumijete li što sam za vas učinio? ¹³ Zovete me 'Učitelju' i 'Gospodine'. Imate pravo što me tako zovete jer ja to i jesam. ¹⁴ Pa ako sam ja, Gospodin i Učitelj, vama oprao noge, tada ih i vi trebate prati jedan drugomu. Dao sam vam primjer ¹⁵ da biste vi drugima činili što sam ja učinio vama. ¹⁶ Govorim vam istinu: rob nije veći od svoga gospodara niti je glasnik veći od onoga koji ga je poslao. ¹⁷ Sada kada to znate, blago vama ako budete tako i postupali.

¹⁸ Ne govorim o svima vama. Ja znam koga sam izabrao. Ali Sveto pismo kaže: 'Onaj koji je jeo moj kruh okrenuo se protiv mene' ††. To se mora ispuniti! ¹⁹ Govorim vam to sada, prije nego što se dogodi. Tako ćete, kad se dogodi, vjerovati da ja jesam ††. ²⁰ Govorim vam istinu. Tko primi onoga koga ja šaljem, prima mene. Tko prima mene, prima onoga koji me je poslao.«

Isus otkriva izdajnika

(Mt 26,20–25; Mk 14,17–21; Lk 22,21–23)

²¹ Kada je ovo rekao, Isus se potresao u sebi i izjavio: »Govorim vam istinu: jedan od vas će me izdati.«

²² Njegovi učenici počeli su se međusobno pogledavati jer nisu znali na kojega od njih misli. ²³ Jedan od njegovih učenika, kojega je Isus jako ljubio, sjedio je kraj Isusa. ²⁴ Njemu je Šimun Petar dao znak da pita Isusa tko bi to mogao biti.

²⁵ Ovaj se primaknuo bliže Isusu i upitao ga: »Gospodine, tko je taj?«

²⁶ Isus je odgovorio: »To je onaj komu ću dati komad kruha kad ga umočim.« Potom je uzeo komad kruha, umočio ga i dao ga Judi Iskariotskom, Šimunovom sinu. ²⁷ Nakon što je Juda uzeo taj komad kruha, u njega je ušao sotona. Tada mu je Isus rekao: »To što si nakanio učiniti — učini brzo!« ²⁸ Ali nitko od onih koji su jeli za stolom nije shvatio zašto mu je Isus to rekao. ²⁹ Bu-

‡ Neki drevni rukopisi izostavljaju riječi »osim nogu.« †† Citat iz Ps 41, 10. †† JA JESAM U Izl 3, 14 »Ja jesam« stoji za Božje ime, ali može značiti i »Ja sam on (Krist).«

† Citat iz Iz 53, 1. †† Citat iz Iz 6, 10.

dući da je Juda držao kutiju s novcem, neki su pomislili da mu je Isus rekao: »Kupi što nam je potrebno za blagdan!« Ili da mu je rekao da nešto udijeli siromasi-
ma.

³⁰ I tako je Juda uzeo komad kruha i smjesta otišao. A bila je noć.

Isus najavljuje svoju smrt

³¹ Nakon što je Juda otišao, Isus je rekao: »Sin Čovječji je sada proslavljen i Bog je proslavljen u njemu.

³² Ako je Bog proslavljen u Sinu, onda će Sin biti proslavljen u Ocu. Bog će mu odmah dati slavu koja mu pripada.

³³ Moja draga djeco, još sam samo kratko s vama. Tražit ćete me, ali kao što sam već rekao Židovima, i vama sada kažem: 'Kamo ja idem, vi ne možete doći.'

³⁴ Dajem vam novu zapovijed: Ljubite jedan drugoga! Kako sam ja volio vas, tako i vi trebate voljeti jedan drugoga. ³⁵ Budete li voljeli jedan drugoga, po tome će svi znati da ste moji učenici.«

Isus i Petar

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Lk 22,31–34)

³⁶ Šimun Petar ga je upitao: »Gospodine, kamo ideš?« Isus mu je odgovorio: »Tamo kamo ja idem ti za sada ne možeš poći. No, poslije ćeš poći za mnom.«

³⁷ »Gospodine«, upitao ga je Petar, »zašto sada ne mogu poći za tobom? Dat ću svoj život za tebe!«

³⁸ Isus mu je odgovorio: »Dat ćeš svoj život za mene? Govorim ti istinu: triput ćeš me se odreći prije nego što pijetao zapjeva.«

Isus je put

14 »Neka vaša srca ne budu žalosna. Vjerujte u Boga i vjerujte u mene. ² Mnogo je soba u kući mog Oca. Da nije tako, zar bih vam rekao da vam idem pripremiti mjesto? ³ Kada odem i pripremiti vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete ondje gdje sam ja. ⁴ Vi znate put koji vodi onamo kamo ja idem.«

⁵ »Gospodine«, rekao mu je Toma, »ne znamo kamo ideš. Kako možemo znati put?«

⁶ Isus mu je odgovorio: »Ja sam put, istina i život. Ocu se može doći samo kroz mene. ⁷ Kad biste mene poznavali, poznavali biste i Oca. Vi ga sad poznajete i vidjeli ste ga.«

⁸ Filip mu je rekao: »Gospodine, pokaži nam Oca! To će nam biti dovoljno.«

⁹ »Toliko sam dugo s vama«, odgovorio mu je Isus, »a ti me, Filipe, još ne poznaješ! Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Pa kako možete reći: 'Pokaži nam Oca'? ¹⁰ Zar ne vjeruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Riječi koje vam upućujem nisu moje. To Otac koji živi u meni čini svoja djela. ¹¹ Vjerujte mi: ja sam u Ocu i Otac je u meni. Ako ni zbog čega drugog, vjerujte mi zbog djela

koja sam učinio. ¹² Govorim vam istinu. Tko vjeruje u mene, taj će činiti djela koja i ja činim. Zapravo, činit će čak i veća djela, jer ja odlazim k Ocu. ¹³ I ja ću učiniti što god zamolite u moje ime, da se kroz Sina proslavi Otac. ¹⁴ Što god zatražite u moje ime, učinit ću.«

Obećanje — Duh Sveti

¹⁵ »Ako me volite, izvršavat ćete moje zapovijedi. ¹⁶ Ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Tješitelja † da on bude uz vas zauvijek. ¹⁷ On je Duh istine. Svijet ga ne može primiti jer ga ne vidi niti ga poznaje. Vi ga poznajete jer boravi s vama i jer će biti u vama.

¹⁸ Neću vas ostaviti same kao siročad. Vratit ću se k vama. ¹⁹ Još samo malo i svijet me više neće vidjeti, ali vi ćete me vidjeti. Budući da ja živim — i vi ćete živjeti. ²⁰ Na taj dan znat ćete da sam ja u Ocu, da ste vi u meni i da sam ja u vama. ²¹ Tko je prihvatio moje zapovijedi i izvršava ih, taj me voli. Tko voli mene, njega će voljeti i moj Otac. I ja ću ga voljeti i pokazati mu se.«

²² Juda, ne Juda Iskariotski, upitao ga je: »Gospodine, kako to da ćeš se pokazati samo nama, a ne i svijetu?«

²³ Isus mu je odgovorio: »Ako me tko voli, držat će se moga učenja i moj će ga Otac voljeti. K njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti. ²⁴ Tko me ne voli, ne drži se moga učenja, premda učenje koje slušate nije moje. Ono pripada Ocu koji me je poslao.

²⁵ Ovo sam vam rekao sada, dok sam još s vama. A Tješitelj, Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, on će vas poučiti o svemu. ²⁶ On će vas podsjetiti na sve što sam vam rekao.

²⁷ Ostavljam vam svoj mir. Dajem vam mir, ali ne kao što ga daje svijet. Neka vaša srca ne budu žalosna. Ne bojte se! ²⁸ Čuli ste da sam vam rekao: 'Odlazim i vratit ću se k vama.' Da me volite, radovali biste se što odlazim k Ocu, jer je Otac veći od mene. ²⁹ Govorim vam to sada, prije nego što se dogodi, da vjerujete kad se dogodi. ³⁰ Više neću s vama puno razgovarati jer dolazi vladar ovoga svijeta. On nema vlast nada mnom. Ali da bi svijet spoznao kako volim Oca, činim upravo onako kako mi je Otac zapovjedio. ³¹ Ustanite! Pođimo odavde!«

Isus — prava loza

15 »Ja sam prava loza, a moj je Otac vinogradar. ² On uklanja svaki izdanak na meni koji ne donosi plod, a svaki koji donosi plod obrezuje i čisti da donese još više plodova. ³ Vi ste već čisti zbog učenja koje ste od mene čuli. ⁴ Ostanite u meni i ja ću ostati u vama. Kao što izdanak može donijeti plod samo ako ostane na lozi, tako i vi možete donijeti plod samo ako ostanete u meni.

⁵ Ja sam loza, vi ste izdanci. Tko ostane u meni kao što ja ostajem u Njemu, donosi mnogo plodova. Jer

† TJEŠITELJ Duh Sveti. Naziva se i Božjim Duhom, Kristovim Duhom, Braniteljem i Savjetnikom.

bez mene ne možete ništa učiniti. ⁶ Onaj tko ne ostane u meni, on je poput grane koja se osuši nakon što se odbaci. Takve se grane potom skupljaju, bacaju u vatru i spaljuju.

⁷ Ako ostanete u meni i moje riječi ostanu u vama, tražite što god želite i dobit ćete. ⁸ Donijet ćete mnogo plodova i pokazati se kao moji učenici. Tako će moj Otac primiti slavu. ⁹ Kao što je Otac volio mene, i ja sam volio vas. Ostanite u mojoj ljubavi. ¹⁰ Ako budete izvršavali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi kao što sam i ja izvršio zapovijedi svoga Oca i ostajem u njegovoj ljubavi. ¹¹ Ovo sam vam rekao da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna. ¹² Moja zapovijed glasi: ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas! ¹³ Ako tko položi svoj život za svoje prijatelje, to je najveća ljubav koju može pokazati. ¹⁴ Vi ste moji prijatelji ako činite ono što vam zapovijedam. ¹⁵ Više vas ne nazivam 'slugama', jer sluga ne zna što čini njegov gospodar. Zovem vas 'prijateljima', jer sam vam prenio sve što sam čuo od svoga Oca. ¹⁶ Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas i odredio vas da idete i donesete plod i da taj plod ostane, tako da vam Otac dâ sve što ga zamolite u moje ime. ¹⁷ Ovo vam zapovijedam: ljubite jedan drugoga!»

Isus upozorava

¹⁸ »Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas. ¹⁹ Da pripadate svijetu, svijet bi vas volio kao svoje. Ali vi ne pripadate svijetu jer sam vas ja izabrao iz njega. To je razlog zašto vas svijet mrzi. ²⁰ Sjetite se što sam vam rekao: 'Sluga nije veći od gospodara'. Ako su progonili mene, progonit će i vas. Ako su slijedili moje upute, slijedit će i vaše. ²¹ Sve će vam to činiti zbog mene, jer ne poznaju onoga koji me je poslao. ²² Da nisam došao i govorio im, ne bi bili krivi za grijeh. No, sada nemaju isprike za svoj grijeh. ²³ Tko mene mrzi, mrzi i moga Oca. ²⁴ Među njima sam učinio djela koja nikad nitko nije učinio. Da ih nisam učinio, ne bi bili krivi za grijeh. Ali vidjeli su djela koja sam učinio, a ipak mrze i mene i moga Oca. ²⁵ No, to se dogodilo da bi se ostvarilo ono što je zapisano u njihovu Zakonu: 'Mrzili su me bez razloga.' †

²⁶ Doći će vam Tješitelj †† kojega ću poslati od Oca. On je Duh istine koji dolazi od Oca i On će govoriti o meni. ²⁷ Ali i vi ćete govoriti o meni jer ste od početka sa mnom.«

16 »Ovo sam vam rekao da ne posrnete u vjeri. ² Izbacivat će vas iz sinagoga. Štoviše, dolazi vrijeme u kojem će svatko tko vas ubije misliti da time služi Bogu. ³ A tako će postupati jer ne poznaju ni Oca ni mene. ⁴ Ovo sam vam rekao da se, kad dođe to vrijeme, sjetite da sam vam govorio o tome.«

† MRZILI ... RAZLOGA *Moguće je da se ove riječi odnose na ono što je zapisano u Ps 35,19 ili 69,5.* †† TJEŠITELJ *Duh Sveti. Naziva se i Božjim Duhom, Kristovim Duhom, Braniteljem i Savjetnikom.*

Djelovanje Duha Svetog

»Nisam vam ovo govorio na početku, jer sam bio s vama. ⁵ Ali sad idem onome koji me je poslao. Nitko od vas ne pita me: 'Kamo ideš?' ⁶ Sad kad sam vam ovo rekao, vaša su se srca ispunila tugom. ⁷ No, govorim vam istinu: bolje je za vas da odem, jer ako ne odem, Tješitelj † neće doći. Ako pak odem, poslat ću ga k vama. ⁸ A kad on dođe, dokazat će svijetu da su krivo shvaćali grijeh, pravednost i Božji sud. ⁹ On će dokazati svijetu da su grešnici jer ne vjeruju u mene. ¹⁰ Potvrdit će im da sam pravedan jer odlazim k Ocu i više me nećete vidjeti. ¹¹ I dokazat će svijetu istinu o Božjem sudu jer je zemaljski vladar već osuđen.

¹² Još bih vam mnogo toga mogao reći, ali sada to ne biste mogli nositi. ¹³ Ali kada dođe On, Duh istine, uputit će vas u svu istinu. Jer on neće govoriti sâm od sebe, nego ono što čuje i objavit će vam ono što dolazi. ¹⁴ On će me proslaviti jer će uzeti što je moje i to objaviti vama. Sve što ima moj Otac pripada meni. ¹⁵ Zato sam rekao da će uzeti od onoga što pripada meni i to objaviti vama.«

Tuga će se pretvoriti u radost

¹⁶ »Još malo pa me nećete više vidjeti. A onda još malo pa ćete me ponovno vidjeti.«

¹⁷ Na to su neki Isusovi učenici rekli jedan drugome: »Što nam to govori: 'Još malo pa me nećete više vidjeti, a onda još malo pa ćete me ponovno vidjeti'? Što znači: 'jer ja odlazim k Ocu'?« ¹⁸ Potom su govorili: »Što je to 'još malo' o kojem govori? Ne znamo što želi reći!«

¹⁹ Isus je znao da ga žele pitati o tome pa im je rekao: »Raspravljate li među sobom o mojim riječima: 'Još malo pa me nećete više vidjeti, a onda još malo pa ćete me ponovno vidjeti'? ²⁰ Govorim vam istinu. Vi ćete jadikovati i plakati, a svijet će se radovati. Vi ćete biti žalosni, ali će se vaša žalost pretvoriti u radost. ²¹ Žena je žalosna kad rađa jer je došlo vrijeme njezine boli. Ali kad se dijete rodi, više se ne sjeća patnje jer se raduje što je donijela čovjeka na svijet. ²² Tako ste i vi sada žalosni, ali vidjet ću vas opet i vaše će se srce radovati. I nitko vam neće moći oduzeti tu radost. ²³ Na taj dan nećete me više ništa pitati. Govorim vam istinu. Što god zamolite od Oca u moje ime, dat će vam. ²⁴ Do sada niste ništa molili u moje ime. Molite i dobit ćete, tako će vaša radost biti potpuna!«

Pobjeda nad svijetom

²⁵ »Ovo sam vam govorio u slikama. Dolazi vrijeme kad vam više neću tako govoriti, nego ću vam jasno govoriti o Ocu. ²⁶ Toga dana molit ćete Oca u moje ime. Ne kažem vam da ću ja moliti Oca za vas. ²⁷ Otac vas i sâm voli jer ste vi voljeli mene i vjerovali da sam

‡ TJEŠITELJ *Vidi Iv 15,26.*

došao od Boga. ²⁸ Ja sam došao od Oca na ovaj svijet. Sada napuštam ovaj svijet i idem k Ocu.»

²⁹ Njegovi učenici su mu rekli: »Vidiš, sada govoriš jasno i više ne koristiš usporedbe. ³⁰ Sada znamo da ti sve znaš i da znaš pitanja prije nego što se postave. Zato vjerujemo da si došao od Boga.«

³¹ Isus im je odgovorio: »Sada vjerujete? ³² Čujte, dolazi vrijeme, i već je došlo, kada ćete se rasprijeti svaki na svoju stranu. Svaki od vas otići će svojoj kući, a mene ćete ostaviti sama. Ali ja nisam sâm jer je moj Otac sa mnom.

³³ Ovo sam vam rekao da biste u meni imali mir. U svijetu ćete imati patnju. Ali ohrabrite se — ja sam pobijedio svijet!«

Isusova molitva

17 Nakon što je to rekao, Isus je podigao pogled prema nebu i rekao: »Oče, stigao je čas. Proslavi svoga Sina, da bi tvoj Sin mogao proslaviti tebe. ² Dao si mu vlast nad svim ljudima da bi on mogao dati vječni život svima koje si mu dao. ³ A vječni život je upoznati tebe, jedinoga pravoga Boga i Isusa Krista kojeg si ti poslao. ⁴ Ja sam tebe proslavio na zemlji. Izvršio sam djelo koje si mi povjerio da učinim. ⁵ Sada mi ti, Oče, daj onu slavu koju sam imao kod tebe prije postanka svijeta.

⁶ Ja sam otkrio tvoje ime onima koje si mi dao iz svijeta. Bili su tvoji. Dao si ih meni i držali su tvoje učenje.

⁷ Sada znaju da sve što si mi dao potječe od tebe. ⁸ Ja sam im dao učenje koje si mi ti dao i oni su ga prihvatili. Doista su shvatili da ja potječem od tebe i povjerovali su da si me ti poslao. ⁹ Ja molim za njih. Ne molim za svijet, već za one koje si mi ti dao, jer pripadaju tebi.

¹⁰ Sve što pripada meni, pripada i tebi. Sve što pripada tebi, pripada i meni. Moja slava je vidljiva u njima. ¹¹ Ja više nisam u svijetu, ali oni jesu. Ja dolazim k tebi, Sveti Oče, a njih zaštititi snagom svoga imena koje si mi dao. Neka i oni budu jedno poput nas. ¹² Dok sam bio s njima, čuvao sam ih snagom tvoga imena koje si mi dao i sačuvao sam ih. Ni jedan se nije izgubio, osim onoga osuđena na propast, da se ispuni Pismo.

¹³ Sada ja dolazim k tebi. Ali ovo molim dok sam još na svijetu, da bi oni mogli imati istinsku radost koju ja imam. ¹⁴ Ja sam im prenio tvoje učenje. Svijet ih je mrzio, jer oni ne pripadaju svijetu, baš kao što ni ja ne pripadam svijetu. ¹⁵ Ja te ne molim da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih sačuvaš od Zloga. ¹⁶ Oni ne pripadaju svijetu, baš kao što ni ja ne pripadam svijetu. ¹⁷ Istinom ih pripremi da ti služe. Tvoje je učenje istina.

¹⁸ Kao što si ti mene poslao u svijet, tako sam i ja njih poslao u svijet. ¹⁹ Ja se predajem da ti služim, radi njih, da bi i oni bili uistinu predani u služnju tebi.

²⁰ Ali ja ne molim samo za njih nego i za one koji će vjerovati u mene po njihovu poučavanju. ²¹ Tako će svi biti jedno. Baš kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi. Ne-

ka i oni budu u nama, da svijet povjeruje da si me ti poslao. ²² Ja sam im predao slavu koju si mi ti dao, tako da i oni budu jedno kao što smo mi jedno. ²³ Ja ću biti u njima, a ti u meni. Tako će i oni postati doista jedno. A svijet će vidjeti da si me ti poslao i da si njih volio kao što si volio mene.

²⁴ Oče, htio bih da oni koje si mi dao budu sa mnom, da vide slavu koju si mi dao. Jer ti si me volio prije postanka svijeta. ²⁵ Oče pravedni, svijet te ne poznaje, ali ja te poznajem. I oni znaju da si me ti poslao. ²⁶ Ja sam im pokazao kakav si i opet ću im pokazati. Tako će i oni voljeti istom ljubavlju kojom ti voliš mene. A ja ću živjeti u njima.«

Isusovo uhićenje

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Lk 22,47–53)

18 Nakon što je Isus to rekao, prešao je sa svojim učenicima na drugu stranu doline Kedrona. Ondje je bio vrt u koji su ušli Isus i njegovi učenici.

² Juda, onaj koji ga je izdao, također je poznavao to mjesto. Isus se ondje često sastajao sa svojim učenicima. ³ I tako je Juda poveo grupu rimskih vojnika i hramsku stražu koju su mu dali glavni svećenici i farizeji. Stigli su u vrt sa svjetiljkama, bakljama i oružjem.

⁴ Isus je znao sve što će mu se dogoditi te je istupio i upitao ih: »Koga tražite?«

⁵ »Isusa Nazarećanina«, odgovorili su mu.

»Ja sam«, rekao im je Isus. Juda, njegov izdajnik, stajao je s njima. ⁶ Kad im je Isus rekao: »Ja sam«, ustuknuli su i popadali na zemlju.

⁷ Stoga ih je Isus ponovno upitao: »Koga tražite?«

A oni su odgovorili: »Isusa Nazarećanina.«

⁸ »Rekao sam vam da sam to ja. Dakle, ako tražite mene, pustite ove ljude da odu.« ⁹ Tako je kazao da bi se ispunilo ono što je ranije rekao: »Nisam izgubio ni jednoga od onih koje si mi dao.«

¹⁰ Šimun Petar je izvukao mač koji je imao uza se. Udario je njime slugu velikog svećenika i odsjekao mu desno uho. Sluga se zvao Malko. ¹¹ Na to je Isus rekao Petru: »Vrati mač u korice! Zar da ne ispijem čašu † koju mi je pružio Otac?«

Isusa dovode pred Anu

(Mt 26,57–58; Mk 14,53–54; Lk 22,54)

¹² Tada su vojnici, zajedno sa svojim zapovjednikom i hramskom stražom, uhitili Isusa, svezali ga ¹³ i najprije odveli k Ani. Ana je bio Kaifin tast, a Kaifa je te godine bio veliki svećenik. ¹⁴ Kaifa je bio onaj koji je savjetovao Židovima da je bolje da jedan čovjek umre mjesto cijelog naroda.

† ČAŠA Čaša koju će Isus ispiti predstavlja patnje kroz koje je on trebao proći.

Petar niječe Isusa

(Mt 26,69-70; Mk 14,66-68; Lk 22,55-57)

¹⁵ Šimun Petar i jedan drugi učenik išli su za Isusom. Toga je učenika veliki svećenik dobro poznao, pa je on ušao s Isusom u dvorište velikog svećenika. No, Petar je ostao vani, pred vratima. ¹⁶ Tada je taj drugi učenik, kojega je veliki svećenik dobro poznao, izašao, porazgovarao s vrataricom i uveo Petra u dvorište. ¹⁷ Sluškinja, vratarica, upitala je Petra: »Zar nisi i ti jedan od učenika ovoga čovjeka?«

»Nisam!« odgovorio je.

¹⁸ Robovi i hramska straža naložili su vatru. Bilo je hladno pa su stajali uz nju i grijali se. I Petar je bio s njima i grijao se.

Veliki svećenik ispituje Isusa

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Lk 22,66-71)

¹⁹ Tada je veliki svećenik upitao Isusa o njegovim učenicima i njegovu učenju. ²⁰ Isus mu je odgovorio: »Ja sam javno govorio svijetu. Uvijek sam poučavao u sinagogama i u Hramu gdje se okupljaju Židovi. Ništa nisam rekao tajno. ²¹ Zašto pitaš mene? Pitaj one koji su čuli što sam im govorio. Oni sigurno znaju što sam rekao.«

²² Kad je Isus to rekao, jedan od hramskih čuvara koji je stajao u blizini udario ga je i rekao: »Zar tako odgovaraš velikom svećeniku?«

²³ Isus mu je odgovorio: »Ako sam što pogrešno rekao, dokaži! Ako je to što sam rekao ispravno, zašto me udaraš?«

²⁴ Tada ga je Ana vezanog poslao Kaifi, velikom svećeniku.

Petar ponovno niječe Isusa

(Mt 26,71-75; Mk 14,69-72; Lk 22,58-62)

²⁵ A Šimun Petar stajao je kraj vatre i grijao se. Upitali su ga: »Zar nisi i ti jedan od njegovih učenika?«

On je zanijekao. »Nisam«, rekao je.

²⁶ Jedan od slugu velikog svećenika, rođak onoga čovjeka kojemu je Petar odrezao uho, rekao mu je: »Zar te nisam vidio s njim u vrtu?«

²⁷ Tada je Petar još jednom zanijekao, a pijetao je odmah zapjevao.

Isus pred Pilatom

(Mt 27,1-2; 11-31; Mk 15,1-20; Lk 23,1-25)

²⁸ Nakon toga odveli su Isusa iz Kaifine kuće u guvernerovu palaču. Bilo je rano jutro. No, Židovi nisu htjeli ući u palaču da se ne bi onečistili i da bi mogli jesti pašalnu večeru. ²⁹ Zato je Pilat izašao k njima i upitao ih: »Kakvu optužbu iznosite protiv ovoga čovjeka?«

³⁰ Odgovorili su mu: »Da ovaj čovjek nije zločinac, ne bismo ga predali tebi.«

³¹ Pilat im je rekao: »Uzmite ga vi i sudite mu prema svom Zakonu.«

Židovi su mu odgovorili: »Nama nije dopušteno nikoga ubiti!« ³² Ovo se dogodilo da bi se ispunile Isusove riječi kojima je najavio kakvom će smrću umrijeti.

³³ Pilat se zatim vratio u palaču. Pozvao je Isusa i upitao ga: »Jesi li ti židovski kralj?«

³⁴ »Govoriš li to sâm od sebe«, odgovorio mu je Isus, »ili su ti to drugi rekli za mene?«

³⁵ »Zar sam ja Židov?« odvratio je Pilat. »Tvoj narod i glavni svećenici predali su te meni. Što si učinio?«

³⁶ Isus je odgovorio: »Moje kraljevstvo ne pripada ovom svijetu. Kad bi moje kraljevstvo pripadalo ovom svijetu, moji bi se podanici borili da me ne predaju Židovima. Ali moje kraljevstvo nije odavde.«

³⁷ »Dakle, ti jesi kralj?« rekao mu je Pilat.

»Ti kažeš da sam kralj«, odgovorio je Isus. »To je istina. Ja sam zato i rođen: da dokažem istinu. Zato sam i došao na ovaj svijet. Svatko tko je na strani istine sluša moj glas.«

³⁸ »Što je istina?« upitao ga je Pilat. Kad je to rekao, ponovno je otišao van k Židovima i kazao im: »Ne nalazim ništa zbog čega bih ga optužio. ³⁹ Ali vaš je običaj da vam pustim nekoga za Pashu. Dakle, hoćete li da vam oslobodim židovskoga kralja?«

⁴⁰ Na to su zaurrali: »Ne njega, nego Barabu!« Baraba je bio razbojnik.

19

Tada je Pilat naredio da se Isus odvede i bičuje. ² Vojnici su ispleli krunu od trnja i stavili mu je na glavu. Ogrnuli su ga purpurnim ogrtačem. ³ Zatim su dolazili k njemu i govorili: »Zdravo, kralju židovski!« i udarali ga po licu.

⁴ Pilat je ponovno izašao i rekao im: »Čujte, izvodim ga pred vas da biste znali kako ja ne nalazim ništa zbog čega bih ga optužio.« ⁵ Tada je izašao Isus, noseći krunu od trnja i purpurni ogrtač. A Pilat im je rekao: »Evo čovjeka!«

⁶ Kad su ga glavni svećenici i hramski čuvari spazili, počeli su vikati: »Razapni ga! Razapni ga!«

Pilat im je rekao: »Uzmite ga vi i razapnite! Ja ne mogu dokazati da je kriv!«

⁷ »Mi imamo Zakon«, odgovorili su mu Židovi, »i prema njemu on mora umrijeti jer je tvrdio da je Božji Sin!«

⁸ Kad je Pilat ovo čuo, još se više uplašio. ⁹ Vratio se u palaču i upitao Isusa: »Odakle si ti?« A Isus mu nije odgovorio. ¹⁰ Na to mu je Pilat rekao: »Ne želiš mi odgovoriti? Zar ne znaš da ja imam vlast da te oslobodim ili da te razapnem?«

¹¹ »Ti nada mnom ne bi imao nikakvu vlast«, odgovorio mu je Isus, »da ti je Bog nije dao. Zato je grijeh onoga tko me tebi predao veći nego tvoj.«

¹² Kad je to čuo, Pilat je pokušao naći načina da Isusa oslobodi. No, Židovi su vikali: »Ako ga oslobodiš, nisi carev prijatelj. Svatko tko se proglašava kraljem, suprotstavlja se caru.«

¹³ Kad je Pilat to čuo, izveo je Isusa i sjeo na sudačku stolicu na mjestu zvanom »kameni pločnik«, a aramejski »Gabata«. ¹⁴ Bio je dan pripreme za Pashu, negdje oko podne. Pilat je rekao Židovima: »Evo vašega kralja!«

¹⁵ Oni su vikali: »Vodi ga! Vodi ga! Razapni ga!«

Pilat ih je upitao: »Da razapnem vašega kralja?«

Glavni su svećenici odgovorili: »Mi nemamo drugoga kralja osim cara.«

¹⁶ Tada im ga je Pilat predao da ga razapnu.

Isusa razapinju

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Lk 23,26-43)

Vojnici su odveli Isusa. ¹⁷ Isus je sâm nosio svoj križ na mjesto zvano Lubanja, aramejski »Golgota«. ¹⁸ Ondje su ga razapeli zajedno s još dvojicom. Svaki je bio s jedne strane, a Isus u sredini. ¹⁹ Pilat je dao napisati i natpis koji su stavili na križ. Na njemu je pisalo: »Isus Nazarećanin, kralj židovski.« ²⁰ Mnogi su Židovi pročitali taj natpis, jer se mjesto na kojem je Isus bio razapet nalazilo u blizini grada. Natpis je bio na hebrejskom, latinskom i grčkom. ²¹ Židovski glavni svećenici na to su rekli Pilatu: »Nemojte napisati 'kralj židovski' nego 'Ovaj čovjek je tvrdio: ja sam kralj židovski.'«

²² Pilat je odgovorio: »Što sam napisao, napisao sam!«

²³ Nakon što su razapeli Isusa, vojnici su uzeli njegovu odjeću i podijelili je na četiri dijela. Svaki je uzeo jedan dio, a uzeli su i njegovu tuniku. Ona nije bila šivana, već satkana u jednom komadu odozgo nadolje.

²⁴ Zato su vojnici rekli jedan drugomu: »Ne parajmo je! Radije bacimo kocku da vidimo kome će pripasti!« Time se ispunilo Pismo koje kaže:

»Podijelili su moju odjeću među sobom;

bacili su kocku da vide kome će pripasti.« †

Tako su postupili vojnici.

²⁵ Uz Isusov križ stajale su njegova majka, sestra njegove majke te Marija, Kleofina žena, i Marija iz Magdale. ²⁶ Isus je spazio svoju majku i nedaleko od nje učenika kojega je jako volio, te je rekao majci: »Draga ženo, evo ti sina!« ²⁷ Potom je rekao učeniku: »Evo ti majke!« On ju je odmah zatim uzeo u svoj dom.

Isusova smrt

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Lk 23,44-49)

²⁸ Nakon toga Isus je znao da se ispunilo sve što se trebalo dogoditi, pa je rekao da bi se obistinilo Pismo: »Žedan sam.« †²⁹ Ondje je bio vrč pun octa. Nataknu li su spužvu natopljenu octom na izopovu stabljiku i primaknu li je Isusovim ustima. ³⁰ Isus je uzeo gutljaj i rekao: »Svršeno je!« Spustio je glavu i izdahnuo.

³¹ Bio je dan pripreme, uoči subote. Da tijela ne bi ostala na križevima u subotu — jer je ta subota bila osobit blagdan — Židovi su zamolili Pilata da naredi da se

razapetima slome noge i da ih se ukloni. ³² Stoga su vojnici došli i polomili noge prvo jednom pa onda drugom čovjeku koji su bili razapeti s Isusom. ³³ Kad su došli do Isusa, vidjeli su da je već mrtav pa mu nisu slomili noge, ³⁴ nego mu je jedan od vojnika kopljem probio bok. Iz rane je isti tren potekla i krv i voda. ³⁵ To je ispričao onaj koji je to vidio svojim očima. Njegovo je svjedočanstvo točno i on zna da govori istinu. Ispričao je to da biste i vi mogli vjerovati. ³⁶ Tako se zbilom da bi se ispunilo Pismo, koje kaže: »Ni jedna kost neće mu se prelomiti.« ‡³⁷ A na drugom pak mjestu Sveto pismo kaže: »Gledat će onoga koga su proboli.« †‡

Isusov ukop

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Lk 23,50-56)

³⁸ Poslije toga je Josip iz Arimateje zamolio Pilata da mu dopusti skinuti Isusovo tijelo s križa. Josip je bio Isusov učenik, ali u tajnosti, jer se bojao Židova. Pilat mu je dopustio da uzme Isusovo tijelo te je Josip otišao i uzeo ga. ³⁹ S njim je bio i Nikodem, onaj koji je jednom ranije došao noću k Isusu. Donio je oko pedeset litara mješavine mirisne smirne i aloje. ⁴⁰ Potom su uzeli Isusovo tijelo i omotali ga lanenim zavojima namočenim u mirisne trave, prema židovskim pogrebnim običajima. ⁴¹ Na mjestu gdje je Isus bio razapet nalazio se vrt. U vrtu je bio novi grob u koji još nitko nije bio položen. ⁴² Budući da je bio židovski dan pripreme za subotu, a grob je bio u blizini, položili su Isusa u njega.

Prazan grob

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12)

20 Prvog dana u tjednu, rano ujutro, Marija iz Magdale pošla je na grob. Bio je još mrak. Vidjela je da je kamen odmaknut s groba. ² Otrčala je i pronašla Šimuna Petra i drugog učenika, onoga kojeg je Isus jako volio, i rekla im: »Uzeli su Gospodina iz groba i ne znamo kamo su ga položili.«

³ Tada su Petar i onaj drugi učenik izašli i zaputili se na grob. ⁴ Obojica su trčali, ali je drugi učenik bio brži. Prestigao je Petra i prvi stigao do groba. ⁵ Zavirio je unutra i vidio lanene zavoje kako leže u grobu, ali nije ulazio. ⁶ Tada je stigao i Šimun Petar koji ga je slijedio. Petar je ušao u grob. Ondje su ležali samo laneni zavoji ⁷ i platno koje je bilo zamotano oko Isusove glave. Platno se nije nalazilo među zavojima. Bilo je složeno i stavljeno odvojeno od zavoja. ⁸ Tada je u grob ušao i drugi učenik, onaj koji je prvi došao do groba. Vidio je i povjerovao. ⁹ Oni još uvijek nisu shvatili iz Pisma da Isus treba ustati od mrtvih.

Isus se ukazuje Mariji iz Magdale

(Mk 16,9-11)

¹⁰ Nakon toga učenici su se vratili kući. ¹¹ Marija je stajala ispred groba i plakala. Sva u suzama, zavirila je

† Citat iz Ps 22,19. †† ŽEDAN SAM Vidi Ps 22,15; 69,21.

‡ Citat iz Izl 12,46; Br 9,12; Ps 34,21. †† Citat iz Zah 12,10.

u grob. ¹² Spazila je unutra dva anđela odjevena u bijelo. Sjedili su ondje gdje je ležalo Isusovo tijelo: jedan ondje gdje mu je počivala glava, a drugi gdje su mu bile noge.

¹³ Anđeli su je upitali: »Ženo, zašto plačeš?«

»Uzeli su moga Gospodina«, odgovorila im je, »i ne znam kamo su ga položili.« ¹⁴ Čim je to izgovorila, osvrnula se i vidjela Isusa, ali nije znala da je to Isus.

¹⁵ »Ženo, zašto plačeš?« upitao ju je Isus. »Koga tražiš?« Misleći da je vrtlar, Marija mu je odgovorila: »Gospodine, ako ste ga vi uzeli, kažite mi gdje ste ga položili. Otići ću po njega!«

¹⁶ »Marijo!« pozvao ju je Isus.

Okrenula se i rekla mu na aramejskom: »Rabbuni!« (Što znači: »Učitelju!«)

¹⁷ A Isus joj je kazao: »Nemoj me zadržavati jer ja još nisam otišao k Ocu. Pođi radije mojoj braći i reci im: 'Ja odlazim gore k svome Ocu i k vašem Ocu. K svome Bogu i vašem Bogu.'«

¹⁸ Marija iz Magdale otišla je učenicima i rekla im: »Vidjela sam Gospodina!« Potom im je ispričala što joj je rekao.

Isus se ukazuje učenicima

(Mt 28,16–20; Mk 16,14–18; Lk 24,36–49)

¹⁹ Uvečer, toga prvog dana u tjednu, u kući u kojoj su boravili učenici sva su vrata bila zatvorena, zbog straha od Židova. Isus se pojavio, stao pred njih i rekao im: »Mir vama!« ²⁰ Kad je to rekao, pokazao im je svoje ruke i bok. Učenici su se obradovali kad su vidjeli Gospodina.

²¹ Tada im je Isus ponovio: »Mir vama! Baš kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas.« ²² Kad je to izgovorio, dahnuo je u njih i rekao: »Primitite Duha Svetoga. ²³ Kome oprostite grijehe, oprosteno im je. Ako kome ne oprostite grijehe, nije im oprosteno.«

²⁴ Toma, jedan od Dvanaestorice, zvani Blizanac, nije bio s njima kad je Isus došao. ²⁵ Ostali učenici rekoše mu: »Vidjeli smo Gospodina!« Toma im je odvratio: »Neću vjerovati dok ne vidim rane od čavala u njegovim rukama i u njih ne stavim svoj prst. Neću vjerovati dok ne stavim svoj prst u rane na njegovu boku!«

²⁶ Tjedan dana kasnije Isusovi učenici ponovno su bili u kući. I Toma je bio s njima. Premda su vrata bila zaključana, Isus je došao, stao pred njih i rekao: »Mir vama!« ²⁷ Tada je rekao Tomi: »Pogledaj moje ruke i stavi ovamo prst! Ispruži ruku i stavi je u ranu na mojem boku! Prestani sumnjati i vjeruj!«

²⁸ »Moj Gospodin i moj Bog!« odgovorio mu je Toma.

²⁹ Isus mu je rekao: »Ti vjeruješ zato jer me vidiš. Blago onima koji budu vjerovali, a da me nisu vidjeli!«

Razlog Ivanova pisanja

³⁰ Isus je učinio i mnoga druga čuda u prisutnosti svojih učenika. Ona nisu zapisana u ovoj knjizi. ³¹ Ova

su zapisana da biste povjerovali da je Isus Krist, Božji Sin. I da, vjerujući, imate život po njemu.

Isus se ukazuje sedmorici učenika

21 Poslije ovoga Isus se ponovno ukazao učenicima na Tiberijadskom jezeru. Ukazao se na ovaj način: ² Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, Zebedejevi sinovi i još druga dvojica Isusovih učenika bili su zajedno. ³ Šimun Petar im je rekao: »Idem loviti ribu.«

»Idemo i mi s tobom«, odvrtili su mu. Potom su izašli i ukrkali se u čamac. Te noći, međutim, nisu ništa ulovili.

⁴ Jutro je već bilo svanulo kad je Isus stajao na obali. Učenici nisu znali da je to Isus. ⁵ Tada ih je on upitao: »Prijatelji, jeste li što ulovili?«

»Nismo«, odgovorili su mu.

⁶ »Bacite mrežu s desne strane čamca i ulovite ćete«, rekao im je. Tako su i učinili. I nisu mogli izvući mrežu zbog mnoštva riba koje su ulovili.

⁷ Tada je učenik kojeg je Isus volio rekao Petru: »To je Gospodin!« Kad je Šimun čuo da je to Gospodin, obukao se, jer je bio skinuo ogrtač, i skočio u jezero. ⁸ A ostali učenici došli su čamcem do obale. Nisu se bili ni otisnuli daleko od obale, jedva sto metara. Mrežu s ribom vukli su za sobom. ⁹ Kad su se iskrcali na obalu, vidjeli su žar na kojem se pekla riba i kruh. ¹⁰ Isus im je rekao: »Donesite nešto ribe od onoga što ste sada ulovili.«

¹¹ Šimun Petar je otišao do čamca i izvukao na obalu mrežu punu ribe. Bile su tu stotinu pedeset i tri velike ribe, a ipak je mreža ostala čitava. ¹² »Dođite i jedite!« pozvao ih je Isus. Nitko od učenika nije se usudio upitati: »Tko si ti?« Znali su da je to Gospodin. ¹³ Isus je došao, uzeo kruh i dao im ga. Isto je učinio i s ribom.

¹⁴ Ovo je bilo treći put da se Isus pokazao učenicima otkako je uskrsnuo od mrtvih.

Isus razgovara s Petrom

¹⁵ Kada su završili s jelom, Isus je upitao Šimuna Petra: »Šimune, Ivanov sine, voliš li me više nego ovi drugi?«

»Da, Gospodine«, odgovorio mu je Petar. »Ti znaš da te volim.«

»Pasi moju janjad!« na to će mu Isus.

¹⁶ Drugi put ga je upitao: »Šimune, Ivanov sine, voliš li me?«

»Da, Gospodine«, odgovorio mu je Petar. »Ti znaš da te volim.«

»Pasi moje ovce!« rekao mu je Isus.

¹⁷ Upitao ga je i treći put: »Šimune, Ivanov sine, voliš li me?«

Petar se ražalostio što ga Isus pita i treći put: »Voliš li me?« Odgovorio mu je: »Gospodine, ti sve znaš. Znaš da te volim.«

»Pasi moje ovce!« rekao mu je Isus. ¹⁸ »Govorim ti istinu. Kad si bio mlad, sâm si pričvrstio svoj pojas i išao kamo god si želio. A kad ostariš, raširit ćeš ruke i netko drugi pričvršćivat će ti pojas i voditi te kamo ne želiš ići.« ¹⁹ Ovo je rekao da pokaže kakvom će smrću Petar proslaviti Boga. Potom mu je rekao: »Slijedi me!«

²⁰ Petar se osvrnuo i vidio učenika kojega je Isus volio kako ide za njima. To je bio onaj učenik koji se za večerom naslonio Isusu na grudi i upitao: »Gospodine, tko će te izdati?« ²¹ Kad ga je Petar spazio, upitao je Isusa: »Gospodine, što će biti s njim?«

²² Isus mu je odgovorio: »Ako hoću da on živi dok ja ne dođem, to se tebe ne tiče. Ti me slijedi!«

²³ Tako se pročulo među braćom da taj učenik neće umrijeti. No, Isus nije rekao da on neće umrijeti nego: »Ako hoću da on živi dok ja ne dođem, to se tebe ne tiče!«

²⁴ Ovo je taj učenik koji govori o svim tim događajima i on je sve ovo zapisao. Znamo da je njegov iskaz istinit.

²⁵ Isus je učinio još mnogo toga i kad bi se sve to redom stavilo na papir, mislim da bi cijeli svijet bio premalen za knjige koje bi se napisale.

Djela apostolska

Luka piše svoju drugu knjigu

1 Dragi Teofile, u svojoj prvoj knjizi iznio sam sve što je Isus činio i poučavao. ² Iznio sam sve o njemu, od samog početka pa do dana kad je uznesen na nebo, nakon što je po Duhu Svetom dao upute apostolima koje je izabrao. ³ Nakon svoje smrti Isus im se ukazao i pružio mnoge dokaze da je živ. Četrdeset dana ukazivao im se i govorio o Božjem kraljevstvu. ⁴ Jednom, dok je s njima jeo, zapovjedio im je: »Ne idite iz Jeruzalema, već čekajte ono što je Otac obećao i o čemu ste čuli od mene. ⁵ Ivan Krstitelj je krstio u vodi, a vi ćete uskoro biti kršteni u Duhu Svetom.«

Isus je uznesen na nebo

⁶ Tada su ga okupljeni upitali: »Gospodine, hoćeš li sada ponovno uspostaviti kraljevstvo u Izraelu?«
⁷ On im je odgovorio: »Samo Otac ima vlast određivati datume i vrijeme. Vi ih ne možete znati. ⁸ Kad Duh Sveti siđe na vas, primit ćete silu i bit ćete moji svjedoci u Jeruzalemu, po cijeloj Judeji i Samariji, i sve do kraja Zemlje.«
⁹ Nakon što je to rekao, bio je uznesen na nebo pred njihovim očima, a onda je ušao u oblak i više ga nisu vidjeli. ¹⁰ Oni su i dalje imali uprt pogled u nebo, dok je Isus odlazio, kad su se odjednom kraj njih stvorila dva čovjeka odjevena u bijelo ¹¹ i rekla im: »Galilejci, zašto stojite ovdje i gledate u nebo? Ovaj Isus, koji je na vaše oči podignut na nebo, vratit će se na isti način na koji ste vidjeli da odlazi.«

Biranje novog apostola

¹² Potom su se apostoli vratili s Maslinske gore u Jeruzalem. Maslinska gora je udaljena oko jedan kilometar od Jeruzalema. ¹³ Kad su stigli u kuću gdje su boravili, popeli su se u gornju sobu. Bili su tu Petar, Ivan, Jakov, Andrija, Filip, Toma, Bartolomej, Matej, Jakov Alfejev, Šimun Zelot i Juda Jakovljevi.
¹⁴ Svi su oni neprekidno i jednodušno molili zajedno s još nekim ženama, Isusovom majkom Marijom i njegovom braćom.
¹⁵ Tih je dana Petar ustao među okupljenom braćom — kojih je bilo oko sto dvadeset — i rekao:
¹⁶ »Moja braćo i sestre, sada se ispunilo ono što je još davno u Pismu Duh Sveti govorio na Davidova usta o

Judi, koji je stao na čelo onih koji su uhitili Isusa, a ¹⁷ bio je jedan od nas i sudjelovao u našoj službi.«

¹⁸ Juda je, novcem koji je dobio za svoje zlodjelo, kupio polje, ali pao je na glavu i tijelo mu se raspuknulo, a sva utroba ispala. ¹⁹ Za to su saznali svi stanovnici Jeruzalema pa su polje prozvali Hakeldama, što na njihovom jeziku znači Krvavo polje.

²⁰ »Jer zapisano je u knjizi Psalama:

'Neka njegova zemlja bude napuštena
i neka nitko ne živi na njoj.' †

A piše i ovo:

'Neka drugi preuzme njegovu službu.' ††

²¹ Dakle, trebamo izabrati jednoga od onih koji su bili uz nas cijelo vrijeme dok je Isus bio s nama — ²² od dana kad je Ivan počeo krstiti do trenutka kad je Isus uznesen na nebo. Jedan od njih treba, zajedno s nama, postati svjedokom njegova uskrsnuća.«

²³ I predložili su dvojicu: Josipa zvanog Barsaba, koji je dobio nadimak Just, i Matiju.

²⁴ Zatim su se pomolili: »Gospodine, ti poznaješ srca svih ljudi. Pokaži nam kojeg si od ove dvojice odabrao ²⁵ da preuzme službu i poslanje koje je Juda napustio i otišao onamo gdje mu je mjesto.«

²⁶ Zatim su za obojicu bacili kocku, a kocka je pala na Matiju i on je bio priključen jedanaestorici apostola.

Silazak Duha Svetoga

2 Kad je došao dan Pedesetnice, svi su apostoli bili okupljeni na jednom mjestu. ² Odjednom se s neba začuo zvuk sličan šumu jakog vjetra i ispunio je cijelu kuću u kojoj su se nalazili. ³ Ugledali su nešto poput plamenih jezika koji su se podijelili i sišli na svakoga od njih. ⁴ Svi su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima kako im je Duh dao da govore.

⁵ U to vrijeme u Jeruzalemu su se nalazili pobožni Židovi iz svih naroda širom svijeta. ⁶ Kad su začuli taj zvuk, okupili su se u velikom broju. Svi su bili zburnjeni jer ih je svatko čuo da govore na njegovu jeziku.

⁷ Svi su se zaprepastili i u čudu govorili: »Nisu li ovi ljudi što govore Galilejci? ⁸ Pa kako to da ih svatko od nas čuje da govore na njegovu materinjem jeziku? ⁹ Tu su Parti, Međani, Elamiti, stanovnici Mezopotamije, tu su ljudi iz Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, ¹⁰ Frigije i Pamfilije, Egipta i libijskih krajeva oko Cirene, Rima; ¹¹ neki su Židovi rodom, a neki obraćeni na židovstvo,

† Citat iz Ps 69,26. †† Citat iz Ps 109,8.

tu su Krećani i Arapi. Svi mi čujemo ove ljude kako nam na našem jeziku govore o veličanstvenim Božjim djelima!»

¹² Svi su bili zadivljeni i zbunjeni te su zapitkivali jedni druge: »Što ovo znači?« ¹³ Drugi su pak ismijavali apostole i govorili: »Napili su se mladoga vina.«

Petar govori narodu

¹⁴ Tada je Petar ustao zajedno s ostalom jedanaestoricom i jakim se glasom obratio narodu: »Braćo Židovi, i svi vi koji živite u Jeruzalemu, dopustite da vam kažem što ovo znači. Poslušajte pažljivo moje riječi!

¹⁵ Ovi ljudi nisu pijani, kao što vi mislite, jer tek je devet sati ujutro. ¹⁶ Ovo što vidite jest ono o čemu je govorio prorok Joel:

¹⁷ 'U posljednje dane, kaže Bog, izlit ću svog Duha na sve ljude.

Vaši sinovi i kćeri će proricati; vaši će mladići imati vizije, a vaši starci sanjati snove.

¹⁸ Da, u te dane izlit ću svog Duha na svoje sluge, muškarce i žene, i oni će proricati.

¹⁹ I pokazat ću čuda gore na nebu i znakove dolje na zemlji: krv, vatru i oblake dima.

²⁰ Sunce će se pomračiti i mjesec postati crven kao krv prije nego što dođe velik i slavan Gospodinov dan.

²¹ A svatko tko vjeruje u Gospodina bit će spašen.' †

²² Izraelci, slušajte ove riječi: Isus iz Nazareta bio je čovjek kojega je Bog odabrao i to je jasno potvrdio velikim djelima, čudima i znacima, koje je, kao što i sami znate, Bog kroz njega učinio među vama. ²³ Taj je čovjek bio predan u vaše ruke s Božjim predznanjem i prema Božjem unaprijed zamišljenom planu. Vi ste ga, uz pomoć bezbožnika, ubili tako što ste ga pribili na križ.

²⁴ Ali Bog ga je podigao od mrtvih i oslobodio od agonije smrti. Smrt ga nije mogla zadržati u svojoj vlasti,

²⁵ kao što kaže David za njega:

'Gospodin mi je uvijek pred očima.

On je s moje desne strane i neću se poljuljati.

²⁶ Zbog toga je moje srce sretno i moja usta radosno govore.

A moje će tijelo živjeti u nadi,

²⁷ jer ti me nećeš ostaviti u boravištu mrtvih.

Nećeš dopustiti da tvoj Svetac trune u grobu.

²⁸ Ti si me uputio na put života;

tvoja prisutnost ispunit će me radošću.' ††

²⁹ Braćo moja, mogu vam pouzdano reći za našega praoca Davida: on je umro i pokopan je. Njegov je grob do današnjeg dana među nama. ³⁰ Ali on je bio prorok i znao je što mu je Bog obećao — da će postaviti jednoga od njegovih potomaka na njegovo prijesto-

lje. ³¹ Gledajući u budućnost, prerekao je Kristovo uskrnuće.

'On nije ostavljen u boravištu mrtvih niti je njegovo tijelo istrunulo u grobu.'

³² Taj je isti Isus sada uzvišen — Bog ga je podigao iz mrtvih i svi mi smo svjedoci tome. ³³ Nakon što ga je Bog postavio sebi zdesna, Isus je od Oca primio obećanog Duha Svetog kojeg sada izliva na ovome mjestu. To je ovo što sada vidite i čujete. ³⁴ David nije otišao na nebo, već sam kaže:

'Gospodin je rekao mome Gospodinu:

Sjedni mi s desne strane,

³⁵ dok tvoje neprijatelje ne stavim pod tvoju vlast.' ††

³⁶ Stoga neka cijeli Izrael sa sigurnošću zna da je Isusa, kojega ste vi razapeli, Bog učinio Mesijom i Gospodinom!«

³⁷ Kad su ljudi to čuli, bili su duboko potreseni i upitali su Petra i ostale apostole: »Braćo, što da učinimo?«

³⁸ Petar im je odgovorio: »Obratite se i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista. Tako će vam grijesi biti oprošteni i primit ćete Duha Svetoga kao dar. ³⁹ Ovo je obećanje vama i vašoj djeci. Ono vrijedi i za sve one koji su daleko, a koje Gospodin, naš Bog, poziva k sebi.«

⁴⁰ Petar ih je još na razne načine opominjao i preklinjao riječima: »Spasite se od ovoga pokvarenog narastaja!« ⁴¹ Oni koji su prihvatili njegovu poruku krstili su se, pa im se toga dana pridružilo oko tri tisuće ljudi.

⁴² Bili su ustrajni u učenju apostolskog nauka, zajedničkom životu, lomljenju kruha i molitvi.

Život vjernika

⁴³ Apostoli su činili mnoga silna i čudesna djela ††, pa je sve obuzelo strahopoštovanje. ⁴⁴ Svi su vjernici bili zajedno i dijelili sve što su imali. ⁴⁵ Prodavali su svoja imanja i imovinu, a zatim novac dijelili svakomu prema potrebi. ⁴⁶ Nastavili su se sastajati u Hramu svakoga dana. Po kućama su lomili kruh i jeli zajedno, vesela i iskrena srca. ⁴⁷ Slavili su Gospodina i uživali naklonost svih ljudi. A Gospodin im je svakoga dana pridodavao mnoštvo novih vjernika koji su se spašavali.

Ozdravljenje bogalja

3 Petar i Ivan pošli su u Hram u tri sata popodne. To je bilo vrijeme određeno za molitvu. ² Ljudi su nosili nekog čovjeka, bogalja od rođenja. Svakog bi ga dana postavili uz hramska vrata zvana Divna da prosi od onih koji su ulazili u Hram. ³ Kad je čovjek ugledao Petra i Ivana kako se spremaju ući u Hram, zatražio je milostinju. ⁴ Petar je, zajedno s Ivanom, pogledao ravno u njega i rekao: »Pogledaj nas!« ⁵ On ih je pažljivo pogledao, očekujući da će od njih štogod dobiti. ⁶ Ali Petar je rekao: »Ja nemam ni srebra ni zlata, ali dajem

† Citat iz J1 2,28–32. †† Citat iz Ps 16,8–11.

‡ Vidi 2Sam 7,12–13; Ps 132,11. †† Citat iz Ps 110,1. †† ČUDESNA DJELA Doslovno: čudesni znakovi.

ti ono što imam: u ime Isusa Krista iz Nazareta, ustani i hodaj!«⁷ Onda je prihvatio čovjeka za desnu ruku i podigao ga. Istoga trena njegova su stopala i gležnjevi ojačali.⁸ Čovjek je skočio na noge i počeo hodati. Ušao je s njima u Hram, poskakujući i slaveći Boga.⁹ Svi su ga vidjeli kako hoda i slavi Boga¹⁰ i prepoznali da je to onaj isti koji je sjedio i prosio kraj hramskih vrata zvanih Divna. Bili su zapanjeni i u čudu zbog toga što mu se dogodilo.

Petrov govor

¹¹ Čovjek se nije udaljavao od Petra i Ivana. Svi su ostali zapanjeni i dotrčali su k njima pod Salomonov trijem.¹² Kad je Petar to vidio, obratio se narodu: »Izraelci, zašto se čudite ovome? Zašto gledate u nas kao da smo mi svojom snagom ili pobožnošću učinili da ovaj čovjek prohoda?«¹³ Abrahamov, Izakov i Jakovljevi Bog, Bog naših predaka, uzvisio je svoga slugu Isusa, kojega ste vi predali da ga ubiju. Odrekli ste ga se pred Pilatom kad je Pilat već odlučio pustiti ga na slobodu.

¹⁴ Vi ste se odrekli Sveca i Pravednika i zatražili da vam puste ubojicu.¹⁵ Vi ste ubili Onoga od kojeg dolazi život, ali Bog ga je podigao iz mrtvih. Mi smo tome svjedoci.¹⁶ Zbog vjere u Isusa, ovaj čovjek kojeg vidite i poznajete dobio je snagu. Da, vjera u njega donijela je, pred svima vama, potpuno ozdravljenje ovom čovjeku.

¹⁷ Ali ja, braćo, znam da ste vi postupili tako iz neznanja. Tako su postupile i vaše vođe.¹⁸ Ali na ovaj način Bog je ispunio ono što je unaprijed najavio kroz usta svih proroka: da njegov Mesija mora trpjeti.¹⁹ Zato se obratite i vratite Bogu da vam se izbrišu grijesi! ²⁰ Tada će vam doći od Gospodina vrijeme duhovnog počinka jer će vam Gospodin poslati Isusa, kojega je već odabrao da bude Mesija.²¹ On mora ostati na nebu sve dok ne dođe vrijeme sveopće obnove. O tome je Bog još davno govorio kroz usta svojih svetih proroka.²² Jer Mojsije je rekao: 'Gospodin, vaš Bog, podići će vam proroka poput mene. On će biti iz vašega vlastitog naroda. Slušajte sve što vam kaže.²³ Svaki čovjek koji ne bude slušao toga proroka bit će zauvijek iskorijenjen iz naroda.'[†]

²⁴ Da, svi proroci koji su ikad govorili, od Samuela i onih poslije njega, navješćivali su upravo ovo vrijeme.

²⁵ A vi ste sinovi tih proroka i Saveza koji je Bog sklopio s vašim precima. On je rekao Abrahamu: 'Kroz tvoje potomke svi će narodi na zemlji biti blagoslovljeni.'

^{††26} Bog je podigao svoga slugu i prvo ga poslao vama da vas blagoslovi i da se svaki od vas odvrti od svojih zlih djela.«

Petar i Ivan pred Velikim vijećem

4 Dok su Petar i Ivan govorili narodu, prišli su im svećenici, zapovjednik hramske straže i neki saduceji.² Uzrujali su se zbog toga što su Petar i Ivan po-

učavali i navješćivali uskrsnuće od mrtvih na Isusovu primjeru.³ Uhitili su ih, a kako je već bila večer, stavili ih u pritvor do sljedećeg dana.⁴ A mnogi od onih koji su čuli njihovu poruku povjerovali su. Tako se broj onih koji su povjerovali popeo na otprilike pet tisuća.

⁵ Sutradan su se židovski vođe, starješine i učitelji Zakona skupili u Jeruzalemu.⁶ Tamo su bili i veliki svećenik Ananija, Kaifa, Ivan, Aleksandar i svi iz obitelji velikoga svećenika.⁷ Izveli su apostole pred njih i počeli ih ispitivati: »Čijom ste silom i u čije ime to učinili?«

⁸ Tada im je Petar, ispunjen Duhom Svetim, rekao: »Narodni vođe i starješine! ⁹ Ako nas danas ispitujete zbog dobrog djela učinjenog jednom bogalju i pitate nas kako je on izliječen,¹⁰ onda biste svi vi i čitav izraelski narod trebali znati: to je učinjeno po imenu Isusa Krista iz Nazareta, kojega ste vi razapeli i kojega je Bog podigao iz mrtvih. Po njemu ovaj čovjek sada stoji pred vama zdrav.¹¹ Isus je

'kamen koji ste vi, graditelji, odbacili, a koji je postao temeljnim kamenom'.[‡]

¹² Jedino Isus može spasiti! Niti jedno drugo ime na svijetu nije dano ljudima da se po njemu mogu spasiti.«

¹³ Kad su vidjeli Petrovu i Ivanovu neustrašivost i shvatili da su samo obični, neobrazovani ljudi, ostali su zadivljeni. Onda su shvatili da su njih dvojica bili s Isusom.¹⁴ Budući da je čovjek kojeg su iscijelili stajao tamo s njima, nisu im na to ništa više mogli odgovoriti.

¹⁵ Naredili su im da izađu iz vijećnice, a zatim se među sobom posavjetovali. Rekli su: ¹⁶ »Što da učinimo s ovim ljudima? Svima koji žive u Jeruzalemu jasno je da su oni učinili veliko čudo. Mi to ne možemo zanijekati.¹⁷ Ali zabranimo im da ubuduće govore o tom imenu. Tako se njihovo učenje neće više širiti među ljudima.«

¹⁸ Pozvali su ih unutra i naredili im da ubuduće ne govore niti poučavaju u Isusovo ime.¹⁹ Ali Petar i Ivan su im odgovorili: »Prosudite sami je li ispravno pred Bogom da mi budemo poslušni vama, a ne Bogu.²⁰ Mi ne možemo a da ne govorimo o onome što smo čuli i vidjeli.«²¹ Židovski starješine su im opet zaprijetili, pa ih pustili. Nisu mogli naći nikakav izgovor da ih kazne, jer su svi veličali Boga zbog onoga što se dogodilo.

²² Čovjeku koji je čudesno ozdravljen bilo je više od četrdeset godina.

Petar i Ivan vraćaju se vjernicima

²³ Nakon što su Petar i Ivan pušteni, vratili su se svoji- ma. Izvijestili su ih o svemu što su im rekli visoki svećenici i starješine.²⁴ Kad su vjernici to čuli, svi su se jednodušno obratili Bogu i rekli: »Gospodaru, ti si stvorio nebo, zemlju, more i sve što je u njima.²⁵ Ti si po svom Duhu Svetom govorio kroz usta svoga sluga, a našega praoca Davida:

'Zašto su se narodi razbjesnili, i zašto plemena uzalud kuju urotu?

[†] Citat iz Pnz 18,15; 18-19. ^{††} Citat iz Post 22,18.

[‡] Citat iz Ps 118,22.

²⁶ Zemaljski kraljevi spremili su se za bitku, a vladari se digli protiv Gospodina i njegova Pomazanika.[†]

²⁷ Da, Herod i Poncije Pilat zaista su se udružili u ovom gradu s nežidovima i izraelskim narodom protiv tvoga svetoga sluga Isusa, kojega si ti pomazao da bude Mesija.²⁸ Udružili su se da učine sve ono što si ti, po svojoj odluci i svojom vlašću, unaprijed odredio da se dogodi.²⁹ A sada, Gospodine, čuj njihove prijetnje i osposobi svoje sluge da neustrašivo pronose tvoju riječ.³⁰ Pokaži svoju silu †† — neka ozdravljaju bolesni i neka se snagom ‡ tvoga svetog sluga Isusa čine čuda i znaci.«

³¹ Kad su završili molitvu, mjesto na kojem su se okupili potreslo se. Svi su se ispunili Duhom Svetim i počeli hrabro navješćivati Božju poruku.

Vjernici su ujedinjeni

³² Svi su vjernici bili jedno srce i jedna duša. Nitko nije govorio da je nešto što posjeduje samo njegovo, već su svi međusobno dijelili sve što su imali.³³ A apostoli su silno svjedočili o uskrsnuću Gospodina Isusa. Bog ih je sve obilno blagoslovio.³⁴ Nikome od njih ništa nije nedostajalo. Tko god je posjedovao zemlju ili kuće, prodavao ih je i donosio dobiveni novac.³⁵ Novac su predavali apostolima, a on se zatim dijelio svakomu prema njegovim potrebama.

³⁶ Jedan od vjernika zvao se Josip. Bio je levit, rodom Cipranin. Apostoli su ga zvali Barnaba — što znači »tješitelj«. ³⁷ On je posjedovao polje i prodao ga, a novac predao apostolima.

Ananija i Safira

5 Neki čovjek po imenu Ananija, zajedno sa ženom Safirom, prodao je neku zemlju.² Donio je dio novca i predao ga apostolima, dok je drugi dio zadržao za sebe. Njegova je žena znala za to i složila se s time.³ Tada mu je Petar rekao: »Ananija, zašto si dopustio da sotona zaposjedne tvoje srce tako da slažeš Duhu Svetom i zadržiš dio novca od prodaje zemlje? ⁴ Prije nego si je prodao, pripadala je tebi. A nakon što si je prodao, mogao si raditi s tim novcem što si htio. Zašto si tako postupio? Slagao si Bogu, a ne ljudima.« ⁵ Kad je Ananija to čuo, pao je mrtav, a sve koji su za to čuli obuzeo je silan strah.⁶ Mladići su ustali i zamotali tijelo, iznijeli ga i pokopali.

⁷ Otrprilike nakon tri sata ušla je Ananijina žena. Ona nije znala što se dogodilo.⁸ Petar joj je rekao: »Reci mi, jeste li za toliko novca prodali polje?«

Ona je odgovorila: »Da, za tu svotu.«

⁹ Tada joj je Petar rekao: »Zašto ste se vas dvoje dogovorili da iskušate Duha Gospodnjeg? Pogledaj, oni koji su pokopali tvoga muža stoje pred vratima. I tebe

će tako iznijeti.«¹⁰ Istoga trena žena se srušila pred njegove noge i umrla. Mladići su ušli i našli je mrtvu. Iznijeli su je i pokopali pokraj njezina muža.¹¹ A cijelu je Crkvu i sve koji su za to čuli obuzeo velik strah.

Bog potvrđuje istinu

¹² Svi su se apostoli jednodušno okupljali pod Salomonovim trijemom. Apostoli su činili mnoga čudesna djela †† u narodu.¹³ Nitko im se nije usuđivao priključiti, ali narod ih je hvalio.¹⁴ I tako je ipak sve više ljudi, muškaraca i žena počelo vjerovati u Gospodina i priključivati se vjernicima.¹⁵ Kad je Petar prolazio, ljudi su iznosili svoje bolesnike na ulice. Stavljali su ih na krevete i ležajeve tako da barem njegova sjena padne na njih.¹⁶ Dolazili su i ljudi iz gradova u okolici Jeruzalema i donosili svoje bolesnike i one koje su mučili nečisti duhovi. I svi su bili iscijeljeni.

Apostoli u zatvoru

¹⁷ Veliki svećenik i svi njegovi prijatelji — stranka saduceja — postali su zavidni.

¹⁸ Uhitili su apostole i bacili ih u zatvor.¹⁹ Ali je noću Gospodinov anđeo otvorio vrata tamnice, izveo apostole i rekao im: ²⁰ »Idite u Hram, stanite pred narod i recite im sve o ovom novom životu.« ²¹ Kad su apostoli to čuli, otišli su u Hram u zoru i počeli učiti narod. Kad je stigao veliki svećenik sa svojim pristašama, sazvali su sve članove Velikog vijeća i sve izraelske starješine. Naredili su da se apostoli izvedu iz zatvora.²² Ali kad su stražari stigli u zatvor, nisu ih ondje našli. Vratili su se i izvijestili o tome: ²³ »Našli smo tamnicu dobro zaključanu i stražare kako stoje kraj vrata, ali kad smo ih otvorili, unutra nije bilo nikoga.« ²⁴ Kad su zapovjednik hramske straže i visoki svećenici to čuli, ostali su zbunjeni i pitali se što bi se sada moglo dogoditi.

²⁵ Tada je netko došao i rekao im: »Ljudi koje ste strpali u zatvor nalaze se u Hramu i uče narod!« ²⁶ Na to su zapovjednik i njegovi stražari otišli onamo i doveli apostole. Nisu upotrijebili silu, jer su se bojali da bi ih ljudi mogli kamenovati.

²⁷ Dovedi su apostole i postavili ih pred Veliko vijeće, a veliki svećenik počeo ih je ispitivati: ²⁸ »Izričito smo vam zapovjedili da ne učite o Isusu, no vi ste unatoč tome preplavili Jeruzalem svojim naukom i želite nas okriviti za smrt toga čovjeka.«

²⁹ Petar i ostali apostoli odgovorili su im: »Mi trebamo biti poslušni Bogu, a ne ljudima.³⁰ Bog naših predaka podigao je Isusa iz mrtvih, koga ste vi ubili vješnjem na križ.³¹ Bog ga je uzdigao sebi zdesna kao Vođu i Spasitelja. Učinio je to kako bi dao svim Izraelcima priliku da se promijene i obrate i da im grijesi budu oprošteni.³² Mi smo vidjeli što se dogodilo i tvrdimo da je to istina. I to isto potvrđuje Duh Sveti, kojeg je Bog dao onima koji su mu poslušni.«

† Citat iz Ps 2,1–2. †† POKAŽI SVOJU SILU Doslovno: Ispruži svoju ruku. ‡ SNAGOM Doslovno: imenom.

†† ČUDESNA DJELA Doslovno: čudesni znakovi.

³³ Kad su članovi Velikog vijeća to čuli, rasrdili su se i htjeli su ih ubiti. ³⁴ Ali jedan je član Vijeća ustao i naredio da apostole nakratko izvedu. Zvao se Gamaliel. On je bio farizej i učitelj Zakona; narod ga je cijenio.

³⁵ Obratio se vijeću: »Izraelci, pazite dobro što ćete učiniti s tim ljudima! ³⁶ Prije nekog vremena pojavio se Teuda i tvrdio da je netko. Pridružilo mu se oko četiri stotine ljudi. Ubijen je, a svi njegovi sljedbenici raspršili su se i od toga nije bilo ništa. ³⁷ Nakon njega, u vrijeme popisa stanovništva, pojavio se Juda Galilejac i neke je povukao za sobom. I on je ubijen, a svi njegovi sljedbenici su se raspršili. ³⁸ Zato vam kažem: što se tiče ovih ljudi, okanite ih se i pustite ih! Ako je njihova zamisao od ljudi, propast će. ³⁹ Ali ako dolazi od Boga, nećete ih moći ukloniti, a mogli biste doći u sukob sa samim Bogom.«

Oni su prihvatili njegov savjet. ⁴⁰ Pozvali su apostole da uđu i dali ih izbičevati, zatim su im zapovjedili da prestanu govoriti o Isusovu imenu i pustili. ⁴¹ Apostoli su napustili vijećnicu, radosni što ih je Bog smatrao dostojnima da trpe sramotu radi Isusova imena. ⁴² Svakog su dana u Hramu i po kućama nastavili poučavati i širiti Radosnu vijest o tome da je Isus Mesija.

Izbor sedmorice za posebnu službu

6 Broj učenika je rastao. U to su se vrijeme učenici, podrijetlom grčki Židovi, počeli tužiti na ostale Židove, govoreći da se njihove udovice zanemaruju pri svakodnevnoj raspodjeli pomoći. ² Apostoli su sazvali sve učenike i rekli im: »Nije u redu da mi zanemarujemo službu Božje riječi da bismo se bavili raspodjelom hrane. ³ Braćo i sestre, odaberite između sebe sedmoricu muškaraca na dobru glasu — pune Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti za tu službu. ⁴ Tako ćemo se mi moći posvetiti molitvi i poučavanju Božje riječi.«

⁵ Ovaj se prijedlog svima svidio pa su izabrali Stjepana — čovjeka punog vjere i Duha Svetoga — Filipa †, Prohora, Nikanora, Timona, Parmena i nekadašnjeg obraćenika na židovstvo — Nikolu iz Antiohije, te ih ⁶ doveli apostolima, a oni su se pomolili i položili ruke na njih.

⁷ Božja se riječ širila, a broj učenika u Jeruzalemu osjetno je porastao. I mnogi svećenici prigrlili su vjeru.

Urota protiv Stjepana

⁸ Stjepan je bio čovjek pun milosti i sile. Činio je silne i čudesne znakove u narodu. ⁹ Ali neki su iz takozvane Sinagoge slobodnjaka ustali protiv njega. Bili su to Židovi iz Cirene i Aleksandrije, kao i iz Cilicije i Azije. Počeli su raspravljati sa Stjepanom, ¹⁰ ali se nisu mogli suprotstaviti mudrosti i Duhu kojim je govorio. ¹¹ Onda su neke nagovorili da kažu: »Čuli smo ga da huli protiv Mojsija i protiv Boga.« ¹² Na taj način razjarili su narod,

starješine i učitelje Zakona, a oni su uhvatili Stjepana i izveli ga pred Veliko vijeće.

¹³ Dovedi su i lažne svjedoke, koji su govorili: »Ovaj čovjek neprestano govori protiv ovoga svetog mjesta i protiv Zakona. ¹⁴ Mi smo ga čuli kad je rekao da će taj Isus iz Nazareta razoriti ovo mjesto i promijeniti običaje koje nam je dao Mojsije.« ¹⁵ Svi koji su sjedili u Velikom vijeću uprljali su pogled u njega. Vidjeli su da je njegovo lice poput anđeoskog.

Stjepanov govor

7 Tada ga je veliki svećenik upitao: »Je li to istina?« ² Stjepan je odgovorio: »Braćo i oci, poslušajte me! Slavni se Bog ukazao našem ocu Abrahamu. On tada još nije živio u Haranu, nego u Mezopotamiji. ³ Bog mu je rekao: 'Ostavi svoju zemlju i svoj narod i pođi u zemlju koju ću ti ja pokazati!' ⁴ Abraham je tako napustio kaldejsku zemlju i nastanio se u Haranu. Kada mu je otac umro, Bog ga je nastanio u zemlji gdje vi sada živite. ⁵ Nije mu u njoj dao nikakva nasljedstva, čak ni stopu zemlje. Ali je Bog obećao dati tu zemlju njemu i njegovim potomcima, iako u to vrijeme Abraham nije imao djece. ⁶ Evo što mu je Bog rekao: 'Tvoji će potomci biti stranci u tuđoj zemlji. Robovat će i biti ugnjetavani četiri stotine godina. ⁷ Ali ja ću kazniti narod kojemu budu robovali, a oni će kasnije izaći iz te zemlje i štovati me na ovom mjestu.' ⁸ Onda je Bog sklopio Savez s Abrahamom i ostavio mu obrezanje kao znak tog Saveza. Abraham je tada dobio sina Izaka. Obrezao ga je osmoga dana nakon rođenja. Izak je dobio sina Jakova, a Jakov je postao ocem dvanaestorice patrijarha.

⁹ Oni su bili ljubomorni na Josipa i prodali su ga u roblje u Egipat. Ali Bog je bio s njim i izbavio ga iz svih nevolja. ¹⁰ Bog mu je dao mudrosti i omogućio mu da zadobije naklonost faraona, egipatskoga kralja. Faraon je Josipa postavio za upravitelja Egipta i svoga dvora. ¹¹ Tada je cijelim Egiptom i Kanaanom zavladao glad. Narod je strašno patio i naši preci nisu mogli naći hrane. ¹² Jakov je čuo da u Egiptu ima žita i poslao je naše pretke prvi put onamo. ¹³ Kad su drugi put došli u Egipat, Josip se otkrio svojoj braći, tako da je i faraon saznao za njegovo podrijetlo. ¹⁴ Josip je onda poslao po svoga oca Jakova i svu svoju rodbinu. Bilo ih je ukupno sedamdeset petero. ¹⁵ Jakov se spustio u Egipat, gdje je umro i on i naši preci. ¹⁶ Njegove su kosti prenijeli u Sihem i položili u grobnicu koju je Abraham srebrnim novcem kupio od Hamorovih sinova.

¹⁷ Naš je narod u Egiptu brojčano vrlo narastao i približavalo se vrijeme ispunjenja obećanja koje je Bog dao Abrahamu. ¹⁸ A onda je u Egiptu došao na vlast drugi kralj. On nije ništa znao o Josipu ¹⁹ i lukavo je iskorištavao naš narod. Bio je okrutan prema našim precima i prisiljavao ih je da svoju dojenčad ostavljaju vani kako bi pomrla. ²⁰ U to se vrijeme rodio Mojsije. Bio je

† *FILIP* Ne apostol Filip.

†† *Citat iz Post 12,1.* ‡ *Citat iz Post 15,13-14; Izl 3,12.*

vrlo lijepo dijete. Tri je mjeseca odgajan u očevoj kući, ²¹ a kad su ga iznijeli iz nje i ostavili, faraonova ga je kći odgojila kao vlastitog sina. ²² Mojsije je stekao najvišu egipatsku naobrazbu i bio je jak i na riječima i na djelu.

²³ Kad mu je bilo četrdeset godina, poželio je posjetiti svoju braću, Izraelce. ²⁴ Kad je vidio da jednoga od njih zlostavljaju, stao je u njegovu obranu i ubio Egipćanina. Tako je osvetio zlostavljanog čovjeka. ²⁵ Mislio je da će njegova izraelska braća uvidjeti da im Bog preko njega šalje oslobođenje, no oni to nisu razumjeli.

²⁶ Sljedećeg dana Mojsije je naišao na neke Izraelce koji su se tukli. Pokušao ih je pomiriti i rekao im je: 'Ljudi, pa vi ste braća! Zašto jedan drugomu činite zlo?' ²⁷ Ali ga je čovjek, koji je tukao svoga sunarodnjaka, odgurnuo i rekao: 'Tko je tebe postavio kao vladara i suca nad nama?' ²⁸ Hoćeš li i mene ubiti kao što si jučer ubio onoga Egipćanina?' ²⁹ Kad je Mojsije to čuo, pobjegao je iz Egipta i nastanio se u madijanskoj zemlji i živio u njoj kao stranac. Ondje su mu se rodila dva sina.

³⁰ Četrdeset godina nakon toga Mojsije je bio u pustinji, blizu Sinajske gore. U plamenu gorućega grma ukazao mu se anđeo. ³¹ Kad je Mojsije vidio taj prizor, ostao je začuđen. I dok se približavao da ga bolje vidi, čuo je Gospodinov glas: ³² 'Ja sam Bog tvojih predaka: Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi.' ³³ A Mojsije je drhtao od straha i nije se usuđivao ni pogledati grm. ³⁴ Tada mu je Gospodin rekao: 'Skinu obuću sa svojih nogu jer je mjesto na kojem stojiš sveto.' ³⁵ Ja sam vidio kako zlostavljaju moj narod u Egiptu. Čuo sam njegove uzdisaje i sišao da ga oslobodim. Sad, hajde! Poslat ću te u Egipat.' ³⁶

³⁷ Bio je to onaj isti Mojsije kojega su Židovi odbacili i rekli mu: 'Tko je tebe postavio kao vladara i suca nad nama?' ³⁸ Njega je Bog, preko anđela koji mu se ukazao u grmu, poslao da nama vlada i da nas izbavi. ³⁹ Mojsije je izveo narod iz Egipta. Četrdeset godina je činio čudesna djela i znakove u Egiptu, na Crvenom moru i u pustinji. ⁴⁰ To je onaj isti Mojsije koji je rekao izraelskom narodu: 'Bog će vam iz vašega naroda podići proroka poput mene.' ⁴¹ On je taj koji je bio s narodom skupljenim u pustinji, s našim precima. S njim je anđeo razgovarao na Sinajskoj gori. On je primio riječi koje daju život da bi ih predao nama.

⁴² Ali naši ga preci nisu htjeli slušati. Naprotiv, odbacili su ga i srcem se okrenuli prema Egiptu. ⁴³ Rekli su Aronu: 'Napravi nam neke bogove koji će nas voditi! Ne znamo što se dogodilo s tim Mojsijem koji nas je izveo iz Egipta.' ⁴⁴ I tada su napravili idola u obliku telea. Prinosili su mu žrtve i održavali svetkovine u čast djela svojih ruku. ⁴⁵ A Bog se okrenuo od njih i predao ih da se klanjaju zvijezdama, kako i piše u knjizi proroka:

'O, narode izraelski!

† Citat iz Izl 2,14. †† Citat iz Izl 3,6. ‡ Citat iz Izl 3,5; 7-8; 10.
†† Citat iz Izl 2,14. ††† Citat iz Pnz 18,15. †††† Citat iz Izl 32,1.

Meni niste četrdeset godina u pustinji prinosili žrtve i darove.

⁴³ Ponijeli ste sa sobom Molohov šator i zvijezdu svojega boga Refana. To su idoli koje ste sami napravili da ih štujete.

Zbog toga ću vas progoniti dalje od Babilona.' ⁴⁴

⁴⁵ Naši su preci imali Šator svjedočanstva u pustinji. Bog je rekao Mojsiju kako da napravi šator i Mojsije ga je napravio onako kako mu je bilo pokazano. ⁴⁶ Kad su naši preci primili Šator, ponijeli su ga sa sobom u zemlju koju su zauzeli od naroda koje je Bog pred njima protjerao, a vodio ih je Jošua. Šator je ostao ondje sve do Davidovih dana. ⁴⁷ David je uživao Gospodinovu naklonost i zamolio je Gospodina da mu dopusti podići Hram Bogu Jakovljevu. ⁴⁸ Ali tek je Salomon bio taj koji ga je sagradio.

⁴⁹ Međutim, Svevišnji ne stanuje u građevinama sagrađenim ljudskom rukom, kako i piše u knjizi proroka.

⁵⁰ 'Gospodin govori: Nebo je moje prijestolje, a zemlja je postolje mojim nogama. Kakav ćete mi dom sagraditi?

I gdje će biti mjesto meni za odmor?

⁵¹ Nije li moja ruka sve stvorila?' ⁵²

⁵³ O vi, tvrdoglavi ljudi, koji ne predajete srca Bogu i ne slušate ga! Uvijek se opirete Duhu Svetom. Isti ste kao vaši preci! ⁵⁴ Postoji li ijedan prorok kojega vaši preci nisu progonili? Oni su čak ubili one koji su davno prorekli dolazak Pravednikov. Vi ste ga sada izdali i ubili. ⁵⁵ Vi ste oni koji su, preko anđela, primili Zakon, ali ga nisu vršili.«

Stjepanova smrt

⁵⁶ Kad su Židovi to čuli, toliko su se razljutili na Stjepana da su počeli škripati zubima. ⁵⁷ A Stjepan, pun Duha Svetoga, pogledao je u nebo i ugledao Božju slavu i Isusa kako stoji zdesna Bogu. ⁵⁸ I rekao je: »Pogledajte! Evo, nebo je otvoreno i Sin Čovječji stoji zdesna Bogu.«

⁵⁹ Na to su oni pokrili uši rukama i počeli vikati. Svi su kao jedan nasrnuli na njega. ⁶⁰ Odvukli su ga izvan grada i počeli na njega bacati kamenje. Oni koji su svjedočili protiv Stjepana ostavili su svoje ogrtače kod mladića imenom Savao. ⁶¹ Dok su bacali kamenje na njega, Stjepan je ovako molio: »Gospodine Isuse, primi moj duh!« ⁶² Onda je pao na koljena i iz svega glasa povikao: »Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!« Nakon što je izgovorio te riječi, izdahnuo je.

8 A Savao je odobravao Stjepanovu smrt. Toga dana počeli su veliki progoni crkve u Jeruzalemu. Svi vjernici, osim apostola, raspršili su se po Judeji i Samariji.

††† Citat iz Am 5,25-27. § Citat iz Iz 66,1-2.

Nevolje

² Neki muškarci istinski predani Bogu pokopali su Stjepana i gorko za njim plakali. ³ A Savao se svim silama trudio uništiti crkvu. Išao je od kuće do kuće i izvlačio iz njih muškarce i žene te ih bacao u zatvor. ⁴ A oni koji su se raspršili širili su Radosnu vijest kamo god su išli.

Filip u Samariji

⁵ Filip † je otišao u samarijski grad i ondje propovijedao o Kristu. ⁶ Kad ga je narod čuo i vidio čudesne znakove koje je činio, svi su s pažnjom počeli slušati što im govori. ⁷ Zli duhovi su s glasnim kricima izlazili iz mnogih opsjednutih. Mnogi oduzeti i hromi bili su iscjeljeni. ⁸ A u gradu je nastala velika radost.

⁹ Bio je u tom gradu i čovjek po imenu Šimun, koji se već neko vrijeme ondje bavio vraćanjem. Stanovnici Samarije su mu se divili, a on je tvrdio za sebe da je velik čovjek. ¹⁰ Svi su ga slušali — od najmanjega do najvećega — i govorili: »Ovaj čovjek je sila Božja, zvana Velika sila.« ¹¹ Već ih je dugo općinjivao svojom magijom i svi su ga slušali. ¹² Ali kad su povjerovali Filipu, koji im je donio Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu i o imenu Isusa Krista, krstili su se i žene i muškarci. ¹³ I sâm je Šimun povjerovao. Krstio se i ostao uz Filipa. Gledajući velike znakove i čuda koja su se događala, ostajao je zaprepašten. ¹⁴ Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da su u Samariji prihvatili Božju poruku, poslali su im Petra i Ivana. ¹⁵ Kad su njih dvojica stigla, pomolili su se za samarijanske vjernike da i oni prime Duha Svetoga. ¹⁶ Jer On još nije bio sišao ni na koga od njih, samo su bili kršteni u ime Gospodina Isusa. ¹⁷ Tada su Petar i Ivan položili na njih ruke i oni su primili Duha Svetoga.

¹⁸ Kad je Šimun vidio da ljudi primaju Duha čim apostoli na njih polože ruke, ponudio je apostolima novac i rekao: ¹⁹ »Dajte i meni tu moć, da svatko na koga ja položim ruke primi Duha Svetoga.«

²⁰ Petar mu je odgovorio: »Propao i ti i tvoj novac, jer si mislio da njime možeš kupiti Božji dar! ²¹ Ne možeš sudjelovati u ovoj službi jer tvoje srce nije ispravno pred Bogom. ²² Zato se pokaj i odvrti od ove bezbožnosti. Pomoli se Bogu ne bi li ti oprostio što si imao takve misli. ²³ Vidim da si pun gorčine i rob grijehu.«

²⁴ A Šimun mu je odgovorio: »Molite se i vi Gospodinu za mene da me ne snađe ništa od ovoga što ste rekli.«

²⁵ Apostoli su iznijeli svjedočanstvo o Isusu i prenijeli im Gospodinovu poruku, zatim su se vratili u Jeruzalem. Putem su prolazili kroz mnoga samarijska sela i navješćivali Radosnu vijest.

Filip i Etiopljanin

²⁶ Gospodinov anđeo rekao je Filipu: »Spremi se i pođi na jug do puta koji kroz pustinju vodi od Jeruzalema dolje do Gaze.« ²⁷ Filip se spremio i pošao. Zatekao je ondje nekog eunuha, Etiopljanina — dvorjanina Kandake, etiopske kraljice i upravitelja njezine riznice. Bio je u Jeruzalemu na hodočašću ²⁸ i sada se vraćao kući. Sjedio je u svojoj kočiji i čitao proroka Izaiju. ²⁹ Duh je tada rekao Filipu: »Pođi do kočije i ne udaljuj se od nje!« ³⁰ Kad je Filip dotrčao do kočije, čuo je kako dvorjanin čita proroka Izaiju pa ga upitao: »Razumiješ li to što čitaš?«

³¹ Dvorjanin je odgovorio: »Kako mogu razumjeti ako mi netko ne objasni?« I pozvao je Filipa da uđe u kočiju i sjedne kraj njega. ³² A ulomak Pisma koji je čitao bio je ovaj:

»Odveli su ga kao ovcu na klanje.

Bio je tih kao janje pred onim koji ga striže, ni usta nije otvorio.

³³ Ponižavali su ga i uskratili mu pravdu.

Neće se govoriti o njegovim potomcima, jer mu je život oduzet.« ††

³⁴ Dvorjanin je rekao Filipu: »Molim te, reci mi tko je taj o kome prorok govori? Govori li o samom sebi ili o nekom drugom?« ³⁵ Tada mu je Filip, počevši od toga mjesta iz Pisma, ispričao Radosnu vijest o Isusu.

³⁶ Dok su se spuštali cestom, stigli su do neke vode i dvorjanin je rekao: »Gledaj, evo vode! Ima li kakve zapreke da se krstim?« ³⁷ †‡ Dvorjanin je naredio da zauslave kočiju. Tada su obojica — i Filip i dvorjanin — sišli u vodu i Filip ga je krstio. ³⁹ A kad su izašli iz vode, Duh Gospodnji odnio je Filipa. Dvorjanin ga nikad više nije vidio, ali je radosno nastavio svojim putem. ⁴⁰ A Filip se našao u Azotu te je putem u Cezareju prolazio kroz sve gradove i u njima navješćivao Radosnu vijest.

Savlovo obraćenje

9 U međuvremenu Savao je još uvijek nastojao zaplašiti i ubiti Gospodinove učenike. Otišao je do velikoga svećenika ² i zamolio ga da uputi pisma sinagogama u Damasku. Tražio je ovlasti da smije uhititi i dovesti u Jeruzalem sve sljedbenike Puta koje nađe, bilo muškarce bilo žene.

³ Kad je već bio nadomak Damasku, odjednom je neka nebeska svjetlost zasjala oko njega. ⁴ Pao je na zemlju i začuo glas kako mu govori: »Savle, Savle, zašto me progoniš?«

⁵ Savao je upitao: »Tko si ti, Gospodine?«

Glas je rekao: »Ja sam Isus kojega progoniš. ⁶ No ustani, uđi u grad i tamo će ti biti rečeno što trebaš činiti.«

†† Citat iz Iz 53,7–8. ‡ Neki kasniji rukopisi Djela apostolskih dodaju 37. redak: »Filip je odgovorio: 'Ako vjeruješ svim svojim srcem, možeš se krstiti.' Dvorjanin je rekao: 'Vjerujem da je Isus Krist Sin Božji.'«

† FILIP Ne apostol Filip. Isto u retku 26.

⁷ Njegovi su suputnici stajali bez riječi. Čuli su glas, ali nikoga nisu vidjeli. ⁸ Savao se podigao sa zemlje. Otvorio je oči, ali ništa nije mogao vidjeti. Zato su ga uzeli za ruku i odveli u Damask. ⁹ Tri dana nije vidio i nije ništa ni jeo ni pio.

¹⁰ U Damasku je živio Isusov sljedbenik po imenu Ananija. Imao je viziju u kojoj ga je Gospodin zazvao: »Ananija!« a on se odazvao: »Evo me, Gospodine.«

¹¹ Gospodin mu je rekao: »Spremi se i pođi u ulicu koja se zove Ravna i u Judinoj [†] kući pitaj za čovjeka iz Tarza zvanog Savao; on sada moli. ¹² U viziji mu je rečeno da će mu doći čovjek po imenu Ananija i položiti ruke na njega da bi opet progledao.«

¹³ Ananija je odgovorio: »Gospodine, mnogo ljudi govorilo mi je o tom čovjeku. Pričali su mi da je on učinio mnogo zla tvojim svetima u Jeruzalemu. ¹⁴ A ovamo je došao s ovlastima vodećih svećenika da uhiti sve koji u tebe vjeruju.«

¹⁵ A Gospodin mu je rekao: »Idi! Jer sam toga čovjeka izabrao da preko njega čuju za mene i kraljevi, i Židovi, i ostali narodi. ¹⁶ Sâm ću mu pokazati što sve mora pretrpjeti radi moga imena.«

¹⁷ Ananija je otišao i uputio se u tu kuću. Položio je ruke na Savla i rekao: »Brate Savle, Gospodin Isus ukazao ti se na putu ovamo. On me je poslao k tebi da bi ti ponovno progledao i napunio se Duhom Svetim.« ¹⁸ Istoga trena nešto poput ljusaka spalo je sa Savlovih očiju i on je progledao. Ustao je i krstio se. ¹⁹ Pojeo je nešto hrane i vratila mu se snaga.

Savao govori o Isusu

Savao je ostao nekoliko dana s učenicima u Damasku, ²⁰ a zatim je krenuo od sinagoge do sinagoge i počeo širiti vijest o Isusu, govoreći: »Isus je Božji Sin.«

²¹ Svi koji su ga čuli bili su zapanjeni i govorili su: »Nije li to onaj čovjek koji je u Jeruzalemu pokušao uništiti one koji vjeruju u to ime? Nije li ovamo došao da ih uhiti i odvede svećeničkim glavarima?«

²² A Savao je postajao sve snažniji. Dokazivao je da je Isus — Krist, tako da Židovi koji su živjeli u Damasku nisu znali što bi mu odgovorili.

Savao bježi

²³ Prošlo je dosta vremena i Židovi su se urotili da ubiju Savla. ²⁴ Čuvali su danju i noću gradska vrata kako bi ga ubili, ali je on doznao za njihovu zavjeru.

²⁵ Učenici su noću uzeli Savla i spustili ga u košari preko zidina.

Savao u Jeruzalemu

²⁶ Kad je stigao u Jeruzalem, pokušao se priključiti učenicima, ali su ga se oni bojali i nisu vjerovali da je stvarno učenik. ²⁷ No, Barnaba ga je prihvatio i odveo k apostolima. Ispričao im je kako se Gospodin ukazao

[†] JUDA Ovdje nije riječ ni o jednom apostolu toga imena.

Savlu na putu u Damask i razgovarao s njim te kako je Savao u Damasku hrabro govorio u Isusovo ime.

²⁸ Savao je ostao s njima. Slobodno se kretao u Jeruzalemu i hrabro propovijedao u Gospodinovo ime.

²⁹ Obraćao se Židovima grčkoga podrijetla i raspravljao s njima, a oni su ga nastojali ubiti. ³⁰ Kad su braća za to doznala, odvela su ga u Cezareju i poslala u Tarz.

³¹ Tako je Crkva širom Judeje, Galileje i Samarije bila u miru i izgrađivala se. Živjela je u strahu Gospodnjem i brojem je rasla ohrabrenjem Duha Svetoga.

Petar u Lidi i Jopi

³² Petar je obilazio gradove i tako stigao i do svetih u Lidi. ³³ Ondje je sreo čovjeka po imenu Eneja, paraliziranog i prikovanog uz krevet osam godina. ³⁴ Rekao mu je: »Eneja, Isus Krist te iscjeljuje. Ustani i spremi svoju postelju!« Eneja je istoga časa ustao. ³⁵ Svi stanovnici Lide i Šarona vidjeli su ga i obratili se Bogu.

³⁶ U Jopi je živjela Isusova sljedbenica Tabita — što na grčkom znači »košuta«. Uvijek je činila dobra djela i davala milostinju siromasima. ³⁷ Baš u to vrijeme razboljela se i umrla. Oprali su njezino tijelo i položili ga u sobu na katu. ³⁸ Učenici iz Jope čuli su da se Petar nalazi u Lidi. Budući da je Lida blizu Jope, poslali su dvojicu k njemu. Oni su ga preklinjali: »Molimo te, ne gubi ni trenutka, dođi odmah k nama!« ³⁹ Petar se spremio i krenuo s njima. Kad je stigao u Jopu, odveli su ga u sobu na katu, a sve su udovice stale oko njega. Plakale su i pokazivale mu ogrtače i ostalu odjeću koju je Tabita napravila dok je bila živa. ⁴⁰ Petar je sve poslao van iz sobe, kleknuo i pomolio se. Zatim se okrenuo prema tijelu i rekao: »Ustani, Tabita!« Ona je otvorila oči i čim je vidjela Petra, uspravila se i sjela. ⁴¹ Petar joj je pružio ruku i pomogao joj ustati. Zatim je pozvao vjernike ^{††} i udovice te im pokazao Tabitu živu. ⁴² To se pročulo po svoj Jopi i mnogi su povjerovali u Gospodina. ⁴³ A Petar je još podosta vremena ostao u Jopi kod nekoga kožara Šimuna.

Petar i Kornelije

10 U Cezareji je živio čovjek koji se zvao Kornelije, časnik u takozvanoj Italskoj četi. ² On je bio pobožan čovjek i predan Bogu, kao i svi koji su živjeli u njegovoj kući. Velikodušno je davao milostinju siromasima i stalno se molio Bogu. ³ Jednoga dana, oko tri sata poslije podne, imao je viziju u kojoj je jasno vidio kako mu dolazi Božji anđeo i zove ga: »Kornelije!«

⁴ Kornelije se sa strahom zagledao u anđela i upitao ga: »Što želiš, Gospodine?«

A anđeo mu je rekao: »Tvoje molitve i milostinje doprle su do Boga i on te se sjetio. ⁵ Pošalji sada ljude u Jopu neka dovedu čovjeka po imenu Šimun, zvanog Petar. ⁶ On je odsjeo kod drugoga Šimuna, kožara, čija je kuća na obali.« ⁷ Kad je anđeo otišao, Kornelije je

^{††} VJERNICI Doslovno: »sveti«.

pozvao dvojicu svojih slugu i jednoga pobožnog vojnika od svojih pomoćnika. ⁸ Ispričao im je sve što se dogodilo i poslao ih u Jopu.

⁹ Sutradan oko podne, dok su oni još bili na putu prema gradu, Petar se popeo na krov da se pomoli.

¹⁰ Ogladnio je i htio nešto pojesti. Dok su u kući spremali jelo, Petar je imao viđenje. ¹¹ Ugledao je kako se nebo otvara, a nešto poput velike plahte spušta se na zemlju. Plahta je bila pridržavana za sva četiri kraja.

¹² U njoj su se nalazile svakojake životinje, uključujući gmazove i ptice. ¹³ Zatim mu je glas rekao: »Ustani Petre, kolji i jedi!«

¹⁴ Petar je odgovorio: »To nikako, Gospodine! Ja nikada nisam pojeo ništa okaljano ili nečisto.«

¹⁵ A glas mu se i drugi put obratio: »Ne smatraj nečistim ono što je Bog proglasio čistim.« ¹⁶ To se ponovilo triput. Onda je odjednom sve uzeto natrag na nebo.

¹⁷ Petar je razmišljao što bi ta vizija mogla značiti. A glasnici koje je poslao Kornelije raspitali su se gdje se nalazi Šimunova kuća i već su stajali na njezinim vratima. ¹⁸ Zovnući su i pitali boravi li Šimun, zvani Petar, u toj kući.

¹⁹ Dok je Petar još razmišljao o onome što je vidio, Duh mu je rekao: »Slušaj, tri te čovjeka traže. ²⁰ Ustani, siđi i pođi s njima bez oklijevanja jer sam ih ja poslao.«

²¹ Petar je sišao i rekao im: »Ja sam onaj kojega tražite. Koji je razlog vašega dolaska?«

²² Oni su mu odgovorili: »Poslao nas je časnik Kornelije. On je pravedan i pobožan čovjek; sav ga židovski narod cijeni. Sveti anđeo rekao mu je da te pozove u svoju kuću i da poslušaj što mu imaš reći.« ²³ Petar ih je pozvao u kuću i gostoljubivo ih primio. Sutradan se Petar spremio i pošao s njima, a s njim su pošla i neka braća iz Jope.

²⁴ Dan nakon toga stigli su u Cezareju. Kornelije ih je već čekao, zajedno s rođacima i bliskim prijateljima koje je pozvao k sebi. ²⁵ Čim je Petar zakoračio u kuću, Kornelije mu je izašao u susret. Bacio mu se pred noge da mu iskaže poštovanje. ²⁶ Ali Petar ga je podigao i rekao mu: »Ustani, jer i ja sam samo čovjek.« ²⁷ U razgovoru s Kornelijem Petar je ušao i našao okupljeno mnoštvo te ²⁸ rekao okupljenima: »Vi znate da Židovu njegov Zakon ne dopušta da se druži s nežidovom ili da ulazi u njegovu kuću. Ali meni je Bog pokazao da nikoga ne smatram okaljanim niti nečistim. ²⁹ Zato sam došao bez pogovora čim sam bio pozvan. Sad mi recite, zašto ste poslali po mene?«

³⁰ Na to je Kornelije odgovorio: »Prije četiri dana, u ovo isto vrijeme, u tri sata popodne, bio sam u kući i molio. Odjednom je neki čovjek u sjajnoj odjeći stao preda me ³¹ i rekao: 'Kornelije, Bog je čuo tvoju molitvu i zapamtio tvoju pomoć siromasima. ³² Zato pošalji nekoga u Jopu da pozove Šimuna zvanog Petar da dođe. On je odsjeo u kući Šimuna kožara na obali.' ³³ Ja sam odmah poslao po tebe i dobro je da si došao. Sada svi

ovdje stojimo pred Bogom da poslušamo sve što ti je Gospodin zapovjedio da nam kažeš.«

Petar u Kornelijevoj kući

³⁴ Tada je Petar počeo govoriti: »Sada zaista razumijem da Bog ne pravi razliku među ljudima. ³⁵ Vidim da iz svakog naroda prihvaća onoga koji ga se boji i čini što je pravedno. ³⁶ To je poruka koju je Bog poslao izraelskom narodu, poruka Radosne vijesti o miru po Isusu Kristu, koji je Gospodar svim ljudima. ³⁷ Vi znate za događaje koji su se zbili širom Judeje. Sve je počelo u Galileji, nakon što je Ivan propovijedao krštenje. ³⁸ Čuli ste o Isusu iz Nazareta kojega je Bog pomazao † Duhom Svetim i silom. Isus je išao uokolo čineći dobro i ozdravljajući sve koje je davao držao potlačene, a Bog je bio s njim. ³⁹ Mi smo vidjeli sve što je učinio u Judeji i u Jeruzalemu. A oni su ga ubili pribivši ga na križ. ⁴⁰ Ali Bog ga je trećega dana podigao iz mrtvih i učinio da se ukaže ljudima. ⁴¹ Nisu ga vidjeli svi, nego samo svjedoci koje je Bog još prije odabrao. Mi smo ti koje je odabrao, mi smo jeli i pili s njim nakon njegovog uskrsnuća. ⁴² A on nam je zapovjedio da propovijedamo i svjedočimo da je on taj kojega je Bog odredio da sudi živima i mrtvima. ⁴³ Svi proroci govore o njemu i o tome da svatko tko u njega vjeruje prima oproštenje grijeha po njegovu imenu.«

Duh Sveti silazi na nežidove

⁴⁴ Dok je Petar još govorio te riječi, Duh Sveti spustio se na sve koji su slušali poruku. ⁴⁵ Vjernici Židovi, koji su došli s Petrom, ostali su zapanjeni kad su vidjeli da je Bog dao dar Duha Svetoga i onima koji nisu Židovi. ⁴⁶ Sad su, naime, i njih čuli kako govore drugim jezicima i veličaju Boga. Tada je Petar rekao: ⁴⁷ »Ovi su ljudi primili Duha Svetoga isto kao i mi. Može li im itko uskratiti da se krste u vodi?« ⁴⁸ I naredio im je da se krste u ime Isusa Krista. Oni su ga tada zamolili da ostane s njima još nekoliko dana.

Petar se vraća u Jeruzalem

11 Apostoli i braća u Judeji čuli su da su i nežidovi primili Božju riječ. ² Kad je Petar došao u Jeruzalem, vjernici Židovi počeli su se prepirati s njim ³ govoreći: »Ušao si u kuću nežidova i neobrezanih i jeo si s njima!«

⁴ Tada im je Petar ispričao sve redom kako je bilo: ⁵ »Nalazio sam se u Jopi i molio. Dok sam molio, imao sam viđenje: nešto kao velika plahta, držana za četiri kraja, spuštala se s neba i sišla k meni. ⁶ Pogledao sam dobro unutra i vidio razne četveronožne životinje, divlje zvijeri, gmazove i ptice. ⁷ Zatim sam čuo glas kako mi govori: 'Ustani Petre, kolji i jedi!'

⁸ A ja sam rekao: 'To nikako, Gospodine! U moja usta nikada nije ušlo ništa okaljano ili nečisto.'

† POMAZATI Pomazanik, Mesija, Krist.

⁹ Glas s neba rekao je i drugi put: 'Ne smatraj nečistim ono što je Bog učinio čistim.'

¹⁰ To se ponovilo i treći put, a onda je sve ovo bilo ponuđeno natrag na nebo. ¹¹ U taj čas pred kuću u kojoj sam boravio stigla su tri čovjeka koje su poslali k meni iz Cezareje. ¹² Duh mi je rekao da pođem s njima bez oklijevanja. Sa mnom su pošla i ova šestorica braće i otišli smo u kuću toga čovjeka. ¹³ On nam je ispričao da je vidio anđela kako stoji u njegovu domu i govori mu: 'Pošalji u Jopu po Šimuna zvanog Petar. ¹⁴ On će ti reći riječi po kojima ćete biti spašeni i ti i svi koji žive u tvojoj kući.'

¹⁵ Kad sam im počeo govoriti, Duh Sveti spustio se na njih na isti način kako se prije spustio na nas. ¹⁶ Onda sam se sjetio što je Gospodin rekao: 'Ivan je krstio vodom, a vi ćete biti kršteni Duhom Svetim.' ¹⁷ Dakle, ako je ovim ljudima Bog dao isti dar koji je dao nama kada smo povjerovali u Gospodina Isusa Krista, tko sam ja da bih mogao Bogu stati na put?«

¹⁸ Kad su vjernici to čuli, prestali su se prepirati i počeli veličati Boga, govoreći: »Znači, Bog je i nežidovima dao mogućnost obraćenja koje vodi k vječnom životu!«

Radosna vijest stiže u Antiohiju

¹⁹ A oni koji su se razbježali zbog progona, nastalih nakon Stjepanove smrti, stigli su do Fenicije, Cipra i Antiohije. Na putu nisu propovijedali Radosnu vijest nikomu osim Židovima. ²⁰ Neki od tih vjernika bili su s Cipra i iz Cirene pa su se, kad su stigli u Antiohiju, počeli obraćati i Grcima i propovijedati im Radosnu vijest o Gospodinu Isusu. ²¹ Gospodin im je pomagao † pa je mnogo ljudi povjerovalo njihovoj poruci i počelo slijediti Gospodina. ²² Vijest o tome stigla je i do crkve u Jeruzalemu, koja je na to poslala Barnabu u Antiohiju. ²³ Kad je stigao onamo i vidio kako je Bog blagoslovio vjernike, bio je sretan. Sve ih je ohrabrio da svim svojim srcem ostanu vjerni Gospodinu. ²⁴ On je bio dobar čovjek, pun Duha Svetoga i vjere. A mnogi su postali Gospodinovim sljedbenicima.

²⁵ Barnaba je zatim krenuo u Tarz da potraži Savla. ²⁶ Kad ga je našao, doveo ga je u Antiohiju. Punu godinu dana oni su se sastajali s tamošnjim vjernicima i poučavali mnoštvo ljudi. U Antiohiji su vjernike prvi put nazvali kršćanima.

²⁷ U to vrijeme neki su proroci iz Jeruzalema došli u Antiohiju. ²⁸ Jedan od njih zvao se Agab. Vođen Duhom Svetim, prorekao je da će širom svijeta nastati velika glad. U vrijeme cara Klaudija to se i dogodilo. ²⁹ Svaki je vjernik odlučio odvojiti koliko može za pomoć braći i sestrama koji žive u Judeji. ³⁰ Tako su i učinili te su po Barnabi i Savlu poslali sakupljenu pomoć starješinama u Judeji.

† *GOSPODIN IM JE POMAGAO* *Mogući prijevod: »I sila (doslovno: »ruka«) Gospodinova je bila s njima.«*

Herod Agripa progoni Crkvu

12 U to vrijeme kralj Herod počeo je progoniti neke pripadnike crkve. ² Naredio je da mačem ubiju Jakova, Ivanova brata. ³ Kad je vidio da Židovi to odobravaju, odlučio je izdati naredbu da uhite i Petra. Bilo je to vrijeme Blagdane beskvasnih kruhova. ⁴ Herod je uhvatio Petra i bacio ga u zatvor. Naredio je da ga čuvaju četiri straže po četiri vojnika. Namjeravao ga je nakon blagdane Pashe izvesti pred narodni sud. ⁵ Dok je Petar bio u zatvoru, crkva je usrdno molila za njega.

⁶ Te noći Petar je spavao između dva vojnika. Bio je vezan s dva lanca. Čuvari su stajali pred zatvorskim vratima i budno pazili. Herod je namjeravao suditi Petru sljedećeg dana. ⁷ Odjednom se pojavio Gospodinov anđeo i ćeliju je obasjala svjetlost. Anđeo je potapšao Petra i probudio ga govoreći: »Ustani, brzo!« I lanci su pali s Petrovih ruku. ⁸ Tada mu je anđeo rekao: »Obuci se i obuj!« Petar ga je poslušao, a anđeo mu je rekao: »Obuci kaput i pođi za mnom!« ⁹ Petar je krenuo za anđelom, pitajući se je li to san ili java. Mislio je da je to samo priviđenje. ¹⁰ Anđeo i Petar su prošli pokraj prve i druge straže. Došli su do željeznih vrata koja vode u grad. Ona su se sama otvorila i oni su izašli. Nakon što su prošli jednu ulicu, anđeo je odjednom nestao.

¹¹ Petar se tada pribrao i rekao u sebi: »Sada uistinu znam da je Gospodin poslao svoga anđela i spasio me od Heroda i od svega zla koje je židovski narod očekivao da će me snaći.«

¹² Čim je Petar to shvatio, otišao je u kuću Marije, majke Ivana zvanog Marka, gdje se skupilo mnogo ljudi i molilo. ¹³ Petar je pokucao na vanjska vrata. Sluškinja po imenu Rode pošla ih je otvoriti. ¹⁴ Prepoznala je Petrov glas i od sreće otrčala u kuću. Javila im je da je Petar na vratima, a zaboravila mu je otvoriti vrata. ¹⁵ Rekli su joj: »Ti si luda!« No, ona je uporno tvrdila da govori istinu. Oni su zatim rekli: »To je sigurno njegov anđeo.«

¹⁶ Ali Petar je i dalje uporno kucao. Kad su otvorili vrata i vidjeli ga, ostali su zapanjeni. ¹⁷ On im je rukom dao znak da šute i ispričao im kako ga je Gospodin izveo iz zatvora i nadodao: »Obavijestite Jakova i braću o ovome!« Onda ih je ostavio i otišao drugamo.

¹⁸ Kad se razdanilo, nastao je velik nemir među zatvorskim stražarima. Pitali su se što se moglo dogoditi s Petrom. ¹⁹ Herod je organizirao potragu za njim, a kad ga nije našao, stražare je podvrgnuo ispitivanju i naredio da ih pogube.

Smrt Heroda Agripe

Herod se zatim vratio iz Judeje u Cezareju i ondje proveo neko vrijeme. ²⁰ Bio je vrlo ljut na stanovnike Tira i Sidona. Budući da je njihova zemlja ovisila o hrani iz Herodove zemlje, zajedno su ga došli zamoliti za mir. Uspjeli su pridobiti na svoju stranu Herodova

osobnog slugu Blasta. ²¹ Herod je odredio dan za sastanak s njima. Toga dana odjenuo je kraljevsku odoru, sjeo na prijestolje i održao govor narodu, a ²² ljudi su klicali: »Ovo govori Bog, a ne čovjek!« ²³ Gospodinov anđeo odmah ga je udario bolešću jer nije dao slavu Bogu. Umro je, izjeden od crvâ.

²⁴ A Božja poruka širila se sve više; broj vjernika je rastao.

²⁵ Barnaba i Savao obavili su svoj zadatak u Jeruzalemu i vratili se u Antiohiju. Sa sobom su povelili i Ivana zvanog Marko.

Barnaba i Savao kreću na put

13 U crkvi u Antiohiji bilo je nekoliko proroka i učitelja: Barnaba, Šimun zvani Niger, Lucije Cirenac, Manahan, koji je odrastao zajedno s vladarom Herodom, i Savao. ² Dok su služili Gospodinu i postili, Duh Sveti im je rekao: »Dajte mi Barnabu i Savla da obave zadatak koji sam im namijenio.«

³ Nakon što su svi zajedno postili i molili, položili su ruke na Barnabu i Savla i otpravili ih na put.

Barnaba i Savao na Cipru

⁴ Poslani od Duha Svetoga, Barnaba i Savao stigli su do Seleucije, a odatle su otplovili do Cipra. ⁵ Kad su stigli u Salaminu, propovijedali su Božju riječ u židovskim sinagogama, a Ivan zvani Marko pomagao im je u tome.

⁶ Obišli su čitav otok sve do Pafa, a ondje su naišli na vrača i lažnoga proroka, Židova po imenu Barjesus. ⁷ On je bio u društvu namjesnika Sergija Pavla, vrlo mudra čovjeka. Sergij Pavao poslao je po Barnabu i Savla te ih zamolio da čuje Božju poruku. ⁸ No, Elim, vračar — kako mu se prevodi ime — suprotstavio im se. Pokušao je namjesnika odvratiti od vjere. ⁹ Tada je Savao, zvan i Pavao, pun Duha Svetog, pogledao ravno u vrača ¹⁰ i rekao mu: »Pun si svake vrste prijevara i lukavstva. Ti si đavolji sin i neprijatelj svega što je dobro. Zar nikada nećeš prestati izokretati Gospodinove ispravne putove?« ¹¹ Slušaj sad, Božja je ruka nad tobom! Oslijepit ćeš i neko vrijeme nećeš ništa vidjeti, čak ni sunce.«

Istoga trena Elimove oči prekrila je tama. Počeo je tapkati uokolo i tražiti nekoga tko će ga voditi za ruku. ¹² Kad je namjesnik vidio što se dogodilo, povjerovao je u Božju poruku. Bio je zadivljen učenjem o Gospodinu.

Pavao i Barnaba odlaze s Cipra

¹³ Pavao i njegovi suputnici otplovili su iz Pafa i stigli u grad Pergu u Pamfiliji. Tamo ih je Ivan napustio i vratio se u Jeruzalem. ¹⁴ Iz Perge su nastavili put i stigli u Antiohiju u Pizidiji. U subotu su Pavao i Barnaba otišli u sinagogu i sjeli. Tamo se čitao Zakon i proročke knjige. ¹⁵ Nakon toga, su im voditelji sinagoge poslali ovu

poruku: »Braćo, ako imate neku poruku ohrabrenja za narod, slobodno govorite!«

¹⁶ Pavao je ustao, podigao ruku i rekao: »Izraelci i svi ostali koji štujete pravoga Boga, poslušajte me! ¹⁷ Bog ovih ljudi, Izraelaca, izabrao je naše pretke i naš narod učinio brojnim za vrijeme boravka u Egiptu. Svojom moćnom rukom izveo ga je iz te zemlje. ¹⁸ Oko četrdeset godina Bog je Izraelce strpljivo podnosio u pustinji. ¹⁹ U Kanaanu je uništio sedam naroda, a njihovu zemlju dao u naslijeđe svojem narodu. Sve se to zbilo u otprilike četrdeset godina. ²⁰ Nakon toga Bog im je dao suce koji su ih vodili sve do vremena proroka Samuela.

²¹ Tada je narod zatražio kralja. Bog im je dao Šaula, Kiševa sina, čovjeka iz Benjaminova plemena. Šaul je vladao četrdeset godina. ²² Nakon što je Bog uklonio Šaula, odredio je Izraelcima Davida za kralja, za koga je rekao: 'Vidim da je David, Jišajev sin, čovjek koji čini što je meni ugodno †. On će učiniti sve što je po mojoj volji.' ²³ Bog je obećao poslati Izraelcima Spasitelja koji će biti Davidov potomak. To je i učinio poslavši im Isusa. ²⁴ Prije Isusova dolaska, Ivan je pozivao sav izraelski narod da se krsti u znak obraćenja. ²⁵ A Ivan je, pred kraj svog života, rekao: 'Što vi mislite, tko sam ja? Ja nisam Krist. On dolazi nakon mene, a ja nisam dostojan ni da razvežem njegovu obuću.'

²⁶ Čujte me, braćo, sinovi Abrahamova roda, i svi ostali koji štujete pravoga Boga! Nama je poslana ova poruka o spasenju! ²⁷ Stanovnici Jeruzalema i njihovi vođe nisu u Isusu prepoznali Spasitelja. Osudili su ga i tako ispunili proročke riječi koje svake subote čitamo. ²⁸ Oni nisu našli nikakva razloga da osude Isusa na smrt, ali su ipak zatražili od Pilata da ga pogubi. ²⁹ Kad su izvršili sve što u Pismu stoji o Isusu, skinuli su ga s križa i položili u grob. ³⁰ Ali Bog ga je podigao iz mrtvih. ³¹ Isus se zatim još mnogo dana ukazivao onima koji su ga pratili iz Galileje do Jeruzalema. Oni sada svjedoče o njemu. ³² A mi vam govorimo Radosnu vijest o obećanju koje je Bog dao našim precima. ³³ Mi smo njihovi potomci. Nama je Bog ispunio to obećanje time što je podigao Isusa od mrtvih. Kao što je napisano u drugom psalmu:

'Ti si moj sin.

Danas sam postao tvojim ocem ††.' ‡

³⁴ Bog je Isusa podigao od mrtvih da se nikada više ne vrati u grob i ne trune u njemu kao što je rekao:

'Dat ću vam svete i sigurne blagoslove obećane Davidu.' ††

³⁵ Na drugom mjestu Bog također kaže:

'Ti nećeš dopustiti da tvoj Svetac trune u grobu.' ††

³⁶ David je cijeli život vršio Božju volju. Kad je umro, pokopan je pokraj svojih predaka i istrunuo je u grobu.

³⁷ Ali Onaj kojeg je Bog podigao od mrtvih nije istru-

† ŠTO JE MENI UGODNO *Doslovno: »čovjek po mojem srcu.«* †† DANAS ... *OCEM* *Doslovno: Danas sam te rodio.* ‡ *Citat iz Ps 2,7.*

†† *Citat iz Iz 55,3.* †† *Citat iz Ps 16,10.*

nuo u grobu.³⁸ Dakle, braćo, trebali biste znati da vam se po njemu daje oprostjenje grijeha.³⁹ Po Isusu se svaki koji vjeruje opravdava od svega čega se nije mogao opravdati Mojsijevim zakonom.⁴⁰ Zato dobro pazite da vam se ne dogodi ono što su proroci najavljivali:

⁴¹ 'Slušajte, vi koji prezirete!

Slobodno se čudite, a onda propadnite! Jer u vaše vrijeme činim nešto u što ne biste povjerovali,

čak ni da vam netko objasni.« †

⁴² Kad su Pavao i Barnaba bili na odlasku, zamolili su ih da im o tome još govore i sljedeće subote.⁴³ Nakon što je sastanak raspušten, mnogi Židovi, kao i obraćenici na židovsku vjeru, pošli su za Pavlom i Barnabom, a oni su s njima razgovarali i poticali ih da ustrajno vjeruju u Božju milost.

⁴⁴ Sljedeće subote skupio se gotovo čitav grad da čuje Gospodnju poruku.⁴⁵ Kad su Židovi vidjeli to mnoštvo, spopala ih je zavist i uvredama su se usprotivili onom što je Pavao govorio.⁴⁶ Ali su Pavao i Barnaba vrlo odvažno rekli: »Naša dužnost je bila da Božju riječ priopćimo najprije vama, ali budući da je vi odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima vječnoga života, mi ćemo se sada okrenuti drugim narodima.⁴⁷ Evo što nam je Gospodin zapovjedio:

'Postavio sam te za svjetlo drugim narodima da pokažeš put spasenja svima do kraja svijeta.'« ††

⁴⁸ Kad su nežidovi to čuli, obradovali su se i počeli slaviti Gospodinovu riječ i svi određeni za vječni život povjerovali su u nju.

⁴⁹ Gospodnja poruka širila se po cijelom kraju,⁵⁰ a Židovi su nagovorili ugledne pobožne žene i muškarce na vodećim mjestima u gradu protiv Pavla i Barnabe. Oni su ih počeli progoniti i otjerali su ih iz svoga kraja.⁵¹ Pavao i Barnaba stresli su prašinu sa svojih nogu kao znak protiv njih i otišli u Ikonij.⁵² A sljedbenici su bili puni radosti i Duha Svetoga.

Pavao i Barnaba u Ikoniju

14 Kao i u drugim mjestima, i u Ikoniju su Pavao i Barnaba otišli u židovsku sinagogu. Tako su snažno govorili narodu da je velik broj i Židova i nežidova povjerovao.² Ali neki Židovi nisu povjerovali. Razjarili su nežidove protiv braće i zatrovali njihove umove.³ Pavao i Barnaba ostali su u Ikoniju dosta dugo i odvažno govorili o Gospodinu, koji je preko njih činio silna i zadivljujuća djela i znakove te tako potvrdio svoju poruku milosti.⁴ Stanovništvo grada bilo je podijeljeno: neki su stali na stranu Židova, a neki uz apostole.

⁵ Neki nežidovi i Židovi, zajedno sa svojim vođama, udružili su se protiv Pavla i Barnabe. Htjeli su im nanijeti zlo i kamenovati ih.⁶ Kad su saznali za to, pobjegli su u Likaoniju, u gradove Listru i Derbu i njihovu okolicu.⁷ Tamo su nastavili propovijedati Radosnu vijest.

Pavao u Listri i Derbi

⁸ U Listri je živio čovjek paraliziranih nogu. On je bio bogalj od rođenja i nikada nije hodao.⁹ Sjedeći ondje, čuo je Pavlov govor. Pavao je pogledao ravno u njega i vidio da čovjek vjeruje da ga Bog može ozdraviti.¹⁰ I glasno mu rekao: »Uspravi se na noge!« I paralizirani je skočio na noge i počeo hodati.¹¹ Kada su ljudi vidjeli što je Pavao učinio, iz svega su glasa povikali na likaonskom jeziku: »Bogovi su uzeli lik ljudi i sišli k nama!«¹² I nazvali su Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom, jer je uglavnom on govorio.¹³ Svećenik boga Zeusa, čiji se hram nalazio odmah izvan grada, donio je bikove i vijence pred gradska vrata. Zajedno s mnoštvom htio je prinijeti žrtve u čast Pavla i Barnabe.

¹⁴ Kad su Barnaba i Pavao to čuli, ogorčeno su razderali svoju odjeću i jurnuli među gomilu vičući:¹⁵ »Ljudi, zašto to radite? I mi smo samo ljudi od krvi i mesa kao i vi. Ovdje smo da vam priopćimo Radosnu vijest da se okrenete od ovih bezvrijednih stvari živome Bogu. On je stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njima.¹⁶ U prošlim vremenima dopustio je svim narodima da idu svojim putovima.¹⁷ Ali ipak, nikad nije prestao dokazivati da je stvaran, čineći vam dobro, dajući vam kišu s neba i žetvu kad je za to vrijeme, dajući vam obilje hrane i ispunjavajući vaša srca radošću.«¹⁸ Iako su ovako govorili, Pavao i Barnaba su jedva uspjeli odvratiti mnoštvo da ne prinesu žrtve njima u čast.

¹⁹ Tada su stigli neki Židovi iz Antiohije i Ikonija i okrenuli mnoštvo na svoju stranu. Narod je zasuo Pavla kamenjem i odvuкао ga izvan grada, misleći da je mrtav.²⁰ Ali kad su se učenici skupili oko njega, on je ustao i vratio se u grad. Sutradan je zajedno s Barnabom otišao u Derbu.

Povratak u Antiohiju u Siriji

²¹ U tom su gradu navješćivali Radosnu vijest i mnoge učinili Isusovim učenicima. Zatim su se vratili u Listru, Ikonij i Antiohiju.²² Tamo su osnažili učenike i ohrabрили ih da ustraju u vjeri, govoreći: »Mi moramo mnogo toga propatiti na putu u Božje kraljevstvo.«²³ U svakoj crkvi Pavao i Barnaba su imenovali starješine. Molili su i postili za njih, a onda ih predali na brigu Gospodinu, u kojega su povjerovali.

²⁴ Nakon što su Pavao i Barnaba prošli kroz Pizidiju, stigli su u Pamfiliju.²⁵ Zatim su navijestili Božju poruku u Pergi, te se spustili do grada Atalije.²⁶ Odatle su otplovili u Antiohiju, gdje su i bili prepušteni Gospodinu i njegovoj brizi i poslani da izvrše djelo koje je sada bilo obavljeno.

²⁷ Kad su stigli u Antiohiju, sazvali su crkvu i izvijestili je o svemu što je Bog s njima učinio. Obznanili su da je Bog i ostalim narodima otvorio vrata vjere.²⁸ Pavao i Barnaba su dosta dugo ostali ondje s učenicima.

† Citat iz Hab 1,5. †† Citat iz Iz 49,6.

Sastanak u Jeruzalemu

15 Neki su ljudi došli iz Judeje u Antiohiju i počeli učiti nežidovsku braću: »Ako niste obrezani prema mojsijevskom običaju, ne možete biti spašeni.«
² Pavao i Barnaba su im se oštro usprotivili i nastala je velika rasprava oko toga. Pavao, Barnaba i još neka braća bili su odabrani da odu k apostolima i starješinama u Jeruzalem da se o ovom pitanju posavjetuju s njima.

³ Crkva ih je otpremila na put. Pavao i Barnaba su prolazili kroz Feniciju i Samariju i putem govorili o obraćenju nežidova. Sva su braća tu vijest primila s velikom radošću. ⁴ Kad su stigli u Jeruzalem, apostoli, starješine i cijela crkva srdačno su ih dočekali, a oni su ih izvijestili o svemu što je Bog učinio s njima. ⁵ Neki vjernici iz farizejske sljedbe ustali su i rekli: »Nežidovi se moraju obrezati i treba im zapovjediti da poštuju Mojsijev zakon.«

⁶ Apostoli i starješine su se sastali da razmotre to pitanje. ⁷ Nakon duge rasprave Petar je ustao i rekao: »Braćo, vi znate da me je u prvim danima Bog izabrao između vas da budem taj preko kojega će nežidovi čuti Radosnu vijest i povjerovati. ⁸ Bog, koji poznaje sve, čak i ljudska srca, prihvatio je te ljude i pokazao je to time što im je dao Duha Svetoga kao i nama. ⁹ On nije pravio razliku između nas i njih jer im je očistio srca po vjeri. ¹⁰ Zašto onda iskušavate Boga? Zašto ovim učenicima stavljate na vrat jaram koji ni mi, ni naši preci nismo mogli nositi? ¹¹ Ali mi vjerujemo da smo spašeni po milosti Gospodina Isusa isto kao i oni.«

¹² Svi su na to zašutjeli i počeli slušati Barnabu i Pavla. Oni su im opisivali sva čuda i moćna djela koja je Bog preko njih učinio među ostalim narodima. ¹³ Kad su Barnaba i Pavao završili, Jakov je ustao i rekao: »Slušajte me, braćo! ¹⁴ Šimun nam je ispričao kako je Bog prvi put pokazao svoju ljubav prema pripadnicima ostalih naroda i od njih izabrao narod za sebe. ¹⁵ Riječi proroka su u skladu s tim, kao što piše:

¹⁶ 'Nakon toga ja ću se vratiti i ponovno sagraditi Davidov srušeni dom. Obnovit ću njegove ruševine.

¹⁷ Tada će ostatak zemlje tražiti Gospodina, svi narodi koji su isto moj narod.

Tako kaže Gospodin koji i provodi sve to u djelo. †

¹⁸ A to je poznato još od postanka svijeta.' ††

¹⁹ Stoga smatram da ne smijemo otežavati onim nežidovima koji se okreću Bogu. ²⁰ Umjesto toga, napišimo im samo da ne jedu hranu prinesenu idolima jer je nečista, da se ne upuštaju u bludnost, da ne jedu meso zadavljene životinje, ni meso u kojem još ima krvi.

²¹ Jer u svakom gradu ima onih koji još od davnih vremena proučavaju Mojsijev zakon. On se svake subote čita u sinagogama.«

† Citat iz Am 9,11–12. †† Vidi Iz 45,21.

Pismo vjernicima nežidovima

²² Tada su apostoli i starješine, zajedno s cijelom crkvom, odlučili da između sebe izaberu neke ljude i pošalju ih s Pavlom i Barnabom u Antiohiju. Izabrali su Judu, zvanog Barsaba, i Silu; oni su bili vrlo cijenjeni među braćom. ²³ Po njima su poslali i pismo, u kojem je stajalo:

»Apostoli i starješine, vaša braća, šalju pozdrave nežidovskoj braći u Antiohiji, Siriji i Ciliciji!

²⁴ Rečeno nam je da su k vama došli neki od nas koji su vas uznemirili i pokolebali onim što su vam rekli. No, mi im nismo rekli da to rade. ²⁵ Mi smo se složili i odlučili da izaberemo nekoliko ljudi i pošaljemo ih k vama, zajedno s našim voljenima Barnabom i Pavlom. ²⁶ Njih su dvojica riskirala svoje živote da bi služili našem Gospodinu Isusu Kristu. ²⁷ Šaljemo vam Judu i Silu, koji će vam usmeno prenijeti to isto. ²⁸ Duh Sveti smatra, a i mi se s tim slažemo, da vas ne opterećujemo ničim, osim ovim što je potrebno:

²⁹ Ne jedite hranu prinesenu idolima i meso u kojem još ima krvi!

Ne jedite zadavljene životinje!

Ne upuštajte se u bludnost!

Dobro ćete učiniti ako se budete držali dalje od svega toga. Pozdrav.«

³⁰ Na to su se Barnaba, Pavao, Juda i Sila oprostili i otišli. Kad su stigli u Antiohiju, okupili su vjernike i predali im pismo. ³¹ Kad su ga ovi pročitali, obradovali su se tom ohrabrenju. ³² Juda i Sila, koji su i sami bili proroci, mnogo su govorili braći, te ih ohrabivali i učvršćivali u vjeri. ³³ Juda i Sila proveli su ondje neko vrijeme, a zatim su ih braća iz Antiohije opskrbili za put i uz pozdrav mira poslali natrag. ³⁴ †

³⁵ Pavao i Barnaba su ostali u Antiohiji. Zajedno s mnogim drugima poučavali su Gospodnju poruku i širili Radosnu vijest.

Pavao i Barnaba se razilaze

³⁶ Nekoliko dana kasnije Pavao je rekao Barnabi: »Vratimo se u sve gradove u kojima smo iznosili Gospodnju poruku. Posjetit ćemo braću i sestre i vidjeti kako su.« ³⁷ Barnaba je htio da s njima ide i Ivan zvani Marko. ³⁸ Ali Pavao je ustrajao u tome kako je najbolje da ga ne uzmu sa sobom, jer ih je on napustio u Pamfiliji i nije s njima nastavio rad. ³⁹ Između Pavla i Barnabe došlo je do oštrog neslaganja i oni su se razišli. Barnaba je uzeo sa sobom Marka i otplovio na Cipar. ⁴⁰ Pavao je za suputnika izabrao Silu. Braća u Antiohiji povjerala su Pavla Bogu na brigu i on je krenuo na put. ⁴¹ Prolazio je kroz Siriju i Ciliciju i utvrđivao tamošnje crkve.

† Neki grčki rukopisi dodaju 34. redak: »Ali Sila je odlučio ostati ondje.«

Timotej se pridružuje

16 Pavao je došao i u gradove Derbu i Listru. Tamo je živio sljedbenik po imenu Timotej. Njegova je majka bila vjernica, inače Židovka, a otac mu je bio Grk. ² Braća u Listri i Ikoniju vrlo su lijepo govorila o Timoteju. ³ Pavao je htio da Timotej pođe s njim na put. Obrezao ga je zbog Židova u tim mjestima jer su oni svi znali da je Timotejev otac Grk. ⁴ Na putu kroz gradove, Pavao i njegovi suputnici prenosili su vjericima odluke koje su donijeli apostoli i starješine u Jeruzalemu i tražili od njih da ih poštuju. ⁵ Crkve su se tako učvršćivale u vjeri i svakim danom postajale brojnije.

⁶ Pavlu i njegovim suputnicima Duh Sveti nije dopustio da propovijedaju Božju poruku u Aziji pa su prošli kroz pokrajine Frigiju i Galaciju. ⁷ Kad su došli na granicu Mizije, htjeli su otići u Bitiniju, ali im Isusov Duh to nije dopustio. ⁸ Tako su samo prošli kraj Mizije i stigli u Troadu. ⁹ Te je noći Pavao imao viziju: vidio je pred sobom čovjeka iz pokrajine Makedonije kako stoji i moli: »Dođi k nama u Makedoniju! Pomozi nam!« ¹⁰ Odmah nakon tog viđenja krenuli smo u Makedoniju. Zaključili smo da nas je Bog pozvao da i njima objavimo Radosnu vijest.

Lidijino obraćenje

¹¹ Isplovili smo iz Troade ravno u Samotraku. Sljedećeg smo dana doplovili do Neapola, ¹² a odatle krenuli u Filipe, rimsku koloniju i ujedno najvažniji grad toga dijela Makedonije. U njemu smo ostali nekoliko dana.

¹³ U subotu smo izašli van gradskih vrata, na obalu rijeke. Mislili smo da ćemo tamo naći mjesto za molitvu. Skupile su se neke žene, a mi smo sjeli i počeli s njima razgovarati. ¹⁴ Među njima se nalazila žena po imenu Lidija, prodavačica grimizne odjeće. Bila je iz grada Tijatire i štovala je pravoga Boga. Slušala je što se govorilo, a Bog joj je otvorio srce da prihvati Pavlove riječi. ¹⁵ Nakon što su se ona i svi njezini ukućani krstili, pozvala nas je u svoju kuću i rekla nam: »Ako smatrate da sam istinska Gospodinova vjernica, onda dođite i odsjednite u mojoj kući!« I nagovorila nas je da ostanemo kod nje.

Pavao i Sila u zatvoru

¹⁶ Jednom kad smo išli na molitveno mjesto, susreli smo neku ropkinju koja je u sebi imala duha kojim je proricala budućnost. Na taj je način svojim gospodarima pribavljala mnogo novca. ¹⁷ Ona je išla za Pavlom i za nama te vikala: »Ovi su ljudi sluge Svevišnjega Boga! Oni vam govore kako ćete se spasiti!« ¹⁸ Danima je tako radila. Pavlu je to dozlogrdilo pa se okrenuo i naredio duhu: »U ime Isusa Krista, zapovijedam ti da izađeš iz nje!« Istoga trena duh je izašao iz nje.

¹⁹ Kad su njezini gospodari vidjeli da im je propao izvor zarade, zgrabili su Pavla i Silu i odvukli ih na trg

pred poglavare. ²⁰ Izveli su ih pred upravitelje i rekli: »Ovi su ljudi Židovi i prave nered po gradu. ²¹ Zagovaramo običaje koje — po Zakonu — mi Rimljani ne možemo ni slijediti ni odobriti.« ²² A mnoštvo se pridružilo napadima na Pavla i Silu. Upravitelji su strgnuli s njih odjeću i naredili da ih išibaju. ²³ Nakon što su ih okrutno išibali, bacili su ih u zatvor, a tamničaru su naredili da ih dobro čuva. ²⁴ Budući da je dobio takvu zapovijed, tamničar ih je bacio u ćeliju u unutrašnjosti zatvora, a noge im stavio u klade.

²⁵ Negdje oko ponoći Pavao i Sila su molili. Pjevali su i slavili Boga, a drugi zatvorenici su ih slušali. ²⁶ Odjednom je nastao jak potres i zatvorski su se temelji uzdrмали. Sva su se zatvorska vrata otvorila i svim su zatvorenicima spali okovi. ²⁷ Tamničar se probudio i vidio da su sva zatvorska vrata otvorena. Izvukao je mač i htio se ubiti jer je mislio da su zatvorenici pobjegli. ²⁸ Ali Pavao je povikao: »Ne diži ruku na sebe, svi smo tu!«

²⁹ Tamničar je naredio da donesu svjetiljke i pojurio unutra. Drhteći od straha, bacio se na koljena pred Pavla i Silu. ³⁰ Izveo ih je i rekao: »Gospodo, što moram učiniti da budem spašen?«

³¹ Odgovorili su mu: »Vjeruj u Gospodina Isusa. Tako ćete i ti i svi tvoji ukućani biti spašeni.« ³² Iznijeli su mu Gospodnju poruku, kao i svima koji su živjeli u njegovoj kući. ³³ Tako je bila duboka noć, tamničar je uzeo Pavla i Silu i oprao im rane. Odmah nakon toga on i svi njegovi ukućani su se krstili. ³⁴ Tamničar je doveo Pavla i Silu svojoj kući i dao im jesti. Svi su bili sretni jer su sada vjerovali u Boga.

³⁵ Kad je svanulo, upravitelji su poslali dužnosnike u zatvor s porukom: »Oslobodite te ljude!«

³⁶ Tamničar je rekao Pavlu: »Upravitelji su poručili da vas pustim. Slobodni ste. Idite u miru!«

³⁷ A Pavao je rekao dužnosnicima: »Javno su nas išibali, a nisu nam dokazali krivnju. Bacili su nas u zatvor iako smo rimski građani. A sada nas žele tajno otpustiti. Nipošto! Neka nas sami dođu izvesti odavde!«

³⁸ Dužnosnici su prenijeli Pavlove riječi upraviteljima. Kad su oni čuli da su Pavao i Sila rimski građani, uplašili su se. ³⁹ Došli su k njima i ispričali im se. Zatim su ih izveli iz zatvora i zamolili da napuste grad. ⁴⁰ Kad su Pavao i Sila izašli iz zatvora, otišli su Lidijinoj kući. Ondje su se vidjeli s vjericima i ohrabрили ih, a zatim otputovali.

Pavao i Sila u Solunu

17 Pavao i Sila su prošli kroz gradove Amfipol i Apoloniju te stigli u Solun. U tom gradu nalazila se židovska sinagoga ² i Pavao je, po svome običaju, otišao u nju. Sljedeće tri subote u njoj je raspravljao sa Židovima o Pismima. ³ Objašnjavao im je i iznosio dokaze o tome da je Krist morao trpjeti i ustati iz mrtvih. Govorio im je: »Taj Isus o kojem vam govorim — on je Krist.« ⁴ Neki od Židova uvidjeli su da je to istina i pri-

družili su se Pavlu i Sili. Pridružio im se i velik broj Grka koji su štovali pravoga Boga, kao i mnogo istaknutih žena. ⁵ No Židovi, koji nisu povjerovali, postali su zavidni. Na trgu su okupili neke pokvarene ljude i izazvali pobunu u gradu. Stali su pred Jasonovu kuću i pokušali pronaći Pavla i Silu. Htjeli su ih izvesti pred narod. ⁶ Budući da ih nisu našli, dovukli su Jasona i neke druge vjernike pred gradske vlasti, vičući: »Ovi ljudi stvaraju nevolje po čitavom svijetu, a sad su došli i k nama! ⁷ A Jason ih je primio u svoju kuću. Svi oni rade protivno carskim odredbama: tvrde da postoji drugi kralj, neki Isus.«

⁸ Kad je narod to čuo, uznemirio se, a isto tako i gradske vlasti. ⁹ Naredili su da Jason i ostali plate jamčevinu, a onda su ih pustili.

Pavao i Sila u Bereji

¹⁰ Vjernici su iste noći poslali Pavla i Silu u grad Bereju. Kad su Pavao i Sila stigli onamo, otišli su u židovsku sinagogu. ¹¹ Tu su Židovi bili plemenitiji od onih u Solunu i vrlo su spremno saslušali poruku. Svaki dan su proučavali Pisma da se uvjere govori li Pavao istinu.

¹² Mnogi su Židovi povjerovali, kao i mnogi istaknuti Grci — muškarci i žene. ¹³ Židovi iz Soluna saznali su da Pavao objavljuje Božju riječ u Bereji, pa su i oni požurili onamo. Počeli su huškati narod i stvarati neprilike.

¹⁴ Braća su odmah poslala Pavla prema obali, dok su Sila i Timotej ostali u Bereji. ¹⁵ Oni koji su pratili Pavla otpratili su ga do Atene, a zatim su se vratili u Bereju. Po njima je Pavao poslao poruku Timoteju i Sili da mu se što prije pridruže.

Pavao u Ateni

¹⁶ Dok je Pavao čekao Timoteja i Silu u Ateni, jako se uznemirio promatrajući kako je grad pun idola. ¹⁷ Tako je u sinagogi počeo razgovarati sa Židovima i Grcima, štovateljima pravoga Boga. Svakodnevno je raspravljao i na trgu, sa svima koji bi se ondje zatekli. ¹⁸ Neki epikurejski i stoički filozofi upustili su se u rasprave s njim.

Neki su se od njih pitali: »Što ovaj blebeće? Što želi reći?« Drugi su govorili: »Čini se da govori o nekim tuđim bogovima.« To su rekli jer im je Pavao prenosio Radosnu vijest o Isusu i njegovu uskrsnuću. ¹⁹ Odveli su ga na sastanak vijeća, na Areopagu, i upitali ga: »Možemo li znati kakvo je to novo učenje o kojem ti govoriš? ²⁰ Puniš nam uši nekim čudnim tvrdnjama, pa bismo htjeli znati što one znače.« ²¹ Atenjani, a i stranci koji su ondje živjeli, trošili su sve svoje vrijeme na slušanje ili pričanje priča i novotarija.

²² Pavao je tada ustao pred vijećem Areopaga i počeo govoriti: »Atenjani! Vidim da ste u svakom pogledu vrlo pobožni. ²³ Dok sam hodao uokolo i promatrao predmete što ih štujete, naišao sam na žrtvenik s natpisom: 'Nepoznatom Bogu'. Ja vam upravo i nosim glas

o tom Bogu kojega ne poznajete, a štujete ga. ²⁴ On je Bog koji je stvorio svijet i sve na njemu. On je Gospodar neba i zemlje i zato ne prebiva u hramovima koje je sagradio čovjek. ²⁵ On je taj koji daje svima život, dah i sve ostalo. On ne treba pomoć od ljudi, kao da bi mu nešto nedostajalo. ²⁶ Od jednoga čovjeka stvorio je sve narode da nastane svu zemlju, i odredio im vrijeme i mjesto gdje će živjeti. ²⁷ Učinio je to kako bi ga ljudi tražili, kako bi ispružili ruke prema njemu i pronašli ga. Ali on uistinu nije daleko ni od koga od nas. ²⁸ 'U njemu živimo, hodamo i postojimo.' Kao što su i neki od vaših pjesnika rekli: 'Mi od njega potječemo.'

²⁹ Budući da od njega potječemo, ne smijemo misliti da je Bog poput tvorevine od srebra, zlata ili kamena koju su načinile ljudska vještina i mašta. ³⁰ Bog je u prošlosti prelazio preko tolikog neznanja, ali sada zapovijeda svim ljudima da se svi i svagdje obrate. ³¹ On je odredio dan kad će pravedno suditi svijetu, preko čovjeka kojega je za to odredio. Podigao ga je iz mrtvih i time nam pružio dokaz za to.«

³² Kad su čuli za uskrsavanje od mrtvih, neki od okupljenih su se podsmjehнули, dok su drugi rekli: »Drugi put ćeš nam pričati o tome.« ³³ I Pavao je otišao od njih. ³⁴ Neki su mu se pridružili i postali vjernici. Među njima je bio i Dionizije — član vijeća na Areopagu — i žena po imenu Damara i još neki.

Pavao u Korintu

18 Nakon toga Pavao je otišao iz Atene i uputio se u Korint. ² Ondje je sreo nekog Židova po imenu Akvila. On je bio rodom iz Ponta, a nedavno je došao iz Italije zajedno sa svojom ženom Priscilom. Oni su otišli iz Italije jer je car Klaudije naredio da svi Židovi napuste Rim. Pavao je otišao posjetiti Akvilu i Priscilu. ³ Budući da se bavio istim zanatom kao i oni, izrađivanjem šatora, ostao je kod njih i radio s njima.

⁴ Svake subote Pavao je govorio u sinagogi. Nastojao je privući vjeri i Židove i Grke. ⁵ Kad su Sila i Timotej stigli iz Makedonije, Pavao je sve svoje vrijeme posvetio propovijedanju Radosne vijesti. Uvjeravao je Židove da je Isus — Mesija. ⁶ Kad su mu se Židovi suprotstavili i počeli ga vrijeđati, on je stresao prašinu sa svoje odjeće i rekao: »Sami ste krivi za svoju propast. Moja je savjest čista. Od sada idem k nežidovima.« ⁷ I Pavao ih je ostavio i otišao u kuću čovjeka po imenu Ticije Just. On je štovao pravoga Boga, a njegova se kuća nalazila kraj sinagoge. ⁸ Nadstojnik sinagoge zvao se Krisp. On i svi njegovi ukućani povjerovali su u Gospodina. I mnogi drugi Korinćani koji su slušali Pavla povjerovali su i krstili se.

⁹ Jedne noći Bog je rekao Pavlu u viziji: »Ne boj se, samo govori i nemoj prestati! ¹⁰ Ja sam s tobom. Nitko te neće napasti i nanijeti ti zlo, jer mnogi ljudi u ovom gradu pripadaju meni.« ¹¹ Pavao je ostao u Korintu godinu i pol dana i poučavao Korinćane Božjoj riječi.

Pavla dovode pred Galiona

¹² Kad je Galion bio prokonzul Ahaje, Židovi su jedno-dušno napali Pavla i odveli ga pred sud. ¹³ Govorili su: »Ovaj čovjek nagovara narod da štuje Boga protivno Zakonu.«

¹⁴ Upravo kad je Pavao htio progovoriti, Galion se obratio Židovima: »Ja bih strpljivo saslušao vas, Židove, da je riječ o nekom prijestupu ili ozbiljnom zločinu.

¹⁵ Budući da su ovdje u pitanju riječi, imena i vaš vlastiti Zakon, sredite to sami; ja ne želim suditi u tim pitanjima.« ¹⁶ I istjerao ih je iz sudnice.

¹⁷ Oni su zgrabili nadstojnika sinagoge Sostena i počeli ga tući ispred sudnice. A Galion nije uopće mario za to.

Pavlov povratak u Antiohiju

¹⁸ Pavao je ostao u Korintu još mnogo dana, a zatim se oprostio od braće i otplovio u Siriju. S njim su pošli i Priscila i Akvila. U Kenhreji je Pavao ošišao kosu da ispuni zavjet koji je dao Bogu. ¹⁹ Kad su stigli u Efez, Pavao je ostavio Priscilu i Akvilu. Otišao je u sinagogu i počeo raspravljati sa Židovima. ²⁰ Kad su ga oni zamolili da još ostane kod njih, nije pristao. ²¹ Ali im je na odlasku rekao: »Ako Bog to želi, vratit ću se k vama.« I isplovio je iz Efeza.

²² Kad je stigao u Cezareju, otišao je u Jeruzalem pozdraviti tamošnju crkvu. Nakon toga, uputio se u Antiohiju ²³ i zadržao se ondje neko vrijeme. Zatim je puto-
vao po Galaciji i Frigiji te učvršćivao sve Isusove učenike.

Apolon u Efezu i Ahaji (Korintu)

²⁴ A u Efez je stigao Židov po imenu Apolon. On je bio učen čovjek iz Aleksandrije koji je dobro poznao Pisma. ²⁵ Bio je poučen o putu Gospodnjem. Gorljivo je govorio i ispravno učio o Isusu, iako je znao samo za Ivanovo krštenje. ²⁶ On je počeo hrabro govoriti u sinagogi. Kad su ga čuli Priscila i Akvila, pozvali su ga svojoj kući i izložili mu pomnije Božji put. ²⁷ Kad je Apolon odlučio otići u Ahaju, braća su ga podržala i napisala vjernicima u Ahaji da ga lijepo prime. Kad je stigao onamo, puno je pomagao onima koji su po Božjoj milosti postali vjernici. ²⁸ U javnim je raspravama snažno pobijao Židove, dokazujući na temelju Pisma da je Isus — Mesija.

Pavao u Efezu

19 Dok se Apolon nalazio u Korintu, Pavao je puto-
vao po unutrašnjosti i stigao do Efeza. Ondje je naišao na neke vjernike pa ² ih upitao: »Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali?«

Oni su mu odgovorili: »Nismo ni čuli da postoji Duh Sveti.«

³ »Kakvim ste onda krštenjem kršteni?« upitao ih je.

Odgovorili su mu: »Ivanovim krštenjem.«

⁴ »Ivan je krstio ljude u znak njihova obraćenja — rekao im je Pavao — Ivan je govorio narodu da vjeruju u onoga koji dolazi poslije njega, to jest u Isusa.«

⁵ Kad su to čuli, krstili su se u ime Gospodina Isusa.

⁶ Kad je Pavao položio svoje ruke na njih, na svakoga od njih sišao je Duh Sveti. Oni su tada počeli govoriti drugim jezicima i proricati. ⁷ Sveukupno ih je bilo dvanaest muškaraca.

⁸ Pavao je zatim otišao u sinagogu. Ondje je tri mjeseca hrabro govorio i raspravljao sa Židovima. Uvjerao ih je da prihvate Božje kraljevstvo. ⁹ Ali neki od njih su bili tvrdoglavi i odbili povjerovati. Govorili su loše o Božjem putu. Zato ih je Pavao napustio. Sa sobom je poveo Isusove učenike i svakoga je dana u školi nekog čovjeka, koji se zvao Tiran, držao rasprave. ¹⁰ To je trajalo dvije godine, pa su tako svi stanovnici Azije, i Židovi i nežidovi, čuli riječ Gospodnju.

Skevini sinovi

¹¹ Bog je preko Pavla činio izvanredna čuda. ¹² Ljudi su čak bolesnicima donosili rupčice i rupce koje je Pavao bio upotrebljavao, a bolesni su tada ozdravljali i zli duhovi su izlazili iz njih.

¹³ Tamo su bili i neki Židovi koji su pokušavali istjerivati zle duhove izgovaranjem imena Gospodina Isusa. Govorili su: »Zapovijedam ti u ime Isusa o kojem Pavao propovijeda!« ¹⁴ To su radila sedmorica sinova nekoga židovskog visokog svećenika koji se zvao Skeva.

¹⁵ A jednom im je zao duh odgovorio: »Ja znam tko je Isus i poznajem Pavla, a tko ste vi?«

¹⁶ Tada je čovjek u kojem se nalazio zao duh skočio na njih, svladao ih i pretukao. Tako su oni goli i izranjeni pobjegli iz kuće. ¹⁷ Za to su saznali svi Židovi i Grci koji su živjeli u Efezu i sve ih je obuzeo strah. A ime Gospodina Isusa još se više veličalo. ¹⁸ Mnogi koji su povjerovali došli su i otvoreno priznavali svoja zla djela. ¹⁹ Mnogi koji su se bavili vraćanjem skupili su svoje knjige i pred svima ih spalili. Izračunato je da je vrijednost tih knjiga iznosila pedeset tisuća srebrnjaka. ²⁰ Tako se riječ Gospodnja silno širila na sve strane i sve je više ljudi vjerovalo u nju.

Pavao se sprema na put

²¹ Nakon ovih događaja, Pavao se odlučio uputiti u Jeruzalem kroz Makedoniju i Ahaju. Rekao je: »Nakon Jeruzalema moram posjetiti i Rim.« ²² I poslao je dvojicu svojih pomoćnika, Timoteja i Erasta, u Makedoniju, a sâm je proveo neko vrijeme u Aziji.

Nemiri u Efezu

²³ Nekako u to vrijeme u Efezu je došlo do velikog nemira zbog Puta. ²⁴ Ondje je živio neki čovjek po imenu Demetrije koji je radio sa srebrom. Izrađivao je male srebrne hramove božice Artemide, što je takvim zana-

tlijama donosilo priličnu zaradu. ²⁵ Sve ih je sazvaio, zajedno s radnicima srodnih zanata, i rekao im: »Ljudi, vi znate da dobro zarađujemo ovim poslom. ²⁶ I sami čujete i vidite da je taj Pavao pridobio i preobratio mnogo ljudi, ne samo u Efezu, nego gotovo i u cijeloj azijskoj pokrajini. On tvrdi da bogovi izrađeni ljudskom rukom nisu pravi bogovi. ²⁷ Postoji opasnost da ovaj naš zanat dođe na loš glas i ne samo to, već bi i hram velike božice Artemide mogao izgubiti svoj značaj. Artemida je božica koju štuje cijela Azija i svijet, a postoji opasnost da i ona izgubi svoju slavu.«

²⁸ Kad su to čuli, obuzeo ih je bijes i počeli su vikati: »Velika je efeška Artemida!« ²⁹ Tada se cijeli grad uznemirio. Zgrabili su Gaja i Aristarha, dvojicu Makedonaca koji su pratili Pavla, i svi su se strčali u amfiteatar. ³⁰ Pavao je htio izaći pred okupljeni narod, ali mu Gospodinovi sljedbenici to nisu dali. ³¹ Neki ljudi na vlasti u pokrajini bili su Pavlovi prijatelji. Poslali su mu poruku i zamolili ga da ne ide u amfiteatar. ³² Ondje su jedni vikali jedno, drugi drugo, a cijeli je skup bio u neredu. Većina njih nije ni znala zašto su se okupili. ³³ Židovi su gurnuli Aleksandra da stane pred ljude, a oni su mu govorili što da radi. Aleksandar je rukom zamolio za pozornost i pokušao objasniti što se događa. ³⁴ Kad su shvatili da je on Židov, dva su sata vikali kao jedan: »Živjela velika efeška Artemida!«

³⁵ Gradski je pisar umirio gomilu i rekao: »Efežani! Postoji li itko na svijetu tko ne zna da je Efez čuvar hrama velike Artemide i njezina kipa koji je pao s neba? ³⁶ To nitko ne može poreći. Ono što trebamo učiniti jest da ostanemo mirni i ne činimo ništa nepromišljeno. ³⁷ Dovukli ste ova dva čovjeka ovamo, iako nisu ni opljačkali hram niti su govorili protiv naše božice. ³⁸ Ako Demetrije i njegovi obrtnici imaju kakvu tužbu protiv koga, vrata sudnice su otvorena i prokonzuli su ondje. Neka strane same podignu tužbu jedna protiv druge. ³⁹ A ako imate još što za raspravu, morat ćete pričekati s tim do redovnog skupa. ⁴⁰ Kako sada stvari stoje, postoji opasnost da zbog ovog danas budemo optuženi za pobunu. Ni na koji način ne možemo opravdati ovaj metež, jer nema razloga za ovaj sastanak.« ⁴¹ Kad je to rekao, gradski je pisar raspustio skup.

Pavao u Makedoniji i Grčkoj

20 Kad se metež stišao, Pavao je poslao po sljedbenike. Nakon što ih je ohrabrio, oprostio se s njima i krenuo u Makedoniju. ² Putovao je tim područjima i mnogim riječima hrabrio učenike. Zatim je stigao u Grčku i ostao ondje tri mjeseca. ³ Baš kad je trebao isploviti prema Siriji, Židovi su skovali urotu protiv njega i on je odlučio vratiti se preko Makedonije. ⁴ Pratili su ga Sopater, Pirov sin iz Bereje, Aristarh i Sekund iz Soluna, Gaj iz Derbe, Timotej te Tihik i Trofim iz Azije. ⁵ Oni su krenuli prije nas i dočekali nas u Troadi. ⁶ Mi smo pak isplovili iz Filipa nakon Blagdana beskvasnih

kruhova. Pet dana kasnije pridružili smo im se u Troadi. Ondje smo ostali sedam dana.

Pavlov zadnji posjet Troji

⁷ Prvog dana u tjednu sastali smo se da zajedno lomimo kruh, [†] a Pavao je govorio okupljenima. Budući da je sutradan namjeravao oputovati, nastavio je govoriti do ponoći. ⁸ U sobi na katu, gdje smo se skupili, bilo je mnogo svjetiljaka. ⁹ Neki mladić po imenu Eutih sjedio je na prozoru. Budući da se Pavlov govor odužio, mladiću se silno prispavalo. San ga je potpuno svladao i pao je s trećega kata. Kad su ga podigli, bio je mrtav. ¹⁰ Pavao je sišao, kleknuo do mladića, zagrlio ga i rekao: »Ne uznemirujte se, živ je.« ¹¹ Zatim je otišao gore, prelomio kruh i jeo. Dugo im je govorio, sve do zore, a onda je otišao. ¹² Mladić je odnesen kući živ i svi su bili silno utješeni.

Putovanje do Mileta

¹³ Mi smo se pak ukrcali na brod i otplovili u Asos, gdje se i Pavao trebao ukrcati. Odlučio je tako jer je do Asosa htio ići pješice. ¹⁴ Kad smo se našli s njim u Asosu, uzeli smo ga na brod i isplovili za Mitilenu. ¹⁵ Sutradan smo isplovili iz Mitilene i stigli u blizinu otoka Hiosa. Drugi dan smo stigli do otoka Samosa, a dan nakon toga i u Milet. ¹⁶ Pavao je već odlučio da se ne zadržavamo u Efezu, kako se ne bi zadržavao u Aziji. Žurio se da, ako je moguće, stignemo u Jeruzalem na dan Pedesetnice.

Pavlova poruka efeškim starješinama

¹⁷ Iz Mileta je javio efeškim crkvenim starješinama da dođu k njemu. ¹⁸ Kad su stigli, rekao im je: »Vi znate kako sam živio cijelo vrijeme dok sam bio s vama, od prvoga dana kad sam stigao u Aziju. ¹⁹ Sa svom poniznošću i u suzama služio sam Gospodinu. Prošao sam kroz mnoge nevolje koje su me snašle zbog židovskih urota. ²⁰ Vi znate da se nisam ustručavao govoriti što god je bilo za vaše dobro. Poučavao sam vas javno i po vašim kućama. ²¹ I Židovima i Grcima govorio sam o vjeri u našega Gospodina Isusa. Opominjao sam ih da obrate svoja srca, vrate se Bogu i da polože vjeru u našega Gospodina Isusa. ²² Ali sada, poslušani Duhu Svetom, na putu sam u Jeruzalem. Idem tamo i ne znam što će mi se dogoditi. ²³ Znam samo da mi u svakom gradu Duh Sveti jamči da me čeka zatočenje i nevolje. ²⁴ Ali meni nije ni najmanje stalo do života. Stalo mi je samo da dovršim svoj posao i zadatak koji mi je predao Gospodin Isus — da širim Radosnu vijest o Božjoj milosti.

²⁵ Sada znam da me nitko od vas više neće vidjeti. Bio sam s vama i govorio vam o Božjem kraljevstvu. ²⁶ Zato vam danas svečano izjavljujem: nevin sam ako tko od

[†] LOMITI KRUH Može značiti jednostavno »uzimati obrok«, ali ovdje vjerojatno znači »zajedno jesti Gospodnju večeru.«

vas propadne, ²⁷ jer sam vam prenio cjelokupnu Božju volju. ²⁸ Pazite na sebe i na sve koje vam je Duh Sveti povjerio na brigu. Vi ste pastiri, a oni su vaše stado — Božja Crkva, koju je Bog kupio vlastitom krvlju. ²⁹ Znam da će nakon moga odlaska među vas doći krvoločni vuci. Oni neće poštediti stado. ³⁰ Čak i među vama bit će nekih koji će izvrtati istinu kako bi učenike odvucli za sobom. ³¹ Zato se čuvajte! Sjetite se da sam vas ja tri godine neprestano, danju i noću, u suzama opominjao.

³² A sada vas povjeravam Bogu i poruci o njegovoj milosti. Pouzdajem se da će vas ona ojačati i obdariti blagoslovima, kao i sve one koji su postali Božji sveti. ³³ Ja nisam žudio ni za čijim srebrom, zlatom niti skupom odjećom. ³⁴ Sami znate da sam se vlastitim rukama pobrinuo za svoje potrebe i potrebe onih koji su bili sa mnom. ³⁵ U svakoj prilici isticao sam vam da us-trajnim radom moramo pomagati onima koji su slabi. Učio sam vas da pamтите što je sâm Gospodin Isus rekao: 'Blagoslovljenije je davati nego primati.'

³⁶ Kada je ovo rekao, Pavao je kleknuo zajedno sa svima i pomolio se. ³⁷ Tada su svi briznuli u plač i počeli su grliti i ljubiti Pavla, ožalošćeni jer im je rekao da ga više neće vidjeti. A zatim su ga otpratili na brod.

Pavao ide u Jeruzalem

21 Nakon što smo se rastali sa starješinama, isplovili smo ravno za otok Kos. Sutradan smo pristali na Rod, a odatle smo krenuli za Pataru. ² Našli smo brod koji je išao u Feniciju, ukrkali se i isplovili. ³ Kad smo stigli nadomak Cipru, ostavili smo ga s naše lijeve strane i nastavili ploviti prema Siriji. Pristali smo u Tiru, jer je brod ondje trebao iskrcati teret. ⁴ U Tiru smo sreli Gospodinove sljedbenike i ostali s njima sedam dana. Oni su, upozoreni od Duha Svetoga, rekli Pavlu da ne ide u Jeruzalem. ⁵ No, kad se naš boravak ondje približio kraju, nastavili smo put. Svi sljedbenici su nas, zajedno sa ženama i djecom, otpratili izvan grada. Na obali smo kleknuli i pomolili se. ⁶ Oprostili smo se s njima i ukrkali na brod, a oni su se vratili svojim kućama.

⁷ Iz Tira smo nastavili put i pristali u Ptolemaidi. Pozdravili smo tamošnju braću i sestre i ostali s njima jedan dan. ⁸ Sljedećeg dana isplovili smo i stigli u Cezareju. Otišli smo k Filipu i odsjeli kod njega. Filip je bio posvećen pronošenju Radosne vijesti. On je bio jedan od sedmorice ^{†9} i imao je četiri neudane kćeri koje su imale proročki dar. ¹⁰ Bili smo tamo nekoliko dana, a onda je iz Judeje došao neki prorok po imenu Agab. ¹¹ Došao je k nama, uzeo Pavlov remen, svezao njime svoje ruke i noge i rekao: »Evo što Duh Sveti kaže: 'Ovako će Židovi u Jeruzalemu svezati čovjeka komu pripada ovaj remen i predati ga nežidovima u ruke.'«

¹² Kad smo to čuli, i mi i tamošnji sljedbenici počeli smo preklinjati Pavla neka ne ide u Jeruzalem. ¹³ Pavao nam je odgovorio: »Što to radite? Zašto plaćete i slamate mi srce? Ja sam spreman da me u Jeruzalemu ne samo svežu nego i ubiju radi imena Gospodina Isusa.«

¹⁴ Budući da se nije dao uvjeriti, prestali smo ga moliti. »Neka bude kako Gospodin hoće«, rekli smo.

¹⁵ Nakon toga, spremili smo se i krenuli u Jeruzalem.

¹⁶ Neki od sljedbenika iz Cezareje poslali su s nama. Odveli su nas k čovjeku koji se zvao Mnason i kod kojega smo trebali odsjesti. On je bio Cipranin i jedan od prvih Isusovih učenika.

Pavao posjećuje Jakova

¹⁷ Kad smo stigli u Jeruzalem, vjernici su nas spremno primili. ¹⁸ Sutradan je Pavao pošao s nama posjetiti Jakova. Kod njega su se skupili i svi starješine. ¹⁹ Pavao ih je pozdravio i potanko ih izvijestio o svemu što je Bog kroz njegovu službu učinio među nežidovskim narodima. ²⁰ Kad su saslušali Pavla, dali su hvalu Bogu, a Pavlu su rekli: »Brate, vidiš kako je na tisuće Židova povjerovalo, a svi oni revno slijede Zakon. ²¹ Oni su čuli da ti učiš sve Židove koji žive među nežidovskim narodima da ostave Mojsijevo učenje. Čuli su kako im govoriš da ne obrezuju svoju djecu niti da slijede naše običaje. ²² Što onda da radimo? Oni će sigurno saznati da si došao. ²³ Napravi onako kako ti kažemo. S nama su četiri čovjeka koja su se zavjetovala Bogu. ²⁴ Uzmi ih sa sobom, pristupi zajedno s njima obrednom pranju i plati njihove troškove obreda pa da mogu obrijati glave. Tada će svatko znati da ono što su čuli o tebi nije istina i da ti poštuješ Zakon. ²⁵ A što se tiče nežidovskih vjernika, poslali smo im pismo. U njemu smo im preporučili sljedeće:

Ne jedite hranu prinesenu idolima i meso u kojem još ima krvi!

Ne jedite zadavljene životinje!

Ne upuštajte se u bludnost!«

Pavlovo uhićenje

²⁶ Pavao je poveo tu četvoricu sa sobom i sutradan je zajedno s njima pristupio obrednom pranju. Nakon toga, otišao je u Hram objaviti kad će završiti dani obrednoga pranja i kada se trebaju prinijeti žrtve za svakoga od njih.

²⁷ Kad se sedam dana obrednoga pranja približavalo kraju, neki Židovi iz Azije ugledali su Pavla u Hramu. Uzbunili su cijelo mnoštvo i uhvatili Pavla ²⁸ te su vikali: »Izraelci, pomozite! To je onaj čovjek koji ljude širom svijeta uči stvarima koje su u suprotnosti s Mojsijevim zakonom. On govori protiv našega naroda i ovoga mjesta. Sad je čak i nežidove doveo u Hram i oskrvnuo ovo sveto mjesto.« ²⁹ Rekli su to jer su vidjeli Efežanina Trofima s Pavlom u gradu, pa su pretpostavili da ga je Pavao doveo u Hram.

† *SEDMORICA Muškarci odabrani za posebne pomoćnike (đakone). Vidi Dj 6, 1–6.*

³⁰ Cijeli je grad bio u metežu. Ljudi su se ustrčali, zgrabili Pavla i odvukli ga iz Hrama. Istoga trena za njima su se zatvorila hramska vrata. ³¹ Pokušali su ga ubiti, a tada je zapovjedniku rimskoga puka stigla vijest o neredima u Jeruzalemu. ³² On je odmah poveo sa sobom neke vojnike i časnike te se brzo uputio k narodu. Kad su Židovi ugledali zapovjednika i vojnike, prestali su tući Pavla. ³³ Tada je zapovjednik pristupio Pavlu, uhitio ga i zapovjedio da ga vežu s dva lanca. Nakon toga, upitao je ljude tko je Pavao i što je učinio, na što su jedni počeli vikati jedno, a drugi drugo. ³⁴ U svoj toj zbrci zapovjednik nije mogao ustanoviti što je istina, pa je zapovjedio da Pavla odvedu u vojarnu. ³⁵ Kad se Pavao približio stubama, vojnici su ga morali ponijeti na rukama da ga zaštite od nasilne gomile ³⁶ koja ih je slijedila i vikala za njima: »Ubijte ga!«

³⁷ Baš kad su se spremali odvesti ga u vojarnu, Pavao je rekao zapovjedniku: »Smijem li vam se obratiti?«

Zapovjednik je rekao: »Zar ti znaš grčki? ³⁸ Ti onda nisi onaj Egipćanin koji je prije nekog vremena započeo pobunu i poveo sa sobom u pustinju četiri tisuće razbojnika?«

³⁹ Pavao je odgovorio: »Ja sam Židov iz Tarza, građanin znamenitoga grada u Ciliciji. Molim vas, dopustite mi da se obratim narodu!«

⁴⁰ I zapovjednik mu je dopustio. Pavao je stao na stube i rukom dao znak da želi govoriti. Narod se stišao i Pavao je počeo govoriti na aramejskom jeziku.

Pavao se obraća narodu

22 »Braćo i oci, poslušajte što imam reći pred vama u svoju obranu!« ² Kad su čuli da im se obratio na aramejskom, još su se više stišali. Tada je Pavao rekao: ³ »Ja sam Židov. Rođen sam u Tarzu u Ciliciji, ali sam odrastao u ovom gradu. Bio sam Gamalielov učenik i on me potanko poučio Zakonu naših predaka. Revno sam služio Bogu, kao što to i vi danas činite. ⁴ Progonio sam i ubijao one koji su slijedili Put, uhićivao muškarce i žene i odvodio ih u zatvor. ⁵ O tome mogu posvjedočiti veliki svećenik i starješinsko vijeće. Od njih sam primio pisma za našu židovsku braću u Damasku. Otišao sam onamo da uhitim Isusove sljedbenike i privedem ih u Jeruzalem da budu kažnjeni.«

Pavao govori o svom obraćenju

⁶ »Kad sam već bio blizu Damaska, negdje oko podne, odjednom je oko mene zasjalo jako svjetlo s neba. ⁷ Pao sam na zemlju i začuo glas koji mi je rekao: 'Savle, Savle, zašto me progoniš?' ⁸ Ja sam upitao: 'Gospodine, tko si ti?', a glas mi je odgovorio: 'Ja sam Isus iz Nazareta kojega ti progoniš.' ⁹ Oni koji su bili sa mnom vidjeli su svjetlo, ali nisu čuli glas koji mi je govorio. ¹⁰ Ja sam upitao: 'Što da radim, Gospodine?' A Gospodin mi je rekao: 'Ustani i idi u Damask! Tamo će ti biti rečeno sve što ti je određeno da učiniš.' ¹¹ Budući da je

svjetlost bila toliko jaka da sam oslijepio, moji su me suputnici, vodeći za ruku, odveli u Damask.

¹² Tamo se nalazio čovjek po imenu Ananija †, vjeran vršilac Zakona. Njega su cijenili svi tamošnji Židovi.

¹³ On mi je pristupio, stao kraj mene i rekao: 'Brate Savle, progledaj!' Istoga trena progledao sam i ugledao Ananiju. ¹⁴ On mi je rekao: 'Bog naših predaka izabrao te je da upoznaš njegovu volju. Izabrao te je da vidiš njegova Pravednika i čuješ glas iz njegovih usta. ¹⁵ Ti ćeš svim ljudima govoriti o njemu i o tome što si vidio i čuo. ¹⁶ A sada, ne čekaj ni trena! Ustani i krsti se! Operi se od svojih grijeha, zazivajući njegovo ime.'

¹⁷ Kad sam se vratio u Jeruzalem, otišao sam u Hram. Dok sam ondje molio, imao sam viđenje. ¹⁸ Ugledao sam Isusa kako mi govori: 'Smjesta otiđi iz Jeruzalema, jer njegovi stanovnici neće prihvatiti ono što im namjeravaš govoriti o meni.' ¹⁹ Ja sam odgovorio: 'Gospodine, ovdašnji ljudi znaju da sam išao od sinagoge do sinagoge i hvatao i tukao one koji vjeruju u tebe. ²⁰ Zna ju i da sam bio prisutan kad su ubili Stjepana, tvoga svjedoka. Ja sam stajao ondje i to odobravao. Čak sam čuvao odjeću onima koji su ga ubijali.' ²¹ Isus mi je na to rekao: 'Idi! Poslat ću te daleko, k nežidovskim narodima.'«

²² Židovi su slušali Pavla sve dok nije izgovorio te riječi, a tada su počeli vikati: »Uklonite ovoga čovjeka s lica zemlje! On ne zaslužuje da živi.« ²³ Dok su tako vikali, trgali su sa sebe odjeću i bacali prašinu u zrak. ²⁴ A zapovjednik je naredio da Pavla odvedu u vojarnu. Zapovjedio je da ga bičuju kako bi saznali zašto su Židovi tako vikali protiv njega. ²⁵ A kad su ga počeli vezati za bičevanje, Pavao se obratio časniku koji je ondje stajao: »Je li po Zakonu dopušteno bičevati rimskoga građanina kojemu nije dokazana nikakva krivnja?«

²⁶ Kad je časnik to čuo, otišao je zapovjedniku i rekao mu: »Što to radite? Pa ovaj čovjek je rimski građanin!«

²⁷ Zapovjednik je prišao Pavlu i upitao ga: »Reci mi, jesi li ti stvarno rimski građanin?«

Pavao je rekao: »Jesam.«

²⁸ Zapovjednik je odgovorio: »Ja sam morao puno platiti da steknem rimsko građanstvo.«

Pavao je rekao: »A ja sam se s njime rodio.«

²⁹ Vojnici koji su se spremali da ispituju Pavla odmah su odstupili. I zapovjednik se uplašio kad je uvidio da je Pavao rimski građanin, a da ga je on stavio u lance.

Pavao govori židovskim vođama

³⁰ Sutradan je zapovjednik htio doznati za što Židovi optužuju Pavla pa mu je skinuo lance. A visokim svećenicima i cijelom židovskom Velikom vijeću naredio je da se sastanu. Tada je izveo Pavla i doveo ga pred njih.

23 Pavao je upravio pogled u članove Vijeća i rekao: »Braćo, do današnjega dana živim čiste sa-

† ANANIJA U Djelima apostolskim postoje trojica toga imena; vidi Dj 5,1 i 23,2 za drugu dvojicu.

vjesti pred Bogom.«² Na te je riječi veliki svećenik Ananija naredio onima koji su stajali kraj Pavla da ga udare po ustima.³ A Pavao je rekao Ananiji: »Tebe će udariti Bog, okrečeni zide! Sjediš ovdje i sudiš mi prema Zakonu, a protivno njemu naređuješ da me udaraju!«

⁴ Oni koji su stajali kraj Pavla rekli su: »Kako se usuđuješ vrijeđati Božjega velikog svećenika!«

⁵ Pavao je odgovorio: »Braćo, nisam znao da je on veliki svećenik. Pa piše: 'Ne govori pogrdno o vladaru svoga naroda.'[†]«

⁶ Kad je Pavao shvatio da su neki članovi Vijeća saduceji, a neki farizeji, povikao je: »Braćo, ja sam farizej. I moj je otac bio farizej. Ovdje mi se sudi zbog moje nade u uskrsnuće od mrtvih.«

⁷ Čim je to rekao, nastala je prepirka između farizeja i saduceja i Vijeće se podijelilo na dva tabora.⁸ Saduceji tvrde da nema uskrsnuća i da ne postoje ni anđeli, ni duhovi, a farizeji sve to priznaju.⁹ Nastao je silan metež. Neki učitelji Zakona iz stranke farizeja digli su se na noge i čvrsto izjavili: »Mi ne nalazimo nikakve krivnje na tom čovjeku. Možda mu je zaista govorio neki duh ili anđeo.«

¹⁰ Prepirka je postala vrlo žestoka, pa se zapovjednik uplašio da će Židovi rastrgati Pavla. Stoga je zapovjedio vojnicima da siđu među ljude, izvuku Pavla i odvedu ga u vojarnu.

¹¹ Sljedeće noći, Gospodin je došao k Pavlu i rekao mu: »Samo hrabro, ovako kako si svjedočio za mene ovdje u Jeruzalemu, tako trebaš učiniti i u Rimu.«

¹² Kad se razdanilo, Židovi su skovali urotu. Zakleli su se, uz zaziv prokletstva na sebe, da neće ni jesti ni piti sve dok ne ubiju Pavla.¹³ Bilo ih je više od četrdeset koji su sudjelovali u toj uroti.¹⁴ Oni su otišli glavnim svećenicima i starješinama te im rekli: »Čvrsto smo se zakleli, uz zaziv prokletstva na sebe, da nećemo ništa jesti sve dok ne ubijemo Pavla.¹⁵ A vi sada, zajedno s Vijećem, zatražite od zapovjednika da dovede Pavla k vama. Recite mu da želite podrobnije ispitati njegov slučaj. Mi smo ga spremni ubiti dok je još na putu.«

¹⁶ No, sin Pavlove sestre saznao je za zasjedu. Uputio se u vojarnu i obavijestio Pavla.¹⁷ Pavao je pozvao jednoga od časnika i rekao mu: »Odvedi ovoga mladića k zapovjedniku! Ima mu nešto priopćiti.«¹⁸ Časnik je odveo mladića k zapovjedniku i rekao mu: »Zatvorenik Pavao pozvao me i zamolio da ti dovedem ovoga mladića jer ti ima nešto priopćiti.«

¹⁹ Zapovjednik je uzeo mladića za ruku, poveo ga u stranu i rekao: »Što mi imaš reći?«

²⁰ Mladić je odgovorio: »Židovi su se dogovorili da te zamole da dovedeš Pavla sutra pred Vijeće. Izlika će im biti da ga žele podrobnije ispitati.²¹ To nije istina, više od njih četrdeset čeka Pavla u zasjedi. Zakleli su se da neće ni jesti ni piti sve dok ga ne ubiju. Oni su spremni, samo čekaju tvoj pristanak.«

²² Zapovjednik je otpustio mladića i naredio mu: »Ne govori nikomu da si me obavijestio o ovome.«

Pavla šalju u Cezareju

²³ Zatim je pozvao dva časnika i rekao im: »Do devet sati navečer pripremite dvjesto vojnika za put u Cezareju. Pripremite i sedamdeset konjanika i dvjesto strijelaca.²⁴ Pripremite Pavlu konje za put i dovedite ga upravitelju Feliksu živa i zdrava.«²⁵ Zapovjednik je napisao i pismo u kojem je stajalo:

²⁶ »Klaudije Lizija upućuje pozdrave preuzvišenom upravitelju Feliksu.

²⁷ Ovoga čovjeka Židovi su uhvatili i namjeravali ga ubiti. Kad sam saznao da je on rimski građanin, sa svojim sam ga vojnicima izbavio iz njihovih ruku.²⁸ Htio sam doznati za što ga optužuju, pa sam ga doveo pred njihovo Vijeće.²⁹ Saznao sam da ga optužuju zbog nekih spornih pitanja u vezi s njihovim Zakonom, no te optužbe ne zahtijevaju smrtnu kaznu niti zatvor.³⁰ Kad sam saznao da je skovana urota protiv njega, smjesta sam ga poslao k tebi. Naredio sam, također, da se oni koji ga optužuju obrate tebi i iznesu svoje optužbe.«

³¹ Vojnici su izvršili sve zapovijedi. Noću su uzeli Pavla iz pritvora i odveli ga u Antipatridu.³² Sutradan su konjanike uputili dalje s Pavlom, a ostali su se vratili u vojarnu.³³ Kad su stigli u Cezareju, uručili su upravitelju pismo i izručili mu Pavla.³⁴ Kad je upravitelj pročitao pismo, upitao je Pavla iz koje je pokrajine. Kad je saznao da je iz Cilicije,³⁵ rekao je: »Saslušat ću tvoj slučaj kad stignu tvoji tužitelji.« Zapovjedio je da ga čuvaju pod stražom u Herodovoj palači.

Židovi optužuju Pavla

24 Pet dana nakon toga, veliki svećenik Ananija uputio se u Cezareju s nekim starješinama i odvjetnikom koji se zvao Tertul. Oni su iznijeli upravitelju svoje optužbe protiv Pavla.

² Pavao je pozvan unutra i Tertul je počeo iznositi optužbe pred Feliksom, govoreći: »Preuzvišeni Felikse, zahvaljujući tebi mi uživamo mir i zahvaljujući tvojoj mudrosti u našoj su zemlji provedene nužne promjene. Uvijek i na svaki način mi to primamo s velikom zahvalnošću.⁴ Ne želimo ti oduzimati vrijeme, ali bismo te zamolili da nas kratko saslušаш.⁵ Ovaj čovjek stvara nam nevolje. Diže pobune među Židovima širom svijeta i vođa je nazarejske sljedbe.⁶ On je pokušao oskvrnuti i naš Hram, ali smo ga u tome spriječili. Ako ga ispitaš, i sam ćeš se uvjeriti što je istina u vezi s tim za što ga optužujemo.«^{††} A ostali su se Židovi složili s njegovim riječima. Tvrđili su da je istina sve što je Tertul rekao.

^{††} Nakon »ali mi smo ga spriječili« neki grčki rukopisi dodaju 6b-8a: »I htjeli smo mu suditi po našem Zakonu, ali zapovjednik Lizija je došao, oteo nam ga iz ruku i zapovjedio njegovim tužiteljima da se obrate tebi.«

[†] Citat iz Izl 22,27.

¹⁰ Kad je upravitelj kretnjom dao znak Pavlu da može govoriti, Pavao je otpočeo: »Znam da si već mnogo godina sudac ovom narodu i zato mi je drago što se mogu braniti pred tobom. ¹¹ Kao što se možeš uvjeriti, nije prošlo više od dvanaest dana otkako sam krenuo u Jeruzalem pokloniti se Bogu. ¹² Ovi me ljudi nisu zatekli da se i s kim prepirem u Hramu, da dižem ljude na pobunu, bilo u sinagogama ili igdje drugdje u gradu.

¹³ Oni ne mogu pred tobom dokazati ove optužbe protiv mene. ¹⁴ Ali priznat ću ti: ja štujem Boga naših predaka i slijedim Put, koji oni nazivaju sljedbom. Vjerujem u sve što piše u Zakonu i Prorocima. ¹⁵ Isto tako, s ovim ljudima dijelim istu nadu da će Bog podići iz mrtvih i pravedne i nepravedne. ¹⁶ Zato dajem sve od sebe da uvijek imam čistu savjest i pred Bogom i pred ljudima.

¹⁷ Nisam već godinama bio u Jeruzalemu, a sad sam došao da svom narodu donesem darove za siromašne i da prinesem žrtve. ¹⁸ Upravo sam završio obred pranja u Hramu kad su me pronašli. Nije bilo nikakve gužve oko mene i nikakva nemira. ¹⁹ Neki Židovi iz Azije bili su tamo, pa bi i oni trebali doći ovdje da svjedoče pred tobom i optužuju me, ako imaju što protiv mene. ²⁰ Ja sam stao i pred Vijeće u Jeruzalemu. Neka ovi što su ovdje kažu je li mi ono dokazalo ikakvu krivnju.

²¹ Osim ako se ne radi o jednoj stvari koju sam viknuo dok sam stajao među njima: 'Vi mi danas sudite zbog toga što vjerujem u uskrsnuće mrtvih!'

²² Tada je Feliks, koji je bio dobro upoznat s Putom, prekinuo saslušanje i rekao: »Kada dođe zapovjednik Lizija, donijet ću odluku o vašem slučaju.« ²³ I naredio je časniku da Pavla stavi pod stražu, ali da uživa određene olakšice. Naredio mu je i da ne zabranjuje Pavlovim prijateljima da ga posjećuju i brinu se o njemu.

Pavao govori Feliksu i njegovoj ženi

²⁴ Nakon nekoliko dana Feliks je došao zajedno sa svojom ženom Druzilom, koja je bila Židovka. Naredio je da mu dovedu Pavla i saslušao je njegovo izlaganje o vjeri u Krista Isusa. ²⁵ A onda je Pavao počeo govoriti o pravednosti, uzdržljivosti i nadolazećem Sudu. Feliks se uplašio i rekao: »Sad možeš ići, a kad budem imao više vremena, poslat ću po tebe.« ²⁶ U isto vrijeme, Feliks se nadao da će mu Pavao dati novca pa ga je često pozivao i razgovarao s njim.

²⁷ Prošle su dvije godine i Porcije Fest naslijedio je Feliksa na mjestu upravitelja. A budući da je Feliks htio nečim ugoditi Židovima, ostavio je Pavla u zatvoru.

Pavao zahtijeva saslušanje pred carem

25 Tri dana nakon što je postao upravitelj Judeje, Fest je stigao iz Cezareje u Jeruzalem. ² Visoki svećenici i židovski vođe odmah su mu iznijeli optužbe protiv Pavla. Zamolili su ga ³ da im izađe u susret i pošalje Pavla u Jeruzalem. Pripremili su zasjednu da ga

ubiju još na putu. ⁴ Fest im je odgovorio da Pavla drže u Cezareji, a da i on sâm uskoro ide onamo. ⁵ »Neka neki od vaših vodećih ljudi pođu sa mnom i neka ga tamo tuže ako je zaista počinio neki prekršaj«, rekao im je.

⁶ Nakon što je ostao s njima osam ili deset dana, Fest se vratio u Cezareju. Sutradan je sjeo na svoj sudački stolac i naredio da mu dovedu Pavla. ⁷ Čim se Pavao pojavio, okružili su ga Židovi koji su došli iz Jeruzalema, iznoseći mnoge teške optužbe protiv njega, ali ih nisu mogli dokazati. ⁸ A Pavao se branio ovako: »Ja nisam učinio ništa ni protiv židovskoga Zakona, ni protiv Hrama, ni protiv cara.«

⁹ No, Fest je htio Židovima ugoditi pa je upitao Pavla: »Želiš li poći u Jeruzalem da ti se ondje preda mnom sudi na osnovi ovih optužbi?«

¹⁰ Pavao je odgovorio: »Ja sada stojim pred carskim sudom, gdje je i red da mi se sudi. Židovima nisam ništa skrivio, kao što i sâm vrlo dobro znaš. ¹¹ Ako sam za nešto kriv i ako sam učinio bilo što, što zaslužuje smrtnu kaznu, ne pokušavam od nje pobjeći, ali ako u optužbama ovih ljudi protiv mene nema ni riječi istine, nitko me ne smije predati njima u ruke. Ja želim da mi se sudi pred carem.«

¹² Nakon što se posavjetovao sa svojim savjetnicima, Fest je rekao Pavlu: »Tražio si da ti se sudi pred carem, pa ćeš i ići pred cara.«

Pavao pred Herodom Agripom

¹³ A kako su ondje ostali nekoliko dana, kralj Agripa i Berenika stigli su u Cezareju da posjete Festa. ¹⁴ Nakon nekoliko dana provedenih ondje Fest je iznio kralju Pavlov slučaj: »Ima ovdje jedan zatvorenik kojega je Feliks ostavio u zatvoru. ¹⁵ Kad sam bio u Jeruzalemu, visoki svećenici i židovski starješine iznijeli su mi optužbe protiv njega i tražili da ga osudim. ¹⁶ Odgovorio sam im da nije običaj da Rimljani izručuju bilo koga samo tako. Optuženi se prvo treba suočiti sa svojim tužiteljima i dobiti priliku da se brani od optužbe. ¹⁷ Zato, kad su oni došli ovamo sa mnom, nisam odugovlačio. Već sljedećeg dana sjeo sam na svoj sudački stolac i naredio da uvedu toga čovjeka. ¹⁸ Kad su njegovi tužitelji ustali da govore protiv njega, nisu ga optužili ni za kakav zločin koji sam ja očekivao. ¹⁹ Umjesto toga, iznijeli su neke točke u kojima se nisu slagali s njim oko njihove vlastite religije. Govorili su i o nekom čovjeku po imenu Isus, koji je umro, a za kojega je Pavao tvrdio da je živ. ²⁰ Ja se nisam snašao u toj vrsti rasprave pa sam čovjeka upitao bi li htio ići u Jeruzalem da mu se ondje sudi. ²¹ Budući da je Pavao zatražio da ostane u Cezareji do careve presude, naredio sam da ga drže u pritvoru dok ga ne budem mogao poslati caru.«

²² Na to je Agripa rekao Festu: »I ja bih htio čuti toga čovjeka.« »Sutra ćeš ga čuti«, odgovorio mu je Fest.

²³ Tako su sutradan Agripa i Berenika došli u velikoj raskoši. Ušli su u dvoranu sudnice u pratnji zapovjednika i vodećih ljudi grada. Fest je zapovjedio da uvedu Pavla ²⁴ te rekao: »Kralju Agripa i svi vi ovdje prisutni, pogledajte ovoga čovjeka! Na njega mi se potužila cijela židovska zajednica — i u Jeruzalemu i ovdje. Vikali su da ga treba smaknuti, ²⁵ ali bilo mi je jasno da nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt. No, budući da je sâm zatražio da mu se sudi pred carem, odlučio sam ga k njemu i poslati. ²⁶ Ali nemam nikakvu optužbu koju bih protiv njega mogao iznijeti caru. Zato sam ga doveo pred vas, posebno pred tebe, kralju Agripa, da ga ispitate. Tako ću moći caru nešto napisati. ²⁷ Na kraju krajeva, čini mi se da nema smisla poslati mu zatvorenika, a ne navesti za što ga se optužuje.«

Pavao pred kraljem Agripom

26 Agripa se obratio Pavlu: »Dopušteno ti je da govoriš u svoju obranu.«

² Pavao je podigao ruku i otpočeo: »Kralju Agripa, sretan sam što ću se upravo pred tobom danas braniti od svega za što me Židovi optužuju. ³ Drago mi je posebno zato što ti poznaješ sve židovske običaje i nesuglasice. Stoga te molim da me strpljivo saslušaj.«

⁴ Svim je Židovima poznat moj život; oni dobro znaju kakav sam život vodio u mladosti u svojoj zemlji, a isto tako i u Jeruzalemu. ⁵ Oni me poznaju već dugo i, ako žele, mogu posvjedočiti da sam živio kao farizej. Bio sam član sljedbe koja s najvećom pažnjom poštuje pravila naše vjere. ⁶ A ovdje mi se sada sudi zbog nade u ispunjenje obećanja koje je Bog dao našim precima. ⁷ Naših dvanaest plemena nada se njegovu ispunjenju i iskreno služe Bogu danju i noću. Zbog te iste nade, kralju, Židovi me optužuju. ⁸ Zašto smatrate nemogućim da Bog podiže ljude iz mrtvih?

⁹ I ja sam smatrao da trebam učiniti sve što je u mojoj moći protiv imena Isusa iz Nazareta. ¹⁰ To sam u Jeruzalemu i činio: otkako sam dobio ovlasti od velikih svećenika, mnoge sam Božje svete strpao u zatvor. A kad su ih ubijali, ja sam to odobravao. ¹¹ Progonio sam ih po svim sinagogama i nastojao ih prisiliti da govore protiv Boga. Toliko sam bio bijesan na njih da sam ih čak progonio i po stranim gradovima.«

Pavao govori o susretu s Isusom

¹² »Prilikom jednoga od tih progona išao sam prema Damasku s ovlaštenjem i nalogom velikih svećenika.

¹³ Na putu, negdje oko podne, ugledao sam, kralju, nebesko svjetlo jače od sunca. Zasjeo je oko mene i mojih suputnika. ¹⁴ Svi smo se bacili na zemlju, a ja sam začuo glas koji mi se obratio na aramejskom jeziku: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Samo sebi nanosiš štetu boreći se protiv mene.' ¹⁵ Ja sam rekao: 'Tko si ti, Gospodine?' A Gospodin je odgovorio: 'Ja sam Isus kojega progoniš. ¹⁶ Ali ustani, podigni se! Ukazao sam ti

se da te imenujem svojim slugom i svjedokom. Govorit ćeš o onome što si vidio i o onome što ću ti ja pokazati. ¹⁷ Ja ću te izbaviti i od Židova i od nežidova kojima ću te poslati. ¹⁸ Ti ćeš im otvoriti oči i okrenuti ih od tame k svjetlu, od sotonine vlasti k Bogu. Tako da im vjerom u mene grijesi budu oprosteni i da budu primljeni među one koji su sveti zbog vjere u moje ime.'«

Pavao govori o svojoj službi

¹⁹ »Znači, kralju Agripa, nisam bio neposlušan nebeskom viđenju. ²⁰ Počeo sam govoriti ljudima da se obrate i okrenu Bogu te počnu činiti djela koja pokazuju da su im se životi zaista promijenili. Propovijedao sam najprije u Damasku, a zatim u Jeruzalemu i širom Judeje. Propovijedao sam i nežidovima. ²¹ Zbog toga su me Židovi uhvatili dok sam bio u Hramu i pokušali me ubiti. ²² Ali Bog mi je pomogao i pomaže mi do dana današnjega. Tako, evo, sada stojim ovdje i svjedočim svima o onome što sam vidio. Ne govorim ništa novo, već ono što su proroci i Mojsije nagovijestili da će se dogoditi. ²³ Nagovijestili su da će Krist umrijeti i biti prvi koji će ustati iz mrtvih. Nagovijestili su da će on donijeti svjetlo i židovskom narodu i ostalim narodima.«

Pavao, Fest i Agripa

²⁴ Dok je Pavao tako govorio u svoju obranu, Fest je povikao: »Pavle, ti si lud! Poludio si od prevelikog znanja.«

²⁵ Pavao je odgovorio: »Preuzvišeni Feste, ja nisam lud. Dapače, sasvim sam pri zdravoj pameti i govorim istinu. ²⁶ Kralju je sve to poznato i o tome mogu s njim otvoreno govoriti. Siguran sam da mu ništa od toga nije promaklo, jer se te stvari nisu dogodile u nekom zabačenom kutu zemlje. ²⁷ Kralju Agripa, vjeruješ li u ono što su rekli proroci? Ja znam da vjeruješ.«

²⁸ Na to je Agripa rekao Pavlu: »Zar misliš da me tako lako možeš uvjeriti da postanem kršćanin?«

²⁹ Pavao mu je odgovorio: »Lako ili teško, molim Boga da ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postanu poput mene, samo bez ovih okova.«

³⁰ Tada je kralj ustao, a s njim i upravitelj, Berenika i svi koji su sjedili s njima. ³¹ Napustili su prostoriju, a onda počeli govoriti jedan drugome: »Ovaj čovjek nije učinio ništa što zaslužuje smrt ili zatvorsku kaznu.« ³² A Agripa je rekao Festu: »Ovaj je čovjek već mogao biti oslobođen da nije zatražio suđenje pred carem.«

Pavlovo putovanje

27 Kad je odlučeno da ćemo isploviti put Italije, Pavao i još neki zatvorenici predani su nekom časniku Juliju. On je bio satnik u elitnoj carskoj vojnoj jedinici. ² Ukrkali smo se na brod iz grada Adramitija, koji je upravo trebao krenuti prema Aziji, i isplovili. S nama se nalazio i Aristarh, Makedonac iz Soluna. ³ Sutradan smo pristali u Sidonu. Julije se ljubazno ophodio s Pav-

lom i dopustio mu da posjeti svoje prijatelje. Oni su se pobrinuli za sve što je Pavlu trebalo. ⁴ Isplovili smo iz Sidona i krenuli uz obalu Cipra jer nam je vjetar bio suprotan. ⁵ Preplovili smo preko mora duž Cilicije i Pamfilije i stigli u grad Miru u Liciji. ⁶ Tamo je vojni časnik našao neki brod iz Aleksandrije. Brod je plovio u Italiju i on nas je ukrcao na njega.

⁷ Danima smo polako plovili i jedva stigli do Knida. Vjetar nam nije dopuštao da zadržimo smjer, pa smo plovili južnom stranom Krete kod Salmone. ⁸ Teško smo jedrili uz obalu i stigli do mjesta zvanog Sigurna Luka, u blizini grada Laseje.

⁹ Izgubili smo mnogo vremena i dan židovskoga posta već je bio prošao. Plovidba je postala opasna, pa je Pavao upozorio posadu. ¹⁰ Rekao im je: »Ljudi, vidim da ovo putovanje neće proći bez nevolja. Nastradat će i brod i teret na njemu. A i naši životi mogli bi se naći u opasnosti.« ¹¹ Ali budući da se kapetan i vlasnik broda nisu složili s Pavlom, vojni je časnik radije poslušao njih nego Pavla. ¹² S obzirom na to da luka nije bila sigurna da brod ostane u njoj preko zime, većina je odlučila da se plovidba nastavi. Nadali su se da će, po mogućnosti, stići do Feniksa i ondje prezimiti. Feniks je luka na Kreti i okrenuta je prema jugozapadu i sjeverozapadu.

Oluja

¹³ Kad je zapuhao blagi južni vjetar, svi su pomislili da je to upravo ono što smo čekali. Podigli smo sidro i zaplovili uz obalu Krete. ¹⁴ Ali ubrzo se s otoka spustio jak olujni vjetar, sjeveroistočnjak, i odnio brod dalje od obale. ¹⁵ Budući da nismo mogli ploviti protiv vjetra, pustili smo da nas nosi. ¹⁶ Plovili smo ispod otočića zvanog Kauda i nekako uspjeli podići čamac za spašavanje. ¹⁷ Nakon što smo podigli čamac, konopcima smo učvrstili brod da se ne bi raspao. Svi su se bojali da ćemo se nasukati na Sirti, pa su spustili jedro i pustili da nas nosi struja. ¹⁸ Sutradan je oluja bila tako strašna da su ljudi počeli bacati teret u more. ¹⁹ A trećega su dana sami pobacali u more i brodsku opremu. ²⁰ Danima nismo vidjeli ni sunca ni zvijezda. Šibala nas je strašna oluja i sve naše nade u spasenje su se raspšile.

²¹ Ljudi dugo nisu ništa jeli. Tada je Pavao istupio i rekao: »Ljudi, trebali ste poslušati moj savjet da ne isplivljavamo s Krete. Tako biste izbjegli ovu nepogodu i štetu. ²² Ali sada vas pozivam da ne klonete duhom. Nitko od vas neće poginuti, jedino ćemo izgubiti brod. ²³ Prošle noći ukazao mi se anđeo. Poslao ga je Bog kojemu ja pripadam i služim. ²⁴ Anđeo mi je rekao: 'Ne boj se, Pavle. Ti moraš doći pred cara. Bog ti je obećao da će radi tebe spasiti sve koji plove s tobom.' ²⁵ Zato, ljudi, gore glave! Ja vjerujem Bogu. Sve će se dogoditi točno onako kako je anđeo rekao. ²⁶ No, nasukat ćemo se na neki otok.«

²⁷ Spustila se i četrnaesta noć, a struja nas je još nosila po Jadranu. Negdje oko ponoći mornari su osjetili da je kopno blizu. ²⁸ Izmjerali su dubinu užetom za koje je bio privezan uteg — iznosila je trideset i sedam metara. Malo kasnije ponovno su izmjerili dubinu i otkrili da iznosi oko dvadeset i osam metara. ²⁹ Bojali su se da ćemo udariti o kamenje, pa su s krme bacili u more četiri sidra i molili da jutro svane što prije. ³⁰ Neki su mornari pokušali pobjeći s broda pa su spustili u more čamac za spašavanje. Pravili su se da s pramca spuštaju sidra. ³¹ A Pavao je rekao satniku i vojnicima: »Ako ti ljudi ne ostanu na brodu, vi se ne možete spasiti.«

³² Vojnici su presjekli užad koja je držala čamac za spašavanje i pustili ga da padne u more.

³³ Nešto prije zore Pavao je počeo nagovarati ljude da nešto pojedju, govoreći: »Danas je četrnaesti dan kako čekate u neizvjesnosti, a ništa niste jeli. ³⁴ Molim vas, pojedite nešto! Morate jesti ako želite preživjeti. Nikome od vas neće pasti ni vlas s glave.« ³⁵ Nakon tih riječi uzeo je kruh i pred svima zahvalio Bogu. Zatim je razdijelio kruh na komade i počeo jesti. ³⁶ Svi su se razvedrili, pa su i oni jeli. ³⁷ Na brodu se nalazilo dvjesto sedamdeset i šest putnika. ³⁸ Kada su se nasitili, pobacali su žito u more i tako olakšali brod.

Brodolom

³⁹ Kad se razdanilo, ugledali su kopno. Nisu ga prepoznali, ali su primijetili nešto kao zaljev s pješčanom plažom. Odlučili su ondje pristati, ako bude moguće. ⁴⁰ Prezerali su konopce i sidra ostavili u moru, a zatim su razvezali konopce koji su držali kormila. Okrenuli su prednje jedro prema vjetru i krenuli prema obali. ⁴¹ No, brod je udario u neki greben i nasukao se. Pramac se zaglavio i nije se mogao pomaknuti, a krma se počela lomiti od jačine valova.

⁴² Vojnici su odlučili ubiti zatvorenike, kako ni jedan ne bi otplivao na obalu i pobjegao. ⁴³ Ali njihov časnik htio je spasiti Pavla, pa je spriječio vojnike da svoj plan provedu u djelo. Naredio je da najprije oni koji znaju plivati skoče u more i doplivaju do obale. ⁴⁴ Ostali su se onamo uputili na daskama i olupinama broda. Na taj način svi su sretno stigli na obalu.

Pavao na Malti

28 Nakon što smo sretno stigli na kopno, saznali smo da se otok zove Malta. ² Stanovnici otoka su se prema nama ponašali neobično ljubazno. Sve su nas srdačno primili i zapalili vatru, jer je počela kiša i bilo je hladno. ³ Pavao je skupio hrpu granja i stavljao ga u vatru. Odjednom je, zbog vrućine, iz granja izašla zmija i ugrizla Pavla za ruku. ⁴ Kad su stanovnici vidjeli zmiju kako visi na Pavlovoj ruci, rekli su jedni drugima: »Ovaj je čovjek sigurno ubojica. Iako se spasio iz mora, Pravda mu nije dopustila da živi.« ⁵ A Pavao je stresao zmiju u vatru i ništa mu se nije dogodilo. ⁶ Mještani su

očekivali da će oteći ili iznenada pasti mrtav pa su dugo čekali i promatrali ga. Kad su vidjeli da mu se nije dogodilo ništa loše, promijenili su mišljenje i rekli da je on bog. ⁷ U blizini toga mjesta nalazila su se polja koja su pripadala poglavaru otoka. Zvao se Publije. On nas je primio u svoju kuću i tri dana nas ljubazno ugostio. ⁸ Publijev otac ležao je u krevetu jer je bolovao od groznice i dizenterije. Pavao je ušao u sobu da ga pogleda. Nakon što se pomolio, stavio je ruke na njega i ozdravio ga. ⁹ Nakon toga, počeli su dolaziti i ostali bolesnici s otoka i ozdravljati. ¹⁰ Oni su nam iskazali mnoge počasti, a prije nego smo isplovili, opskrbili su nas svime što nam je trebalo.

Pavao odlazi u Rim

¹¹ Nakon tri mjeseca isplovili smo brodom koji je bio iz Aleksandrije i koji je prezimio na otoku. S prednje strane imao je znak bogova Blizanaca. ¹² Stigli smo u Sirakuzu i ondje ostali tri dana, ¹³ a zatim smo isplovili prema Regiju. Sljedećeg dana podigao se južni vjetar i dan nakon toga stigli smo u Puteole. ¹⁴ Ondje smo zatekli neku braću koja su nas zamolila da ostanemo s njima tjedan dana. Napokon smo stigli u Rim. ¹⁵ Tamomšnji vjernici saznali su da dolazimo, pa su izašli sve do Apijeve tržnice i Triju gostionica da nas dočekaju. Kad ih je Pavao ugledao, zahvalio je Bogu i ohrabrio se.

Pavao u Rimu

¹⁶ Kad smo stigli u Rim, Pavlu je bilo dopušteno da živi sâm, ali s njim je morao biti i vojnik koji bi ga čuvao.

¹⁷ Tri dana kasnije, Pavao je sazvao židovske vođe. Kad su se svi skupili, rekao im je: »Braćo, ja nisam učinio ništa protiv našega naroda ni protiv običaja naših predaka. Pa ipak su me u Jeruzalemu uhitili i predali Rimljanima. ¹⁸ Rimljani su me ispitali i htjeli me osloboditi jer ni s čim nisam zaslužio smrtnu kaznu. ¹⁹ Ali kad su se Židovi tomu usprotivili, bio sam prisiljen zatražiti da mi se sudi pred carem. Međutim, ja nemam ni za

što optužiti svoj narod. ²⁰ Zbog toga sam i zatražio da vas vidim i razgovaram s vama; u ovim sam lancima upravo zato što vjerujem u nadu Izraela.«

²¹ Židovski su vođe rekli Pavlu: »Nismo iz Judeje primili nikakvo pismo o tebi. Ni jedan brat koji je stigao odande nije nam priopćio nikakvu novost niti iznio išta loše o tebi. ²² Ali htjeli bismo čuti tvoje stajalište jer znamo da se svuda govori protiv te sljedbe.«

²³ Ugovorili su s Pavlom dan kada će se sastati. Došli su k njemu u velikom broju, u kuću u kojoj je boravio, a on im je cijeli dan govorio o Božjem kraljevstvu i iznosio im svoje svjedočanstvo. Nastojao ih je uvjeriti u istinu o Isusu na temelju Mojsijevih zakona i proročkih knjiga. ²⁴ Neki su povjerovali u ono što je govorio, dok drugi nisu htjeli povjerovati. ²⁵ Nastala je prepirka i svi su se već bili spremni razići, a Pavao je tada dodao još samo ovo: »Dobro je Duh Sveti govorio kad je preko proroka Izaije rekao vašim precima:

²⁶ 'Idi ovom narodu i reci mu:

Vi ćete slušati i čuti,
ali nećete razumjeti;
gledat ćete i vidjeti,
ali nećete razumjeti to što vidite.

²⁷ Da, otvrdnulo je srce ovoga naroda.

Imaju uši, ali ne žele čuti. Oči su zatvorili da ne vide. Da nije tako, mogli bi vidjeti svojim očima, čuti svojim ušima i razumjeti svojim umom.

I mogli bi se vratiti k meni i ja bih ih izliječio.' †

²⁸ Stoga znajte: Bog šalje ovo spasenje nežidovima.

Oni će ga poslušati!« ²⁹ ††

³⁰ Pune dvije godine Pavao je ostao u kući koju je sâm unajmio. U njoj je primao sve koji su mu dolazili.

³¹ Propovijedao je o Božjem kraljevstvu i učio o Gospodinu Isusu Kristu. Činio je to sasvim otvoreno i nitko ga u tome nije priječio.

† Citat iz Iz 6,9–10. †† Neki kasniji rukopisi dodaju još 29. redak: »Nakon što je Pavao to rekao, Židovi su otišli, a među njima se razvila žučna rasprava.«

Rimljanima

1 Pozdrav od Pavla, sluge Krista Isusa, kojeg je Bog pozvao da bude apostol i izabrao da objavljuje Božju Radosnu vijest, ² koju su već prije objavljivali proroci u Svetom pismu. ³ Ta Radosna vijest govori o Božjem Sinu, našem Gospodinu Isusu Kristu. On rođenjem potječe iz Davidove obitelji, ⁴ a po Duhu koji posvećuje pokazao se Božjim Sinom uskrsnućem od mrtvih.

⁵ Po njemu sam primio dar da budem apostol kako bih sve nežidovske narode priveo poslušnosti i vjeri u njegovo ime. ⁶ I vi ste među njima, i vas je Bog pozvao da pripadate Isusu Kristu.

⁷ Pišem svima vama u Rimu, koje Bog voli i zove da budete Božji sveti ljudi. Neka milost i mir od Boga, našega Oca, i Gospodina Isusa Krista budu s vama.

Molitva zahvale

⁸ Prije svega, zahvaljujem Bogu po Isusu Kristu za sve vas, jer se o vašoj vjeri priča po cijelom svijetu.

⁹ Bog, kojemu služim svojim srcem propovijedajući Radosnu vijest o njegovu Sinu, svjedok mi je da vas se uvijek sjetim, svaki put kada molim. ¹⁰ Stalno molim da mi nekako pođe za rukom da vas posjetim, ako Bog tako bude htio. ¹¹ Zaista vas želim vidjeti jer imam za vas duhovni dar koji će vas ojačati. ¹² Tako ćemo hrabriti jedni druge zajedničkom vjerom.

¹³ Braćo i sestre, želim da znate da sam vas puno puta namjeravao posjetiti, da i među vama uberem plodove, kao što sam ih ubrao među drugim nežidovima. Ali sve do sada bio sam spriječen.

¹⁴ Ja imam jednaku obvezu prema svima: prema Grcima i prema onima koji to nisu, prema učenicima i prema neukima. ¹⁵ Zbog toga sam spreman objaviti Radosnu vijest i vama koji ste u Rimu.

¹⁶ Ne stidim se, naime, Radosne vijesti, jer to je sila kojom Bog spašava svakoga tko vjeruje, najprije Židove, a zatim i druge narode. ¹⁷ U Radosnoj vijesti objavljen je Božji način postizanja pravednosti. On počinje i završava vjerom, baš kao što piše u Svetom pismu: »Pravednik će živjeti po vjeri.« †

Svi su zgriješili

¹⁸ S neba se očituje Božji bijes usmjeren protiv svih bezbožnih i zlih djela što ih čine ljudi koji svojim nepravednim životima priječe istinu. ¹⁹ Taj se bijes očituje za-

to što je Bog jasno objavio sve što se može znati o njemu.

²⁰ Vječna moć i božanstvo Božje su nevidljive osobine, ali se od početka svijeta mogu opažati i razumjeti u onome što je Bog stvorio. Zbog toga nemaju nikakve isprike za svoja zla djela. ²¹ Premda su poznavali Boga, nisu mu iskazivali štovanje niti mu zahvaljivali kao Bogu. Umjesto toga, misli su im postale isprazne, a njihova su nerazborita srca potamnijela. ²² Iako su govorili da su mudri, postali su ljudi. ²³ Slavu besmrtnoga Boga zamijenili su obožavanjem kipova napravljenih u obliku smrtna čovjeka, ptica, divljih zvijeri ili zmija.

²⁴ Zbog toga ih je Bog ostavio u seksualnoj nečistoći i drugim zlim željama što su ih imali u srcima i pustio ih da sami obeščaste svoja tijela. ²⁵ Istinu o Bogu zamijenili su lažima, štovali su i služili stvarima koje su stvorene umjesto Stvoritelju koji zaslužuje vječnu slavu. Amen.

²⁶ Bog ih je, dakle, prepustio njihovim bestidnim strastima. Njihove su žene zamijenile prirodne spolne odnose neprirodnima, ²⁷ a isto su tako i muškarci pres-tali spavati sa ženama i povelili se za pohotom prema drugim muškarcima. Muškarci su počeli činiti sramotne stvari jedni s drugima pa su na svojim tijelima osjetili kaznu koju su zaslužili svojom nastranošću.

²⁸ Budući da nisu smatrali važnim čuvati istinsko poznavanje Boga, On ih je ostavio u njihovim izopačenim mislima, koje su ih navele da čine ono što je zlo. ²⁹ Puni su svih vrsta grijeha, pokvarenosti, pohlepe i zlobe. Njima vlada zavist, ubojstvo, svađa, prijevara i podmukle nakane. Blate i ogovaraju jedni druge, ³⁰ klevetnici su, mrze Boga, bezobrazni su, umišljeni, neprestano se hvale, u zlu su domišljati, neposlušni su roditeljima, ³¹ nerazumni su, ne ispunjavaju svoja obećanja, nemaju srca ni samilosti prema drugima. ³² Bez obzira na to što znaju Božja upozorenja da oni koji tako žive zaslužuju smrt, ne samo što tako žive nego čak i odobravaju drugima da tako rade.

Božji pravedni sud

2 Zato nemaš izgovora, čovječe koji sudiš, tko god ti bio. Jer u čemu osuđuješ druge, osuđuješ samoga sebe, jer i ti činiš isto što i oni. ² Znamo da je Božji sud pravedan prema onima koji tako rade. ³ Ali, čovječe, ti koji osuđuješ one koji rade takve stvari, a sâm ih radiš, misliš li da ćeš izbjeći Božji sud? ⁴ Zar prezireš Božju neizmjernu dobrotu i strpljivost koju ti iskazuje i

† Citat iz Hab 2,4; usp. Gal 3,11.

ne shvaćaš da te Božja dobrota želi navesti da se pokažeš i promijeniš način života?

⁵ No, ti zbog svoje tvrdoglavosti i nepromijenjena srca sve više navlačiš na sebe Božji bijes za dan kad će Bog objaviti svoju pravednu presudu ⁶ i kada će svakome uzvratiti prema njegovim djelima. ⁷ Nagradit će vječnim životom one koji traže slavu, čast i besmrtnost, trudeći se uvijek činiti dobro. ⁸ A bijesom i srdžbom kaznit će one koji iz sebičnosti ne slijede istinu, nego nepravednost. ⁹ Nevolja i muka snači će svakoga tko čini zlo — najprije Židove, a zatim i ostale narode. ¹⁰ A slava, čast i mir namijenjeni su onima koji čine dobro — najprije Židovima, a zatim i ostalim narodima. ¹¹ Bog ne gleda tko je tko.

¹² Oni koji imaju Zakon, čine grijeh jednako kao i oni koji nikada nisu ni čuli za Zakon. Ako oni koji nemaju Zakona čine grijeh, isto tako će bez Zakona biti izgubljeni. A ako oni koji imaju Zakon čine grijeh, njima će se suditi po Zakonu. ¹³ Jer u Božjim očima nisu pravedni oni koji samo slušaju što je ispravno prema Zakonu, nego će oni koji čine ono što Zakon propisuje biti opravdani pred Bogom.

¹⁴ Neki koji nisu Židovi i ne poznaju Zakon po prirodi čine ono što Zakon propisuje. Stoga su, iako nemaju Zakona, sami sebi Zakon. ¹⁵ Oni pokazuju da u svojim srcima znaju što Zakon propisuje. To pokazuju i time što osjećaju što je pravo, a što krivo. Njihove ih vlastite misli u jednom slučaju optužuju, dok ih u drugom brane.

¹⁶ Sve će se to dogoditi onoga dana kada će Bog preko Krista Isusa suditi ljudske tajne, prema Radosnoj vijesti koju ja objavljujem.

Židovi i Zakon

¹⁷ Ti kažeš za sebe da si Židov i da se oslanjaš na Zakon. Ponosiš se Bogom ¹⁸ i znaš što On želi, a iz Zakona si naučio što je ispravno [†]. ¹⁹ Uvjeren si da si vodič slijepima i svjetlo onima koji su u mraku. ²⁰ Da poučavaš one koji ne znaju i da si učitelj nezrelima jer imaš Zakon, koji je utjelovljeno znanje i istina. ²¹ Zašto, dakle, ti koji poučavaš druge sâm sebe ne poučiš? Ti koji druge učiš da ne kradu, zašto sâm kradeš? ²² Ti koji kažeš da se ne smije počinuti preljub, zašto ga činiš? Ti koji prezireš idole, zašto pljačkaš hramove? ²³ Ti koji se hvališ da poznaješ Božji zakon, zašto vrijeđaš Boga kršeći Zakon? ²⁴ Kao što piše u Svetom pismu: »Zbog vas se vrijeđa Božje ime među nežidovskim narodima.« ^{††}

²⁵ Obrezanje ima vrijednosti ako se pridržavaš onoga što piše u Zakonu. Ako pak kršiš Zakon, ništa ti ne vrijedi što si obrezan. ²⁶ Ako se neobrezan čovjek drži onoga što Zakon propisuje, neće li se ubrojiti u obrezane? ²⁷ Tebi, koji poznaješ ono što piše u Zakonu i obre-

zan si, a kršiš Zakon, sudit će čovjek koji nije obrezan tjelesno, a pridržava se zapovijedi Zakona.

²⁸ Onaj koji samo izgleda kao Židov nije pravi Židov niti je vanjski znak na tijelu istinsko obrezanje. ²⁹ Pravi je Židov onaj koji je Židov u srcu: istinsko se obrezanje događa u srcu po Duhu, a ne po pisanom zakoniku. Takav čovjek prima pohvalu od Boga, a ne od ljudi.

3 Koje su, dakle, prednosti Židova i koja je vrijednost obrezanja? ² Židovi imaju mnoge prednosti u svakom pogledu, jer Bog je njima povjerio svoje učene. ³ Pa što ako su neki od njih postali nevjerni? Zar će njihova nevjernost poništiti Božju vjernost? ⁴ Nikako! Bog će ostati vjeran u svim svojim obećanjima, premda su svi ljudi lašci, kao što piše u Svetom pismu:

»Pokazat ćeš se pravednim u svemu što kažeš i pobijedit ćeš kada te budu optuživali.« [‡]

⁵ Što, dakle, da kažemo ako naša nepravednost ističe Božju pravednost? Zar je Bog nepravedan kad pokaže svoj gnjev? Govorim onako kao što ljudi misle. ⁶ Nikako, Bog nije nepravedan. Kako bi inače mogao suditi svijetu?

⁷ Netko će reći: »Ako ja lažem, to je Bogu na slavu jer tada dolazi do izražaja Božja istinitost. Zašto me onda osuđuje kao grešnika?« ⁸ To bi bilo isto kao da kažemo: »Činimo zlo kako bi nastalo dobro!« — kao što me neki blate da ja preporučujem. Oni koji tako govore zaslužili su osudu.

Nitko nije bez grijeha

⁹ Što sve to znači? Jesmo li mi Židovi u prednosti pred drugima? Nismo! Već smo rekli da su i Židovi i nežidovski narodi jednako pod grijehom. ¹⁰ U Svetom pismu piše:

»Nitko nije bez grijeha!

Baš nitko!

¹¹ Nitko ne razumije.

Nitko ne traži Boga.

¹² Ostavili su Boga i svi su postali bezvrijedni.

Ni jedan čovjek ne čini dobro. Ni jedan jedini!« ^{†††}

¹³ »Njihova su usta poput otvorenih grobova, jezik im govori laži.« ^{‡‡}

»Na usnama im je zmijski otrov.« ^{‡‡‡}

¹⁴ »Usta su im puna proklinjanja i gorčine.« ^{‡‡‡}

¹⁵ »Noge su im brze da ubiju,

¹⁶ kud god idu uzrokuju razaranja i nesreću,

¹⁷ ne poznaju put mira.« [§]

¹⁸ »Ne poštuju i ne boje se Boga.« ^{§†}

¹⁹ Znamo da je sve što je napisano u Zakonu namijenjeno onima koji žive po njemu da bi se ušutkale sve isprike i da bi se cijeli svijet doveo pod Božji sud. ²⁰ Ni jedan čovjek ne može se opravdati pred Bogom vršeći zapovijedi Zakona, jer po Zakonu samo prepoznajemo grijeh.

[†] ISPRAVNO Doslovno: najbolje, bolje. ^{††} Citat iz Iz 52,5; vidi Ez 36,20–23.

[‡] Citat iz Ps 51,4. ^{††} Citat iz Ps 14,1–3. ^{‡‡} Citat iz Ps 5,9.

^{†††} Citat iz Ps 140,3. ^{‡‡‡} Citat iz Ps 10,7. [§] Citat iz Iz 59,7–8.

^{§†} Citat iz Ps 36,1.

Bog opravdava

²¹ Bog nam je sada pokazao kako ljude čini, neovisno o Zakonu, pravednima. Zakon i Proroci to potvrđuju.

²² Bog čini ljude pravednima kroz vjeru u Isusa Krista. To se odnosi na sve koji vjeruju. Svi su ljudi jednaki, ²³ jer su svi grijeshili i ne mogu sudjelovati u Božjoj slavi.

²⁴ Ali su opravdani pred Bogom po njegovoj milosti, zbog oprostjenja grijeha koje dolazi kroz Isusa Krista. To je Božji dar. ²⁵ Bog je poslao Isusa kao žrtvu pomirenja, da preko njega, onima koji vjeruju, budu oprostjeni grijesi. Bog im je oprostio zbog Isusove krvi. Na taj je način pokazao da je pravedan. Bio je pravedan i u prošlosti kad je bio strpljiv i nije ih kaznio za njihove grijeha. ²⁶ To je napravio da bi nam pokazao da je i sada pravedan, da sudi pravedno i da opravdava svakoga tko vjeruje u Isusa.

²⁷ Dakle, možemo li se ponositi sobom? Tako nešto ne dolazi u obzir! Na osnovi kojega zakona? Na osnovi zakona djela? Ne, na osnovi zakona vjere. ²⁸ Mi, naime, držimo da je čovjek opravdan pred Bogom zato što vjeruje, a ne zato što čini ono što Zakon propisuje. ²⁹ Je li Bog samo Bog Židova? Nije li On Bog i drugih naroda? Da! On je Bog i drugih naroda. ³⁰ Jer Bog je jedan i On će opravdati one koji su obrezani zato što vjeruju i one koji nisu obrezani zato što vjeruju. ³¹ Dakle, umanjujemo li mi Zakon slijedeći vjeru? Ne, nipošto! Vjerom smo onakvi kakvima Zakon stvarno zahtijeva da budemo.

Abrahamov primjer

4 Što možemo reći da je o vjeri otkrio Abraham, praotac našega naroda? ² Jer ako je Abraham bio opravdan pred Bogom po svojim djelima, imao je razloga za ponos, ali nije se mogao ponositi pred Bogom. ³ Što piše u Svetom pismu? »Abraham je vjerovao Bogu i njegova mu se vjera uračunala kao pravednost.« †

⁴ Radniku se ne daje plaća kao dar, nego kao dug. ⁵ Čovjek se ne može opravdati pred Bogom svojim djelima, ali ako vjeruje u Boga koji opravdava grešnike, vjera će mu se pripisati kao pravednost. ⁶ David je govorio da je sretan onaj čovjek kojemu Bog pripisuje opravdanje neovisno o njegovim djelima:

⁷ »Sretni su oni kojima su oprostena njihova zla djela i čiji su grijesi pokriveni.

⁸ Sretan je onaj čovjek čiji grijeh Bog ne uzima u obzir.« ††

⁹ Je li ta sreća ograničena samo na obrezane ili vrijedi i za neobrezane? Naravno, vrijedi i za neobrezane, jer već smo prije rekli: »Abrahamu se njegova vjera pripisala kao pravednost.« ††¹⁰ A kad mu se vjera pripisala kao pravednost? Dok je bio obrezan ili neobrezan? Ne kad je bio obrezan, nego dok je još bio neobrezan.

† Citat iz Post 15,6. †† Citat iz Ps 32,1–2. ‡ Citat iz Post 15,6.

¹¹ Primio je obrezanje kao znak, pečat svoje pravednosti, koja je posljedica vjere koju je pokazao dok još nije bio obrezan. Zbog toga je on otac svima koji vjeruju, bez obzira na to što nisu obrezani, da bi se i njima pripisala pravednost. ¹² A otac je i onima koji nisu samo obrezani, nego i slijede njegovu vjeru koju je pokazao dok još nije bio obrezan.

Božja obećanja primaju se vjerom

¹³ Jer obećanje dano Abrahamu i njegovim potomcima da će naslijediti svijet nije došlo po Zakonu nego po pravednosti koja je rezultat vjere. ¹⁴ Ako poštujući Zakon ljudi mogu naslijediti Božja obećanja, onda je vjera postala beznačajna i obećanje ne vrijedi ništa.

¹⁵ Jer Zakon samo izaziva Božji gnjev ako ga se ne vrši, ali ako nema Zakona, nema ni njegova kršenja.

¹⁶ Tako je i Božje obećanje rezultat vjere: ono je dar i vrijedi za sve Abrahamove potomke; ne samo za one koji su podložni Zakonu nego i za one koji imaju vjeru kao Abraham. On je otac svima nama, ¹⁷ kao što piše u Svetom pismu: »Učinio sam te ocem mnogih naroda.« †† To je istina pred Bogom u kojeg je Abraham vjerovao. Taj Bog je onaj koji diže mrtve u život te ono što još nije stvoreno vidi kao da već postoji.

¹⁸ Nije bilo nade, ali Abraham je vjerovao i nastavio se nadati. I postao je otac mnogim narodima, prema onome što piše u Svetom pismu: »Imat ćeš brojne potomke« ††. ¹⁹ Abraham je dobro znao da je prošao dob kada može imati djecu, jer je imao skoro stotinu godina. Znao je isto tako da Sara ne može rađati, ali nikad nije prestao vjerovati. ²⁰ Čekao je da Bog ispuni svoje obećanje i nije sumnjao, već je hvalio Boga i vjerovao sve više. ²¹ Bio je potpuno uvjeren da Bog može ispuniti ono što je obećao. ²² Zato ga je ta vjera učinila pravednim pred Bogom. ††²³ Ali to što piše u Svetom pismu: »Njegova se vjera uračunala«, ††²⁴ ne odnosi se samo na njega, nego i na nas. Naša će vjera biti prihvaćena da nas opravda pred Bogom. To će se dogoditi nama koji vjerujemo u Boga koji je uskrisio od mrtvih našega Gospodina Isusa, ²⁵ koji je predan da umre za naše grijeha, a Bog ga je uskrisio da bismo bili opravdani pred njim.

Opravdani pred Bogom

5 Sada kad smo opravdani vjerom, u miru smo s Bogom po našem Gospodinu Isusu Kristu. ² Po njemu nam je i dopušten pristup Božjoj milosti. Sada smo u Božjoj milosti, njome se ponosimo i nadamo se sudjelovati u Božjoj slavi. ³ Ne samo to, nego se radujemo i nevoljama, jer znamo da u nevoljama postajemo strpljivi. ⁴ U toj strpljivosti Bog ispituje naš karakter, a iz toga se rađa nada ⁵ koja nas neće razočarati,

†† Citat iz Post 17,5. ††† Citat iz Post 15,5. †††† Citat iz Post 15,6. †††† Citat iz Post 15,6; usp. Rim 4,22.

jer Božja je ljubav ulivena u naša srca po Duhu Svetom, koji nam je darovan.

⁶ Krist je umro za nas bezbožnike u pravo vrijeme, dok smo još bili slabi. ⁷ Teško da će netko umrijeti da bi spasio život drugom čovjeku, čak i ako je taj drugi čovjek pravedan. Možda bi netko imao dovoljno hrabrosti umrijeti i tako spasiti nekoga dobročinitelja, ⁸ ali Bog je pokazao koliko nas voli tako što je Krist umro za nas dok smo još bili grešnici.

⁹ Budući da smo opravdani pred Bogom po Kristovoj krvi, to ćemo više po Kristu biti spašeni od Božjega bijesa. ¹⁰ Ako se Bog pomirio s nama po smrti svoga Sina dok smo još bili Božji neprijatelji, to više će nas Bog spasiti po Kristovu životu sada kad smo se pomirili s Njim. ¹¹ I ne samo to; mi se i radujemo u Bogu po našem Gospodinu Isusu Kristu, po kojem smo sada i primili pomirenje.

Adam i Krist

¹² Grijeih je došao u svijet preko jednog čovjeka, a po grijehu je došla i smrt. Zato svi ljudi umiru, jer su svi zgriješili. ¹³ Grijeih je bio u svijetu prije nego što je postojao Zakon, ali grijeh se nikomu ne uzima u obzir kad nema Zakona. ¹⁴ Smrt je vladala od Adamova do Mojsijeva vremena i nad onima koji nisu zgriješili poput Adama, koji je slika onoga koji će doći.

¹⁵ Božji dar, međutim, nije kao Adamov grijeh. Jer ako su mnogi umrli zbog grijeha jednoga čovjeka — Adama, još je veća Božja milost i dar života što su ga mnogi primili milošću jednoga čovjeka — Isusa Krista.

¹⁶ Adam je jednom zgriješio i bio osuđen, ali Božji dar nije takav. Taj dragovoljni dar koji vodi k opravdanju došao je nakon mnogih prekršaja. ¹⁷ Jer smrt je vladala nad svim ljudima zato što je jedan čovjek zgriješio, ali mnogo više će oni koji uživaju u obilju Božje milosti i u daru pravednosti imati istinski život i vladati po jednom čovjeku — Isusu Kristu.

¹⁸ Tako su, dakle, svi ljudi bili osuđeni zbog grijeha jednoga čovjeka, no isto će tako zbog jednoga pravednog čina svi ljudi biti opravdani i imati istinski život.

¹⁹ Neposlušnošću jednoga čovjeka mnogi su postali grešnici. Isto će tako poslušnošću jednoga čovjeka mnogi postati pravednici. ²⁰ Zakon je uveden da bi se povećao broj grijeha. Ali kad se grijeh umnožio, Bog je dao svoju milost u još većoj mjeri. ²¹ To se dogodilo da bi, kao što je prije grijeh vladao smrću, na isti način Božja milost vladala pravednošću i donijela vječni život po Isusu Kristu, našem Gospodinu.

Mrtvi grijehu — živi u Kristu

6 Što, dakle, da kažemo? Hoćemo li nastaviti griješiti da bi Božja milost postala obilnija? ² Ne! Ali kako možemo mi koji smo mrtvi za grešan način života i dalje živjeti u grijehu? ³ Zar ne znate da smo mi, koji smo se krstili u Krista Isusa, po krštenju sudjelovali u njego-

voj smrti? ⁴ Uranjanjem smo zajedno s njim ukopani u smrt, da bismo mogli živjeti novim životom, kao što je i Krist ustao iz smrti po slavnoj snazi svoga Oca.

⁵ Budući da smo ujedinjeni s njim u njegovoj smrti, bit ćemo ujedinjeni s njim i u njegovu uskrsnuću.

⁶ Znamo da je naša stara narav razapeta na križu s Kristom, kako bi naše grešne želje bile uništene i kako grijeh više ne bi imao moć nad nama. ⁷ Tako više nismo robovi grijehu.

⁸ Ako smo umrli s Kristom, vjerujemo da ćemo s Njim i živjeti. ⁹ Znamo da Krist, nakon što je uskrsnuo, neće više umrijeti. Smrt više nema nikakve moći nad Njim.

¹⁰ Smrt kojom je Krist umro bila je smrt grijehu, jednom i zauvijek. Ali Krist sada ima novi život i taj je život s Bogom. ¹¹ Tako i vi smatrajte sebe mrtvima za grijeh, a živima za Boga u Kristu Isusu.

¹² Grijeih ne smije dalje vladati vama. Nemojte se pokoravati svojim grešnim željama! ¹³ Ne dajte dijelove svoga tijela za oruđe kojim ćete činiti grijeh i zlo. Umjesto toga, prinesite Bogu sami sebe, kao one koji su umrli i ponovno oživjeli. Neka vaše tijelo i njegovi udovi budu namijenjeni samo za to da čine ono što je dobro i da služe Bogu. ¹⁴ Grijeih više neće imati nikakve vlasti nad vama, jer se više ne pokoravate Zakonu, nego Božjoj milosti.

Robovi pravednosti

¹⁵ Što da radimo? Trebamo li griješiti zato što ne živimo pod Zakonom, nego pod Božjom milošću? Ne!

¹⁶ Kad se komu predate da mu služite poput roba, njemu ste poslušni i njegovi ste robovi. Robovi ste onoga koga slušate. Možete robovati grijehu, što će vas odvesti u smrt, ili možete robovati poslušnosti Bogu, što će vas opravdati. ¹⁷ Bili ste robovi grijeha, ali hvala Bogu da ste ipak od srca poslušali ono što su vas učili.

¹⁸ Oslobođeni ste grijeha i postali ste robovi pravednosti. ¹⁹ Govorim vam primjerom koji će vam pomoći da razumijete, jer ove su stvari teško razumljive. Kao što ste ranije udove svoga tijela stavili na raspolaganje nečistoći i razvratu i postali robovi zla, sada ih isto tako stavite na raspolaganje pravednosti. Tako ćete postati njezini robovi i živjeti samo za Boga.

²⁰ Dok ste robovali grijehu, niste bili podložni pravednosti. ²¹ Kakvi su bili plodovi takva života? Radili ste stvari kojih se sada stidite i čija je krajnja posljedica smrt. ²² A sada, kad ste slobodni od grijeha i postali ste Božji robovi, plodovi što ih ubirete vode do života samo za Boga, a krajnja im je posljedica vječni život. ²³ Jer plaća za grijeh je smrt, a dar što ga Bog daje jest vječni život po Isusu Kristu, našem Gospodinu.

Brak kao primjer

7 Braćo i sestre, vi poznajete Zakon. Vi, dakle, znate da je čovjek podložan Zakonu samo dok je živ.

² Na primjer, udana je žena po Zakonu vezana za svo-

ga muža do kraja njegova života, ali ako muž umre, ona više nije podložna bračnom zakonu. ³ Ako se žena uda za drugoga muškarca dok je njezin muž živ, po Zakonu je kriva za preljub. Ali ako njezin muž umre, ona je slobodna od bračnog zakona, pa tako ne čini preljub ako se uda za drugoga čovjeka.

⁴ Braćo i sestre, vaš stari čovjek umro je za Zakon jer ste bili združeni s razapetim Kristom. Tako ste sada vezani za drugoga čovjeka, za onoga koji je ustao iz smrti, da bismo donijeli plodove Bogu. ⁵ Prije, dok smo živjeli starim životom, nama su vladale grešne strasti koje je izazvao Zakon. One su nam donosile duhovnu smrt. ⁶ Sada više nismo podložni Zakonu, jer je naš stari život zarobljen Zakonom umro. Sad služimo Bogu na nov način Duha, a ne na stari način pisanih pravila.

Naša borba protiv grijeha

⁷ Što da kažemo? Znači li to da je Zakon isto što i grijeh? Nipošto! Ali ja ne bih znao što je to grijeh da nije bilo Zakona. Na primjer, ne bih znao što znači željeti nešto što pripada drugomu da u Zakonu ne piše: »Nemoj žudjeti za onim što pripada drugomu.« ¹⁸ Grijeh je iskoristio priliku i tom zapovijedi izazvao u meni sve moguće nedolične želje, jer grijeh bez Zakona nema nikakve snage. ⁹ To je bilo vrijeme u kojem sam živio bez Zakona. Ali kada sam saznao za zapovijed Zakona, tada je grijeh počeo živjeti, ¹⁰ a ja sam umro. Zapovijed koja mi je trebala donijeti život donijela mi je smrt. ¹¹ Grijeh je iskoristio priliku i prevario me. Iskoristio je zapovijed i ubio me njome.

¹² Zakon je svet, a isto su tako i zapovijedi u njemu svete, pravedne i dobre. ¹³ Znači li to da mi je dobra stvar donijela smrt? Ne, nikako! Ali grijeh, da bi se pokazao grijehom, iskoristio je dobru stvar da bi mi proizročio smrt. To pokazuje kako je grijeh loš — pomoću dobre zapovijedi može proizvesti još gori ishod.

Sukob u čovjeku

¹⁴ Znamo da je Zakon duhovan. Ali ja nisam duhovan i podložan sam grijehu kao njegov rob. ¹⁵ Ne razumijem što činim, jer ne radim stvari koje želim, nego stvari koje mrzim. ¹⁶ Ako radim stvari koje ne želim, znači da se slažem da je Zakon dobar. ¹⁷ Zapravo, nisam ja taj koji radi te stvari, nego ih radi grijeh koji živi u meni. ¹⁸ Da, znam da u meni, odnosno u mojoj tjelesnoj naravi, ne živi ništa dobro. Želja da radim dobro živi u meni, ali ne i sposobnost da činim dobro. ¹⁹ Ne činim dobro koje želim, nego činim zlo koje ne želim. ²⁰ Ako činim zlo, a to ne želim, očito to ne činim ja, nego grijeh koji živi u meni.

²¹ Shvatio sam da postoji pravilo koje upravlja mojim ponašanjem: kad želim činiti ono što je dobro, zlo je odmah tu. ²² U svojem biću oduševljen sam Božjim zakonom, ²³ ali vidim da u mojem tijelu djeluje drugi za-

kon. On se suprotstavlja zakonu koji vlada u mojem unutaršnjem biću i ja postajem zarobljenik toga zakona grijeha koji djeluje u mojem tijelu. ²⁴ Kako sam jadan! Tko će me spasiti od ovoga tijela koje je predodređeno za smrt? ²⁵ Hvala Bogu za spasenje po našem Gospodinu Isusu Kristu!

U umu sam, dakle, poslušan Božjem zakonu, ali tjelesna narav čini da se pokoravam zakonu grijeha.

Život u Duhu

8 Stoga, sada više nema osude za one koji su u Kristu Isusu. ² Jer u Isusu Kristu je zakon Duha koji donosi život. Zakon života te je ^{††} oslobodio od zakona grijeha koji donosi smrt. ³ Zakon nije imao tu moć jer ga je oslabila naša tjelesna narav. Ali Bog je učinio ono što Zakon nije mogao učiniti: Bog je svom Sinu dao tijelo isto kao i naše kojim griješimo, i poslao ga na zemlju da svojom smrću plati za grijeh. Tako je Bog upotrijebio ljudsko tijelo da u njemu uništi grijeh. ⁴ To je učinio da bismo bili opravdani u skladu sa zahtjevima Zakona. Mi sada živimo u skladu s Duhom, a ne u skladu sa svojom starom naravi.

⁵ Oni koji se ravnaju po svojoj tjelesnoj naravi misle samo na stvari koje toj naravi udovoljavaju, a oni koji žive po Duhu misle na stvari koje Duh želi. ⁶ Kad čovjekovim mislima vlada tjelesna narav, ona ga vodi u smrt, ali ako njegovim mislima vlada Duh, on će imati život i mir. ⁷ Čovjek čijim mislima upravlja njegova tjelesna narav Božji je neprijatelj jer se ne pokorava Božjem zakonu, a i ne može mu se pokoravati. ⁸ Oni koji slijede svoju tjelesnu narav ne mogu ugoditi Bogu.

⁹ Ali vama ne upravlja tjelesna narav, nego Duh, ako Božji Duh stvarno živi u vama. Onaj tko nema u sebi Kristova Duha, ne pripada Kristu. ¹⁰ A opet, ako je u vama Krist, vaša su tijela mrtva zbog grijeha, a Duh vam daje život jer ste opravdani pred Bogom. ¹¹ Ako u vama živi Duh Božji koji je Isusa podigao iz mrtvih, Bog će i vašim smrtnim tijelima dati vječni život po svome Duhu koji živi u vama.

¹² Dakle, braćo i sestre, mi nismo dužnici svojoj tjelesnoj naravi da po njoj živimo, ¹³ jer ako živite slijedeći svoje grešne želje, umrijet ćete. Ali ako Duhom usmrćujete žudnje tjelesne naravi, živjet ćete.

¹⁴ Oni koji se prepuste Božjem Duhu da ih vodi Božja su djeca. ¹⁵ Duh kojega ste primili nije vas odveo u ropstvo da biste se morali ponovno bojati, nego vas je učinio Božjom djecom, da po njemu zovemo: »Abba ‡, Oče!« ¹⁶ Duh zajedno s našim duhom svjedoči da smo Božja djeca. ¹⁷ Ako jesmo Božja djeca, mi smo i Božji nasljednici zajedno s Kristom. Ali to možemo biti samo ako uistinu s Kristom i trpimo kao što je i On trpio, da bismo zajedno s Njim primili slavu.

†† TE JE U nekim grčkim rukopisima koristi se »te je«, inače piše »vas je oslobodio.« ‡ ABBA Aramejski izraz kojim su se djeca obraćala ocu (»tata«).

† Citat iz Izl 20,17; Pnz 5,21.

Duh Sveti donosi slobodu i slavu

¹⁸ Mislim da su naše sadašnje patnje beznačajne u usporedbi s budućom slavom koju ćemo primiti. ¹⁹ Cjelokupno Božje stvorenje u čežnji očekuje vrijeme kada će Bog očitovati tko su njegova djeca. ²⁰ Svijet koji je Bog stvorio potpao je pod ispraznost, ali ne svojevoljno, već voljom onoga koji ga je podvrgnuo. Ali Bog je ostavio nadu ²¹ da će sve što je stvorio primiti oslobođenje od ropstva propadanju. Ostavio je nadu da će sve što je stvorio imati slavnu slobodu Božje djece.

²² Znamo da sva stvorenja sve do sada uzdišu kao u porođajnim bolovima. ²³ Ali ne samo ona nego i mi, koji već imamo Duha kao prvi plod obećanja, čekamo uzdišući u sebi. Mi i dalje žudno očekujemo da nas Bog potpuno usvoji, odnosno da oslobodi naša tijela.

²⁴ Spašeni smo da bismo imali tu nadu. Ali nada koja se vidi nije nada, jer tko se nada onomu što već ima? ²⁵ Ako se nadamo onomu što još nemamo, onda to iščekujemo s velikim strpljenjem.

²⁶ Isto nam tako Duh pomaže jer smo slabi. Mi ne znamo što bismo trebali moliti, ali Duh posreduje za nas usrdnim uzdisajima koji se ne mogu izreći riječima. ²⁷ Ali Bog vidi što je u ljudskim srcima i zna koja je namjera Duha, jer Duh govori u ime Božje djece onako kako Bog želi.

²⁸ Znamo da u svemu Bog izvede na dobro onima koji ga vole. On ih je izabrao po svome planu. ²⁹ On ih je poznao prije nego su postojali i izabrao ih je da budu poput njegovog Sina. Tako da Isus, Božji Sin, bude najstariji među svojom braćom i sestrama. ³⁰ Bog ih je izabrao prije nego što su postojali i On ih je pozvao. One koje je pozvao ujedno je i opravdao, a onima koje je opravdao dao je i svoju slavu.

Božja ljubav u Kristu Isusu

³¹ Što bismo mogli reći na to? Ako je Bog s nama, tko može biti protiv nas? ³² Bog, koji nije ni vlastitog Sina poštedio, nego ga je predao da umre umjesto svih nas, sigurno će nam dati i sve ostalo zajedno s njim. ³³ Tko može optužiti one koje je Bog izabrao? Nitko! Bog je taj koji ih opravdava. ³⁴ Tko bi ih mogao proglašiti krivima? Nitko! Isus Krist je umro, ali još je važnije to što je uskrsnuo i što sada sjedi Bogu s desne strane i posreduje kod njega u našu korist. ³⁵ Što nas može odvojiti od Kristove ljubavi? Poteškoće, nevolje, progoni, glad, golotinja ili smrt od mača? ³⁶ U Svetom pismu piše:

»Svaki dan smo u smrtnoj opasnosti zbog tebe, drže nas kao ovce određene za klanje.« †

³⁷ Bez obzira na sve to, mi ipak pobjeđujemo najslavnijom pobjedom po onome koji nas je volio. ³⁸ Uvjeren sam da nas ništa ne može odvojiti od Božje ljubavi. Ni smrt, ni život, ni anđeli, ni vladajući duhovi, niti išta što

† Citat iz Ps 44,22.

sada postoji ili će tek postojati — ni sila, ni bilo što iznad nas ili ispod nas, ni ikoje drugo stvorenje. Ništa nas ne može odvojiti od Božje ljubavi koja je u Kristu Isusu, našem Gospodinu.

Bog i židovski narod

9 Govorim vam istinu u Kristu. Ne lažem vam, a moja savjest, koju vodi Duh Sveti, svjedok mi je ² da u srcu nosim duboku bol i žalost. ³ Skoro bih htio da i ja budem proklet i odvojen od Krista kad bi im to moglo pomoći, jer to su moja braća i sestre, moji sunarodnjaci, ⁴ Izraelci. Oni su Božja djeca, vidjeli su Božju slavu i Bog je s njima sklopio Savez i dao im Zakon. Naučio ih je kako da ga slave na pravi način i dao im je obećanja. ⁵ Oni su potomci slavni predaka i od njih u tjelesnom smislu potječe Krist, koji je Bog nad svim. Njemu uvijek slava! Amen.

⁶ No, nije sporno je li Bog održao svoje obećanje, jer nisu svi koji potječu od Izraela pravi Židovi, ⁷ niti su svi koji potječu od Abrahama prava Abrahamova djeca. Bog je rekao Abrahamu: »Tvoji će potomci potjecati od Izaka«, ^{††8} a to znači da nisu svi tjelesno rođeni Abrahamovi potomci Božja djeca, nego se Božjom djecom smatraju oni koji su rođeni po obećanju što ga je Bog dao Abrahamu. ⁹ Njegovo obećanje glasi: »Vratit ću se u određeno vrijeme i Sara će imati sina.« †

¹⁰ Ali to nije sve. I Rebeka je zatrudnjela. I njezini su sinovi imali istoga oca, našega pretka Izaka. ¹¹ Prije nego su se obojica rodila i prije nego što su mogli napraviti išta dobro ili loše, Bog je rekao Rebeki: »Stariji će sin služiti mlađemu.« †† Rekao je to prije nego su se dječaci rodili, tako da budu izabrani prema Božjem planu, a ne prema njihovim djelima. Jedan od njih bio je izabran jer ga je Bog želio pozvati, ne zbog nečega što su dječaci učinili. ¹³ Kao što piše u Svetom pismu: »Jakova sam volio, a Ezava nisam volio.« ††

¹⁴ Što da kažemo? Zar je Bog nepravedan? ¹⁵ Nikako! Bog je rekao Mojsiju: »Pokazat ću milost onome kome želim biti milostiv i sažaliti ću se nad onim nad kim se budem htio sažaliti.« †††¹⁶ Dakle, Božji izbor ne ovisi o našoj želji ili našem naporu, nego o Bogu. On je taj koji iskazuje milosrđe. ¹⁷ U Svetom pismu Bog je rekao faraonu: »Dao sam ti vlast zato da na tebi mogu pokazati svoju moć i da se moje ime razglasi po cijelom svijetu.« †††¹⁸ Dakle, Bog iskazuje milost onima kojima hoće biti milostiv, a čini tvrdoglavima one za koje hoće da budu tvrdoglavi.

¹⁹ Netko će me pitati: »Ako Bog upravlja nama, zašto nas onda krivi za naše grijeh? Tko se može suprotstaviti njegovoj volji?« ²⁰ Ali tko si ti, čovječe, da prigovaraš Bogu? Ni posuda ne može pitati onoga koji ju je napravio zašto joj je dao baš takav oblik. ²¹ Lončar može od grude gline napraviti posudu kakvu želi — ljepšu posu-

†† Citat iz Post 21,12. † Citat iz Post 18,10–14. †† Citat iz Post 25,23. ††† Citat iz Mal 1,2–3. ††† Citat iz Izl 33,19. †††† Citat iz Izl 9,6.

du za svečane prigode ili običnu za svakodnevnu upotrebu.

²² Bog je želio pokazati svoj gnjev da ljudi vide njegovu moć. Ali bez obzira na to, ipak je imao mnogo strpljenja s onima na koje je bio gnjevan i koji su bili određeni na propast. ²³ Želio je pokazati kako je velika njegova slava koja će se dati onima koji primaju milosrđe. Bog ih je pripremio za slavu. Mi smo ti koje je pozvao, ne samo iz židovskoga naroda nego i iz svih ostalih naroda. ²⁵ Kao što piše u Svetom pismu u knjizi Hošeinoj: »One koji nisu moj narod prozvat ću svojim narodom i reći ću onima koje nisam volio da ih volim.« †

²⁶ »Na istom mjestu gdje je Bog rekao:

‘Vi niste moj narod’,

na tom će se mjestu oni prozvati djecom živoga Boga.« ††

²⁷ A prorok Izaija rekao je o Izraelu:

»Iako Izraelaca ima poput pijeska u moru, samo će se malen broj spasiti.

²⁸ Božji sud na zemlji bit će brz i potpun.« ‡

²⁹ Kao što je Izaija već rekao:

»Da nam Svemogućí Bog nije ostavio potomstvo, bili bismo poput Sodome, postali bismo kao Gomora.« ††

³⁰ Što da kažemo? Sve ovo znači da drugi narodi nisu težili za pravednošću, ali su je primili — pravednost koja se temelji na vjeri. ³¹ A Izraelci koji su slijedili Zakon da bi stekli pravednost pred Bogom nisu u tome uspješni. ³² A zašto? Zato što su htjeli postati pravedni po svojim djelima, a ne po vjeri u Boga. Naišli su na kamen spoticanja i pali, ³³ kao što piše u Svetom pismu:

»Gledajte, na Sionu postavljam kamen spoticanja.

Ljudi će zbog njega pasti,

ali onaj tko vjeruje u njega neće se nikada razočarati.« ††

10 Braćo i sestre, najviše od svega želim i molim Boga da Židovi budu spašeni. Ja vam mogu potvrditi da Židovi od srca žele služiti Bogu, ali ne znaju kako. ³ Budući da nisu poznavali pravednost koja dolazi od Boga, pokušavali su steći pravednost na svoj način. Zato se nisu podvrgli Božjem načinu da pomiri ljude sa sobom. ⁴ Krist je učinio kraj Zakonu tako da bi omogućio opravdanje za svakog koji vjeruje u njega.

⁵ A što se tiče pravednosti po Zakonu, Mojsije piše: »Onaj tko želi pronaći život poštivanjem Zakona treba slijediti sve što Zakon propisuje.« †††⁶ Ali u Svetom pismu o pravednosti po vjeri govori se i ovo: »Nemojte reći u sebi: ‘Tko će uzići na nebo?’ — što znači: ‘Tko će dovesti Krista s neba na zemlju?’ ⁷ »Ne recite sebi: ‘Tko će sići u podzemni svijet?’ — što znači: ‘Tko će sići da dovede Krista ponovno na zemlju iz smrti?’

⁸ Ovako piše u Svetom pismu: »Božja riječ vam je blizu, ona je na vašim usnama i u vašem srcu.« ††† Ta je ri-

ječ poruka vjere koju propovijedamo. ⁹ To znači: ako priznate ustima »Isus je Gospodin«, i ako zaista vjerujete u svojem srcu da je Bog podigao Isusa iz mrtvih, bit ćete spašeni. ¹⁰ Srcem vjerujemo i tako smo opravdani pred Bogom, a svojim ustima objavljujemo vjeru da bismo bili spašeni.

¹¹ U Svetom pismu piše: »Nitko tko vjeruje u njega neće se razočarati.« ^{§12} To je zato što nema razlike između Židova i nežidovskih naroda, jer Gospodin je jedan i isti za sve ljude i bogato blagoslivlja one koji njega zazivaju. ¹³ Tako i piše u Svetom pismu: »Svi koji zovu Gospodina bit će spašeni.« ^{§†}

¹⁴ Ali prije nego zazovu Boga, moraju u njega vjerovati. A opet, ne mogu vjerovati u njega ako nisu o njemu čuli. A da bi čuli o Gospodinu, netko im mora o njemu govoriti. ¹⁵ Kako će pak netko govoriti ljudima o njemu ako ga nitko nije poslao? Kao što piše u Svetom pismu: »Kako su prekrasne noge onih koji donose Radosnu vijest!« ^{§††}

¹⁶ Ali nisu svi prihvatili Radosnu vijest. Prorok Izaija kaže: »Gospodine, tko je povjerovao u ono što smo rekli?« ^{§†17} Vjera dolazi kada slušamo Radosnu vijest, a ta se vijest čuje kroz propovijedanje poruke o Kristu.

¹⁸ Ali ja pitam: »Zar ljudi nisu čuli našu poruku?« Sigurno su čuli, u Svetom pismu piše:

»Njihov glas obišao je cijelu zemlju

i njihove su se riječi čule do kraja svijeta.« ^{§††}

¹⁹ Ponovno pitam: »Zar Izraelci nisu razumjeli?« Najprije poslušajte što Mojsije govori o Bogu:

»Upotrijebit ću narod koji nije narod da vas učinim ljubomornima.

Upotrijebit ću narode koji ne razumiju

da vas razljutim.« ^{§†}

²⁰ Izaija hrabro izjavljuje:

»Našli su me oni koji me nisu tražili.

Pokazao sam se onima koji nisu pitali za mene.« ^{§†}

²¹ Za Izrael je rekao: »Cijeli dan ih čekam, ali oni su neposlušni i prkosni.« ^{§§†}

Bog nije zaboravio svoj narod

11 Zato, dakle, pitam: »Zar se Bog odrekao svog naroda?« Nije! I ja sam Izraelac, Abrahamov potomak. Potječem iz Benjaminova plemena. ² Bog se nije odrekao svoga naroda kojeg je izabrao prije nego što je taj narod uopće postojao. Zar ne znate što piše u Svetom pismu o Iliji, koji se u molitvi žalio Bogu protiv Židova? Molio je: ³ »Gospodine, oni su ubili tvoje proroke i uništili tvoje žrtvenike. Ja sam jedini tvoj prorok koji je preživio, a i mene žele ubiti.« ^{§§†4} A što mu je Bog odgovorio? Odgovorio mu je: »Zadržao sam za sebe sedam tisuća ljudi koji se nisu poklonili Baalu.« ^{§§§}

† Citat iz Hoš 2,23. †† Citat iz Hoš 1,10. ‡ Citat iz Iz 10,22–23. †† Citat iz Iz 1,9. †† Citat iz Iz 8,14; 28,16. ††† Citat iz Lev 18,5. †††† СТИХОВИ 6–8 Pnz 30,12–14.

§ Citat iz Iz 28,16. §† Citat iz Jl 2,32. §†† Citat iz Iz 52,7. §‡ Citat iz Iz 53,1. §†† Citat iz Ps 19,4. §† Citat iz Pnz 32,21. §‡ Citat iz Iz 65,1. §§† Citat iz Iz 65,2. §§‡ Citat iz 1Kr 19,10; 14. §§§ Citat iz 1Kr 19,18.

⁵ I sada je slično. Bog je izabrao malu skupinu ljudi po svojoj milosti. ⁶ A ako ih je izabrao po svojoj milosti, onda to nije zbog njihovih djela. Inače Božja milost ne bi bila milost.

⁷ Što se, dakle, dogodilo? Izraelci nisu dobili ono što su tražili. Samo su oni koje je Bog izabrao to dobili, a ostalima su srca otvrdnula. ⁸ Tako i piše u Svetom pismu:

»Bog ih je učinio zaspalima.« †

»Dao im je oči koje ne vide i uši koje ne čuju.

To traje do dana današnjega.« ††

⁹ A David kaže:

»Neka budu uhvaćeni i upadnu u zamku na svojim vlastitim gozbama.

Neka padnu i budu kažnjeni.

¹⁰ Zatvori im oči da ne mogu vidjeti.

I neka im leđa zauvijek budu pognuta.« ‡

¹¹ Ali ja pitam: »Židovi su se spotaknuli, no znači li to da je njihov pad konačan?« Nipošto! Ali zbog njihove pogreške spas je došao drugim narodima, što je učinilo Židove ljubomornima. ¹² Prekršaj Židova donio je bogat blagoslov cijelome svijetu, a njihov gubitak postao je bogat dobitak za ostale narode. Koliko će tek svijet primiti bogatiji blagoslov kada dovoljno Židova postane onakvima kakvima ih Bog želi?

¹³ Govorim vama koji niste Židovi, zato što sam apostol za one koji nisu Židovi. Dat ću sve od sebe da ispunim svoju zadaću, ¹⁴ u nadi da ću svoje sunarodnjake učiniti ljubomornima i tako pomoći nekima od njih da se spase. ¹⁵ Kad ih je Bog odbio, pomirio se s drugim narodima. Što će, dakle, značiti kad ih Bog ponovno prihvati nego uskrsnuće od mrtvih? ¹⁶ Ako prvi komad kruha posvetite Bogu, cijeli će kruh biti posvećen. Ako je posvećen korijen drveta, sve su mu grane svete.

¹⁷ Zamislite da neke grane masline budu otrgnute i da se na njihovo mjesto nakaleme grane divlje masline te crpe iz bogatoga korijena. Vi niste Židovi pa poput grane divlje masline dijelite snagu i život prvoga drveta. ¹⁸ Ne smijete se hvaliti pred odrezanim granama. Ako se hvalite, sjetite se da ne hranite vi korijen, nego da on hrani vas. ¹⁹ Reći ćete: »Grane su odrezane da bih ja mogao biti stavljen na njihovo mjesto.« ²⁰ To je istina, ali te su grane odrezane jer nisu vjerovale, a vi ste na njihovu mjestu zbog svoje vjere. Zato se nemojte ponositi time, nego radije strahujte! ²¹ Jer ako Bog nije ostavio prave grane na njihovu mjestu, neće poštedjeti ni vas.

²² Uvidite Božju dobrotu, ali i njegovu strogost. Strog je prema onima koji su ga prestali slijediti, ali je dobar prema tebi ako ostaneš u njegovoj dobroti. A ako ga prestaneš slijediti, i tebe će odrezati. ²³ Ako pak Židovi ne ustraju u svojoj nevjeri, bit će vraćeni na drvo. Jer Bog je moćan pa ih može vratiti na mjesto gdje su bili. ²⁴ Pa ako ste vi, grane divlje masline, odrezani od drveta divlje masline i protiv prirode nakalemljeni na drvo

posadene masline, koliko će lakše biti prirodnim granama da budu nakalemljene na vlastito drvo?

²⁵ Braćo i sestre, želim da znate ovu tajnu istinu, da ne mislite kako znate sve. Ovo je ta tajna: jedan dio izraelskoga naroda postao je tvrdoglav i ostat će takvim sve dok dovoljan broj pripadnika drugih naroda ne postane Božji narod. ²⁶ Tako će se spasiti cijeli Izrael. To piše i u Svetom pismu:

»Spasitelj će doći sa Siona i odstranit će svaku bezbožnost iz Jakovljeve obitelji.

²⁷ Oduzet ću im njihove grijeha,

i to će biti savez koji ću s njima sklopiti.« ††

²⁸ Što se tiče Radosne vijesti, oni su Božji neprijatelji, što je vama na korist. Ali što se tiče Božjega izbora, oni su Božji miljenici zbog obećanja koje je dao njihovim precima. ²⁹ Bog ne mijenja odluku kada daje darove i poziva ljude. ³⁰ Nekada ste bili neposlušni, ali sada ste primili Božju milost zbog njihove neposlušnosti. ³¹ Oni su sada postali neposlušni zbog Božje milosti prema vama, da bi i oni mogli primiti Božju milost. ³² Bog je sve ljude zatvorio u neposlušnost da bi svima pokazao svoju milost.

Slava Bogu!

³³ Kako je velika Božja dobrotu i kako je beskrajno njegovo znanje i njegova mudrost! Njegove presude ne može nitko objasniti, njegove putove nitko razumjeti. ³⁴ Tako i piše u Svetom pismu:

»Tko zna Božje misli?

Tko bi mu mogao dati savjet?« ††

³⁵ »Nitko nikada nije ništa dao Bogu i

Bog ne duguje ni jednom čovjeku.« †††

³⁶ Bog je stvorio sve što postoji i sve što je stvorio postoji po njemu i za njega. Njemu pripada slava! Amen!

Predajte svoj život Bogu!

12 Zato vas preklinjem, braćo i sestre, zbog milosti koju nam je Bog pokazao, prinesite svoje živote kao živu žrtvu, svetu i ugodnu Bogu. To je duhovni način služenja Bogu. ² Nemojte se više prilagođavati ovome svijetu. Umjesto toga, dopustite da vas Bog mijenja da počnete misliti na nov način, kako biste mogli razabrati i prihvatiti što Bog želi, što je dobro, Bogu ugodno i savršeno.

³ Po posebnom daru koji mi je dan govorim svakomu od vas: nemojte se smatrati boljima nego što jeste. Radite prosuđujte sami sebe i cijenite se s obzirom na mjeru vjere koju je Bog dodijelio svakomu od vas. ⁴ Tijelo svakoga od nas sastoji se od mnogih dijelova i svaki od njih ima drukčiju službu. ⁵ Isto tako, iako nas ima puno, jedno smo tijelo u Kristu i svi smo dijelovi toga

† Citat iz Iz 29,10. †† Citat iz Pnz 29,4. ‡ Citat iz Ps 69,22–23.

†† Citat iz Iz 59,20–21; 27,9. ††† Citat iz Iz 40,13. †††† Citat iz Job 41,11.

tijela; svatko je od nas povezan sa svim drugim dijelovima.

⁶ Mi imamo različite darove po milosti koju nam je Bog dao. Onaj tko ima dar proricanja, neka koristi taj dar s onoliko vjere koliko ima. ⁷ Ako je Bog komu od vas dao dar služenja, taj neka služi. A ako tko ima dar poučavanja, taj treba poučavati druge. ⁸ Ako je nekom čovjeku darovano da hrabri, neka to i radi. Ako tko ima dar da dijeli ono što posjeduje, neka to radi od srca. A ako tko ima dar da bude dobar vođa, neka to radi predano. A ako je nečiji dar da čini dobro, neka to čini rado.

⁹ Vaša ljubav mora biti iskrena. Mrzite zlo i radite što je dobro. ¹⁰ Volite jedni druge s osjećajem bratske i sestrinske bliskosti. Poštujte jedni druge i svatko od vas neka cijeni drugoga više nego samoga sebe. ¹¹ Nemojte biti lijeni ondje gdje trebate biti gorljivi. Budite gorljivi u Duhu dok služite Gospodinu! ¹² Neka vas nada koju imate učini sretnima, budite strpljivi kad ste u nevoljama i nikada ne prestajte moliti. ¹³ Pomažite Božjim svetima kojima je pomoć potrebna i gostoljubivo primajte ljude u svoje domove.

¹⁴ Molite za one koji vas progone. Želite im samo dobro i nemojte ih proklinjati. ¹⁵ Radujte se s onima koji se raduju i tugujte s onima koji su tužni. ¹⁶ Živite u skladu jedni s drugima! Nemojte biti oholi, nego budite rado s onima koje drugi smatraju nevažnima. Nemojte biti umišljeni!

¹⁷ Nemojte vraćati zlo za zlo. Nastojte raditi stvari koje su dobre u očima svih ljudi. ¹⁸ Trudite se živjeti u miru sa svima, koliko je do vas. ¹⁹ Prijatelji, nemojte se osvećivati, već to prepustite Bogu. Kao što piše u Svetom pismu:

»Ja sam taj koji treba kažnjavati
i ja ću kažnjavati«, kaže Gospodin.«[†]

²⁰ Umjesto toga, trebate činiti ovo:

»Ako je vaš neprijatelj gladan, nahranite ga.

Ako je žedan, napojite ga.

Jer ako budete tako radili, postidjet ćete ga.«^{††}

²¹ Ne dajte da vas pobijedi zlo, nego vi pobijedite zlo dobrim.

Poslušnost vladarima

13 Svi se ljudi moraju pokoravati onima koji su na vlasti. Bog je taj koji je dao vlast onima koji vladaju. I oni koji vladaju imaju svoju vlast od Boga. ² Ako se tko protivi vlastima, protivi se onomu što je ustanovio Bog. Takve koji se suprotstavljaju vlastima Bog će kazniti. ³ Oni koji valjano rade ne moraju se bojati vlasti. Vlasti se trebaju bojati oni koji rade zlo. Ako se ne želite bojati vlasti, radite dobro pa će vas oni koji vladaju hvaliti.

⁴ Oni koji su na vlasti Božji su službenici i što rade — za vaše je dobro. Ali ako radite loše, morate se bojati

jer oni imaju moć da vas kazne i neće oklijevati da tu moć i upotrijebe. Oni su Božji službenici i kažnjavaju one koji rade loše. ⁵ Morate se pokoravati vlastima, ne samo zbog straha od kazne nego i zbog svoje savjesti.

⁶ Zato i plaćate poreze. Oni koji vladaju Božji su službenici na zemlji i posvetili su svoje vrijeme vladanju.

⁷ Svakom čovjeku dajte ono što mu dugujete. Plaćajte poreze onomu komu ste ih dužni platiti. Odajte poštovanje onomu koga morate poštovati. Iskazujte čast onima kojima trebate iskazivati čast.

Ljubav — jedini zakon

⁸ Nemojte nikome ništa dugovati osim ljubavi, koju uvijek jedni drugima dugujete. Onaj tko voli druge ispunio je sve zahtjeve Zakona. ⁹ U Zakonu nalazimo zapovijedi koje kažu: »Ne poćini preljub! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi ono što je tuđe!«[‡] i mnoge druge. Sve te zapovijedi mogu se sažeti u jednu, a ona glasi: »Voli druge kao što voliš samoga sebe.«^{†††} Onaj tko voli druge neće im učiniti ništa loše. Ako volimo druge, izvršavamo sve zapovijedi Zakona.

¹¹ Radite tako kao što vam govorim jer znate u kojem vremenu živimo. Došlo je vrijeme da se probudite iz sna jer nam je spasenje bliže nego što nam je bilo kad smo postali vjernici. ¹² »Noć« je pri kraju i bliži se »dan«. Stoga, okanimo se loših stvari koje pripadaju noći. Trebamo se opremiti onim što pripada svjetlu.

¹³ Trebamo ispravno živjeti, kako i dolikuje onima koji pripadaju danu. Nemojmo odlaziti na razuzdane proslave na kojima se ljudi prejedaju i opijaju. Ne smijemo upadati u seksualnu nećistoću i živjeti raskalašeno. Ne smijemo se svađati i zavidjeti jedni drugima. ¹⁴ Umjesto toga, zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom i prestanite razmišljati kako da udovoljite žudnjama tjelesne naravi.

Slabi u vjeri

14 Primite u svoju zajednicu one čija je vjera slaba, ali nemojte se s njima svađati zato što vam se mišljenja razlikuju. ² Netko misli da smije jesti sve što želi, ali onaj čija je vjera slaba misli da smije jesti samo povrće. ³ Onaj koji jede sve što želi ne smije misliti da je bolji od onoga koji jede samo povrće, ali ni onaj koji jede samo povrće ne smije misliti da je onaj koji jede sve u krivu. Bog prihvaća obojicu. ⁴ Tko si ti da sudiš tuđem sluzi? Njegov će gospodar odlučiti ima li on pravo ili krivo. Gospodinov će sluga biti opravdan, jer ga Gospodin može opravdati.

⁵ Netko može misliti da je jedan dan važniji od drugoga, dok drugi pak može misliti da su svi dani jednaki. Ali obojica moraju biti potpuno uvjereni u ono što misle. ⁶ Jer onaj koji misli da je jedan dan bolji od drugoga čini to za Gospodina. Onaj koji jede sve vrste hrane čini to za Gospodina jer zahvaljuje Bogu. A onaj koji ne je-

† Citat iz Pnz 32,35. †† Citat iz Izr 25,21–22.

‡ Citat iz Izl 20,13–15; 17. ††† Citat iz Lev 19,18.

de sve vrste hrane isto čini to za Gospodina jer također zahvaljuje Bogu. ⁷ Naime, nitko od nas ne živi samom sebi i nitko od vas ne umire samom sebi. ⁸ Ako živimo, živimo za Gospodina; ako umiremo, umiremo za Gospodina. Znači, živjeli ili umrli, pripadamo Gospodinu. ⁹ Krist je umro i uskrsnuo zato da bi mogao biti Gospodar nad mrtvima i živima.

¹⁰ Zašto, dakle, ti osuđuješ svoga brata? I zašto smatraš da si bolji od svoga brata? Svi ćemo mi izaći pred Boga da nam sudi. ¹¹ U Svetom pismu piše:

»Svi će se ljudi meni pokloniti
i svi će reći da sam ja Bog.

To je sigurno kao što je sigurno da ja živim, govori Gospodin.« [†]

¹² Svatko će od nas morati Bogu položiti račun za sebe.

Ne dajte ljudima povoda za grijeh

¹³ Zato prestanimo suditi jedni druge. Radije mislite na to da ne činite ništa što bi bilo zapreka našem bratu ili što bi ga navelo na grijeh. ¹⁴ Znam i uvjeren sam u Gospodinu Isusu da ni jednu vrstu hrane, samu po sebi, nije grijeh jesti, osim za onoga tko smatra da je to grijeh.

¹⁵ Ako tvoj brat misli da se neka vrsta hrane ne smije jesti, žalostit će ga budeš li ju jeo. Ako dakle jedeš ono što tvog brata žalosti, ne slijediš put ljubavi. Nemoj uništavati vjeru toga čovjeka jer Krist je i za njega umro. ¹⁶ Nemoj da ono što je za tebe dobro dođe na zao glas. ¹⁷ Božje se kraljevstvo ne sastoji od hrane i pića, nego od života koji je ugodan Bogu, od mira i radosti u Duhu Svetom. ¹⁸ Svatko tko služi Kristu na taj način ugađa Bogu, a i ljudi ga prihvaćaju.

¹⁹ Zato se trebamo truditi da ono što radimo vodi k miru, da pomažemo graditi zajednički život. ²⁰ Nemojte Božje djelo uništavati zbog hrane. Sve vrste hrane smiju se jesti. Ali pogrešno je kad neki čovjek jede hranu koja drugoga čovjeka navodi na grijeh. ²¹ Bolje je da ne jedeš meso i da ne piješ vino te da ne radiš ništa što bi navelo tvoga brata da upadne u grijeh.

²² Ako ste u nešto uvjereni, to neka bude između vas i Boga. Blago onom čovjeku koji radi što misli da je dobro, a ne osjeća se krivim. ²³ Ali onaj koji, iako nije siguran, jede hranu za koju misli da se ne smije jesti, sam sebe osuđuje. Kriv je zato što ne čini to iz čvrstog uvjerenja. Sve što se ne čini iz čvrstog uvjerenja je grijeh.

15 Mi koji imamo jaku vjeru moramo pomoći onima čija je vjera slaba, a ne samo udovoljavati sebi. ² Svatko se od nas treba truditi ugoditi drugima i treba im nastojati koristiti kako bi njihova vjera ojačala. ³ Ni Krist se nije trudio ugoditi samome sebi. Kao što u Svetom pismu piše: »Oni koji su tebe vrijeđali, vrijeđali su i mene.« ^{††4} Sve što je davno napisano u Svetom pismu, napisano je zato da mi nešto naučimo. Tako da strpljivošću i ohrabrenjem, koje daje Sveto pi-

[†] Citat iz Iz 45,23. ^{††} Citat iz Ps 69,10.

smo, imamo nadu. ⁵ Bog je izvor strpljivosti i ohrabrenja. Neka vam On pomogne da se slažete jedni s drugima i da slijedite primjer Isusa Krista. ⁶ Tako svi zajedno možete, jednom mišlju i jednim ustima, dati slavu Ocu našega Gospodina Isusa Krista. ⁷ Prihvatite jedni druge kao što je Krist prihvatio vas, na slavu Bogu.

⁸ Kažem vam da je Krist postao sluga Židovima da bi pokazao kako Bog drži svoja obećanja i da potvrdi obećanja koja je Bog dao židovskim precima. ⁹ Tako da i nežidovski narodi slave Boga zbog njegova milosrđa. U Svetom pismu piše:

»Hvalit ću te među nežidovskim narodima
i pjevat ću hvale tvom imenu.« [‡]

¹⁰ U Svetom pismu piše i ovo:

»Veselite se, narodi, zajedno s Božjim narodom.« ^{††}

¹¹ Kao i:

»Slavite Gospodina, svi nežidovski narodi.
Svi neka slave Gospodina.« ^{‡‡}

¹² A Izaija kaže:

»Rodit će se Jišajev potomak ^{‡‡‡}
i vladat će svim nežidovskim narodima.

I nežidovski narodi položat će svoje nade u njega.« ^{‡‡‡}

¹³ Neka vam Bog, od kojega dolazi sva nada, ispuni srca radošću i mirom jer mu vjerujete. Tako će vaša nada stalno rasti silom Duha Svetoga.

Pavao govori o svojoj službi

¹⁴ Moja braćo i sestre, ja sam siguran da ste puni dobrote, da imate sve znanje koje vam je potrebno da možete poučavati jedni druge. ¹⁵ Ali ja vam otvoreno pišem o nekim stvarima koje trebate zapamtiti. To radim zato što mi je Bog dao dar ¹⁶ da budem službenik Isusa Krista i da služim nežidovskim narodima. Moj je posao da govorim Božju Radosnu vijest, tako da i nežidovski narodi dođu k Bogu te da ih on prihvati jer ih Duh Sveti posvećuje za njega.

¹⁷ Zbog svega što sam napravio za Boga ponosan sam u Isusu Kristu. ¹⁸ Ne usuđujem se govoriti o drugim stvarima osim o onome što je Krist učinio upotrijebivši mene. Mojim je riječima i djelima uputio nežidovske narode da budu poslušni Bogu. ¹⁹ Poslušali su Boga zbog snage čudesa i velikih znakova koje su vidjeli i zbog snage Duha. Navijestio sam Radosnu vijest o Kristu od Jeruzalema do Ilirije. ²⁰ Uvijek sam se trudio propovijedati Radosnu vijest onima koji nisu čuli o Kristu. Razlog leži u tome što nisam želio graditi na tuđem temelju. ²¹ U Svetom pismu piše:

»Oni kojima nitko nije pričao o njemu vidjet će,
a oni koji nisu ništa čuli o njemu razumjet će.« [§]

[‡] Citat iz Ps 18,49. ^{††} Citat iz Pnz 32,43. ^{‡‡} Citat iz Ps 117,1. ^{‡‡‡} Jišajev potomak Jišaj je bio Davidov otac, a David je bio izraelski kralj. Isus je njihov potomak. ^{‡‡‡} Citat iz Iz 11,10. [§] Citat iz Iz 52,15.

Pavao namjerava posjetiti Rim

²² To je razlog zašto sam puno puta bio spriječen da dođem k vama.

²³ Ali sada sam završio svoj posao u ovim krajevima, a već vas dugo godina želim posjetiti. ²⁴ Zato ću doći k vama kad budem išao u Španjolsku. Da, nadam se da ću vas na svom putu u Španjolsku posjetiti i uživati u vašem društvu. Nadam se da ćete mi nakon toga pomoći na mojem putu. ²⁵ Ali sada idem u Jeruzalem da ondje pomognem Božjim svetima. ²⁶ Naime, vjernici u Makedoniji i Ahaji odlučili su dati novčani prilog siromašnim vjernicima u Jeruzalemu. ²⁷ Ti su im vjernici odlučili pomoći, a i njihova je dužnost da im pomognu. Nežidovski su narodi podijelili sa Židovima njihove duhovne blagoslove, pa tako i ti narodi trebaju pomoći Židovima svojim materijalnim dobrima. ²⁸ Kad završim taj posao i uvjerim se da su siromašni u Jeruzalemu dobili novac koji je za njih skupljen, krenut ću u Španjolsku. Na tom ću se putu zaustaviti da vas posjetim. ²⁹ Znam da ću vam donijeti puni Kristov blagoslov kada dođem k vama.

³⁰ Braćo i sestre, molim vas da mi se pridružite u molitvama Bogu za mene, zbog našega Gospodina Isusa Krista i zbog ljubavi koju nam daje Duh. ³¹ Molite da me Bog čuva od nevjernika u Judeji i da Božji sveti u Jeruzalemu dobro prihvate pomoć koju im nosim. ³² Tako da, ako Bog to želi, mogu doći k vama s radošću i odmoriti se s vama. ³³ Neka Bog, koji daje mir, bude sa svima vama. Amen.

16 Preporučujem vam našu sestru Febu koja je posebna pomoćnica u crkvi u Kenhrejji. ² Lijepo je primite u Gospodinu, kako dolikuje Božjim svetima, i pomozite joj u svemu što zatraži od vas. Ona je podržavala mnoge, pa tako i mene.

Završne riječi

³ Pozdravite Prisku i Akvilu, moje suradnike u Kristu Isusu. ⁴ Oni su riskirali svoj život da bi spasili moj. Zahvalan sam im ne samo ja, nego i sve crkve nežidovskih naroda. ⁵ Pozdravite i crkvu koja se sastaje u njihovoj kući.

Pozdravite i moga dragog prijatelja Epenata, koji je prvi u Aziji slijedio Krista. ⁶ Pozdravite Mariju, koja je naporno radila za vas. ⁷ Pozdravite moje prijatelje i sunarodnjake Andronika i Junija, koji su bili sa mnom u

zatvoru. Oni su među najistaknutijim Božjim radnicima i prije mene su vjerovali u Krista.

⁸ Pozdravite i moga dragog prijatelja u Gospodinu, Amplijata. ⁹ Pozdravite i moga suradnika u Kristu Urbana te moga dragog prijatelja Stahija. ¹⁰ Pozdravite i Apela, toga prokušanog i istinskog kršćanina. Pozdravite sve iz Aristobulove obitelji. ¹¹ Pozdravite i moga sunarodnjaka Herodiona. Pozdravite i vjernike iz Narcisove obitelji. ¹² Pozdravite Trifenu i Trifozu, koje naporno rade za Gospodina. Pozdravite i Persidu, moju dragu prijateljicu, koja je vrlo naporno radila za Gospodina. ¹³ Pozdravite Rufa, izabranog čovjeka u Gospodinu. Pozdravite i njegovu majku, koja je i meni bila majka. ¹⁴ Pozdravite Asinkrita, Flega, Herma, Patroba i Herma te svu braću koja su s njima. ¹⁵ Pozdravite Filologa, Juliju, Nereja i njegovu sestru, Olimpa i sve druge Božje svete koji su s njima. ¹⁶ Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. Pozdravljaju vas sve Kristove crkve.

¹⁷ Molim vas, braćo i sestre, čuvajte se onih koji izazivaju neslogu među vama i onih koji vam stvaraju zbrku. Oni su protiv učenja koje ste primili i zato ih izbjegavajte. ¹⁸ Takvi ljudi ne služe Isusu Kristu, nego svojim sklonostima. Oni zavode misli dobrih i bezazlenih slatkim pričama i laskanjem. ¹⁹ Svi vjernici čuli su kako ste poslušni Bogu. Jako mi je drago zbog vas, ali želim da budete mudri u dobru, a da loše uopće ne upoznate.

²⁰ A Bog, izvor mira, uskoro će satrti sotonu pod vašim nogama.

Neka milost našega Gospodina Isusa bude s vama.

²¹ Pozdravlja vas Timotej, moj suradnik, kao i Lucije, Jason i Sosipater, moji sunarodnjaci.

²² Ja, Tercije, napisao sam vam ovo pismo. Pozdravljam vas u Gospodinu.

²³ Pozdravlja vas Gaj, kod kojega stanujem i kod koje se sastaje cijela zajednica. Pozdravlja vas Erast, gradski blagajnik, i naš brat Kvart. ²⁴ †

²⁵ Neka je slava Bogu! Bog može ojačati vašu vjeru Radosnom vijesti Isusa Krista koju propovijedam. Ta je tajna dugo bila skrivena, a sada ju je Bog otkrio nama ²⁶ u knjigama koje su pisali proroci. Po zapovijedi vječnoga Boga ta je tajna otkrivena svim narodima da bi bili poslušni Bogu zbog vjere u njega. ²⁷ Neka po Isusu Kristu bude vječna slava jedinome mudrom Bogu. Amen.

† Neki grčki rukopisi dodaju redak: »Neka milost našega Gospodina Isusa Krista bude sa svima vama. Amen.« U nekima od njih pak nema redaka 25–27.

Korinćanima 1

1 Od Pavla, pozvanog po Božjoj volji da bude apostol Krista Isusa.

I od Sostena, našega brata.

² Božjoj crkvi u Korintu, svetima u Kristu Isusu. Vi ste pozvani da budete Božji sveti ljudi, zajedno sa svima koji zazivaju ime našega Gospodina Isusa Krista, njihova i našega Gospodina, na bilo kojem mjestu.

³ Neka s vama budu milost i mir od Boga, našega Oca, i od našega Gospodina Isusa Krista.

Zahvala Bogu

⁴ Neprestano zahvaljujem Bogu za vas, zbog milosti koju vam je dao u Kristu Isusu. ⁵ U njemu ste postali bogati u svemu: i u govoru i u znanju. ⁶ Istina koju smo vam prenijeli o Kristu potvrdila se u vama, ⁷ pa vam ne manjka ni jedan dar od Boga, dok čekate dolazak našega Gospodina Isusa Krista. ⁸ On će vas učiniti čvrstima do kraja, tako da budete posve čisti na dan kada Gospodin Isus Krist ponovno dođe. ⁹ Vjeran je Bog koji vas je pozvao da dijelite život s njegovim Sinom Isusom Kristom, našim Gospodinom.

Problemi u crkvi u Korintu

¹⁰ Ali molim vas, braćo i sestre, u ime našega Gospodina Isusa Krista, da se međusobno slažete tako da među vama ne bude podjela. Molim vas da u mišljenju i u namjerama budete jedno. ¹¹ Saznao sam, naime, braćo moja i sestre, od Klojinih ukućana, da se prepirete jedni s drugima. ¹² Kad to kažem, mislim na to da jedan tvrdi kako pripada Pavlu, drugi Apolonu, jedan Kefi, a drugi opet Kristu. ¹³ Zar je Krist podijeljen? Nije Pavao taj koji je za vas bio razapet na križu i niste bili kršteni u Pavlovo ime. ¹⁴ Hvala Bogu da nisam krstio nikoga od vas, osim Krispa i Gaja, ¹⁵ jer sada nitko ne može reći da ste bili kršteni u moje ime. ¹⁶ Da, krstio sam i Stefaninu obitelj, no ne sjećam se da sam ikoga drugoga krstio. ¹⁷ Pa mene Krist nije poslao da krstim, nego da propovijedam Radosnu vijest, i to ne koristeći domišljate riječi, da Kristov križ ne bi izgubio svoju snagu. ¹⁸ Jer vijest o križu zvuči kao besmislica izgubljenima, a nama koji smo spašeni ona je Božja sila, ¹⁹ jer stoji pisano u Svetom pismu:

»Uništiti ću mudrost mudrih
i odbaciti ću razum pametnih.« †

† Citat iz Iz 29,14.

²⁰ Gdje je mudrac? Gdje je školovan čovjek? Gdje je filozof ovoga vremena? Nije li Bog pretvorio mudrost svijeta u ludost? ²¹ Svijet nije upoznao Boga svojom mudrošću. Bog je u svojoj mudrosti odlučio ludošću propovijedanja spasiti one koji povjeruju. ²² Židovi traže čudesne znakove kao dokaz, a Grci traže mudrost. ²³ No, mi propovijedamo o razapetome Kristu — to je za Židove zapreka, a za ostale narode glupost. ²⁴ Ali za one koji su pozvani, i Židove i nežidove, Krist je Božja sila i Božja mudrost. ²⁵ Božja je ludost mudrija od ljudske mudrosti i Božja je slabost jača od ljudske snage.

²⁶ Sjetite se, braćo i sestre, da vas je Bog pozvao. Među vama nema mnogo mudrih po ljudskim mjerilima, ni mnogo moćnih, ni mnogo onih koji potječu iz utjecajnih obitelji. ²⁷ Ali Bog je izabrao ono što je u očima svijeta ludost da bi posramio mudre. Bog je izabrao ono što je u svijetu slabo da bi posramio one koji su jaki. ²⁸ Izabrao je što svijet smatra neplemenitim i vrijednim prezira, čak je i izabrao ono čega uopće nema u očima svijeta, da uništi ono što je u svijetu nešto, ²⁹ tako da se niti jedan čovjek ne bi mogao hvaliti pred njim. ³⁰ Bog je izvor vašega života u Kristu Isusu. Krist je postao naša mudrost od Boga. Po njemu smo postali pravedni, posvećeni i oslobođeni od grijeha. ³¹ Zato, kao što piše u Svetom pismu: »Tko se hvali, neka se hvali u Gospodinu.« ††

Kristov križ

2 Tako, kad sam dolazio k vama, braćo i sestre, nisam došao objavljujući Božju istinu vještim govorom ili mudrošću. ² Odlučio sam, naime, da dok sam s vama neću znati ništa osim Isusa Krista, i to raspetoga. ³ Došao sam k vama u slabosti, dršćući od straha. ⁴ Nisam vam govorio i propovijedao uvjerljivim riječima ljudskom mudrošću. Dokaz moga propovijedanja bilo je očitovanje snage Duha, ⁵ da vaša vjera ne bi počivala na ljudskoj mudrosti, već na Božjoj snazi.

Božja mudrost

⁶ Onima koji su duhovno zreli mi govorimo mudrost, ali ne mudrost ovoga svijeta niti mudrost vladara ovoga svijeta, koji će potpuno nestati. ⁷ Mi navješćujemo Božju mudrost — dosad tajnu i sakrivenu — koju je Bog odredio za našu slavu prije početka vremena. ⁸ Tu mudrost nije spoznao ni jedan vladar ovoga svijeta. Jer

†† Citat iz Jr 9,23.

da su znali, ne bi bili razapeli Gospodina slave. ⁹ Ali kao što stoji u Pismu:

»Oči nisu vidjele, a uši nisu čule, niti je čovječji razum mogao zamisliti što je Bog namijenio onima koji ga vole.« [†]

¹⁰ A nama je Bog to objavio po Duhu, jer Duh preispituje sve, čak i najveće Božje tajne.

¹¹ Ni jedan čovjek ne zna misli drugoga čovjeka. Samo duh koji je u tom čovjeku zna njegove misli. Isto tako, nitko ne zna Božje misli, osim Božjega Duha. ¹² Ali mi nismo primili duha koji pripada svijetu, nego Duha koji dolazi od Boga, da upoznamo sve što nam je dao Bog. ¹³ O tome i govorimo, ali ne riječima kojima nas uči ljudska mudrost, nego objašnjavamo duhovne stvari koristeći se duhovnim riječima koje uči Duh.

¹⁴ Čovjek koji u sebi nema Duha ^{††} ne prihvaća istine koje nam obznanjuje Božji Duh, jer su te istine za njega ludost. On ih ne može razumjeti jer se one moraju uz pomoć Duha promišljati. ¹⁵ Duhovan čovjek može suditi o svim stvarima, ali njega ne može nitko prosuđivati. Jer kao što piše u Pismu:

¹⁶ »Tko zna Gospodinovu misao da ga pouči?« [‡] A mi imamo Kristovu misao.

Podjele u crkvi

3 Ali, braćo i sestre, ja vam nisam mogao govoriti kao duhovnim ljudima, nego kao ljudima ovoga svijeta, kao novorođenčadi u Kristu. ² Hranio sam vas mlijekom, a ne čvrstom hranom, jer još niste bili kadri jesti čvrstu hranu. Ni sada još niste kadri jesti čvrstu hranu. ³ Još uvijek niste duhovni ljudi. Zar niste kao i ljudi ovoga svijeta kad ste ljubomorni jedni na druge i međusobno se prepirete? Time pokazujete da još uvijek niste duhovni. ⁴ Neki od vas kažu da pripadaju Pavlu, a drugi da pripadaju Apolonu. Kad tako govorite, zar se ne ponašate kao ljudi ovoga svijeta?

⁵ Naime, tko je Apolon i tko je Pavao? Mi smo samo sluge uz čiju ste pomoć povjerovali, a svaki od nas radi ono što mu je Bog namijenio. ⁶ Ja sam posijao sjeme, Apolon ga je zalijevao, ali Bog je učinio da raste. ⁷ Dakle, nije važan onaj koji sjeme sije ni onaj koji ga zalijeva, nego Bog koji čini da raste. ⁸ Onaj koji sije sjeme i onaj koji ga zalijeva imaju isti cilj i svaki će od njih primiti nagradu razmjernu uloženom trudu. ⁹ Mi zajedno radimo za Boga, a vi ste Božje polje.

Vi ste i Božja građevina. ¹⁰ Koristeći dar milosti, koji mi je Bog dao, postavio sam temelj, kao vješti graditelj. Drugi grade na tom temelju. No, svatko treba paziti kako gradi. ¹¹ Nitko ne može položiti drugi temelj osim onoga koji je već položen, a to je Isus Krist.

¹² Svatko može graditi na tom temelju, upotrebljavajući zlato, srebro, drago kamenje, drvo, sijeno ili slamu.

¹³ Ali rad svakoga čovjeka jasno će se vidjeti jer će ga

[†] Citat iz Iz 64,4. ^{††} ČOVJEK ... DUHA Doslovno: zemaljski, tjelesni ili neduhovni čovjek. [‡] Citat iz Iz 40,13.

Dan osvijetliti. Taj Dan će se pojaviti s vatrom i ta će vatra otkriti kakav je rad svakoga čovjeka. ¹⁴ Ako nečiji rad, odnosno ono što je izgradio na temelju, odoli vatri, ¹⁵ on će primiti nagradu. Ako nečiji rad, odnosno ono što je izgradio na temelju, izgori, čovjek će pretrpjeti gubitak. Međutim, on sâm bit će spašen, ali kao onaj koji se bijegom spašava iz vatre.

¹⁶ Zar ne znate da ste vi Božji hram i da u vama živi Božji Duh? ¹⁷ Tko uništava Božji hram, Bog će uništiti njega, jer Božji je hram svet. A vi ste Božji hram.

¹⁸ Nemojte se zavaravati. Ako netko od vas misli da je mudar po mjerilima ovoga svijeta, neka postane lud da bi mogao postati istinski mudar. ¹⁹ Jer mudrost ovoga svijeta je ludost u Božjim očima. Pisano je u Pismu: »Bog hvata mudrace u njihovoj vlastitoj lukavosti.« ^{‡20} Isto tako piše: »Bog zna da su misli mudrih bezvrijedne.« ^{‡21} Zato neka se nitko ne ponosi ljudima. Sve pripada vama, ²² bez obzira na to je li to Pavao, Apolon, Kefa, život ili smrt, stvari sadašnje ili one buduće. Sve je vaše. ²³ Vi pripadate Kristu, a Krist pripada Bogu.

Kristovi apostoli

4 Ljudi nas trebaju smatrati Kristovim slugama i onima kojima je Bog povjerio svoje tajne istine. ² Oni kojima je nešto povjereno moraju pokazati da su dostojni tog povjerenja. ³ Ali ja uopće ne marim što ćete mi suditi vi ili bilo koji ljudski sud. Čak ni ja sâm sebi ne sudim. ⁴ Moja je savjest čista, ali me to ne čini nevinnim. Bog je moj sudac. ⁵ Zato nemojte suditi ni o čemu prije nego za to dođe vrijeme — kada dođe Gospodin. On će osvijetliti stvari skrivene u tami i obznanit će namjere ljudskih srdaca. Tada će svatko primiti pohvalu koju zaslužuje, i to od Boga.

⁶ Braćo i sestre, ove stvari o Apolonu i sebi ispričao sam da vam budu na korist, da biste iz našega primjera mogli naučiti što znači: »Ne idite dalje od onoga što je pisano.« Tada se nećete ponositi jednim čovjekom, a biti protiv drugoga. ⁷ Tko kaže da ste bolji od drugih? Sve što imate, dobili ste. Pa budući da ste sve što imate dobili, zašto se time hvalite kao da ste stekli svojim naporima?

⁸ Mislite da ste već stekli sve? Mislite da ste sad bogati i da ste postali kraljevi bez nas? Kamo li sreće da ste to postali! Tada bismo i mi s vama mogli kraljevati.

⁹ Mislim da je Bog nas apostole stavio na zadnje mjesto. Mi smo kao ljudi osuđeni na smrt. Postali smo prizor cijelom svijetu — i anđelima i ljudima. ¹⁰ Mi smo ljudi radi Krista, ali vi mislite da ste mudri u Kristu! Mi smo slabi, ali vi mislite da ste jaki! Vama se iskazuju počasti, a nas preziru. ¹¹ Čak smo i do ovoga trenutka gladni i žedni, slabo odjeveni. Tuku nas i bez krova smo nad glavom. ¹² Teško radimo vlastitim rukama.

¹³ Kad nas ponižavaju — mi blagoslivljamo. Kad nas progone — podnosimo. Kad nas vrijeđaju — odgova-

^{‡†} Citat iz Job 5,13. ^{‡‡} Citat iz Ps 94,11.

ramo ljubazno. I sada nas smatraju smećem ovoga svijeta. Za njih nismo ništa drugo doli prašina pod nogama.

¹⁴ Ne pišem to da bih vas posramio, nego vas upozoravam kao svoju voljenu djecu. ¹⁵ Jer čak i da imate deset tisuća učitelja u Kristu, nemate mnogo očeva, jer sam postao vašim ocem u Isusu Kristu po Radosnoj vijesti. ¹⁶ Stoga vas molim, ugledajte se na mene! ¹⁷ Zato vam i šaljem Timoteja, svog voljenog i vjernog sina u Gospodinu, da vas podsjeti na to kako živim u Isusu Kristu. A živim onako kako učim svugdje i u svakoj crkvi.

¹⁸ Neki su se od vas napuhali od ponosa, kao da neću opet doći k vama.

¹⁹ Ali uskoro ću doći k vama, ako Bog bude tako htio. Tada ću vidjeti što ti napuhanci mogu pokazati na djelu, a ne samo na riječima. ²⁰ Božje se kraljevstvo ne temelji na rječitosti, nego na snazi. ²¹ Što više želite: da dođem k vama s kaznom ili s ljubavlju i blagim duhom?

Opomene

5 Ljudi pričaju da među vama ima takvog seksualnog nemoralna kakvog nema čak ni među ljudima koji ne poznaju Boga. Naime, pričaju da netko živi sa svojom maćehom. ² A vi se još i ponosite sobom! Bolje bi bilo da žalujete. Onoga tko to čini treba isključiti iz vašeg zajedništva. ³ Bez obzira na to što nisam tjelesno prisutan, u duhu sam s vama. Već sam osudio onoga koji je to učinio, kao što bih učinio da sam bio ondje. ⁴ Okupite se u ime našega Gospodina Isusa! Moj duh i snaga našega Gospodina Isusa bit će s vama. ⁵ Izručite toga čovjeka sotoni da mu tjelesna narav † bude uništena, kako bi se njegov duh mogao spasiti na dan Gospodnji.

⁶ Vaše hvaljenje nije dobro. Ne znate li da »malo kvasca ukvasi cijelo tijesto«? ⁷ Riješite se staroga kvasca da biste postali novo tijesto. Kao kršćani, vi ste kruhovi bez kvasca. Krist, naše pashalno janje, bio je žrtvovan. ⁸ Zato jedimo pashalnu gozbu: ne stari kruh sa starim kvascem — kruh grijeha i zloće, nego kruh bez kvasca — kruh dobrote i istine. ⁹ Pisao sam vam u pismu da se ne družite s onima koji su seksualno nemoralni. ¹⁰ Nisam mislio da se ne družite općenito s ljudima ovoga svijeta, s onima koji su seksualno nemoralni, koji su pohlepni i varalice ili koji obožavaju idole. U tom slučaju morali biste otići iz ovoga svijeta.

¹¹ Ne, ja sam vam pisao da se ne družite s onim tko se naziva vašim bratom u Kristu, a bludnik je ili je pohlepan, štuje idole, ogovara, pijanac je ili varalica. Nemojte čak ni jesti s takvim čovjekom!

¹² Nije moja dužnost da sudim onima koji ne pripadaju Crkvi. Ne biste li trebali i vi suditi onima koji pripada-

ju Crkvi? ¹³ Bog će suditi onima koji ne pripadaju Crkvi. Jer pisano je: »Izbacite zloga koji je među vama.« ††

Sporovi među kršćanima

6 Kad netko od vas ima spor s drugom osobom, zašto idete na sud pred bezbožne suce? Zašto ne date tu stvar na raspravu Božjim svetim ljudima? ² Zar ne znate da će Božji ljudi suditi svijetu? A ako ćete suditi svijetu, zar niste dostojni da presudite i u malim stvarima? ³ Ne znate li da ćemo mi suditi anđelima, a da onda ne spominjem svakodnevne stvari? ⁴ Dakle, ako imate svakodnevne sporove koje treba presuditi, zašto ih iznosite pred ljude izvan zajednice, koji nemaju nikakvog značenja za crkvu? ⁵ Govorim vam to da bih vas posramio! Zar je došlo do toga da među vama nema ni jednog mudrog čovjeka koji može izgaditi spor među dvojicom braće? ⁶ Nego sada jedan brat tuži drugoga, a vi dopuštate ljudima koji nisu vjernici da presuđuju!

⁷ Zapravo, već je porazno za vas što imate parnice jedni s drugima. Zašto radije ne pretrpите nepravdu? Zašto radije ne pregorite štetu? ⁸ Nego vi sami varate, i to svoju braću i sestre!

⁹ Zar ne znate da nepravednici neće baštiniti Božje kraljevstvo? Nemojte se zavaravati! U Božje kraljevstvo neće ući ni seksualno nemoralni, ni štovatelji idola, ni preljubnici, ni muškarci koji se upuštaju u seksualne odnose s drugim muškarcima, ¹⁰ ni kradljivci, ni pijanci, ni pohlepnici, ni klevetnici, ni varalice. ¹¹ A takvi su ranije bili i neki od vas. Ali sada ste oprani, posvećeni i opravdani u imenu Gospodina Isusa Krista i u Duhu našega Boga.

Vaše tijelo — hram Duha Svetog

¹² »Sve mi je dopušteno«, ali nije sve za moje dobro. Da, »sve mi je dopušteno«, ali neću dopustiti da mnome bilo što upravlja. ¹³ Hrana je za želudac, a želudac za hranu, ali Bog će uništiti i jedno i drugo. Naše tijelo nije namijenjeno za bludničenje, nego za Gospodina i Gospodin za tijelo. ¹⁴ Bog koji je podigao Gospodina iz smrti podignut će i nas svojom moći iz smrti. ¹⁵ Ne znate li da su vaša tijela dijelovi Krista samoga? Mogu li, dakle, uzeti ono što je dio Krista i učiniti ga dijelom bludnice? Sasvim sigurno ne! ¹⁶ Zar ne znate da onaj tko se združi s bludnicom postaje s njom jedno tijelo? Jer kao što piše u Svetom pismu: »Dvoje će postati jedno tijelo.« ¹⁷ Ali onaj tko je udružen s Gospodinom postaje s njim jedan duh.

¹⁸ Bježite od seksualnog nemoralna! Svi drugi grijesi koje čovjek čini izvan su njegova tijela, ali onaj tko čini grijeh bluda griješi protiv vlastita tijela. ¹⁹ Zar ne znate da je vaše tijelo hram Duha Svetoga koji je u vama i kojeg ste primili od Boga? Vi više ne posjedujete sami

† TJELESNA NARAV Ili tijelo. U grčkom »sarks« može imati oba značenja.

†† Citat iz Pnz 22,21; 24. ‡ Citat iz Post 2,24; usp. Mt 19,5.

sebe ²⁰ jer je za vas plaćena cijena. Zato, proslavite Boga svojim tijelom.

O braku

7 Sada o onome o čemu ste mi pisali: za muškarca je dobro da se ne ženi, ² ali zbog opasnosti od seksualnog nemorala neka svaki muškarac ima svoju ženu i svaka žena svoga muža. ³ Muž treba ispunjavati svoju dužnost prema svojoj ženi, kao što i žena treba ispunjavati svoju dužnost prema mužu. ⁴ Žena nije gospodar svojeg tijela nego njezin muž. Isto tako, muž nije gospodar svojeg tijela nego njegova žena. ⁵ Ne prikraćujte u tome jedno drugo, osim po dogovoru i na određeno vrijeme, kad se želite posvetiti molitvi. Onda ponovno budite zajedno, da vas sotona ne bi zaveo zbog vaše slabosti. ⁶ To govorim kao dopuštenje, a ne kao zapovijed. ⁷ Volio bih kad bi svi ljudi mogli biti kao ja, ali svaki čovjek ima svoj dar od Boga — jedan ima ovakav dar, a drugi onakav.

⁸ Što se tiče neoženjenih i udovica, reći ću vam ovo: za njih je bolje da ostanu sami kao što sam ja. ⁹ Ali ako se ne mogu obuzdati, neka se ožene. Bolje se oženiti nego izgirati od strasti.

¹⁰ Oženjenima dajem ovu zapovijed — odnosno ne dajem ja, nego Gospodin: žena se ne smije rastaviti od svoga muža! ¹¹ Ali ako se ipak rastavi, ne smije se ponovno udati. Neka se pomiri sa svojim mužem. Ni muž se ne smije rastati od svoje žene.

¹² A za ostale kažem — a to vam govorim ja, a ne Gospodin: ako netko od braće ima ženu nevjericu i ona pristane živjeti s njim, neka se ne rastaje od nje. ¹³ Ako pak žena ima muža nevjernika i on pristane živjeti s njom, neka se ne rastaje od njega. ¹⁴ Jer muž nevjernik posvećen je po svojoj ženi, a žena nevjernica posvećena je po svom mužu. Inače bi vaša djeca bila nečista, a ovako su posvećena.

¹⁵ Ali ako se nevjernik želi razdvojiti, neka se rastanu. Brat ili sestra u tom su slučaju slobodni. Bog nas je pozvao da živimo u miru. ¹⁶ Tko zna, možda ćeš ti, ženo, spasiti svoga muža, a možda ćeš ti, mužu, spasiti svoju ženu.

Živite kako vas je Bog pozvao

¹⁷ Svatko treba živjeti onako kako mu je Gospodin namijenio i kako ga je Bog pozvao. I to zapovijedam u svim crkvama. ¹⁸ Ako je tko već bio obrezan kad ga je Bog pozvao, neka to ne pokušava promijeniti. Ako je koga Bog pozvao dok je bio neobrezan, neka se ne obrezuje. ¹⁹ Nije važno je li tko obrezan ili neobrezan. Važno je vršiti Božje zapovijedi. ²⁰ Svatko neka ostane u stanju u kojem je bio kad je pozvan. ²¹ Jesi li bio pozvan kao rob? Neka te to ne uznemiruje. Ali ako možeš postati slobodan, iskoristi tu priliku. ²² Jer, onaj koga je Gospodin pozvao kad je bio rob — slobodan je čovjek u Gospodinu. Isto tako, onaj koji je bio pozvan kao slo-

bodan čovjek, sad je Kristov rob. ²³ Za vas je plaćena cijena. Nemojte robovati ljudima! ²⁴ Braćo i sestre, svatko od vas neka ostane pred Bogom u stanju u kojem je bio kad je pozvan.

Vjenčati se ili ne

²⁵ A sad, što se tiče neoženjenih, nemam nikakvu zapovijed od Gospodina. Ali dat ću vam savjet, kao netko tko je vrijedan povjerenja, jer mi je Bog iskazao milost. ²⁶ Ja mislim da je, zbog sadašnjih teških vremena, bolje za čovjeka da ostane u onom stanju u kojemu jest.

²⁷ Ako si oženjen, ne traži rastavu. Ako si slobodan, ne traži ženu. ²⁸ Ali ako se oženiš, ne činiš grijeh. I ako se djevojka uda, ne čini grijeh. Ali patit ćete u ovome životu, a ja vas pokušavam poštediti.

²⁹ Ovo vam želim reći, braćo i sestre: nema još mnogo vremena. Od sada oni koji imaju žene neka budu kao oni koji ih nemaju. ³⁰ Oni koji tuguju neka se ponašaju kao da ne tuguju. Oni koji su sretni — kao da nisu. Oni koji kupuju — kao da nemaju ništa. ³¹ Oni koji koriste svjetovna dobra neka ne mare za njih. Jer svijet u svom sadašnjem obliku prolazi.

³² Htio bih da budete bezbrižni. Neoženjen čovjek zauzet je Božjim poslom i time kako ugoditi Gospodinu. ³³ A oženjen čovjek zauzet je svjetovnim stvarima i time kako ugoditi svojoj ženi. ³⁴ Tako je u sebi podijeljen. Neudana žena ili djevojka zauzeta je Božjim poslom, kojemu se predaje dušom i tijelom. A udana žena brine o svjetovnim stvarima i o tome kako ugoditi mužu. ³⁵ Govorim vam to za vaše dobro, ne da bih vam nešto zabranio, nego da bih vas usmjerio na ono što je čestito, kako biste mogli potpuno predano služiti Gospodinu.

³⁶ Ako tko smatra da je nepravedan prema svojoj zaručnici i da joj već prolazi vrijeme za udaju †, neka je oženi ako želi. Neće pogriješiti ako tako učini. ³⁷ Ali onaj tko je čvrst u svom srcu i koji je odlučio ne ženiti svoju zaručnicu — također ispravno postupa. ³⁸ Tako onaj koji oženi svoju zaručnicu dobro postupa, a onaj koji je ne oženi — još bolje.

³⁹ Žena je vezana u braku sve dok njezin muž živi, ali ako njezin muž umre, slobodna je da se uda za koga god želi, ali samo u Gospodinu. ⁴⁰ No, bit će sretnija ako ostane neudana. To je moje mišljenje, a ja mislim da je i u meni Božji Duh.

O hrani prinesenoj idolima

8 Što se tiče mesa žrtvovanog idolima: znamo da »svi mi imamo znanje«. Znanje napuhuje, a ljubav izgrađuje. ² Ako tko misli da nešto zna, još ne zna ništa od onoga što bi trebao znati. ³ Ali ako tko voli Boga, Bog ga poznaje.

⁴ Što se tiče jedenja mesa žrtvovanog idolima, znamo da idoli nisu ništa na ovom svijetu i znamo da nema

† Ako ... ZA UDAJU Ili »mu je teško obuzdati žudnju.«

drugoga Boga osim jednog. ⁵ Premda postoje takozvani bogovi — bilo na nebu ili na zemlji — a ima mnogo »bogova« i mnogo »gospodara« — ⁶ za nas postoji samo jedan Bog, Otac, od kojeg sve dolazi i za koga živimo. I postoji samo jedan Gospodin, Isus Krist, po kojem je sve stvoreno i po kojem živimo.

⁷ Ali ne znaju to svi. Neki su dosad bili navikli na obožavanje idola, tako sada kad jedu meso, oni još uvijek misle da ono pripada idolima. Nisu sigurni trebaju li ga jesti, pa zbog slabe savjesti osjećaju krivnju. ⁸ Ali hrana nas neće približiti Bogu. Ne ugađamo Bogu ako ne jedemo, niti što dobivamo ako jedemo.

⁹ Samo pazite da ta vaša sloboda ne navede one slabije na grijeh. ¹⁰ Jer ako tko vidi vas koji sve znate o tim stvarima kako jedete u hramu posvećenom idolu, neće li to njegovu slabu savjest dovesti do toga da jede hranu žrtvovanu idolima? ¹¹ Taj koji je slab bit će uništen zbog vašega znanja. A Krist je umro za vašeg brata ili sestru! ¹² Kad grijешite protiv braće i sestara na taj način da ih ranjavate, navodeći ih da čine ono što smatraju neispravnim, grijешite protiv Krista. ¹³ Tako, ako hrana koju jedem navodi drugog vjernika na grijeh, nikad više neću jesti meso da ne bih potaknuo svoga brata ili sestru na grijeh.

Pavlov primjer

9 Nisam li slobodan? Nisam li apostol? Nisam li vidio Isusa, našega Gospodina? Niste li vi plodovi moga truda u Gospodinu? ² Čak i ako me drugi ne prihvaćaju kao apostola, za vas sam apostol. Jer vi ste pečat koji potvrđuje moje apostolsko poslanje u Gospodinu.

³ Ovo je moj odgovor onima koji me žele osuditi: ⁴ Nemamo li pravo jesti i piti? ⁵ Nemamo li pravo povesti sa sobom ženu vjericu, kao drugi apostoli i Gospodinova braća, i Kefa? ⁶ Zar jedino Barnaba i ja moramo raditi da bismo se uzdržavali? ⁷ Tko služi kao vojnik na svoj trošak? Tko sadi vinovu lozu, a ne jede grožđa? Tko uzgaja stado ovaca, a ne pije mlijeko što ga dobiva od ovaca?

⁸ Nije ovo samo ljudski način razmišljanja, zar ne? Ne kaže li to i Božji zakon? ⁹ Pisano je u Mojsijevu zakonu: »Ne zavezuj usta volu dok vrši žito.« † Zar se Bog brine samo za volove? ¹⁰ Ili zar on to stvarno ne govori nama? Da, to je napisano za naše dobro, jer onaj tko ore — neka ore s nadom. I onaj tko vrši — neka vrši s očekivanjem da će imati udjela u žetvi. ¹¹ Budući da smo posijali duhovno sjeme za vaše dobro, je li previše tražiti da od vas ubiremo materijalne plodove? ¹² Ako drugi imaju pravo dijeliti s vama vaša materijalna dobra, nemamo li mi čak i više razloga za to? Ali mi nismo iskoristili to pravo. Umjesto toga, sve podnosimo kako ne bismo zapriječili put Kristovoj Radosnoj vijesti.

¹³ Znate da oni koji obavljaju službu u Hramu dobivaju

† Citat iz Pnz 25,4.

hranu od Hrama, a oni koji služe kod žrtvenika dobivaju dio od onoga što je žrtvovano na njemu. ¹⁴ Na isti je način Gospodin odredio da oni koji propovijedaju Radosnu vijest dobivaju za život od toga propovijedanja.

¹⁵ Ali ja nisam iskoristio ni jedno od ovih prava. I nisam vam ovo napisao da bih od vas što dobio jer bih radije umro nego da mi tko oduzme razlog za ponos. ¹⁶ Ako propovijedam Radosnu vijest, to nije razlog da se ponosim, jer sam na to obvezan i jao meni ako ne propovijedam Radosnu vijest. ¹⁷ Ako to radim po svom izboru, zaslužujem nagradu, ali ta dužnost mi je povjerena i ja je nisam izabrao. ¹⁸ U čemu se sastoji moja nagrada? U tome da Radosnu vijest predajem besplatno, ne koristeći se pravom koje imam zbog toga što propovijedam.

¹⁹ Slobodan sam i ne pripadam nikomu. Ipak, pretvorio sam se u roba svima da bih pridobio što više ljudi. ²⁰ Sa Židovima sam postao poput Židova da bih pridobio Židove. Onima koji su pod Zakonom postao sam kao čovjek koji je pod Zakonom — premda sâm nisam pod Zakonom — da bih pridobio one koji su pod Zakonom. ²¹ Za one koji nemaju Zakon postao sam kao onaj koji nema Zakon — premda nisam bez Božjega zakona, nego podanik Kristova zakona — da bih pridobio one koji nemaju Zakon. ²² Za one koji su slabi postao sam slab da bih pridobio slabe. Postao sam svima sve da bih spasio ljude svim mogućim sredstvima. ²³ Sve radim zbog Radosne vijesti, da bih mogao imati udjela u njezinu blagoslovu.

²⁴ Vi znate da u trci svi trkači trče, ali samo jedan osvaja nagradu. Trčite tako da pobijedite! ²⁵ Svatko tko se natječe na atletskim natjecanjima ide na stroge pripreme, da bi bio okrunjen lovorovim vijencem koji je propadljiv, ali naš vijenac je nepropadljiv. ²⁶ Ja, dakle, trčim kao onaj koji ima cilj pred sobom. I kad udaram, ne udaram u prazno. ²⁷ Ja, dakle, upravljam strogo sa svojim tijelom i držim ga pod stegom, da se ne bi dogodilo da Bog odbaci mene, nakon što sam propovijedao drugima.

Povijest Božjega naroda upozorava

10 Braćo i sestre, želim da znate da su svi naši preci bili pod oblakom i svi su prošli kroz more. ² Svi su bili kršteni u oblaku i moru kao Mojsijevi pripadnici. ³ Svi su jeli istu duhovnu hranu ⁴ i svi su pili isto duhovno piće jer su pili iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta je stijena Krist. ⁵ Ali većina njih nije ugodila Bogu i ubijeni su u pustinji. ††

⁶ To se dogodilo da bi nam služilo za primjer, da ne bismo željeli zle stvari kao što su oni željeli. ⁷ Nemojte štovati idole kao neki od njih, kao što i piše u Pismu: »Ljudi su sjeli da jedu i piju i ustali da se zabavljaju.« ⁸ Ne bludite kao što su neki od njih činili, pa ih je dvadeset i tri tisuće poginulo u jedan dan! ⁹ I nemojte is-

†† Vidi Br 14,16. ‡ Citat iz Izl 32,6.

kušavati Gospodina kao što su radili neki od njih, pa su ih ubile zmije. ¹⁰ I nemojte mrmljati kao što su neki od njih, pa ih je pobio anđeo uništavač.

¹¹ Sve im se to dogodilo za primjer, a zapisano je kao upozorenje nama koji živimo u posljednjim vremenima. ¹² Onaj, dakle, koji misli da čvrsto stoji neka pazi da ne padne. ¹³ Sva iskušenja kojima ste bili podvrgnuti zajednička su svim ljudima. Ali Bog je vjeran i neće dopustiti da budete iskušavani više od onoga što možete podnijeti. On će se pobrinuti da možete izaći iz tog iskušenja, tako da ga možete izdržati.

¹⁴ Dakle, dragi moji prijatelji, klonite se štovanja idola! ¹⁵ Govorim vam kao razumnim ljudima. Prosudite sami što vam govorim. ¹⁶ Zar čaša blagoslova za koju zahvaljujemo nije sudjelovanje u Kristovoj krvi? Zar kruh koji lomimo ne znači da smo dio Kristova tijela? ¹⁷ Budući da je samo jedan kruh, znači da svi tvorimo jedno tijelo, jer svi dijelimo taj jedan kruh.

¹⁸ Pogledajte izraelski narod! Zar se oni koji jedu žrtvovano meso ne ujedinjuju u tom činu s Bogom kod žrtvenika? ¹⁹ Što želim time reći? Da su žrtve idolima jednake tim žrtvama? Ne! Meso žrtvovano idolima ništa ne vrijedi, ni idol ništa ne vrijedi. ²⁰ Zapravo, ono što ti ljudi žrtvuju — žrtvuju demonima, a ne Bogu. A ja ne želim da vi imate išta zajedničko s demonima! ²¹ Ne možete piti iz Gospodinove čaše i iz demonske čaše. Ne možete jesti za Gospodinovim stolom i za stolom demona. ²² Pokušavamo li učiniti Gospodina ljubomornim? Zar smo mi jači od njega?

Vaša sloboda na Božju slavu

²³ »Sve je dopušteno«, ali nije sve za naše dobro. »Sve je dopušteno«, ali sve ne izgrađuje. ²⁴ Neka nitko ne gleda svoju korist, nego korist drugih.

²⁵ Jedite sve vrste mesa koje možete kupiti na tržnici, a da ne pokušavate saznati je li protiv vaše savjesti da to jedete. ²⁶ U Pismu piše: »Zemlja i sve na njoj pripada Gospodinu.« †

²⁷ Ako vas nevjernik pozove na obrok i vi se želite odazvati, jedite sve što vam je ponuđeno. Ne raspitujte se o hrani da otkrijete dopušta li vam savjest da je jedete. ²⁸ Ali ako vam tko kaže: »Ovo je meso bilo žrtvovano idolu«, nemojte jesti zbog onoga koji vam je to rekao i zbog njegove savjesti. ²⁹ Ne kažem da ne jedete zbog vlastite savjesti, nego zbog onoga koji vam je rekao za to meso. I to je jedini razlog, jer se moja sloboda ne određuje prema savjesti drugog čovjeka. ³⁰ Ako sa zahvalnošću prihvatim ponuđenu hranu, zašto da budem okrivljen zbog nečega za što zahvaljujem Bogu?

³¹ Dakle, kad jedete ili pijete, ili bilo što drugo radite — radite sve Bogu na slavu! ³² Nemojte navesti ni Židove, ni nežidove, ni one koji pripadaju Božjoj Crkvi da padnu u napast. ³³ Ugledajte se u mene! Ja nastojim

udovoljiti svima na sve načine. Ne tražim što je korisno za mene, nego što je korisno za mnoge da bi mogli biti spašeni.

11 Ugledajte se u mene, baš kao što sam se ja ugledao u Krista.

Red na bogoslužju

² Moram vas pohvaliti što me se uvijek sjećate i što se pridržavate učenja onako kako ste ih od mene primili. ³ Ali želim da znate: Krist je poglavar nad svim muškarcima, muškarac je poglavar nad ženom, a Bog je poglavar nad Kristom. ⁴ Svaki muškarac koji moli ili proriče pokrivene glave nanosi samome sebi sramotu. ⁵ Svaka pak žena koja moli ili prorokuje nepokrivene glave nanosi sramotu sebi. Ona je poput žene koja je obrijala glavu. ⁶ Ako žena ne pokriva svoju glavu, mogla bi se i ošišati. Ali budući da je za ženu sramotno da se ošiša ili obrije glavu, treba pokriti glavu. ⁷ Muškarac, pak, ne treba pokriti glavu jer je on Božja slika i slava, a žena odražava muškarčevu slavu. ⁸ Jer muškarac nije nastao od žene, nego je žena nastala od muškarca. ⁹ Muškarac nije stvoren radi žene, nego je žena stvorena radi muškarca. ¹⁰ Zato žena treba imati na glavi znak da bi pokazala kako je podložna. Tako treba postupati i zbog anđela.

¹¹ U Gospodinu, ipak, žena nije nezavisna od muškarca niti je muškarac nezavisan od žene. ¹² Kao što je žena nastala od muškarca, na isti je način i muškarac rođen od žene, a sve nastaje od Boga. ¹³ Odlučite sami! Je li ispravno da se žena moli Bogu nepokrivene glave? ¹⁴ Ne uči li vas sama priroda da je za muškarca nečasno da pusti dugu kosu? ¹⁵ A za ženu je čast ako ima dugu kosu jer joj je kosa dana kao pokrivalo. ¹⁶ Neki se ljudi žele prepirati oko toga, ali mi nemamo taj običaj niti tako rade Božje crkve.

Gospodnja večera

¹⁷ Dat ću vam sljedeću uputu, no više vas ne mogu hvaliti jer vam sastanci više štete nego koriste. ¹⁸ Prvo, čujem da ste podijeljeni u skupine kad se okupite kao crkva i djelomično vjerujem u to. ¹⁹ Na kraju krajeva, niti nije teško povjerovati da mislite da među vama moraju postojati podjele kako bi se vidjelo tko postupava ispravno. ²⁰ Kad se skupite, ne jedete stvarno Gospodnju večeru. ²¹ Svatko od vas jede svoju večeru, ne čekajući druge, i tako jedan odlazi gladan, dok se drugi napije. ²² Zar ne možete jesti i piti kod kuće? Ili pokazujete prezir prema Božjoj crkvi i pokušavate postidjeti siromahe? Što da vam kažem? Da vas pohvalim? Ne, u ovoj vas stvari ne mogu pohvaliti.

²³ Ja sam od Gospodina primio učenje koje sam vam predao: Gospodin Isus, one noći kad je bio izdan, uzeo je kruh. ²⁴ Nakon što je zahvalio Bogu, razdijelio ga je i rekao: »Ovo je moje tijelo koje je dano za vas. Činite ovo u sjećanje na mene.« ²⁵ Isto je tako uzeo čašu vina,

† Citat iz Ps 24,1; 50,12; 89,12.

nakon što su večerali, i rekao: »Ova čaša vina novi je savez zapečaćen mojom krvlju. Kad god pijete ovo vino, činite to u sjećanje na mene.«²⁶ Jer kad god jedete ovaj kruh i pijete ovu čašu, obznanjujete Gospodinovu smrt sve dok on ne dođe.

²⁷ Dakle, tko god jede kruh i pije Gospodinovu čašu nedolično, bit će kriv za grijeh protiv Gospodinova tijela i krvi. ²⁸ Svatko treba ispitati svoje srce prije nego što jede kruh i pije čašu. ²⁹ Jer onaj koji jede i pije, a ne raspoznaje tijelo †, jede i pije svoju osudu. ³⁰ Zbog toga su mnogi među vama slabi i bolesni, a mnogi su i umrli. ³¹ Kad bismo sami sebe ispitivali, ne bismo bili osuđivani. ³² Kad nam Bog sudi, on nas odgaja da ne budemo osuđeni sa svijetom.

³³ Dakle, braćo i sestre, kad se skupite da biste jeli, čekajte jedni druge! ³⁴ Ako je tko jako gladan, neka jede kod kuće, tako da vaš sastanak ne bude uzrok Božje osude. Ostale stvari ću objasniti kad dođem.

Darovi Duha Svetoga

12 Što se tiče duhovnih darova, braćo i sestre, ne želim da ostanete u neznanju. ² Znao da ste bili zavedeni na krivi put i očarani mrtvim idolima dok ste bili nevjernici. ³ Zato vam govorim da nitko ne može reći potaknut od Božjega Duha: »Isus je proklet« i nitko ne može reći: »Isus je Gospodin«, osim potaknut od Duha Svetog.

⁴ Ima mnogo duhovnih darova, ali isti je Duh koji te darove dijeli. ⁵ Ima mnogo načina služenja, ali svi su od istoga Boga. ⁶ Ima mnogo načina na koje Bog radi u ljudima, ali je isti Bog. ⁷ Nešto od Duha vidljivo je u svakome od nas i to nam je darovano na korist svima. ⁸ Nekomu Duh daje dar govorenja riječi mudrosti, drugomu isti Duh daje dar govorenja riječi znanja. ⁹ Isti Duh nekome drugom daje vjeru, a drugi prima darove ozdravljanja od istog Duha. ¹⁰ Nekomu Duh daruje silu da čini čuda, drugomu dar proricanja, nekomu opet dar razlikovanja duhova — koji su od Boga, a koji nisu. Jednomu Duh daje dar govora različitih jezika, a drugomu pak dar da tumači te jezike. ¹¹ Sve to čini jedan te isti Duh. Svakomu daje pojedinačno kako hoće.

Kristovo Tijelo

¹² Ljudsko je tijelo jedno, a sastoji se od mnogih dijelova. Svi ti dijelovi, premda ih je mnogo, čine jedno tijelo. Tako je i s Kristom. ¹³ Svi smo bili kršteni u jednome Duhu da bismo postali dio jednoga tijela, bez obzira na to jesmo li Židovi ili ne Židovi, bez obzira na to jesmo li bili robovi ili slobodni ljudi. Svima nam je dan jedan Duh.

¹⁴ Ljudsko se tijelo ne sastoji samo od jednoga dijela nego ima mnogo dijelova. ¹⁵ Čak i ako noga kaže: »Ne pripadam tijelu jer nisam ruka«, ne prestaje zbog toga

† TIJELO Može se odnositi na Kristovo tijelo razapeto na križu ili na Crkvu koja je Kristovo Tijelo. Vidi 1Kor 10,17.

pripadati tijelu. ¹⁶ I ako uho kaže: »Ne pripadam tijelu jer nisam oko«, ne prestaje zbog toga pripadati tijelu. ¹⁷ Kad bi cijelo tijelo bilo oko, gdje bi bilo osjetilo sluha? A kad bi cijelo tijelo bilo uho, gdje bi bilo osjetilo mirisa? ¹⁸ Bog je dijelove tijela postavio upravo onako kako je htio. ¹⁹ I kad bi svi dijelovi tijela bili isti, gdje bi bilo tijelo? ²⁰ Upravo zato ima mnogo dijelova tijela, ali je tijelo samo jedno.

²¹ Oko ne može reći ruci: »Ne trebam te«, a glava ne može reći nogama: »Ne trebam vas«. ²² Naprotiv, oni dijelovi tijela koje smatramo slabijima — vrlo su važni. ²³ O onima koje ne smatramo osobito značajnima — vodimo najviše računa. Posebno se brinemo za one dijelove tijela koje ne želimo pokazati, ²⁴ dok oni dijelovi tijela koji se pokazuju ne trebaju takvu brigu. Međutim, Bog je tijelo sastavio tako da je dao veću čast onim dijelovima koji je nemaju, ²⁵ da unutar tijela ne bi bilo razdvajanja, nego da dijelovi tijela jednako vode računa jedni o drugima. ²⁶ Ako jedan dio tijela pati, svi drugi dijelovi pate s njim. Ako je jedan dio tijela počašćen, svi drugi dijelovi se raduju.

²⁷ Vi ste, dakle, Kristovo tijelo i dijelovi toga tijela svaki za sebe. ²⁸ Bog je prvo postavio u Crkvi apostole, zatim proroke pa učitelje. Potom je postavio ljude koji čine čudesna djela, pa one koji imaju dar ozdravljanja, zatim one koji imaju dar pomaganja, pa one s darom vodstva i one koji govore u jezicima. ²⁹ Nisu svi apostoli, zar ne? Niti su svi proroci i učitelji. I nemaju svi dar da čine čudesna djela ³⁰ ili dar ozdravljanja, zar ne? Ne govore svi drugim jezicima. I nemaju svi dar tumačenja jezika. ³¹ Čeznite za većim darovima Duha. A sada ću vam pokazati najuzvišeniji put.

Ljubav

13 Kad bih govorio ljudske i anđeoske jezike, a ne bih imao ljubavi, bio bih kao glasan gong što odzvanja ili cimbal koji zveči.

² Kad bih imao dar proricanja, kad bih znao sve tajne i imao sve znanje, i kad bih imao potpunu vjeru, tako da bih mogao pomicati planine, a ne bih imao ljubavi, bio bih ništa.

³ I kad bih sve što posjedujem dao da se nahrane gladni, kad bih svoje tijelo predao da se spali, a ne bih imao ljubavi, ništa time ne bih dobio.

⁴ Ljubav je strpljiva.

Ljubav je plemenita.

Ona nije zavidna.

Ljubav se ne hvali.

⁵ Nije ohola.

Nije nepristojna.

Ne traži za sebe.

Ljubav nije razdražljiva.

Ne pamti zlo.

⁶ Ne veseli se nepravdi, a veseli se istini.

⁷ Ljubav sve štiti, sve vjeruje,

uvijek se nada i uvijek ustraje.

⁸ Ljubav nikada ne prestaje. Darovi proricanja će nestati. Nestat će i govorenje u jezicima. Nestat će i dar znanja. ⁹ Jer naše je znanje nepotpuno i naša su proricanja djelomična. ¹⁰ A kad dođe cjelovitost, nestat će ono što je djelomično.

¹¹ Dok sam bio dijete, govorio sam kao dijete, razmišljao sam kao dijete, zaključivao sam kao dijete. A sada sam odrastao čovjek i odbacio sam sve što je djetinje. ¹² Sada, naime, gledamo nejasan odraz u zrcalu, a tada ćemo vidjeti jasno — licem u lice. Sada je moje znanje nepotpuno, a tada ću sve znati, baš kao što i mene Bog potpuno poznaje.

¹³ Dakle, ove tri stvari preostaju: vjera, nada i ljubav, a najveća je od njih — ljubav.

Duhovni darovi u Crkvi

14 Čeznite za ljubavlju! Iskreno tražite duhovne darove! Osobito tražite dar proricanja! ² Onaj tko ima dar govorenja u jezicima ne govori ljudima nego Bogu, jer nitko ne može razumjeti što govori. On govori tajne stvari po Duhu. ³ Onaj tko proriče govori stvari koje poučavaju, ohrabruju i tješe. ⁴ Onaj tko ima dar govora u jezicima sâm sebe duhovno izgrađuje, ali onaj tko ima dar proricanja duhovno izgrađuje cijelu crkvu. ⁵ Volio bih da svi vi imate dar govorenja tuđim jezicima, ali još bih više volio da prorokujete. Onaj tko prorokuje veći je od onoga koji govori u jezicima, osim ako taj koji govori u jezicima ne protumači što je rekao, da bi cijela crkva bila duhovno ojačana.

⁶ Braćo i sestre, ako dođem k vama govoreći u jezicima, kako ću vam biti od koristi ako vam ne donesem objavu, znanje, proročanstvo ili učenje? ⁷ Isto je i s instrumentima koji proizvode zvukove, kao što su flauta ili harfa. Ako ne proizvode jasne tonove, kako će čovjek prepoznati melodiju koju sviraju? ⁸ I ako je zvuk što ga proizvodi truba nejasan, tko će se spremati za bitku?

⁹ Isto je i s vama: kako će tko znati što ste rekli ako ne govorite razumljivim riječima? Govorit ćete u vjetar. ¹⁰ Na svijetu ima raznih jezika i ni jedan nije besmislen. ¹¹ Ako ne razumijem jezik onoga koji mi govori, onda mi je taj čovjek stranac, a i ja sam stranac njemu. ¹² Isto je i s vama: budući da ste željni duhovnih darova, nastojte obilovati njima da biste duhovno ojačali crkvu.

¹³ Dakle, onaj koji govori u jezicima treba moliti da može i protumačiti to što je rekao. ¹⁴ Jer ako molim na nepoznatom jeziku, moj duh moli, ali moj je um besposlen. ¹⁵ Što se, dakle, treba činiti? Molit ću svojim duhom, ali molit ću i svojim umom. Zahvaljivat ću svojim duhom, ali zahvaljivat ću i svojim umom. ¹⁶ Jer ako slavim Boga samo svojim duhom, kako će netko tko ne razumije reći »Amen« na tvoju molitvu i zahvalu ako ne zna što govoriš? ¹⁷ Tako ti možeš izgovarati dobru molitvu zahvalnicu, ali onaj koji sluša duhovno se ne izgrađuje.

¹⁸ Zahvaljujem Bogu što mogu govoriti u jezicima čak i više nego svi vi, ¹⁹ ali u crkvi radije kažem samo pet razumljivih riječi da bih poučio i druge nego tisuće riječi na tuđem jeziku.

²⁰ Braćo i sestre, nemojte razmišljati poput djece. Umjesto toga, budite nevini kao mala djeca u odnosu na zlo, ali u odnosu na način razmišljanja budite zreli.

²¹ U Zakonu piše:

»Kroz one koji govore raznim jezicima i usnama stranaca govorit ću tim ljudima, ali oni me ni tada neće slušati.« †

To govori Gospodin.

²² Dakle, dar govorenja u jezicima znak je za nevjernike, a ne za vjernike. Ali dar proricanja znak je za vjernike. ²³ Ako se skupi cijela crkva i svatko govori drugim jezikom, kad uđu ljudi koji ne razumiju ili ne vjeruju, neće li misliti da ste ludi? ²⁴ A ako svi proriču i uđe čovjek koji ne vjeruje ili ne razumije — uvidjet će svoj grijeh i svaka vaša riječ će ga osuditi, ²⁵ a tajne njegova srca će se razotkriti. Past će na koljena i pokloniti se Bogu govoreći: »Stvarno je Bog među vama!« ††

Red na sastancima

²⁶ Što, dakle, trebate činiti? Kad se skupite, braćo i sestre, netko neka ima hvalospjev, netko pouku, netko objavu, netko neka govori na tuđem jeziku, a drugi neka tumači to što je rekao. Sve je to potrebno da bi crkva duhovno ojačala. ²⁷ Ako tko bude govorio na tuđem jeziku, neka govore dvojica, najviše trojica, jedan po jedan, i neka netko tumači što su rekli. ²⁸ A ako nema nikoga tko bi tumačio, govornik neka u crkvi šuti i govori sebi i Bogu.

²⁹ Neka govore dvojica ili trojica koji proriču, a ostali neka prosude što govore. ³⁰ Ako netko tko sjedi primi objavu, onaj koji govori neka zašuti. ³¹ Svi možete proricati, jedan po jedan, da bi se svi naučili i bili ohrabreni. ³² Duhovi proroka podložni su prorocima, ³³ jer Bog ne donosi zbrku nego mir. Kao u svim crkvama Božjih svetih ljudi, ³⁴ žene neka na sastancima šute jer im nije dopušteno da govore. Umjesto toga, neka budu podložne, kao što i Zakon kaže. ³⁵ Ako žele nešto naučiti, neka pitaju svoje muževe kod kuće, jer nije dolično da žena govori u crkvi. ³⁶ Ili je možda od vas proizašla Božja poruka? Ili je samo k vama došla?

³⁷ Ako tko smatra da je prorok ili da ima duhovni dar, treba prepoznati da je ovo što vam pišem Božja zapovijed. ³⁸ Ako tko to ne prihvaća, neće ni on sâm biti prihvaćen.

³⁹ Dakle, braćo moja i sestre, žudite za tim da proričete i ne branite govorenje u tuđim jezicima. ⁴⁰ Ali sve neka bude pristojno i uredno!

† Citat iz Iz 28,11–12. †† Vidi Iz 45,14 i Zah 8,23.

Kristova Radosna vijest

15 Sad bih vas želio podsjetiti, braćo i sestre, na Radosnu vijest koju sam vam propovijedao, koju ste primili i u kojoj ustrajete. ² Po njoj ste i spašeni, ako se držite onoga što sam vam propovijedao. Ako tako ne činite, isprazno vjerujete.

³ Ja sam vam predao prvo i najvažnije što sam i sâm primio: da je Krist umro radi naših grijeha, baš kao što piše u Pismu, ⁴ da je bio pokopan i da je trećega dana ustao od mrtvih, kao što Pismo kaže, ⁵ te da se pokazao Petru, a zatim Dvanaestorici. ⁶ Zatim se pokazao braći i sestrama, kojih je zajedno bilo više od pet stotina. Većina od njih još je danas živa, a neki su umrli. ⁷ Zatim se pokazao Jakovu, a potom i svim ostalim apostolima. ⁸ I na kraju se pokazao i meni, kao nedonoščetu, ⁹ jer ja sam posljednji od apostola. Ja čak nisam ni vrijedan da me se zove apostolom, jer sam progonio Božju Crkvu. ¹⁰ Ali ja sam ovo što jesam po Božjoj milosti. Njegova milost prema meni nije bila uzaludna. Ja sam se trudio više od svih, premda zapravo to nisam bio ja, nego Božja milost sa mnom. ¹¹ Dakle, bez obzira na to jesam li vam propovijedao ja ili oni, mi prenosimo tu istu poruku u koju ste i vi povjerovali.

Uskrsnuće

¹² Ali ako propovijedamo da je Krist ustao od mrtvih, kako to da neki među vama kažu da nema uskrsnuća od mrtvih? ¹³ Ako nema uskrsnuća od mrtvih, onda ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁴ A ako Krist nije ustao od mrtvih, onda je naše propovijedanje beskorisno, a isto tako i vaša vjera. ¹⁵ Jer ako je istina da mrtvi ne ustaju, kao što neki kažu, onda smo i mi lažni svjedoci jer svjedočimo da je Bog podigao Krista od mrtvih. ¹⁶ A ako mrtvi ne ustaju, onda ni Krist nije uskrsnuo. ¹⁷ Ako pak Krist nije uskrsnuo, vaša je vjera beskorisna; još uvijek ste u svojim grijesima, ¹⁸ a oni koji su umrli u Kristu, izgubljeni su. ¹⁹ Ako je naša nada u Krista samo za ovaj naš zemaljski život, tada smo najbjeđniji od svih ljudi.

²⁰ Ali Krist je uistinu ustao od mrtvih. On je prvi od svih onih koji su umrli. ²¹ Ljudi umiru zbog onoga što je učinio jedan čovjek. Međutim, uskrsnuće od mrtvih je moguće zbog jednog drugog čovjeka. ²² Jer baš kao što svi umiru po Adamu, na isti će način svi biti vraćeni u život po Kristu, ²³ ali svi po redu: Krist je uskrsnuo prvi, zatim će uskrsnuti oni koji pripadaju Kristu kad on ponovno dođe. ²⁴ Tada će doći kraj. Krist će uništiti sve vladare, svu vlast i svaku moć, a zatim će predati svu vlast Bogu Ocu. ²⁵ Jer Krist mora vladati sve dok mu Bog ne položi sve neprijatelje pod noge. ²⁶ Smrt će biti uništena kao zadnji neprijatelj. ²⁷ Sveto pismo kaže: »Jer Bog je sve podložio Kristu pod noge.« [†] Kad kaže da su »sve stvari podložene«, pritom se, naravno, izuzima Boga, jer on je taj koji je sve podložio Kristu. ²⁸ I

† Citat iz Ps 8,7.

kad sve bude podloženo Kristu, onda će se i sâm Sin podložiti Bogu. Bog će biti neograničeni vladar.

²⁹ Inače, što će postići oni koji su se krstili umjesto mrtvih? Ako mrtvi ne ustaju, zašto su se onda ti ljudi krstili umjesto njih?

³⁰ Zašto smo onda i mi neprekidno u opasnosti?

³¹ Braćo i sestre, tako mi ponosa kojim se ponosim vama u Kristu Isusu, našem Gospodinu, ja svakoga dana umirem. ³² Ako sam se samo iz ljudskih razloga borio s divljim zvijerima u Efezu, što sam time postigao? Ako mrtvi ne ustaju, onda »jedimo i pijmo jer ćemo sutra umrijeti!« ^{††}

³³ Nemojte se zavaravati! Loše društvo uništava dobre običaje! ³⁴ Vratite se ispravnom načinu razmišljanja i ne griješite više! Neki od vas ne poznaju Boga. To vam govorim da bih vas posramio.

Naše uskrsnuće

³⁵ Ali neki od vas mogu pitati: »Kako to mrtvi ustaju? Kakvo će tijelo imati kad uskrsnu?« ³⁶ Kako glupo! Ono što posijete neće oživjeti ako najprije ne umre. ³⁷ I ono što sijete nije tijelo kakvo će biti kasnije, nego obično zrno, bez obzira na to je li to zrno pšenice ili nekog drugog sjemena. ³⁸ Ali Bog daje tijelo kakvo je izabrao. Svakom sjemenu daje tijelo kakvo mu pripada. ³⁹ Nisu sva tijela živih bića jednaka. Jedno pripada čovjeku, drugo životinji; ptice imaju svoje tijelo, a ribe opet svoje. ⁴⁰ Postoje i nebeska i zemaljska tijela. Nebeska tijela sjaje jednim sjajem, a zemaljska drugim. ⁴¹ Sunce ima svoj sjaj, a mjesec svoj. Svaka se zvijezda razlikuje od druge po svojem sjaju.

⁴² Tako će biti i s mrtvima kad uskrsnu. Pokopano će tijelo propasti, ali to će tijelo uskrsnuti za nepropadljiv život. ⁴³ Pokopano tijelo koje je »posijano« nečasno je, a uskrsnut će u slavi. Tijelo koje je »posijano« slabo je, a tijelo koje će uskrsnuti bit će jako. ⁴⁴ Pokopano je tijelo fizičko, a uskrslo je tijelo duhovno.

Ako postoje fizička tijela, postoje i duhovna tijela. ⁴⁵ A ovo piše u Pismu: »Prvi čovjek, Adam, postao je živo biće. ‡ Krist, zadnji Adam, postao je duh koji daje život.«

⁴⁶ Nije prvo bilo duhovno, nego tjelesno. Duhovno je došlo nakon toga. ⁴⁷ Prvi je čovjek načinjen od zemaljskoga praha. Drugi je čovjek došao s neba. ⁴⁸ Svi koji pripadaju zemlji, oblikovani su po prvom čovjeku koji je napravljen od zemaljskoga praha. Oni koji pripadaju nebu, oblikovani su po nebeskom čovjeku. ⁴⁹ Kao što smo slični ovom čovjeku od zemaljskoga praha, tako ćemo biti slični i nebeskom čovjeku.

⁵⁰ Kažem vam, braćo i sestre, da naša zemaljska tijela od krvi i mesa ne mogu imati svoj dio u Božjem kraljevstvu, niti propadljivo može imati svoj dio u nepropadljivom. ⁵¹ Slušajte! Govorim vam tajnu: nećemo svi umrijeti, ali ćemo svi biti promijenjeni u jednom trenutku, ⁵² u tren oka, na zadnji zvuk trube za svršetak

†† Citat iz Iz 22,13; 56,12; usp. Lk 12,19–20. ‡ Citat iz Post 2,7.

svijeta. Jer oglasit će se truba i mrtvi će vjernici uskrsnuti nepropadljivi, a mi koji živimo bit ćemo preobraženi. ⁵³ Jer ovo se propadljivo tijelo mora odjenuti u nepropadljivost i smrtno se tijelo mora odjenuti u besmrtnost. ⁵⁴ Kad se propadljivo tijelo odjene u nepropadljivost, a smrtno tijelo u besmrtnost, tada će se osvariti što piše u Pismu:

»Pobjeda je progutala smrt.« †

⁵⁵ »Smrti, gdje je tvoja pobjeda?

Gdje je tvoj žalac?» ††

⁵⁶ Smrtni je žalac grijeh, a moć grijeha dolazi od Zakona. ⁵⁷ Ali hvala Bogu, on nam daje pobjedu po našem Gospodinu Isusu Kristu!

⁵⁸ Dakle, moji ljubljani, stojte čvrsto i nepokolebljivo! Uvijek budite potpuno predani radu koji vam je Gospodin dao, jer znate da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan.

Skupljanje priloga

16 Što se tiče skupljanja dobrovoljnih priloga za Božje ljude, radite isto kao što sam odredio crkvama u Galaciji: ² svakoga prvog dana u tjednu neka svatko od vas odvoji od onoga što je zaradio. Tako nećete morati skupljati kad ja dođem. ³ Kada dođem, poslat ću s pismima preporuke ljude koje vi izaberete da odnesu vaš dar u Jeruzalem. ⁴ Ako budem vidio da je dobro da i ja pođem, oni će ići sa mnom.

⁵ Doći ću k vama nakon što prođem Makedoniju, jer namjeravam samo proći kroz nju. ⁶ Možda ću moći neko vrijeme ostati s vama, ili čak provesti zimu, kako biste me mogli opremiti za put kamo god da pođem.

⁷ Ne želim vas posjetiti samo u prolazu. Nadam se da ću ostati neko vrijeme s vama, ako Gospodin dopusti.

⁸ Ostat ću u Efezu sve do Pedesetnice, ⁹ jer su mi se

† Citat iz Iz 25,8. †† Citat iz Hoš 13,14.

pružile velike mogućnosti za djelotvoran rad. Ali imam ovdje i mnogo protivnika.

¹⁰ Ako Timotej dođe, pobrinite se da bude bez straha dok je među vama jer radi Gospodinov posao, kao i ja.

¹¹ Zato neka ga nitko ne odbije primiti. Opremite ga za put i pošaljite k meni, jer čekam da dođe s drugom braćom.

¹² Što se tiče našega brata Apolona, poticao sam ga da vas posjeti s drugom braćom, ali čvrsto je odlučio da sada neće doći. Doći će drugom prilikom.

Završne upute

¹³ Budite oprezni! Stojte čvrsto u vjeri! ¹⁴ Budite hrabri, budite jaki! Sve što radite, radite s ljubavlju.

¹⁵ Znao da su Stefan i njegovi ukućani prvi koji su se obratili u Ahaji i da su se posvetili služenju Božjim ljudima. Zato vas molim, braćo i sestre, ¹⁶ da se i vi prepustite vodstvu takvih ljudi i svima koji se trude i služe s njima.

¹⁷ Drago mi je zbog Stefana, Fortunata i Ahajika, jer su došli i popunili prazninu koja je nastala zbog vaše odsutnosti ¹⁸ i jer su smirili moj duh, baš kao i vaš. Zato cijenite ljude poput njih.

¹⁹ Pozdravljaju vas crkve iz Azije. Akvila i Priscila vas srdačno pozdravljaju u Gospodinu, zajedno s crkvom koja se sastaje u njihovoj kući. ²⁰ Sva vas braća i sestre pozdravljaju. Pozdravite jedni druge svetim poljupcem.

²¹ Ja, Pavao, pišem vam ove pozdrave vlastitom rukom.

²² Ako tko ne voli Gospodina, neka je proklet!

Dođi, Gospodine! ‡

²³ Neka milost Gospodina Isusa bude s vama!

²⁴ Ljubim vas sve u Kristu Isusu.

‡ DOBI, GOSPODINE Prijevod uskliku na aramejskom jeziku »marana tha«.

Korinćanima 2

1 Pozdrav od Pavla, apostola Isusa Krista po Božjoj volji, i od našega brata Timoteja, Božjoj crkvi u Korintu i svim Božjim ljudima u cijeloj Ahaji.

² Neka s vama budu milost i mir od Boga, našega Oca, i od Gospodina Isusa Krista.

Zahvala

³ Hvalite Boga, Oca našega Gospodina Isusa Krista, milostivog Oca i Boga, koji je izvor svake utjehe. ⁴ On nas tješi u svim nevoljama da bismo i mi mogli tješiti one koji se nalaze u bilo kakvoj nevolji, istom utjehom koju Bog daje nama. ⁵ Jer kao što su obilne Kristove patnje koje nas snalaze, tako uživamo i obilje utjehe, po Kristu. ⁶ Ako podnosimo nevolje, to je za vašu utjehu i spasenje. Ako smo utješeni, to je za vašu utjehu koja vam omogućuje da strpljivo podnosite one iste patnje koje i mi podnosimo. ⁷ Mi se čvrsto uzdamo u vas jer znamo da ćete, kao što dijelite s nama naše patnje, dijeliti i našu utjehu.

⁸ Braćo i sestre, želimo da znate kakve smo nevolje imali u Aziji. Bili smo opterećeni više negoli smo mogli podnijeti, toliko da smo čak izgubili nadu da ćemo preživjeti. ⁹ Osjećali smo da nam se sprema smrtna osuda. No, to se dogodilo da se ne bismo više pouzdavali u sebe nego u Boga koji uskrsava mrtve. ¹⁰ On nas je izbavio iz velike smrtno opasnosti, a izbavljat će nas i dalje. Svoje smo nade položili u njega i on će nas i dalje spašavati. ¹¹ I vi nam možete pomoći svojim molitvama. Tada će mnogi zahvaljivati Bogu za nas — i Bog će nas blagosloviti zbog brojnih molitava.

Pavao mijenja svoj plan

¹² Ponosni smo što možemo mirne savjesti reći da je sve što smo u svijetu učinili učinjeno u iskrenosti i čistoći srca koje dolaze od Boga, pogotovo prema vama. Nije nas pokretala svjetovna mudrost nego Božja milost. ¹³ Pišemo vam samo ono što možete pročitati i razumjeti. A vjerujem da ćete nas potpuno razumjeti, ¹⁴ kao što ste nas djelomično već razumjeli te da ćete shvatiti da se možete ponositi nama, kao što ćemo se i mi ponositi vama onoga dana kad naš Gospodin Isus ponovno dođe.

¹⁵ Budući da sam bio uvjeren u to, odlučio sam najprije doći k vama da biste imali dvostruke koristi. ¹⁶ Namjeravao sam vas posjetiti na svom putu u Makedoniju, a zatim i pri povratku iz nje, da biste me vi otpremili

u Judeju. ¹⁷ Jesam li bio površan kad sam smišljao te planove? Jesu li moje odluke donesene onako kako to radi svijet, tako da istodobno kažem i »da« i »ne«?

¹⁸ Ali Božja je riječ pouzdana i on mi je svjedok da ono što vam kažem nije nikada istodobno i »da« i »ne«. ¹⁹ Jer Božji Sin, Isus Krist, o kojem smo propovijedali među vama Sila, Timotej i ja, nije bio i »da« i »ne«. Naprotiv, u Kristu je uvijek »da«. ²⁰ Jer koliko god da ima Božjih obećanja, sva obećanja imaju svoje »da« u Kristu. Zbog toga i mi po Kristu kažemo »Amen« na Božju slavu. ²¹ Bog je taj koji i nama i vama omogućuje da stojite čvrsto u Kristu. On je taj koji nas je odabrao i osnažio † za svoje djelo. ²² Obilježio nas je znakom svoga vlasništva i dao nam svoga Duha, koji je u našim srcima jamstvo da će ispuniti sve što je obećao.

²³ Pozivam Boga za svjedoka, života mi moga; nisam ponovno došao u Korint jer sam vas želio poštediti.

²⁴ To ne znači da pokušavamo nadzirati vašu vjeru, jer vi čvrsto stojite u njoj, već zajedno s vama radimo, za vašu radost.

2 Tako sam, dakle, odlučio da vas ne žalostim kad ponovno dođem k vama. ² Jer ako ja rastužim vas, tko će onda razvedriti mene ako ne vi koje sam rastužio? ³ A pisao sam vam tako da me ne bi, kad dođem k vama, rastužili oni koji bi me trebali razveseliti. Vjerovao sam da će svima vama biti drago ako ja budem zadovoljan. ⁴ Pisao sam vam u velikoj tuzi, slomljenog srca i u suzama, ne da bih vam zadao bol, nego da biste znali koliko je velika moja ljubav prema vama.

Opraštanje

⁵ Ali ako je tko koga rastužio, nije rastužio mene, nego donekle sve vas — ne želim pretjerivati. ⁶ Ova kazna koju je većina dosudila čovjeku o kojem govorim, dovoljna je. ⁷ Umjesto toga, oprostite mu i ohrabrite ga, da ga ne bi svladala pretjerana tuga. ⁸ Zato vas molim, iskažite mu ljubav. ⁹ Evo zašto sam vam pisao: da vas ispitam i vidim hoćete li biti poslušni u svemu. ¹⁰ Ako vi nekome oprostite, opraštam mu i ja. A što sam oprostio — ako sam imao išta — to sam, pred Kristom, napravio radi vas, ¹¹ da nas ne nadmudri sotona jer njegove nakane vrlo dobro znamo.

† ODABRAO I OSNAŽIO Doslovno: »pomazao nas«. U grčkom je riječ »pomazati« vezana uz značenje riječi »Krist«, koja znači »pomazani«. Vidi »pomazati« i »Krist« u kazalu.

U Troadi

¹² Došao sam u Troadu da propovijedam Radosnu vijest o Kristu. Iako mi je Gospodin dao priliku da ondje služim, ¹³ bio sam jako zabrinut jer tamo nisam našao svoga brata Tita. Tako sam se pozdravio s njima i otišao u Makedoniju.

Pobjeda u Kristu

¹⁴ Ali hvala Bogu koji nas po Kristu uvijek vodi u pobjedu. On kroz nas svuda širi znanje o sebi poput ugodnog mirisa. ¹⁵ Mi smo Bogu ugodan Kristov miris, kako među onima koji su na putu spasenja tako i među onima koji su na putu uništenja. ¹⁶ Onima koji su na putu propasti to je smrad smrti koji vodi u smrt, a onima koji su na putu spasenja to je miris života koji vodi u život. Tko je sposoban za takav zadatak? ¹⁷ Nismo oni koji trguju Božjom riječju zbog dobitka, kao što mnogi rade. Ne, mi u Kristu govorimo iskreno pred Bogom, kao poslani od Boga.

Sluge Novoga saveza s Bogom

3 Zvuči li ovo kao da opet hvalimo sami sebe? Zar trebamo pismo preporuke za vas ili od vas, kao što neki trebaju? ² Vi ste sami naša preporuka, pisana u našim srcima, koju znaju i čitaju svi ljudi. ³ Pokazuje te da ste Kristovo pismo, učinak naše službe, koje nije pisano tintom, nego Duhom živoga Boga. I nije napisano na kamenim pločama, nego na pločama ljudskoga srca.

⁴ Ovo govorimo jer po Kristu imamo veliko pouzdanje pred Bogom. ⁵ Nismo u položaju tvrditi da išta možemo učiniti sami od sebe — naša sposobnost dolazi od Boga. ⁶ On nas je osposobio da budemo sluge novog saveza, kojeg je Bog sklopio sa svojim narodom, a taj savez nije pisani Zakon; to je zakon Duha. Pisani propis ubija, a Duh daje život.

⁷ Stari savez bio je uklesan na kamenim pločama. Donesen je s očitovanjem Božje slave, tako da je sjaj, koji se odražavao na Mojsijevu licu, bio toliko sjajan da ga Izraelci nisu mogli ni pogledati, iako je taj sjaj blijedio. Ako je takvo služenje Bogu pod starim savezom došlo s takvim sjajem — a vodilo je u smrt — ⁸ koliko je sjajnije služenje Bogu koje donosi Duh? ⁹ Budući da je način služenja koji donosi osudu tako slavan, koliko je slavniji način služenja koji donosi opravdanje ljudima pred Bogom! ¹⁰ Jer ono što je prije bilo prepuno sjaja sada više nema sjaja u usporedbi s nenadmašnim sjajem. ¹¹ Ako je način služenja Bogu, koji je iščeznuo, došao s tolikom slavom, koliko će slavniji biti onaj koji nikada ne prestaje?

¹² Budući da imamo tu nadu, vrlo smo smioni. ¹³ Nismo kao Mojsije koji je stavio veo preko lica da Izraelci ne bi vidjeli svršetak onoga što blijedi i nestaje. ¹⁴ Njihovi su umovi bili zatvoreni. I danas, njihovi umovi po-

kriveni su istim velom pri čitanju Staroga zavjeta. Taj veo im i dalje zastire značenje, jer on se uklanja jedino po Kristu. ¹⁵ Do današnjega dana, kad god se čita Mojsijev zakon, veo ostaje na njihovim srcima. ¹⁶ Ali kada se tko okrene Gospodinu i slijedi ga, veo se skida. ¹⁷ Gospodin o kojemu govorim jest Duh, a gdje je Duh Gospodnji, ¹⁸ tamo je sloboda. A naša lica nisu pokrivena — ona odražavaju Gospodinov sjaj kao u zrcalu, dok se mijenjamo i postajemo sve sličniji Gospodinu, sa sjajem koji je sve slavniji. Ova preobrazba dolazi od Gospodina, koji je Duh.

Blago u glinenim posudama

4 Po Božjoj milosti imamo ovu službu i zato ne posustajemo. ² Umjesto toga, odrekli smo se sramotnih i skrivenih stvari i ne koristimo se lukavošću te ne iskrivljujemo Božju poruku, nego poučavamo istinu i preporučujemo se savjesti svakoga čovjeka pred Bogom. ³ A ako je Radosna vijest koju propovijedamo zastrta velom, zastrta je samo za one koji su na putu uništenja. ⁴ Onima koji ne vjeruju bog ovoga svijeta † zaslijepio je um, da ne bi vidjeli svjetlo Radosne vijesti o slavi Krista koji je Božja slika. ⁵ Mi ne propovijedamo o sebi, nego propovijedamo o Isusu Kristu kao Gospodinu i govorimo da smo vaše sluge radi Isusa. ⁶ Bog koji je rekao: »Neka svjetlo zasja iz mraka!« isti je Bog čije je svjetlo zasjalo u našim srcima tako što nam je dao da upoznamo Božju slavu na Kristovu licu.

⁷ Mi imamo ovo blago, ali smo poput glinenih posuda, tako da bude očito da izvanredna moć dolazi od Boga, a ne od nas. ⁸ Stalno smo podvrgnuti teškim nevoljama, ali nismo poraženi. Zbunjeni smo, ali nismo natjerani u očaj. ⁹ Progonjeni smo, ali ne i napušteni; oboreni smo, ali ne i uništeni. ¹⁰ Na svojim tijelima uvijek nosimo Isusovu smrt, da bi se i Isusov život jednako jasno vidio u našim tijelima. ¹¹ Mi koji smo živi neprestano smo u smrtnoj opasnosti zbog Isusa, tako da bi se Isusov život jasno pokazao na našim smrtnim tijelima. ¹² Smrt, dakle, djeluje u nama, a život u vama.

¹³ Budući da imamo isti duh vjere kao što piše u Svetom pismu: »Povjerovao sam, zato sam govorio«, †† i mi vjerujemo te zato i govorimo. ¹⁴ Znamo da je Bog podigao Gospodina Isusa iz smrti, a znamo da će isto tako podići i nas s Isusom i zajedno s vama postaviti uza se. ¹⁵ Jer sve je to radi vas, da bi Božja milost doprla do što više ljudi. Tako će se Bogu iskazivati još više zahvalnosti i bit će još više slavljen.

Život po vjeri

¹⁶ Zbog toga ne posustajemo. Jer čak i ako naše vanjsko biće propada, naše se unutarnje biće, bez obzira na to, svakoga dana obnavlja. ¹⁷ Naše trenutačne, male nevolje pripremaju za nas vječnu slavu koja obilno nadmašuje nevolje u kojima se nalazimo. ¹⁸ Mi se ni-

† BOG OVOGA SVIJETA Sotona. †† Citat iz Ps 116,10.

smo usredotočili na ono što je vidljivo, nego na nevidljivo, jer ono što se vidi privremeno je, a ono nevidljivo je vječno.

5 Ako i naše zemaljsko prebivalište — naše tijelo — koje je kao šator, bude razoreno, znamo da imamo kuću koju je pripremio Bog — vječnu kuću na nebu, koja nije sagrađena ljudskim rukama. ² Ali mi smo umorni od ovoga tijela i želimo da nam Bog dâ naše nebesko prebivalište. ³ U njega ćemo se zaogrnuti i nećemo biti goli. ⁴ Dok živimo u ovom zemaljskom šatoru, stenjemo pod teretom. Ne zato što ne želimo u njemu više živjeti, već želimo novo, nebesko tijelo koje ćemo obući preko zemaljskoga da bi život progutao ono što je smrtno. ⁵ A Bog je taj koji nas je pripremio za to. On nam je dao Duha kao jamstvo — potvrdu da će nam dati sve što nam je obećao.

⁶ Tako smo uvijek puni pouzdanja. Mi znamo da smo udaljeni od Gospodina dokle god živimo u ovom tijelu. ⁷ Živimo, naime, na temelju vjere, a ne na temelju onoga što vidimo; ⁸ stoga i kažem da smo puni pouzdanja. Mi želimo napustiti svoje tijelo i otići živjeti s Gospodinom. ⁹ Zbog toga je želja našeg srca ugoditi mu, bez obzira na to živimo li ovdje — u tijelu — ili tamo s njim. ¹⁰ Svi se mi moramo pojaviti na sudu pred Kristom. Svatko od nas primit će plaću za ono što je činio dok je bio u svom zemaljskom tijelu — bilo dobro ili zlo.

Pomirite ljude s Bogom!

¹¹ Budući da znamo što znači bojati se Gospodina, uvjeravamo ljude. Bog nas potpuno poznaje, ali ja se nadam da nas i vi potpuno poznajete. ¹² Mi se ne želimo ponovno dokazivati pred vama. Želimo vam pružiti priliku da budete ponosni na nas. Tako ćete odgovoriti onima koji se ponose onim što se vidi, a ne onim što im je u srcu. ¹³ Ako zvučimo kao da smo ljudi, to je radi Boga. Ako smo zdrave pameti, to je radi vas. ¹⁴ Tako postupamo zbog Kristove ljubavi koja nama upravlja, jer shvatili smo da, ako je jedan čovjek umro za sve ljude — onda su svi umrli. ¹⁵ On je umro za sve da oni koji žive ne žive više za sebe nego za njega koji je umro i uskrsnuo od mrtvih radi njih.

¹⁶ Zbog toga od sada ne gledamo ni na koga po svjetovnim mjerilima. I premda smo nekada gledali na Krista na taj način, ipak ga sada više ne gledamo tako. ¹⁷ Tako, ako je netko u Kristu, postao je novo biće. Staro je nestalo, a novo je nastalo. ¹⁸ A sve to dolazi od Boga koji nas je po Kristu pomirio sa sobom i dao nam zadatak da mirimo ljude s njim. ¹⁹ Bog je u Kristu pomirio svijet sa sobom i ljudima ne uračunava u krivnju njihove grijeha, a nama je pak povjerio poruku pomirenja. ²⁰ Mi, dakle, radimo kao poslanici u Kristovo ime; Bog po nama poziva. U Kristovo ime mi molimo: pomirite se s Bogom! ²¹ Krist je bio bez grijeha, ali Bog ga je učinio grijehom radi nas, da bismo mi, ujedinjeni s Kristom, mogli odražavati pravednost Božju.

6 Radeći zajedno s Bogom, preklinjemo vas da ne dopustite da Božja milost koju ste primili bude uzaludna. ² Jer On je rekao:

»Čuo sam te u pravo vrijeme i pomogao sam ti u dan spasenja.« [†]

Slušajte! Sada je pravo vrijeme. Sada je dan spasenja! ³ Pokušavamo izbjeći da ikome budemo zapreka, kako nitko ne bi našao zamjerke u našem radu. ⁴ Naprotiv, strpljivo prihvaćajući nevolje, nesreće i velike teškoće, u svemu se pokazujemo kao Božji sluga; ⁵ dok nas tuku, kad nas zatvaraju, u bunama, u napornom radu, u besanim noćima, u gladi. ⁶ Pokazujemo se kao Božji sluga po čistoći, znanju, strpljivosti, dobroti, Duhu Svetom, po iskrenoj ljubavi, ⁷ po poruci istine koju donosimo i Božjoj sili, s oružjem pravednosti za napad i obranu. ⁸ Takvi smo kad nas slave i kad nas sramote; kad smo na dobrom i kad smo na zlom glasu. Smatraju nas varalicama iako govorimo istinu. ⁹ Smatraju nas nepoznatima iako smo dobro poznati; smatraju da smo na izdisaju, a gle, živi smo! Kažnjeni smo iako nismo smaknuti. ¹⁰ Tužni smo, a opet smo uvijek radosni; siromašni smo, a opet smo mnoge ljude učinili bogatima; nemamo ništa, a opet uistinu imamo sve.

¹¹ Korinćani, govorili smo vam potpuno otvoreno. Naša su srca širom otvorena za vas. ¹² Naši osjećaji za vas nisu nestali, već ste vi svoje osjećaje prema nama suspregnuli. ¹³ Govorim vam kao svojoj djeci, otvorite nam svoja srca kao što smo mi vama otvorili svoja!

Upozorenja

¹⁴ Nemojte se vezati s nevjernicima. Pravednost i bezakonje ne idu zajedno. Svjetlo nema ništa zajedničko s tamom. ¹⁵ I kakav dogovor ima Krist s đavlom ^{††}? Što ima vjernik s nevjernikom? ¹⁶ I što ima Božji hram s idolima? Jer mi smo hram živoga Boga, baš kao što je Bog rekao:

»Živjet ću među njima i hodat ću među njima i bit ću njihov Bog i oni će biti moj narod.« [‡]

¹⁷ »Izađite, dakle, iz njihove sredine i odvojite se od njih, kaže Gospodin, i ne dodirujte više ništa nečisto.

Tada ću vas prihvatiti.« ^{††}

¹⁸ »I ja ću biti vaš Otac, a vi ćete biti moji sinovi i kćeri, govori Svemogući Gospodin.« ^{‡‡}

7 Dragi prijatelji, imamo ova obećanja, stoga se očistimo od svih tjelesnih i duhovnih nečistoća! U strahopoštovanju prema Bogu ^{†††} živite život koji je potpuno svet. ² Napravite mjesta za nas u svojim srcima! Nikome nismo nanijeli nepravdu. Nikoga nismo upropastili. Nikoga nismo iskoristili. ³ Ne govorim vam ovo da bih vas korio. Već sam vam prije rekao da ste

[†] Citat iz Iz 49,8. ^{††} *ĐAVAO Izvorno na hebrejskom »Belijar« znači »bezvrijedan«, a to je bio naziv za sotonu, odnosno đavla.* [‡] Citat iz Lev 26,11–12. ^{†††} Citat iz Iz 52,11. ^{‡‡} Citat iz 2Sam 7:8,14. ^{††††} U STRAHOPOŠTOVANJU PREMA BOGU Doslovno: U strahu Božjem.

nam toliko u srcu da smo spremni i živjeti i umrijeti s vama. ⁴ Vrlo se pouzdajem u vas i vrlo se ponosim vama! Utješili ste nas i ispunili radošću usred svih naših nevolja.

⁵ Jer čak i kad smo došli u Makedoniju, nismo imali odmora, nego smo trpjeli na sve moguće načine. Izvana je bila borba, a u nama strah. ⁶ Ali Bog, koji tješi potištene, ohrabrio nas je Titovim dolaskom, ⁷ i ne samo njegovim dolaskom nego i utjehom koju ste mu pružili. On nam je pričao o vašoj želji da nas vidite, o vašoj žalosti i brizi za mene. To me još više obradovalo.

⁸ Premda sam vas svojim pismom rastužio, ne žalim što sam ga napisao. Ako sam i zažalio, sada vidim da vas je to pismo samo nakratko rastužilo. ⁹ Zato sam sada sretan, ne zato što ste se vi rastužili, nego zato što vas je ta žalost dovela do obraćenja. Jer vi ste se rastužili po Božjem naumu, pa vas mi ni na koji način nismo povrijedili. ¹⁰ Ta žalost je po Božjoj volji, i ona uzrokuje obraćenje koje vodi spasenju — i ne ostavlja žaljenje. A žalost ovoga svijeta uzrokuje smrt. ¹¹ Pogledajte sada što vam je sve donijela ta žalost koja je po Božjoj volji. Koliku želju da obranite svoju nevinost, koliku ljutnju, koliki strah, koliku želju da nas vidite, koliku zabrinutost i želju za pravednom kaznom za onoga koji je grijehio! I u svemu ste pokazali da ste u tome bili nevini. ¹² Dakle, ako sam vam pisao, to nije bilo zbog onoga koji je pogriješio niti zbog onoga kojem je učinjeno zlo. Pisao sam da pred Bogom uvidite svoju brigu za nas. ¹³ Zato smo se i utješili. Osim te utjehe još smo više sretni zbog Titove radosti jer ste svi vi okrijepili njegov duh.

¹⁴ A ja se nisam osramotio zbog svih dobrih stvari koje sam mu pričao o vama. Baš kao što je sve što smo mi vama pričali bilo istinito, tako su se i naše pohvale pred Titom pokazale istinitima. ¹⁵ Njegovi osjećaji prema vama sad su još jači kad se sjeti kako ste svi bili poslušni i kako ste ga primili sa strahopoštovanjem. ¹⁶ Sretan sam što mogu u vas imati potpuno povjerenje.

Kršćansko davanje

8 Braćo i sestre, sada bismo željeli da znate kakvu je milost Bog udijelio crkvama u Makedoniji.

² Iako su ozbiljno iskušane u nevoljama, njihova velika radost urodila je darežljivošću unatoč njihovoj velikoj neimaštini. ³ Mogu posvjedočiti da su dali onoliko koliko su mogli, čak i iznad svojih mogućnosti, i to po svojoj slobodnoj volji. ⁴ Nekoliko su nas puta molili i navlačivali da sudjeluju u tom skupljanju za Božje ljude.

⁵ Dali su i više nego što smo se mogli nadati. Dali su sami sebe najprije Gospodinu — jer je to Božja volja — a onda nama. ⁶ Zato smo i molili Tita da, kao što je počeo, tako i završi za vas taj čin milosti. ⁷ Međutim, kao što obilujete svime: vjerom, darom govora, znanjem, istinskom željom da pomognete i ljubavlju prema na-

ma, obilujte i u milosti davanja. ⁸ Ne govorim vam ovo kao zapovijed, nego govoreći vam o tuđoj gorljivosti, iskušavam iskrenost vaše ljubavi. ⁹ Znete za dobrotu koju je pokazao naš Gospodin Isus Krist time što je zbog vas postao siromašan iako je bio bogat, da biste po njegovu siromaštvu vi postali bogati.

¹⁰ Evo što mislim da biste trebali učiniti: prošle godine bili ste prvi koji su željeli dati i koji su dali darove za Božje ljude. ¹¹ Zato dovršite sada to davanje! Kao što ste bili spremni i željeli dati, tako sada spremno dovršite taj zadatak prema mogućnostima. ¹² Jer ako ste spremni dati, taj će dar biti prihvatljiv na temelju onoga što posjedujete, a ne onoga što ne posjedujete.

¹³ Jer nije nam namjera da za druge bude pomoć što bi za vas bila poteškoća. Ne, nego se radi o jednakosti.

¹⁴ Namjera nam je da vaše obilje zadovolji njihove trenutne potrebe, da bi kasnije njihovo obilje moglo zadovoljiti vaše potrebe. Tako će se postići jednakost.

¹⁵ Kao što piše u Svetom pismu:

»Onaj tko je puno sakupio nije imao previše, niti je onaj koji je malo sakupio imao premalo.« †

Tit i njegovi suputnici

¹⁶ Hvala Bogu koji je u Titovo srce usadio isto zanimanje za vas koje i sami gajimo. ¹⁷ On je prihvatio našu molbu, a budući da vas je osobito želio posjetiti, odlazi k vama po svojoj slobodnoj volji. ¹⁸ A s njim šaljem brata kojega hvale sve crkve zbog njegovog propovijedanja Radosne vijesti. ¹⁹ Izabrale su ga crkve kao našega suputnika u ovom pothvatu milosti kojim slavimo samoga Gospodina i pokazujemo svoju spremnost da pomognemo. ²⁰ Trudimo se biti oprezni, da nas nitko ne bi optužio kako postupamo s tim velikim darom koji nam je povjeren. ²¹ Jer mi se trudimo raditi dobro da budemo na dobrom glasu — ne samo kod Gospodina nego i kod ljudi. ²² S njima šaljem i našeg brata, kojeg smo u mnogo navrata provjerili kako uvijek revno želi pomoći. A sad želi još više, zbog velikog povjerenja u vas.

²³ Što se tiče Tita, on je moj sudrug u radu za vas. Što se tiče braće, oni su predstavnici crkava i na slavu su Kristu. ²⁴ Zato im pokažite da u vama doista ima ljubavi i da se s pravom ponosimo vama, da to mogu vidjeti sve crkve.

Darežljivost

9 Što se tiče pomoći Božjim ljudima u Jeruzalemu, nema potrebe da vam pišem o tome. ² Znam da želite pomoći. Stalno vas hvalim Makedoncima, govoreći im da su ljudi u Ahaji bili spremni dati još prošle godine. Vaše je oduševljenje potaknulo i mnoge druge da budu spremni dati. ³ Šaljem vam braću, kako se naši hvalospjevi o vama, što se ovoga tiče, ne bi pokazali ispraznima. I da budete spremni, kao što sam rekao

† Citat iz Izl 16,18.

da ćete biti. ⁴Inače, ako neki od Makedonaca dođu sa mnoštvom i nađemo vas nespremne, osramotit ćemo se — a da ne spominjem vas — zbog tolikoga povjerenja u vas. ⁵Zato sam mislio da treba poslati braću da krenu prije nas da vas posjete i unaprijed pripreme vaš dar koji ste već obećali, kako bi to bio dobrovoljan dar, a ne dar što vam ga je bilo mrsko dati.

⁶Zapamtite: tko škrtio sije, škrtio će i žeti, a tko obilato sije, obilato će i žeti. ⁷Svatko neka dâ onoliko koliko je u srcu odlučio, ne sa žaljenjem ili prisilno, jer Bog voli vesela darivaoca. ⁸Bog može izliti na vas obilje svake milosti da biste uvijek i u svemu imali dovoljno, čak i više od toga, za svako dobro djelo. ⁹U Svetom pismu piše:

»On daje obilno siromašnima.

Njegova je dobrota beskrajna.« †

¹⁰On koji priprema sjeme za sijača i kruh za jelo pobri- nut će se i umnožiti vaše sjeme i povećat će žetvu kao plod vaše dobrote. ¹¹Učinit će vas bogatima u svakom pogledu, kako biste u svakoj prilici bili velikodušni. Po nama će vaše darivanje potaknuti ljude na zahvaljiva- nje Bogu.

¹²Jer vaše sudjelovanje u ovom služenju nije samo zadovoljavanje potreba Božjih ljudi, to je i izraz obilne zahvalnosti Bogu. ¹³Vaše služenje dokaz je vaše ljubavi i zbog toga će ljudi slaviti Boga. Slavit će ga zbog vaše poslušnosti Kristovoj Radosnoj vijesti i zbog vaše veli- kodušnosti pri dijeljenju s njima i sa svim ljudima. ¹⁴U svojim molitvama čeznut će za vama zbog velike mi- losti koju vam je Bog iskazao. ¹⁵Hvala Bogu na tom neopisivom daru!

Pavao brani svoju službu

10 Ja, Pavao, osobno vas molim Kristovom blagoš- ću i dobrotom; ja koji sam, po nekima, ponizan kad sam s vama, ali oštar prema vama kad sam odsu- tan. ²Molim vas, ne tjerajte me da, dok sam s vama, budem tako oštar i izravan kao što očekujem da ću biti prema nekima među vama koji misle da živimo isto kao što živi svijet. ³Iako živimo u tijelu, ne borimo se na takav način. ⁴Jer naše oružje nije kao oružje ljudi ovoga svijeta. Naše oružje ima Božju snagu da obara neprijateljske utvrde. Njime obaramo ljudska dokazi- vanja ⁵i svaku oholost koja priječi spoznaju Boga. Mi zarobljavamo svaku misao da bi se pokorila Kristu. ⁶Spremni smo kazniti svaku vrstu neposlušnosti kad vaša poslušnost bude savršena.

⁷Gledajte ono što je očito! Ako je tko uvjeren da pri- pada Kristu, neka ponovno razmisli i shvatit će da i mi pripadamo Kristu jednako kao i on. ⁸Ako se još budem hvalio ovlaštenjima — koja nam je Gospodin dao da bi- smo vas ojačali, a ne porazili — ⁹neću se zbog toga posramiti. Ne želim da izgleda kao da vas pokušavam zastrašiti svojim pismima. ¹⁰»Njegova pisma«, kažu

† Citat iz Ps 112,9.

neki, »snažna su i moćna, ali kada je prisutan, slab je i to što govori ništa ne vrijedi.« ¹¹Ali onaj koji to govori neka ima na umu da nema razlike između riječi u mo- jim pismima, kad smo udaljeni, i naših postupaka kad smo s vama.

¹²Jer mi se ne usuđujemo uspoređivati se s pojedini- nim ljudima koji se smatraju vrlo važnima niti se svr- stavamo među njih. Oni međusobnim uspoređivanjem i mjerenjem pokazuju svoju ludost. ¹³Bilo kako bilo, nećemo se prekomjerno hvaliti, nego ćemo ograničiti svoje hvale na područje djelovanja koje nam je Bog odredio, da i vas uključimo. ¹⁴Ne hvalimo se previše, kao što bi bilo da nismo došli k vama, jer mi smo prvi došli k vama s Radosnom vijesti o Kristu. ¹⁵Ne hvalimo se prekomjerno ni tuđim radom. Ali nadamo se da će vaša vjera rasti i da će se naš rad širiti među vama u okviru našega područja djelovanja. ¹⁶Na taj način želi- mo propovijedati Radosnu vijest i dalje od vašega kra- ja. Ne želimo se hvaliti već obavljenim poslom na tu- đem području. ¹⁷»Tko se hvali, neka se u Gospodinu hvali.« ††¹⁸Ako netko sâm sebe preporučuje, to ne zna- či ništa. Ono što ima vrijednost je kada nekoga prepo- ruči Bog.

Istinita poruka

11 Kad biste samo podnijeli i malo moje ludosti! Da, molim vas, imajte razumijevanja! ²Jer ljubo- moran sam na vas Božjom ljubomorom. Zaručio sam vas s Kristom da bih mu vas predstavio kao nevinu dje- vicu. ³Ali kao što je zmija svojom podlošću prevarila Evu, bojim se da se tako i vaše misli mogu pokvariti i udaljiti od nepodijeljene odanosti i čistoće koju dugu- jemo Kristu. ⁴Jer vrlo ste strpljivi s onim koji dođe k va- ma i propovijeda vam o Isusu nešto drugo od onoga što smo vam mi propovijedali. I spremno primete du- ha koji se razlikuje od Duha kojega ste primili i Rados- nu vijest različitu od one koju ste primili.

⁵Mislim da ti »nadapostoli« nisu ništa bolji od mene. ⁶Možda su moje govorničke sposobnosti ograničene, ali moje znanje nije. Upravo smo vam u svemu jasno pokazali suprotno.

⁷Zar sam sagriješio ponizivši se da biste vi bili uzviše- ni, propovijedajući vam Božju Radosnu vijest bez pla- će? ⁸Zakinuo sam druge crkve, uzimajući plaću od njih, da bih mogao služiti vama. ⁹I kad sam bio s vama i kad sam nešto trebao, nikome nisam bio na teret, jer su braća koja su došla iz Makedonije podmirila sve moje potrebe. U svemu sam pazio i pazit ću da vam ne budem na teret. ¹⁰Tako mi Kristove istine koja je u me- ni, nitko me neće spriječiti da se hvalim po cijeloj Ahaji! ¹¹Zašto? Zar zato što vas ne volim? Bog zna da vas vo- lim.

¹²Ono što radim nastavit ću raditi i dalje, kako onima koji se hvale i smatraju jednakima nama ne bih dao os-

†† Citat iz Jr 9,23.

lonca. ¹³ Jer ti su ljudi lažni apostoli. To su varalice koji se prerušavaju u Kristove apostole. ¹⁴ To nije nikakvo čudo kad se i sâm sotona prerušava u anđela svjetla. ¹⁵ Onda nije nikakvo čudo što se njegovi sluge prerušavaju u sluge pravednosti. Ali na kraju će dobiti što su zaslužili za svoja djela.

Pavlove patnje

¹⁶ Ponavljam: neka me nitko ne drži za budalu. Ali čak i ako tako mislite, prihvatite me kao takvog, da bih se i ja mogao malo hvaliti. ¹⁷ Što sada govorim, ne govorim onako kako bi Gospodin odobrio, nego kao hvalisava budala koja je sigurna u sebe! ¹⁸ Budući da se mnogi ljudi hvale svojim načinom života, ¹⁹ i ja ću se hvaliti. Vi ste mudri pa ćete imati strpljenja s budalom. ²⁰ Ta imate strpljenja s onim koji vas zarobljuje, koji vas izrabljuje, koji vas vara, koji se pravi važan ili vas udara u lice. ²¹ Sram me je reći, ali mi nismo bili tako jaki.

Ali ako se netko usuđuje hvaliti — govorim glupo — i ja ću se usuditi! ²² Jesu li oni Hebreji? I ja sam! Jesu li Izraelci? † I ja sam! Jesu li Abrahamovi potomci? I ja sam! ²³ Jesu li Kristove sluge? Lud sam kad ovako govorim — ja sam još i više! Radio sam mnogo napornije; češće sam bio u zatvoru; jako su me tukli; puno puta bio sam u smrtnoj opasnosti; ²⁴ pet puta sam od Židova dobio trideset i devet udaraca bičem; ²⁵ triput su me batinali; jednom kamenovali; triput sam doživio brodolom i proveo noć i dan u vodi. ²⁶ Stalno sam putovao, u opasnosti od rijeka, razbojnika, od vlastitog naroda i od ne-židova, u opasnosti u gradovima, u opasnosti u divljini, na moru i među lažnom braćom. ²⁷ Naporno sam radio i mučio se. Mnogo puta nisam spavao, bio sam gladan i žedan, smrznut i gol. ²⁸ A da ne spominjem druge probleme, kao što je svakodnevni pritisak na mene, briga za sve crkve. ²⁹ Tko je slab, a da i ja nisam slab? Tko je popustio iskušenju, a da ja nisam izgarao za njim?

³⁰ Ako se moram hvaliti, hvalit ću se stvarima koje pokazuju moju slabost. ³¹ Bog i Otac Gospodina Isusa — On koji je zauvijek blagoslovljen — zna da ne lažem. ³² Kad sam bio u Damasku, namjesnik kralja Arete zadužio je vojnike da me uhvate. ³³ Ali spustili su me u košari s prozora na gradskom zidu i pobjegao sam.

Pavlova slabost i Božja snaga

12 I nastavit ću se hvaliti. Iako nema od toga nikakve koristi, reći ću vam neka viđenja i objave od Gospodina. ² Znam čovjeka †† u Kristu koji je prije četrnaest godina bio uzdignut sve do trećeg neba — je li u tijelu ili izvan tijela, ne znam, to samo Bog zna. ³ I znam da je taj čovjek — u svom tijelu ili izvan njega, ne znam, to samo Bog zna — ⁴ bio uzdignut u raj i da je čuo neizrecive riječi koje ljudsko biće ne smije govoriti.

† HEBREJI, IZRAELCI Ostali nazivi za Židove. †† ČOVJEK U 12,2-5 Pavao vjerojatno govori o sebi u trećem licu.

⁵ Tim ću se čovjekom hvaliti, a neću se hvaliti samim sobom, osim svojom slabošću. ⁶ Jer ako se odlučim hvaliti, neću ispasti lud — budući da ću govoriti istinu. Ali ne želim se hvaliti jer ne želim da mislite kako sam bolji nego što sam se pokazao na riječima i djelu. ⁷ Da se ne bih previše ponosio izvanrednim objavama koje sam doživio, dan mi je trn u tijelu, sotonin poslanik, poslan da me muči kako se ne bih uzoholio. ⁸ Triput sam molio Gospodina da ga makne od mene, ⁹ ali on mi je rekao: »Moja ti je milost dovoljna, jer moja se snaga najjasnije vidi u slabosti.« Zato ću se rado hvaliti svojom slabošću, da bi Kristova snaga ostala u meni. ¹⁰ Zato se, radi Krista, radujem kad sam slab, kad me vrijeđaju, kad me progone, kad sam u nevoljama. Jer kad sam slab, onda sam jak!

Ljubav za Korinćane

¹¹ Govorio sam poput budale, ali vi ste me na to natjerali. Vi biste trebali biti oni koji me hvale, jer nisam ništa gori od tih »velikih apostola«, premda sam nitko i ništa. ¹² Uostalom, dokazi da sam ja apostol postojano su se očitovali među vama kroz čudesne znakove, čuda i silna djela. ¹³ Na koji ste način, onda, u gorem položaju od drugih crkava, osim po činjenici da vam nisam bio na teret? Oprostite mi zbog toga!

¹⁴ Gledajte! Spreman sam vas sada posjetiti i treći put. Neću vam biti na teret jer ne tražim vašu imovinu, nego vas same. Djeca nisu obvezna opskrbljivati svoje roditelje, nego su roditelji obvezni opskrbljivati svoju djecu. ¹⁵ A ja bih sa svoje strane jako rado dao sve što imam — pa čak i sebe samoga — za vas. Ako ja vas volim više, zar ćete vi mene voljeti manje?

¹⁶ Neka bude, nisam vas opteretio teškim teretom, nego sam vas, lukav kakav jesam, uhvatio na prijevaru. ¹⁷ Jesam li vas iskoristio po ikome od onih koje sam vam poslao? Ne! ¹⁸ Molio sam Tita da vas posjeti i poslao sam našega brata s njim. Zar vas je Tit iskoristio? Zar se nismo vladali u istom duhu? Zar nismo hodali istim stopama?

¹⁹ Mislite li da se cijelo vrijeme branimo pred vama? Govorimo pred Bogom kao Kristovi učenici i sve što radimo, ljubljani, radimo zato da vas ojačamo. ²⁰ Jer bojim se da ću vas, kad dođem, zateći u drugačijem stanju nego što bih želio. I vi ćete vidjeti da sam ja drugačiji nego što biste vi željeli da budem. Bojim se da će među vama biti svađa, ljubomore, žestokih ispada, sebičnih prepiranja, ogovaranja, oholosti i nereda. ²¹ Bojim se da bi me, kad dođem, moj Bog mogao pred vama poniziti i ražalostiti zbog mnogih od vas koji su griješili i koji se još nisu obratili od nečistoće, seksualnog nemoralna i razvrata kojeg su počinili.

Završne upute i pozdravi

13 To je treći put što ću vas posjetiti. U Svetom pismu piše: »Svaka pritužba treba se temeljiti na

svjedočenju dvojice ili trojice svjedoka.«^{†2} Kad sam drugi put bio s vama, upozorio sam vas. I sad kad sam daleko, opet vas upozoravam. Opominjem one koji su prije grijeshili, a i ostale. Kad vas ponovno posjetim, neću vas štedjeti.³ I to zato što tražite dokaz da Krist govori kroz mene — on koji nije slab prema vama, nego je jak među vama.⁴ Istina je da je bio slab kad je bio razapet, ali sada živi Božjom snagom. Isto je tako istina da smo mi u njemu slabi, ali živjet ćemo Božjom snagom s njim, radi vas.

⁵ Preispitajte se da vidite živite li u vjeri. Provjerite sami sebe! Zar ne prepoznajete da je Isus Krist u vama? Ako Isus Krist ne živi u vama, onda niste prošli provjeru.⁶ Nadam se da ćete shvatiti da smo je mi prošli.

⁷ Molimo Boga da ne činite nikakva zla, ne da bi se po-

kazalo da smo mi prošli tu provjeru, nego da biste vi radili ispravno, čak i ako se pokaže da je mi nismo prošli.⁸ Ne možemo napraviti ništa protiv istine, nego samo za istinu.⁹ Sretni smo kad smo slabi, a vi jaki. I molimo za to da postanete još jači.¹⁰ Zato vam i pišem ovo dok sam daleko od vas, da ne moram biti strog prema vama kad budem tamo. Jer Gospodin mi je dao vlast da izgrađujem, a ne da uništavam.

¹¹ Na kraju, braćo moja i sestre, radujte se i usavršavajte se. Poslušajte moju opomenu, budite složni i živite u miru pa će Bog, izvor ljubavi i mira, biti s vama!

¹² Pozdravite jedni druge svetim poljupcem! Pozdravljaju vas svi sveti.¹³ Neka sa svima vama bude milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga.

† Citat iz Pnz 19,15.

Galaćanima

1 Pozdrav od Pavla, apostola. Mene nisu ljudi postavili za apostola niti su me oni poslali, već Isus Krist i Bog Otac koji je podigao Isusa od mrtvih.

² Ja i sva braća koja su sa mnom šaljem ovo pismo crkvama u Galaciji †.

³ Neka s vama budu milost i mir od Boga, Oca našega, i od Gospodina Isusa Krista, ⁴ koji je predao samog sebe za naše grijehе, da bi nas oslobodio od ovoga zlog svijeta u kojem živimo, u skladu s voljom Boga, našeg Oca. ⁵ Njemu zauvijek sva slava. Amen!

Samo je jedna Radosna vijest

⁶ Čudim se kako ste se tako brzo okrenuli od Boga i povjerovali u neku drugu Radosnu vijest. ⁷ Uistinu, ono što oni propovijedaju nije samo neki drugi oblik te iste Radosne vijesti, nego vas ti ljudi uznemiruju i pokušavaju izmijeniti Radosnu vijest o Kristu. ⁸ Mi smo vam propovijedali istinitu Radosnu vijest, ali čak i ako vam mi ili anđeo s neba propovijeda neku drugu Radosnu vijest, neka je proklet. ⁹ Rekli smo već, i ja to sada ponavljam: propovijeda li vam itko Radosnu vijest koja se razlikuje od one koju ste prihvatili, neka bude proklet.

¹⁰ Zvuči li to kao da pokušavam dobiti odobravanje ljudi ili Božje odobravanje? Pokušavam li udovoljiti ljudima? Kad bih udovoljavao ljudima, ne bih bio Kristov sluga.

Pavlova služba

¹¹ Braćo i sestre, želim da znate da Radosna vijest koju sam vam propovijedao nije ljudska poruka. ¹² Ja je nisam primio ni od kojeg čovjeka niti me ikoji čovjek naučio Radosnu vijest — objavio mi ju je Isus Krist.

¹³ Čuli ste o mojem prijašnjem životu u židovskoj vjeri i znate da sam nemilosrdno progonio Božju crkvu i pokušavao je uništiti. ¹⁴ Nadmašio sam mnoge Židove svog vremena i sve više napredovao u židovskoj vjeri, jer sam bio vrlo odan učenjima i običajima koje sam naslijedio od predaka.

¹⁵ Ali Bog me izabrao još dok sam bio u majčinoj utrobi i u svojoj me milosti pozvao da mu služim. ¹⁶ I kad je bila njegova volja da mi objavi svoga Sina, da bih propovijedao o njemu među nežidovskim narodima, nisam se posavjetovao ni s jednim ljudskim bićem ¹⁷ niti sam išao u Jeruzalem onima koji su prije mene

† GALACIJA Najvjerojatnije područje u kojem je Pavao osnovao crkve na svojem prvom misijskom putovanju. Vidi Dj 13. i 14. poglavlje.

bili apostoli. Umjesto toga, otišao sam odmah u Arabiju i potom se vratio u Damask.

¹⁸ Zatim, nakon tri godine, otišao sam u Jeruzalem da se upoznam s Petrom †† i ostao s njim dva tjedna. ¹⁹ Nisam vidio ni jednoga drugog apostola, osim Jakova, Gospodinova brata. ²⁰ Bog mi je svjedok da je ovo što vam pišem istina. ²¹ Nakon toga, otišao sam u pokrajine Siriju i Ciliciju.

²² Ali Kristove zajednice u Judeji nisu me osobno poznavale. ²³ One su samo bile čule da ljudi govore: »Onaj koji nas je prije progonio sada navješćuje vjeru koju je prije pokušavao uništiti.« ²⁴ I hvalili su Boga zbog mene.

Ostali apostoli prihvaćaju Pavla

2 Nakon četrnaest godina ponovno sam otišao u Jeruzalem. Barnaba je išao sa mnom, a poveo sam i Tita. ² Otišao sam jer je Bog pokazao da bih trebao ići. U osobnom susretu s nekim utjecajnim ljudima izložio sam Radosnu vijest koju sam propovijedao među nežidovskim narodima, tako da moj rad — bilo prijašnji ili sadašnji — ne propadne.

³ Čak ni od Tita, koji je Grk, nisu zahtijevali da se obreže. ⁴ Pitanje obrezanja došlo je na red zbog lažne braće, koja su se potajno uvukla u naše redove; prikrali su se da nas uhode u slobodi koju imamo u Isusu Kristu i da bi nas učinili robovima. ⁵ Ali mi se ni na trenutak nismo pokorili zahtjevima lažne braće, tako da bi istina Radosne vijesti mogla ostati čvrsta među vama nežidovskim vjernicima.

⁶ Bili su tamo i neki utjecajni ljudi. Meni je svejedno što su oni: svi su ljudi jednaki pred Bogom. U svakom slučaju, ti ugledni ljudi ništa nisu dodali Radosnoj vijesti koju propovijedam. ⁷ Ali vidjeli su da mi je bilo povjereno propovijedanje Radosne vijesti nežidovskim narodima, kao što je Petru povjereno propovijedanje Radosne vijesti Židovima. ⁸ Jer Bog je Petra učinio apostolom za Židove, a isti je Bog mene učinio apostolom za nežidovske narode. ⁹ Jakov, Petar i Ivan, koji su bili smatrani vođama, prepoznali su milost koju mi je Bog dao i prihvatili su Barnabu i mene kao suradnike. Složili su se da mi idemo propovijedati nežidovskim narodima, a da oni propovijedaju Židovima. ¹⁰ Samo su nas molili da ne zaboravimo pomagati siromašnima, kao što sam i namjeravao činiti.

†† PETAR U izvorniku »Kefa«, židovsko ime za Petra. On je bio jedan od dvanaestorice apostola. Isto u 2,7.

Pavao i Petar

¹¹ Ali kad je Petar došao u Antiohiju, otvoreno sam mu se suprotstavio jer je bez sumnje bio u krivu. ¹² Naime, u Antiohiji se Petar prvo družio i jeo s nežidovskim kršćanima, ali kada su onamo došli neki Jakovljevi ljudi, Petar se povukao i odvojio od nežidova. Bojao se Židova koji vjeruju da se nežidovi moraju obrezati kako bi postali dio Božjeg naroda. ¹³ I ostali Židovi pridružili su mu se u njegovu licemjerju. Čak je i Barnaba bio zaveden njihovim licemjerjem. ¹⁴ Kad sam vidio da se ne ponašaju u skladu s istinom Radosne vijesti, rekao sam Petru pred svima: »Ti koji si Židov živiš kao nežidov. Zašto onda tjeraš nežidove da žive kao Židovi?«

¹⁵ Mi smo Židovi po rođenju i ne pripadamo nežidovskim grešnicima. ¹⁶ Znamo da čovjek nije opravdan time što se pridržava Zakona, nego po vjeri u Isusa Krista. Zato smo i povjerovali u Krista Isusa, da bismo bili opravdani pred Bogom zbog vjere u Krista, a ne zbog držanja Zakona.

¹⁷ Jer nitko neće biti opravdan vršenjem Zakona. I mi Židovi došli smo Kristu da budemo opravdani pred Bogom. Dakle, jasno je da smo i mi bili grešnici. Znači li to da Krist od nas pravi grešnike? Naravno da ne!

¹⁸ Ako ponovno počnem zagovarati ono što sam napustio, postajem prijestupnik. ¹⁹ Doista, ja sam umro Zakonu, taj isti Zakon to mi je učinio, da bi živio za Boga. Želim time reći da sam razapet s Kristom ²⁰ i ne živim više ja, nego Krist živi u meni. Život kojeg sada živim u svom tijelu živim po vjeri u Božjega Sina koji me volio i predao samoga sebe da me spasi. ²¹ Ne prezirem Božju milost jer kad bi nas Zakon mogao opravdati pred Bogom, Kristova bi smrt bila nepotrebna.

Božji blagoslovi primaju se vjerom

3 O, bezumni Galaćani! Zar vas je netko začarao? Tako sam vam jasno ispričao o tome kako je Isus bio razapet kao da vam je to netko naslikao pred očima. ² Želio bih čuti od vas samo jedno: jeste li primili Duha tako što ste se pridržavali Zakona? Ne, već tako što ste slušali i povjerovali u Radosnu vijest. ³ Zar ste toliko nerazumni da život koji ste započeli u Duhu pokušavate nastaviti ljudskim naporima? ⁴ Zar ste uzalud toliko trpjeli? Nadam se da niste. ⁵ Bog je taj koji vam obilno daruje Duha i čini čuda među vama. Čini li Bog sve to zato što ste izvršavali što naučava Zakon ili zato što ste povjerovali u poruku Radosne vijesti?

⁶ To je isto kao što piše u Svetom pismu o Abrahamu: »On je vjerovao Bogu i Bog je prihvatio njegovu vjeru. Vjera ga je učinila pravednim pred Bogom. †« ⁷ Znajte, dakle, da su oni koji vjeruju Bogu prava Abrahamova djeca. ⁸ A Sveto pismo je pretkazalo da će Bog opravdati nežidove po njihovoj vjeri, te je unaprijed navijestilo Abrahamu: »Svi će narodi biti blagoslovljeni po te-

† Citat iz Post 15,6.

bi.« ^{†9} Stoga, kao što je Abraham vjerovao i bio blagoslovljen, oni koji vjeruju bit će blagoslovljeni kao i on.

¹⁰ Ali oni koji se oslanjaju na pridržavanje Zakona pod prokletstvom su. Sveto pismo kaže: »Proklet je svaki onaj koji ne slijedi i ne vrši sve što piše u knjizi Zakona.« ^{†11} Jasno stoji u Zakonu da nitko nije pravedan pred Bogom prema Zakonu, jer pisano je: »pravednik će živjeti po vjeri.« ^{†12} A Zakon se ne oslanja na vjeru, nego kaže u Svetom pismu: »Onaj tko se pridržava odredbi Zakona, naći će život.« ^{†13} Krist nas je otkupio od prokletstva Zakona tako što je umjesto nas postao proklet, jer stoji pisano: »Proklet je svatko tko je obješen o drvo.« ^{†14} Krist je umro takvom smrću da bi blagoslov obećan Abrahamu mogao doći na sve narode. Umro je da po vjeri u njega [‡] primimo Duha kojeg nam je Bog obećao.

Zakon i obećanje

¹⁵ Braćo i sestre, dat ću vam primjer iz svakodnevnoga života. Ljudi sklapaju ugovore među sobom kojima se, kad se jednom ovjere, ne može ništa dodati ni oduzeti. Tako je i s ovim. ¹⁶ Obećanja su bila dana Abrahamu i njegovu Potomku. Vidite da se ne kaže »njegovim potomcima«, kao da bi se odnosilo na mnoge ljude. Ne, nego se odnosi na jednoga čovjeka — »i tvomem Potomku« [§] — a to je Krist. ¹⁷ Pritom mislim na ovo: Zakon je utvrđen četrismo trideset godina nakon što je Bog sklopio Savez s Abrahamom. Zato nije ni mogao ukinuti ugovor što ga je Bog već prije ovjerio i tako poništiti Božje obećanje. ¹⁸ Kad bi nasljedstvo ovisilo o Zakonu, ne bi više ovisilo o obećanju, a Bog je obećanjem dao blagoslove Abrahamu na dar.

¹⁹ Što je onda bila svrha Zakona? On je bio dodan obećanju zbog prijestupa, da vrijedi do dolaska Potomka kojem je dano obećanje. Zakon su donijeli anđeli, uz pomoć Mojsija ^{§†} kao posrednika. ²⁰ No, posrednik nije potreban ako postoji samo jedna strana, a Bog je samo jedan.

Svrha Mojsijeva zakona

²¹ Znači li to da se Zakon suprotstavlja Božjim obećanjima? Naravno da ne! Kad bi postojao zakon koji bi ljudima mogao dati život, tada bi pravednost dolazila po tom zakonu. ²² Ali Sveto pismo proglašava da je cijeli svijet zarobljen grijehom. A zašto? Zato da bi obećanje koje se ostvaruje vjerom bilo dano onima koji vjeruju u Isusa Krista.

²³ Prije nego je došla vjera bili smo zarobljeni Zakonom, dok nam Bog nije objavio put vjere koji je imao pokazati. ²⁴ Zakon je bio naš skrbnik do Krista, da bismo mogli biti opravdani pred Bogom po našoj vjeri.

†† Citat iz Post 12,3. ‡ Citat iz Pnz 27,26. †† Citat iz Hab 2,4; usp. Rim 1,17. ‡† Vidi Lev 18,5. ††† Citat iz Pnz 21,23. ‡‡‡ PO VJERI U NJEGA Doslovno: »vjerom«. Moguće značenje: »po Kristovoj vjernosti.« § I TVOJEM POTOMKU Doslovno: »sjemenu« Post 12,7. §† MOJSIJA Dodano »Mojsija« zbog boljeg razumijevanja teksta.

²⁵ Ali sada, otkako je došla vjera, nismo više pod nadzorom skrbnika.

²⁶ Po vjeri ste svi vi Božja djeca † u Kristu Isusu. ²⁷ Jer svi vi koji ste kršteni u Krista, odjenuli ste se u Krista. ²⁸ Nema razlike između Židova i Grka. Nema razlike između robova i slobodnjaka. Nema razlike između muškarca i žene, jer svi ste vi jedno u Kristu Isusu. ²⁹ Budući da pripadate Kristu, vi ste Abrahamovi potomci i primili ste nasljedstvo po obećanju koje je Bog dao Abrahamu.

4 Ono što želim reći jest ovo: dok je nasljednik dijete, ne razlikuje se od roba iako je vlasnik svega.

² Pod nadzorom je čuvara i upravitelja do vremena koje je odredio njegov otac. ³ Na isti smo način i mi, dok smo bili djeca, robovali beskorisnim pravilima ovoga svijeta. ⁴ Ali kad je nastupilo pravo vrijeme za to, Bog je poslao svoga Sina kojeg je rodila žena i koji je bio podložan Zakonu, ⁵ kako bi Sin mogao otkupiti one koji su pod Zakonom i učiniti ih svojom djecom.

⁶ Budući da ste njegova djeca, Bog je poslao Duha svojega Sina u vaša srca koji kliče — »Abba ††, Oče!«

⁷ Tako više nisi rob, nego sin. A budući da si sin, Bog te učinio svojim nasljednikom.

⁸ Prije, dok niste poznavali Boga, robovali ste bogovima koji nisu pravi bogovi. ⁹ Ali sada kada poznajete Boga — ili, radije, sada kada Bog poznaje vas, kako to da se vraćate slabim i beskorisnim pravilima i ponovno im želite robovati? ¹⁰ Vi slavite određene dane, mjesece, godišnja doba i godine. ¹¹ Bojim se za vas, da se možda nisam uzalud trudio oko vas.

¹² Braćo i sestre, preklinjem vas: budite kao ja, jer ja sam postao kao vi. Niste mi učinili ništa loše. ¹³ Kao što znate, prvi put sam došao k vama jer sam bio bolestan i propovijedao vam Radosnu vijest. ¹⁴ I premda vam je moja bolest bila na teret, niste me prezreli niti odbacili. Umjesto toga, primili ste me s dobrodošlicom kao da sam Božji anđeo. Primili ste me kao da je došao sâm Krist Isus! ¹⁵ Tada ste bili radosni. Gdje je sada ta radost? Sjećam se da biste tada učinili sve za mene. Iskopal biste svoje oči i dali mi ih, samo da ste mogli. ¹⁶ Jesam li vam postao neprijatelj govoreći vam istinu?

¹⁷ Ti vas ljudi gorljivo pokušavaju pridobiti za sebe, ali ne radi vašeg dobra, nego vas pokušavaju okrenuti protiv mene, da slijedite samo njih. ¹⁸ Dobro je da se netko zanima za vas, ali samo ako je to s dobrom namjerom. To je istina koja vrijedi i onda kad sam s vama i kad sam odsutan. ¹⁹ Djeco moja, zbog vas još jednom proživljam porođajne muke, sve dok se u vama ne oblikuje Krist. ²⁰ Volio bih biti s vama u ovom trenutku i razgovarati na drugi način jer sam u nedoumici zbog vas.

† Božja djeca Doslovno: Sinovi Božji. U Pavlovo vrijeme sinovi su primali obiteljsko nasljedstvo. †† ABBA Aramejski izraz kojim su se djeca obraćala ocu (»tata«).

Primjer Hagare i Sare

²¹ Recite mi, vi koji želite i dalje biti pod Zakonom, zar ne čujete što piše u Zakonu? ²² Piše da je Abraham imao dva sina. Jednoga je rodila ropkinja, a drugoga slobodna žena. ²³ Ropkinjin sin rođen je po prirodnim zakonima, a sin slobodne žene po Božjem obećanju.

²⁴ Ova pripovijest ima preneseno značenje. Žene predstavljaju dva saveza. Jedan je savez s brda Sinaj, od kojeg su rođeni ljudi za ropstvo — Hagara predstavlja taj savez. ²⁵ Ona predstavlja i brdo Sinaj u Arabiji, poput današnjega Jeruzalema, jer je u ropstvu zajedno sa svojom djecom. ²⁶ Ali nebeski je Jeruzalem slobodna žena i ona je naša majka. ²⁷ U Svetom pismu piše:

»Veseli se, ženo, koja ne možeš rađati, raduj se i kliči, ženo, koja nemaš porođajne bolove, jer djeca neudane žene brojnija su od djece udane.« ‡

²⁸ Jedan je Abrahamov sin rođen po prirodnim zakonima, a drugi po snazi Duha. Vi ste, braćo i sestre, poput Izaka, rođeni po Božjem obećanju. Kao što je i onda sin koji je rođen po prirodnim zakonima progonio onoga koji je rođen snagom Duha, tako je i sada. ³⁰ Ali što piše u Svetom pismu? »Pošalji ropkinju i njezinog sina od kuće, jer ropkinjin sin neće biti nasljednik zajedno sa sinom slobodne žene.« ††† Braćo i sestre, mi nismo djeca ropkinje nego slobodne žene.

Odgovornosti u slobodi

5 Krist nas je oslobodio i sada smo slobodni. Zato ostanite postojani i nemojte dopustiti da vas opet učine robovima. ² Slušajte! Ja, Pavao, govorim vam: Ako se vratite Zakonu time što ćete se obrezati, Krist vam neće koristiti. ³ Još jednom upozoravam svakoga tko pusti da bude obrezan: mora se pridržavati cijeloga Zakona. ⁴ Oni među vama koji se pokušaju opravdati pred Bogom po Zakonu nemaju više veze s Kristom. Niste više u Božjoj milosti. ⁵ Duh nas jača da u vjeri željno iščekujemo pravednost kojoj se nadamo. ⁶ U Kristu Isusu ni obrezanje ni neobrezanje nemaju nikakve vrijednosti. Vrijedi samo vjera koja se očituje u ljubavi.

⁷ Tako ste dobro trčali utrku. Tko vas je spriječio da se i dalje pokoravate putu istine? ⁸ Taj nagovor koji vas je odveo od istine ne dolazi od Boga koji vas je pozvao. ⁹ Malo kvasca digne čitavo tijesto. ¹⁰ Imam povjerenja u Gospodina da nećete vjerovati ničemu drugom osim onomu čemu sam vas ja učio, a onaj tko vas uznemiruje bit će kažnjen, tko god da bio.

¹¹ Braćo i sestre, ja ne učim da muškarci moraju biti obrezani. Kad bih propovijedao obrezanje, zašto bi me onda progonili? Kad bih propovijedao obrezanje, tada se mojem učenju o križu nitko ne bi suprotstavljao.

‡ Citat iz Iz 54,1. †† Citat iz Post 21,10.

¹² Htio bih da se oni koji vas uznemiruju ne samo obrežu nego i kastriraju.

¹³ Braćo i sestre, Bog vas je pozvao da živite u slobodi, ali nemojte da vaša sloboda postane izgovor da udovoljavate svojim sebičnim željama. Umjesto toga, služite jedni drugima u ljubavi. ¹⁴ Cijeli je Zakon sažet u jednoj zapovijedi, a ona glasi: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.« ¹⁵ Ako nastavite jedni druge gristi i izjedati, pazite da se međusobno ne istrijebite.

Duh i želje naše naravi

¹⁶ Kažem vam: neka Duh upravlja vašim ponašanjem, tada nećete zadovoljavati žudnje svoje tjelesne naravi.

¹⁷ Jer želje vaše tjelesne naravi — protive se Duhu, a želje Duha — protive se tjelesnoj naravi. To se dvoje međusobno protivi tako da ne činite ono što biste željeli.

¹⁸ Ali ako dopustite da vas vodi Duh, niste podložni Zakonu.

¹⁹ Djela koja pripadaju našoj tjelesnoj naravi potpuno su jasna: to je seksualni nemoral, nečistoća, nepristojnost, ²⁰ štovanje lažnih bogova, vraćanje i čarobnjaštvo, neprijateljstvo, izazivanje sukoba, zavist, razdražljivost, sebičnost, nesloga, razdori, strančarenje, ²¹ ljubomora, pijančevanje, orgijanje i tome slično. Što se toga tiče, upozoravam vas kao što sam vas već prije upozoravao: oni koji takvo što čine neće biti dio Božjeg kraljevstva. ²² Plod koji daje Duh je: ljubav, radost, mir, strpljivost, dobrota, dobrostivost, vjernost, ²³ blagost i samokontrola. Protiv toga nema nikakvog zakona.

²⁴ Oni koji pripadaju Kristu Isusu razapeli su na križu svoju tjelesnu narav sa svim svojim djelovanjem i željama. ²⁵ Duh je izvor našega novog života. Slijedimo, dakle, Duha! ²⁶ Nemojmo biti umišljeni! Ne izazivajmo jedni druge i nemojmo jedni drugima zavidjeti!

Pomažite jedni drugima

6 Braćo i sestre, ako nekoga zateknete u prijestupu, vi koji ste duhovni privedite ga da se opet vrati na pravi put, ali činite to u duhu blagosti. Čuvajte se da

† Citat iz Lev 19,18.

i vi ne padnete u iskušenje. ² Pomažite jedni drugima nositi bremena! Tako ćete istinski slijediti Kristov zakon. ³ Ako netko misli da je važan, a zapravo nije, samog sebe zavarava. ⁴ Svatko neka sâm ispituje svoje postupke, tako će se moći ponositi samim sobom, bez uspoređivanja s drugima. ⁵ Svatko treba sâm nositi svoju odgovornost.

⁶ Onaj tko je poučavan istinama Božje poruke neka podijeli sve dobro što ima s onim tko ga poučava.

⁷ Nemojte se zavaravati: Boga se ne da izrugivati! Ono što čovjek sije, to će i žeti. ⁸ Tko sije da zadovolji svoju tjelesnu narav, žet će iz nje propast. Ali onaj tko sije da udovolji Duhu, žet će od Duha vječni život. ⁹ Nemojmo se umoriti čineći dobro, jer ćemo u pravo vrijeme žeti žetvu ako ne posustanemo. ¹⁰ Kad imate priliku, ne propuštajte činiti dobro svim ljudima, posebno onima koji su naša obitelj po vjeri.

Završna poruka

¹¹ Pogledajte kakvim vam velikim slovima pišem vlastitom rukom. ¹² Svi oni koji se obaziru na to što će ljudi reći pokušavaju vas prisiliti da se obrežete. Ali oni to čine samo zato da ne bi bili progonjeni zbog Kristova križa. ¹³ Čak i oni koji su obrezani — sami se ne pridržavaju Zakona. No, oni ipak žele da se obrežete kako bi se mogli hvaliti vašom podložnošću činu obrezanja.

¹⁴ Nadam se da se neću nikada ničime hvaliti osim križem našega Gospodina Isusa Krista. Po njemu je svijet razapet za mene i ja sam razapet za svijet. ¹⁵ Jer niti što znači obrezanje niti neobrezanje. Ono što je važno jest Božje novo stvorenje. ¹⁶ Mir i milost svima onima koji žive po tom mjerilu, svim Božjim ljudima †.

¹⁷ Odsad neka mi nitko više ne zadaje nevolje jer već nosim ožiljke trpljenja ‡ za Isusa na svojem tijelu.

¹⁸ Braćo i sestre! Neka milost našega Gospodina Isusa Krista bude s vašim duhom. Amen.

†† BOŽJIM LJUDIMA Doslovno: Božjem Izraelu. ‡ OŽILJCI TRPLJENJA Pavla su mnogo puta tukli oni koji su se protivili učenju o Kristu. Vjerojatno ovdje spominje te ožiljke.

Efežanima

1 Od Pavla, apostola Krista Isusa po Božjoj volji, Božjim svetima u Efezu †; vjernim sljedbenicima Krista Isusa.

² Neka s vama budu milost i mir od Boga, našeg Oca, i od našega Gospodina Isusa Krista.

Duhovni blagoslovi u Kristu

³ Blagoslovljen Bog i Otac našega Gospodina Isusa Krista! Bog nas je u Kristu blagoslovio svim duhovnim blagoslovima u nebeskom kraljevstvu. ⁴ On nas je u Kristu izabrao prije nego što je svijet stvoren, da bude-mo sveti i bez grijeha pred njim. ⁵ Zbog ljubavi prema nama odlučio nas je učiniti svojom djecom kroz Isusa Krista. To je bila njegova želja i cilj. ⁶ Učinio je to da bi-smo ga hvalili zbog predivne milosti. Bog nam ju je ponudio dragovoljno, po Kristu, onome koga je ljubio. ⁷ Zbog njegove smrti ††, u njemu uživamo slobodu i imamo oprostjenje grijeha zbog velike Božje milosti, ⁸ koju je obilno izlio na nas sa svom mudrošću i razumi-jevanjem. ⁹ Obznanio nam je tajnu svog nauma, koju je želio ispuniti u Kristu ¹⁰ kad za to dođe pravo vrijeme; da sve što postoji, na nebu i na zemlji, poveže u Kristu kao glavi svega.

¹¹ Bog nas je od početka izabrao da u Kristu budemo njegovi nasljednici. Po Božjoj smo volji bili za to predodređeni, jer on sve čini u skladu s onim što želi i odluči. ¹² Mi koji smo prvi svoje nade položili u Krista izabrani smo da veličamo njegovu slavu. ¹³ Po Kristu ste i vi za-pečaćeni Duhom Svetim kojeg je Bog obećao kad ste čuli istinu — Radosnu vijest o svom spasenju — i po-vjerovali u Krista. ¹⁴ Duh je jamstvo i predujam našeg nasljedstva, sve dok Bog nama koji smo postali Božje vlasništvo ne da potpunu slobodu, na slavu svoje bo-žanske veličine.

Pavlova molitva

¹⁵ Čuo sam za vašu vjeru u Gospodina Isusa i za vašu ljubav prema svim Božjim ljudima. ¹⁶ Od tada nisam prestao zahvaljivati Bogu za vas; stalno vas spominjem u svojim molitvama. ¹⁷ Molim da vam Bog i slavni Otac našega Gospodina Isusa Krista da duha mudrošću i spoznaje, da biste ga dublje upoznali. ¹⁸ Molim da se otvore duhovne oči vašeg srca, da upoznate nadu koju vam je Bog dao kad vas je pozvao. Tada ćete vidjeti ko-

† EFEZU Neki drevni rukopisi izostavljaju riječi »u Efezu«. †† ZBOG ... SMRTI Doslovno: Zbog njegove prolivene krvi.

liko je bogato veličanstveno nasljedstvo koje je Bog dao svojim svetima, ¹⁹ i znat ćete kako je neusporedivo velika njegova snaga u nama vjernicima. ²⁰ On je tu svoju moćnu snagu pokazao u Kristu kad ga je podi-gao od mrtvih i postavio sebi s desne strane u nebe-skom kraljevstvu. ²¹ Bog je postavio Krista iznad svih vladara, autoriteta, moći, vlasti i iznad svih vlastodrža-ca, ne samo u ovom vremenu nego i u vremenu koje će doći. ²² Sve je podredio Kristovoj vlasti i učinio ga glavom Crkve. ²³ A Crkva je Kristovo tijelo — ispunjena Kristom koji ispunja sve u svima.

Iz smrti u život

2 Nekoć ste bili duhovno mrtvi zbog svojih prijestu-pa i grijeha. ² Živjeli ste u grijehu, kao što svijet ži-vi. Slijedili ste vladara zlih duhova nad zemljom, istog duha koji sada djeluje među onima koji su neposlušni Bogu. ³ Mi smo isto nekoć živjeli među njima. Zadovo-ljavali smo svoju tjelesnu narav i ispunjavali požude svojeg tijela i svojih misli te smo, poput svih ostalih lju-di, bili takvi da smo zavrijedili Božju srdžbu.

⁴ Bog je pun milosti i njegova ljubav prema nama je velika. ⁵ Dok smo još bili duhovno mrtvi zbog svojih prijestupa dao nam je život zajedno s Kristom. Spašeni ste Božjom milošću! ⁶ On je nas, koji smo u Kristu Isusu, podigao s Kristom i postavio nas zajedno s njim na prijestolje u nebeskom kraljevstvu. ⁷ Tako da bi, svo-jom dobrotom prema nama u Kristu Isusu, pokazao za sva buduća vremena neusporedivu veličinu svoje mi-losti. ⁸ Božjom ste milošću spašeni po vjeri i to nije va-ša zasluga — to je Božji dar. ⁹ To nije posljedica nečega što ste učinili, tako da se nitko ne može hvaliti. ¹⁰ Mi smo Božje djelo, stvoreni u Kristu Isusu da činimo do-bra djela — djela koja je Bog unaprijed pripremio da bismo proveli život čineći ih.

Jedno u Kristu

¹¹ Sjetite se da niste rođeni kao Židovi. Židovi koji se-be zovu obrezanima prozvali su vas neobrezanima, no njihovo je obrezanje samo operacija na tijelu, provede-na ljudskom rukom. ¹² Isto tako ste ranije bili bez Kris-ta i izvan zajednice Izraelaca; isključeni iz Božjih saveza i obećanja. Živjeli ste u svijetu bez nade i bez Boga. ¹³ U prošlosti ste bili daleko od Boga, ali sada ste u Kristu Isusu dovedeni blizu Bogu, prolivenom Kristovom krv-lju. ¹⁴ Sâm Krist naš je mir. On je ujedinio Židove i osta-

le narode. Svojim je vlastitim tijelom ukinuo zid neprijateljstva koji ih je razdvajao. ¹⁵ Židovski zakon imao je mnoga pravila i odredbe, ali Krist ga je poništio da bi od dviju skupina ljudi stvorio u sebi jedan novi narod i tako uspostavio mir. ¹⁶ Svojom smrću na križu Krist je ukinuo neprijateljstvo dvaju naroda i učinio ih jednim tijelom. Tako ih je oba pomirio s Bogom. ¹⁷ Došao je i propovijedao mir vama koji ste bili daleko od Boga i vama koji ste bili blizu. ¹⁸ Po njemu obje skupine imaju pristup Ocu kao dionici jednog Duha.

¹⁹ Tako niste više stranci ni tuđinci, nego ste sugrađani svetih i ukućani Božje obitelji. ²⁰ Vi ste građevina izgrađena na temeljima apostola i proroka, a sâm Krist Isus njezin je temeljni kamen. ²¹ On drži cijelu građevinu na okupu i čini da raste u sveti hram u Gospodinu. ²² U njega ste i vi zajedno ugrađeni da biste postali mjesto Božjeg prebivanja u Duhu.

Pavlov zadatak

3 Zbog toga sam ja, Pavao, zarobljenik za Krista Isusa radi dobra vas nežidova. ² Sigurno znate za zadatak koji mi je Bog, po svojoj milosti, dao za vaše dobro. ³ Objavio mi je tajni naum, kao što sam vam već ukratko napisao. ⁴ Ako to pročitate, vidjet ćete da poznajem tajnu istinu o Kristu. ⁵ Prošlim generacijama ta se tajna nije otkrivala, a sada je otkrivena svetim apostolima i prorocima po Duhu. ⁶ Ta tajna je da su po Radosnoj vijesti i nežidovi zajedno sa Židovima nasljednici onoga što je Bog pripremio. Oni su dijelovi istoga tijela i zajedno dijele obećanje koje je Bog dao u Kristu Isusu.

⁷ Postao sam sluga Radosne vijesti. To je dar Božje milosti koja mi je po njegovoj snazi darovana. ⁸ Meni, najmanjem među svim Božjim ljudima, darovan je taj dar propovijedanja nežidovima o Kristovu neistraživom bogatstvu. ⁹ Bog mi je dao zadatak da iznesem pred svima na svjetlo nakanu Božje tajne istine. Od početka svijeta taj je plan bio skriven u Bogu koji je stvoritelj svega što postoji, ¹⁰ da bi kroz Crkvu obznanio vladarima i vlastima u nebeskim prostorima svoju raznoliku mudrost. ¹¹ To je u skladu s Božjom nakanom koju je imao od početka vremena, a na kraju je i ostvario u Kristu Isusu, našem Gospodinu. ¹² U njemu možemo slobodno i bez straha doći pred Boga, puni pouzdanja, kroz vjeru u Krista. ¹³ Zato molim da se ne obeshrabrite zbog patnji koje podnosim za vas. Moje su patnje za vašu slavu.

Kristova ljubav

¹⁴ Zbog toga klečim pred Ocem. ¹⁵ Od njega svaka obitelj na nebu i na zemlji prima svoje ime. ¹⁶ Molim da vam dâ, po bogatstvu svoje slave, da budete ojačani po Duhu u svojem nutarnjem biću. ¹⁷ Molim da Krist po vjeri živi u vašim srcima te da budete ukorijenjeni i utemeljeni u ljubavi. ¹⁸ Molim da možete shvatiti, za-

jedno sa svim Božjim ljudima: širinu, dužinu, visinu i dubinu Kristove ljubavi ¹⁹ i da upoznate tu ljubav koja nadilazi znanje. Tako ćete biti ispunjeni u svoj punini koja dolazi od Boga.

²⁰ Bog može učiniti nemjerljivo više nego što mi molimo ili mislimo, svojom snagom koja djeluje u nama.

²¹ Neka njemu bude slava u Crkvi i u Kristu Isusu zauvijek! Amen.

Jedinstvo Crkve

4 Ja, zarobljenik Gospodinov, molim vas da živite život dostojan poziva koji ste primili. ² Uvijek budite ponizni i blagi. Budite strpljivi i podnosite s ljubavlju jedni druge. ³ Nastojte sačuvati jedinstvo u Duhu po miru koji vas povezuje. ⁴ Jedno je tijelo i jedan je Duh. Bog vas je pozvao k jednoj nadi. ⁵ Jedan je Gospodin, jedna vjera i jedno krštenje. ⁶ Jedan je Bog i Otac sviju. On gospodari svime, svugdje je i u svemu. ⁷ Svatko od nas dobio je milost u onoj mjeri koju je odredio Krist.

⁸ Zato i piše u Svetom pismu:

»Kad je uzašao na nebo, poveo je sa sobom zarobljenike i dao je ljudima darove.«[†]

⁹ Što znači to »kad je uzašao«? To sigurno znači da se najprije spustio u donje predjele zemlje. ¹⁰ On koji se spustio je i taj koji je bio uzdignut iznad svih nebesa da bi ispunio sve svojom prisutnošću. ¹¹ On sâm dao je nekima dar da budu apostoli, nekima da budu proroci, nekima da budu evanđelisti^{††}, a nekima da budu pastiri i učitelji, ¹² kako bi se Božji ljudi usavršili i pripremili za službu izgradnje Kristova Tijela, ¹³ da svi postignemo jedinstvo u vjeri i u znanju o Božjem Sinu i odrastemo u zrele ljude i da postanemo poput Krista u punini njegova savršenstva. ¹⁴ Tako više nećemo biti djeca, bacana amo-tamo, i neće nas zanositi vjetar svakoga novog učenja. Nećemo se povoditi za svakakvim ljudskim prijevarama i obmanama koje lukavo vode na pogrešan put. ¹⁵ Umjesto toga, govorit ćemo istinu s ljubavlju i rasti, da budemo poput Krista u svakom pogledu. Krist je Glava ¹⁶ i o njemu ovisi cijelo tijelo — povezano tetivama koje opskrbljuju svaki pojedini dio prema potrebi. Tako cijelo tijelo raste i izgrađuje se u ljubavi.

Kako živjeti?

¹⁷ Zato vam ovo i govorim i upozoravam vas u ime Gospodina: nemojte i dalje živjeti poput onih koji ne poznaju Boga u ispraznosti svojih misli. ¹⁸ Tim je ljudima zamračen razum i srca su im otvrdnula pa zbog toga žive u neznanju, odvojeni od života koji daje Bog. ¹⁹ Izgubili su osjećaj stida i predali se razvratnosti i neobuzdanoj nečistoći svake vrste. ²⁰ Ali kad ste upoznali Krista, niste naučili takve stvari. ²¹ Znam da ste čuli o njemu. Kao Kristovi učenici, poučavani ste istini, a Is-

[†] Citat iz Ps 68,19. ^{††} EVANĐELISTI Ljudi u posebnoj službi i s darom za propovijedanje Radosne vijesti — Evanđelja.

us je istina. ²² Zaklinjem vas da odložite svoju staru narav koja pripada prijašnjem načinu života. Ta je stara narav pokvarena jer ju zavode vlastite zle želje. ²³ Obnavljajte svoja srca i um! ²⁴ Obucite se u novog čovjeka, stvorenog da bude kao Bog, načinjenog da bude istinski pravedan i svet.

²⁵ Zato odbacite laganje! »Svatko neka svome bližnjemu govori istinu.« [†] Svi smo mi dijelovi istog Tijela.

²⁶ »Ako se ljutite, ne griješite.« ^{††} Ne dopustite da sunce zađe, a da se niste riješili ljutnje. ²⁷ Ne dajte đavlu mjesta u svome životu! ²⁸ Tko krade, neka prestane krasti. Neka umjesto toga radi i stvara nešto korisno vlastitim rukama. Tako će moći nešto podijeliti s onima koji su u potrebi. ²⁹ Neka psovka ne izlazi iz vaših usta, nego govorite samo ono što je dobro i korisno, da to bude na korist onima koji vas slušaju. ³⁰ I nemojte rasuživati Božjega Svetog Duha. Bog vas je njime zapečatio kao znak da pripadate njemu i da će vas u pravo vrijeme osloboditi. ³¹ Odbacite od sebe svaku gorčinu, bijes, srdžbu, svađu i klevetanje, ukratko — svako zlo.

³² Budite blagi i suosjećajni jedni s drugima. Uvijek opraštajte jedni drugima, kao što je Bog oprostio vama u Kristu.

5 Vi ste Božja voljena djeca, zato nastojte biti kao Bog. ² Živite životom ljubavi. Ljubite druge onakvom ljubavlju kakvom je Krist ljubio nas, kad je radi nas prinio samoga sebe kao mirisni prinos i Bogu ugodnu žrtvu.

³ Seksualni nemoral i bestidnost bilo koje vrste ili pohlepa neka se među vama više i ne spominju jer to ne priliči Božjim ljudima. ⁴ Neka među vama ne bude nikakvih sramotnih riječi, glupih razgovora ili prostačkih viceva — oni vam ne dolikuju! Umjesto toga, zahvaljujte Bogu. ⁵ Budite sigurni da ni jedan bludnik, ni jedan lakomac, što je isto kao i štovatelj idola, neće biti dio Kristova i Božjeg kraljevstva.

⁶ Neka vas nitko ne vara praznim riječima. Zbog tih zlih stvari dolazi Božja ljutnja na neposlušne. ⁷ Zato nemojte imati ništa s njima. ⁸ Govorim vam to jer ste prije bili tama, ali sada ste svjetlo u Gospodinu. Stoga živite kao djeca svjetla! ⁹ Plodovi su svjetla dobrota svake vrste, pravedan život i istina. ¹⁰ Nastojte uočiti što je Gospodinu ugodno i to izabirite. ¹¹ Ne sudjelujte u beskorisnim djelima tame, nego ih radije razotkrivajte. ¹² Sramotno je čak i govoriti o onome što ljudi potajno rade. ¹³ Ali sve se vidi kad je izloženo svjetlu, ¹⁴ a sve što se razotkrije na svjetlu, postaje svjetlo. Zato je rečeno:

»Probudi se, ti koji spavaš!

Ustani od mrtvih i Krist će te obasjati.«

¹⁵ Zato pazite kako živite: ne poput lakomislenih ljudi, nego poput mudrih. ¹⁶ Mudro iskoristite vrijeme, jer ovo su zla vremena. ¹⁷ Zato ne budite lakomisleni, nego uočite što Gospodin želi. ¹⁸ Nemojte se opijati vinom, koje vodi u razvrat, nego se ispunjavajte Duhom.

† Citat iz Zah 8,16. †† Citat iz Ps 4,4 (grčka verzija).

¹⁹ Razgovarajte jedni s drugima u psalmima, pjesmama slavljenja i duhovnim pjesmama. Pjevajte Gospodinu i slavite ga svim srcem! ²⁰ Uvijek za sve zahvaljujte Bogu, našem Ocu, u ime našega Gospodina Isusa Krista.

Žene i muževi

²¹ Budite spremni poslušati jedni druge iz poštovanja prema Kristu.

²² Žene, pokoravajte se svojim muževima kao što se pokoravate Gospodinu. ²³ Muž je glava ženi, kao što je Krist glava Crkvi. Crkva je Kristovo tijelo — On sâm je Spasitelj Tijela. ²⁴ Isto kao što se Crkva pokorava Kristu, tako neka se i žene pokoravaju svojim muževima u svemu. ²⁵ Muževi, volite svoje žene kao što je Krist volio Crkvu i dao svoj život za nju. ²⁶ Krist je umro da bi Crkvu učinio svetom. Oprao ju je u vodi i učinio čistom govoreći joj svoju Riječ. ²⁷ Krist je umro da bi Crkvu uzeo k sebi kao sjajnu nevjestu, bez mrlje, bore ili slične nesavršenosti, svetu i bez grijeha. ²⁸ Tako i muževi trebaju voljeti svoje žene kao što vole svoja tijela. Onaj tko voli svoju ženu, voli samoga sebe. ²⁹ Jer nitko ne mrzi svoje tijelo, nego ga hrani i brine se za njega, baš kao i Krist za Crkvu. ³⁰ Mi smo dijelovi njegova Tijela.

³¹ »Zato će muškarac ostaviti majku i oca i sjedinit će se sa svojom ženom i dvoje će postati jedno tijelo.« ^{‡‡} Ovo je tajna i govorim vam da se to odnosi na Krista i Crkvu. ³³ Dakle, svatko od vas mora voljeti svoju ženu kao što voli samoga sebe, a žena mora poštivati svoga muža.

Djeca i roditelji

6 Djeco, budite poslušni svojim roditeljima jer Gospodin tako želi i jer je to ispravno. ² »Poštuj svoga oca i majku«, [†] to je prva zapovijed koju prati obećanje: ³ »da ti bude dobro i da dugo živiš na zemlji.« ^{††}

⁴ Roditelji, ne ljutite svoju djecu nego ih odgajajte i poučavajte po uputama Gospodnjim.

Robovi i gospodari

⁵ Sluge, slušajte svoje zemaljske gospodare sa strahopoštovanjem, iskrena srca, kao što biste slušali Krista. ⁶ Nemojte raditi samo onda kada vas nadgledaju, kao da tražite odobravanje od ljudi. Ne, radite kao Kristove sluge, koje svim srcem ispunjavaju Božju volju. ⁷ Služite drage volje, kao da služite Gospodinu, a ne ljudima. ⁸ Zapamtite da će svatko od vas, ako radi dobro, dobiti nagradu od Gospodina, bez obzira na to je li rob ili slobodan čovjek.

⁹ Gospodari, postupajte na isti način sa svojim slugama i nemojte im prijetiti. Zapamtite da je i vaš i njihov Gospodar na nebu i da ne pravi razlike među ljudima.

‡ Citat iz Post 2,24. †† Citat iz Izl 20,12; Pnz 5,16. ‡‡ Citat iz Izl 20,12; Pnz 5,16.

Božja bojna oprema

¹⁰ Na kraju, budite snažni u Gospodinu i u njegovoj moćnoj snazi. ¹¹ Naoružajte se Božjim oružjem da biste se mogli suprotstaviti đavlovim spletkama. ¹² Mi se ne borimo protiv ljudi, nego protiv vladara, vlasti, protiv vrhovnih sila ovoga mračnoga doba i protiv zlih duhovnih sila u nebeskim prostorima. ¹³ Zato se naoružajte svim Božjim oružjem, da biste se mogli oduprijeti u zli dan i ostati čvrsto na nogama nakon završene bitke.

¹⁴ Dakle, čvrsto stojte! Opašite se oko struka istinom — kao pojasom. Kao prsni oklop obucite pravednost.

¹⁵ Na noge, kao cipele, obujte spremnost da propovijedate Radosnu vijest o miru. ¹⁶ A iznad svega, uzmite vjeru kao štit kojim ćete moći ugasiti sve goruće strelice Zloga. ¹⁷ Uzmite spasenje kao kacigu. I uzmite mač Duha — Božju riječ. ¹⁸ U svakoj prilici molite i tražite

sve što vam je potrebno, svakovrsnim molitvama, u zajedništvu s Duhom. Uvijek budite budni i ustrajni i svakovrsnom molitvom molite za sve Božje ljude.

¹⁹ Molite i za mene da mi, kad otvorim usta, bude dana poruka, kako bih mogao hrabro obznaniti tajnu istine Radosne vijesti. ²⁰ Njoj služim kao poslanik u lancima. Molite da hrabro govorim, onako kako i treba.

Završni pozdravi

²¹ Da biste znali kako sam i što radim, Tihik će vam sve reći. On je naš dragi brat i vjerni sluga u Gospodinu. ²² Zato vam ga šaljem da čujete vijesti o meni i da vas ohrabri.

²³ Neka mir i ljubav s vjerom od Boga, Oca našega, i od Gospodina Isusa Krista budu s vama, braćo i sestre. ²⁴ Neka milost bude sa svima koji vole našega Gospodina Isusa Krista iskrenom ljubavlju.

Filipljanima

1 Od Pavla i Timoteja, slugu Krista Isusa. Svim Božjim svetima u Kristu Isusu koji žive u Filipima i svim vašim starješinama † i posebnim pomoćnicima.

² Neka milost i mir od Boga, našega Oca i našega Gospodina Isusa Krista, budu s vama.

Pavlova molitva

³ Zahvaljujem svom Bogu svaki put kad vas se sjetim. ⁴ Uvijek i u svakoj molitvi s radošću molim za vas. ⁵ Zahvaljujem Bogu na pomoći koju ste mi pružili — od prvog dana do sada — u širenju Radosne vijesti. ⁶ Bog je u vama počeo činiti dobra djela i tako će i nastaviti sve do dana dolaska Krista Isusa, kad njegovo djelo u vama bude dovršeno. U to sam posve siguran.

⁷ Sve vas nosim u srcu, stoga je i pravo što o vama mislim sve ovo. Vi sa mnom dijelite milost koju mi je Bog dao, kako u zatvoru tako i u obrani i dokazivanju Radosne vijesti. ⁸ Bog mi je svjedok da čeznem za svima vama ljubavju Krista Isusa.

⁹ Ovo molim za vas: da vaša ljubav sve više raste; da je prati potpuna spoznaja i dubok uvid, ¹⁰ kako biste mogli razaznati dobro od zla i izabrati najbolje, da budete čisti i besprijekorni na dan Kristova dolaska. ¹¹ I da Isus Krist u vama proizvede plod — pravedan život, koji će biti na slavu i hvalu Bogu.

Pavlove nevolje

¹² Braćo i sestre, želim da znate da je ovo što mi se dogodilo zapravo pospješilo napredovanje Radosne vijesti. ¹³ Sad je jasno zašto sam zatvoren — jer vjerujem u Krista, a to sada znaju i svi stražari kao i ostali. ¹⁴ Uz to, većina braće i sestara u Gospodinu ohrabrena je mojim zatočeništvom i usuđuje se sve više govoriti poruku o Kristu bez straha.

¹⁵ Istina je da neki propovijedaju Krista iz zavisti i zbog nadmetanja, a drugi iz dobre volje. ¹⁶ Oni koji su potaknuti ljubavlju propovijedaju jer znaju da sam ovamo postavljen da branim Radosnu vijest. ¹⁷ Ali ostali propovijedaju Krista iz sebičnih pobuda, neiskreno, jer misle da će mi tako prouzročiti nevolje dok sam u zatvoru.

¹⁸ No, nije važno. Važno je to da se, bilo ovako ili onako, bilo s lošim ili dobrim pobudama, propovijeda o

Kristu. Tome se veselim i veselit ću se. ¹⁹ Znam da ću iz ovih nevolja biti izbačen jer vi molite za mene, a Duh Isusa Krista daje mi snagu. ²⁰ Usrdno očekujem i nadam se da se neću ni u kojem slučaju posramiti, nego da ću imati dostatnu hrabrost da sada, kao i uvijek, pokazem Kristovu uzvišenost u svom životu ovdje na zemlji, bez obzira na to hoću li živjeti ili umrijeti. ²¹ Za mene je živjeti Krist, a umrijeti dobitak. ²² Ali nastaviti živjeti u tijelu za mene znači raditi za Gospodina. Zato ne znam što izabrati. ²³ Težak je to izbor. Želim otići i biti s Kristom, jer bi to bilo mnogo, mnogo bolje, ²⁴ ali moj ostanak ovdje u tijelu potrebniji je radi vaše dobrobiti. ²⁵ Budući da sam u to uvjeren, znam da ću ostati i dalje sa svima vama te vam pomoći da napredujete i radujete se u vjeri. ²⁶ Tako ćete imati još više razloga da se ponosite mnome u Kristu Isusu kad ponovno budem s vama.

²⁷ Samo živite dostojno Kristove Radosne vijesti. Ona da ću — bilo da dođem i vidim vas ili da sam odsutan — čuti o vama dobre vijesti, kako ste postojani u jednom duhu i kako se borite kao jedan za vjeru koju sadrži Radosna vijest. ²⁸ Čut ću da vas ni na koji način nisu zastrašili oni koji vam se suprotstavljaju. To je njima očiti dokaz da će biti uništeni, a vi spašeni. I taj je dokaz od Boga. ²⁹ Jer vi ste dobili tu čast ne samo da vjerujete u Krista nego i da trpite za njega. ³⁰ Uključeni ste u istu borbu koju znate da sam i ja vodio i za koju čujete da je i sada vodim.

Jedinstvo i briga za bližnje

2 Ako imate ohrabrenje u zajedništvu s Kristom, ako imate utjehu u njegovoj ljubavi, ako imate zajedništvo s Duhom, nježnost i suosjećajnost, ² učinite da moja radost bude potpuna — imajte istu misao i budite ujedinjeni u ljubavi jedni prema drugima, međusobno se slažite i stremite prema istom cilju. ³ Ne činite ništa iz sebičnih pobuda ni iz taštine. Nego, u poniznosti, smatrajte jedan drugoga boljim od sebe. ⁴ Neka nitko ne gleda samo vlastitu korist, nego i korist drugih. ⁵ Razmišljajte i živite onako kako je razmišljao i živio Krist Isus.

⁶ Krist je po svojoj prirodi bio Bog. Bio je jednak Bogu. No, Krist nije smatrao da tu jednakost s Bogom mora zadržati,

⁷ nego se odrekao svega.

Uzeo je narav sluge i postao sličan ljudima. Postao je čovjek.

† STARJEŠINAMA Doslovno, »nadglednici«. Vidi »starješine«.

⁸ Ponizio se i ostao poslušan sve do smrti, i to smrti na križu.

⁹ Zato ga je Bog uzdignuo na najviše mjesto i dao mu ime koje je iznad svakoga drugog imena,

¹⁰ kako bi se sva bića poklonila Isusovu imenu — ona na nebu, ona na zemlji i ona pod zemljom.

¹¹ I kako bi svatko priznao, na slavu Boga Oca: Isus Krist je Gospodin!

Ustrajte u spasenju

¹² Dragi moji prijatelji, uvijek ste me slušali dok sam bio s vama. Zato sada kad nisam s vama budite još poslušniji i s potpunom ozbiljnošću i strahom ustrajte živjeti tako da napredujete u svojem spasenju. ¹³ Bog u vama stvara želju da činite ono što je njemu po volji i daje vam snagu za to.

¹⁴ Činite sve bez prigovora i raspravljanja, ¹⁵ da budete nedužni i čisti — Božja besprijeekorna djeca usred zlih, izopačenih ljudi. Vi sjajite među njima poput zvijezda u svemiru. ¹⁶ Vi im pružate poruku koja donosi život, da se na dan Kristova dolaska ponosim vama, kad vidim da nisam uzalud trčao i da se nisam uzalud trudio.

¹⁷ Pa čak i ako se moj život mora izliti kao žrtva za vašu vjeru, veselim se i dijelim svoju radost s vama. ¹⁸ Isto tako i vi budite sretni i dijelite svoju radost sa mnom.

Timotej i Epafrodit

¹⁹ Ako bude Božja volja, nadam se da ću vam uskoro poslati Timoteja kako bih se ohrabrio vijestima o vama. ²⁰ Nemam nikoga drugog tko dijeli iste osjećaje sa mnom i kome je na srcu vaša dobrobit. ²¹ Svi drugi traže samo svoju korist, a ne korist Isusa Krista. ²² A vi znate da se on dokazao i da je radio sa mnom u širenju Radosne vijesti i služio mi kao što sin služi ocu.

²³ Zato se nadam da ću vam ga poslati čim vidim kako stvari sa mnom stoje. ²⁴ Vjerujem da ću, uz Gospodinu pomoć, i sâm uskoro doći.

²⁵ Smatram potrebnim poslati vam Epafrodita, svoga brata, suradnika i suborca u vjeri, kojeg ste poslali da mi pomogne u potrebama, ²⁶ jer on čezne biti sa svima vama. Zabrinuo se jer ste čuli da se razbolio. ²⁷ Uistinu je bio bolestan, na rubu smrti, ali Bog mu je bio milostiv — i ne samo njemu nego i meni — kako se ne bih još više žalostio. ²⁸ Zato ga želim što prije poslati da se možete ponovno radovati kad ga vidite, a ja ću se prestati brinuti za vas. ²⁹ Primitite ga, dakle, u Gospodinu, sa svom radošću, poštujući takve ljude. ³⁰ On je umalo umro u radu za Krista. Izložio se smrtnoj opasnosti kako bi nadopunio što je nedostajalo pomoći koju ste mi poslali.

Krist — najdragocjeniji od svega

3 Dakle, braćo moja i sestre, radujte se u Gospodinu. Meni nije teško pisati iste stvari, a vama će pomoći da budete sigurniji. ² Čuvajte se »pasa«, onih koji čine zlo. Čuvajte se onih što traže obrezanje tijela. ³ Jer mi smo uistinu obrezani. Mi koji štujemo Boga po njegovu Duhu, i ponosimo se jedino Kristom Isusom i ne pouzdajemo se u sebe i u ono što svojim snagama možemo učiniti. ⁴ Iako ja sâm imam razloga vjerovati u sebe, ipak u sebe ne vjerujem. Ako netko misli da ima razloga vjerovati u sebe, taj mora znati da ja imam još više razloga vjerovati u sebe. ⁵ Obrezan sam osmoga dana nakon rođenja. Potječem iz izraelskog naroda, iz Benjaminova plemena. Hebrej sam od hebrejskih roditelja. Što se tiče Zakona, farizej sam. Po pravednosti u Zakonu — besprijeekoran. ⁶ Bio sam u tolikom vjerskom zanosu da sam progonio Crkvu. Nitko mi ne može prigovoriti da nisam potpuno izvršavao Zakon i prema njemu bio pravedan. ⁷ Tada je to u mojim očima imalo vrijednost, a sada, zbog Krista, smatram to bezvrijednim. ⁸ I ne samo to, nego smatram da je sve bezvrijedno u usporedbi s najvećom vrijednošću spoznaje Isusa, moga Gospodina. Zbog Krista sam sve ostavio. Sve što sam smatrao važnim smatram smećem, samo da dobijem Krista ⁹ i da pripadam njemu — ne pravednošću koju ja mogu proizvesti držeći Zakon, nego pravednošću koja dolazi od Boga, po vjeri u Krista. Bog me čini pravednim kroz vjeru u Krista. ¹⁰ Sve što želim je poznavati Krista i iskusiti snagu koja ga je podigla iz mrtvih. Želim imati udjela u njegovim patnjama i poslati jedno s njim, čak i u njegovoj smrti, ¹¹ kako bih postigao uskrsnuće od mrtvih.

Ustrajno do cilja

¹² Još to nisam postigao i nisam još postao savršen, ali ustrajno nastojim osvojiti taj cilj jer je Krist osvojio mene. ¹³ Braćo i sestre, ne smatram da sam osvojio cilj, ali jedno neprestano radim: zaboravljam što je iza mene i naprežem se da dostignem ono što je ispred mene. ¹⁴ Težim cilju da osvojim nagradu za koju nas je Bog odozgo pozvao u Kristu Isusu.

¹⁵ Zato se svi mi koji smo zreli tako i ponašajmo. A ako o nečemu mislite drukčije, Bog će vam i to razjasniti. ¹⁶ Samo nastavimo slijediti istu istinu koju smo dosegli.

¹⁷ Braćo i sestre, nastojte živjeti poput mene. Učite pažljivo promatrajući one koji žive onako kako smo vam pokazali. ¹⁸ Jer kao što sam vam već mnogo puta rekao, a i sada plaćući ponavljam, mnogi se ponašaju kao neprijatelji Kristova križa. ¹⁹ Njihov ih način života osuđuje na uništenje; njihov je bog njihov želudac † i

† *Mogući prijevod: »Bog me opravdava Kristovom vjernošću.«*
Grčki izvornik: »po Kristovoj vjeri.« †† *ŽELUDAC* *Mogući prijevod: žudnja ili glad.*

ponose se onim čega bi se trebalo stidjeti. Misle samo na zemaljske stvari,²⁰ a naša je domovina na nebu. Odatle i očekujemo Spasitelja, Gospodina Isusa Krista.²¹ On će promijeniti naša bijedna tijela i učiniti ih sličnima svojem slavnom tijelu, snagom kojom sve može podvrgnuti sebi.

Završne upute

4 Zato, draga moja braćo i sestre za kojima čeznem, moja radosti i kruno, čvrsto stojte u Gospodinu, kako sam vam rekao.

² Nalažem Evodiji i Sintihi da budu složne u Gospodinu. ³ Molim i tebe, moj vjerni suradniče, pomoz ti ženama. One su se sa mnom borile u širenju Radosne vijesti, zajedno s Klementom i ostalim mojim suradnicima. Njihova su imena upisana u knjigu života.

⁴ Uvijek se radujte u Gospodinu!

⁵ Reći ću ponovno: radujte se! Neka vaša blagost bude poznata svim ljudima. Gospodin je blizu! ⁶ Ne brinite se tjeskobno ni za što, već molite i tražite od Boga sve što vam treba. A kad molite, uvijek i zahvaljujte, ⁷ i mir od Boga, koji nadilazi svako ljudsko razmišljanje †, čuvat će vaša srca i vaše misli u Kristu Isusu.

⁸ Na kraju, braćo i sestre, ispunite svoje misli onim što je istinito, što je plemenito, pravedno, čisto, ljubazno i hvale vrijedno. ⁹ Sve što ste naučili i primili, sve što ste čuli i vidjeli da ja radim, nastavite i vi raditi. I Bog, izvor mira, bit će s vama.

† *SVAKO LJUDSKO RAZMIŠLJANJE Mir od Boga nadilazi svako čovjekovo nastojanje da postigne stanje mira.*

Zahvale

¹⁰ Bio sam vrlo sretan u Gospodinu jer ste ponovno oživjeli svoju brigu za mene. Naravno, uvijek ste se brinuli za mene, ali niste to imali prilike pokazati. ¹¹ Ne govorim vam to natjeran oskudicom, jer sam naučio biti zadovoljan u svim situacijama. ¹² Znam živjeti i u oskudici i u obilju. U svako doba i u svim okolnostima naučio sam kako biti sit i kako biti gladan, obilovati i oskudijevati. ¹³ Sve mogu u Kristu zbog snage koju mi on daje. ¹⁴ Bilo kako bilo, dobro ste učinili što ste sudjelovali u mojoj nevolji. ¹⁵ Vi, Filipljani, i sami znate da ste u ranim danima propovijedanja Radosne vijesti, kad sam napustio Makedoniju, bili jedina crkva koja mi je pružila pomoć. ¹⁶ Nekoliko puta ste mi poslali što mi je trebalo dok sam bio u Solunu. ¹⁷ Ja se ne lakomim za vašim darovima. Želim da se obilan plod zasluga pripíše vama. ¹⁸ Svega imam u potpunosti i još mi pretječe otkako sam od Epafrodita primio dar koji ste poslali — prihvatljivu žrtvu, slatka mirisa, ugodnu Bogu. ¹⁹ A moj Bog će kroz Krista Isusa ispuniti svaku vašu potrebu prema svom raskošnom bogatstvu. ²⁰ Našem Bogu i Ocu slava zauvijek. Amen.

²¹ Pozdravite sve Božje ljude u Kristu Isusu. Braća koja su sa mnom pozdravljaju vas. ²² Pozdravljaju vas svi Božji ljudi, posebno oni iz cesarove palače.

²³ Neka milost našega Gospodina Isusa Krista bude sa svima vama!

Kološanima

1 Od Pavla, apostola Krista Isusa po Božjoj volji, i od Timoteja, našega brata.
² Svetima u Kolosima, vjernoj braći i sestrama u Kristu: neka s vama bude milost od Boga, našega Oca.
³ Kad molimo, uvijek zahvaljujemo Bogu, Ocu našega Gospodina Isusa Krista, za vas. ⁴ Zahvaljujemo Bogu jer smo čuli o vašoj vjeri u Krista Isusa i o ljubavi kojom ljubite sve Božje svete ljude. ⁵ Tu ljubav i vjeru imate zbog nade koja se za vas čuva na nebu, a za koju ste prvi put čuli u istinitoj poruci, Radosnoj vijesti, ⁶ koja je došla do vas i koja po cijelom svijetu donosi plodove i raste. To se isto događa i s vama otkad ste čuli za Radosnu vijest i potpuno shvatili istinu o Božjoj milosti. ⁷ O tome ste saznali od našeg voljenog Epafre koji je, kao i mi, Kristov sluga. On vjerno služi Kristu u našu korist †. ⁸ Dojavio nam je i o ljubavi koju imate u Duhu.
⁹ Zato, od dana kad smo to čuli, ne prestajemo moliti za vas: da vas Bog potpuno ispuni poznavanjem svoje volje; da uz to znanje imate svu mudrost i razumijevanje duhovnih stvari; ¹⁰ da živite na način koji je dostojan Gospodina te da mu ugodite u svemu; da vaša raznovrsna dobra djela donesu plod i da rastete u potpunom poznavanju Boga; ¹¹ da vas Bog ojača svakovrsnom snagom koja odgovara njegovoj veličanstvenoj moći; i da vas osnaži da budete savršeno strpljivi, da možete izdržati nevolje kada dođu.
¹² Tada ćete moći radosno zahvaljivati Ocu koji vas je učinio dostojnima da sudjelujete u nasljedstvu svetih koji se nalaze u svjetlu. ¹³ On nas je izbavio iz vlasti tame i prenio nas u kraljevstvo svojega voljenog Sina, ¹⁴ po kome smo otkupljeni i po kome su nam oprošteni grijesi.

Gledajući Krista, vidimo Boga

¹⁵ Isus je savršeni, živi odraz nevidljivoga Boga.

On je bio prije svega i vladar je nad svim stvorenim.

¹⁶ Sve na nebu i na zemlji stvoreno je njegovom snagom; vidljivo i nevidljivo, silnici i gospodari, vladari i vlasti. Sve je stvoreno po njemu i za njega.

¹⁷ On je postojao prije svega i sve nastavlja postojati po njemu.

¹⁸ On je Glava Tijela, Crkve.

Krist je početak svega, on je prvi ustao iz mrtvih.

On je na svaki način prvi u svemu.

¹⁹ Jer Bog je odlučio

u njemu nastaniti svu svoju puninu.

²⁰ I po Kristu, Bog je pomirio sa sobom sve što postoji — bilo na zemlji ili na nebu.

Uspostavio je mir Kristovom krvlju na križu.

²¹ Jednom ste bili daleko od Boga i njegovi neprijatelji, zbog svojih misli i zbog svojih zlih djela. ²² Ali sada vas je Bog ponovno pomirio sa sobom, po Kristovoj smrti — smrti njegova tijela — da vas postavi pred Boga kao svete, čiste i bez ičega što bi vas činilo krivima pred Bogom ††. ²³ Takvi ćete biti ako ostanete utemeljeni i čvrsti u svojoj vjeri i ako se ne udaljite od nade koja vam je dana po Radosnoj vijesti koju ste čuli i koja se propovijeda svim stvorenjima pod nebom, a kojoj sam ja, Pavao, postao slugom.

²⁴ Ja se radujem kada trpim za vas. Ima još mnogo muka koje Krist treba trpjeti, a ja prihvaćam svoj udio u tim patnjama u svome tijelu, za dobrobit Njegova Tijela — Crkve. ²⁵ Postao sam jedan od njezinih slugu po Božjoj odredbi koja mi je dodijeljena za vaše dobro, da potpuno obznanim ²⁶ tajnu koja je vjekovima i generacijama bila sakrivena, ali koja je sada objavljena Božjim svetima. ²⁷ Njima je Bog želio obznaniti koliko je bogata i slavna ta tajna, koja je za sve ljude. Tajna je da je Krist u vama. On je nada naše slave. ²⁸ Mi o Kristu govorimo ljudima. Svom mudročću upućujemo i poučavamo svakog čovjeka da bismo ga doveli pred Boga kao duhovno zrelog u Kristu. ²⁹ Radi toga se silno trudim i borim Kristovom snagom koja u meni snažno djeluje.

2 Želim da znate koliko se borim za vas i za one u Laodiceji, kao i za sve koji me nisu osobno upoznali. ² Želim da se ohrabre i združe u ljubavi. Želim da budu obilno obogaćeni u punoj sigurnosti koja dolazi iz potpunog razumijevanja, kako bi upoznali tajnu koju je Bog obznanio. Upravo je Krist ta tajna, ³ u kojem je skriveno sve blago mudrosti i znanja.

⁴ Govorim to zato da vas nitko ne bi prevario idejama koje su samo naoko dobre. ⁵ Iako sam tjelesno odsutan, duhom sam s vama. Sretan sam što vidim vaš bojni red i postojanost vaše vjere u Krista.

†† *Mogući prijevod: »Ali sada vas je Krist ponovno pomirio s Bogom, po svojoj smrti — smrću svoga tijela — da vas dovede pred Boga kao svete, čiste i bez ičega u čemu biste pred njim bili krivi.«*

† *U NAŠU KORIST* *Mogući prijevod: »u vašu korist«.*

Život u Kristu

⁶ Zato, kao što ste primili Krista Isusa kao Gospodina, tako i nastavite živjeti u njemu. ⁷ Ukorjenjujte se u njemu, nadoziđujte se na njemu kao temelju. Učvršćujte se u vjeri kao što ste i bili poučeni. Obilujte zahvalnošću! ⁸ Pazite da vas tko ne zarobi ispraznim mudrovanjem i prijevaram filozofijom koja je samo ljudska tradicija. Takva učenja ne dolaze od Krista, već dolaze od sila koje djeluju u ovom svijetu. ⁹ U Kristu uistinu stanuje sva punina Boga, čak i dok je živio na zemlji. ¹⁰ A vi ste postali potpuni u Kristu, koji je glava svakom vladaru i vlasti.

¹¹ U Kristu ste obrezani novim obrezanjem, koje nije učinjeno ljudskom rukom. Izbavljeni ste od snage svoje tjelesne naravi, obrezanjem koje je učinio Krist. ¹² Krštenjem ste s njim pokopani i po tom ste krštenju s njim i ustali, kroz vjeru u silu koja dolazi od Boga koji je uskrisio Krista od mrtvih. ¹³ Bili ste duhovno mrtvi zbog svojih grijeha i zbog toga što još niste bili oslobođeni od svoje tjelesne naravi †. Ali Bog nas je oživio zajedno s Kristom i oprostio nam sve naše grijeha, ¹⁴ poništio je dokument s propisima kojih se nismo pridržavali i zbog čega smo bili krivi pred njim. Taj dokument bio je protiv nas, ali Bog ga je uklonio pribivši ga na križ. ¹⁵ Razoručao je duhovne vladare i vlasti — pobijedio ih je križem i poveo ih poražene u svojoj pobjedničkoj povorci.

Ljudska pravila

¹⁶ Zato neka vas nitko ne osuđuje zbog jela i pića, zbog blagdana, proslava mladača †† ili subota. ¹⁷ Te su stvari bile samo sjena onoga što je trebalo doći; stvarnost je, međutim, u Kristu. ¹⁸ Neki ljudi uživaju u samoodricanju i štovanju anđela † i govore o stvarima koje su vidjeli u svojim viđenjima. Ne dopustite da vam takvi uskraćuju pravo na nebesku nagradu uvjeravajući vas kako na to nemate pravo jer ne činite kao i oni. Oni su bezrazložno napuhani svojom zemaljskom pameti i ¹⁹ nisu u podložnosti Glavi, Kristu, o kome ovisi cijelo tijelo. Zbog Krista su svi dijelovi tijela međusobno povezani i uzajamno opskrbljivani. Tako tijelo postaje snažno te raste rastom kojeg daje Bog.

²⁰ Vi ste umrli s Kristom i oslobođeni ste bezvrijednih načela ovoga svijeta. Zašto se onda ponašate kao da pripadate svijetu? Vi se još držite propisa: ²¹ »Ne dotiči se ovoga! Ne jedi ono!« ili »Ne dodiruj to!« ²² Sve će to upotrebom nestati. Podvrgavajući se tim propisima, slijedite ljudska pravila i učenja, ²³ koja slove kao mudrost, ali su tek dio izvještačene religije koja vodi k laž-

† Vidi 2,11. †† *MLADAK* Za Izraelce je to bio prvi dan mjesečeve mijene, kojeg su slavili kao poseban dan odmora i štovanja Boga. Vidi Lev 7,16–21. † *ŠTOVANJU ANĐELA* Moguća značenja su: »štovanje anđela« ili »štovanje s anđelima«. U posljednjem slučaju Pavao vjerojatno govori o ljudima koji tvrde da su im se u vizijama s neba pridruživali anđeli u slavljenju Boga.

noj poniznosti i kažnjavanju tijela, ali nikako ne pomažu u borbi protiv udovoljavanja tjelesnoj naravi.

Novi život u Kristu

3 Vi ste podignuti od mrtvih s Kristom, stoga težite za stvarima koje su na nebu, gdje Krist sjedi s desne strane Bogu. ² Mislite na ono što je na nebu, a ne na zemlji. ³ Jer što se tiče starog života, vi ste umrli, a vaš je novi život sakriven s Kristom u Bogu. ⁴ Krist je naš život. Kad se Krist ponovno pojavi, tada ćete i vi sudjelovati u njegovoj slavi.

⁵ Zato izbacite iz svoga života sve što je zlo: seksualni nemoral, nečistoću, požudu, zle želje i pohlepu, koje je kao služenje lažnim bogovima. ⁶ Sve to izaziva Božji gnjev. †† I vi ste u prošlosti živjeli takvim životom i radili to isto.

⁸ Ali sada se morate riješiti gnjeva, srdžbe, opakosti, kleveta, prostačenja. ⁹ Ne lažite jedni drugima jer ste svukli sa sebe starog čovjeka s njegovim djelima ††.

¹⁰ Sada ste se odjenuli u novog čovjeka — živite novi život u kojemu se stalno obnavljate i postajete poput svojega Stvoritelja, s istinitom spoznajom Boga. ¹¹ U novom životu nema razlike između Grka i Židova. Nema razlike između obrezanih i neobrezanih, između barbara i Skita †††. Nema razlike između robova i slobodnih ljudi. Sada je Krist u svim vjernicima i on je najvažniji †††.

¹² Jer Bog vas je izabrao, volio i učinio svetima, stoga njegujte sljedeće osobine †: budite milostivi, dobri, ponizni, blagi i strpljivi. ¹³ Podnosite jedni druge. Ako vam netko učini kakvo zlo, oprostite mu. Baš kao što je Bog oprostio vama, i vi trebate opraštati jedni drugima.

¹⁴ Radite sve ovo, a iznad svega volite jedni druge jer ljubav je to što vas drži zajedno u savršenom jedinstvu. ¹⁵ I neka u vama vlada Kristov mir — mir na koji ste pozvani u jednom Tijelu. Uvijek budite zahvalni!

¹⁶ Kristova poruka neka živi u vama u svom svojem bogatstvu. Poučavajte i usmjeravajte jedni druge s velikom mudrošću. Pjevajte psalme, himne i duhovne pjesme sa zahvalnošću Bogu u svojim srcima. ¹⁷ Sve što radite i govorite neka bude za Gospodina Isusa. I u svemu što radite zahvaljujte Bogu Ocu po Isusu.

Odnosi vjernika u obitelji

¹⁸ Žene, pokoravajte se svojim muževima kao što dolikuje onima koji slijede Gospodina.

¹⁹ Muževi, volite svoje žene i ne budite grubo prema njima.

²⁰ Djeco, slušajte svoje roditelje u svemu jer je takvo ponašanje ugodno Bogu.

†† *SVE ... GNJEV* Na kraju 6. retka neki grčki rukopisi dodaju: »protiv onih koji su neposlušni.« ††† *SVUKLI ... DJELIMA* Odbacili ste stari, grešni način života i postali ste nova bića u Isusu. Vidi npr. 2Kor 5,17; Kol 3,3. ††† *SKITI* Poznati kao divlji nomadski narod. ††† *SADA ... NAJVAŽNIJI* Doslovno: »Krist je sve i u svemu.« † *NJEGUJTE ... OSOBINE* Doslovno: »odjenite na sebe.«

²¹ Očevi, ne ogorčujte svoju djecu da ne postanu malodušna.

²² Robovi, slušajte svoje gospodare u svemu, i to ne samo dok vas nadziru, kao da želite postići njihovo odobravanje. Budite poslušni svim srcem iz poštovanja prema Gospodinu. ²³ Što god radite, radite svim srcem, kao za Gospodina, a ne za ljude. ²⁴ Zapamtite da će vam Gospodin dati nagradu koju je obećao. Služite Kristu, Gospodinu! ²⁵ Tko čini zlo, bit će kažnjen za zlo koje je učinio. Kod Gospodina nema pristranosti!

4 Gospodari, dajte svojim robovima što je pravedno i pošteno. Sjetite se da i vi imate Gospodara na nebu.

Završne upute

² U molitvi budite ustrajni, u stavu budnosti i zahvalnosti. ³ Molite ujedno i za nas, da nam Bog da priliku da možemo propovijedati o Radosnoj vijesti i da možemo objaviti tajnu — Krista. Ja sam u zatvoru zbog te istine. ⁴ Molite da je mogu jasno iznijeti, onako kako treba.

⁵ Ponašajte se mudro prema onima koji nisu vjernici. Iskorišćujte vrijeme! ⁶ Kad govorite, uvijek budite ljubazni i mudri †. Tako ćete znati svakome odgovoriti kako treba.

† KAD ... MUDRI Doslovno: Neka vam je riječ ljubazna i solju začinjena. Vidi Mt 5,13.

Novosti

⁷ Tihik, koji je moj dragi brat u Kristu i vjerni suradnik te zajedno sa mnom sluga u Gospodinu, sve će vam reći o meni. ⁸ Zato vam ga i šaljem kako bi vam prenio novosti o nama i kako bi vas ohrabrio. ⁹ Šaljem ga s Onezimom, našim vjernim i dragim bratom koji dolazi iz vaše sredine. Oni će vam reći što se ovdje događa.

¹⁰ Pozdravlja vas Aristarh — zatvorenik zajedno sa mnom. Pozdravlja vas i Marko, Barnabin bratić. Već ste primili upute za njega, ako vas posjeti — primite ga.

¹¹ Pozdravlja vas i Isus, zvani Just. Od Židova vjernika oni jedini rade sa mnom za Božje kraljevstvo. Bili su mi utjeha.

¹² Epafra vas također pozdravlja. On je sluga Krista Isusa i dolazi iz naše sredine. U molitvi se stalno bori za vas, da duhovno sazrete i da potpuno dostignete sve što Bog za vas želi. ¹³ Odgovorno tvrdim da on naporno radi za vas i za one u Laodiceji i Hijeropolu.

¹⁴ Pozdravljaju vas Luka, dragi liječnik, i Dema.

¹⁵ Pozdravite braću i sestre u Laodiceji, Nimfu i crkvu koja se sastaje u njezinoj kući. ¹⁶ Kad se ovo pismo pročita kod vas, pobrinite se da bude pročitano i crkvi u Laodiceji, a vi pročitajte ono koje sam pisao njima.

¹⁷ Poručite Arhipu: »Pazi da izvrši službu koju si primio u Gospodinu!«

¹⁸ Ovaj vam pozdrav pišem vlastitom rukom. Sjetite se da sam u zatvoru. Neka Božja milost bude s vama!

Solunjanima 1

1 Od Pavla, Silvana i Timoteja solunskoj crkvi, koja je u Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu. Neka s vama bude Božja milost i mir!

Život i vjera Solunjana

² Nprekidno zahvaljujemo Bogu za sve vas i spominjemo vas u svojim molitvama. ³ Stalno se sjećamo, pred našim Bogom i Ocem, vašega rada u vjeri i vašega truda potaknutog vjerom i ljubavlju. Zahvaljujemo na vašoj strpljivosti nadahnutoj nadom u našega Gospodina Isusa Krista. ⁴ Znamo, braćo i sestre, da vas Bog voli i da vas je On izabrao, ⁵ jer smo vam Radosnu vijest navijestili ne samo riječima nego i u sili i u Duhu Svetom i s dubokim uvjerenjem u njenu istinitost. I sami znate kako smo među vama živjeli, radi vašeg dobra. ⁶ Primili ste poruku usred mnogih patnji, ali s radošću koju daje Duh Sveti oponašali ste nas i Gospodina. ⁷ Zbog toga ste postali primjer svim vjernicima u Makedoniji i Ahaji. ⁸ Božja se poruka od vas nadaleko pročula, ne samo u Makedoniji i Ahaji već je vaša vjera u Boga posvuda postala glasovita. Zbog toga mi ne moramo o njoj ništa govoriti. ⁹ Ljudi sami, naime, govore o nama — kako ste nas primili i kako ste napustili idole te prihvatili Boga da služite živom i istinitom Bogu ¹⁰ i čekate njegova Sina, kojega je Bog podigao iz smrti, da dođe s neba — Isusa koji nas spašava od nadolazećega Božjega gnjeva.

Pavlov rad u Solunu

2 Braćo i sestre, vi sami znate da naš boravak kod vas nije bio uzaludan. ² Kao što znate, u Filipima smo trpjeli i bili vrijeđani, ali uz Božju pomoć hrabro smo vam propovijedali Božju Radosnu vijest, bez obzira na jak otpor. ³ Zaista, ono što propovijedamo ne proizlazi iz zablude ili krivih motiva. Ne pokušavamo nikoga prevariti. ⁴ Naprotiv, govorimo kao ljudi koje je Bog smatrao dostojnima propovijedanja Radosne vijesti. Ne pokušavamo udovoljiti ljudima, nego Bogu koji preispituje naša srca. ⁵ Zaista, kao što znate, nismo došli s laskavim riječima niti nam je propovijedanje služilo kao izlika da sakrijemo svoju pohlepu. Bog nam je svjedok u tome! ⁶ I nismo tražili da nas slave ljudi — ni vi niti itko drugi.

⁷ A mogli smo to zahtijevati kao Kristovi apostoli. No, bili smo blagi među vama, [†] kao majka koja se s ljubavlju brine za svoju djecu. ⁸ Prema vama smo osjećali to-

liku naklonost da smo bili spremni podijeliti s vama ne samo Božju Radosnu vijest nego i vlastite živote, jer smo vas zavoljeli. ⁹ Braćo i sestre, prisjetite se našega napora i truda. Radili smo danonoćno da nikome od vas ne budemo na teret dok vam propovijedamo Božju Radosnu vijest.

¹⁰ Vi ste nam svjedoci, a i Bog nam je svjedok, da smo se prema vama vjernicima ponijeli čisto, pravedno i besprijekorno. ¹¹ Prema svakome od vas smo se ponašali poput oca. ¹² Hrabrili smo vas, tješili i poticali da živite na način dostojan pripadnosti Bogu koji vas zove u svoje kraljevstvo i slavu.

¹³ Također, nprekidno zahvaljujemo Bogu jer ste Božju poruku, koju ste od nas čuli, primili ne kao ljudsku poruku nego kao ono što ona zaista jest — Božja poruka koja djeluje u vama vjernicima. ¹⁴ Vi ste, braćo i sestre, slijedili primjer Božjih crkvi u Kristu Isusu iz Judeje ^{††}. Trpjeli ste isto od ruke svojih zemljaka kao i oni od Židova ¹⁵ koji su ubili Isusa Krista i proroke, a i nas protjerali. Oni ne udovoljavaju Bogu i suprotstavljaju se svim ljudima, ¹⁶ pokušavajući nas spriječiti u propovijedanju nežidovima, da bi se i oni mogli spasiti. Time su prevršili mjeru svojih grijeha i Božji je gnjev konačno pao na njih.

Ponovni susret

¹⁷ Što se nas tiče, braćo i sestre, razdvojeni smo od vas za kratko vrijeme; razdvojeni smo tijelom, ali srcem smo s vama. Silno smo vas željeli vidjeti i to smo na sve načine nastojali postići. ¹⁸ Da, htjeli smo doći k vama. Ja, Pavao, pokušavao sam ne jedanput, ali sotona nas je spriječio u tome. ¹⁹ Uostalom, što je naša nada, naša radost i kruna našega ponosa pred našim Gospodinom Isusom pri njegovu dolasku? Niste li to vi? ²⁰ Da, vi ste naša slava i naša radost!

Pavao šalje Timoteja

3 Budući da nismo mogli više izdržati, odlučili smo sami ostatu u Ateni, ² a vama poslati Timoteja, našega brata i suradnika Božjega u propovijedanju Radosne vijesti o Kristu, da vas ojača i ohrabri u vašoj vjeri, ³ tako da se nitko ne pokoleba u sadašnjim nevoljama. Jer vi i sami znate da nam je to određeno. ⁴ U stvari, kad smo bili kod vas, unaprijed smo vas upozoravali

† BILI ... VAMA U brojnim drevnim rukopisima stoji: »Bili smo među vama poput dječice.« †† JUDEJA Židovska pokrajina u kojoj je živio i učio Isus i u kojoj je osnovana Crkva.

da ćemo trpjeti nevolje. To se, kao što znate, upravo i događa. ⁵ Zato nisam mogao duže čekati pa sam poslao Timoteja da sazna o vašoj vjeri. Bojao sam se da bi vas Napasnik † mogao svladati napastima i da bi se naš trud mogao pokazati uzaludnim.

⁶ Ali Timotej se upravo vratio od vas i donio nam dobre vijesti o vašoj vjeri i ljubavi. Rekao nam je da nas se sjećate po dobru i da nas želite ponovno vidjeti, kao i mi vas. ⁷ Tako ste nas, braćo i sestre, ohrabрили svojom vjerom u svim našim nevoljama i tjeskobama. ⁸ Sada, budući da čvrsto stojite u Gospodinu, mi živimo punim životom. ⁹ Toliko se radujemo zbog vas pred svojim Bogom! Ne možemo mu se dovoljno zahvaliti na tome. ¹⁰ Danju i noću najiskrenije molimo da vas možemo ponovno vidjeti i dopuniti ono što nedostaje u vašoj vjeri.

¹¹ Neka nam sada naš Bog Otac i naš Gospodin Isus pripreme put k vama. ¹² Neka Gospodin učini da raste i obilujete ljubavlju jedan za drugoga i za sve ljude, kao što mi obilujemo ljubavlju za vas. ¹³ Neka ta ljubav ojača vaša srca i učini ih svetima i bez grijeha pred našim Bogom i Ocem, kad naš Gospodin Isus ponovno dođe sa svim svojim svetima.

Bogu ugodan život

4 Braćo i sestre, molimo vas i potičemo u ime Gospodina Isusa da sve više napredujete u učenju što ste ga od nas primili, o tome kako trebate živjeti da biste ugodili Bogu. Vi tako već i živite. ² Znaete kakve smo vam upute dali u ime Gospodina Isusa. ³ Jer Božja volja za vas je da živite sveto. Da izbjegavate seksualni nemoral te ⁴ da svatko od vas nauči vladati svojim tijelom i koristiti ga na svet i častan način, ⁵ a ne u požudnim strastima, kao što to čine oni koji ne poznaju Boga. ⁶ Ne činite nepravdu svome bratu i ne varajte ga. Gospodin će kazniti sve koji tako čine, kao što smo vam već rekli i upozorili vas.

⁷ Bog nas nije pozvao na nečistoću, nego na svetost. ⁸ Zato onaj tko odbacuje ovo učenje ne odbacuje čovjeka, nego Boga koji vam je dao svoga Duha Svetoga.

⁹ Što se tiče ljubavi prema braći i sestrama u Kristu, ne trebamo vam o tome pisati. Bog vas je naučio da volite jedni druge. ¹⁰ A vi stvarno volite svu braću i sestre po cijeloj Makedoniji, ali potičemo vas, braćo, da ih volite još više.

¹¹ Nastojte živjeti u miru, brinuti se za svoje stvari i raditi vlastitim rukama, kao što smo vam zapovjedili. ¹² Tako će oni koji nisu vjernici poštovati vaš način života, a vi nećete ovisiti ni o kome u svojim potrebama.

Gospodin ponovno dolazi!

¹³ Braćo i sestre, želimo da ne budete u neznanju o umrlima, da ne tugujete poput onih koji nemaju nade. ¹⁴ Ako vjerujemo da je Krist umro i uskrsnuo od mrtvih,

† NAPASNIK Đavao, neprijatelj.

vjerujemo i da će Bog s njim dići i one koji su sjedinjeni s njim usnuli. ¹⁵ Ovo što vam govorimo Božja je riječ: mi koji živimo i koji ostajemo do Gospodinova dolaska, sigurno ga nećemo sresti prije onih koji su umrli. ¹⁶ Kada glas arkandjelov glasno objavi zapovijed uz zvuk Božjih truba, sâm Gospodin sići će s neba. Oni koji su umrli u Kristu ustat će prvi. ¹⁷ Poslije njih će živi, oni koji su ostali, zajedno s njima, biti uzdignuti u zrak među oblake, ususret Gospodinu. Tada ćemo zauvijek biti s Gospodinom. ¹⁸ Hrabrite jedni druge ovim riječima!

Budite spremni!

5 Braćo i sestre, nema potrebe da vam pišem o vremenima i datumima. ² Vi i sami dobro znate da će Dan Gospodnji doći kao što lopov dolazi noću. ³ Dok ljudi budu govorili: »Mirno je i sigurno«, tada će ih snaći iznenadna propast, kao bolovi koji spopadaju trudnicu, i neće im moći izbjeći. ⁴ Ali vi, braćo i sestre, niste u tami da bi vas Dan Gospodnji iznenadio kao lopov. ⁵ Vi svi pripadate svjetlosti i sinovi ste dana. Mi ne pripadamo noći ili tami. ⁶ Zato nemojmo spavati kao ostali. Umjesto toga, budimo budni i trijezni. ⁷ Oni koji spavaju, spavaju noću; i koji se opijaju, rade to noću. ⁸ Ali budući da mi pripadamo danu, vladajmo sami sobom. Stavimo na sebe vjeru i ljubav kao oklop, a kaciga neka nam bude nada spasenja. ⁹ Jer Bog nas nije izabrao da bismo trpjeli njegov bijes, nego da postignemo spasenje po našem Gospodinu Isusu Kristu. ¹⁰ On je umro za nas da, kada ponovno dođe, ujedinjeni s njim uđemo u život bez obzira na to jesmo li umrli ili živimo. ¹¹ Hrabrite i izgrađujte jedni druge, kao što već i sada činite.

Završni savjeti i pozdravi

¹² Ali molimo vas, braćo i sestre, poštujujte one koji vrijedno rade među vama i koji vas vode u Gospodinu i poučavaju vas. ¹³ Iskazujte im izuzetnu ljubav i poštovanje zbog njihova rada. Živite u miru jedni s drugima!

¹⁴ I pozivamo vas, braćo i sestre: opominjite besposličare. Ohrabrujte plašljive. Pomažite slabima. Budite strpljivi sa svima! ¹⁵ Pazite da nitko na zlo ne uzvraća zlom, nego uvijek pokušavajte činiti dobro jedni drugima i svim ljudima.

¹⁶ Radujte se uvijek! ¹⁷ Neprekidno molite! ¹⁸ U svakoj prilici zahvaljujte Bogu jer je to Božja volja za vas u Kristu Isusu!

¹⁹ Nemojte gasiti vatru Duha Svetoga! ²⁰ Nemojte omalovažavati proroštva. ²¹ Ispitajte sve da vidite je li od Boga i što je dobro zadržite. ²² Čuvajte se svega što je zlo!

²³ I neka vas sâm Bog, izvor mira, učini čistima — potpuno predanima njemu. Neka cijelo vaše biće — duh, duša i tijelo — ostanu besprijeekorni do dolaska našega Gospodina Isusa Krista. ²⁴ Bog, koji vas zove, sigurno će to učiniti, jer on je vjeran.

²⁵ Braćo i sestre, molite i za nas! ²⁶ Pozdravite svu braću i sestre svetim poljupcem! ²⁷ Zaklinjem vas Gospodinom da pročitate ovo pismo svoj braći i sestrama. ²⁸ Neka s vama bude milost našega Gospodina Isusa Krista!

Solunjanima 2

1 Od Pavla, Silvana i Timoteja solunskoj crkvi, koja je u Bogu, našem Ocu i Gospodinu Isusu Kristu.

² Neka s vama budu milost i mir od Boga, našega Oca i Gospodina Isusa Krista.

³ Dužni smo neprekidno zahvaljivati Bogu za vas, braćo i sestre. Tako je i pravo, jer vaša vjera sve više raste. Raste i ljubav koju imate jedni za druge. ⁴ Zato se mi pred drugim Božjim crkvama hvalimo vama, zbog postojanosti i vjere koju imate u svim progonstvima i nevoljama koje podnosite. ⁵ Sve je to dokaz Božjeg pravednog suda. On želi da se pokažete dostojnima Božjeg kraljevstva — zbog kojeg sada i trpite. ⁶ Pravedno je pred Bogom da on, onima koji vas ugnjetavaju, naplati patnjama, ⁷ a pravedno je i da vama, koji trpite, udijeli počinak, a i nama, kad nam se u plamenom ognju objavi Gospodin Isus koji će doći s neba sa svojim moćnim anđelima. ⁸ On će kazniti one koji ne priznaju Boga i one koji se ne pokoravaju Radosnoj vijesti našeg Gospodina Isusa. ⁹ Oni će platiti kaznu vječne propasti — bit će isključeni iz Gospodinove prisutnosti i njegove slavne moći, ¹⁰ onoga dana kada pokaže svoje veličanstvo među svojim svetima. I svi će mu se vjernici diviti i vi među njima jer ste povjerovali našem svjedočenju o njemu.

¹¹ Zbog toga stalno molimo za vas, da vas Bog učini dostojnima života na koji vas je pozvao. Da po svojoj moći ispuni svako dobro nastojanje i svako djelo potaknuto vašom vjerom. ¹² Molimo da se po vama proslavi ime našega Gospodina Isusa i da se vi proslavite u njemu po milosti našega Boga i Gospodina, Isusa Krista.

Dolazak Isusa Krista

2 Sada vam, braćo i sestre, imamo nešto reći što se tiče dolaska našega Gospodina Isusa Krista i našega susreta s njim. ² Nemojte olako izgubiti razum ili se uznemiriti ako čujete da je Dan Gospodnji već došao. Neki to mogu reći tvrdeći da imaju proročki duh, ili to pripisati učenju ili pismu koje smo, navodno, mi napisali. ³ Pazite da vas tko ne prevari na bilo koji način! Dan Gospodnji neće doći dok ne dođe do otpada od Boga i dok se ne otkrije Čovjek Zla, onaj koji pripada paklu †, Protivnik. ⁴ On će se suprotstaviti i uzvisiti nad svime što se naziva Bogom i nad svime što ljudi

štuju. Čak će doći u Božji hram, sjesti na prijestolje i proglasiti sebe Bogom.

⁵ Sjećate li se da sam vam o tome govorio dok sam bio s vama? ⁶ Znao ste što ga sada zadržava da se pojavi u pravo vrijeme. ⁷ Govorim vam to jer je tajna sila zla već na djelu. Međutim, postoji netko tko za sada sprečava tu silu zla. Nastavit će sve dok ne bude uklonjen. ⁸ Tada će se pojaviti Čovjek Zla, a Gospodin Isus ubit će ga dahom svojih usta i uništiti ga svojim slavnim dolaskom. ⁹ Čovjek Zla će doći uz sotoninu silu. Imat će veliku moć i izvodit će lažne znakove i čudesa. ¹⁰ Koristit će se svim vrstama zla i prijevara, zavodeći one koji su na putu propasti jer nisu željeli pristati uz istinu koja ih je mogla spasiti. ¹¹ Zato im Bog šalje moćnu zabludu, da povjeruju u laž. ¹² Tako će biti osuđeni svi koji nisu vjerovali u istinu, nego su uživali u zlu.

Vi ste izabrani

¹³ Moramo neprekidno zahvaljivati Bogu za vas, braćo i sestre, koje Gospodin voli, jer vas je Bog izabrao od početka da postignete spasenje, koje se postiže posvećenjem Duha i vjerom u istinu. ¹⁴ Na to vas je spasenje Bog pozvao Radosnom viješću koju smo vam mi propovijedali. Tako ćete sudjelovati u slavi našega Gospodina Isusa Krista. ¹⁵ Zato, braćo i sestre, stojte čvrsto i pridržavajte se učenja koje smo vam predali — bilo riječima ili pismom koje smo vam poslali!

¹⁶ Sada neka sâm naš Gospodin Isus Krist i Bog, naš Otac, utješi vaša srca i ojača vas u svemu dobrom što radite i govorite. Bog je pokazao svoju ljubav prema nama i u svojoj nam je milosti dao vječnu utjehu i dobru nadu.

Molite za nas

3 I na kraju, molite za nas, braćo i sestre, da bi se Gospodinova poruka širila brzo i da bi joj se iskazalo poštovanje, kao što je to bilo kod vas. ² Molite za našu zaštitu od izopačenih i zlih ljudi jer ne vjeruju svi u Gospodina.

³ Ali Gospodin je vjeran. On će vas ojačati i čuvati vas od Zloga. ⁴ Gospodin nam daje povjerenje u vas i sigurni smo da radite onako kako smo vas učili. Znamo da ćete tako činiti i dalje. ⁵ Neka Gospodin vodi vaša srca k Božjoj ljubavi i Kristovoj strpljivosti.

† ONAJ ... PAKLU Doslovno: »Sin Propasti.«

Upozorenja i završne riječi

⁶ Sada vam zapovijedamo, braćo i sestre, u ime našega Gospodina Isusa Krista, da se klonite braće koja žive besposleno, a ne u skladu s učenjem što su ga primili od nas. ⁷ Govorim vam to zbog toga što i sami znate kako nas trebate nasljedovati. Mi nismo bili besposleni kad smo bili među vama. ⁸ Nismo besplatno jeli ničiju hranu. Umjesto toga, danonoćno smo naporno radili i trudili se kako ne bismo bili na teret nikome od vas, ⁹ ne zato što nismo imali pravo na to da nas vi uzdržavate, već da vama damo primjer koji ćete slijediti. ¹⁰ Dakle, kad smo bili s vama, izdali smo ovu zapovijed: »Tko ne želi raditi, ne treba ni jesti.«

¹¹ Spominjemo to jer smo čuli da neki od vas žive besposleno. Ništa ne rade, nego se bave tuđim poslo-

vima. ¹² Zapovijedamo i tražimo, u Gospodinu Isusu Kristu, od takvih da mirno rade i da zarađuju za svaki-danji kruh. ¹³ A vi, braćo, nemojte posustati u činjenju dobra.

¹⁴ Ako tko ne posluša naše naloge iz ovoga pisma, zapamtite ga i nemojte se družiti s njim, tako da se postidi. ¹⁵ Ali nemojte se ponašati prema njemu kao prema neprijatelju, već ga upozorite kao brata.

¹⁶ Neka vam sâm Gospodin, izvor mira, uvijek i na svaki način dâ mir. Neka Gospodin bude sa svima vama!

¹⁷ Ja, Pavao, pišem vam ove pozdrave vlastitom rukom. Tako činim u svim svojim pismima, kako bi se znalo da potječu od mene. Ovo je moj rukopis.

¹⁸ Neka sa svima vama bude milost našega Gospodina Isusa Krista!

Timoteju 1

1 Od Pavla, apostola Krista Isusa, po zapovijedi Boga, našega Spasitelja i Krista Isusa, naše nade.

² Timoteju, mojem istinskom sinu u vjeri: neka budu s tobom milost, milosrđe i mir od Boga Oca i od Krista Isusa, našega Gospodina.

Upozorenja

³ Ostani u Efezu, kao što sam te i poticao kad sam otišao za Makedoniju, kako bi naložio određenim ljudima da ne nastave širiti lažna učenja. ⁴ Uputi ih da se prestanu obazirati na neistinite priče i beskrajna rodoslovlja, koja izazivaju svađe i ne pomažu Božjem djelu, koje se ostvaruje vjerom. ⁵ Svrha ove zapovijedi je da ljudi imaju ljubav iz čista srca, čistu savjest i iskrenu vjeru. ⁶ Neki su od toga odlutali i okrenuli se ispraznom brbljanju. ⁷ Takvi žele druge učiti Zakonu, a sami ne razumiju što govore. Ne razumiju čak ni ono što tako čvrsto zastupaju.

⁸ Ali mi znamo da je Zakon dobar — ako se ispravno primjenjuje. ⁹ Poznato je da Zakon nije namijenjen pravednima, nego onima koji ga krše i buntovnicima. Namijenjen je onima koji se protive Bogu, grešnicima, nečistima i bezvjernima, ubojicama oca ili majke, ubojicama općenito; ¹⁰ bludnicima, homoseksualcima, trgovcima robljem, lažljivcima, krivokletnicima i onima koji rade protivno ispravnom učenju. ¹¹ To je u skladu sa slavnom Radosnom vijesti od blagoslovljenoga Boga, koju je meni Bog povjerio.

Zahvala na Božjoj milosti

¹² Zahvaljujem onomu koji mi daje snagu, Kristu Isusu, našem Gospodinu, jer je imao povjerenja u mene i odredio me da mu služim. ¹³ Premda sam prije bio bogohulnik, progonitelj i nasilnik, on mi je iskazao milost jer sam to činio u neznanju, kao nevjernik. ¹⁴ Ali Gospodin me obasuo beskrajnom milošću zajedno s vjerom i ljubavlju koje su u Kristu Isusu.

¹⁵ Ovo što kažem je istinito i treba se u cijelosti prihvatiti: Krist Isus je došao na svijet da spasi grešnike. A ja sam najgori od njih. ¹⁶ Meni je iskazana milost da bi, upotrijebivši mene, najvećega grešnika, Isus Krist pokazao svoju neograničenu strpljivost. To je primjer za one koji će u njega tek povjerovati i primiti vječni život. ¹⁷ Njemu, vječnomu Kralju, besmrtnom i nevidljivom, jedinom Bogu, neka bude čast i slava zauvijek! Amen.

¹⁸ Povjeravam ti ovu zapovijed, Timoteju, sine moj, u skladu s proroštvima koja su u prošlosti o tebi izrečena. Slijedi ta proroštva i vodi pravednu bitku. ¹⁹ Ostani čvrst u vjeri, čiste savjesti. Neki su to odbacili i to im je uništilo vjeru. ²⁰ Među njima su Himenej i Aleksandar, koje sam predao sotoni da bi naučili kako da prestanu huliti Boga.

Upute za molitvu

2 Prije svega, potičem te da Bogu upućuješ usrdne prošnje, molitve i izraze zahvalnosti za sve ljude. ² Moli za kraljeve i sve koji su na vlasti. Moli da možemo živjeti spokojno i u miru, potpuno odani Bogu iskazujući mu čast. ³ To je dobro i ugodno Bogu, našem Spasitelju. ⁴ Bog želi da svi ljudi budu spašeni i da spoznaju istinu. ⁵ Samo je jedan Bog i jedan je posrednik između čovjeka i Boga: Krist Isus, koji je i sâm čovjek. ⁶ Predao je sama sebe da plati otkup za sve ljude. To je bio dokaz, u pravo vrijeme, da Bog želi spasiti sve ljude. ⁷ Zato sam ja određen za propovjednika Dobre vijesti i za apostola. Govorim istinu, ne lažem! Određen sam da i nežidove učim vjeri i istini.

Posebne upute za muškarce i žene

⁸ Zato želim da na svakom mjestu muškarci podižu svete ruke u molitvi, bez srdžbe i prepirke.

⁹ Isto tako, želim da se žene prikladno odijevaju, dostojanstveno i jednostavno. Neka ne prave izvještačene frizure i ne kite se zlatom, biserima ili skupom odjećom. ¹⁰ Umjesto toga, kao što je i prikladno za žene koje štiju Boga, neka ih krase dobra djela.

¹¹ Žena neka uči slušajući u tišini, spremna na potpunu poslušnost. ¹² Ne dopuštam ženi da poučava ili da naređuje muškarcu †. Neka sluša u tišini. ¹³ Zašto to kažem? Zato što je najprije bio stvoren Adam, a tek zatim Eva. ¹⁴ I nije Adam taj koji je bio prevaren, već je žena bila prevarena i pala u grijeh. ¹⁵ Ali žene će biti spašene izvršavajući svoje majčinske dužnosti, ako ustraju u vjeri, ljubavi, svetosti i pristojnosti.

Crkveno vodstvo

3 Ovo što kažem je istinito: ako tko teži za starješinskim †† položajem, teži dobru zadatku. ² Starješina

† NE ... MUŠKARCU Mogući prijevod je: Ne dopuštam ženi da poučava ili naređuje mužu. †† STARJEŠINSKIM Doslovno, nadglednik, muškarac odabran da predstavlja vodstvo crkve.

† mora voditi besprijekoran život. Smije imati samo jednu ženu. Mora biti trijezan, razborit, čestit i gostoljubiv. Mora biti sposoban poučavati. ³ Ne smije biti sklon piću ni nasilnik, već blag i miroljubiv čovjek. Ne smije voljeti novac. ⁴ Mora dobro upravljati svojim domaćinstvom i paziti da ga djeca slušaju s punim poštovanjem. ⁵ Ako tko ne zna kako upravljati vlastitom obitelji, kako će moći brinuti o Božjoj Crkvi? ⁶ Ne smije biti novi obraćenik da se ne bi uzoholio i bio osuđen kao što je bio i đavao. ⁷ Nadalje, mora uživati ugled i među onima koji nisu vjernici, da ne bi bio izložen kritiziranju i da ne bi upao u đavlovu zamku.

Crkveni pomoćnici

⁸ Isto tako i pomoćnici u vodstvu crkve moraju biti vrijedni poštovanja, istiniti u riječima. Ne smiju biti skloni vinu i ne smiju težiti da se obogate na nepošten način. ⁹ Moraju se čiste savjesti pridržavati dubokih istina vjere. ¹⁰ Oni se najprije trebaju dokazati na djelu i tek tada, ako se pokažu bez prigovora, mogu služiti u toj službi. ¹¹ Isto tako i žene †† moraju biti vrijedne poštovanja. Ne smiju ogovarati, nego vladati sobom i biti u svemu dostojne povjerenja. ¹² Pomoćnici moraju biti muževi jedne žene ‡ i moraju dobro upravljati svojom djecom i svojim domaćinstvom. ¹³ Oni koji dobro obavljaju pomoćničku službu, stječu častan položaj i čvrstinu u vjeri u Krista Isusa.

Tajna

¹⁴ Pišem ti ovo sada, premda se nadam da ću uskoro doći k tebi. ¹⁵ No, ako se moj put odgodi, želim da znaš kako se čovjek treba ponašati u Božjem domu, a to je Crkva živoga Boga, temelj i stup istine. ¹⁶ Bez ikakve sumnje, velika je tajna pobožnog života: On se pojavio u ljudskom tijelu.

Duh je potvrdio njegovu pravednost. Vidjeli su ga anđeli, propovijedalo se o njemu među narodima, po svijetu su vjerovali u njega. Uzdignut je na nebo u slavi.

Upozorenje protiv lažnih učitelja

4 Duh jasno kaže da će u kasnijim vremenima neki ljudi napustiti vjeru. Slijedit će varave duhove i demonska učenja. ² Slijedit će učenja licemjernih lažljivaca čija je savjest otupjela. ³ Oni zabranjuju ženidbu i brane jesti određenu hranu, a nju je stvorio Bog da je oni koji vjeruju i znaju istinu sa zahvalnošću primaju. ⁴ Sve što je Bog stvorio dobro je i ne smije se odbaciti,

† STARJEŠINA Doslovno, »nadglednik«. Vidi »starješina«. †† ŽENE Vjerojatno žene koje su određene da pomažu u crkvi kao pomoćnici vodstva crkve (đakoni). Vidi Rim 16,1. Mogući prijevod je »njihove žene«, a odnosi se na žene pomoćnika, iako u grčkom izvorniku ne nalazimo riječ »njihove«. ‡ MUŽEVI JEDNE ŽENE Mogući prijevod: »samo jedanput oženjeni« ili »vjerni svojoj ženi«.

nego se treba primiti sa zahvalnošću. ⁵ Sve se posvećuje i postaje prihvatljivim Božjom riječju i molitvom.

⁶ Ako to budeš učio braću i sestre, bit ćeš dobar sluga Krista Isusa, odgojen u istinama vjere i ispravnim učenjima koja si slijedio. ⁷ Ali izbjegavaj isprazno brbljanje svojstveno starim ženama. Ustrajno vježbaj za Božju službu. ⁸ Tjelovježba ima svoju vrijednost, ali služenje Bogu u svakom pogledu vrijedi više. Ono obećava blagoslov i u ovom i u budućem životu. ⁹ Ovo je istinita riječ koju treba potpuno prihvatiti: ¹⁰ naporno radimo i trudimo se zato što smo položili nadu u živoga Boga — Spasitelja svih ljudi, osobito onih koji vjeruju. ¹¹ To zapovijedaj i tako uči. ¹² Neka te nitko ne podcjenjuje zbog tvoje mladosti. Umjesto toga, budi primjer vjernicima načinom govora, ponašanjem, iskazivanjem ljubavi, vjerom koju imaš i svojim čistim životom. ¹³ Dok ne dođem, nastavi javno čitati Pismo, opominjati i poučavati druge. ¹⁴ Nemoj zanemarivati dar koji si primio po proročanstvima i polaganjem ruku starješina. ¹⁵ Nastavi činiti sve to. Ustraj u tome da tvoj napredak bude vidljiv svim ljudima. ¹⁶ Pazi kako živiš i kako poučavaš. Nastaviš li ispravno živjeti i poučavati, spasit ćeš i sebe i one koji te slušaju.

Vladanje među vjernicima

5 Nikad ne razgovaraj osorno sa starijim čovjekom. obraćaj mu se onako kako bi se obraćao ocu. S mladim ljudima postupaj kao s braćom. ² Prema starijoj ženi ponašaj se kao prema majci, a prema mladoj kao prema sestri, s potpuno čistim namjerama.

³ Poštuj udovice koje su uistinu udovice. ⁴ Ali ako udovica ima djecu ili unuke, oni najprije moraju naučiti poštovati vlastitu obitelj i na taj način služiti Bogu. Na taj će način uzvratiti svojim roditeljima te djedu i baki za ono što su im pružili. To je Bogu ugodno. ⁵ Žena koja je prava udovica i nema nikoga da se brine za nju položila je svoje nade u Boga. Ona provodi noći i dane u molitvi tražeći Božju pomoć. ⁶ Ali udovica koja se prepušta životnim zadovoljstvima uistinu je mrtva, iako živi. ⁷ Dakle, tako ih upućuj, da im nitko ne može naći zamjerke. ⁸ Ali ako se tko ne brine za svoju rodbinu, a posebno za članove svoje uže obitelji, zanijekao je vjeru i gori je od nevjernika.

⁹ Udovica se može upisati u popis udovica ako ima najmanje šezdeset godina i ako je bila žena jednoga muža ††; ¹⁰ ako je poznata po dobrim djelima, kao što su odgoj djece, gostoljubivost, pranje nogu Božjim ljudima, pomaganje onima koji su u nevolji i ako je predana u raznovrsnim dobrim djelima.

¹¹ Ali nemoj upisivati mlađe udovice, jer kad njihove putene želje nadvladaju njihovu odanost Kristu, poželjlet će se ponovno udati. ¹² Tako će se izvrnuti osudi jer su prekršile prvo obećanje. ¹³ Također, prelazi im u

†† ŽENA JEDNOGA MUŽA Mogući prijevod: »samo jedanput udana« ili »vjerna svome mužu.«

naviku lijenost i obilaženje po kućama; ne samo što postaju lijene, nego počinju ogovarati, miješati se u tuđe poslove i govoriti ono što ne bi smjele. ¹⁴ Zato želim da se mlađe udovice udaju, imaju djecu, brinu se o svojem domaćinstvu i ne pruže priliku neprijatelju za prigovor. ¹⁵ Neke su tako skrenule s puta za sotonom.

¹⁶ Žena † koja je vjernica i ima u obitelji udovice treba se brinuti sama za njih, tako da se crkva ne opterećuje, nego da može pomagati udovicama koje nemaju nikoga od obitelji.

¹⁷ Starješinama koji dobro vode crkvu treba se iskazati dvostruka čast, a osobito onima koji se bave i propovijedanjem i poučavanjem. ¹⁸ Pismo, naime, kaže: »Ne zavezuj usta volu dok vrši žito« †† i »Radnik ima pravo na svoju plaću.« ‡

¹⁹ Ne prihvaćaj tužbu protiv starješine, osim ako nije potkrijepljena svjedočenjem dvojice ili trojice. ²⁰ Pred cijelom crkvom prekori one koji ustraju u grijesima, da bi se i ostali pobojali.

²¹ Pred Bogom i Kristom Isusom te izabranim anđelima svečano naređujem da se pridržavaš svega ovoga bez predrasuda i da ništa ne radiš pristrano.

²² Ne polaži prebrzo ruke ni na koga. Ne sudjeluj u tuđim grijesima, već ustraj u čistoći.

²³ Ne pij ubuduće samo vodu, nego i malo vina zbog želuca i zbog svojih čestih bolesti.

²⁴ Grijesi nekih jasno se vide i unaprijed pokazuju da će im biti suđeno, dok će se grijesi drugih vidjeti tek kasnije. ²⁵ Isto tako, dobra djela jasno se vide, ali ni ona koja se ne vide — ne mogu se sakriti.

6 Svi koji su robovi neka poštuju svoje gospodare u potpunosti, kako se ne bi klevetalo Božje ime i naše učenje. ² A oni robovi čiji su gospodari vjernici ne smiju ih ništa manje poštovati zato što su braća. Naprotiv, trebaju im služiti još i bolje, jer oni koji imaju koristi od njihova služenja vjernici su koje ljube. Poučavaj i potiči ljude da tako rade.

Istinsko bogatstvo

³ Ako tko uči išta drugo i ne slijedi zdravo učenje našega Gospodina Isusa Krista i naše učenje o ispravnom služenju Bogu, ⁴ oholi je neznalica. Takav je čovjek

† ŽENA U nekim grčkim rukopisima: »Muškarac ili žena...«. †† Citat iz Pnz 25,4. ‡ Citat iz Lk 10,7.

bolesno sklon svađi i hvatanju za riječi. To dovodi do zavisti, svađa, klevetanja, sumnjičenja, ⁵ neprestanih sukoba s ljudima pokvarena uma koji više ne znaju što je istina. Oni smatraju da je služenje Bogu način da se obogate.

⁶ Naravno, služenje Bogu donosi veliko bogatstvo ako je osoba zadovoljna onim što ima. ⁷ Jer na svijet ništa nismo donijeli pa tako ne možemo ništa ni odnijeti. ⁸ Ali ako imamo hrane i odjeće, budimo time zadovoljni. ⁹ A oni koji se žele obogatiti upadaju u iskušenje i u mnoge zamke ludih i pogubnih požuda koje vode u propast. ¹⁰ Ljubav prema novcu uzrok je svakog zla. Neki su toliko voljeli novac da su skrenuli s puta vjere i nanijeli sebi mnogo boli.

¹¹ Ali ti, Božji čovječe, izbjegavaj sve to. Teži za pravednošću, pobožnošću, vjeri, ljubavlju, strpljivošću i blagošću. ¹² Bij dobru bitku vjere! Osvoji vječni život, na koji si pozvan kad si ispred mnogih svjedoka dao lijepo priznanje istine! ¹³ Zapovijedam ti pred Bogom, koji svemu daje život, i pred Kristom Isusom, koji je svjedočio pred Poncijem Pilatom tu istu istinu: ¹⁴ izvršavaj što ti je naređeno da ostaneš čist i besprijekoran dok se naš Gospodin Isus Krist ne vrati.

¹⁵ To će u pravo vrijeme ostvariti Bog, blagoslovljeni i jedini Vladar, Kralj nad kraljevima i Gospodar nad gospodarima.

¹⁶ On je jedini besmrtan i živi u nepristupačnom svjetlu.

Njega nitko nikada nije vidio niti ga može vidjeti.

Njemu pripada sva čast i vječna moć. Amen.

¹⁷ Zapovjedi bogatašima ovoga svijeta da ne budu bahati. Neka ne polažu svoje nade u nesigurno bogatstvo, nego u Boga koji nas bogato opskrbljuje svime da uživamo. ¹⁸ Neka čine dobro, da budu bogati dobrim djelima, da budu velikodušni i spremni podijeliti ono što imaju s drugima. ¹⁹ Tako će skupljati za sebe nebesko blago, čvrst temelj za budućnost, i uživati u istinskom životu.

²⁰ Timoteju, čuvaj ono što ti je povjereno! Izbjegavaj isprazno svjetovno brbljanje i učenja suprotna istini koja se odnose na lažno nazvanu spoznaju. ²¹ Neki koji su prihvatili tu spoznaju odlutali su od vjere.

Božja milost neka bude sa svima vama!

Timoteju 2

1 Od Pavla, apostola Krista Isusa po Božjoj volji, poslanog da govori o obećanom životu koji se nalazi u Kristu Isusu.

² Timoteju, voljenom sinu: neka s tobom budu milost, milosrđe i mir od Boga Oca i od Krista Isusa, našega Gospodina.

Zahvala i ohrabrenje

³ Zahvaljujem Bogu, kojem služim čiste savjesti kao što su radili i moji preci. Danonoćno te spominjem u svojim molitvama. ⁴ Sjećam se tvojih suza radi mene i žarko te želim vidjeti i ispuniti se radošću. ⁵ Prisjećam se i tvoje iskrene vjere, koju je prvo imala tvoja baka Loida, a zatim i tvoja majka Eunika. Uvjeren sam da je i tvoja vjera takva. ⁶ Zato te i podsjećam: rasplamsaj u sebi Božji milosni dar što si ga primio polaganjem mojih ruku † ⁷ Duh što nam ga je Bog dao nije duh koji donosi strah, nego nas ispunjava snagom, ljubavlju i umjerenošću.

⁸ Zato se nemoj stidjeti svjedočiti o našem Gospodinu. Ne stidi se ni mene, koji sam u zatvoru zbog Njega, nego mi se pridruži u trpljenju radi Radosne vijesti! Bog nam daje snagu za to. ⁹ On nas je spasio i pozvao da živimo svetim životom, ne zbog toga što smo sami nešto postigli, nego po njegovoj odluci i milosti, koju nam je već dodijelio u Kristu Isusu prije početka vremena. ¹⁰ A sada nam ju je i pokazao dolaskom Krista Isusa, našega Spasitelja. On je uništio smrt i obznanio život i besmrtnost po Radosnoj vijesti, ¹¹ za koju sam ja određen da propovijedam, te da budem apostol i učitelj. ¹² Zbog toga ovo i trpim, ali nisam posramljen jer znam u koga sam povjerovao. Uvjeren sam da On može sačuvati ono što mi je povjerio dok ne dođe onaj Dan. ¹³ Neka ti uzor zdrava učenja bude ono koje si od mene čuo i drži ga se s vjerom i ljubavi u Kristu Isusu. ¹⁴ Čuvaj blago koje ti je povjereno po Duhu Svetom koji živi u nama!

¹⁵ Ti znaš da su me napustili svi iz Azije, uključujući Figela i Hermogena. ¹⁶ Neka Bog pokaže milosrđe prema Oneziforovoj obitelji, jer mi je često pomagao i nije se stidio što sam bio u zatvoru. ¹⁷ Naprotiv, kada je došao u Rim, uporno me tražio dok me nije našao. ¹⁸ Neka mu Gospodin dodijeli da pronađe Njegovo milosrđe u onaj Dan! Dobro znaš da mi je na mnoge načine služio dok sam bio u Efezu.

† *POLAGANJE MOJIH RUKU U Starom i Novom zavjetu Bog koristi ljudske ruke za svoja djela. Vidi Izl 28,41; Mk 16,18; Dj 9,17; Dj 13,3.*

Odani vojnik Krista Isusa

2 A ti, sine moj, budi jak u milosti koju imamo u Kristu Isusu. ² Ono što si čuo od mene u prisutnosti mnogih svjedoka povjeri ljudima od povjerenja, koji će biti sposobni i druge poučavati! ³ Pridruži nam se u patnjama kao dobar vojnik Krista Isusa! ⁴ Nitko tko služi kao vojnik ne upliće se u poslove svakodnevnoga života, jer želi udovoljiti zapovjedniku. ⁵ Isto tako, onaj tko sudjeluje na atletskom natjecanju ne dobiva nagradu ako se ne natječe po pravilima. ⁶ Ratar koji naporno radi treba prvi uživati plodove žetve. ⁷ Razmisli o ovome što ti govorim; Gospodin će ti dati razumijevanje svega. ⁸ Stalno se sjećaj Isusa Krista, koji je uskrsnuo od mrtvih i Davidov je potomak! To je bit Radosne vijesti koju propovijedam. ⁹ Za nju i trpim nevolje, sve do toga da me vežu lancima poput zločinca. Ali Božja poruka nije okovana. ¹⁰ Zato sve to podnosim, radi Božjih izabranika, da bi i oni postigli spasenje u Kristu Isusu, a zajedno s njim i vječnu slavu.

¹¹ Ovom se učenju može vjerovati:

ako smo s njim umrli,
s njim ćemo i živjeti.

¹² Ako ustrajemo, vladat ćemo s njim.

Ako ga se odreknemo, i on će se odreći nas.

¹³ Ako smo nevjerni, on ostaje vjeran,
jer sam sebe ne može poreći.

Radnik koji se dokazao

¹⁴ Stalno podsjećaj ljude na to! Upozori ih pred Bogom da se ne prepiru i ne hvataju jedni druge za riječ! To ne vodi ničemu, nego samo uništava one koji slušaju. ¹⁵ Trudi se da stekneš Božje odobravanje, kao radnik koji se nema čega stidjeti jer valjano širi poruku istine. ¹⁶ Izbjegavaj prazne, svjetovne razgovore, jer oni koji sudjeluju u njima sve se više okreću protiv Boga, ¹⁷ a njihova se nauka širi i izjeda poput otvorene rane. Među njima su i Himenej i Filet. ¹⁸ Oni su skrenuli s puta istine. Govore da se uskrsnuće već dogodilo i tako uništavaju vjeru nekih. ¹⁹ Bez obzira na to, čvrsti temelj što ga je Bog postavio nepokolebljivo stoji i nosi ovaj natpis: »Gospodin poznaje one koji mu pripadaju.« †† i »Svatko tko kaže da pripada Gospodinu mora se odreći zla.«

†† *Citat iz Br 16,5.*

²⁰ U velikoj kući nisu sve posude zlatne i srebrne, nego ima i drvenih i glinenih. Jedne imaju plemenitu namjenu, a druge neplemenitu. ²¹ Ako se čovjek očisti od zla, bit će posuda za plemenitu namjenu i postat će posvećen. Bit će koristan Gospodar i sposoban za svako dobro djelo.

²² Bježi od mladenačkih požuda i teži ispravnom životu, vjeri, ljubavi i miru, zajedno sa svima koji zazivaju Gospodina čista srca! ²³ Izbjegavaj luda i glupa prepiranja jer znaš da će se razviti u sukobe. ²⁴ A Božji sluga ne smije se svađati, nego mora biti ljubazan prema svima. Mora biti dobar i strpljiv učitelj. ²⁵ Mora u blagosti poučavati svoje protivnike, u nadi da će im Bog darovati obraćenje i da će spoznati istinu, ²⁶ da će doći k pameti i pobjeći iz đavlove zamke, u kojoj ih žive drži zadržane da vrše njegovu volju.

Posljednji dani

3 Zapamti ovo! U posljednje će dane nastupiti teška vremena. ² Ljudi će biti sebični, pohlepni, hvalisavi, oholi, bogohulnici, neposlušni roditeljima, nezahvalni, bezbožnici. ³ Bit će bez ljubavi, nepomirljivi, klevetnici, bez vlasti nad sobom, okrutni, protivnici dobra. ⁴ Bit će izdajice, naprasiti, napuhani i više će voljeti užitak nego Boga. ⁵ Pravidno će služiti Bogu, ali će se odreći njegove sile. Kloni se takvih ljudi! ⁶ To ti govorim zato što se neki od njih uvlače u kuće i pridobivaju slabe ženice, opterećene grijesima, vođene svim vrstama požude. ⁷ One neprekidno uče, ali nikada ne dolaze do pune spoznaje istine. ⁸ Kao što su se Janes i Jambres † suprotstavili Mojsiju, tako se i ti ljudi suprotstavljaju istini. Njihovi su umovi iskvareni i nikako ne dolaze do spoznaje istine. ⁹ Ali oni neće daleko dospjeti jer će se njihova ludost jasno vidjeti, kao što se jasno pokazala u Janesova i Jambresova ludost.

Završne upute

¹⁰ Što se tebe tiče, ti me slijediš u mom učenju, načinu života, cilju, vjeri, strpljivosti, ljubavi, ustrajnosti. ¹¹ Ti vjerno pratiš moje progone i moja trpljenja. Znaš što mi se dogodilo u Antiohiji, Ikoniju i Listri, kakve sam progone trpio. Ali Gospodin me iz svega izbavio. ¹² Zapravo, svi koji žele živjeti onako kako to Bog želi, u Kristu Isusu, bit će progonjeni. ¹³ Zli će ljudi i varalice postajati sve gori i gori. Oni će varati druge, ali će prevariti i sami sebe. ¹⁴ No, ti ustraj u onome što si naučio i u što si se uvjerio! Znaš da možeš vjerovati onima od kojih si učio. ¹⁵ Znao si sveta Pisma još kao dijete. Ona ti mogu pružiti mudrost koja vodi do spasenja po vjeri u Krista Isusa. ¹⁶ Svako je Pismo nadahnuto od Boga i korisno za poučavanje, za upozoravanje na grijeh, za ispravljanje pogrešaka i za pouku o tome kako isprav-

† JANES I JAMBRES Vjerojatno dva vrača koja su se suprotstavila Mojsiju na faraonovom dvoru. Vidi Izl 7,11–12, 22.

no živjeti, ¹⁷ kako bi Božji čovjek bio spreman i potpuno opremljen za svako dobro djelo.

4 Zaklinjem te pred Bogom i pred Kristom Isusom, koji će suditi živima i mrtvima, njegovim dolaskom i njegovim kraljevstvom: ² propovijedaj Radosnu vijest! Budi spreman ispuniti svoj zadatak i kada ti odgovara i kada ti ne odgovara! Govori ljudima što trebaju činiti, opominji ih kada griješe i ohrabruj ih s velikom strpljivošću i pozornim poukama! ³ Doći će vrijeme kada ljudi neće htjeti slušati zdravo učenje, nego će okupiti mnoštvo učitelja koji će ugađati njihovim požudama; tražit će učitelje koji govore ono što oni žele čuti. ⁴ Odvratit će uši od istine i okrenuti se bajkama. ⁵ Ali ti vladaj sobom u svim uvjetima i podnosi patnje! Propovijedaj Radosnu vijest i obavi službu koja ti je povjerena!

⁶ Što se mene tiče, moj je život već predan kao žrtva i došlo je vrijeme mojega odlaska. ⁷ Dobro sam se borio; završio sam utrku i sačuvao vjeru. ⁸ Sada me očekuje pobjednički vijenac, nagrada za ispravan život. Gospodin, pravedan sudac, dodijelit će mi taj vijenac u onaj Dan, i ne samo meni, nego i svima koji budu u ljubavi čekali njegov dolazak.

Osobne poruke

⁹ Učini sve što možeš da me uskoro posjetiš! ¹⁰ Dema me napustio jer je više volio ovaj svijet i otišao je u Solun. Krescent je otišao u Galaciju, a Tit u Dalmaciju.

¹¹ Luka je još jedini sa mnom. Povedi Marka sa sobom kada budeš dolazio, jer mi može pomoći u mojem poslu! ¹² Poslao sam Tihika u Efez.

¹³ Kad budeš dolazio, donesi mi ogrtač koji sam ostavio u Karpovoj kući u Troadi. Donesi i moje knjige, posebno svitke pergamenta!

¹⁴ Kovač Aleksandar mnogo mi je naškodio. Gospodin će mu uzvratiti za sve što je napravio. ¹⁵ I ti ga se čuvaj jer se jako protivio našem učenju.

¹⁶ Prilikom moje prve obrane nitko nije došao da mi pruži podršku. Svi su me napustili. Neka im Bog to ne uračuna! ¹⁷ Ali Gospodin je stajao uz mene i dao mi snagu da se kroza me širi njegova Riječ i da je čuju svi nežidovi. I bio sam spašen iz lavljih ralja. ¹⁸ Gospodin će me spasiti od svakoga zla i odvest će me u svoje nebesko kraljevstvo. Njemu slava neka bude zauvijek! Amen.

Završni pozdravi

¹⁹ Pozdravi Prisku i Akvilu i Oneziforovu obitelj. ²⁰ Erast je ostao u Korintu, a Trofima samo ostavio u Miletu, jer je bio bolestan.

²¹ Daj sve od sebe da dođeš prije zime! Pozdravljaju te Ebul, Pudent, Lino, Klaudija i sva ostala braća i sestre.

²² Neka Gospodin bude s tobom! Božja milost neka bude sa svima vama!

Titu

1 Od Pavla, Božjega sluga i apostola Isusa Krista. Ja sam poslan da širim vjeru Božjih izabranika. Poslan sam da im pomognem da potpuno upoznaju istinu koja uči kako služiti Bogu. **2** Ta vjera i spoznaja temelje se na nadi u vječni život, koji nam je Bog obećao prije početka vremena, a Bog nikad ne laže. **3** U pravo je vrijeme obznanio svijetu poruku o tom životu propovijedanjem koje mi je povjereno, jer mi je Bog, naš Spasitelj, tako naredio.

4 Titu, mojem pravom sinu u vjeri koju dijelimo: neka s tobom budu milost i mir od Boga, našega Oca, i Krista Isusa, našega Spasitelja.

Rad na Kreti

5 Ostavio sam te na Kreti da dovršiš ono što je još trebalo učiniti i da postaviš starješine u svakom gradu, kao što sam te uputio. **6** Da bi bio starješina, čovjek mora biti besprijekoran. Mora biti muž jedne žene †. Njegova djeca moraju biti vjernici i ne smiju biti na lošem glasu zbog raspuštenosti i neposluha. **7** Starješini †† je, naime, povjeren Božji posao i on mora biti besprijekoran. Ne smije biti svojeglav ni nagao. Ne smije biti sklon piću i svađi. Ne smije ga privlačiti nepošteno stjecanje novca. **8** Starješina mora biti gostoljubiv i voljeti dobro. Mora biti mudar i ispravno živjeti. Mora biti posvećen i vladati sobom. **9** Mora se čvrsto držati istinotoga učenja koje je primio od nas te ga primjenjivati, da bi ispravno poučavao i opovrgavao one koji mu se suprotstavljaju.

10 Ima mnogo onih koji se odbijaju pokoriti, koji govore ispraznosti i tako zavaravaju druge. To se posebno odnosi na neke koji potječu iz židovske vjere. **11** Takve treba ušutkati, jer uznemiruju cijele obitelji poučavajući ono što ne bi smjeli, zbog prljava dobitka. **12** Jedan od njih, koji sâm kaže da je njihov prorok, rekao je: »Krećani su oduvijek bili lažljivci, zle životinje i lijeni proždrljivci.« **13** To je istina. Zbog toga ih stalno oštro opominji, kako bi očvrsnuli u vjeri. **14** Opominji ih da se više ne obaziru na židovske legende i upute onih koji su se odvratili od istine. **15** Čistima je sve čisto, a onima koji su uprljani grijehom i nevjernicima ništa nije čisto. Njima su okaljani razum i savjest. **16** Tvrde da poznaju Boga, ali ga svojim djelima poriču. Oni su odbojna i buntovna bića, nesposobna da učine bilo kakvo dobro.

† MORA ... ŽENE Mogući prijevodi: »Mora biti samo jedanput ženjen.« ili »Mora biti vjeran svojoj ženi.« †† STARJEŠINA Ovdje, doslovno, »nadglednik«. Vidi »starješina«.

Istinито učenje

2 Ali ti uvijek poučavaj sve da žive u skladu sa zdravim učenjem. **2** Poučavaj starije muškarce da budu staloženi, ozbiljni i mudri. Neka budu čvrsti u vjeri, ljubavi i strpljivosti.

3 Isto tako, poučavaj starije žene da se vladaju dolično svetima, neka ne ogovaraju i neka ne robuju piću. Neka budu učiteljice dobra. **4** Neka poučavaju mlade žene da vole svoje muževe, da vole svoju djecu. **5** Neka ih poučavaju da budu mudre i čiste, da se brinu o svojim domovima, da budu dobre i pokorne muževima, kako nikome ne bi dale povoda da kritizira Božju poruku.

6 Isto tako, potiči mlađe muškarce da budu trezveni! **7** Pokaži se kao primjer u svemu! U naučavanju pokaži cjelovitost i ozbiljnost! **8** Govori zdravo učenje, kako te ne bi ni za što optuživali. Tako će biti posramljeni oni koji ti se suprotstavljaju, jer ne mogu reći ništa loše protiv nas.

9 Robove poučavaj sljedeće: neka u svemu budu poslušni svojim gospodarima! Neka im ugađaju i neka im ne proturječe; **10** neka ih ne potkradaju, nego neka pokazuju da im se može potpuno vjerovati. Robovi se trebaju u svemu tako ponašati, kako bi pokazali da je učenje, našega Spasitelja, dobro.

11 Božja se spasonosna milost objavila svim ljudima, **12** koja nas uči da se odrekemo bezbožništva i svjetovnih želja te da živimo na ovom svijetu mudro i pravedno — na način koji pokazuje da služimo Bogu. **13** Tako trebamo živjeti dok željno očekujemo onaj blagoslovljeni Dan kojemu se nadamo, kada će se objaviti slava našega velikoga Boga i Spasitelja, Isusa Krista. **14** On je predao sama sebe za nas, kako bi nas oslobodio sve opakosti i učinio nas čistima, da budemo narod koji pripada samo njemu i koji je revan u dobrim djelima.

15 Sve ovo govori! Ohrabruj i opominji s punim autoritetom! I ne dopusti da te itko omalovažava!

Pokoravanje vlastima

3 Stalno podsjećaj da se treba pokoravati vladarima i vlastima. Govori im da ih trebaju slušati i biti spremni na svakovrsna dobra djela; **2** neka nikoga ne kleveću, neka budu miroljubivi, krotki i pažljivi prema svima.

³ To govorim zato što smo i mi jednom bili nerazumni, neposlušni i zavedeni. Robovali smo strastima i užicima svih vrsta. Živjeli smo u zlobi i zavisti. Mrzili su nas i mi smo mrzili jedni druge. ⁴ Ali tada se objavila dobrotu i ljubav Boga, našega Spasitelja, prema čovječanstvu. ⁵ Bog nas je spasio, ne zbog dobrih djela koja smo učinili da bismo se pomirili s njim, nego po svojoj milosti. Spasio nas je kupelju kojom smo se ponovno rodili, obnavljajući nas Duhom Svetim, ⁶ kojeg je Bog bogato izlio na nas po Isusu Kristu, našem Spasitelju. ⁷ Po njegovoj smo milosti pomireni s Bogom, da bismo mogli postati nasljednici vječnog života kojemu se nadamo. ⁸ Ovo je učenje sigurno i želim da ovo uvijek tvrdiš, kako bi se oni koji vjeruju u Boga posvetili činjenju dobra. To je dobro i korisno za sve ljude.

⁹ Izbjegavaj glupa zapitkivanja i rasprave o rodoslovljima, prepirke i svađe o Zakonu, jer su beskorisne i is-

prazne. ¹⁰ Ako tko izaziva razdor, opomeni ga! Ako i nakon druge opomene nastavi činiti isto, ne druži se s njim! ¹¹ Ti znaš da je takav čovjek pokvaren i da griješi. On sâm sebe osuđuje.

Završne obavijesti

¹² Kada pošaljem Artemu ili Tihika k tebi, potrudi se da dođeš u Nikopol k meni! Odlučio sam ondje provesti zimu. ¹³ Potrudi se da pomogneš odvjetniku Zenu i Apolonu u svemu što trebaju za putovanje, kako im ništa ne bi nedostajalo! ¹⁴ Naši ljudi trebaju naučiti da stalno čine dobra djela, gdje god postoji potreba, kako ne bi bili besplodni.

¹⁵ Svi koji su sa mnom pozdravljaju te. Pozdravi one koji nas vole u vjeri!

Neka Božja milost bude sa svima vama!

Filemon

1 Od Pavla, zarobljenika Krista Isusa, i Timoteja, našega brata.

Filemonu, našem dragom prijatelju i suradniku. ²I Apiji, našoj sestri; i Arhipu, našem suborcu; i crkvi koja se sastaje u tvom domu.

³Neka s vama bude milost i mir od Boga, našega Oca, i od Gospodina Isusa Krista!

Zahvala

⁴Neprekidno zahvaljujem Bogu i spominjem te u svojim molitvama. ⁵Čuo sam o tvojoj ljubavi i vjeri, o vjeri u Gospodina Isusa i o ljubavi kojom ljubiš sve Božje ljude. ⁶Moja molitva je da nam zajedništvo koje imamo u vjeri donese dublje razumijevanje svakog dobra koje imamo u Kristu. ⁷Vrlo sam se obradovao i ohrabrio zbog tvoje ljubavi, brate. Tvoj je trud okrijepio srca Božjih ljudi.

⁸Premda bih ti, u Kristu, mogao narediti što da učiniš, radije ti se obraćam s ljubavlju. ⁹Ja, starac Pavao, sada i zarobljenik za Krista Isusa, ¹⁰molim te za svoga sina Onezima, kojemu sam u zatvoru postao otac.

¹¹Prije ti je bio beskoristan, ali sada je koristan † ne samo tebi nego i meni.

¹²Šaljem ga natrag k tebi i mogao bih reći da, šaljući njega, šaljem svoje srce. ¹³Rado bih ga zadržao ovdje, kod sebe, da mi pomogne umjesto tebe dok sam u zatvoru zbog propovijedanja Radosne vijesti. ¹⁴Ali nisam

† BESKORISTAN ... KORISTAN Igra riječi, jer Onezim znači »koristan«.

htio ništa poduzeti bez tvoga pristanka, kako ovo dobro djelo ne bi radio zato što moraš, nego po svojoj volji.

¹⁵Možda je zato bio nakratko odveden od tebe, da bi ga dobio natrag zauvijek, ¹⁶i to ne više kao roba nego — bolje od roba — kao dragoga brata. On mi je posebno drag, a tebi je još draži, i kao osoba i kao brat u Gospodinu.

¹⁷Pa ako me smatraš svojim prijateljem, dočekaj ga srdačno kao što bi dočekao mene! ¹⁸Ako ti je na bilo koji način naudio ili ti što duguje, ja to preuzimam na sebe. ¹⁹Ja, Pavao, pišem ti ovo vlastitom rukom: nadoknadit ću ti ako ti što duguje. Ne trebam ti spominjati koliko mi duguješ za svoj život. ²⁰Dakle, brate, kao sljedbenik Gospodinov, daj da imam ovu korist od tebe ††. Okrijepi moje srce u Kristu! ²¹Uvjeren sam da ćeš me poslušati, zato ti ovo i pišem. Znam da ćeš učiniti i više nego što tražim.

²²Ujedno te molim da mi pripremiš smještaj. Nadam se da ću doći k vama zahvaljujući vašim molitvama.

Završni pozdravi

²³Pozdravlja te Epafra, koji je zajedno sa mnom zarobljenik Krista Isusa. ²⁴Pozdravljaju te i Marko, Aristarh, Dema i Luka, moji suradnici.

²⁵Neka milost Gospodina Isusa Krista bude s vama!

†† DAKLE ... TEBE Vidi 1,11.

Hebrejima

Bog nam je govorio kroz svoga Sina

1 U prošlosti je Bog govorio našem narodu preko proroka. Govorio je mnogo puta i na različite načine. ² U ovim posljednjim danima govorio nam je preko svoga Sina. Odredio je da sve pripada Sinu, po kome je i stvorio svijet. ³ Sin je odsjaj Božje slave i vjerna slika Božje naravi. On sve održava svojom moćnom riječi. Nakon što je providio očišćenje od grijeha, sjeo je s desne strane Veličanstvu na nebu ⁴ i postao toliko uzvišeniji od anđela koliko je uzvišenije ime koje mu je Bog dao.

⁵ Bog nikada nije rekao ni jednom anđelu:

»Ti si moj Sin.

Danas sam postao tvojim ocem.« [†]

Niti je ijednom anđelu rekao:

»Ja ću biti njemu Otac, a on će biti moj Sin.« ^{††}

⁶ I ponovno, kada uvodi Prvorodjenca na svijet, Bog kaže:

»Neka mu se poklone svi Božji anđeli.« [‡]

⁷ O anđelima kaže:

»Svoje anđele čini vjetrovima,
i svoje slugе vatrenim plamenovima.« ^{‡‡}

⁸ O Sinu pak kaže:

»Tvoje prijestolje, Bože, stoji zauvijek.
Ti vladaš svojim kraljevstvom pravedno.

⁹ Ti voliš pravednost, a mrziš nepravdu.
Zato ti je Bog, tvoj Bog, dao više radosti
nego tvojim drugovima.« ^{‡‡}

¹⁰ Bog isto tako kaže:

»U početku si, Gospodine, stvorio zemlju.

Tvoje su ruke stvorile nebesa.

¹¹ Ti ostaješ, a oni će nestati.

Sve će ostarjeti poput odjeće.

¹² Ti ćeš ih smotati poput kaputa

i zamijeniti poput odjeće.

A ti si uvijek isti i tvojim godinama nema kraja.« ^{‡‡‡}

¹³ Ni jednom anđelu Bog nikada nije rekao:

»Sjedni meni zdesna dok tvoje neprijatelje
ne podložim tebi pod noge.« ^{‡‡‡}

¹⁴ Svi su anđeli, duhovi u božanskoj službi, poslani da pomažu onima koji će naslijediti spasenje.

Naše spasenje

2 Zato moramo obratiti više pozornosti na ono što smo čuli, da ne bismo skrenuli s pravoga puta.

² Učenje koje su prenijeli anđeli pokazalo se istinitim i svako kršenje i neposluh primilo je odgovarajuću kaznu. ³ Kako ćemo mi izbjeći kaznu ako zanemarimo tako veliko spasenje? To spasenje prvi je najavio Gospodin, a potom su nam ga potvrdili oni koji su ga čuli. ⁴ Bog ga je i sâm potvrdio znacima, čudima i različitim silnim djelima, kao i darovima Duha Svetoga koje je razdijelio po svojoj volji.

⁵ Bog nije namijenio anđelima da vladaju budućim svijetom o kojem govorimo. ⁶ Ipak, netko je na nekom mjestu u Svetom pismu rekao:

»Što je čovjek da ga se sjećaš?

Što je sin čovječji da se brineš za njega?

⁷ Ti si ga učinio tek malo nižim od anđela.

Ti si ga okrunio slavom i čašću.

⁸ Sve si njemu podredio.« [§]

Bog je stavio sve pod njegovu vlast i tako nije ostalo ništa što mu nije podređeno. Pa ipak, još ne vidimo da mu se sve pokorava. ⁹ Isus je kratko vrijeme bio niži od anđela, ali sada ga vidimo ovjenčana slavom i čašću zbog smrti koju je pretrpio. Tako je, zbog Božje milosti, Isus umro za dobrobit svih ljudi.

¹⁰ Bog, koji je sve stvorio po svojoj volji, želio je imati mnogo sinova koji će sudjelovati u njegovoj slavi, zato je bilo potrebno da Bog kroz patnju učini savršenim onoga koji ih vodi u spasenje.

¹¹ Onaj koji posvećuje i oni koji su posvećeni potječu iz iste obitelji, zato se Isus ne srami zvati ih braćom i sestrama ¹² govoreći:

»Bože, govorit ću svojoj braći i sestrama o tebi.

Pjevat ću ti hvalospjeve usred okupljenih.« ^{§†}

¹³ A kaže i ovo:

»Ja ću se pouzdati u Boga.« ^{§††}

On isto tako kaže:

»Evo mene i djece koju mi je Bog dao.« ^{§‡}

¹⁴ Ta su djeca ljudi od krvi i mesa, i zato je Isus postao čovjekom poput njih, da bi smrću uništio onoga koji ima moć smrti — đavla. Tako je ¹⁵ oslobodio one koji su cijeli život držani u ropstvu strahom od smrti. ¹⁶ Potpuno je jasno da Isus ne pomaže anđelima, već Abrahamovim potomcima. ¹⁷ Zato je Isus morao u svemu

[†] Citat iz Ps 2,7. ^{††} Citat iz 2Sam 7,14. [‡] NEKA ... ANĐELI Ove riječi nalaze se u Pnz 32,43 u drevnom grčkom spisu i u hebrejskom spisu pronađenom u Kumranu. ^{††} Citat iz Ps 104,4. ^{‡‡} Citat iz Ps 45,7-8. ^{†††} Citat iz Ps 102,26-28. ^{‡‡‡} Citat iz Ps 110,1.

[§] Citat iz Ps 8,5-7. ^{§†} Citat iz Ps 22,23. ^{§††} Citat iz Iz 8,17. ^{§‡} Citat iz Iz 8,18.

postati poput svoje braće i sestara, kako bi mogao biti njihov milosrdan i pouzdan veliki svećenik u Božjoj službi i ostvariti oprostjenje njihovih grijeha. ¹⁸ Budući da je i sâm patio i bio kušan, može sada pomoći svima koji su u kušnji.

Isus i Mojsije

3 Zato, sveta braćo i sestre, vi koji ste također prihvatili Božji nebeski poziv, pomno promatrajte Isusa kojeg je Bog poslao i koji je veliki svećenik naše vjere. ² On je bio vjeran Bogu koji ga je poslao i postavio velikim svećenikom, baš kao što je i Mojsije bio vjeran i učinio sve onako kako je Bog želio da bude u Božjoj kući. ³ Isus je dostojan veće slave od Mojsija, kao što graditelj uživa u većim počastima od kuće koju je sagradio. ⁴ Svaku kuću netko gradi, a Bog je izgradio sve što postoji. ⁵ Mojsije je, doduše, bio vjeran u cijeloj Božjoj kući kao sluga i govorio je o onome što će Bog objaviti u budućnosti. ⁶ Ali Krist vjerno upravlja Božjom kućom kao sin. Mi smo njegova kuća ako zadržimo sigurnost i nadu u kojoj se ponosimo.

Danas poslušajte Božji glas!

⁷ Zato, kako kaže Duh Sveti:

»Danas kada čujete Božji glas,

⁸ ne budite tvrda srca kao u prošlosti

kad ste se pobunili protiv Boga,

onoga dana kad ste iskušavali Boga u pustinji.

⁹ Četrdeset su godina vaši preci gledali moja djela.

No, oni su me izazivali i iskušavali moje strpljenje.

¹⁰ Zato sam se rasrdio na njih i rekao:

'Njihova srca uvijek odlaze stranputicom.

Nikada nisu razumjeli putove kojima sam ih učio da idu.'

¹¹ Zato sam u svojoj srdžbi prisegnuo:

'Nikada neće ući u moj počinak.'[†]

¹² Pazite, braćo i sestre, da se kod nikoga od vas ne nađe nevjerno, grešno srce koje se okreće od živoga Boga. ¹³ Naprotiv, ohrabrujte jedan drugoga svaki dan, dok još ima vremena, dok je još »danas«. Tako da niko ga od vas ne zavede grijeh i učini vaše srce tvrdim.

¹⁴ Mi smo svi sudionici Kristovi ako sačuvamo isto pouzdanje koje smo imali u početku. ¹⁵ Ovako je zapisano u Svetom pismu:

»Danas kada čujete Božji glas, ne budite tvrda srca kao u prošlosti kad ste se pobunili protiv Boga.«^{††}

¹⁶ Tko su bili ti koji su čuli Božji glas i pobunili se protiv Boga? Nisu li to bili upravo oni koje je Mojsije izveo iz Egipta? ¹⁷ A na koga je Bog bio srdit četrdeset godina? Zar ne upravo na one koji su sagriješili i potom pali mrtvi u pustinji? ¹⁸ Za koga je Bog prisegao da neće nikada ući u njegov počinak? Nije li za one koji su bili neposlušni? ¹⁹ Tako vidimo da oni nisu mogli ući u njegov počinak zbog svoje nevjere.

[†] Citat iz Ps 95,7-11. ^{††} Citat iz Ps 95,7-8.

4 Budući da obećanje o našem ulasku u njegov počinak još vrijedi, budimo oprezni da ga nitko od vas ne propusti. ² Jer i nama se propovijedala Radosna vijest, baš kao i njima. Ali njima poruka koju su čuli nije bila ni od kakve koristi, jer je nisu prihvatili s vjerom. ³ Mi koji vjerujemo ući ćemo u taj počinak, kao što je Bog rekao:

»Zato sam u svojoj srdžbi prisegao:

'Nikada neće ući u moj počinak.'[‡]

On je to rekao, iako su njegova djela završena od postanka svijeta. ⁴ Negdje je ovako rekao za sedmi dan:

»Sedmoga dana Bog je počinio od svih svojih djela.«

^{‡†5} A opet na tom mjestu kaže: »Nikada neće ući u moj počinak.«^{‡‡}

⁶ Dakle, još uvijek postoji prilika da neki uđu i uživaju njegov odmor. Ali oni koji su prvi čuli Radosnu vijest nisu ušli u njega zbog svojeg neposluha. ⁷ Zato Bog ponovno određuje jedan dan koji naziva »danas«. On govori o tom danu mnogo godina kasnije preko Davida, kao što je već rečeno:

»Danas kada čujete Božji glas,
ne budite tvrda srca.«^{‡‡‡}

⁸ Jer da ih je Jošua uveo u počinak, Bog kasnije ne bi govorio o drugom danu. ⁹ Dakle, ipak predstoji sedmi dan počinka za Božje ljude. ¹⁰ Tko god dođe k Bogu da se odmori, odmara se od svojih djela, baš kao što se Bog odmara od svojih. ¹¹ Zato, trudimo se da uđemo u taj počinak i da nitko od nas ne propadne slijedeći primjer onih koji su bili neposlušni Bogu.

¹² Jer Božja je riječ živa i djelotvorna. Ona je oštija od svakoga dvosjeklog mača i prodire do mjesta gdje se spajaju duša i duh i do središta naših zglobova i kostiju. Ona sudi misli i namjere srca ¹³ i nema stvorenja sakrivena pred Bogom. Pred njegovim je očima sve golo i jasno se vidi. Njemu svi moramo položiti račun.

Kroz Isusa dolazimo Bogu

¹⁴ Isus, Božji Sin, naš je uzvišeni veliki svećenik koji je prošao kroz nebo. Zato prionimo čvrsto uz vjeru koju ispovijedamo. ¹⁵ Mi nemamo velikog svećenika koji ne može suosjećati s našim slabostima. On je bio iskušan u svemu, kao i mi, ali nikada nije sagriješio. ¹⁶ Zato odvažno pristupimo prijestolju milosti, da bismo, u nevolji, pravodobno primili milost i milosrđe.

5 Svaki veliki svećenik bira se među ljudima i postavlja pred Boga da prinosi darove i žrtve za grijeh. ² On i sâm ima slabosti i zato može biti blag prema onima koji su u neznanju i koji griješe. ³ Zbog toga on mora ponuditi žrtvu i za vlastite grijeha i za grijeha drugih.

⁴ Nitko ne određuje samoga sebe za taj posao, nego ga poziva Bog, kao što je pozvao i Arona. ⁵ Tako ni Krist

[‡] Citat iz Ps 95,11. ^{‡†} Citat iz Post 2,2. ^{‡‡} Citat iz Ps 95,11. ^{‡‡‡} Citat iz Ps 95,7-8.

nije sâm prisvojio slavu kad je postao veliki svećenik. Proslavio ga je onaj koji mu je rekao:

»Ti si moj sin.

Danas sam postao tvojim ocem.« †

⁶ Kao što i na drugom mjestu veli:

»Ti si svećenik zauvijek, poput Melkisedeka.« ††

⁷ Tijekom života na zemlji Isus je jakim vapajima i plačući molio Boga koji ga je mogao spasiti od smrti, i bio je uslišan zbog potpunoga poštovanja prema Bogu.

⁸ Iako je bio Božji Sin, Isus se kroz sve što je pretrpio naučio poslušnosti ⁹ i tako postao savršen. Na taj je način postao izvorom spasenja svima koji mu se pokoravaju. ¹⁰ Bog ga je proglasio velikim svećenikom, upravo kao Melkisedeka.

Opomena protiv otpada od vjere

¹¹ Imali bismo vam mnogo reći o tome, ali je to teško objasniti jer sporo shvaćate. ¹² Premda biste već morali biti učitelji, još uvijek trebate nekoga da vas ponovno uči osnovama Božjega nauka. Vama treba mlijeko, a ne čvrsta hrana! ¹³ Tko živi o mlijeku, još uvijek je dojenče jer se ne snalazi u ispravnoj nauci. ¹⁴ A jaka je hrana za odrasle ljude. Njihova su osjetila navikom izvežbana da razlikuju dobro i zlo.

6 Zato ostavimo za sobom osnovno učenje o Kristu i okrenimo se zrelosti, ne vraćajući se na početak. Počeli smo tako što smo se okrenuli od djela koja vode u smrt i povjerovali Bogu. ² Primili smo pouku o uranjanjima, polaganju ruku, uskrsnuću mrtvih i vječnom sudu. ³ To ćemo i učiniti uz Božje dopuštenje.

⁴ One koji su jednom upoznali Kristov put, a potom ga napustili, nemoguće je ponovno obnoviti. Govorim o onima koji su okusili nebeski dar i dijelili Duha Svetoga, koji su iskusili dobrotu Božje riječi i vidjeli snagu Božjega novog svijeta koji dolazi. Oni se ne mogu obnoviti da se obrate jer na vlastiti račun ponovno razapinju Božjega Sina i javno ga sramote.

⁷ Zemlja, koju natapa kiša što često na nju pada i rađa ljetinu, korisna je onima koji je obrađuju, i prima Božji blagoslov. ⁸ No, zemlja koja rađa trnje i korov bezvrijedna je i prijeti joj prokletstvo. Bit će uništena u vatri.

⁹ Iako ovako govorimo, dragi prijatelji, sigurni smo da vas čeka bolje, ono što će vam donijeti spasenje.

¹⁰ Uistinu, Bog nije nepravedan pa da zaboravi vaša prošla i sadašnja djela i ljubav koju ste pokazali prema njemu pomažući onima koji su njegovi. ¹¹ No, mi želimo da svatko od vas pokaže istu revnost do samoga kraja, kako biste doživjeli ispunjenje nade. ¹² Mi ne želimo da postanete lijeni, već, naprotiv, da oponašate one koji vjerom i strpljivošću primaju Božja obećanja.

¹³ Bog je dao Abrahamu obećanje. Budući da nije postojalo ništa uzvišenije od njega samoga čime bi mogao prisegnuti, Bog je prisegnuo samim sobom.

¹⁴ Rekao je: »Doista ću te bogato blagosloviti i dati ti brojno potomstvo.« ¹⁵ I tako je Abraham, strpljivo čekajući, dobio što mu je Bog obećao.

¹⁶ Ljudi, naravno, uvijek prisežu uzvišenijim od sebe. Prisegom se potvrđuje i stavlja točka na sve prepirke.

¹⁷ Bog je želio baštinicima obećanja sasvim jasno pokazati nepromjenjivost svoje namjere. Zato je prisegom zajamčio ispunjenje obećanja. ¹⁸ To se dvoje ne mijenja. Bog ne laže niti lažno priseže. To je veliko ohrabrenje za nas koji u Bogu nalazimo sigurnost. To dvoje daje nam snagu da ustrajemo u nadi koju nam Bog daje ¹⁹ i koja nam je čvrsto i pouzdano sidro duše. Ona prodiše iza zastora, u Svetinju nad svetinjama. ²⁰ Onamo je, kao naš prethodnik, ušao Isus. On je postao veliki svećenik poput Melkisedeka.

Svećenik Melkisedek

7 Melkisedek je bio kralj Salema i svećenik Svevišnjega Boga. On je izašao pred Abrahamu kad se ovaj vraćao nakon pobjede nad kraljevima i blagoslovio ga, ² a Abraham mu je dao desetinu od svega što je imao. Melkisedek u prijevodu znači prije svega »kralj pravde«, a potom i »kralj Salema«, što znači »kralj mira«. ³ Nitko ne zna tko su bili Melkisedekovi roditelji. Nitko ne zna njegovo rodoslovlje. Nitko ne zna kad je rođen i kad je umro. Melkisedek je poput Božjega Sina i ostaje zauvijek svećenik.

⁴ Vidite, dakle, veličinu ovog čovjeka kojemu je čak i Abraham, otac naroda, dao desetinu plijena. ⁵ Levijevim potomcima koji postaju svećenici Mojsijev zakon naređuje da ubiru desetinu od naroda. Oni je ubiru od svojih sunarodnjaka, iako su i oni Abrahamovi potomci. ⁶ Melkisedek nije bio iz Levijeva plemena, ali je uzeo desetinu od Abrahamu i blagoslovio ga; njega kojemu je sâm Bog dao obećanja. ⁷ A nema sumnje da važnija osoba uvijek blagoslivlja onu manje važnu. ⁸ U jednom slučaju desetinu ubiru svećenici koji su smrtni. U drugom slučaju pak desetinu ubire onaj za kojega Pismo svjedoči da je vječno živ. ⁹ Moglo bi se čak reći da je Levi, koji ubire desetinu, zapravo po Abrahamu dao desetinu Melkisedeku. ¹⁰ Levi tada još nije bio rođen, ali bio je u Abrahamovu tijelu kada ga je Melkisedek susreo.

¹¹ Izraelski je narod dobio Zakon posredovanjem levitskoga svećeničkog reda. No, ljudi nisu mogli postati duhovno savršeni uz posredovanje levitskoga svećentva. Zato je bilo potrebno da se pojavi drugi svećenik, svećenik poput Melkisedeka, a ne poput Arona. ¹² A kada se mijenja svećenik, treba mijenjati i Zakon. ¹³ Ovo se, naime, sve odnosi na Krista. On nije pripadao Levijevu plemenu, nego drugom plemenu iz kojega nitko nikada nije služio kod žrtvenika. ¹⁴ Jer jasno je da naš Gospodin potječe iz Judina plemena. A Mojsije to pleme nije spomenuo kada je govorio o svećenicima.

† Citat iz Ps 2,7. †† Citat iz Ps 110,4.

‡ Citat iz Post 22,17.

Isus je svećenik poput Melkisedeka

¹⁵ Sve postaje jasnije pojavom drugoga svećenika koji je poput Melkisedeka. ¹⁶ On nije postao svećenikom na temelju odredbi o podrijetlu, već po snazi neuništiva života. ¹⁷ Ovako se govori o njemu u Svetom pismu: »Ti si svećenik zauvijek, baš poput Melkisedeka.« †

¹⁸ Time se ukida prijašnja odredba zato što je bila slaba i beskorisna. ¹⁹ Zakon nije mogao ništa učiniti savršenim. Ali sada smo dobili bolju nadu kojom se približavamo Bogu.

²⁰ Važno je i to da je Bog prisegom postavio Isusa za velikoga svećenika. Oni prije njega postajali su svećenici bez prisega. ²¹ Isus je postao svećenikom kada mu je Bog rekao i prisegao:

»Gospodin je prisegao i neće se predomisлити:

‘Ti si svećenik zauvijek.’ ††

²² To znači da je Isus jamac boljega Saveza.

²³ Drugih svećenika bilo je mnogo jer ih je smrt sprečavala da ostanu u službi. ²⁴ Budući da Isus vječno živi, on ima trajnu svećeničku službu. ²⁵ Zato može zauvijek spašavati one koji po njemu dolaze Bogu. On živi vječno kako bi posredovao za njih.

²⁶ Dakle, Isus je veliki svećenik kakvoga trebamo. On je svet, bez krivnje i neokaljan. On je potpuno izdvojen od grešnika i uzdignut je iznad nebesa. ²⁷ Nema potrebe da on, poput drugih velikih svećenika, svaki dan prinosi žrtve. Oni to najprije rade za svoje grijehе, a potom za grijehе drugih. On je to učinio jednom za sva vremena — kada je prinio samoga sebe. ²⁸ Zakon postavlja za velike svećenike ljude koji imaju svoje slabosti. No, obećanje uz prisegu, koje je došlo nakon Zakona, postavlja za velikoga svećenika Sina koji je učinjen savršenim zauvijek.

Isus je naš veliki svećenik

8 Glavno u svemu ovome je ovo: mi imamo takvoga velikog svećenika koji sjedi s desne strane Božjega prijestolja na nebu. ² On obavlja službu velikog svećenika na najsvetijem mjestu. To je pravo svetište koje nisu podigli ljudi, nego sâm Gospodin.

³ Svaki veliki svećenik postavljen je da prinosi darove i žrtve. Zato je i naš veliki svećenik morao nešto priniti. ⁴ Da sada živi na zemlji, ne bi ni mogao biti svećenik. Naime, ima onih koji prinose darove kakve propisuje Zakon. ⁵ Mjesto gdje oni obavljaju službu samo je preslika i sjena nebeske stvarnosti. Zato je Mojsije bio upozoren kad se spremao podići svetište. Bog mu je tada rekao: »Gledaj da sve načiniš prema uzorku koji sam ti pokazao na planini!« †⁶ Dakle, Isus je dobio svećeničku službu koja je mnogo važnija od njihove, baš kao što je i Savez za koji on posreduje bolji od Staroga saveza — jer se temelji na boljim obećanjima.

⁷ A da je prvi Savez bio besprijekoran, ne bi se tražio drugi Savez da ga zamijeni. ⁸ Zato je Bog, prekoravajući ih, rekao:

»Dolaze dani, kaže Gospodin, kada ću sklopiti Novi savez s narodom Izraelovim i narodom Judinim.

⁹ On neće biti poput Saveza koji sam sklopio s njihovim očevima onoga dana kada sam ih uzeo za ruku i poveo iz egipatske zemlje.

Oni nisu ostali vjerni mom Savezu i ja zato nisam za njih mario, kaže Gospodin.

¹⁰ Ovo je Savez koji ću sklopiti s narodom Izraelovim nakon onih dana, kaže Gospodin.

Stavit ću svoje zakone u njihovu pamet i upisat ću ih u njihova srca.

Ja ću biti njihov Bog i oni će biti moj narod.

¹¹ I nitko više neće poučavati svojega sugrađanina ili svoga brata riječima: ‘Upoznajte Gospodina’, jer će me svi poznavati, od najmanjih do najvećih.

¹² Jer ja ću oprostiti njihove opačine i neću više pamtit i njihove grijehе.« ††

¹³ Nazivajući ovaj Savez »novim«, proglasio je prvi zastarjelim. A sve što je zastarjelo, uskoro će nestati.

Bogoštovlje Staroga saveza

9 I prvi je Savez imao odredbe o bogoštovlju i svetištu, ali zemaljskom. ² Bio je, naime, podignut šator. U njegovu prvom dijelu nalazio se svijećnjak i stol s prinesenim kruhovima. Taj se dio zvao Svetinja. ³ Iza drugoga zastora nalazio se prostor koji se zvao Svetinja nad svetinjama. ⁴ Tu se nalazio zlatni žrtvenik za kađenje tamjanom i Kovčeg saveza sav optočen zlatom. Unutra su se nalazili zlatni vrč s manom, Aronov štap koji je procvjetao i kamene ploče Saveza. ⁵ Iznad njega stajali su kerubini slave i zasjenjivali mjesto pokajanja. No, o tome sada nećemo podrobno govoriti.

⁶ U takvom uređenju svećenici uvijek idu u prvi dio šatora i obavljaju službu Božju. ⁷ Ali samo veliki svećenik ide u drugi dio šatora, i to samo jednom godišnje i nikada bez krvi koju prinosi za vlastite grijehе i za grijehе koje su ljudi počinili iz neznanja. ⁸ Time Duh Sveti pokazuje da put u Svetinju nad svetinjama još nije otvoren sve dok postoji prvi dio šatora. ⁹ To nam je primjer za današnje vrijeme. To znači da prineseni darovi i žrtve nisu mogli učiniti savršenima srca štovatelja.

¹⁰ Žrtve i darovi obuhvaćali su samo hranu i piće te razna obredna pranja. To su bila vanjska pravila koja su vrijedila do časa uvođenja Novoga saveza.

Bogoštovlje Novoga saveza

¹¹ Ali Krist je došao kao veliki svećenik onih dobara koje sada imamo. On je prošao kroz veći i savršeniji šator kojeg nisu izgradile ljudske ruke i ne pripada ovo-

† Citat iz Ps 110,4. †† Citat iz Ps 110,4. ‡ Citat iz Izl 25,40.

†† Citat iz Jr 31,31–34.

me svijetu. ¹² Krist se nije poslužio krvlju koza i junica, već je u Svetinju nad svetinjama ušao jednom zauvijek svojom vlastitom krvlju. Tako nam je pribavio vječno otkupljenje. ¹³ Ako, dakle, krv koza i bikova i pepeo junica, poškropljeni po okaljanima, mogu okaljane ponovno učiniti čistima — ali samo tjelesno — ¹⁴ koliko će tek Kristova krv biti učinkovitija! On je, po vječnom Duhu, ponudio samog sebe kao savršenu žrtvu Bogu. Njegova krv očistit će naša srca od djela koja donose smrt, da možemo služiti živomu Bogu.

¹⁵ Zbog toga je Krist posrednik Novoga saveza. Tako sada, budući da je Kristova smrt donijela slobodu od grijeha počinjenih pod prvim Savezom, oni koje je Bog pozvao mogu primiti u vječni posjed sve što im je obećao.

¹⁶ Gdje postoji oporuka, valja utvrditi smrt oporučitelja. ¹⁷ Oporuka stupa na snagu u trenutku njegove smrti. Ona nema snagu dokle god živi onaj tko je ostavlja. ¹⁸ Zato je bila potrebna krv da bi prvi Savez stupio na snagu. ¹⁹ Nakon što je objavio narodu zapovijedi Zakona, Mojsije je uzeo krv junica i koza te vodu, crvenu vunu i izop i poškropio sâm Zakon i sav narod.

²⁰ Rekao je: »Ovo je krv koja čini djelotvornim Savez koji vam je Bog zapovjedio da slijedite.« ²¹ Na isti način poškropio je Šator sastanka ^{††} i sve predmete koji se upotrebljavaju u bogoslužju. ²² Prema Zakonu, gotovo sve mora biti očišćeno krvlju, i bez prolijevanja krvi nema oprostjenja.

Kristova žrtva briše grijeh

²³ Bilo je, dakle, potrebno da se preslike nebeske stvarnosti očiste ovim žrtvama. No, sama nebeska stvarnost mora se čistiti boljim žrtvama od ovih.

²⁴ Krist, naime, nije ušao u presliku prave Svetinje nad svetinjama načinjenu ljudskim rukama, nego u samo nebo da se pojavi pred Bogom umjesto nas.

²⁵ On nije ušao onamo da uvijek iznova prinosi samoga sebe, kao što veliki svećenik svake godine ulazi u Svetinju nad svetinjama s tuđom krvlju. ²⁶ U tom slučaju Krist bi morao trpjeti mnogo puta od stvaranja svijeta. Ali Krist se pojavio sada, na kraju vremena, da jednom zauvijek svojom žrtvom ukloni grijeh. ²⁷ Ljudi umiru samo jednom, a tada dolazi sud. ²⁸ Tako je i Krist bio prinesen kao žrtva samo jednom, da ponese grijeh mnogih. Krist će doći drugi put ne da izbriše grijeh, nego da donese spasenje onima koji ga čekaju.

Kristova žrtva čini nas savršenima

10 Zakon nam daje tek sjenu budućih dobara, on je samo odraz stvarnosti. Zato nije moguće istim žrtvama, što se neprestano iz godine u godinu prinosi, učiniti savršenima one koji pristupaju Bogu. ² Da ih

[†] Citat iz Izl 24,8. ^{††} ŠATOR SASTANKA Šator koji se nalazio izvan izraelskog tabora gdje su ljudi dolazili u Božju blizinu. Vidi Izl 33,7-11.

je Zakon mogao učiniti savršenima, tada se više ne bi prinobile žrtve. Božji štovatelji bili bi očišćeni jednom zauvijek i ne bi više osjećali krivnju za svoje grijeh.

³ Naprotiv, tim se žrtvama svake godine obnavlja sjećanje na grijeh. ⁴ Krv bikova i koza ne može izbrisati grijeh.

⁵ Zato je Krist, kada je došao na svijet, rekao:

»Ti nisi želio žrtve i prinose, ali si za mene pripremio tijelo.

⁶ Nisu ti bile ugodne ni žrtve paljenice ni prinosi za grijeh.

⁷ Tada sam rekao: 'Evo me!'

Kao što piše o meni u svitku Zakona, ja sam došao da izvršim tvoju volju, o Bože.« [‡]

⁸ Prvo je rekao: »Ti ne želiš životinjske žrtve i prinose, nisu ti po volji žrtve paljenice ni prinosi za grijeh«, premda je Zakon zahtijevao da se one prinose. ⁹ Zatim je rekao: »Evo me! Došao sam izvršiti tvoju volju.« Time Bog ukida prvo prinošenje žrtava da bi uspostavio drugo. ¹⁰ Isus Krist bio je poslušan Božjoj volji: prinio je svoje tijelo kao žrtvu jednom zauvijek i tako nas učinio svetima.

¹¹ Svaki svećenik svakodnevno obavlja svoju službu Bogu. Prinosi uvijek iznova iste žrtve, ali one nikada ne mogu ukloniti grijeh. ¹² Krist je, naprotiv, prinio samo jednu jedinu žrtvu za grijeh svih vremena. Tada je sjeo Bogu s desne strane ¹³ i sada čeka da njegovi neprijatelji budu podloženi njegovoj vlasti. ¹⁴ On je jednom jedinom žrtvom učinio zauvijek savršenima sve koje posvećuje.

¹⁵ O tome nam svjedoči i Duh Sveti. On prvo kaže:

¹⁶ »Ovo je Savez koji ću sklopiti s njima nakon onih dana, kaže Gospodin.

Stavit ću svoje zakone u njihova srca i zapisat ću ih u njihov um.« ^{‡‡}

¹⁷ I više se neću sjećati njihovih grijeha ni njihovih zlih djela.« ^{‡‡}

¹⁸ Budući da su svi grijesi oprosteni, žrtve za grijeh više nisu potrebne.

Približite se Bogu!

¹⁹ Zato, braćo i sestre, možemo slobodno ući u Svetinju nad svetinjama po Isusovoj krvi, ²⁰ novim i živim putem koji nam je on otvorio kroz zastor, to jest kroz svoje tijelo. ²¹ Imamo velikoga svećenika koji upravlja Božjom kućom. ²² Dakle, pristupimo Bogu iskrena srca i čvrste vjere, jer su nam srca očišćena od krivnje, a tijelo oprano čistom vodom. ²³ Prionimo čvrsto uz nadu koju ispovijedamo jer se u Boga, koji nam je dao obećanje, možemo pouzdati.

Jačajte jedni druge!

²⁴ Pazimo jedni na druge, da se potičemo na ljubav i dobra djela. ²⁵ Ne propuštajmo dolaziti na zajedničke

[‡] Citat iz Ps 40,6-8. ^{‡†} Citat iz Jr 31,33. ^{‡‡} Citat iz Jr 31,34.

sastanke, kao što neki običavaju činiti, već ohrabrujmo jedni druge. Ovo činite sve više kako vidite da se približava Dan.

Ne okrećite leđa Kristu!

²⁶ Ako namjerno nastavljamo grijehiti nakon što smo spoznali istinu, tada nam ne preostaje više žrtva za grijeh. ²⁷ Ostaje nam samo da sa strahom očekujemo sud i razbuktalu vatru koja će proždrijeti one koji se suprotstavljaju Bogu. ²⁸ Tko prekrši Mojsijev zakon, pogubljuje se bez milosti, a osuda se temelji na iskazu dvojice ili trojice svjedoka. ²⁹ Koliko će strožu kaznu zaslužiti onaj tko ne pokazuje poštovanje prema Božjem Sinu, tko ne smatra vrijednom krv kojom je započet Novi savez i koja ga je posvetila, te tko vrijeđa Duha milosti! ³⁰ Jer poznajemo onoga koji je rekao: »Osve-ta je moja, ja ću uzvratiti.« † I opet: »Gospodin će suditi svome narodu.« ††³¹ Strašno je pasti u ruke živoga Boga.

Ostanite hrabri i strpljivi!

³² Sjetite se prvih dana kada ste, tek prosvijetljeni, prolazili kroz mnoge patnje, ali ste ostali čvrsti. ³³ Katkad ste bili javno izloženi uvredama i zlostavljanju. Katkad ste bili supatnici s onima prema kojima su tako postupali. ³⁴ Vi niste samo suosjećali s patnjama utamničenih, nego ste i s radošću prihvatili oduzimanje vlastite imovine. Znali ste da posjedujete nešto bolje, nešto trajno.

³⁵ Zato ne gubite pouzdanje! Ono će vam donijeti veliku nagradu. ³⁶ Budite strpljivi, tako da, pošto izvršite Božju volju, primite obećanje. ³⁷ Još malo, još samo malo,

»i doći će onaj koji ima doći, neće zakasniti.

³⁸ Moj pravednik živjet će od vjere.

Ako mi okrene leđa, neću njime biti zadovoljan.« ‡

³⁹ Ali mi ne pripadamo onima koji uzmiču i postanu izgubljeni. Mi smo oni koji vjeruju i koji će biti spašeni.

Primjeri žive vjere

11 Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo. Vjera znači znati da je nešto što ne vidimo — stvarno.

² Upravo zato što su imali takvu vjeru, Bog je pohvalio neke koji su živjeli u ranijim vremenima.

³ Vjerom shvaćamo da je Bog stvorio svemir svojom zapovijedi. Dakle, sve što je vidljivo stvoreno je iz nevidljivoga.

⁴ Kajin i Abel prinijeli su Bogu žrtvu. No, Abelova žrtva bila je bolja jer ju je prinio s vjerom. Zbog vjere je nazvan pravednim i Bog je prihvatio njegove darove. Iako je Abel mrtav, još uvijek govori kroz svoju vjeru.

⁵ Henok je prenesen u nebo. On nije umro. Nisu ga mogli pronaći jer ga je Bog uzeo sebi. Bog je bio zado-

voljan Henokom prije nego što ga je uzeo sebi jer je Henok imao vjeru. ⁶ Bez vjere nemoguće je ugoditi Bogu. Jer tko želi pristupiti Bogu, mora vjerovati da On postoji i da nagrađuje one koji ga traže.

⁷ Noa je bio upozoren na ono što još nije mogao vidjeti. Ali Noa je vjerovao Bogu. S ozbiljnošću i poštovanjem shvatio je upozorenje i sagradio arku da spasi svoju obitelj. Svojom vjerom Noa je pokazao da svijet zaslužuje osudu. On je postao jedan od onih koje je opravdala njihova vjera.

⁸ Bog je pozvao Abrahama da krene u zemlju koju mu je obećao. Abraham je povjerovao Bogu, poslušao je njegov poziv i krenuo na put, iako nije znao kamo ide. ⁹ Abraham je vjerom živio u obećanoj zemlji kao došljak u tuđini. Živio je pod šatorima, kao i Izak i Jakov, kojima je Bog dao isto obećanje. ¹⁰ Činio je tako jer je očekivao grad koji će biti sagrađen na trajnim temeljima. Čekao je grad po Božjoj zamisli; grad kojemu je graditelj Bog.

¹¹ Zbog vjere koju je Abraham imao u Boga začeto je dijete sa Sarom, iako je ona bila neplodna, a i on sâm već vrlo star. Abraham je vjerovao da će Bog ispuniti svoje obećanje. ¹² Tako su od toga jednog čovjeka, koji je već bio na pragu smrti, rođeni bezbrojni potomci, brojni poput zvijezda na nebu i pijeska na žalu.

¹³ Svi su ti ljudi do svoje smrti živjeli u vjeri. Oni nisu primili ono što je Bog obećao svom narodu, no vidjeli su to izdaleka i radovali se tomu. I priznavali su sasvim otvoreno da su ovdje na zemlji samo putnici i prolaznici. ¹⁴ Oni koji takvo što govore daju do znanja da traže vlastitu domovinu. ¹⁵ Da su mislili na zemlju što su je bili napustili, imali bi se prilike i vratiti. ¹⁶ No, umjesto toga, oni su čeznuli za boljom domovinom — onom nebeskom. Bog se, stoga, ne stidi zvati se njihovim Bogom. On je pripremio grad za njih.

¹⁷ Kad je Bog iskušavao Abrahama, ovaj je imao čvrstu vjeru te je prinio Izaka kao žrtvu. Taj koji je primio obećanja, prinio je svoga jedinca. ¹⁸ Bog mu je rekao: »Tvoji potomci poteći će od Izaka.« ††¹⁹ Abraham je zaključio da Bog može uskrisiti ljude od mrtvih. Zato je, slikovito rečeno, doista i primio Izaka od mrtvih.

²⁰ Budući da je imao vjeru, Izak je blagoslovio budućnost Jakova i Ezava. ²¹ Budući da je imao vjeru, Jakov je pred smrt blagoslovio svakog Josipovog sina i duboko se poklonio Bogu oslanjajući se o svoj štap.

²² Budući da je imao vjeru, pred kraj života Josip se prisjećao i govorio Izraelovoj djeci o njihovu odlasku iz Egipta te dao upute glede svojih posmrtnih ostataka.

²³ Budući da su imali vjeru, Mojsija su roditelji skrivali tri mjeseca nakon rođenja. Vidjeli su da je lijepo dijete i nisu se bojali prekršiti faraonove naredbe.

²⁴ Kad je odrastao, Mojsije je odbio da ga zovu sinom faraonove kćeri. Učinio je to jer je imao vjeru. ²⁵ Radije je odabrao trpjeti zlostavljanja s Božjim ljudima, nego uživati u kratkotrajnim grešnim zadovoljstvima. ²⁶ Sra-

† Citat iz Pnz 32,35. †† Citat iz Pnz 32,36. ‡ Citat iz Hab 2,3–4 (grčka verzija).

†† Citat iz Post 21,12.

motu pretrpljenu za Krista smatrao je dragocjenijom od egipatskoga blaga. Postupio je tako jer je imao na umu nagradu koju će primiti od Boga. ²⁷ Napustio je Egipat jer je imao vjere i nije se bojao faraonova bijesa. Mojsije je ostao postojan kao da mu je Bog, koji je nevidljiv, stalno pred očima. ²⁸ Pripremio je pashalnu večeru i škropljenje krvlju kako anđeo uništenja ne bi dotaknuo ni jednoga od izraelskih prvorođenaca. Učinio je tako jer je imao jaku vjeru.

²⁹ I Izraelci su imali vjere, pa su prešli preko Crvenoga mora kao preko suhe zemlje. No, kad su Egipćani pokušali to isto — utopili su se.

³⁰ Narod je sedam dana s vjerom obilazio jerihonske zidove i oni su pali.

³¹ Budući da je imala vjeru, prostitutka Rahaba je prijateljski dočekala izraelske uhode. Zato nije bila ubijena, za razliku od svih onih neposlušnih.

³² I što još da kažem? Nije mi preostalo dovoljno vremena da vam govorim o Gideonu, Baraku, Samsonu, Jiftahu, Davidu, Samuelu i prorocima. ³³ Svi su oni imali vjeru kojom su pobjeđivali kraljevstva, pravedno vladali i primali Božja obećanja. Neki su vjerom zatvorili lavlje ralje. ³⁴ Neki su ugasili silne vatre i uspjeli izbjeći smrti od mača. Njihova se slabost pretvorila u snagu. U bici su postali jaki i uspjeli poraziti neprijateljske vojske. ³⁵ Žene su dobile natrag svoje mrtve, koji su vraćeni u život. Neki su bili podvrgnuti mučenjima i odbijali su oslobođenje jer su se nadali uskrsnuću u bolji život. ³⁶ Jedni su iskusili porugu i šibanje, drugi pak lance i uhićenje. ³⁷ Ubijali su ih kamenjem, pilili popola, ubijali mačem. Hodali su uokolo u ovčjim i kozjim kožama. Bili su siromašni, progonjeni i zlostavljani. ³⁸ Svijet ih nije bio dostojan. Lutali su pustinjama i brdima, skrivali se po pećinama i jamama u zemlji.

³⁹ Ti su ljudi bili poznati po svojoj vjeri, ali nitko od njih nije dobio ono što je Bog obećao. ⁴⁰ Bog je za nas predvidio nešto bolje: da bez nas ne postanu savršeni.

Uprimo pogled u Isusa

12 Zato, budući da smo okruženi tolikim oblakom svjedoka, odbacimo svaki teret koji nas ometa i grijeh koji lako zavodi i ustrajno do kraja istrčimo utrku koja je pred nama. ² Uprimo pogled u Isusa, začetnika i usavršitelja naše vjere. On je zbog [†] radosti koja ga je čekala podnio križ. Prihvatio je sramotu smrti na križu i sada je zauzeo svoje mjesto s desne strane Božjega prijestolja. ³ Sjetite se njega koji je podnio porugu i protivljenje grešnika pa se nećete obeshrabriti niti odustati.

Bog odgaja svoju djecu

⁴ U borbi protiv grijeha još se uvijek niste borili na život i smrt. ⁵ Zar ste zaboravili ono ohrabrenje kojim vam se obraća kao sinovima:

»Sine moj, ne uzimaj olako Gospodinovu stegu.

I nemoj klonuti kada te ukori.

⁶ Jer Gospodin stegom odgaja onoga koga ljubi i kažnjava svakoga koga smatra sinom.« ^{††}

⁷ Prihvatite stegu kao dio svojeg odgoja. Bog postupa s vama kao sa sinovima. A postoji li sin kojega otac stegom ne odgaja? ⁸ Ako niste pod stegom, a stegu svako dijete mora iskusiti, tada ste nezakonita djeca; niste pravi sinovi. ⁹ Osim toga, svi smo mi imali ljudske očeve koji su nas odgajali stegom, a ipak smo ih poštovali. Zato je još važnije da se pokorimo našem duhovnom Ocu. Ako tako postupimo, živjet ćemo. ¹⁰ Naši ljudski očevi odgajali su nas stegom samo kratko, onako kako su mislili da je najbolje. Bog nas odgaja za naše dobro, da bismo mogli sudjelovati u njegovoj svetosti. ¹¹ Odgoj nije ugodan, već bolan dok traje. No, kasnije oni koji su poučeni stegom primaju plod života koji je u miru i ugodan Bogu.

Pazite kako živite!

¹² Zato podignite svoje klonule ruke i ispravite klecava koljena! ¹³ Hodajte pravim putem tako da se spasite, a ne da propadnete zbog svoje slabosti.

¹⁴ Pokušajte živjeti u miru sa svima! Težite živjeti svetim životom, jer bez njega nitko neće vidjeti Gospodina. ¹⁵ Pazite da nikomu ne promakne Božja milost i da ne proklija kakav gorki korijen koji bi mogao zaraziti mnoge. ¹⁶ Pazite da nitko ne postane bludnik ili bezbožnik poput Ezava koji nije mario za Boga. Ezav je bio najstariji sin i trebao je naslijediti svoga oca. No, prodao je to pravo za jedno jedino jelo. ¹⁷ Kao što znate, poslije toga je želio dobiti očev blagoslov. No, otac mu je odbio dati blagoslov, premda ga je Ezav sa suzama tražio. Ezav nikako nije mogao promijeniti ono što je njegov otac već učinio.

¹⁸ Vi niste pristupili gori koja se može dotaknuti i koja gori u vatri. Niste došli na mjesto gdje vladaju tama, sumrak i oluja. ¹⁹ Niste pristupili na zvuk trube ni glasu koji je tako govorio da su oni, koji su čuli taj glas, molili da im više ne govori. ²⁰ Nisu mogli podnijeti ono što im je naređeno: »Čak će i životinja, ako se dotakne gore, biti nasmrt kamenovana.« ^{†21} Prizor je bio toliko zastrašujući da je Mojsije rekao: »Od straha drščem.« ^{††}

²² Vi ste, naprotiv, pristupili Sionskoj gori [‡], gradu živoga Boga, nebeskom Jeruzalemu. Pristupili ste tisućama anđela u radosnom okupljanju. ²³ Pristupili ste zajedništvu Božje prvorođene djece. Njihova su imena upisana na nebu. Pristupili ste Bogu, sucu svih ljudi. Pristupili ste duhovima pravednika koji su učinjeni savršenima. ²⁴ Pristupili ste i Isusu, posredniku Novoga saveza, i prolivenoj krvi koja govori bolje od Abelove.

²⁵ Pazite da ne odbijete onoga koji vam govori! Ako se nisu spasili oni što su odbili slušati onoga koji ih je

[†] ZBOG Mogući prijevod: On je umjesto radosti.

^{††} Citat iz Izr 3,11–12. [‡] Citat iz Izl 19,12–13. ^{†††} Citat iz Pnz 9,19. ^{‡‡} SIONSKA GORA Drugi naziv za Jeruzalem.

opominjao na zemlji, kako ćemo se spasiti mi ako se okrenemo od onoga koji nas opominje s nebesa?!

²⁶ Njegov je glas tada uzdrmao zemlju, a sada daje ovo obećanje: »Još jednom ću uzdrmati ne samo zemlju već i nebesa.« ^{†27} Riječi »još jednom« pokazuju da će ono uzdrmano, jer je stvoreno — biti uklonjeno, a ostat će ono što se ne može uzdrmati.

²⁸ Stoga, budući da primamo kraljevstvo koje se ne može uzdrmati, budimo zahvalni! S tom zahvalnošću štovat ćemo Boga onako kako on to želi: sa strahopoštovanjem. ²⁹ Jer naš Bog je vatra koja proždire.

13 Volite i dalje jedni druge kao braća i sestre u Kristu! ² Ne zaboravite gostoljubivost, jer neki su njome ugostili anđele, a da nisu ni znali. ³ Sjetite se utamničenih kao da ste i sami u okovima! Sjetite se onih koji pate kao da i sami patite!

⁴ Brak moraju svi poštovati, a bračnu postelju sačuvati od nevjere. Bog će suditi preljubnicima i razvratnicima. ⁵ Neka vas ne obuzme ljubav prema novcu! Budite zadovoljni onim što imate! Jer Bog je rekao:

»Sigurno te neću napustiti;
nikada te neću ostaviti.« ^{††}

⁶ Tako možemo odvažno reći:

»Gospodin je moj pomoćnik;
neću se bojati.

Što mi može učiniti čovjek?« [‡]

⁷ Sjetite se svojih prijašnjih duhovnih vođa, onih koji su vam objavili Božju poruku! Sjetite se kako su oni živjeli i umrli! Povodite se za njihovom vjerom! ⁸ Isus Krist je isti jučer, danas i zauvijek.

⁹ Ne dajte se zavesti raznim tuđim učenjima! Naša srca trebaju se jačati milošću, a ne poštivanjem pravila o hrani. Ta pravila nikada nisu donijela nikakve koristi onima koji su ih slijedili. ¹⁰ Mi imamo žrtvenik s kojeg

nemaju pravo jesti oni koji služe u Šatoru sastanka ^{‡†}.

¹¹ Veliki svećenik unosi krv životinja u Svetinju nad svetinjama kao žrtvu za grijeh. No, tijela žrtvovanih životinja spaljuju se izvan tabora. ¹² Tako je i Isus patio izvan gradskih vrata da bi vlastitom krvlju učinio svoj narod svetim. ¹³ Pođimo, stoga, Kristu izvan tabora i prihvatimo sramotu koju je on podnio! ¹⁴ Ovdje nemamo grad koji traje, već očekujemo onaj koji će doći. ¹⁵ Pribosimo dakle, po Isusu, neprekidno žrtvu hvale Bogu! Ta je žrtva slavljenje koje dolazi s usana što izgovaraju njegovo ime. ¹⁶ I ne zaboravite činiti dobro i s drugima dijeliti ono što posjedujete! Takvim je žrtvama Bog zadovoljan.

¹⁷ Budite poslušni svojim crkvenim vođama i budite pokorni njihovu autoritetu! Oni bdiju nad vašim dušama poput onih koji moraju položiti račun za vas. Slušajte ih tako da njihov trud bude s radošću, a ne s tugom u srcu. To ni vama ne bi koristilo.

¹⁸ Molite za nas! Mi smo sigurni da nam je savjest čista i da želimo uvijek činiti što je pravo. ¹⁹ Osobito vas molim da to činite kako bih se što prije vratio k vama.

²⁰ Bog je uskrisio našeg Gospodina Isusa koji je veliki pastir zbog krvi vječnog Saveza. Neka vam On, izvor mira, dâ svako dobro koje trebate da možete vršiti njegovu volju. Neka po Isusu Kristu učini u nama ono što je njemu ugodno. Slava Kristu zauvijek! Amen.

²² Molim vas, braćo i sestre, da strpljivo saslušate ovu poruku ohrabrenja. Napisao sam je zaista ukratko.

²³ Javljam vam i da je naš brat Timotej pušten iz zatvora. Zajedno ćemo vas posjetiti ako uskoro dođe.

²⁴ Pozdravite sve svoje vođe i sve Božje svete! Svi vas Božji ljudi iz Italije pozdravljaju.

²⁵ Neka Božja milost bude sa svima vama!

† Citat iz Hag 2,6. †† Citat iz Pnz 31,6. ‡ Citat iz Ps 118,6.

‡† ŠATOR SASTANKA Vidi: Heb 9,21 i usp. s Izl 33,7–11.

Jakovljeva

1 Od Jakova, sluge Boga i Gospodina Isusa Krista. Svim Božjim ljudima rasijanima po svijetu. Pozdrav!

Vjera i mudrost

² Braćo moja i sestre, imat ćete raznoraznih nevolja, no kad god budete suočeni s njima, radujte se! ³ Nevolje ispituju vašu vjeru i izgrađuju u vama strpljenje. ⁴ Neka se to strpljenje savršeno pokaže u onome što radite, da postanete savršeni i potpuni — bez nedostataka. ⁵ Tako, ako ikomu od vas nedostaje mudrosti, neka je traži od Boga. On će mu je dati. Bog je velikodušno daje svima bez prigovora. ⁶ Ali tražite s vjerom, bez imalo sumnjanja! Onaj tko sumnja je poput morskoga vala što ga vjetar baca amo-tamo. ⁷ Takav čovjek neka ne misli da će išta primiti od Gospodina. ⁸ On je podvojena uma, nestalan u svemu što radi.

Istinsko bogatstvo

⁹ Ako je neki vjernik siromašan, neka se ponosi što ga Bog smatra važnim, ¹⁰ a vjernik koji je bogat, neka bude sretan kad ga Bog ponizi. I on će nestati poput cvijeta u travi. ¹¹ Sunce izlazi i svojom toplinom prži. Žega osuši biljku, cvijet otpadne i njezina se ljepota izgubi. Isto tako je i s bogatašem. On će nestati usred svojih poslovnih poduhvata.

Kušnja

¹² Blago vama kada u kušnji ostanete čvrsti, smatrajte se sretnima. Zato što će čovjek, kada izdrži kušnju, primiti pobjednički vijenac — život — koji Bog daje onima koji ga vole. ¹³ Ako je tko iskušavan, neka ne kaže: »Bog me iskušava«, jer Boga zlo ne može iskušavati niti Bog ikoga iskušava. ¹⁴ Svatko je kušan zbog svojih vlastitih zlih želja, koje ga odvlače i mame. ¹⁵ Te zle želje rađaju grijeh, a grijeh donosi smrt.

¹⁶ Moja draga braćo i sestre, nemojte se zavaravati. ¹⁷ Svaki dobar i savršen dar dolazi odozgo; od Oca, koji je stvorio sva nebeska svjetlila. Bog se ne mijenja. On je uvijek isti. ¹⁸ Bog nam je odlučio darovati život riječju istine, da upravo mi budemo najvažniji među njegovim stvorenjima.

Slušati i biti poslušni

¹⁹ Zapamtite, moja draga braćo i sestre: budite voljni slušati, ne govorite brzopleto i ne srdite se olako.

²⁰ Čovjeku srdžba ne pomaže da živi ispravno, onako kako to Bog zahtijeva. ²¹ Stoga izbacite iz svoga života svu prljavštinu i svako zlo. Ponizno prihvatite Božju riječ koja vam je usađena u srca, koja vas može spasiti.

²² Izvršujte ono što vas uči Božja riječ: nemojte samo slušati jer tako sami sebe zavaravate. ²³ Ako tko samo sluša Božju riječ, a ne izvršava što čuje, on je poput čovjeka koji gleda svoje lice u zrcalu. ²⁴ Dobro se pogleda, a zatim ode i odmah zaboravi kako izgleda. ²⁵ Ali tko pomno i ustrajno proučava Božji savršeni zakon slobode, i ne zaboravlja ono što čuje, nego izvršava, bit će blagoslovljen u onome što radi.

Istinska pobožnost

²⁶ Ako tko misli da je pobožan, a ne zauzdava svoj jezik, vara samoga sebe. Takva pobožnost ne vrijedi ništa. ²⁷ A pobožnost koju Bog Otac prihvaća čista je i besprijekorna, a sastoji se od brige za siročad i udovice u njihovoj patnji te u očuvanju samoga sebe čistim od utjecaja ovoga svijeta.

Nepristranost

2 Braćo moja i sestre, neka u vašoj vjeri u našega slavnoga Gospodina Isusa Krista ne bude pristranosti. ² Recimo da na vaš sastanak dođe neki čovjek koji nosi zlatni prsten i otmjeno je odjeven. U isto vrijeme dođe neki siromašan čovjek u otrcanoj odjeći. ³ Vi iskažete osobitu pažnju čovjeku koji nosi otmjenu odjeću i kažete mu: »Sjedni ovdje na jedno od ovih prvih mjesta!« Siromašnom čovjeku kažete: »Stani tamo!« ili »Sjedni na pod uz moje noge!« ⁴ Dakle, što radite? Pravite razliku i poput pristrana suca odlučujete tko je važniji.

⁵ Slušajte, moja draga braćo i sestre! Zar nije Bog odabrao siromahe ovog svijeta da budu bogati u vjeri i da naslijede kraljevstvo što ga je obećao onima koji ga vole? ⁶ Ali vi ste prezreli siromaha. Nisu li upravo bogataši ti koji vas izrabljuju i nisu li upravo oni ti koji vas odvlače u sudnice? ⁷ Ne govore li upravo oni loše o čestitu imenu onoga komu pripadate?

⁸ Ako se doista, u skladu s Pismom, pridržavate kraljevskoga zakona koji glasi: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!« † ispravno činite. ⁹ Ali ako pokazujete pristranost, činite grijeh i Zakon vas osuđuje kao prekršitelje Zakona. ¹⁰ Tko se drži cijeloga Zakona, a ne iz-

† Citat iz Lev 19,18.

vrši samo jednu zapovijed, kriv je za kršenje svih zapovijedi u Zakonu. ¹¹ Bog je rekao: »Ne poćini preljub!« [†] Bog je isto tako rekao: »Ne ubij!« ^{††} Dakle, ako ne poćiniš preljub, ali poćiniš ubojstvo, kriv si za kršenje Zakona. ¹² Bit će vam sućeno po zakonu koji donosi slobodu. To imajte na umu što god govorili i radili. ¹³ Jer Božji sud bit će bez milosti prema onome tko sām nije pokazao milost. Milost pobjećuje osudu.

Vjera i djela

¹⁴ Braćo moja i sestre, ako tko ima vjeru, a ne ćini ništa, onda ni njegova vjera ne vrijedi ništa. Može li ga takva vjera spasiti? Ne! ¹⁵ Bratu i sestri mogu nedostajati odjeća i svakodnevna hrana. ¹⁶ Recimo da im tko od vas kaće: »Bog vas blagoslovio! Nadam se da će vam biti toplo i da ćete imati dovoljno hrane.« Ako tako kaćete, a ne date im što treba njihovu tijelu, to nije nikakva pomoć. ¹⁷ Isto je tako i s vjerom. Sama vjera, bez djela, mrtva je.

¹⁸ Ali netko će reći: »Ti imaš vjeru, ali ja imam djela.« Ti mi pokaći svoju vjeru bez djela, a ja ću ti pokazati svoju vjeru djelima. ¹⁹ Vi vjerujete da je samo jedan Bog. To je dobro! No, i demoni to vjeruju i drhte od straha.

²⁰ O, nerazumni ćovjeće! Źeliš li se uvjeriti da je vjera bez djela beskorisna? ²¹ Nije li naš otac Abraham bio opravdan pred Bogom svojim djelima kada je ponudio svoga sina Izaka da bude Źrtvovan na Źrtveniku? ²² Vidiš da je vjera djelovala zajedno s onim što je ućinio. Djelom je ućinio vjeru savršenom. ²³ I time se ispunila tvrdnja Pisma koja kaće: »Abraham je vjerovao Bogu. Bog je prihvatio njegovu vjeru i ta ga je vjera opravdala pred Bogom.« [‡] Zato je Abraham dobio ime »BoŹji prijatelj.« ^{††24} Dakle, vidite da se ćovjek pred Bogom opravdava djelima, a ne samo vjerom.

²⁵ Isto je bilo i s Rahabom. Rahaba je bila prostitutka, no bila je opravdana pred Bogom svojim ćinom: pomogla je glasicima. Prihvatila ih je u svoj dom i pomogla im da pobjegnu drugim putem. ^{‡‡}

²⁶ Dakle, kao što je tijelo mrtvo bez duha, isto je tako i vjera mrtva bez djela.

Paziti što govorimo

3 Braćo moja i sestre, nemojte da mnogi od vas budu ućitelji. Vi znate da će se nama ućiteljima suditi mnogo stroće. ² Svi mi u mnogo ćemu griješimo. Ako tko ne griješ i govorom, savršen je ćovjek. Takav ćovjek moće obuzdati i ćitavo svoje tijelo. ³ Kada konjima stavimo uzde u usta da nam se pokoravaju, moćemo upravljati ćitavim njihovim tijelom. ⁴ Ili pogledajte, na primjer, jedrenjake! Premda su veliki i pokreću ih jaki vjetrovi, njima upravlja malo kormilo i idu kamo kormi-

lar Źeli. ⁵ Isto je tako i s našim jezikom. On je tek malen dio tijela, ali se moće ponositi velikim stvarima.

Pomislite samo kako mala vatra moće zapaliti golemu šumu.

⁶ Da, jezik je vatra! On je svijet zla meću udovima. On prlja zlom ćitavo naše tijelo. Vatrom izišlom iz pakla potpaljuje ćitav naš Źivotni put. ⁷ Ćovjek moće ukrotiti i ukrotio je sve vrste Źvijeri, ptica, gmazova i morskih bića. ⁸ Ali nema ćovjeka koji moće ukrotiti jezik. On je nepokorno zlo, puno smrtonosna otrova. ⁹ Njime slavimo našega Gospodina i Oca, ali njime i proklinjemo ljude koji su stvoreni na sliku BoŹju. ¹⁰ Iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. Braćo moja i sestre, to se ne smije dogaćati! ¹¹ Ne moće isti izvor davati i pitku i slanu vodu. ¹² Braćo moja i sestre, na smokvi ne raćaju masline niti na trsu smokve. Tako ni iz slanoga izvora ne izvire pitka voda.

Istinska mudrost

¹³ Tko je meću vama mudar i uman? Neka to pokaće svojim dobrim Źivotom; dobrim djelima ućinjenima u poniznosti i mudrosti. ¹⁴ Ako vam je pak u srcu gorka zavist i sebićnost, ne hvalite se i ne laćite protiv istine. ¹⁵ Ta mudrost ne dolazi odozgo od Boga. Ta je »mudrost« zemaljska, neduhovna; ona dolazi od đavla.

¹⁶ Gdje ima zavisti i sebićnosti, ima i nereda i svakovrsna zla. ¹⁷ No, mudrost koja dolazi odozgo, od Boga, ćista je i miroljubiva, blaga i popustljiva. Ona je puna milosti, a njezini su plodovi dobra djela. Ona je pravedna i iskrena. ¹⁸ Oni koji Źive u miru i rade u korist mira primaju blagoslove zbog pravednog Źivota ^{†††}.

Predajte se Bogu!

4 Odakle sukobi i svaće meću vama? Oni dolaze iznutra, iz vaćih sebićnih Źelja koje ratuju u vaćim tijelima. ² Vi Źelite i ne dobivate. Zato ubijate i zavidite. I ipak, ne dobivate ono što Źelite pa se svaćate i ratujete. Nemate jer ne molite. ³ A kad molite, ne dobivate jer molite iz krivih pobuda: da dobiveno potroćite na svoja zadovoljstva.

⁴ Vi preljubnici ^{‡‡‡}! Znajte da je ljubav prema svijetu isto što i neprijateljstvo prema Bogu. Tko Źeli biti prijatelj svijetu, postat će neprijatelj Bogu. ⁵ Zar mislite da Pismo uzalud kaće kako Bog »ljubomorno ćezne za duhom što ga je nastanio u nama« ^{§?} ⁶ A Bog nam daje i veću milost. Zato Pismo kaće: »Bog se protivi oholima, a poniznima iskazuje naklonost.« ^{§†}

⁷ Podloćite se, dakle, Bogu! Suprotstavite se đavlu i on će pobjeći od vas. ⁸ Priblićite se Bogu i Bog će se priblićiti vama. Vi grećnici, oćistite svoj Źivot od grijeha ^{§††}! Vi podvojena uma ^{§†}, oćistite svoja srca! ⁹ Tugujte, Źalite i plaćite! Pretvorite svoj smijeh u plać, a veselje u

[†] Citat iz Izl 20,14; Pnz 5,18. ^{††} Citat iz Izl 20,13; Pnz 5,17. [‡] Citat iz Post 15,6. ^{††} Citat iz 2Ljet 20,7; Iz 41,8. ^{‡‡} POMOGLA IM ... PUTE M Prića o Rahabi nalazi se u Jš 2,1-21.

^{†††} ONI ... ŹIVOTA Mogući prijevod: *Mirotvorci siju u miru, a Źanju plod pravednosti.* ^{‡‡‡} PRELJUBNICI »Vi nevjernici!« Nevjera je preljub spram Boga. [§] Mogući prijevod: »Mislite li da Pismo uzaludno govori da je duh kojeg je Bog stavio u nas pun zavidne ćeŹnje?»

žalost. ¹⁰ Ponizite se pred Gospodinom i on će vas uzvisiti!

Ne sudite!

¹¹ Braćo i sestre, nemojte govoriti jedni protiv drugih! Tko govori protiv svoga brata ili sestre, ili sudi svojem bratu ili sestri, govori protiv Zakona. A ako osuđuješ Zakon, ne pokoravaš mu se — postao si sudac. ¹² Samo je Bog zakonodavac i samo je Bog sudac. Samo Bog može spasiti i uništiti. Dakle, što misliš, tko si ti da možeš suditi drugom čovjeku?

Prepusti Bogu da vodi tvoj život

¹³ Neki od vas govore: »Danas ili sutra poći ćemo u neki grad. Ondje ćemo biti godinu dana. Poslovat ćemo i dobro zaraditi.« A sad poslušajte i razmislite: ¹⁴ ne znate ni što će sutra biti s vašim životom! Vi ste tek sumaglica koja se na tren pojavi i potom nestane. ¹⁵ Ovakko biste trebali govoriti: »Ako bude Gospodinova volja, živjet ćemo i raditi ovo ili ono.« ¹⁶ Ali vi se sada uznosite i hvalite. Svako je takvo hvalisanje zlo. ¹⁷ Tko, dakle, može činiti dobro, a ne čini ga, čini grijeh.

O bogatašima

5 Čujte, bogataši! Plačite i jaučite jer će vas snaći velike nevolje. ² Vaše je bogatstvo istrunulo, a odjeću su vam izjeli moljci. ³ Vaše je zlato i srebro zahrdalo. Ta hrđa će svjedočiti protiv vas i poput vatre progutat će vaše tijelo. U posljednje ste dane skupili svoje blago. ⁴ Radnici su radili na vašim poljima, ali im vi niste platili. Oni sada viču protiv vas i Svemogući Bog je čuo plač onih koji su obrađivali vaša polja. ⁵ Na zemlji ste živjeli u raskoši i iskusili ste sva moguća zadovoljstva. Utovili ste se poput stoke prije klanja. ⁶ Osudili ste i ubili nevine, a oni vam se nisu suprotstavljali.

Ne!« † Citat iz Izr 3,34. †† ŽIVOT OD GRIJEHA Doslovno: »operite svoje ruke.« †† PODVOJENA UMA Mogući prijevod: Vi koji želite istovremeno slijediti Boga i svijet. Vidi 4,4.

Strpljivost

⁷ Zato, braćo i sestre, budite strpljivi i čekajte Gospodinov dolazak. Sjetite se poljodjelca koji strpljivo čeka dragocjene plodove zemlje dok ne prime ranu i kasnu kišu. ⁸ Tako i vi strpljivo čekajte. Ne gubite nadu! Gospodinov je dolazak blizu! ⁹ Ne mrmljajte, braćo i sestre, jedan protiv drugoga, da ne budete osuđeni. Gledajte! Sudac je pred vratima. ¹⁰ Neka vam, braćo i sestre, proroci koji su govorili u Gospodinovo ime budu uzor. Oni su mnogo toga pretrpjeli i bili su strpljivi. ¹¹ Znate, sretni su oni koji su ustrajali. Čuli ste za Jobovu strpljivost †, poznato vam je kako mu je Gospodin na kraju pomogao, jer je Gospodin milostiv i milosrdan.

¹² Iznad svega, braćo moja i sestre, ne prisežite ni nebom ni zemljom ni bilo kojom drugom prisegom. Kad mislite da, recite samo »da«, kada mislite ne, recite samo »ne«. Tako nećete biti osuđeni.

Snaga molitve

¹³ Ako je tko od vas u nevolji, neka moli. Ako je tko od vas radostan, neka pjeva sa zahvalnošću. ¹⁴ Ako je tko od vas bolestan, neka pozove crkvene starješine. Mazat će ga uljem u Gospodinovo ime i moliti za njega.

¹⁵ Molitva izgovorena s vjerom spasit će bolesnoga — Gospodin će ga ozdraviti. Ako je počinio grijeh, Gospodin će mu oprostiti. ¹⁶ Dakle, ispovijedajte jedan drugomu svoje grijeh i molite jedan za drugoga kako biste bili iscijeljeni. Molitva pravedna čovjeka moćna je i djelotvorna. ¹⁷ Ilija je bio čovjek, baš kao i mi. Molio je da ne bude kiše i kiša nije padala u toj zemlji tri i pol godine. ¹⁸ Zatim je Ilija molio da kiša padne. Nebo je dalo kišu i iz zemlje su izrasli usjevi.

¹⁹ Braćo moja i sestre, netko od vas može skrenuti s puta istine. Drugi mu može pomoći da se vrati. ²⁰ Zapamtite: onaj tko vrati grešnika s njegova pogrešnog puta spasit će njegovu dušu od smrti. Mnogi će mu grijesi biti oprosteni.

† JOBOVA STRPLJIVOST Knjigu o Jobu pročitajte u Starom zavjetu. To je najstarija knjiga Staroga zavjeta.

Petrova 1

1 Od Petra, apostola Isusa Krista.

Izabranima, strancima na ovom svijetu, razasutima po Pontu, Galaciji, Kapadociji, Aziji i Bitiniji. ² Bog vas je izabrao po predznanju za posvećenje koje ostvaruje Duh, da biste bili poslušni i pošćkropljeni krvlju Isusa Krista †. Źelim vam obilje BoŹje milosti i mira!

Źiva nada

³ Neka bude blagoslovljen Bog, Otac našega Gospodina Isusa Krista! On nas je u svom velikom milosrđu odluĉio ponovno roditi za Źivu nadu, po uskrsnuću Isusa Krista od mrtvih, ⁴ za nasljedstvo koje Bog ima za svoju djecu. Ono se za vas ĉuva na nebu i nepokvarljivo je, neuništivo i ne moŹe izgubiti svoju ljepotu. ⁵ Vi ste po vjeri zaštićeni BoŹjom silom da primite spasenje koje ĉe se otkriti na kraju vremena. ⁶ Zato ste presretni, premda vas sada razna iskušenja nakratko rastuŹuju. ⁷ Ali kušnje su potrebne kako bi se pokazala vrijednost vaŹe vjere. VaŹa vjera ĉe, jednom iskušana, zasluŹiti hvalu, slavu i ĉast od Boga kad se otkrije Isus Krist, jer je vrednija od zlata koje propada i koje se kroz vatra kuŹa je li pravo ili nije. ⁸ Vi Isusa Krista ljubite iako ga niste vidjeli. Premda ga ni sada ne moŹete vidjeti, vjerujete u njega i ispunjeni ste neizrecivom i slavnom radoŹću ⁹ jer postiŹete cilj svoje vjere: spasenje duŹa.

¹⁰ Proroci su govorili o milosti koja vam je pokazana.

¹¹ Marljivo su traŹili i ispitivali ovo spasenje kako bi saznali na koje je vrijeme i okolnosti upuĉivao Kristov Duh koji je bio u njima, a koji je unaprijed ukazivao na Kristove buduće patnje i slavu koja ĉe doći nakon toga.

¹² Tada im se objavilo da nisu sluŹili sebi, nego vama, kad su govorili o tome Źto su vam sada otvoreno objavili oni koji su vam propovijedali Radosnu vijest uz pomoć Duha Svetoga koji je poslan s neba. O tome i anđeli Źarko Źele saznati.

Poziv na svetost

¹³ Zato pripremite svoj um †† i budite budni i trijezni! PoloŹite svu svoju nadu u milost koju ĉete dobiti objavom Isusa Krista! ¹⁴ Budući da ste poslušna djeca, nemojte svoj Źivot oblikovati po prijašnjim Źudnjama dok ste Źivjeli u neznanju. ¹⁵ Umjesto toga, budite sveti u

† POŠĆKROPLJENI KRVLJU ISUSA KRISTA Slika izraelskog naroda pošćkropljena krvlju Źrtvovanih Źivotinja, kao znak saveza s Bogom (vidi Izl 24, 3–8). U ovom retku krv Isusa Krista znak je saveza između Boga i onih koji njemu pripadaju. †† ZATO ... UM Doslovno: »OpaŹite bokove svojeg razuma.«

svemu Źto radite, kao Źto je svet Bog koji vas je pozvao; ¹⁶ jer piŹe u Pismu: »Budite sveti jer ja sam svet!« ‡

¹⁷ Budući da onoga koji sudi ljudima nepristrano, svakomu po njegovim djelima, nazivate Ocem, Źivite u strahopoŹtovanju dok ste u ovoj stranoj zemlji.

¹⁸ Znajte da niste otkupljeni nećim propadljivim, poput srebra ili zlata, od ispraznog naćina Źivota koji ste naslijedili od svojih predaka, ¹⁹ već dragocjenom Kristovom krvlju, koja je kao krv ĉistoga i savršenoga jagnjeta. ²⁰ On je bio izabran prije stvaranja svijeta, ali se pojavio u ovim zadnjim danima radi vaŹe dobrobiti.

²¹ Po njemu vjerujete u Boga koji ga je uskrisio iz smrti i proslavio. I vaŹa vjera i nada poloŹeni su u Boga.

²² Pokoravajući se istini, oćistili ste svoje duŹe da moŹete iskreno voljeti. Zato ljubite jedni druge ĉista srca! ‡²³ Ponovno ste rođeni, ne od propadljiva sjemena, već od neuniŹtiva — BoŹjom rijećju, koja Źivi i ostaje zauvijek, ²⁴ jer piŹe:

»Svaki je ĉovjek kao trava

i sva ĉovjekova slava poput cvijeta u travi.

Trava se osuŹi i cvijet otpadne,

²⁵ ali BoŹja rijeć ostaje zauvijek.« ‡

A ta rijeć je Radosna vijest koja vam je bila objavljena.

Źivi kamen i izabrani narod

2 Okanite se svega zla i svih prijevara, licemjerja, zavisti i svih vrsta klevetanja! ² Poput novorođenaćadi, teŹite za ĉistim duhovnim mlijekom, da od njega rastete i budete spaŹeni ³ ako ste već okusili Gospodinu dobrotu.

⁴ Dođite k njemu! On je Źivi kamen kojeg su ljudi odbacili, ali ga je Bog odabrao i slavan je u njegovim oćima. ⁵ Vi ste također poput Źivog kamenja, od kojeg Bog gradi duhovni hram, da budete sveto svećenstvo koje prinosi duhovne Źrtve, ugodne Bogu, po Isusu Kristu. ⁶ Jer u Pismu piŹe:

»Gledajte, postavljam na Sionu ugaoni kamen, slavan i izabran.

Onaj tko vjeruje u njega nikada se neće posramiti.« ‡†

⁷ Tako vi koji vjerujete s tim kamenom dijelite slavu, a za one koji ne vjeruju piŹe:

»Kamen Źto su ga graditelji odbacili postao je temeljni kamen.« ‡†

‡ Citat iz Lev 11,44–45; 19,2; 20,7. ‡† ĆISTA SRCA U nekim drevnim rukopisima: »svim svojim srcem«. ‡† Citat iz Iz 40,6–8. ‡†† Citat iz Iz 28,16. ‡†† Citat iz Ps 118,22.

⁸ Postao je i

»kamen spoticanja i kamen pada.«[†]

Ljudi se spotiču jer su neposlušni Božjoj riječi — to im je i određeno.

⁹ Ali vi ste izabrani narod — kraljevsko svećenstvo; sveti narod koji pripada Bogu, koji vas je pozvao iz tame u svoje divno svjetlo da razglašavate njegova čudesna djela. ¹⁰ Prije niste bili izabrani narod, a sad ste Božji narod. Prije niste primili milost, ali sada ste je primili.

Živite za Boga

¹¹ Dragi prijatelji, vi ste kao stranci i došljaci na ovom svijetu, zato vas molim, klonite se požuda svoga tijela, koje se bore protiv vaše duše. ¹² Oni koji ne vjeruju optužuju vas da ste zločinci, zato se ponašajte tako dobro među njima da oni vide vaša dobra djela i da mogu proslaviti Boga na dan njegova dolaska.

Poslušnost vlastima

¹³ Pokoravajte se svim ljudskim vlastima zbog Gospodina! ¹⁴ Pokoravajte se kralju, vrhovnoj vlasti i upraviteljima koje je On postavio da kažnjavaju one koji čine zlo i nagrađuju one koji čine dobro! ¹⁵ Božja je volja da svojim dobrim djelima ušutkavate brbljanje nezalica. ¹⁶ Živite kao slobodni ljudi, ali ne dopustite da vam ta sloboda postane izgovor za zlo! Umjesto toga, budite Božji sluga! ¹⁷ Poštujte sve ljude! Volite svoju braću i sestre iz Božje obitelji! Bojte se Boga! Častite kralja!

Kristov primjer

¹⁸ Robovi, pokoravajte se svojim gospodarima sa svim dužnim poštovanjem, i to ne samo onima koji su dobri i brižni, nego i strogima! ¹⁹ Netko možda mora trpjeti i kad nije kriv. Pohvalno je ako podnosi nepravedno nanesenu bol jer je svjestan Boga. ²⁰ Ali ako vas kažnjavaju zbog zla koje ste učinili, nema razloga da vas hvale što zbog toga trpite. No, ako trpite zbog dobra što ga činite i u tome ustrajete, to je pohvalno pred Bogom. ²¹ Zato vas je Bog i pozvao jer je i Krist trpio za nas, ostavljajući nam primjer da idemo njegovim stopama.

²² »Nije sagriješio i ni jedna se prijevara nije našla u njegovim ustima.«^{††}

²³ Kad su ga vrijeđali, nije vraćao uvredama. Kad je trpio, nije prijetio, nego je to prepustio Bogu koji pravedno sudi. ²⁴ On je sâm u svom tijelu ponio naše grijehe na križ, da mi umremo s obzirom na grijeh i da možemo živjeti za pravednost. Njegovim ranama vi ste izliječeni! ²⁵ Lutali ste kao ovce, ali sada ste se vratili Pastiru i Čuvaru svojih duša.

Žene i muževi

3 Žene, pokoravajte se svojim muževima, da i oni koji ne vjeruju Božjoj poruci budu bez riječi pridobiveni ² dok budu promatrali vaše besprijekorno i čisto ponašanje. ³ Neka vaša ljepota ne bude vanjska, ona koja se sastoji od spletene kose, zlatnoga nakita ili raskošne odjeće. ⁴ Neka vaša ljepota bude ljepota vašeg unutrašnjeg bića i vašega srca, trajna ljepota blagoga i mirnoga duha, vrijedna u Božjim očima. ⁵ Na taj su se način uljepšavale i svete žene u prošlosti, koje su svoje nade položile u Boga. One su se pokoravale svojim muževima, ⁶ poput Sare koja se pokoravala Abrahamu i nazivala ga svojim gospodarom. Vi ste njezine kćeri ako činite dobro i ne bojite se nikakva zastrašivanja.

⁷ Isto tako, muževi, živite sa svojim ženama u razumijevanju. Poštujte ih kao slabiji spol, ali i kao sudionice u Božjoj milosti koja vam daje život. Tada ništa neće stati na put vašim molitvama.

Živite u miru!

⁸ Napokon, živite u miru jedni s drugima! Suosjećajte jedni s drugima! Volite svoju braću i sestre! Budite suosjećajni i ponizni! ⁹ Ne vraćajte zlo za zlo ni uvredu za uvredu! Naprotiv, tražite od Boga blagoslov za onoga tko vas je uvrijedio, jer Bog vas je pozvao da blagoslivljate kako biste i primili blagoslov. ¹⁰ Jer pisano je:

»Onaj tko želi uživati život i vidjeti dobra vremena neka čuva svoj jezik od zla i svoja usta od laži.

¹¹ Neka se odvрати od zla i čini dobro.

Neka traga za mirom i u tome bude ustrajan.

¹² Jer oči su Gospodinove na pravednima

i njegove uši čuju njihove molitve,

ali Gospodin okreće leđa onima koji čine zlo.«[‡]

¹³ I tko vam može nauditi ako ste predani da činite dobro? ¹⁴ Pa čak i ako trpite zbog dobra što ga činite, blagoslovljeni ste. Zato: »Ne bojte se i ne dajte se zatražiti!«^{††15} Častite u svojim srcima Krista kao Gospodina! Uvijek budite spremni odgovoriti svakomu tko vas upita za razlog nade koju imate! ¹⁶ Učinite to s blagošću i poštovanjem! Imajte čistu savjest! Tako, ako vas ljudi optužuju, oni koji kleveću vaše ponašanje u Kristu, bit će posramljeni. ¹⁷ Jer bolje je trpjeti zbog dobra što ga činite, ako je to Božja volja, nego zbog toga što činite zlo. ¹⁸ Sâm Krist umro je za naše grijehe jednom i za sva vremena. Nevin je umro za krivce, da vas dovede Bogu. Što se tiče tijela, umro je, ali je u duhu vraćen u život. ¹⁹ U duhu je otišao i propovijedao duhovima koji su bili u zatvoru. ²⁰ Ti su duhovi u prošlosti bili neposlušni Bogu, dok je Bog strpljivo čekao. Bilo je to u Noino vrijeme kada se gradila lađa. Nekoliko njih, tek osam ljudi, ušlo je u lađu i spasilo se vodom. ²¹ Ta voda simbol je krštenja koje sada spašava i vas. A to nije pranje tjelesnih nečistoća, već je ono zavjet Bogu za ži-

[†] Citat iz Iz 8,14. ^{††} Citat iz Iz 53,9.

[‡] Citat iz Ps 34,12–16. ^{††} Citat iz Iz 8,12.

vot s čistom savješću po uskrsnuću Isusa Krista, ²² koji je uzašao na nebo i sada je Bogu s desne strane i pokoravaju mu se anđeli, vladari i sile.

Život ugodan Bogu

4 Budući da je Krist tjelesno trpio, ojačajte se i vi istim razmišljanjem. Govorim vam to jer onaj tko prihvati tjelesnu patnju u životu jasno je odlučio prekinuti s grijehom. ² Takva osoba neće ostatak svoga zemaljskog života posvetiti ljudskim požudama, nego će ispunjavati Božju volju. ³ Proveli ste već dovoljno vremena radeći ono što i nevjernici čine. Živjeli ste u razvratu, požudama, pijanstvu, orgijama, pijankama i obožavanju idola. ⁴ Nevjernici se sada čude što ih ne slijedite u istoj širokoj rijeci, neobuzdanim i rasipnim načinom života, i zato vas vrijeđaju. ⁵ Oni će položiti račun Kristu, koji je spreman suditi živima i mrtvima. ⁶ Radosna vijest bila je propovijedana i onima koji su sada mrtvi. Tako, iako su osuđeni u tijelu, ipak po Duhu mogu živjeti kako živi Bog.

Upravljanje Božjim darovima

⁷ Bliži se kraj svega. Zato budite razboriti i umjereni kako biste mogli moliti. ⁸ Iznad svega, postojano volite jedni druge jer ljubav pokriva mnoge grijeha! ⁹ Budite gostoljubivi jedni prema drugima bez mrmljanja! ¹⁰ Svatko od vas neka služi prema daru što ga je primio, kao dobar upravitelj Božje milosti u njezinim različitim oblicima. ¹¹ Ako tko govori, neka bude svjestan da govori riječi koje mu je Bog dao! Ako tko služi, neka bude svjestan da služi snagom koju daje Bog, da se u svemu proslavi Bog po Isusu Kristu! Njegova je slava i moć za sva vremena! Amen.

Nevolje

¹² Dragi moji prijatelji, nemojte se čuditi velikim nevoljama koje sada trpite. Te poteškoće iskušavaju vašu vjeru. Nemojte misliti da vam se događa nešto neobično, ¹³ već se veselite što sudjelujete u Kristovim patnjama, da biste mogli radosno klicati kada se pokaže Kristova slava. ¹⁴ Ako podnosite uvrede zato što ste Kristovi učenici, blagoslovljeni ste jer Božji Duh u svoj svojoj slavi prebiva na vama. ¹⁵ Stoga neka nitko od vas ne trpi jer je ubojica, zločinac, kradljivac ili spletkar. ¹⁶ Ali ako tko trpi zato što je kršćanin, neka se ne stidi! Neka slavi Boga što nosi to ime! ¹⁷ Došlo je vrijeme da počne sud, a on počinje s Božjim domom! I ako počinje s na-

ma, kakav će biti kraj za one koji ne slušaju Božju Radosnu vijest?

¹⁸ »Ako se pravednik teško spašava, što će onda biti s buntovnicima i grešnicima?« [†]

¹⁹ Zato neka oni koji po Božjoj volji trpe povjere svoje duše vjernom Stvoritelju i nastave činiti dobro!

Božje stado

5 A sada želim nešto reći starješinama u vašoj sredini. I ja sam starješina; vidio sam Kristove patnje i sudjelovat ću u budućoj slavi koja će nam biti pokazana. ² Molim vas da vodite brigu o onima koji su vam povjereni. Oni su Božje stado. Pasite ih ne zato što ste na to prisiljeni nego po svojoj volji! To je Božja volja. Radite to predano, a ne iz pohlepe za novcem! ³ Ne budite kao gospodari onima koji su vam povjereni na brigu, nego budite primjer tim ljudima! ⁴ I kada se pojavi Vrhovni Pastir, primit ćete veličanstvenu krunu čiji sjaj nikada neće izbljedjeti.

⁵ Isto tako, mladići, pokoravajte se starješinama! Svi se odjenite u poniznost jedni prema drugima jer:

»Bog se protivi oholima,

a poniznima iskazuje naklonost.« ^{††}

⁶ Zato, ponizite se pod Božjom moćnom rukom, da vas uzvisi u pravo vrijeme! ⁷ Sve svoje brige bacite na njega jer se on brine za vas!

⁸ Budite razboriti i na oprezu! Vaš protivnik, đavao, ide uokolo kao ričući lav i traži koga da proždre. ⁹ Oduprite mu se i budite jaki u vjeri, jer znate da vaša braća i sestre po svijetu trpe iste patnje kao i vi!

¹⁰ Ali Bog, koji je pun milosti i koji vas je pozvao da sudjelujete u njegovoj slavi u Kristu Isusu, nakon što ste nakratko patili, sâm će vas usavršiti, poduprijeti, ojačati i utvrditi. ¹¹ Sva moć pripada njemu za sva vremena! Amen.

Završni pozdravi

¹² Napisao sam vam ovo kratko pismo uz Silvanovu pomoć, koga smatram vjernim bratom, da vas ohrabrim i da posvjedočim kako je ovo istinita Božja milost. Čvrsto stojte u njoj! ¹³ Pozdravlja vas crkva u Babilonu. [‡] Oni su izabrani kao i vi. Pozdravlja vas i Marko, moj sin u Kristu. ¹⁴ Pozdravite jedni druge poljupcem ljubavi!

Mir svima vama koji ste u Kristu.

[†] Citat iz Izr 11,31 (grčka verzija). ^{††} Citat iz Izr 3,34. [‡] CRKVA U BABILONU Doslovno: »Ona u Babilonu«.

Petrova 2

1 Od Šimuna Petra, sluga i apostola Isusa Krista. Svima koji su primili jednako časnu vjeru kao i mi, kroz pravednost našega Boga i Spasitelja Isusa Krista. ² Primite obilje Božje milosti i mira kroz pravu spoznaju Boga i našega Gospodina Isusa!

Svetost života i pobožnost

³ Njegova božanska moć dala nam je sve što nam je potrebno za život i pobožnost, kroz poznavanje njega koji nas je pozvao po svojoj slavi i dobroti. ⁴ On nam je dao velike i dragocjene obećane darove po kojima ste sudionici božanske naravi, kad ste izbjegli pokvarenost koja je u svijetu, a koja proizlazi iz požuda. ⁵ Zato svakako nastojte svojoj vjeri obilno pridodati poštenje, a poštenju znanje! ⁶ Znanju pridodajte samokontrolu, samokontroli strpljivost, a strpljivosti pridodajte predanju Bogu! ⁷ Predanju Bogu pridodajte ljubav prema onima koji su dio Božje obitelji, a toj ljubavi ljubav prema svima. ⁸ Ako su te vrline u vama i ako u vama rastu, one neće dopustiti da ostanete besposleni i besplodni u potpunoj spoznaji našega Gospodina Isusa Krista. ⁹ Ali onaj tko te vrline ne posjeduje, toliko je kratkovidan da ne vidi ništa. Zaboravio je da je opran od svojih prijašnjih grijeha.

¹⁰ Zbog toga, braćo i sestre, nastojte što upornije živjeti na takav način koji osigurava da primite ono na što vas je Bog pozvao i za što vas je izabrao. Ako tako radite, nećete se nikada spotaknuti ¹¹ i bit ćete raširenih ruku primljeni u vječno kraljevstvo našega Gospodina i Spasitelja Isusa Krista.

¹² Zbog toga ću vas stalno podsjećati na to, premda vi to već znate i utvrđeni ste u istini koju imate. ¹³ Mislim da je ispravno što vas podsjećam na to sve dok god živim u ovom tijelu †. ¹⁴ Znam da ću uskoro morati napustiti ovo tijelo, kao što mi je to obznanio naš Gospodin Isus Krist ††, ¹⁵ ali učinit ću sve što mogu da se, nakon moje smrti, uvijek toga sjećate.

Kristova slava

¹⁶ Kad smo vam pričali o sili našega Gospodina Isusa Krista i njegovom dolasku, nismo vam govorili mudro smišljene priče. Ne, mi smo bili svjedoci njegove veličanstvenosti. ¹⁷ Isus je primio čast i slavu od Boga, Oca, kad je na njega sišao glas najuzvišenije Slave:

† U OVOM TIJELU Doslovno: u ovom šatoru. Petar govori o svome tijelu i svome životu na zemlji kao o privremenom prebivalištu, po put šatora. Vidi Fil 3,20. †† Vidi Iv 21,18–19.

»Ovo je moj voljeni Sin, s kojim sam istinski zadovoljan.« ¹⁸ Mi smo bili s njim na svetoj gori i čuli smo taj glas koji je došao s neba. ‡

¹⁹ To nam još više potvrđuje istinitost proročkih poruka. Dobro je da ih pažljivo slijedite, jer one su kao svjetlo što svijetli u tami, sve dok ne svane zora i dok jutarnja zvijezda ne zasja u vašim srcima. ²⁰ Ali prvo morate razumjeti ovo: ni jedno proročanstvo u Svetom pismu ne može se samovoljno tumačiti. ²¹ Ni jedno proročanstvo nije došlo od ljudske želje, već su ljudi govorili Božje poruke nadahnuti od Duha Svetoga.

Lažni učitelji

2 U prošlosti je bilo lažnih proroka među Božjim ljudima, a tako je i sada. I među vama će biti lažnih učitelja koji će donijeti kriva učenja i odbaciti Gospodina koji ih je otkupio. Tako će navući na sebe brzu propast. ² Mnogi će se ljudi povesti za njihovim sramotnim ponašanjem i zbog njih će se klevetati put istine. ³ U svojoj pohlepi iskorištavat će vas govoreći vam izmišljotine, ali njihova im kazna već odavno visi nad glavom. Njihova je propast spremna i čeka ih.

⁴ Jer Bog nije poštedio anđele koji su sagriješili, nego ih je poslao u mračne tamnice pakla, gdje ih drži do presude. ⁵ Bog ni stari svijet nije poštedio kad je poslao potop na svijet pun ljudi koji su se protivili Bogu. Poštedio je samo Nou, glasnika pravednog života, te još sedmero ljudi. ⁶ Bog je osudio gradove Sodomu i Gomoru na propast. Spalio ih je tako da su od njih ostali samo prah i pepeo i postavio ih je za primjer onima koji se protive Bogu — tako da vide što će im se dogoditi. ⁷ Ali Bog je spasio Lota, pravedna čovjeka koji je patio zbog prljavih života bezbožnika. ⁸ Pravednu dušu toga čovjeka mučila su zla djela koja je dan za danom gledao i slušao dok je živio među njima. ⁹ Gospodin će uvijek izbavljati pobožne ljude iz nevolja, a zle će čuvati do dana suda da se kazne, ¹⁰ posebno one koji se povode za pokvarenim strastima svoje grešne naravi i one koji preziru Gospodinovu vlast.

Lažni su učitelji drski i tvrdoglavi i ne boje se vrijeđati nebeska bića. ¹¹ Anđeli, koji su snažniji i moćniji od njih, ne dolaze Gospodinu s takvim uvredljivim optužbama protiv nebeskih bića. ¹² Ti su ljudi kao životinje koje nemaju sposobnost rasuđivanja i koje se vladaju po nagonu, koje su stvorene da bi bile ulovljene i ubi-

‡ Vidi Mt 17,1–9.

jene. Oni vrijeđaju ono o čemu ništa ne znaju i poput životinja bit će uništeni. ¹³ Trpjet će zlo kao kaznu za zlo što su ga učinili. Uživaju otvoreno činiti prljavštine. Oni su nečista mrlja među vama dok se naslađuju na svoj prljavi način kada vam se pridružuju na gozabama. ¹⁴ Oči su im pune požude za ženama. Nikako da se zasuete grijeha i navode na grijeh nepostojane ljude. Srca su im ogrezla u pohlepi. Prokleti su. ¹⁵ Zalutali su i sišli s pravoga puta. Krenuli su putem Balaama, Bosorova † sina, koji je prihvatio plaću za zlodjela. ¹⁶ Balaam je bio ukoren za svoju zloću: magarica — biće bez sposobnosti govora — progovorila je ljudskim glasom i spriječila prorokovo ludilo.

¹⁷ Lažni su učitelji kao izvori bez vode i kao oblaci koje tjera oluja. Za njih se čuva mjesto u najmračnijoj tmuni. ¹⁸ Oni se isprazno hvale i zavode one koji su tek pobjegli od onih koji žive u grijehu. Potiču njihovu lakomislenost i želje njihove grešne naravi. ¹⁹ Obećavaju im slobodu, ali oni su sami robovi pokvarenosti. Jer čovjek je rob onomu tko ga je pokorio. ²⁰ Ako spoznaju našega Gospodina i Spasitelja Isusa Krista i pobjegnu od pokvarenosti ovoga svijeta, a nakon toga se ponovno zapletu u ljudsku pokvarenost i padnu pod njezinu vlast, njihovo je stanje gore nego prije. ²¹ Za njih bi bilo bolje da nisu nikada ni spoznali pravi put, nego da spoznaju a onda se okrenu od svete zapovijedi koja im je dana. ²² Dogodilo im se ono o čemu se govori u poslovici: »Pas se vraća na svoju bljuvotinu.« †† i »Okupana se svinja vraća u kaljužu i valja se u njoj.«

Isus će ponovno doći

3 Prijatelji, ovo je drugo pismo koje vam pišem. U oba pisma pokušao sam vas podsjetiti i probuditi u vama zdravo shvaćanje. ² Sjetite se riječi što su ih davno govorili sveti proroci i zapovijedi našega Gospodina i Spasitelja koje su vam dane po vašim apostolima. ³ Morate shvatiti da će na kraju vremena doći izrugivači, koji će živjeti prema vlastitim požudama. ⁴ Govorit će: »Što je bilo s onim obećanjem da će Krist po-

† Bosor U nekim grčkim rukopisima pojavljuje se ime Beor.
†† Citat iz Izr 26,11.

novno doći? Jer otkako su naši preci umrli sve je isto kao što je bilo od postanka svijeta.« ⁵ Ali dok to tvrde, zaboravljaju da su davno prije postojali nebo i zemlja, koja je Božjom riječju stvorena od vode i sastojala se od vode. ⁶ Onda je tadašnji svijet bio poplavljen vodom i uništen. ⁷ Ali po toj istoj riječi sadašnje nebo i zemlja sačuvani su za uništenje vatrom. Sačuvani su za dan kada će biti osuđeni i uništeni, svi koji se protive Bogu.

⁸ Ali ne zaboravite jedno, prijatelji: Gospodinu je jedan dan kao tisuću godina, a tisuću godina kao jedan dan. ⁹ Gospodin ne odgađa ispunjenje svoga obećanja, kao što neki misle. On je strpljiv s nama jer ne želi da itko propadne, nego želi da svi ljudi dođu do obraćenja.

¹⁰ Ali Dan Gospodnji će doći kao lopov. Toga dana nebo će nestati uz glasnu buku. Vatra će uništiti nebesa, a zemlja i sve na njoj bit će ogoljeno. ††† Budući da će sve biti uništeno, razmislite kakvi trebate biti. Trebate živjeti svetim životom i biti predani Bogu, ¹² dok željno iščekujete Dan Gospodnji i tako ubrzavate njegov dolazak. Njegovim će dolaskom nebesa nestati u plamenu, a nebeska će se tijela rastopiti u vatri. ¹³ Ali po Božjem obećanju, mi s radošću iščekujemo nova nebesa i novu zemlju, gdje prebiva pravednost.

¹⁴ Prijatelji, budući da to iščekujete, dajte sve od sebe da pred Bogom budete besprijekorni, bez ikakve mrlje i spokojni! ¹⁵ I zapamtite da Božja strpljivost znači spasenje, kao što vam je naš dragi brat Pavao pisao po mudrosti koja mu je bila darovana. ¹⁶ Pavao to piše u svim svojim pismima. U njima su neka mjesta teško razumljiva pa ih neznalice i nestalni ljudi izvrću, kao što rade i s drugim dijelovima Svetoga pisma i tako spremaju svoju vlastitu propast.

¹⁷ Zato, prijatelji, budući da ovo unaprijed znate, čuvajte se da vas grešna djela bezbožnika ne skrenu s puta i da ne izgubite svoj čvrsti stav! ¹⁸ Napredujte u milosti i u poznavanju našega Gospodina Isusa Krista! Njemu slava u vječnosti! Amen.

‡ Vidi Ps 90,4. †† BIT ĆE OGOLJENO U nekim grčkim rukopisima stoji: »izgorjet će« ili »nestat će«.

Ivanova 1

1 Govorimo vam sada o onome što je bilo od početka.

Mi smo to čuli.

Vidjeli smo svojim očima.

Promatrali smo i dotaknuli svojim rukama.

Pišemo vam o Riječi koja daje život †.

² Život se pokazao i mi smo ga vidjeli. Bili smo mu svjedoci i sada vam govorimo o njemu. To je vječni Život koji je bio s Bogom Ocem i koji nam ga je pokazao.

³ Sada vam govorimo o onome što smo vidjeli i čuli, da i vi imate zajedništvo s nama, kao što i mi imamo zajedništvo s Ocem i njegovim Sinom, Isusom Kristom.

⁴ Pišemo vam ovo da naša radost †† bude potpuna.

Bog nam oprašta grijeh

⁵ Ovo je poruka koju smo čuli od njega i koju sada prenosimo vama: Bog je svjetlo i u njemu nema nikakve tame. ⁶ Ako tvrdimo da smo u zajedništvu s njim, a nastavljamo živjeti u tami, lažemo i ne postupamo prema istini. ⁷ Ali ako živimo u svjetlu, kao što je i On u svjetlu, u zajedništvu smo jedan s drugim. A krv njegova Sina Isusa čisti nas od svakoga grijeha.

⁸ Ako tvrdimo da nemamo grijeha, sami sebe zavaramo i ne prihvaćamo istinu ‡. ⁹ Ako priznajemo svoje grijeh, Bog koji je vjeran i pravedan oprostiti će nam grijeh i očistiti nas od sve nepravednosti koju smo učinili. ¹⁰ Ako tvrdimo da nismo sagriješili, činimo Boga lažljivcem i ne prihvaćamo njegovu poruku.

Isus — naš zastupnik

2 Moja draga dječice, pišem vam ovo da ne biste griješili. No, ako tko i sagriješi, imamo zastupnika kod Oca, Isusa Krista, pravednika. ² On je žrtva koja uklanja naše grijeh, i ne samo naše nego i grijeh cijeloga svijeta.

³ Ako vršimo Božje zapovijedi, po tome znamo da ga zaista poznajemo. ⁴ Tko kaže »Poznajem Boga!«, a ne vrši njegove zapovijedi, lažljivac je i u njemu nema istine. ⁵ Ali tko živi onako kako Bog uči, u njemu je zaista Božja ljubav postala savršena. Po ovome znamo da živimo u njemu: ⁶ tko tvrdi da živi u Bogu, taj mora živjeti kao što je živio Isus.

Isusova zapovijed

⁷ Dragi moji prijatelji, ne pišem vam novu zapovijed, već staru, onu koju ste primili na početku. Ta je stara zapovijed učenje koje ste već čuli. ⁸ S druge strane, pišem vam tu zapovijed kao novu. Njezina istinitost vidi se u Isusu i u vama. Tama prolazi, a pravo svjetlo već svijetli.

⁹ Tko tvrdi da je u svjetlu, a mrzi svoga brata ili sestru, još uvijek je u tami. ¹⁰ Tko ljubi svoga brata ili sestru, živi u svjetlu. U njemu nema ničega što navodi na grijeh ††. ¹¹ Ali tko mrzi svoga brata ili sestru, živi u tami. Tapka u mraku i ne zna kamo ide. Tama ga je zaslijepila.

¹² Dragi dječice, pišem vam

jer su vam kroz Krista oprosteni grijesi.

¹³ Očevi, pišem vam jer ste upoznali onoga koji je od početka.

Mladići, pišem vam jer ste pobijedili Zloga.

¹⁴ Djeco, pišem vam jer ste upoznali Oca.

Očevi, pišem vam jer ste upoznali onoga koji je od početka.

Mladići, pišem vam jer ste snažni.

Božja riječ živi u vama i pobijedili ste Zloga.

¹⁵ Nemojte voljeti svijet ni ono što je u svijetu! Tko voli svijet, u njemu nema ljubavi za Oca. ¹⁶ Jer u svijetu su: požude tijela, pohlepa očiju i ponos zbog onoga što imamo, a ništa od toga ne dolazi od Boga.

¹⁷ Ovaj svijet sa svojim željama prolazi, a tko izvršava Božju volju živi zauvijek.

Božja djeca i krivi učitelji

¹⁸ Djeco, kraj je blizu! Čuli ste da Kristov Neprijatelj †† dolazi. Već sada su se pojavili mnogi Kristovi neprijatelji. Po tome znamo da je kraj blizu. ¹⁹ Oni su bili među nama, ali su nas napustili jer nam nikada nisu ni pripadali. Da su nam stvarno pripadali, s nama bi i ostali. No, otišli su od nas i time se pokazalo da nam nisu pripadali.

²⁰ Vas je pomazao Sveti ††† i svi vi znate istinu †††. ²¹ Ne pišem vam zato što ne znate istinu, već zato što je poznajete. Vi znate da nikakva laž ne dolazi od istine.

† Riječ koja daje život Doslovno: Riječ života. †† NAŠA RADOST U nekim grčkim rukopisima stoji »vaša radost«. ‡ NE PRIHVAĆAMO ISTINU Doslovno: istina nije u nama.

†† U NJEMU ... NA GRIJEH Doslovno: 'U njemu nema ničeg što navodi na spoticanje'. ††† KRISTOV NEPRIJATELJ Doslovno Antikrist. †††† SVETI Vjerojatno se odnosi na Krista iako je moguće da se odnosi na Boga — Oca. †††† SVI VI ZNATE ISTINU Doslovno: i svi imate znanje. Neki prijevodi kažu: 'i sve znate'.

²² Dakle, tko je lažljivac? Onaj tko kaže da Isus nije Krist. Onaj koji poriče Oca i Sina Kristov je neprijatelj. ²³ Tko god poriče Sina, nema ni Oca. Tko priznaje Sina, ima i Oca.

²⁴ Što se vas tiče, držite se onog učenja koje ste čuli od početka! Ako ono što ste od početka čuli ostane u vama, ostat ćete u Sinu i u Ocu! ²⁵ A ovo je obećanje koje nam je Bog dao: vječni život.

²⁶ Pišem vam ovo o onima koji vas pokušavaju skrenuti s pravoga puta. ²⁷ Vi ste primili pomazanje Duha Svetog †, koje vam je dao Krist i ono ostaje u vama, stoga nema potrebe da vas itko uči. Pomazanje Duha Svetog uči vas o svemu. Ono je istinito, a ne lažno. Zato nastavite živjeti kako vas je pomazanje naučilo!

²⁸ Da, draga dječice, živite u njemu! Tako ćemo biti puni pouzdanja kada se Krist vrati. Nećemo se posramiti kada se pojavi. ²⁹ Vi znate da je Krist pravedan i znate da su svi oni koji čine što je pravedno Božja djeca ††.

Božja djeca

3 Zamislite samo kakvu nam je ljubav iskazao Otac: da se zovemo Božjom djecom. A mi to zaista i jesmo! No, ljudi ovoga svijeta ne razumiju da smo Božja djeca jer nisu upoznali Boga. ² Dragi prijatelji, sada smo Božja djeca, a što ćemo biti u budućnosti, još nam nije pokazano. Ali znamo da ćemo, kada Krist dođe, biti poput njega, jer ćemo ga vidjeti onakva kakav jest. ³ Svatko tko je položio nadu u njega, čuva sebe čistim baš kao što je Krist čist.

⁴ Tko god griješi, krši Božji zakon. Grijeħ je kršenje Božjeg zakona. ⁵ Znate da se Krist pojavio da uzme grijeħe i znate da u njemu nema grijeħa. ⁶ Tko god živi u Kristu, taj ne nastavlja grijeħiti. Tko god nastavlja grijeħiti, njega nije ni vidio ni upoznao.

⁷ Draga dječice, neka vas nitko ne zavede s pravoga puta! Tko čini što je pravedno, pravedan je kao i Krist. ⁸ Tko nastavlja grijeħiti, pripada đavlu, koji grijeħi od početka. Božji Sin pojavio se da uništi djela đavolska.

⁹ Tko god je Božje dijete ‡, taj više ne grijeħi jer je Božje sjeme †† u njemu. On ne može ostati u grijeħu jer je postao Božje dijete. ¹⁰ Božja djeca i đavolja djeca prepoznaju se po ovome: tko god ne čini što je pravedno i tko ne ljubi svoga brata ili sestru, ne pripada Bogu.

Voljeti jedni druge

¹¹ Ovo je poruka koju ste čuli od početka: volite jedni druge! ¹² Ne budimo poput Kajina! On je pripadao Zlom i ubio je svoga brata. A zašto ga je ubio? Zato što je činio zla djela, a njegov brat pravedna.

¹³ Braćo i sestre, nemojte se čuditi ako vas svijet mrzi. ¹⁴ Mi znamo da smo prešli iz smrti u život jer volimo

† POMAZANJE DUHA SVETOG Neka tumačenja smatraju da se odnosi na pouku ili istinu, a ne na samu osobu Duha Svetoga. †† BOŽJA DJECA Doslovno: rođeni od Boga. ‡ BOŽJE DIJETE Doslovno: rođen od Boga. †† SJEME Božji novi život.

svoju braću i sestre. Tko ne voli, ostaje u smrti. ¹⁵ Tko god mrzi svoga brata ili sestru, ubojica je, a znate da ni jedan ubojica nema u sebi vječnog života. ¹⁶ Po ovome znamo što je prava ljubav: Isus je položio svoj život za nas. Tako i mi trebamo položiti svoj život za braću i sestre. ¹⁷ Za onoga tko posjeduje zemaljska dobra, a vidi svoga brata u oskudici i ne pomogne mu, ne može se reći da ima Božju ljubav u svom srcu. ¹⁸ Dragi dječice, nemojte voljeti samo riječima i jezikom, nego iskrenom ljubavlju iskazanom djelima.

¹⁹ Po tome ćemo znati da pripadamo istini i umirit ćemo savjest pred Bogom kada osjećamo krivnju. ²⁰ Jer Bog je veći od naše savjesti. On zna sve.

²¹ Dragi moji prijatelji, ako ne osjećamo krivnju u srcu ††, možemo bez straha doći pred Boga. ²² I od njega ćemo primiti štogod zamolimo jer izvršavamo njegove zapovijedi i činimo što je njemu ugodno. ²³ A Božja je zapovijed da vjerujemo u njegova Sina Isusa Krista i da volimo jedni druge, kako nam je naredio. ²⁴ Tko vrši Božje zapovijedi, živi u Bogu i Bog živi u njemu. I po Duhu kojega nam je dao znamo da Bog ostaje u nama.

Lažni učitelji

4 Dragi moji prijatelji, mnogo se lažnih proroka pojavilo u svijetu. Nemojte vjerovati svakom duhu! Provjeravajte duhove kako biste vidjeli jesu li od Boga! ² Ovako možete prepoznati Božjega Duha: svaki duh koji priznaje da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je. ³ Svaki duh koji ne priznaje Isusa takvim, nije od Boga. To je duh Kristova neprijatelja †††. Za njega ste čuli da dolazi i već je sada u svijetu.

⁴ Djeco, vi pripadate Bogu i vi ste ih pobijedili, jer je Onaj koji je u vama veći od onoga koji je svijetu. ⁵ Oni pripadaju svijetu i govore što dolazi od svijeta i svijet ih sluša. ⁶ Mi pripadamo Bogu. Tko poznaje Boga, sluša nas. Tko ne pripada Bogu, ne sluša nas. Tako razlikujemo duha istine od duha zablude.

Bog je ljubav

⁷ Dragi moji prijatelji, volimo jedni druge jer ljubav dolazi od Boga. Tko god voli, postao je Božje dijete ††† i poznaje Boga. ⁸ Tko ne voli, nije upoznao Boga jer Bog je ljubav. ⁹ Bog nam je ovako pokazao svoju ljubav: poslao je svoga jedinog Sina na svijet da živimo po njemu. ¹⁰ U ovome se sastoji ljubav: nismo mi voljeli Boga, nego je on volio nas i poslao svoga Sina da bude žrtva koja uklanja naše grijeħe §.

¹¹ Dragi moji prijatelji, ako je Bog tako volio nas, onda i mi moramo voljeti jedni druge. ¹² Nitko nikada nije vidio Boga, ali ako volimo jedni druge, Bog živi u nama i njegova ljubav u nama postaje savršena.

†† OSJEĆAMO KRIVNJU U SRCU Doslovno: ako nas savjest ne osuđuje. ††† KRISTOV NEPRIJATELJ Doslovno »Antikrist«. ††† BOŽJE DIJETE Doslovno: rođen od Boga. § ŽRTVA ... GRIJEħE Doslovno: žrtva pomirnica za naše grijeħe.

¹³ Po ovome znamo da živimo u Bogu i da Bog živi u nama: Bog nam je dao svoga Duha †. ¹⁴ Mi smo vidjeli da je Otac poslao svoga Sina da bude Spasitelj svijeta i o tome sada svjedočimo. ¹⁵ Tko priznaje da je Isus Božji Sin, u njemu živi Bog i on živi u Bogu. ¹⁶ A mi smo upoznali ljubav kojom nas Bog ljubi i vjerujemo u nju. Bog je ljubav. Tko živi u ljubavi, živi u Bogu i Bog živi u njemu.

¹⁷ Na ovaj je način Božja ljubav postala savršena u nama jer već sad možemo imati pouzdanje za dan kada će Krist svima suditi. Jer smo u ovom svijetu poput njega. ¹⁸ U ljubavi nema straha jer savršena ljubav izgoni strah. Strah je povezan s kaznom, a tko se boji, nije savršen u ljubavi.

¹⁹ Mi volimo, jer je Bog prvi volio nas. ²⁰ Ako tko tvrdi da voli Boga, a mrzi svoga brata ili sestru, lažljivac je. Tko ne voli svoga brata kojega vidi, ne može voljeti ni Boga kojega ne vidi. ²¹ Ovu zapovijed imamo od njega: tko voli Boga, mora voljeti i svoga brata ili sestru.

Vjerom pobjeđujemo

5 Tko god vjeruje da je Isus Krist, Božje je dijete. Tko god voli Oca, voljet će i njegovo dijete. ² Po ovome znamo da volimo Božju djecu: jer volimo Boga i vršimo njegove zapovijedi. ³ Voljeti Boga znači vršiti njegove zapovijedi, a njegove zapovijedi nisu teške. ⁴ Svatko tko je postao Božje dijete pobjeđuje svijet, a pobjeđujemo svojom vjerom. ⁵ Dakle, tko pobjeđuje svijet? Samo onaj tko vjeruje da je Isus Božji Sin.

Božji Sin

⁶ Isus Krist je onaj koji je došao s vodom i krvlju. Ne samo s vodom, nego s vodom i krvlju. A Duh je taj koji

† *NAM JE DAO SVOGA DUHA* Neki prijevodi kažu: »dao nam je od svoga Duha.«

to potvrđuje. Duh je istina. ⁷ Tri su svjedoka: ⁸ Duh, voda i krv. I sva se tri svjedoka slažu. ⁹ Mi vjerujemo ljudima kada svjedoče za nešto, a Božje svjedočanstvo je mnogo važnije. A ovo nam je Bog rekao: on je svjedočio o svome Sinu. ¹⁰ Tko vjeruje u Božjega Sina, ima to svjedočanstvo u sebi. Tko ne vjeruje Bogu, pravi od njega lažljivca jer ne vjeruje u istinu koju je Bog rekao o svome Sinu. ¹¹ A ovo je to svjedočanstvo: Bog nam je dao vječni život i taj je život u njegovu Sinu. ¹² Tko ima Sina, ima život. Tko nema Božjega Sina, nema života.

Vječni život

¹³ Ovo pišem vama koji vjerujete u ime Božjega Sina, kako biste znali da imate vječni život. ¹⁴ Ovo je pouzdanje koje imamo: Bog nas uslišava kada tražimo ono što je po njegovoj volji. ¹⁵ Ako znamo da nas uslišava, što god da molimo, znamo da već posjedujemo ono za što smo tražili.

¹⁶ Ako tko vidi svoga brata ili sestru kako čini grijeh koji ne vodi u smrt, neka moli za njega ili nju i Bog će mu dati život. Govorim, naime, o onima čiji grijeh ne vodi u smrt. No, postoji grijeh koji vodi u smrt; ne kažem da se za njega moli. ¹⁷ Svaki je nepravedni postupak grijeh, ali postoji grijeh koji ne vodi u smrt. ¹⁸ Znamo da nijedan čovjek koji je postao Božje dijete †† više ne nastavlja griješiti. Čuva ga Božji Sin ‡ pa ga Zli ne može dotaknuti. ¹⁹ Mi znamo da pripadamo Bogu, premda je čitav svijet u vlasti Zloga. ²⁰ Mi znamo da je Božji Sin došao i dao nam razum da možemo upoznati istinitoga Boga i mi u njemu živimo. Mi smo u njegovu Sinu Isusu Kristu. On je pravi Bog i vječni život. ²¹ Djeco, čuvajte se idola!

†† *BOŽJE DIJETE* Doslovno »rođeni od Boga.« ‡ *BOŽJI SIN* Doslovno: »Rođeni od Boga.«

Ivanova 2

1 Od starješine izabranoj Gospođi † i njezinoj djeci koju iskreno volim, ne samo ja nego i svi koji su spoznali istinu.

² Volim vas zbog istine koja živi u nama i koja će biti s nama zauvijek.

³ Milost, milosrđe i mir od Boga Oca i od Isusa Krista, Očeva Sina, neka budu s nama u istini i ljubavi.

⁴ Vrlo sam se obradovao jer sam među vašom djecom našao one koji žive u skladu s istinom, upravo onako kako nam je Otac zapovjedio. ⁵ A sada tražim od tebe Gospođo — ne pišem ti novu zapovijed, nego samo onu koju smo imali od početka — da volimo jedni druge! ⁶ Voljeti znači živjeti prema njegovim zapovijedima. A ovo je zapovijed, baš kao što ste čuli od početka: živite u ljubavi!

† *ГоспоДА Рјеч* »Gospođa« vjerojatno označuje mjesnu crkvu, a njezina »djeca« one koji joj pripadaju. Vidi 13. redak.

⁷ U svijet su izišle mnoge varalice koji ne priznaju da je Isus Krist došao na Zemlju u tijelu čovjeka. Takvi su ljudi varalice i Kristovi neprijatelji. ⁸ Pazite na sebe da ne izgubite ono što ste stekli, nego da primite punu plaću!

⁹ Tko god ide dalje i ne ostaje u nauci o Kristu, nema Boga. Tko ostaje u toj nauci, ima i Oca i Sina. ¹⁰ Ako tko dođe k vama, a ne donosi to učenje, nemojte ga primiti u svoj dom! Nemojte ga ni pozdravljati! ¹¹ Tko ga pozdravlja, sudjeluje u njegovim zlim djelima.

¹² Imam vam mnogo toga reći, ali ne želim to činiti perom i crnilom. Umjesto toga, nadam se da ću vas posjetiti i razgovarati s vama licem u lice. Tako će naša radost biti potpuna. ¹³ Pozdravljaju te djeca tvoje izabrane sestre ††.

†† *СЕСТРЕ* »Sestra« one »Gospođe« koja se spominje u 1. retku. Vjerojatno je mjesna crkva koja upućuje pismo, a njezina su »djeca« oni koji joj pripadaju.

Ivanova 3

¹ Mojem dragom prijatelju Gaju, kojeg volim u istini — pozdrav od starješine.

² Dragi moj prijatelju, molim se da budeš dobro u svemu i dobrog zdravlja, baš kao što je dobro tvoja duša.

³ Neobično me je obradovalo kad su došla neka braća i govorila o tvojoj privrženosti istini i o tome kako nastavljaš ići njezinim putem. ⁴ Za mene nema veće radosti nego kada čujem da moja djeca slijede put istine.

⁵ Dragi moj prijatelju, dobro je što nastavljaš pomagati našoj braći † koju i ne poznaješ. ⁶ Oni su pred crkvom govorili o ljubavi koju ti iskazuješ. Molim te, opskrbi ih kako je dostojno Boga, da mogu nastaviti svoj put! ⁷ Oni su krenuli na put da bi služili Kristu i nisu prihvatili nikakve pomoći od onih koji ne vjeruju. ⁸ Mi smo, dakle, dužni pomoći takvima, da postanemo suradnici u radu za istinu.

† BRAĆI Odnosi se na braću u Kristu.

⁹ Napisao sam pismo crkvi, no Diotref, koji uvijek želi biti vođa, ne prihvaća ono što govorimo. ¹⁰ Zato ću, ako dođem, razotkriti sve što on radi; kleveće i govori zle riječi o nama. No, ni to mu nije dovoljno, pa osim toga, odbija pružiti gostoprimstvo našoj braći, a drugima, koji bi ih htjeli primiti, to zabranjuje i izbacuje ih iz crkve.

¹¹ Dragi moj prijatelju, slijedi uvijek dobro, a ne zlo! Tko čini dobro, pripada Bogu. Tko čini zlo, nikada nije upoznao Boga.

¹² O Demetriju svi govore samo najbolje. I sama se istina s tim slaže, pa tako i mi. A ti znaš da je ono što govorimo istina.

¹³ Imao bih ti još mnogo toga reći, ali ne želim to činiti perom i crnilom. ¹⁴ Nadam se da ću te uskoro vidjeti, da možemo razgovarati licem u lice. ¹⁵ Mir tebi! Pozdravljaju te prijatelji. Pozdravi poimence sve naše prijatelje!

Judina

1 Od Jude, sluge Isusa Krista i Jakovljeva brata.
Svima vama koje je Bog pozvao. Bog Otac vas voli i zaštićeni ste u Isusu Kristu.

² Neka vam Bog obilno daruje milost, mir i ljubav!

Osuda svih koji čine zlo

³ Dragi moji prijatelji, premda silno želim pisati o našem zajedničkom spasenju, moram vam pisati o nečem drugom: želim vas ohrabriti da se borite za vjeru koju je Bog zauvijek dao svojim svetima. ⁴ Među vas su se, naime, uvukli neki koji se protive Bogu. Oni su već osuđeni za ono što čine, jer su Božju milost zamijenili razvratom. Oni niječu Isusa Krista, našega jedinoga Gospodara i Gospodina.

⁵ Htio bih vas podsjetiti na nešto što već znate. Sjetite se da je Gospodin najprije spasio svoj narod iz egipatske zemlje, a kasnije je uništio one koji nisu vjerovali.

⁶ Sjetite se anđela koji su imali vlast, ali je nisu sačuvali, nego su napustili svoje prebivalište. Zato je Gospodin ostavio te anđele u tami, vezane vječnim lancima, da im sudi kada dođe onaj veliki Dan. ⁷ Sjetite se isto tako gradova Sodome i Gomore te gradova oko njih koji su bili poput tih anđela. Stanovnici tih gradova bludničili su i žudili da zadovolje svoje izopačene seksualne požude te služe kao primjer, trpeći kaznu u vечноj vatri.

⁸ Takvi su ti ljudi. Vode ih njihovi snovi; kaljaju se grijehom, odbacuju Božji autoritet i govore pogrdno o nebeskim bićima. ⁹ Čak ni arkanđeo Mihael nije to učinio kad se prepirao s đavlom za Mojsijevo tijelo. Nije se usuđivao osuditi ga uvredljivim riječima, već je rekao: »Neka te Gospodin prekori!« ¹⁰ No, ovi ljudi uvredljivim riječima napadaju ono što ne razumiju. Nešto razumiju, ali ne razumom nego nagonima — poput nerazumnih životinja. I time se uništavaju. ¹¹ Jao njima! Krenuli su Kajinovim putem. Za plaću su se predali istoj zabludi kao Balaam. Stoga će biti i uništeni poput onih koji su sudjelovali u Korahovoj pobuni † protiv Boga.

¹² Ti su ljudi poput ljage na vašim gozbama ljubavi ††. Kad se s vama časte, bez straha sami sebe nasićuju.

† KORAHOVA POBUNA Korah se pobunio protiv Mojsija. Vidi Br 16,1–40. †† GOZBE LJUBAVI Doslovno: agape gozbe. U grčkom je »agape« jedna od nekoliko riječi za »ljubav«.

Oni su oblaci bez vode koje gone vjetrovi. Oni su besplodna stabla u jesen, iščupana iz korijena i dvaput umrla. ¹³ Oni su bijesni morski valovi koji se pjene vlastitim sramotnim djelima. Oni su lutajuće zvijezde za koje je zauvijek pripremljena najcrnja tama.

¹⁴ Henok, sedmi čovjek nakon Adama, prorokovao je o njima kad je rekao: »Pazite! Dolazi Gospodin s tisućama i tisućama svojih svetih da sudi svima.« ¹⁵ Gospodin će kazniti sve ljude za njihova bezbožna djela i za sve uvredljive riječi koje su izgovorili protiv njega.

¹⁶ Ti su ljudi mrmljavci i nezadovoljnici koji udovoljavaju vlastitim željama. Iz usta im izlaze bahate riječi, a drugima laskaju radi dobitka.

Upozorenja i upute

¹⁷ Dragi prijatelji, sjetite se riječi koje su u prošlosti rekli apostoli našega Gospodina Isusa Krista! ¹⁸ Govorili su vam: »Na kraju vremena doći će izrugivači koji će udovoljavati vlastitim bezbožnim željama.« ¹⁹ To su oni koji stvaraju razdore.

²⁰ Njima upravljaju ovozemaljske želje. Oni nemaju Duha. A vi se, dragi prijatelji, duhovno snažite među sobom u svojoj najsvetijoj vjeri! Molite uz pomoć Duha Svetoga! ²¹ Očuvajte se u Božjoj ljubavi dok čekate da naš Gospodin Isus Krist dođe i u svojoj vam milosti da vječni život!

²² Imajte samilosti prema onima koji sumnjaju! ²³ Spašavajte druge, izvlačeći ih iz vatre! Pokazujte samilost prema njima, ali u isto vrijeme budite oprezni! Mrzite i samu odjeću okaljenu njihovim grijehom!

Slava Bogu!

²⁴ On vas može sačuvati od pada i postaviti neporočne i razdragane pred svoju slavu. ²⁵ Njemu, koji je jedini Bog, našem spasitelju, neka je slava, veličanstvenost, moć i vlast po Isusu Kristu, našem Gospodinu! Kako prije svakog vremena, tako i sada i zauvijek! Amen.

Otkrivenje

Ivan govori o svojoj knjizi

1 Ovo je otkrivenje † Isusa Krista. Bog mu ga je dao kako bi on pokazao svojim slugama ono što se uskoro mora dogoditi. Krist ga je objavio poslavši svog anđela svome sluzi Ivanu ² koji svjedoči o svemu što je vidio. To je Božja poruka i istina koju mu je objavio Isus Krist. ³ Blagoslovljen je onaj tko čita ovu proročansku poruku. Blagoslovljeni su i oni koji slušaju riječi ove proročanske poruke i drže se onoga što je u njoj napisano. Ostalo je još vrlo malo vremena.

Isusova poruka crkvama

⁴ Od Ivana sedmorim crkvama u Aziji. Neka su s vama milost i mir od onoga koji jest, koji je bio i koji dolazi, od sedam duhova pred njegovim prijestoljem ⁵ i od Isusa Krista. Isus je vjerni svjedok i prvi koji je uskrsnuo od mrtvih. On je vladar zemaljskih kraljeva.

On nas voli i svojom nas je krvlju oslobodio od grijeha. ⁶ Učinio nas je kraljevstvom i svećenicima za službu Bogu, svomemu Ocu. Njemu slava i moć zauvijek! Amen.

⁷ Evo, on dolazi u pratnji oblaka. Svi će ga vidjeti, čak i oni koji su ga proboli. †† I svi će narodi na zemlji zbog njega gorko zaplakati. Da, tako će biti. Amen.

⁸ »Ja sam Alfa i Omega«, ‡ kaže Gospodin Bog, »onaj koji jest, koji je bio i koji dolazi — Svemogućić«.

⁹ Ja, Ivan, vaš sam brat u Kristu koji s vama dijeli patnje, kraljevstvo i strpljivu ustrajnost u Isusu. Nalazio sam se na otoku Patmosu zbog propovijedanja Božje poruke i svjedočenja o Isusu. ¹⁰ U dan Gospodnji, Duh me obuzeo i iza sebe začuo sam vrlo jak glas koji je zvučao poput trube. ¹¹ Rekao je: »Zapiši u knjigu sve što vidiš i pošalji sedmorim crkvama: u Efezu, Smirni, Pergamu, Tijatiri, Sardu, Filadelfiji i Laodiceji!«

¹² Okrenuo sam se da vidim tko mi to govori. Kako sam se okrenuo, vidio sam sedam zlatnih svijećnjaka. ¹³ Između njih bio je netko poput Sina Čovječjeg. Bio je odjeven u dugi ogrtač i imao je zlatni povež preko prsa. ¹⁴ Njegova glava i kosa bile su bijele poput bijele vune ili snijega, a oči kao plamteća vatra. ¹⁵ Njegova stopala bila su kao bronca užarena u peći. Glas mu je bio poput šuma velikih voda. ¹⁶ U svojoj je desnici držao sedam zvijezda. Iz njegovih usta izlazio je oštar

† OTKRIVENJE Otkrivanje, iznošenje istine. †† KOJI SU GA PROBOLI Vidi Iv 19,34. ‡ ALFA, OMEGA Prvo i zadnje slovo grčkoga alfabeta. Ovdje znače da je Bog početak i kraj svega.

dvosjekli mač. Njegovo lice bilo je poput sunca kad najjače sja.

¹⁷ Kad sam ga spazio, pao sam kao mrtav pred njegove noge. On je tad stavio svoju desnicu na mene i rekao: »Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji. ¹⁸ Ja sam onaj koji živi. Bio sam mrtav, a sada, gle, živim zauvijek i imam ključeve smrti i ključeve svijeta mrtvih. ¹⁹ Stoga zapiši što si vidio! Zapiši što se događa sada i što će se poslije dogoditi! ²⁰ Tajno značenje sedam zvijezda koje si vidio u mojoj desnici i sedam zlatnih svijećnjaka je ovo: sedam svijećnjaka sedam je crkava, a sedam zvijezda su anđeli tih sedam crkava.«

Isusovo pismo crkvi u Efezu

2 »Napiši anđelu crkve u Efezu: 'Ovako kaže onaj koji drži sedam zvijezda u svojoj desnici i koji hoda između sedam zlatnih svijećnjaka. ² Ja znam tvoja djela, kako se trudiš naporno i ustrajno. Znam i to da ne možeš podnijeti zle ljude. Znam da si ispitao one koji kažu da su apostoli, a nisu. Otkrio si da su lašci. ³ Znam da si strpljiv i da si trpio zbog mogega imena i nisi se umorio.

⁴ Ali imam protiv tebe to što si napustio ljubav koju si imao u početku. ⁵ Sjeti se stoga odakle si pao! Obrati se i počni činiti ona djela koja si činio na početku! Inače, ako se ne obratiš, dolazim k tebi i uklonit ću tvoj svijećnjak s njegova mjesta. ⁶ Ali ovo ti ide u prilog: mrziš to što rade nikolaiti ††. I ja to mrzim.

⁷ Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama! Pobjedniku ću dati pravo da jede sa stabla života, koje se nalazi u Božjem vrtu.«

Isusovo pismo crkvi u Smirni

⁸ »Napiši anđelu crkve u Smirni:

'Ovako kaže Prvi i Posljednji, koji je umro i oživio.

⁹ Znam za tvoju patnju i tvoje siromaštvo — iako si za pravo bogat. Znam za klevete onih koji kažu da su Židovi, iako to nisu, nego su sotonina sinagoga. ¹⁰ Ne boj se onoga što ćeš pretrpjeti. Kažem ti, đavao će neke od vas baciti u zatvor, kako bi vas podvrgao kušnji. Trpjet ćete 'deset dana'. Ali budi vjeran, čak i ako moraš umrijeti, pa ću ti dati vijenac života!

¹¹ Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama! Pobjedniku neće naškoditi druga smrt.«

†† NIKOLAITI Vjerska skupina iz Male Azije, nazvana po nekom Nikolaju, koja je slijedila kriva učenja i ideje. Isto u retku 15.

Isusovo pismo crkvi u Pergamu

¹² »Napiši anđelu crkve u Pergamu:

'Ovako govori onaj koji ima oštar, dvosjekli mač: ¹³ Ja znam gdje živiš — tamo gdje je sotonino prijestolje. Ipak se držiš mojega imena i nisi se odrekao vjere u mene čak ni u vrijeme Antipe. Antipa je bio moj vjerni svjedok koji je ubijen u vašem gradu, gdje živi sotona.

¹⁴ Pa ipak, ovo imam protiv tebe: imaš tamo neke ljude koji se pridržavaju Balaamova učenja. Balaam je pokušio Balaka da navede izraelski narod na grijeh tako da jedu hranu prinesenu idolima i da bludno griješe.

^{†15} Imaš i neke koji se drže učenja nikolaite. ¹⁶ Obrati se, dakle! Inače uskoro dolazim k tebi i borit ću se protiv njih mačem iz svojih usta.

¹⁷ Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama!

Pobjedniku ću dati skrivenu manu. Dat ću mu i bijeli kamen na kojem će pisati novo ime, koje nitko ne zna, osim onoga koji ga prima.'«

Isusovo pismo crkvi u Tijatiri

¹⁸ »Napiši anđelu crkve u Tijatiri:

'Oči Božjega Sina su kao plamteća vatra, a stopala kao sjajna bronca. On poručuje: ¹⁹ znam tvoja djela. Poznata mi je tvoja ljubav, tvoja vjera, tvoje služenje i tvoja strpljivost. I znam da sada činiš više nego što si činio u početku. ²⁰ Ali ovo imam protiv tebe: dopuštaš toj ženi Jezabeli da radi što hoće. Ona sebe naziva proročicom. Svojim učenjem zavodi moje sluge da bludno griješe i da jedu hranu prinesenu idolima. ²¹ Dao sam joj vremena da se obrati, ali ona se ne želi pokajati za svoje bludne grijeh. ²² Zato ću je baciti u bolesničku postelju, a one koji su s njom činili preljub podvrgnut ću velikoj patnji ako se ne pokaju zbog onoga što su s njom činili. ²³ A njezinu ću djecu usmrtniti i sve će crkve znati da ja istražujem ljudske misli i srca. I svakome od vas uzvratit ću za ono što ste činili.

²⁴ A sada kažem vama ostalima iz Tijatire koji ne slijedite ovo učenje i koji niste upoznali sotonine takozvane duboke tajne: neću vam nametnuti nikakav drugi teret. ²⁵ Ali čvrsto se držite onoga što imate dok ja ne dođem!

²⁶ Pobjedniku i vršitelju mojih djela do kraja dat ću vlast nad narodima kakvu sam i ja primio od svoga Oca. On će

'vladati nad njima željeznim žezlom.

Slomit će ih u komade kao glinene posude.' ^{††} Dat ću mu i zvijezdu Danicu. ²⁹ Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama!«

[†] *BLUDNO GRIJEŠITI* Nevjera Izraelaca, odnosno, njihovo klanjanje idolima često se naziva duhovnim bludom. Vidi Jr 3,6–10; 5,7 i Ez 16,1–43. Isto u retku 20. ^{††} Ovi reci su skoro istovjetni stihovima u Ps 2,8–9.

Isusovo pismo crkvi u Sardu

³ »Napiši anđelu crkve u Sardu:

'Ovako kaže onaj koji ima sedam Božjih duhova i sedam zvijezda: znam tvoja djela. Znam da govore da si živ iako si mrtav. ² Probudi se! Učvrsti ono što je ostalo prije nego što i to umre. Jer nisam našao da su tvoja djela dovoljno dobra pred mojim Bogom. ³ Zato se sjeti učenja koje si primio i čuo, vrši ga i obrati se! Ako ne budeš bdio, doći ću poput provalnika i nećeš znati kad ću te iznenaditi. ⁴ Pa ipak, imaš nekoliko ljudi u Sardu koji se nisu okaljali. Oni će hodati sa mnom odjeveni u bijelo jer su toga dostojni. ⁵ Tako će u bijelo biti odjeven svaki pobjednik. Njegovo ime neću ukloniti iz Knjige života, nego ću ga priznati pred svojim Ocem i njegovim anđelima. ⁶ Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama!«

Isusovo pismo crkvi u Filadelfiji

⁷ »Napiši anđelu crkve u Filadelfiji:

'Ovako kaže onaj koji je svet i istinit. On ima Davidov ključ. Kad on nešto otvori, nitko to ne može zatvoriti. [‡] Kad on nešto zatvori, nitko to ne može otvoriti. ⁸ Ja znam tvoja djela. Evo, ostavio sam pred tobom otvorena vrata koja nitko ne može zatvoriti jer unatoč tome što si slab, ti se držiš moga učenja i nisi ga se odrekao. ⁹ Postoji sinagoga koja pripada sotoni. Ljudi u njoj kažu da su Židovi, ali nisu, nego lažu. Prisilit ću ih da dođu i poklone se pred tvojim nogama i dat ću im na znanje da sam te zavolio. ¹⁰ Poštivao si moju zapovijed da budeš ustrajan. Ja ću te zauzvrat poštediti vremena nevolje koje će snaći čitav svijet. Ono će doći da iskuša stanovnike zemlje.

¹¹ Ja dolazim uskoro. Drži se onoga što imaš, tako da ti nitko ne može oduzeti pobjednički vijenac! ¹² Pobjednik će postati stup u hramu moga Boga i nikada više neće iz njega izaći. A ja ću na njemu napisati ime svoga Boga i ime grada svoga Boga, novoga Jeruzalema ^{††}. Taj će grad sići s neba od moga Boga. Na njemu ću također napisati svoje novo ime. ¹³ Tko ovo sluša neka čuje što Duh govori crkvama!«

Isusovo pismo crkvi u Laodiceji

¹⁴ »Napiši anđelu crkve u Laodiceji:

'Ovo govori Amen ^{‡‡}, a on svjedoči vjerno i istinito. On je gospodar nad svime što je Bog stvorio i kaže ovako: ¹⁵ znam tvoja djela. Znam da nisi ni hladan ni vruć. Da si barem hladan ili vruć! ¹⁶ No, mlak si — ni hladan ni vruć. Zato ću te ispljunuti iz svojih usta. ¹⁷ Ti kažeš da si bogat; misliš da si postao imućan i da ti ništa nije potrebno. Ali ne razumiješ da si upravo ti ja-

[‡] *OTVORI ... ZATVORITI* Vidi Iz 22,22. ^{††} *JERUZALEM* Grad u duhovnom smislu koji je Bog podigao svom narodu. ^{‡‡} *AMEN* Amen se ovdje koristi kao ime za Isusa, a znači snažno se složiti da je nešto istina.

dan, bijedan, siromašan, slijep i gol. ¹⁸ Savjetujem ti da od mene kupiš zlato pročišćeno u vatri. Tako ćeš zaista biti bogat. Kupi i bijelu odjeću i obući je da se ne vidi tvoja sramotna golotinja! Kupi i pomast za oči da progledaš!

¹⁹ Ja prekoravam i kažnjavam sve one koje volim. Dakle, pokaži gorljivost i pokaj se! ²⁰ Vidi! Ja stojim na vratima i kucam. Ako netko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerat ću s njim i on sa mnom.

²¹ Pobjedniku ću dati pravo da sjedi sa mnom na mojem prijestolju. Tako sam i ja pobijedio i sjeo sa svojim Ocem na njegovo prijestolje. ²² Onaj tko sluša neka čuje što Duh govori crkvama!«

Ivan gleda nebo

4 Nakon toga sam pogledao, a ispred mene bila su otvorena vrata na nebu. I začuo sam glas koji mi je prije govorio, a zvučao je poput trube. Rekao je: »Dođi ovamo gore i pokazat ću ti što se mora dogoditi nakon ovoga!« ² Istoga trenutka Duh me obuzeo. Ispred mene bilo je prijestolje na nebu i Netko je sjedio na njemu. ³ Onaj što je sjedio na prijestolju izgledao je kao drago kamenje, kao jaspis i sard. Svuda oko prijestolja bila je duga koja je izgledala kao smaragd. ⁴ Oko prijestolja bila su dvadeset i četiri druga prijestolja. Na njima su sjedili dvadeset i četiri starješine. Bili su obučeni u bijelo i imali zlatne krune na glavama. ⁵ S prijestolja su dopirali bljeskovi munje, grmljavina i gromovi. Ispred prijestolja gorjelo je sedam baklji. One su sedam Božjih duhova. ⁶ Ispred prijestolja bilo je nešto nalik na stakleno more, prozirno poput kristala. Ispred prijestolja i sa svake njegove strane bila su četiri bića. † Ta su bića bila puna očiju, sprijeda i straga.

⁷ Prvo biće izgledalo je kao lav; drugo je izgledalo kao vol; treće je imalo lice poput čovjeka; četvrto je izgledalo kao orao u letu. ⁸ Svako od četiri bića imalo je šest krila. Bića su bila puna očiju, izvana i iznutra. Ta bića i danju i noću bez prestanka govore:

»Svet, svet, svet je Gospodin, Svemogućí Bog, koji je bio, koji jest i koji dolazi!«

⁹ Ta bića odaju slavu, čast i zahvalnost onomu koji sjedi na prijestolju, onomu koji živi uvijek i zauvijek.

¹⁰ Za to vrijeme dvadeset i četiri starješine padaju ničice pred onim što sjedi na prijestolju i klanjanju se onomu koji živi uvijek i zauvijek. Polažu svoje krune pred prijestoljem i govore:

¹¹ »Gospodine, Bože naš, ti si dostojan da primiš slavu, čast i moć, jer si stvorio sve i jer sve tvojoj volji duguje postojanje i stvaranje.«

5 Tad sam u desnici onoga koji sjedi na prijestolju spazio neki svitak. Svitak je bio ispisan s obje strane i zapečaćen sa sedam pečata. ² Vidio sam i moćnog anđela kako najavljuje jakim glasom: »Tko je dostojan da slomi pečate i otvori svitak?« ³ Ali nikoga nije bilo ni

na nebu ni na zemlji, a ni ispod zemlje tko bi mogao otvoriti svitak ili zaviriti u njega. ⁴ Ja sam gorko zaplakao jer nije pronađen nitko tko bi bio dostojan otvoriti svitak ili zaviriti u njega. ⁵ Tada mi je jedan od starješina rekao: »Nemoj plakati! Pobijedio je Lav iz Judina plemena, †† Davidov potomak! On može slomiti tih sedam pečata i otvoriti svitak.«

⁶ Tada sam vidio Janje kako stoji ispred prijestolja. Četiri bića bila su oko njega. Starješine su također bili oko Janjeta. Ono je izgledalo kao zaklano. Imalo je sedam rogova i sedam očiju. To su sedam Božjih duhova poslanih svuda po zemlji. ⁷ Janje je prišlo i uzelo svitak iz desnice onoga koji sjedi na prijestolju. ⁸ Kad je Janje uzelo svitak, četiri bića i dvadeset četiri starješine pali su ničice pred njim. Svaki od njih imao je harfu i držali su zlatne posude s tamjanom, a to su molitve Božjih svetih ljudi. ⁹ Pjevali su novu pjesmu:

»Ti si dostojan da uzmeš svitak i otvoriš njegove pečate

jer si bio zaklan.

Svojom krvlju kupio si Bogu ljude iz svakoga plemena, jezika, rase i naroda.

¹⁰ Ti si ih učinio kraljevstvom i svećenicima za našeg Boga i oni će vladati zemljom.«

¹¹ Tada sam pogledao i čuo glasove brojnih anđela. Bili su oko prijestolja, bića i starješina. Anđela je bilo na tisuće i na desetine tisuća. ¹² Pjevali su jakim glasom:

»Dostojno je Janje koje je zaklano da primi moć, bogatstvo, mudrost, snagu, čast, slavu i hvalu!«

¹³ Tada sam začuo sva stvorenja koja su na nebu, na zemlji, pod zemljom i u moru sa svim što je u njima kako govore:

»Onome koji sjedi na prijestolju i Janjetu neka je hvala, čast, slava i moć uvijek i zauvijek!«

¹⁴ A četiri bića odgovorila su: »Amen.« Tada su starješine pali ničice i poklonili se.

6 Janje je otvorilo prvi pečat, a ja sam pogledao i začuo jedno od četiri bića. Govorilo je glasom koji je zvučao poput grmljavine: »Dođi!« ² Tada sam pogledao, a ispred mene stajao je bijeli konj, a jahač na njemu imao je lúk. Bio mu je dan vijenac te on pobjedonosno ode da pobjeđuje.

³ Kad je Janje otvorilo drugi pečat, čuo sam kako drugo biće kaže: »Dođi!« ⁴ Tada se pojavio drugi konj. Bio je vatreno crven. Jahaču je bilo dopušteno da sa zemlje digne mir da se ljudi međusobno ubijaju. Dan mu je i veliki mač.

⁵ Kad je Janje otvorilo treći pečat, čuo sam kako treće biće kaže: »Dođi!« Tada sam pogledao, a ispred mene stajao je crni konj. Njegov je jahač u ruci držao vagu.

⁶ Tada sam čuo neki glas koji je dopirao od tih četiriju bića. Rekao je: »Jedna mjera brašna za dnevnu plaću i

† ČETIRI BIĆA Vidi Ez 1,4–14.

†† LAV IZ JUDINA PLEMENA Vidi Post 49,8–10.

tri mjere ječma za dnevnu plaću. Ali ne nanesi štetu ulju i vinu!»

⁷ Kad je Janje otvorilo četvrti pečat, začuo sam glas četvrtoga bića. Reklo je: »Dođi!« ⁸ Pogledao sam, a ispred mene stajao je sivi konj. Njegov jahač zvao se »Smrt« †, a pratilo ga je kraljevstvo mrtvih. Njima je dana moć nad četvrtinom zemlje da ubijaju ratom, glađu, bolešću i zemaljskim divljim zvijerima.

⁹ Kad je Janje otvorilo peti pečat, ugledao sam ispod žrtvenika duše onih koji su bili zaklani zbog Božje poruke i zbog svjedočanstva koje su držali. ¹⁰ Te su duše vikale jakim glasom: »Sveti i istiniti Gospodine, koliko ćeš još odgađati presudu stanovnicima zemlje i kaznu što su nas ubili?« ¹¹ Svakoj duši bila je dana bijela haljina. Rečeno im je da se strpe još malo dok se ne ispuni broj njihove braće, Kristovih slugu, koji trebaju biti ubijeni kao i oni.

¹² Onda sam vidio kako je Janje otvorilo šesti pečat, a u tom trenu nastade jak potres. Sunce je postalo crno kao tkanina izrađena od kostrijeti. Mjesec je postao kao krv. ¹³ Zvijezde su pale s neba na zemlju, kao što kasne smokve padaju s drveta kada ga protrese snažan vjetar. ¹⁴ Nebo se smotalo kao svitak. A sve planine i otoci pomaknuli su se sa svoga mjesta.

¹⁵ Tad su se svi ljudi sakrili u pećine i iza stijena u planinama. Bili su tu zemaljski kraljevi, vladari, generali, bogataši i moćnici. Svi su se sakrili; i robovi i slobodni ljudi. ¹⁶ Govorili su planinama i stijenama: »Padnite na nas i sakrijte nas od onoga koji sjedi na prijestolju i od Janjetova gnjeva!« ¹⁷ Došao je veliki dan njihova gnjeva i tko ga može preživjeti?«

Božji narod

7 Nakon toga, vidio sam četiri anđela kako stoje na četiri kraja zemlje. Zadržavali su četiri zemaljska vjetra, tako da ni jedan ne može puhati ni po zemlji, ni po moru, ni po bilo kojem drvetu. ² Tada sam vidio drugog anđela kako dolazi s istoka. Nosio je pečat živoga Boga. Snažno je povikao četvorici anđela kojima je dana vlast da nanesu štetu zemlji i moru. ³ Rekao je: »Ne nanosite štetu zemlji, moru ili drveću dok sluge našega Boga ne obilježimo pečatom na njihovim čelima!« ⁴ Tada sam čuo ukupan broj onih koji su označeni pečatom: označenih pečatom bilo je sto četrdeset i četiri tisuće iz svih plemena izraelskog naroda.

⁵ Dvanaest tisuća označenih pečatom iz Judina plemena,

dvanaest tisuća iz Rubenova plemena,
dvanaest tisuća iz Gadova plemena,

⁶ dvanaest tisuća iz Aserova plemena,
dvanaest tisuća iz Naftalijeva plemena,
dvanaest tisuća iz Manašeova plemena,

⁷ dvanaest tisuća iz Šimunova plemena,

† SMRT Grčka riječ smrt može značiti i pošast, bolest, kao u zadnjem dijelu istoga retka.

dvanaest tisuća iz Levijeva plemena,
dvanaest tisuća iz Jisakarova plemena,
⁸ dvanaest tisuća iz Zebulonova plemena,
dvanaest tisuća iz Josipova plemena i
dvanaest tisuća iz Benjaminova plemena.

Veliko mnoštvo

⁹ Nakon toga pogledao sam, a ispred mene nalazilo se veliko mnoštvo koje nitko nije mogao izbrojiti. Tu su bili ljudi iz svakoga naroda, plemena, rase i jezika. Stajali su pred prijestoljem i pred Janjetom. Imali su na sebi duge bijele ogrtače i u rukama su držali palmine grane. ¹⁰ Vikali su jakim glasom: »Spasenje pripada našem Bogu koji sjedi na prijestolju i Janjetu!« ¹¹ Svi su anđeli stajali oko prijestolja, starješina i četiri bića; pali su ničice pred prijestoljem i slavili Boga. ¹² Govorili su: »Amen! Hvala i slava, mudrost, zahvalnost, čast, moć i snaga pripadaju našem Bogu uvijek i zauvijek. Amen!«

¹³ Tada me je jedan starješina upitao: »Tko su ovi ljudi u dugim bijelim ogrtačima? Odakle su došli?«

¹⁴ Odgovorio sam mu: »Gospodine, ti to znaš.«

A starješina mi reče: »Ovo su oni što su prošli veliku patnju. Oprali su i izbijelili svoje ogrtače u Janjetovoj krvi. ¹⁵ Zato sada stoje pred Božjim prijestoljem i danoćno ga štiju u njegovu hramu. Onaj što sjedi na prijestolju štitiće ih svojom prisutnošću. ¹⁶ Oni nikada više neće biti gladni ni žedni. Nikada im više neće naškoditi sunce ni vrućina. ¹⁷ Janje na sredini prijestolja bit će njihov pastir. Vodit će ih na izvore vode koja daje život. A Bog će obrisati svaku suzu iz njihovih očiju.«

Sedmi pečat

8 Kad je Janje otvorilo sedmi pečat, na nebu je nastala tišina kojih pola sata. ² Tada sam vidio onih sedam anđela koji stoje pred Bogom. Bilo im je dano sedam truba.

³ Tada je došao drugi anđeo i stao kraj žrtvenika. Držao je zlatnu posudu za tamjan. Bilo mu je dano puno tamjana da ga prinese s molitvama svih Božjih svetih ljudi na zlatni žrtvenik ispred prijestolja. ⁴ I dim tamjana, zajedno s molitvama Božjih svetih ljudi, digao se iz anđelove ruke prema Bogu. ⁵ Anđeo je tada uzeo posudu za tamjan, napunio je vatrom sa žrtvenika i bacio na zemlju. Uslijedili su grmljavina, tutnjava, munje i potres.

Sedmorica anđela trube

⁶ Tada su se ona sedmorica anđela sa sedam truba pripremila da zatrube.

⁷ Prvi je anđeo zatrubio i pojavile su se tuča i vatra pomiješane s krvlju. Bačene su na zemlju i trećina je zemlje izgorjela. Izgorjela je i trećina drveća te sva zelena trava. ⁸ Drugi je anđeo zatrubio i nešto poput velike plamteće planine bilo je bačeno u more. Trećina

mora pretvorila se u krv. ⁹ Trećina morskih živih bića je izginula, a trećina brodova bila je uništena.

¹⁰ Treći je anđeo zatrubio i neka je velika zvijezda, koja je gorjela kao baklja, pala s neba. Pala je na trećinu rijeka i na izvore vode. ¹¹ Zvijezda se zvala Pelin †. Trećina sve vode pretvorila se u pelin i mnogo je ljudi umrlo pijući je jer je voda postala gorka.

¹² Četvrti je anđeo zatrubio i trećina sunca bila je pogođena zajedno s trećinom mjeseca i trećinom zvijezda. Dakle, trećina njih je potamnijela, pa je trećina dana ostala bez svjetlosti, kao i trećina noći.

¹³ Tada sam pogledao gore i začuo orla kako leti visoko u zraku. Vikao je jakim glasom: »Jao, jao, jao onima što žive na zemlji kad se razlegne zvuk preostalih truba! Tri se anđela spremaju zatrubiti.«

9 Peti je anđeo zatrubio, a ja sam vidio zvijezdu kako je pala s neba na zemlju. Bio joj je dan ključ prolaza koji vodi u bezdan ††. ² Tada je zvijezda otvorila prolaz, a iz njega se podigao dim poput onoga iz velike peći. Sunce i nebo potamnijeli su od dima. ³ Iz njega su izašli skakavci i spustili se na zemlju. Dana im je moć kakvu imaju škorpionci. ⁴ No, rečeno im je neka ne nanose štetu travi, zelenilu ni ikojem drvetu; samo ljudima koji nemaju Božji pečat na svojim čelima. ⁵ Naređeno im je da ljude ne ubijaju, nego da ih pet mjeseci muče. A bol koju su im nanosili bila je poput one koju stvara ubod škorpiona. ⁶ I sve to vrijeme ljudi će tražiti smrt, ali ih ona neće snaći. Željet će umrijeti, ali smrt im neće doći.

⁷ Skakavci su izgledali kao konji spremni za bitku. Na glavama su imali nešto kao zlatne krune, a lica su im bila poput ljudskih. ⁸ Imali su kosu poput ženske kose, a zubi su im bili kao lavlji. ⁹ Prsa su im bila kao željezni oklopi. Zvuk njihovih krila bio je poput zvuka brojnih konja i bojnih kola što jure u bitku. ¹⁰ Imali su repove sa žalcima kao škorpionci. U njihovim repovima nalazila se moć da pet mjeseci nanose ljudima bol. ¹¹ Skakavci su imali svoga kralja. Kralj im je bio anđeo bezdana, a njegovo je ime na hebrejskom Abadon ‡, a na grčkom Apolion ††.

¹² Prva je nevolja prošla, ali pazite: još dvije nevolje dolaze nakon ove!

¹³ Šesti je anđeo zatrubio i ja sam čuo neki glas. Dolazio je iz četiri roga zlatnog žrtvenika koji se nalazi pred Bogom. ¹⁴ Taj je glas rekao šestom anđelu koji je imao trubu: »Oslobodi četvoricu anđela koji su svezani na velikoj rijeci Eufratu!« ¹⁵ I četiri anđela koji su bili spremni za taj sat, dan, mjesec i godinu oslobođeni su kako bi mogli ubiti trećinu čovječanstva. ¹⁶ Ukupan broj konjanika iznosio je dvjesto milijuna. Ja sam čuo njihov ukupan broj.

¹⁷ U mojem viđenju konji i njihovi jahači izgledali su ovako: oklopi za prsa bili su im plameno crveni, plavi

kao hijacint i žuti kao sumpor. Glave konja bile su kao lavlje glave, a iz njihovih usta izlazili su vatra, dim i sumpor. ¹⁸ Ta tri zla — vatra, dim i sumpor — koja su izlazila iz njihovih usta, ubila su trećinu čovječanstva. ¹⁹ Konjima se snaga nalazila u ustima i repovima. Repovi su im bili kao zmije, s glavama koje nanose ozljede ljudima.

²⁰ Ostatak čovječanstva koji nije poginuo od ovih zala ipak se nije obratio od obožavanja djela svojih ruku. Nisu prestali štovati demone i idole napravljene od zlata, srebra, bronce, kamena i drva, koji ne mogu ni vidjeti, ni čuti, ni hodati. ²¹ Nisu se obratili ni od ubijanja, vraćanja, bluda ni krađa.

Anđeo i mali svitak

10 Tada sam vidio jednog drugog moćnog anđela kako silazi s neba. Bio je ogrnut oblakom. Oko glave imao je dúgu. Lice mu je bilo kao sunce, a noge kao vatreni stupovi. ² U ruci je držao mali razmotani svitak. ³ Svoju desnu nogu stavio je u more, a lijevu na kopno. Povikao je jakim glasom, sličnim lavljoj rici, a kad je povikao, začuli su se glasovi sedam gromova. ⁴ Kad je sedam gromova progovorilo, htio sam to zapisati, ali sam čuo glas s neba koji je rekao: »Zadrži u tajnosti ono što je sedam gromova reklo! To ne zapisuj!«

⁵ Tada je anđeo, kojeg sam vidio da stoji u moru i na kopnu, digao desnu ruku prema nebu. ⁶ Zakleo se po onomu koji živi zauvijek, koji je stvorio nebo i ono što je u nebu, i zemlju i ono što je u njoj: »Neće više biti odgode. ⁷ Ali kad dođe vrijeme da sedmi anđeo zatrubi u svoju trubu, tada će se dovršiti Božji tajni naum, kako je Bog najavio svojim slugama — prorocima.«

⁸ Tada sam ponovno začuo isti glas s neba kako mi govori: »Idi i uzmi otvoreni svitak iz ruku anđela što stoji u moru i na kopnu.«

⁹ Otišao sam do anđela i zatražio ga taj mali svitak, a anđeo mi je rekao: »Uzmi i pojedi ga! Od njega će ti biti gorko u truhu, ali će ti u ustima biti sladak kao med.« ¹⁰ Uzeo sam mali svitak iz anđelove ruke i pojeo ga. U ustima mi je bio sladak kao med, ali nakon što sam ga pojeo, u truhu mi je postalo gorko. ¹¹ Tada mi je rečeno: »Moraš ponovno proricati o mnogim rasama, narodima, jezicima i kraljevima.«

Dva svjedoka

11 Tada mi je dana trska nalik štapu za mjerenje. Rečeno mi je: »Ustani i izmjeri Božji hram i žrtvenik! Izbroji i one koji unutra štuju Boga! ² Ali izostavi vanjsko dvorište hrama i nemoj ga izmjeriti jer je ono predano nežidovima! Oni će gaziti sveti grad četrdeset i dva mjeseca. ³ A ja ću dati moć dvojici svojih svjedoka i oni će proricati tisuću dvjesto šezdeset dana odjeveni u kostrijet.« ⁴ Oni su ona dva maslinova stabla i one dvije svjetiljke što stoje pred Gospodarem zemlje.

⁵ Ako im itko pokuša nanijeti zlo, iz njihovih usta izlazi

† PELIN Biljka vrlo gorka okusa; ovdje predstavlja veliku tugu.
†† BEZDAN Vidi Otk 20, 1–3. ‡ ABADON Mjesto smrti u Starom zavjetu (Job 26, 6; Ps 88, 11). †† APOLION Znači »uništavač«.

vatra i proždire njihove neprijatelje. Da, ako im tko pokuša nanijeti zlo, mora tako umrijeti. ⁶ Oni imaju moć zatvoriti nebo, da kiša ne pada za vrijeme njihova proricanja. Imaju i moć nad vodama da ih pretvore u krv. Imaju i moć da pogode zemlju svakovrsnim pošastima koliko god puta žele.

⁷ Kad završe sa svojim svjedočenjem, Zvijer koja dolazi iz bezdana zaratit će s njima. Porazit će ih i ubiti.

⁸ Njihova mrtva tijela ležat će na ulicama toga velikog grada — u prenesenom smislu nazvanog Sodoma i Egipat — gdje je njihov Gospodin razapet na križu.

⁹ Ljudi svih rasa, plemena, jezika i naroda gledat će tri i pol dana njihova mrtva tijela i neće dopustiti da se oni pokopaju. ¹⁰ Oni što žive na zemlji likovat će nad njima. Slavit će i slati darove jedni drugima, jer su ta dva pro-roka zadavala muku stanovnicima zemlje.

¹¹ Ali nakon tri i pol dana Božji dah što daje život ušao je u njih i oni su stali na noge. Veliki je strah zahvatio one koji su ih vidjeli. ¹² A oba proroka čula su jaki glas s neba koji je rekao: »Dođite gore!« I oni su u oblaku otišli gore u nebo, a njihovi neprijatelji gledali su kako odlaze.

¹³ Baš u tom trenutku dogodio se veliki potres. Dese-tina grada se srušila. Sedam tisuća ljudi poginulo je u potresu. Ostatak se jako uplašio i dao slavu nebeskom Bogu.

¹⁴ Prošla je i druga velika nevolja. Ali pazite, uskoro slijedi i treća.

Sedma truba

¹⁵ Sedmi je anđeo zatrubio i na nebu su se začuli jaki glasovi govoreći:

»Kraljevska vlast nad svijetom sada pripada našem Gospodinu i njegovu Pomazaniku.

On će kraljevati uvijek i u sva vremena.«

¹⁶ A dvadeset i četiri starješine, što su pred Bogom i sjede na svojim prijestoljima, pali su ničice i poklonili se Bogu. ¹⁷ Rekli su:

»Zahvaljujemo ti, Gospodine, Bože Svemogućí, ti koji jesi i koji si uvijek bio, jer si uzeo svoju veliku moć i počeo kraljevati.

¹⁸ Narodi svijeta provodili su svoju srdžbu, a sada je vrijeme tvoje srdžbe.

Došlo je vrijeme da se sudi onima koji su mrtvi. Došlo je vrijeme da se dâ nagrada tvojim slugama, prorocima i tvom narodu, onima koji te poštuju, malima i velikima.

Vrijeme je da se unište oni koji su uništavali zemlju!«

¹⁹ Tada se Božji hram na nebu otvorio i u njemu se pojavio Kovčeg saveza. I tada su počele bljeskati munje, začula se grmljavina, praskovi groma, potres i počela je velika tuča.

Žena i velika zmija

¹² Tada se na nebu pojavio veliki znak: žena obučena u sunce. Pod njezinim je nogama bio mjesec, a na glavi je imala krunu s dvanaest zvijezda. ² Bila je trudna i u porođajnim mukama. Vikala je od bola jer je bila pred porođajem. ³ Tada se na nebu pojavio drugi znak: veliki crveni Zmaj sa sedam glava i deset rogova. Na glavama je imao sedam kruna. ⁴ Njegov je rep pomeo trećinu zvijezda s neba i bacio ih na zemlju. Zmaj je stao ispred žene koja je bila pred porođajem. Htio je pojesti njezino dijete čim se rodi. ⁵ A ona je rodila muško dijete, sina, koji će željeznim žezlom vladati svim narodima. I njezino je dijete bilo uzeto k Bogu i njegovu prijestolju. ⁶ A žena je pobjegla u pustinju. Tamo joj je Bog pripremio mjesto gdje će biti zbrinuta tisuću dvjesto šezdeset dana.

⁷ Tada je na nebu izbio rat. Mihael † i njegovi anđeli borili su se protiv Zmaja. Zmaj i njegovi anđeli prihvatili su borbu, ⁸ ali nisu mogli izdržati. Izgubili su svoje mjesto na nebu. ⁹ Veliki je Zmaj zbačen, ta stara zmija zvana đavao ili sotona koji zavodi cijeli svijet. Da, on je zbačen na zemlju, a njegovi su anđeli zbačeni zajedno s njim.

¹⁰ Tada sam začuo kako neki jaki glas na nebu kaže: »Sada je stiglo spasenje i moć našega Boga, kraljevska vlast.

Njegov Pomazanik pokazao je svoju vlast. Jer zbačen je optužitelj naše braće.

On ih je danonoćno optuživao pred našim Bogom.

¹¹ Ali oni su ga porazili Janjetovom krvlju i riječima svoga svjedočanstva.

Oni nisu voljeli svoje živote toliko da bi ustuknuli pred smrću.

¹² Stoga se veselite, nebesa, i vi koji živite na njima!

Teško vama, zemljo i more, jer je đavao sišao na vas! On je pun gnjeva jer zna da mu je preostalo malo vremena.«

¹³ Kad je Zmaj vidio da je bačen na zemlju, počeo je progoniti ženu koja je rodila muško dijete. ¹⁴ Ali ženi su dana dva krila velikog orla, tako da može odletjeti u pustinju gdje joj je pripremljeno mjesto. Tamo će je, daleko od zmije, hraniti tri i pol godine ††. ¹⁵ Tada je zmija iz usta izlila vodu poput rijeke da bi njezina bujica odnijela ženu. ¹⁶ Ali zemlja je pomogla ženi: otvorila je usta i progutala rijeku koju je Zmaj izlio iz svojih usta. ¹⁷ Tada se Zmaj razbjesnio na ženu i otišao ratovati protiv njezina preostalog potomstva. To su oni koji drže Božje zapovijedi i svjedoče o Isusu.

¹⁸ I Zmaj se zaustavio na morskoj obali.

† MIHAEL Arkandeo — vođa Božjih anđela (vidi Jd 9). †† TRI I POL GODINE 'Jedno vrijeme i dva vremena i pola vremena'.

Dvije Zvijeri

13 Tada sam vidio neku Zvijer kako izlazi iz mora. Imala je deset rogova i sedam glava. Na njezinim rogovima nalazilo se deset kruna, a na njezinim glavama bogohulna imena. ² Zvijer koju sam vidio bila je slična leopardu. Noge su joj bile kao medvjede, a usta kao lavlja. Zmaj joj je predao svoju moć, svoje prijestolje i veliku vlast. ³ Jedna od njezinih glava izgledala je smrtno ranjena, ali je ta smrtna rana zacijelila. Zvijer je zadivila ljude cijeloga svijeta i oni su krenuli za njom. ⁴ Ljudi su se klanjali Zmaju jer je on predao svoju vlast Zvijeri. Klanjali su se Zvijeri i govorili: »Tko je kao Zvijer i tko se može boriti protiv nje?«

⁵ Zvijeri je bilo dopušteno da oholo govori i huli na Boga. Dana joj je vlast da to čini četrdeset dva mjeseca. ⁶ Zvijer je otvorila svoja usta i počela izgovarati uvrede protiv Boga i psovati njegovo ime, mjesto na kojem prebiva i one koji žive na nebu. ⁷ Dopušteno joj je i da se bori protiv Božjih ljudi i da ih porazi. Dana joj je vlast nad svakim plemenom, rasom, jezikom i narodom. ⁸ Svi koji žive na zemlji poklonit će se Zvijeri. To su oni čije ime od početka svijeta nije zapisano u Knjizi života koja pripada Janjetu koje je bilo zaklano.

⁹ Ako tko sluša, neka čuje:

¹⁰ »Tko god treba postati zatočenik, taj će i postati zatočenik. Tko god treba umrijeti od mača, taj će i umrijeti od mača.«

To zahtijeva strpljivost i vjeru od Božji ljudi.

¹¹ Tada sam vidio drugu Zvijer kako dolazi iz zemlje. Imala je dva roga kao janje, ali je govorila kao Zmaj. ¹² Imala je svu vlast koju ima i prva Zvijer. Prisilila je zemlju i sve koji žive na njoj da se poklone prvoj Zvijeri čija je smrtna rana zacijelila. ¹³ Ta je druga Zvijer činila velika čuda, čak je naočigled ljudi slala vatru s neba na zemlju. ¹⁴ Ta druga Zvijer zavaravala je ljude koji žive na zemlji čudima koje je činila. Dobila je moć da ih čini kako bi služila prvoj Zvijeri. Druga Zvijer zapovjedila je ljudima koji žive na zemlji da naprave kip u čast prve Zvijeri. To je bila ona Zvijer koja je imala ranu od mača, ali je preživjela. ¹⁵ Druga Zvijer dobila je dopuštenje da podari život kipu prve Zvijeri, tako da je kip mogao govoriti i zapovjediti da se ubiju svi oni koji se nisu poklonili njezinu kipu. ¹⁶ Druga je Zvijer prisilila sve ljude — male i velike, bogate i siromašne, slobodne i robove — da prime žig na desnici ili na čelu. ¹⁷ Nitko nije mogao ništa kupovati ni prodavati bez tog žiga. A taj je znak ime Zvijeri ili broj koji odgovara njezinu imenu. ¹⁸ Ovdje je potrebna mudrost. Ako je tko pronicljiv, neka odgonetne broj Zvijeri, jer to je i broj čovjeka. To je šesto šezdeset i šest.

Pjesma otkupljenih

14 Tada sam pogledao ispred sebe i ugledao Janje. Stajalo je na Sionskoj gori †. S njim su bile i sto četrdeset četiri tisuće koji su na čelima imali zapisano Janjetovo ime i ime njegovoga Oca. ² Tada sam začuo glas s neba sličan šumu silnog slapa ili jakom prasku groma. Glas koji sam čuo podsjećao je na zvuk harfi. ³ Mnoštvo je pjevalo novu pjesmu pred prijestoljem, pred četirima bićima i starješinama. Nitko nije mogao naučiti tu pjesmu osim tih sto četrdeset četiri tisuće. Oni su bili otkupljeni sa zemlje. ⁴ Oni su ti koji se nisu okaljali sa ženama. Održali su se čistima. Slijede Janje kamo god ono ide. Oni su otkupljeni od ostalog čovječanstva i prvi su plodovi žetve za Boga i Janje. ⁵ U njihovim se ustima ne može naći laž. Besprijeborni su.

Tri anđela

⁶ Tada sam spazio drugog anđela kako leti visoko na nebu. Trebao je onima koji žive na zemlji — svakom narodu, plemenu, jeziku i rasi — objaviti vječnu poruku Radosne vijesti. ⁷ Govorio je jakim glasom: »Poštujte Boga i dajte mu slavu! Došlo je vrijeme da on doneše presudu. Poklonite se Bogu! On je stvorio nebo, zemlju, more i izvore voda.«

⁸ Tada je drugi anđeo prišao i rekao: »Pao je! Pao je veliki Babilon, koji je natjerao sve narode da piju žestoko vino bijesa i bluda.«

⁹ Treći je anđeo došao za njima i rekao jakim glasom: »Onaj tko štuje Zvijer i njezin kip te prima njezin znak na čelo ili ruku, ¹⁰ taj će piti žestoko vino Božje srdžbe koje je nerazblaženo u čaši njegovoga gnjeva. On će biti mučen u gorućem sumporu u prisutnosti svetih anđela i Janjeta. ¹¹ A dim od njegovoga mučenja dizat će se zauvijek. Za one koji štuju Zvijer i njezin kip — i za svakoga tko je obilježen njezinim imenom — neće imati mira ni danju ni noću.« ¹² Ovdje Božji ljudi, oni koji se pridržavaju Božjih zapovijedi, trebaju biti strpljivi i ostati vjerni Isusu.

¹³ Tada sam s neba začuo glas: »Zapiši: od sada su blagoslovljeni oni mrtvi koji umru u Gospodinu!«

»Tako je«, kaže Duh. »Oni se mogu odmoriti od napore jer ih prate njihova djela.«

Zemaljski urod

¹⁴ Tada sam pogledao ispred sebe i spazio bijeli oblak. Na oblaku je sjedio netko sličan Sinu Čovječjem. Na glavi je imao zlatnu krunu, a u ruci oštar srp. ¹⁵ Tada je iz hrama izašao drugi anđeo. Viknuo je jakim glasom onomu što sjedi na oblaku: »Uzmi svoj srp i saberi urod! Došlo je vrijeme žetve. Zemaljski je urod dozreo.« ¹⁶ Onaj što je sjedio na oblaku zamahnuo je svojim srpom nad zemljom i požnjeo urod na zemlji.

† SIONSKA GORA Drugi naziv za Jeruzalem; ovdje u duhovnom smislu znači grad u kojem Božji narod živi zajedno s Bogom.

¹⁷ Tada je iz hrama na nebu izašao neki drugi anđeo. I on je imao oštar srp. ¹⁸ A sa žrtvenika je opet došao drugi anđeo koji je imao moć nad vatrom. Doviknuo je jakim glasom onomu što je imao oštar srp: »Uzmi svoj oštri srp i skupi grozdove zemaljske loze! Jer grožđe je zrelo.« ¹⁹ Anđeo je zamahnuo srpom nad zemljom i skupio urod zemaljskoga vinograda. Bacio je grožđe u tijesak velikoga Božjeg gnjeva ²⁰ i zgazio ga izvan grada. Iz tijeska je curila krv. Digla se sve do konjskih uzda, na daljinu od tristotinjak kilometara.

Anđeli sa zadnjim pošastima

15 Tada sam vidio drugi veliki i zadivljujući znak na nebu: bilo je to sedam anđela koji su imali sedam zadnjih pošasti. One su zadnje zato što s njima završava Božja srdžba.

² Tada sam vidio nešto poput staklenoga mora pomiješanoga s vatrom. Vidio sam one koji su pobijedili Zvijer, njezin kip i broj njezina imena. Stajali su kraj staklenoga mora i držali harfe koje im je dao Bog. ³ Pjevali su pjesmu Božjega sluga Mojsija i Janjetovu pjesmu:

»Velika i čudesna su tvoja djela,

Gospodine, Bože Svemogućí!

Pravedni su i istiniti tvoji putovi, Kralju naroda!

⁴ Tko te se neće bojati, Gospodine?

Tko neće slaviti tvoje ime?

Jer samo si ti svet.

Svi će narodi doći i pokloniti se pred tobom, jer su objavljene tvoje pravedne presude.«

⁵ Nakon toga vidio sam hram, Šator svjedočanstva na nebu. Hram je bio otvoren. ⁶ Sedam anđela koji su nosili sedam posljednjih pošasti izašli su iz hrama. Bili su odjeveni u čisti, sjajni lan i nosili su zlatne poveze oko prsa. ⁷ Tada je jedno od četiri bića dalo sedmorici anđela sedam zlatnih posuda napunjenih Božjim gnjevom. Bog živi uvijek i zauvijek. ⁸ Hram se napunio dimom Božje slave i sile. Nitko nije mogao ući u hram dok se ne dovrši sedam pošasti koje su donijela sedmorica anđela.

Posude ispunjene Božjom srdžbom

16 Tada sam iz hrama začuo jaki glas kako govori sedmorici anđela: »Idite i izlijte na zemlju sedam posuda Božjega gnjeva!«

² Prvi je anđeo otišao i izlio svoju posudu na kopno. Na onim ljudima koji su imali oznaku Zvijeri i klanjali se njezinu kipu izbile su užasne, bolne rane.

³ Tada je drugi anđeo izlio svoju posudu na more. More se pretvorilo u krv sličnu krvi mrtvacu. Svako je živo biće u moru umrlo.

⁴ Tada je treći anđeo izlio svoju posudu na rijeke i izvore voda. Oni su se pretvorili u krv. ⁵ Tada sam čuo anđela voda kako kaže:

»Ti si onaj koji jest i koji je oduvijek bio.

Ti si svet i pravedan.

To pokazuju ove presude koje si donio.

⁶ Ljudi su prolili krv tvojih svetih i proroka, pa si im dao da piju krv.

To je ono što zaslužuju.«

⁷ Tada sam čuo kako žrtvenik kaže:

»Da, Gospodine, Bože Svemogućí, tvoje su presude istinite i pravedne.«

⁸ Tada je četvrti anđeo izlio svoju posudu na sunce kojemu je bilo dopušteno da pali ljude vatrom. ⁹ Pekla ih je velika vrućina. Proklinjali su Božje ime jer on je taj koji ima vlast nad tim pošastima, ali se nisu obratili niti mu dali slavu. ¹⁰ Tada je peti anđeo izlio svoju posudu na prijestolje Zvijeri i njezino je kraljevstvo utonulo u mrak. Ljudi su od boli grizli svoje jezike. ¹¹ Proklinjali su nebeskoga Boga zbog bolova i zbog svojih rana. Ali nisu se obratili od svojih djela.

¹² Tada je šesti anđeo izlio svoju posudu na veliku rijeku Eufrat i njezina je voda presušila. To se dogodilo da se pripremi put kraljevima s istoka. ¹³ Tada sam vidio tri nečista duha slična žabama. Izašli su iz Zmajevih usta, iz usta Zvijeri i iz usta lažnoga proroka. ¹⁴ Ovi zli duhovi su demoni koji imaju moć činiti čuda. Otišli su svim kraljevima svijeta da ih okupe za bitku, na veliki Dan Svemogućega Boga.

¹⁵ »Slušaj! Doći ću iznenada kao lopov. Blago onomu tko ostane budan i zadrži svoju odjeću kraj sebe tako da ne hoda gol i ne bude sramotno otkriven.«

¹⁶ Zli su duhovi tada doveli sve kraljeve na mjesto koje se na hebrejskom jeziku zove Harmagedon.

¹⁷ Tada je sedmi anđeo izlio svoju posudu u zrak, a jaki glas se začuo s prijestolja iz hrama. Rekao je: »Gотовo je!« ¹⁸ Tada su se pojavile munje i nastala je grmljavina, gromovi i veliki potres. To je bio najveći potres koji se ikada dogodio otkako je čovjeka na zemlji. ¹⁹ Veliki se grad raskolilo na tri dijela. Gradovi nežidova su se srušili. Bog nije zaboravio kazniti veliki Babilon. Dao mu je čašu punu žestoka vina svoje srdžbe. ²⁰ Svi su otoci nestali i ni jedna planina nije ostala. ²¹ Velika tuča, teška oko četrdeset kila, pala je s neba na ljude. A oni su proklinjali Boga zbog toga zla jer je bilo užasno.

Žena koja sjedi na Zvijeri

17 Tada je došao jedan od sedmorice anđela koji su imali sedam posuda. Rekao mi je: »Dođi i pokazat ću ti kaznu koja će biti dosuđena velikoj bludnici koja sjedi na mnogim vodama! ² Zemaljski su kraljevi počinili preljub s njom. Oni koji žive na zemlji opili su se vinom njezina preljuba.«

³ Tada me Duh zahvatio i anđeo me odnio u pustinju. Tamo sam vidio neku ženu kako sjedi na grimiznocrvenoj Zvijeri. Zvijer je bila puna bogohulnih imena i imala je sedam glava i deset rogova. ⁴ Žena je bila obučena u purpurnu i grimiznu odjeću. Bila je ukrašena zlatom, dragim kamenjem i biserima. U ruci je držala zlatnu čašu punu odvratnosti i prljavštine svojega preljuba.

⁵ Na njezinu čelu bilo je napisano ime koje je imalo skriveno značenje: »Veliki Babilon, majka bludnica i zemaljskih odvratnosti.«

⁶ Vidio sam da je žena bila pijana od krvi Božjih ljudi i od krvi onih koji su umrli svjedočeći o Isusu. Kad sam je vidio, jako sam se začudio. ⁷ Anđeo me upitao: »Čemu se čudiš? Ja ću ti objasniti skriveno značenje žene i Zvijeri sa sedam glava i deset rogova na kojoj jaše.

⁸ Zvijer koju si vidio jednom je bila živa, ali više nije. Pa ipak, treba opet doći iz bezdana i otići prema svom uništenju. Ljudi koji žive na zemlji, a čija imena nisu od početka svijeta zapisana u Knjizi života, začudit će se kad vide Zvijer, jer je Zvijer bila živa, a više nije, no opet će se pojaviti.

⁹ Ovdje treba biti mudar. Sedam glava jest sedam brda na kojima žena sjedi. To je i sedam kraljeva. ¹⁰ Prvih pet kraljeva je palo. Jedan još vlada, a drugi još nije došao. Kad on dođe, treba ostati tek kratko. ¹¹ Zvijer koja je bila, ali više nije, osmi je kralj. On je također jedan od sedmorice i ide prema svom uništenju.

¹² Deset rogova koje si vidio jest deset kraljeva koji još nisu počeli vladati. Primit će kraljevsku vlast na jedan sat zajedno sa Zvijeri. ¹³ Svih deset kraljeva imaju isti cilj. Svoju moć i vlast predat će Zvijeri. ¹⁴ Oni će se boriti protiv Janjeta, no Janje i njegovi pozvani, odabrani i vjerni sljedbenici porazit će ih. Jer Janje je Gospodar gospodara i Kralj kraljeva.«

¹⁵ Onda mi je anđeo rekao: »Vode koje si vidio tamo gdje bludnica sjedi jesu razne rase, mnoštva, narodi i jezici. ¹⁶ Deset rogova i Zvijer koje si vidio zamržit će bludnicu. Uzet će joj sve što ima i ostaviti je голу. Pojest će njezino tijelo i spaliti je vatrom. ¹⁷ Bog im je usadio želju u srce da ostvare njegovu zamisao, da svi budu složni i predaju Zvijeri svoju kraljevsku vlast dok se Božje riječi ne ispune. ¹⁸ Žena koju si vidio jest taj veliki grad koji vlada zemaljskim kraljevima.«

Babilon je uništen

18 Nakon toga, vidio sam jednog drugog anđela kako silazi s neba. Taj je anđeo imao veliku moć i njegov je sjaj rasvijetlio zemlju. ² Zavikao je snažnim glasom:

»Pao je! Pao je veliki Babilon!

On je postao boravište demona, prebivalište svakovrsnih nečistih duhova i skrovište svakovrsnih nečistih i odvratnih ptica.

³ Svi narodi su pili žestoko vino bijesa i bluda. Zemaljski su kraljevi s njom grijehili bludno, a trgovci su se obogatili njezinom pretjeranom raskoši.«

⁴ Tada sam začuo neki drugi glas s neba. Rekao je: »Izađi, moj narode! Ne sudjelujte u njezinu grijehu! Tako vas neće snaći zla koja će se njoj dogoditi.

⁵ Jer njezini grijesi nagomilali su se do neba. Bog se sjetio njezinih prekršaja.

⁶ Vratite joj prema njezinim djelima! Uzvratite joj dvostruko za ono što je učinila! U čašu koju je drugima spremala ulijte joj dvostruko jačega vina!

⁷ Priuštila si je slavu i raskoš.

Dajte joj isto toliko muka i tuge!

Jer ona i dalje govori:

'Sjedim na svojem prijestolju kao kraljica. Nisam udovica i nikada neću biti u tuži.'

⁸ Zato će je u jednom jedinom danu snaći zla koja su joj namijenjena: smrt, žalost i glad. Izgorjet će u vatri, jer je jak Gospodin Bog koji joj je presudio.

⁹ Zemaljski kraljevi koji su s njom grijehili bludno i raskošno živjeli plakat će i jadikovati nad njom kad vide dim s njezine lomače. ¹⁰ Stajat će daleko od nje, bojeći se njezinih muka, i govoriti:

'Strašno! Strašno! O, veliki grade!

O, moćni grade Babilone!

U samo jedan sat stigla te kazna!

¹¹ Trgovci će također plakati i tugovati nad njom jer nitko više neće kupovati njihovu robu. ¹² A njihova je roba zlato, srebro, drago kamenje i biseri, fini lan, purpurne tkanine, svila i grimizne tkanine; sve vrste mirisna drva i predmeti od bjelokosti. Predmeti od skupocjena drveta, bronce, željeza i mramora; ¹³ cimet, pomasti, tamjan, mirisne i aromatične smole; vino i maslinovo ulje, najbolje brašno i pšenica, goveda i ovce, konji, kola i ljudska tijela i duše!

¹⁴ 'Sve voće za kojim si žudjela nestalo je.

Sva tvoja raskoš i sjaj izgubili su se.

Nikada se više neće vratiti.'

¹⁵ Trgovci koji su trgovali svim tim, i koji su se zbog nje obogatili, stajat će na velikoj udaljenosti jer će se bojati njezinih muka. Plakat će i tugovati ¹⁶ i govorit će:

'Strašno! Jao velikom gradu!

Bila je odjevena u fini lan, purpurnu i grimiznu tkaninu.

Bila je ukrašena zlatom, dragim kamenjem i biserima!

¹⁷ A sve to bogatstvo uništeno je za jedan sat!

Tada su svaki kormilar, svi koji plove brodovima, mornari i svi oni koji žive od mora stali daleko od grada. ¹⁸ A kad su vidjeli dim od vatre u kojoj je gorjela, povikali su: 'Koji je grad bio ovako velik?' ¹⁹ Onda su se posuli pepelom po glavi i počeli plakati i tugovati. Vikali su:

'Jao! Jao ovom velikom gradu!

Svi koji imaju brodove na moru

obogatili su se zahvaljujući njegovu bogatstvu!

A uništen je za samo jedan sat!

²⁰ Veseli se nad njim, nebo!

Veselite se, Božji ljudi, apostoli i proroci!

Jer Bog mu je presudio onako kako je on sudio vama.«

²¹ Tada je neki silni anđeo uzeo kamen, velik kao mlinski, bacio ga je u more i rekao:

»Ovom će silinom veliki grad Babilon biti zbačen i zauvijek će nestati.

²² Nikad više u tebi neće biti glazbenika, neće se čuti zvuci harfe, frule ni trube.

Nikad više u tebi neće biti obrtnika.

Nikad se više u tebi neće čuti zvuk mlina.

²³ Nikad više u tebi neće zasjati svjetiljka.

Nikad se više u tebi neće čuti glas mladoženje i mlade.

Tvoji su trgovci gospodarili zemljom.

Sve narode zavele su tvoje čarolije.

²⁴ Ovaj je grad kriv za prolivenu krv proroka, Božjih ljudi i svih onih koji su ubijeni na zemlji.«

Nebesko mnoštvo slavi Boga

19 Nakon toga, čuo sam nešto poput buke velikoga mnoštva na nebu kako viče:

»Aleluja! Spasenje, slava i moć pripadaju našem Bogu.

² Njegove su presude ispravne i pravedne.

On je presudio velikoj bludnici koja je iskvarila zemlju svojim bludničanjem.

On je osvetio smrt svojih slugu koje je ubila.«

³ I još su govorili:

»Aleluja! Dim će se dizati s nje zauvijek.«

⁴ Tada su dvadeset i četiri starješine i četiri bića pali ničice i poklonili se Bogu koji sjedi na prijestolju i rekli:

»Amen! Aleluja!«

⁵ A s prijestolja se začuo glas:

»Hvalite našega Boga svi koji mu služite i svi vi — mali i veliki — koji ga se bojite!«

⁶ Onda sam začuo nešto poput velikoga mnoštva ljudi. Zvučalo je kao šum silnog slapa, kao zvuk jakih gromova. Govorili su:

»Aleluja! Gospodin, naš Svemoćni Bog, kraljuje.

⁷ Radujmo se i budimo sretni!

Dajmo Bogu slavu jer je došlo vrijeme Janjetove svadbe!

Njegova je zaručnica spremna.

⁸ Dobila je čistu, sjajnu lanenu odjeću da se u nju obuče.«

Lanena tkanina predstavlja pravedna djela Božjih svetih ljudi.

⁹ Tada mi je anđeo rekao: »Zapiši ovo: blago onima koji su pozvani na Janjetovu svadbenu gozbu!« Te je dodao: »Ove su Božje riječi istina.«

¹⁰ A ja sam mu pao pred noge da mu se poklonim, ali on mi je rekao: »Ne čini to! Ja sam sluga kao i ti i kao tvoja braća koji čuvaju istinu o Isusu. Bogu se pokloni! Jer svjedočanstvo o Isusu proročki je duh.«

Jahač na bijelom konju

¹¹ Tada sam vidio kako se nebo otvorilo. Ispred mene stajao je bijeli konj. Njegova jahača zvali su Vjerni i Istiniti jer on pravedno sudi i ratuje. ¹² Oči su mu bile plamen ognjeni, a na glavi je imao mnogo kruna. Na njima je pisalo ime koje je znao samo on i nitko drugi.

¹³ Na sebi je imao ogrtač natopljen krvlju. Njegovo je ime Riječ Božja. ¹⁴ Nebeske vojske slijedile su ga na bijelim konjima, odjevene u najbolji lan, čist i bijel. ¹⁵ Iz njegovih usta izlazi oštar mač kojim će poraziti narode. Vladat će njima željeznom palicom. On će gnječiti grožđe u tijesku žestokog vina Svemoćnoga Boga. ¹⁶ Na njegovom ogrtaču, na boku, pisalo je ime: »Kralj kraljeva i gospodar gospodara.«

¹⁷ Tada sam spazio nekog anđela kako stoji na suncu. Jakim glasom povikao je pticama koje lete visoko na nebu: »Dođite sve na veliku Božju gozbu! ¹⁸ Dođite jesti meso kraljeva, generala i moćnika: meso konja, njihovih jahača i meso svih ljudi — slobodnih i robova, malih i velikih!«

¹⁹ Tada sam vidio Zvijer i zemaljske kraljeve zajedno s njihovim vojskama. Skupili su se svi zajedno da ratuju protiv jahača na konju i njegove vojske. ²⁰ No, Zvijer je zarobljena zajedno s lažnim prorokom koji je u njezino ime činio čuda. Njima je zavodio one koji su primili oznaku Zvijeri i klanjali se njezinu kipu. Oboje su živi bačeni u vatreno jezero gorućega sumpora. ²¹ Ostatak njihove vojske ubijen je mačem koji je izašao iz jahačevih usta. I sve su se ptice nasitile njihovim tijelima.

Tisuću godina

20 Tada sam vidio anđela kako silazi s neba. U ruci je imao ključ bezdana i veliki lanac. ² Uhvatio je Zmaja, tu staru zmiju zvanu đavao ili sotona, i svezao ga lancem na tisuću godina. ³ Anđeo ga je bacio u bezdan te zaključao i zapečatio vrata, kako Zmaj ne bi mogao zavoditi narode dok ne prođe tisuću godina. Nakon toga Zmaj treba biti nakratko pušten.

⁴ Onda sam spazio prijestolja. Na njima su sjedili oni kojima je dana vlast da sude. Spazio sam i duše onih kojima je odrubljena glava zbog svjedočenja za Isusa i Božju poruku. Oni se nisu pokorili Zvijeri ni njezinom kipu i nisu primili njezin žig na svoja čela ili ruke. Oni su se vratili u život i kraljevali s Kristom tisuću godina. ⁵ Ostali mrtvi nisu se vratili u život dok nije prošlo tisuću godina. To je prvo uskrsnuće. ⁶ Blagoslovljeni su i sveti oni koji sudjeluju u prvom uskrsnuću. Druga smrt nema nikakvu moć nad njima. Umjesto toga, oni će biti Božji i Kristovi svećenici. Oni će vladati s njim tisuću godina.

Sotonin poraz

⁷ A kad prođe tisuću godina, sotona će biti oslobođen iz svoje tamnice. ⁸ Izaći će da zavodi narode širom

zemlje — Goga i Magoga. Skupit će ih sve zajedno za rat. Bit će ih bezbroj — poput pijeska na morskoj obali. ⁹ Sotonina vojska prošla je po svoj zemlji. Opkolila je tabor Božjih ljudi i voljeni grad. No, vatra je sišla s neba i uništila sotoninu vojsku. ¹⁰ Tada je đavao, koji ih je zaveo, bačen u jezero gorućega sumpora. Tu su se već nalazili Zvijer i lažni prorok. Oni će biti mučeni zauvijek — danju i noću.

Sud nad ljudima

¹¹ Tada sam spazio veliko bijelo prijestolje i onoga što sjedi na njemu. Zemlja i nebo nestali su pred njim bez traga. ¹² Onda sam vidio mrtve, male i velike, kako stoje pred prijestoljem. Otvorile su se neke knjige. A otvorila se i Knjiga života. Mrtvima je suđeno prema njihovim djelima zapisanim u knjigama. ¹³ More je predalo mrtve koji su bili u njemu. Smrt i kraljevstvo mrtvih predali su mrtve koji su bili u njima. Svakoj je osobi suđeno prema njezinim djelima. ¹⁴ Tada su smrt i kraljevstvo mrtvih bačeni u goruće jezero. To je goruće jezero druga smrt. ¹⁵ A tko god se nije našao upisan u Knjigu života bačen je u goruće jezero.

Novi Jeruzalem

21 Tada sam spazio novo nebo i novu zemlju [†] jer su prvo nebo i prva zemlja nestali. Ni mora više nije bilo. ² Vidio sam i sveti grad, novi Jeruzalem, ^{††} kako silazi s neba od Boga. Bio je ukrašen kao zaručnica koja se uredila za svoga muža. ³ Čuo sam jaki glas s prijestolja kako govori: »Sada Bog prebiva s ljudima. On će živjeti s njima i oni će biti njegov narod. Sâm Bog bit će s njima. ⁴ On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju i neće više biti smrti. Više neće biti ni tugovanja, ni plakanja, ni boli jer je sve staro nestalo.«

⁵ Tada je onaj što sjedi na prijestolju rekao: »Gledaj! Sve činim novo!« I rekao je: »Zapiši to, jer ove su riječi istinite i može im se vjerovati!«

⁶ Onda mi je rekao: »Gotovo je! Ja sam Alfa i Omega, [‡] Početak i Svršetak. Tko god je žedan, ja ću mu dati da besplatno pije iz izvora vode koja daje život. ⁷ Pobjednik će baštiniti sve to, ja ću biti njegov Bog, a on će biti moj sin. ⁸ Ali kukavice, nevjernici, mrzitelji, ubojice, bludnici, vračari, idolopoklonici i svi lažljivci dobit će svoj dio u vatrenom jezeru gorućega sumpora. To je druga smrt.«

⁹ Tada je došao jedan od sedmorice anđela koji su imali sedam posuda napunjenih sa sedam posljednjih pošasti. Rekao mi je: »Dodi! Pokazat ću ti zaručnicu, Janjetovu ženu.« ¹⁰ I anđeo me — u Duhu — poveo na veliku i visoku planinu. Pokazao mi je sveti grad Jeruzalem kako silazi s neba od Boga. ¹¹ Grad je sjao Božjom slavom. Njegov sjaj bio je poput velika skupocjena ka-

[†] NOVO NEBO I NOVU ZEMLJU Vidi Iz 65,17; 66,22; 2Pt 3,13. ^{††} NOVI JERUZALEM Duhovni grad gdje Božji narod živi s Bogom. [‡] ALFA, OMEGA Prvo i zadnje slovo grčkoga alfabeta. Ovdje znače da je Bog početak i kraj svega.

mena, kao kristalno čist jaspis. ¹² Imao je širok i visok zid s dvanaest vrata. Na vratima je bilo dvanaest anđela i imena dvanaest izraelskih plemena. ¹³ Troja vrata nalazila su se na istoku, troja na sjeveru, troja na jugu, a troja na zapadu. ¹⁴ Gradske zidine bile su sagrađene na dvanaest kamenova temeljaca. Na njima je pisalo dvanaest imena Janjetovih dvanaest apostola.

¹⁵ Anđeo koji mi je govorio imao je zlatni štap za mjerenje da može izmjeriti grad, njegova vrata i njegove zidine. ¹⁶ Grad je bio sagrađen u obliku četverokuta. Dužina mu je bila jednaka širini. Anđeo je izmjerio grad štapom. Bio je dugačak dvanaest tisuća stadija, ^{‡‡} širok dvanaest tisuća stadija i visok dvanaest tisuća stadija. ¹⁷ Zatim je anđeo izmjerio njegove zidine. Bile su dugačke sto četrdeset i četiri lakta, ^{‡‡} mjereno čovječjom podlakticom pomoću koje je mjerio anđeo. ¹⁸ Zidine su bile od jaspisa. Grad je bio od čistog zlata, kao čisto staklo. ¹⁹ Temelji gradskih zidina bili su ukrašeni svakovrsnim dragim kamenjem. Prvi temelj bio je od jaspisa, drugi od safira, treći od kalcedona, četvrti od smaragda. ²⁰ Peti je temelj bio od oniksa, šesti od sarda, sedmi od krizolita, osmi od berila, deveti od topaza, deseti od hrizopraza, jedanaesti od hijacinta, a dvanaesti od ametista. ²¹ Dvanaest je vrata bilo dvanaest bisera; svaka vrata od jednoga bisera. Gradske su ulice bile od čistog zlata, jasne kao staklo.

²² U gradu nisam vidio nikakav hram. Gospodin Bog Svemoguć i Janje bili su njegov hram. ²³ Gradu nije potrebno ni sunce, ni mjesec da mu daju svjetlo. Božji ga sjaj rasvjetljuje, a Janje mu je svjetiljka. ²⁴ Narodi će hodati po njegovu svjetlu, a zemaljski kraljevi donijet će svoju slavu u grad. ²⁵ Njegova vrata neće se nikada danju zatvarati, a noći neće biti. ²⁶ U grad će biti doneseno sve blago i slava i čast svih naroda. ²⁷ U njega neće ući ništa nečisto niti itko tko čini nešto sramotno ili laže. Ući će samo oni čija su imena zapisana u Janjetovoj Knjizi života.

22 Tada mi je anđeo pokazao rijeku vode koja daje život. Rijeka je bila kristalno čista i tekla je od Božjega i Janjetova prijestolja ² posred gradskih ulica. Na svakoj strani rijeke nalazilo se stablo života koje je rađalo dvanaest puta na godinu. Svakoga mjeseca donosilo je plod, a listovi stabla služili su za liječenje naroda. ³ Više neće biti nikakva prokletstva. Božje i Janjetovo prijestolje bit će u gradu i Boga će štovati njegove sluge. ⁴ Oni će vidjeti njegovo lice, a njegovo će ime biti na njihovim čelima. ⁵ Više neće biti noći niti će biti potrebna svjetlost svjetiljke ili sunca. Gospodin Bog će ih obasjavati svjetlošću i oni će kraljevati uvijek i u sva vremena.

⁶ Tada mi je anđeo rekao: »Ove su riječi istinite i može im se vjerovati. Gospodin, Bog proročkih duhova, poslao je svog anđela da pokaže svojim slugama ono što se uskoro mora dogoditi.

^{‡‡} DVANAEST TISUĆA STADIJA Oko dvije tisuće i dvjesto kilometara. ^{‡‡} STO ČETRDESET I ČETIRI LAKTA Oko sedamdeset i dva metra.

⁷ Pazite! Ja dolazim uskoro! Blago onomu tko se pridržava proročanskih riječi ove knjige.«

⁸ Ja, Ivan, sve sam ovo čuo i vidio. Kad sam to čuo i vidio, pao sam ničice pred noge anđela koji mi je sve to pokazivao. Htio sam mu se pokloniti. ⁹ Ali anđeo mi je rekao: »Nemoj! Ja sam sluga kao i ti i tvoja braća proroci. To su oni koji se pridržavaju riječi ove knjige. Bogu se pokloni!«

¹⁰ Onda je rekao: »Ne taji proročanske riječi ove knjige, jer vrijeme se bliži! ¹¹ Neka onaj tko čini zlo i dalje čini zlo! Neka se onaj tko je nečist i dalje onečišćuje! Neka onaj tko je pravedan i dalje bude pravedan! Neka onaj tko je svet i dalje bude svet!

¹² Pazite! Ja dolazim uskoro i donosim sa sobom nagradu. Svakome ću uzvratiti za djela koja je činio. ¹³ Ja sam Alfa i Omega, † Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak.

¹⁴ Blago onima koji peru svoje haljine! Oni će imati pravo jesti sa stabla života i proći kroz vrata u grad.

¹⁵ Ali psi i vračari, razvratnici, ubojice, idolopoklonici †† i svi koji vole i govore laž — ostat će vani.

¹⁶ Ja, Isus, poslao sam svog anđela da vam kaže ovo o crkvama. Ja sam potomak Davidova roda, sjajna zvezda Danica.«

¹⁷ Duh i zaručnica kažu: »Dođi! Neka onaj tko ovo čuje kaže: 'Dođi!' I neka dođe onaj tko je žedan! Tko god želi, može besplatno dobiti vode koja daje život.«

¹⁸ Ja upozoravam svakoga tko sluša proročanske riječi ove knjige: Ako tko ovomu što nadoda, Bog će mu dodati zla o kojima piše u ovoj knjizi. ¹⁹ A ako tko riječi ove proročke knjige što oduzme, Bog će mu oduzeti njegov dio sa stabla života i iz Svetoga Grada, opisanih u ovoj knjizi.

²⁰ Isus svjedoči da je ovo istina i kaže: »Da, ja dolazim uskoro.«

Amen. Dođi, Gospodine Isuse!

²¹ Neka milost Gospodina Isusa bude sa svima!
Amen.

† ALFA, OMEGA Vidi Otk 21,6.

†† IDOLOPOKLONSTVO Klanjanje kipovima i iskazivanje štovanja stvarima kao bogovima.